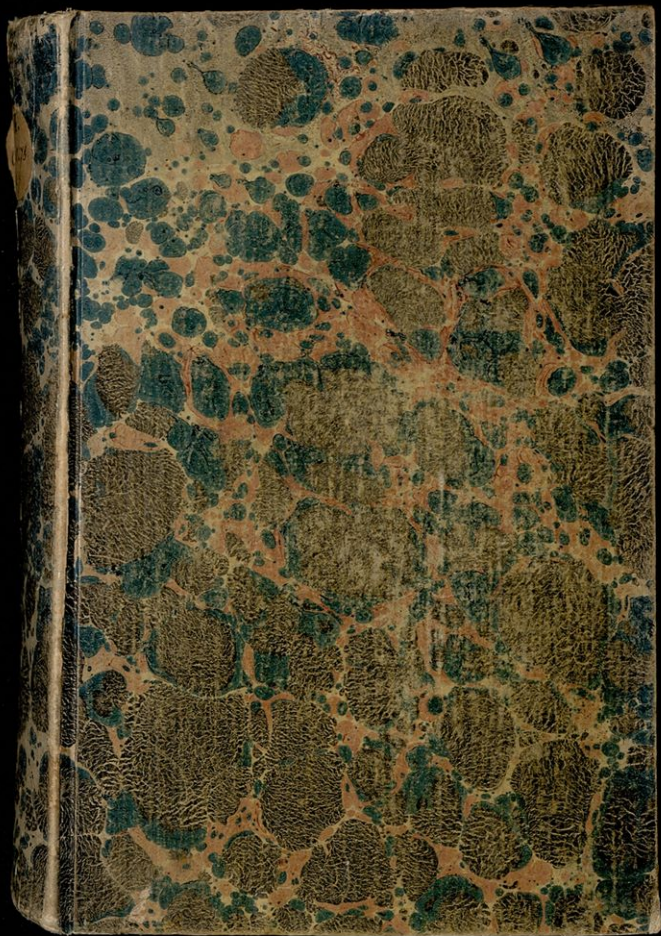

✓ 10278 II C. e. 1. 2.

Pogled v' vezhnost,

ali

PREMIŠLJEVANJE

shtirih poslednjih rezhi zhlovekovih.

Is nemškiga prestavil

SHPER SHVAB,

fajmahter v' Hotédrashzi.

bukev so milostlivi Firsht

GO, SPOD GO, SPOD

A N - O N A L O J S ,

Ljublanski shkof

26. velkiga travna 1832 dovoljili.

V' Ljublani,

natifnil Joshef Blasnik, 1833.

Na prodaj per Janesu Klemensu, bukvovesu.

Per vseh svojih delih se spomni svojih
nikdar gresih.

IN=030005753

Pervi poglavitni del.

S m e r t.

Pervo premifhljevanje.

Smert je sa vse ljudi imenitna.

„**D**revo padi proti poldnevu, ali proti polnozhi, kamor pade, ondi bo.“ Pridigar 11, 3.

Drevo more pasti, ker samo na sebi ni vezhno. Drevo more obleshati, kamor pade, ker se samo od sebe ne more gibati. Nar vezhi drevo bo le s' vezhim shumenjem, in k' vezhimu strahu gledavzov padlo; pa bo ravno tako mertvo ondi leshalo, kakor sleherni majhino drevo, ktero je natihama na tla omahnilo. Umerjuzhi ljudje! lejte podobo tega, kar naf vsih gotovo zhaka.

Slehern ismed naf bo umerl. Drevo more pasti.

Kakorshen kdo umerje, tak bo na vse vezhne zhase. Kamor bo padel, ondi bo obleshal.

Je tedej smert sa zhloveka imenitna? Gotovo je neisrezheni imenitna; sa vsakiga zhloveka, imenitna sa vsakiga kristjana. Sakaj?

Pervizh sato, ko od vsiga lozhi, in drugizh ker zhes vse sodbe sklene.

Imenitna je tedaj smert savoljo lozhenja od tega sveta. Imenitna je pa tudi savoljo sklenjenja s' unim svetam.

Mislite na drevesa posekanje, mislite na drevesa leshanje.

Zhlovek se nad smertjo prestrašhi, ker ga ob vse prizhijozhe perpravi.

Kristjan je v' skerbi savoljo smerti, ker ga more v' srezhno ali pa nesrezhno vezhnost prestaviti.

Perva resniza.

Smert nas od vsiga lozhi; ino kakshina smert?

Gotova smert, ker bo gotovo prishla.

Nagla smert, ker se njena ura hitro bliša.

Golufna smert, ker nas neprevidama doide.

Smert je gotova, pa zhlovek ne misli nanjo. Zhlovekova perva smota.

Smert je nagla, pa se zhlovek k' njej ne perpravlja. Njegova druga smota.

Smert je golufna, pa se zhlovek vender na njene napovedovavze sanashta. Njegova tretja smota.

„Spomni se na smert, ktera se ne mudi, in na obsojenje k' grobu, ktero ti je osnanjeno, ker je na tem svetu taka poslava, de more vse umreti.“ Sirah 14, 12.

Pervizh: *Smert je gotova.*

Smert je gotova, ker je sploh shtrafinga sa greh.

Kristijan si je ne sme le misliti, kakor kaj naključniga ali potrebniga v' natori; je ne sme poshreshnimu zhasu, kateri vse poshre, perpiso-vati, ne sme misliti, de je le umerjuzhnost kri-va nashe smerti. On vé tisto veliko nasnim pervim staršhem dano sapoved, pa tudi vé nje-no shalofino prelomljenje, tudi strashni nastopki tega prelomljenja mu niso nesnani. „Sadu od drevesa sposnanja dobriga ino hudiga ne smesh jesti; kaderkoli ga bosh jedel, bosh smerti u-merl.“ I. Mojs. 2, 17.

„Kakor je greh po enim zhloveku na ta svet prishel, po grehu pa je smert prishla, ravno tako se je smert na vse ljudi po njem rashirila, v' katerim so vsi greshili.“ Rim. 5, 12.

Smert je gotova, kakor nelozhljiv nastopik nashe slabe nature.

Kadar sami sebe premislimo, kakoršni smo, nam vse to strashno prihodno stopnjo osnanuje. Otrok kateri komaj svetlobo tega sve-ta sagleda, she s' svojim vitjem in vekam svo-jo umerjuzhnost osnanuje. Pervi dan njegovi-ga shivljenja ga she blisheje groba perpelje, in skerb, ktero imajo starishi sa njegovo ohranje-nje, nam njegovo beteshno natoro dovolj ra-sodeva.

„Od shene rojeni zhlovek malo zhasa shi-vi, in je poln nadlog. Poganja, kakor roshiza, usahne, sgine kakor senza, in nikoli stanoviten ne ostane.“ Tob. 14, 1. 2.

Smert je gotova, kar vsak dan s' svojimi ozhmi vidimo.

Nejeverniki so fizer she nad vsmi resniza-

mi dromili (zvizblali) tega pa she nihzher ni mislil, de bi mu ne bilo treba umreti.

Prostazhi, neverniki, dobri in slabi kristjani, vsi s' enim glasam upijejo: Umreti je mogozhe, treba je umreti . . . Pred nami so vsi pomerli . . . Vsaki dan vidimo nashe sprednike v' grob iti, pokopalisha imajo vsaki dan vezh prebivavzov, pogrebzi imajo smiraj dosti déla; s' besedo, vsi nashi pozhutki so vsako minuto prizhe minljivosti, nashiga shivljenja.

„Tedej imajo vsi ljudje enak prihod v' shivljenje, in enak is-hod is njega.“ Modrost. 7, 6.

Drugizh: *Smert je nagla.*

Nagla, ako jo permerish s' nashimi sheljami po dalshim shivljenji.

Tukaj ne govorim od posvetnjakov, kateri ali savoljo veselja, ki ga na tem revnim svetu ushivajo, ali pa is strahu pred prihodnim shivljenjem, serzhno shelé vekomaj na tem svetu éstati. Tukaj le od takih ljudi govorim, kateri bi radi starost doshiveli, in kateri se prestrashejo, kadar jim ne moremo upanja delati, de bodo dolgo zhafa shiveli. Oni memrajo nad natoro, ker nam je tako kratko shivljenje odlozhila, stermé, ker se v' nashih krajih malo starzhikov dóbi, savoljo katerih bi samogli tudi sebi upanje delati, de bodo dolgo shiveli; se jokajo, de so she en kos svojiga shivljenja preshiveli, preden so sazheli med drugimi ljudmi floveti.

„Sim rekel: Sdaj pojdem v' sredi svojih dni pred grobove vrata; sim vprashal, koliko let mi je she odlozhenih.“ Isai. 38, 10.

Smert je nagla, ako jo permerish s' nashim vednim upanjem, ktero si per vsih svojih pogostnih smertnih nevarnostih delamo.

Zhe smo lih she tako slo in nevarno bolni, si vender nikoli she dalshiga shivlenja ne odrezhemo, in zhe lih vzhasih pravimo, de ne bomo mogli dalje shiveti, vender f' tem govorjenjem le druge filimo, de bi nam she upanje dolgiga shivlenja delali, in de bi nas po nashih sheljah tolashili. Nashi snanzi nas ref f' tem vedno tolashijo, de se bomo she osdravili, in se nashe slabosti poslushijo, in nam to obetajo, kar mi nar raji slislimo. Vezhkrat upamo zhes vse upanje; zhlovek se malokdaj popred preprizha, de bo mogel kmalo umreti, dokler mu ni tako rekozh, dusha na shnablih. Tudi revno shivljenje imamo raji, kakor pa smert, in vse nashe sadershanje kashe, de nam smert vselej presgodaj in prenaglo pride.

„Ali ne bo mojiga kratkiga shivlenja kmalo konez? Le nekoliko me pusti, de svojo bolezhino objokam, preden sa vselej grem v' tamno ino f' tamo smerti pokrito deshelo.“ Job. 10, 20.

Smert je nagla, ako jo permerish s' veliko daljschim shivljenjem nashih sprednikov.

„Vsi nashi dnevi so pretekli (so se skrajshali) in mi smo savoljo tvoje jese omagali. Nashe leta so kakor pajzhine.“

„Mi shivimo po sedemset let, in nar mozhnejshi osemdeset let, in kar je zhes, je britkost in bolezhina.“ Psalm. 89, 9. 10.

Shivljenje ljudi se vidno krajsha, kakor njih rasujsdanosti vidama rastejo, in od roda do ro-

da se sodba smerti nad nami hitrejši in strašnejši spolnuje. Kaj je tedaj starost fidajnih zhafov proti starosti starih ozhakov? Kaj je fidajna starost drugiga kakor nova otrozhjost, dolgo umiranje, ino nadlesna dobrota? Ino koliko smed nas se jih she sme na to revno dobroto po pameti sanashti? Nashi spredniki so po vezh sto let, ja zlo bliso tavshent let shiveli, ino kaj se je potlej s' njimi sgodilo? Umerli so. . . .

„Vi bote kakor ljudje umerli, in kakor poglavarjov kdo padli.“ Psalm. 81, 7.

Smert je nagla, ako jo permerimo s' velikim shtevilam sgodnih smert ktere so smiraj navadnishi. Veliko roshiz odpade pred zvetam, veliko jih umerje neprevidene smerti, veliko jih pozhasno smert s' kervijo na svet pernese, in se posushe, preden dorastejo; veliko jih je ki svoje ozhi le sato odpro, de jih spet sapro, in grob je njih sibel.

Smert je sadnizh nagla, oh! strashno nagla proti dolgi vezhnosti, ktera sa njo pride. Ona je kar kapelza proti velikim morju, kar prah proti visokim goram, in per vsm permerjenji she vender ni nobene enakosti.

„Ti pa, Gospod! ostanesh ravno tisti, in tvoje leta ne bodo nikdar preshle.“ Psalm. 101, 28.

Tretjizh: *Smert je golfiva*.

Smert je golfiva, ker je njena ura nesnana.

„Zhlovek ne vé sa svojo smert, temuzh, kakor se ribe na iglo, in tizhi na stave lové, tako nesrezha ljudi, ktere na naglim sadene,

v' svoje sadrege spravi.“ Pridgar 9, 12. Oh! koliko smed naš jih v' te mreshe pride!

Mi se sanafhamo na navadne osnanovavze ali napovedovavze smerti, ona pa she pred nami pride; mi merimo svoje leta po splošnim teku nature, pa ne premislimo, de smert nima ne navade, ne postave. Mi smert gledamo skos shpegle, kateri she zlo take rezhi dalezh prozh od naš neso, ktere imamo vender bliso pred ozhmi. Mi se sdaj f' to sdaj f' to rezhjo tolashimo, in si upanje delamo, deslih ni nizh bolj gvishniga, kakor je negvishnost smertne ure. Satorej se vzhasih zhes to negvishnost pertoshimo, pa tudi to po krivizi delamo, ker sraven tega ne pomislimo, de je ona (negvishnost smertne ure) previdnimu zhloveku ravno tako k' pridu, kakor je neprevidnimu h' shkodi.

Smertna ura vam je v' vashe opominjevanje nesnana, sato de bi slehernu uro dobro obernili, ker sna vsaka, vasha sadnja ura biti.

Smertna ura vam je v' tolashbo nesnana, sato de vas velika stopinja (v' vezhnost) ko bi jo popred vidili, obupljivih ne dela.

Smertna ura vam je v' poboljšhanje nesnana, de bi pokore ne odlashali, ker ne veste ne zhasa ne ure svoje smerti. Pametni in modri zhlovek se more sanaprej preskerbeti, in ne more, de bi se h' tem ne perpravljal, kar vé de se more sgoditi, pa vender ne vé kdaj se bo sgodilo. Bog, pravi S. Augushtin, nam je tisti dan (smerti) is dobrete skril, sato de bi zhlovek tega vedno perpravljen zhakal, kar ve de bo prishlo, pa ne vé kdaj bo prishlo.

Smert je golšiva, ker naš vezhi del šlabo perpravljene dobi, ino ker naš prehití.

Ni štrahnejšhiga, kakor je neprevidena smert. Ni bolj splošhniga kakor je neprevidena smert. Ni pravizhnishiga, kakor je neprevidena smert.

Vse te resnize umemo in sapopademo, pa vender, ali naš kaj ginejo, ali nam kak prid perneso, dokler se nad nami štrahno ne spolnujejo? Nizh ne. Sadošti se nam sdi, de jih vemo, ino tako se smiram nad nami poterdujejo. Mi smo tišto nesrezhno skrivnost snajdli, de vse te resnize mirno poslušhamo, beremo, ali pa na-nje mislimo, kakor de bi nam sanje nizh mar ne bilo. . . . V' tem se pa zhaš perblisha, ura bije, in serditi, in sanizhevani Bog da svojimi angelu morije soper naš povelje (rekozh). „Nastavi svoj serp, in shanji, ura shetve je prishla, ker se je šad semlje posušhil.“
Skrivn. rasoden. 14, 15.

Zhaš shenza je prishel, deslih she ni šadu, kteri se je zhakal, plevel je sraštel, in je vso njivo prerasel; srelo in nesrelo klasje se more posheti; pleve, in psheniza, plevel in shito, vse se more posheti. . . . Moji delavzi bodo snope lozhili, in sleherno selishe na sošebni kraj djali. Vse bo, kakor bi s' ozhmi trenil, lozheno, in ker bo vse posheto, bo vsako na svoj kraj padlo. Nastavi serp in shanji. . . . Oh! kako shaloštno je, si med pozhasno in med naglo smertjo isbirati! Koliko terpi šam, kdor pozhasi umira, in koliko terpé njegovi domažhi? Naglo umreti pa kako je grosno nevarno! —

On umerje nanaglim, in kdo? Ta, kateri ni nikoli na smert mislil. — Uni, ki je toliko let v' pregresihni navadi shivel. Tretji, ki si je to v' zhaft shtel, de si je is vezhnosti in is prihodniga shivljenja norza delal. Naštavi serp ino shanji. —

Smert tedaj lozhi, ljubi bratje! in nas lozhi od vsiga.

Lozhiti se, kakor smert lozhi, se pravi: Vse na svetu sapustiti, in od vsiga na svetu sapushen biti.

Pervizh: *Per smerti vse sapustimo.* Sakaj?

Sato ker nismo vezh sa ta svet, in ker svet ni vezh sa nas.

Kaj bozhem takrat she temu svetu pomagati? nisim sa nobeno rabo vezh. Nekterim sim she zlo nadleshen.

Moje dushne mozhi peshajo s' mojmi telesnimi mozhmi vred; ali pa zhe me lih popolnama ne sapuste, vender v' meni vezh ne delajo, pred drugimi nimajo nobene zene vezh, in mi zlo nizh ne pomagajo. Jest imam sam s' seboj dosti opraviti, in vse moje delo v' tem obstoji, de svoj sidajni stan premishljujem, svojo nadlogo zhutim, in se nad svojo revshnostjo jokam. Jest bi pazh ne bil pameten, ko bi sunaj tih skerbi, ki mene sadenejo, she druge po glavi nosil, nespameten bi bil, ko bi tih minutiz, ktere so mi she odlozhene, s' vso skerbjo sa-se ne obernil.

Veliko rajtingo sa svojo lastno hisho imam delati, pa njo sdelati mi je tako teshko, de morem mozh k' temu kakor po zhudeshi is

nebes perzhakovati. Minil je tisti zhas ob kterim so se pred moje duri drenjali, in me sa svet vprashat hodili, kako bi svoje dela opravljali. Istekle so ure v' kterih sim sa svojo drushino fkerbel, savoljo zhasne frezhe svojih otrok zeze nozhi prezhul, in per svojim delu po dobizhku hrepenel. „Moje serze je shalofino, moja mozh me je sapustila, in fhe zlo luzh mojih ozhi ni vezh s' meno.“ Psalm. 37, 11.

Moji domázhi in snanzi od dalezh molzhe okrog mene stojé, in jest ne vem, ali nad mojim terplenjem, ali nad svojo mujo s' mano, shalujejo. Ako mi Bog dolgo bole sen poshlje, se me sadnjizh ptuja poterpeshljivost navelizha, ljubesen, ktera mi sfreshe, szhafama mersla perhaja, ino kdor mi je obetal vse storiti, sazhenja posabovati, kar bi samogel storiti. Jest sim sam sebi, ino drugim teshak.

Kaj mi samore fhe svet pomagati?

Zhloveshka uzhenost ne ve same nobene pomozhi; flehern mi shivljenje odsodi, ali vsaj nihzher ne ve kaziga reshila (od smerti.) V' drushini ljudi ne najdem nobene tolashbe; njih prizhijozhnost mi je soperna.

Ne najdem nobeniga veselja nad prijasnostjo ljudi: neobzhutljiv perhajam, in vsmu odmiram.

„Kak dobizhek ima tukaj zhlovek od svojiga dela?“ Pridgar. 3, 9. Kak sad od svojiga prostorniga polja. Kako veselje od svojih imenitnih slusheb? Kako pomozh od svojiga bogastva? Kako nasitenje od svojiga sladniga shivljenja? Vsa njegova dusha, je fhe, tako re-

kozh na tem svetu, od tega sveta pa ni nizeh vezh v' njegovi dushi, ktera je bila nekde (s' tem svetom) tako napolnjena ino sklenjena. „Kakor je is materniga telesa nag prishel, tako tudi nag nasaj pojde.“ Pridgar. 5, 14.

Drugizh: *Per smerti smo od vsiga sapu-sheni.*

Vse se okrog nas spremeni. — Strašno spremenjenje! Vse sgine spred nas, na kar smo bili toliko zhasa navajeni; vse nenavadno se nam kashe, in nam le shalofne rezhi osnanuje. Od nashiga poprejsbniga shivlenja ni nizeh vezh viditi, nashi veseli dnevi so pretekli, vse opravila nehajo, vsi nameni se rasbijejo, stari svet se nam ves nov vidi, kadar imamo na nov svet iti.

Duhoven nas obishe, de nashi dushi sadnjizh svojo flushbo ponudi. Kdo od zhasa do zhasa poshiljan hodi vprashevat, kako nam je. Sdravnik pride, kateri sam per sebi ure shteje, ktere bomo po njegovim dosdevanji she shiveli. Oh! vse vse je drugazhi, na kar nikol nismo mislili, kar bi si tudi ne bili mogli tako misliti, kakor si sdaj skushamo. „Moja shlahta me je sapustila, ino moji snanzi so me posabili. Prebivavzi moje hishe, ino moje dekle me kakor ptujza shtejejo, in pred njih ozhmi sim kakor nesnan zhlovek.“ Job. 19, 14. 15.

Vse se od nas lozhi. Kakor barka, ktera na globoko morje odrine, suho semljo smiraj bolj in bolj ispred ozhi sgublja, ravno tako svet per smerti spred nas sgine, ino mi hitimo is njegoviga narozhja in ispred njegovih ozhi v'

vélíko vezhnost. Lozhenje se takrat sazhne, kadar upanje do sdravja in shivljenja sgubimo. Prijatli od nas slovo usamejo; testament je is rok dan, sadnji sdihlej se po versti pozha-nih in teshkih sdihlejev napoveduje.

Okrog stojezhi ljudje si nas she mislijo, kakor de bi ne bli vezh is med shtevila shivih. Kljuzhi naslih s-hramb so she v'drugih rokah; nashi flushabniki pod drugim poveljam, nashe skerbi na ramenih kaziga drujiga zhloveka. Slush-bo, ktero smo mi opravljali, ima she kdo dru-gi; zhašt, ktero so nam skasovali, she drugim, morebiti ravno naslim sopernikam skasujejo; — in nashe lozhenje is tega sveta se ravno tako ne bo nizh posnalo, kakor tek barke po morji nizh sledu ne popusti.

S' nami se vse lozhi, po posestvu in po pri-zhijozhnosti. Popotnik hiti is hishe svojiga sta-novanja, de bi svoje dolgo popotovanje popred dokonzhal; sgodba se sadnizh dokonzha, in u-merjozhi zhlovek se po povelji boshje pravize v' svoj nizh nasaj verne, is kteriga je bil na po-velje boshje vsigamogozhnosti prishel.

Pa posabim na teshko lozhenje sveta od nas, kadar se na filno lozhenje dushe od trupla spom-nim. Tukaj je smert sa nevernika in sa kristja-na prav imenitna. She premalo pravim. Ona je imenitnishti sa tega, kteri misli per smerti vse sgubiti, kakor pa sa une, kteri upajo skos smert vse dosezhi. Nevernik skos smert vse sgubi, kar si je v' srezho shtel, verni kristjan ima dobi-zhik, ker svojo sadovolnost le na uni strani gro-

ba najde. Satorej pravi bresboshnik: „Jejmo in pimo, ker jutri homo umerli.“ Isai. 22, 13.

Vezhni sodnik pa pravi: „Skupej jih sberi kakor zhedo ovaz v' saklani dar, in perpravi jih na dan njih morije.“ Jerem. 12, 3.

Druga refniza.

Smert zhes vse sodbo sklene.

Zhes vidno zhloyeka, kar od njega na tem svetu ostane.

Zhes nevidno v' zhloveku, kar ga na uni svet spremi.

Zhes zhlovekovo vezhnost, ktera ga sa vse zhase zhaka.

Pervizh: *Kaj ostane od zhloyeka she na tem svetu?*

Njegovo premoshenje, in smert isfodi, v' zhigave roke bo prishlo.

Njegovo truplo, in smert isfodi, kako in kje bo strohnelo.

Njegovo ime, in smert isfodi, kako ljudje od njega mislijo.

Nekterih she v' shivlenji fkerbi, kako se bo kdaj godilo po njih smerti s' njih premoshenjem, in kaj bodo sapustili, ino kako bodo erbi njih f' trudam skupej spravljeno erbfhino obrazhali. Smiraj se jim sanja, de bodo nehvaleshni in nevredni mlajshi, nekoliko zhafa s' njih potam ofhabili, in vse ravno tako lahko s' sapravljivostjo pognali, kar so oni f' trudam, shparanjem, delam, in morebiti she po kaki flabeji poti teshko skupej spravili. Ta spomin

jih more pezhi, de so oni is hrepenjenja po bogastvu grešniki pošali, ino de sna sad njih greha skos nasprotne grehe rastrosen, (ali sapravljen) biti.

„Meni se je nad vsim mojim delam stidilo, ktero sim smed vsih pod sonzam nar rajshi delal, ker bom imel erba sa saboj, od kteriga ne vem, ali bo moder ali pa nespameten; ino ta bo gospodar vsiga mojiga dela, f' kterim sim se trudil, in sa ktero sim skerbel; ali je kaj nizhemernishiga?“ Pridigar 2, 18. 19.

Marfikomu je to slo mar, kje bo umerl, v' kteri desheli bo njegovo truplo pozhivalo, pod kterim kamnam bodo njegove kosti trohnele. Njegova dusha tako rekozh zhuti kraj, kjer bo njegovo truplo pozhivalo, in kako se mu bo godilo, in she zlo ozhak Jakop ne pusti svojiga trupla na Egipfovskim pozhivati. On pravi: „Bog vas bo obiskal, takrat moje kosti is tega kraja f' saboj peljite.“ I. Mojs. 50, 24.

Nekterim se to she imenitnishi sdí, kaj bodo ljudje kdaj od njih mislili, govorili ali pisali. Oni bi radi plazhilo sa svoje skerbi ino dela is ust prihodnih mlajshev prejeli. Upanje, de bodo oni bolj ko drugi obshalovani, obrajtani ali zhislani, jih perganja se vsakiga dela lotiti, vse terpeti, in oni bi do smerti shalovali, ko bi popred vedili, de bodo ljudje na njih ime unkraj groba nehvaleshno posabili, ali pa ga po krivim kleli. „Jest sim vprashal: Kje so? Jest bom storil, de bo njih spomin med ljudmi ugasnil.“ V. Mojs. 32, 26.

Všim takim savoljo prihodniga skerbnim
dušham drugiga gotoviga ne morem odgovoriti,
kakor to lè: *Smert bo isfodila.* Smert bode
dala ljudem prosto s' vašim premoshenjem
storiti, kar bodo oni hotli; s' vašim truplam
delati, kar bo njim vshezh; in vaše grehe
ali slabosti bres strahu rasodevati, ali pa vaše
zhednosti bres vse shtrafinge preklinjati. Vi
ne morete nasaj na pot gledati, is ktere ste
stopili, vaše ushesa ne slishijo ne hvale ne
sanizhevanja, ino kar se s' vašimi rezhmi na
tem svetu godi, vas ne stori ne boljshih ne
slabishih. „Ali na pretezhene rezhi vezh ne mi-
slimo; tako bodo tudi, ki sa nami pridejo, na to
posabili, kar se bo kdaj godilo.“ Pridgar. 1, 11.

Sodba smerti bo vaše dvome ali zvisible
isgnala, in is njeniga obsojenja bote sposnali
koliko prasnih skerbi, in nepotrebniga zhaka-
nja ste imeli. „Sodbe smerti se pa nikar ne
boj. Misli, kar je bilo pred tabo, ino kar bo
sa tabo: to je sodba Gospodova zhes vse mefo.“
Sirah. 41, 5.

Drugizh: *Kaj dušhi v' smerti she ostane?*

Dela, ktere, je storila, in ktere so dobre,
ali pa hude.

Nameni, ktere je imela, in kteri so sveti
ali pregreshni.

Nastopki, kteri so is njenih del in name-
nov pognali, ino kteri so pridni, ali pa shkodljivi.

To, ljubi bratje! oh! to je velika erbshi-
na, ktera dušham ostane, ker njih dela gredo
s' njimi. Skriv. Rasodenje 14, 13. One drugiga
f' saboj ne vsamejo, kakor to kar je nad nji-

mi Bogu ushezhi ali pa soperno; to jih v' vezhnost spremi ino jih nikdar ne sapusti. Smert se vam tedaj ne sme le sato imenitna sdeti, ker nas od tega sveta lozhi, temuzh vam more sosebno sato imenitna biti, ker rasodene, ali ste pred Bogam dobri, ali pa hudobni. Dobra ali pa huda smert je neskonzhni nastopik dobriga ali pa hudobniga shivljenja, in v' tem obstoji strashna negvishnost, ktera nam smert grenko dela. Zhlovek ne ve, kako se bo sh' njim isfhlo. —

On szer ve, de more umreti; ve, de je is dveh raslozhnih delov (is dushe in trupla) ktera je boshja vsigamogozhnost sklenila, ino de ju smert lozhi, deslih ju ne pokonzha. Tega pa ne ve, kak je pred Bogam, (dober ali hudoben) dokler mu smert ne pokashe kakshin je. Truplo je ref le is prahu ino se bo spet v' prah spremenilo. Neumerjozha dusha pa ali se povsdigne v' nebese, ako je pravizhna, ali pa se pogresne v' peklenfski bresen, ako je krivizhna (shtrafinge vredna).

Vi szer merlizha she vidite; imenitnifhiga dela pa (dushe) od njega, ki je nekdej shivel ne vidite. To mertvo truplo, ljubi bratje! ni samo na sebi tisti prijatel, kteriga ste tako radi imeli, ino kteri vas je tako ljubil. Ono ni bilo samo vash mosh (vasha shena) kteri vam je skrivnosti svojiga serza rasodeval, ino kterimu ste svoje nadloge toshili. Ono ni bilo samo vash brat, vash shlahtnik, kteri vam je dobro hotel, ino kterimu ste bile vasha srezha ino nesrezha tako slo per serzu. Ono ni tisti dobri mosh, kteri je pred nekterimi minutami od vas slovo jemal,

ino vaš profil, de bi ga po smerti vedno pomnili. Ono ni tišči pametni zhlovek, kateri se je pred nekterimi urami s' vami pogovarjal, ino vam svoje nadloge in svoj shalošten stan toshil. Jest vidim na njem (na truplu) le slabe ostanke posemeljske hiše, v' kateri je nekaj boshjiga (nekaj nebeshkiga, dušha) prebivalo.

Greshniki! trefite se. Vi ne bote popolnim umerli; in se bote le sato sami sebe preshiveli, de se bote, dalez od trupla, ktero neobzhutljivo ino mertvo popuštite, spet sami sebe s' sazhudenjem nashli. Torej ne smete upati, de bi grob s' vašim mesam vred tudi zhutenje vašhiga bitja sadušhil. Zhutili bote, de šhe shivite, ino de biva šhe vse kar ste na svetu dobriga ali hudiga storili.

Šhe le sdaj se vsaka rezh po svojim pravim resnizhnim obrasu pokashe. Sdaj se sbudi vaš spominj, in vam vse pred ozhi stavi, kar ste posabili, spregledali, ali pa sanizhevali. Sdaj sazhnete sami sebe po pameti in pravizi soditi. „Sdaj se spomnim na hudo, kar fim storil.“ I. Makab. 6, 12. Šhe sam gol strah smerti stori, de drugazhi mislimo, kakor smo mislili; kako bo pa šhe le smert našhe misli spremenila! „Pergodilo se mi je, zhefar fim se bal; sadelo me je, pred komur me je bilo grosa.“ Tob. 3, 25.

Vzhasih res pravite, de tega ali tega smanza od snotraj in od sunaj posnate; pa se slo goljsate, sej šhe sami sebe ne posnate. V' resnizi pravite: S' tem in s' tem zhlovekam bi jest tudi rad umerl, bi rad tako umerl, kakor bo on, ker vem kakšhin je. To de se motite, in

vashe shelje bi vas utegnile v' vezhno pogubljenje perpeljati. Vezhkrat na smertni postelji sami pravite, de si upanje delate, in de ste sami f' sabo sadovoljni, pa ne veste kaj govorite.

Ob kratkim, smert je neisrezhenost imenitna, ker vse vashe dobre in hude dela, svete in pregrešne namene, in vse pridne in škodljive nastopke vaših del in namenov skupej spravi, in zhes vse skupej sodbo sklene, —

Tretjizh: *Kaj tedaj v' smerti she dushe zhaka?*

Nagla sodba po vsi ojštrosti.

Neodlašljivo povrazhilo po vsi pravizi.

Ino nespremenljiva vezhnost bres konza in kraja.

Sdaj bom sojen, lih per tem sadnjim sdihleji bom sojen.

Sdaj bom lih tako obsojen, kakorshin sim per sadnjim sdihleji.

Sa vse vezhne zhase sim obsojen, ni vezh nobeniga drugiga preiskovanja.

O smertna ura! — o sadnji sdihleji! — o smert! — ali nifi imenitna, ali pa ali je sunaj tebe kaj imenitniga? Vezhna smert ali pa vezhno shivljenje je nastopik zhasne smerti. Per njej se sazhe vezhnost, ako je frezhna, je ne moremo nizh frezhnishi narediti; ako je pa nefrezhna, je pa ne moremo nizh poboljšati. To neobzhutljivo truplo vezh ne shivi, torej ono ni ves zhlovek, njegove dushe mu manjka. Kam je tako naglo sginila? Kako sodbo je smert sklenila? — O sodba boshja, o strashna in nesapopadljiva sodba boshja! — Spolnjena je,

spolnjena je tisto minuto, ko je dušha sadnjizh sdihnila. Kadar smo rekli: Dušha se je lozhila, je bila she v' boshjih rokah. Sdaj je vsiga konez, samo tega ne, kar je vezhno; sdaj je njeni tek dokonzhan, njeni ostanik se je pa perzhel, ino ne bo nikoli jenjal. Drevo bo padlo, ino kamor je padlo, ondi bo leshalo.

Prostazhi! le she se s' tem bahajte, de smert kakor kaj nizhemerniga sanizhujete, se is njene nevarnosti norza delate, ino njene nastopke sasmehuje. Vi ste enaki slabim vojshakam, kateri nam posmehovaje od morije, in kervi in merlizhev perpovedujejo, in s' svojim jesikam nasnanje dajejo, de jih le vojske in boji vesele, potlej pa, kadar se sovrashnik perkashe, omedlujejo, ino vsi prestrašheni ishejo in gledajo, kako bi se smerti oganili.

Mi homo tedaj, ljubi kristjani! te hudobneshe pustili, naj sami sebe golfajo. Nesrezhe, stud, grisenje vesti, leta, ino sosebno strah pred blishnjo smertjo jim bodo she to sagrinjalo nejevere s' obrasa potegnili. Kadar se jim bo, kakor Saulu, blishnja smert napovedovala, kadar ne bodo drujiga zhutili, kakor strah in grisenje vesti, se bo morebiti njih nevera v' smeshno babjo vero ali v' vrashe spreobhnila. Ker sdaj Gospodove flushabnike sanizhujajo, bodo takrat sheleli, de bi se jim kak duh is uniga sveta perkasal. Ker sdaj v' svetim pismu sapisane nauke svetiga Duha sanizhujajo, bodo tazhaf kako zopernizo sa svet vprashali. — „Jest sim v' veliki fili (sim slo stiskan.)“ I. kralj 28, 15.

Nad slepoto takih nevernikov se milo jokajmo, ker nikomur tako slo ne škodujejo, kakor sami sebi, in verh tega, kakor pravoverni kristjani neprenehama premišljujejo, kako imenitna je smert. Kakor je pa smert imenitna, ravno tako imenitna je pa tudi perprava k' dobri smerti, ino ravno tako potreben je veden spomin na našho smertno uro. Kmalo bo prishla, neprevidama bo prishla, le enkrat bo prishla. „konez pride, pride konez, nad-te hiti, glej! pride.“ Ezech. 7, 6.

Drugo premišljevanje.

Vedno smo v' smertni nevarnosti.

Nikar se ne hvali s' jutrisnjim dnevam, ker ne vesh, kaj bo jutrisnji dan s' sabo pernesel.“ Pregov. 27, 1.

Kaj ko bi jest pazh le tudi vedil, kdaj morem umreti! „Gospod! rasodeni mi moj konez (zhaf moje smerti) ino shtevilo mojih dni, de svém, kaj mi she manjka.“ Psalm. 38, 5. Take shelje imajo skorej vsi ljudje; take shelje imate morebiti tudi vi ljubi bratje.

Kaj bi pa storili, ko bi uro svoje smerti gotovo vedili? Le sdaj to storite, kar bi tazhaf storili (ko bi sa smertno uro vedili) pollej naj pa smert pride, kadar koli hozhe.

Ko bi vedil, de je smertna ura she dalezib, bi se premalo bal, ino bi na perpravljanje (k' smerti) nizh ne mislil; ko bi vedil, de je smertna ura she bliso, bi me pa strah tako prevsel, de bi nizh ne mogel. Ker pa vem, de je moja smert gvisihna, ino de je njena ura negvisihna, pa ne morem miren biti, si ne morem let, dni in ur obetati. Nikar se ne hvali s' jutrisihnjim dnevam, ker ne vesh, kaj bo jutrisihnji dan f' sabo pernesel.

Vsi moremo umreti, she enkrat rezhem, vsako minuto vtegnemo umreti, kaj hozhemo is tega skleniti? Mi smo tedaj v' vedni nevarnosti smerti, ktere ne more nihzher tajiti, nam je tedaj tudi treba vedno k' smerti perpravljenim biti, ako hozhemo dobre smerti umreti.

V' nas je vedno natorna smertna nevarnost, savoljo krehljivosti nature. Perva resniza.

Mi smo smiraj pod zhesnatorni smertni nevarnosti, savoljo mashevanja serditiga Boga. Druga resniza.

Danes premishljujem s' vami ti velki resnizi, jutri vam ju bom pa morebiti f' svojo smertjo poterdil, ali pa vi meni. Nikar se ne hvali s' jutrisihnjim dnevam, ker ne vesh, kaj bo jutrisihnji dan f' sabo pernesel.

Perva resniza.

Smo vedno v' natorni smertni nevarnosti, savoljo krehljivosti svoje nature.

Te nevarnosti ne morem od sebe djati, ker mi je perrojena; se je ne morem ogibati,

ker je moja lastina; je ne morem tajiti, ker je preozhitna.

Kaj je tedaj zhlovek, de bi se na kaj gvišniga sanasfal?

Kaj sim sosebno jest, de bi si smel vezhi upanje, ko drugi, delati?

Kaj so bili tišti, ktere sim dosihmal s' lastnimi ozhmi vidil umirati?

Pervizh. *Premislino sploh zhloveka, samiga na sebi, de bomo v' njem nevarnost smerti prav sposnali.*

a) Po njegovih notranjih delih, kateri so mu k' shivljenju zlo potrebni. Njegovo truplo obstoji is tavshent slabih delov, in zhe se ti deli kolikaj smeshajo, ali spridijo, more pa vse truplo v' nizh priti. V' njem so take rezhi, ktere so si med sabo nasproti, in f' svojo notranjo vojsko truplo obnuzajo, in ga prez podrejo, de je le ena smed tistih rezhi mozhnejshi, ko druga. Mnoge mokrote in mnogi sokovi so lepo svagani, pa kaka majhina nakljuzhba jih smesha, in shivljenje je per kraji. Truplo more na toliko vish konzhan biti, is kolikor delov obstoji, in vsak del more tavshent in tavshentkrat drugazhi pokonzhan biti.

Kdor kolikaj ve, kako je truplo sostavljeno, se ustrashti, ako premisli, na koliko vish bi lahko smert prishla, koko lahko se ji priloshnost da, ino koliko delov more stvarnikova roka vedno vladati ali vishati, ohraniti in uterjevati, de zhloveka dalej per shivljenju ohrani. Zhlovekovo ohranjenje je tako rekozh vsakdanje stvarjenje, in vsako minuto je potreben zhu-

desih vsigamogozhnosti boshje, de ne sgubimo saklada, kteriga v' perstenih in kerhkih posodah nosimo. Ilovo kolo se pazh hitro rasfuje. „Koliko losheje bodo pa s'he zlo taki, ki v' perstenih hisbah prebivajo, ino ki so is prahu, kakor od molja snedeni? Od jutra do vezhera bodo istrebljeni, in ker si tega nihzher k' serzu ne vsame, bodo vezhno pogubljeni.“ Job. 4, 19. 20.

b) Po sunanjih rezheh, ktere so okrog in okrog zhloveka. Tudi sunanje rezhi nam vedno s' smertjo shugajo. Njene shalofne mreše so okrog in okrog nas; njene pshize nas vsako uro bolj ali manj ranijo. S' ljuftam jo pojemamo, s' jedmi jo poshiramo. Ti bolj gremo s' lenobo naproti, kakor pa s' delam. Povsod jo dobimo, na poti, in na domu. Smiram hodi s' nami, kakor svest tovarsh, ino nam ravno ondi sadrege nastavlja, kjer se hozhemo pred njo obvarvati. „Njena stava je v' semlji, in njena past na stesi skrita.“ Job. 18, 10.

Ona se s'he med osdravila skriva ktere sato napravimo, de bi jo odgnali. Smiraj mi flimo kakor bi nam bilo mozh dalje shiveti, pa si s'he le hitrejsi k' smerti pomagamo. Si persadevamo sdravje uterditi, pa si k' sgodnjim flabostim perpomoremo. Solnze jo s' svojimi sharki na nas sija. Veter jo perpelje v' nashe ude. Popast stekle shivine jo pernese v' nashe shile. Skriti strup nam jo s'he bolj gotovo pernese kakor pa mezh. Naglo spremenjenje vremena ob enim bres shtevila veliko grohov odpre. Kushen srak pernese bolesni, in kaka

kuga v' kratkim is veliko krajev prebivavze ispralni.

Splošne dela nashiga shivljenja nam jo vedno pred ozhi stavijo. Ura savoljo svojiga teka opešha, mashina se f' tem uje, de dobro gre, roshiza odzveti ko se issori, rija sheleso fine, mlinški kamen se f' svojo hitrostjo stare. „Kakor kaplja kamen isdoble, in kakor povodnja perst f' saboj od nese, ravno tako bošh tudi ti zhloveka konzhal. Ti si mu malo zhasa mozh dal, de bo sa vselej poginil, obras mu bošh spremenil, in ga od tod poslal.“ Job. 14, 19. 20.

c) Po sadu njegovih strašt, ktere ga shive, de ga nesrezhnishiga delajo. Zhlovek si smert velikrat, bres de bi vedil in hotel, po neprevidnosti f' filo perkлизhe.

Njegove pozhete dela ga velikrat konzhaljo, se kake rezhi loti, pa je nesrezhen. Sida na svojo mozh, pa si jo oslabi. Shaluje, pa si shkodiye; se nesmerno veseli, pa se prevsame. Nektere mozne strašti mu breshtevilne perloshnosti k' nesrezhi she neisrezheno pomnošijo. S' napazhnim obrazhanjem svojih mozh si smert pred zhasam perkлизhe. Serzhnost, jesa, mashevanje, nezhistost, veselje, in sladnost ga shene na pol hitrejšhi proti smerti hiteti. Sleherno naglo spremenjenje v' njegovi dushi njegovo persteno hisho kakor velik vihar možno potreše. Vsaka rasujsdanost mu grob koplje, in vsaki pregreshtik perdene kamen k' njegovimu grobu.

Sej se she od nobene strani drugiga ne vidi, kakor nefrezhni ljudje, kateri se nepremisljeno smerti posilijo, in pred zhasam tamerjó, ker se po nezhištosti opešhani, po pošreshnosti konzhani, po zhuvanji utrudeni, po rasujsdanosti obnemagani, in od velikiga dela posufheni na pare srušhnejo. Mi si vsaki dan nove nevarnosti napravljamo, kakor de bi ne bilo bres tega dosti drugih perloshnost umreti, si sovrashnike mnoshimo, in si spodtikleje nastavljamo, de bolj sgodej poginemo. Sej je nashe shivljenje she sizer dosti kerhko, in zhlovek ima per nar boljshih letih, per nar mozhnejshi natori, in per nar štanovitnišhim sdravji le eno stopinjo is shivljenja v' smert, le eno pizhizo, le eno minuto. „Zhlovekovih dni je malo.“ Job. 14, 5.

Drugizh. *Ako sosebno sam sebe premislím, kaj nek s' najdem nad sabo, de bi si smel vezhi upanje delati, ko drugi ljudje?*

Nekaj isgovora saj na vides more vender biti de se tako terdno na-se sanashash, sizer je tvoje sanashanje preozhitno nespametno.

Morebiti imash dobro natoro, ktera veliko preterpi; ali se pa ne da tudi pošhkodovati?

Morebiti imash mero per jedi ino pijazhi, ktera ti veliko hudiga odverne; ali pa more vse hudo od tebe odverniti?

Imash dobre sdravnike, kateri veliko vedo; ali so pa vsigavedozhi?

Naj vam rezhem, kar hozhem, vi vender she smiraj mislite, de je sa vaf she boljshi, kakor pa se vam pravi, pa vender ne morete

nizh gvišnišhiga rezhi kakor to le: *Morebiti* — *mogozhe* je. She ni dosti predersno, de se sdrav zhlovek na negvišhno upanje sanashta, tudi bolnik, she zlo ki je she na pol mertev, si she ne jenja prasniga upanja delati. Bo she she boljshi, f' tem revnim troshtam se vsak tolashi, f' tem nas bres nehanja drugi tolashijo, in vezhi del mu vede nasho skerb smanishati.

Kolikor bolj sim se nauzhil v' vsih nevarnostih smerti, v' kterih se snajdem, se mamiti, toliko neprevidnišhi sim v' vsih rezheh, ktere dušho in truplo sadenejo. Nebojezhnost me stori predersniga, predersnost mi nevarnost perblisha. Se sanasham na svojo mladost, pa ne premislím, de komaj tretji del ljudi, starost doshivé. Se tolashim f' svojo mozhjo, pa ne umem, de nakljuzhbi in smerti ni nobena rezh dosti mozhna. Se veselím stanovitniga sdravja, pa se ne spomnim, de nar vezhi sdravje na nar tanjšhim lasu viši. Maršikdo umerje mozhan in sdrav, bogat in frezhen, pravi Job. 21, 23.

Ali she nisim imel svojih bolesen in slabosti? Kaj so me ti napovedovavzi umerjozhnosti nauzhili?

Se nisim v' svojim shivljenji nikoli pregrešhil? in kaj so mi moji pregrešhki mogozhe in verjetno storili?

Jest se na kaj negvišhniga sanasham, kar mi veliko gvišnišhi spodleti, kakor pa ne. Jest se na nekako permero sanasham, ktere skorej gotovo nikoli ne bo. S' besedo, jest se od drugih ljudi isjamem, si narejam sapovedi,

ktore niso v' moji oblasti; sa-se vadlov zhakam, ktore bo nekdo drugi vadlal in kterih mi ne rasodene. „Ti si mi grenko sodbo sapisal.“ Job. 13, 26.

Koliko je she vzhafih manjkalo, de ni ka-ka neprevidena pergodba mojimu shivljenju kon-za storila? Kolikrat se je she grob pod moji-mi nogami odpiral? Kolikrat sim she sam mi-šlil, de je moja sadnja ura prishla? Kolikrat je moje shivljenje v' takih perloshnostih, v' kterih jih je she veliko umerlo, na eni sami niti viselo? V' mladosti sim neveden, tako re-kozh, igral s' smertjo trupla, in nisim nikol na-njo mišlil; kadar sim bolj odrastel, sim si neprevidama in nefrezhno tudi is smerti dufhe norza delal, in se nisim pred-njo nizh trefil. Med bresfhtevilnimi nevarnostimi, kterim sim odshel, sim popolnoma dorastel. Smert she te-daj dolgo zhafa nad mano roko stega. Ona me she s' svojimi bolezhinami obdaja in me s' svojo senzo obsenzhuje. Se ji li samorem so-per staviti, ker sim ji dosihmal frezhno odshel? Nisim veliko vezh dolshan tistiga s' straham sa-hvaliti, kteri me je bres moje mozhi in bres mojiga saflushenja pred njo obvaroval? „Milost Gospodova je, de nismo popolnoma pokonzha-ni, ker njegove usmiljenja ne jenjajo.“ Shalost. pef. 3, 22.

Tretjizh. *Kadar premislim, de je toliko drugih ljudi neprevidama umerlo, morem spo-snati, de ne more nihzher rezhi: Ta dan je moj. „Njegovi dnevi so kakor delavzovi dne-vi.“* Job. 7, 1.

Veliko shtevilo ljudi, ktere smert vsaki dan jokajozhe okrog mene pobira, mi mojo lastno nevarnost vsako minuto pred ozhi stavi, in me vedno na-njo opominja. Kar vidimo in flishti-mo, vse nam shalostno skusnjo poozhituje, kteri ne moremo soper govoriti. —

Kolikrat sterme flishte, de je ta ino ta veseli, mladi zhlovek naglo umerl, kakor de bi ga bila kaka nevidna roka hitro sadela; de se je ta in ta od igre, od drushine, ali pa od mise v' grob le enkrat prestopil; de je bil ta in ta, kakor bi s' ozhmi trenil, od ognja is nebes, od strele sadet in poshgan; de je bil ta in ta od kaziga tolovaja ali kaziga nefrezhniga sovrashnika s' mezhem umorjen, de je veliko ljudi per poderti kaziga pohishtva, ali na pogorishi, ali pa na morji nagle smerti umerlo.

Per takih sgodbah se vselej savsamemo, pa nam ta misel ne pride v' glavo: Take nefrezhe bi se vtegnile tudi nam permeriti. To de ta strah kmalo mine, morebiti sato, ko nefrezhe sami ne vidimo.

Boshja previdnost nam tedaj tudi vzhafih da, de take nefrezhe s' lastnimi ozhmi vidimo. Dober mosh, ali dobra shena, od kteriga ali od ktere bi bili radi leta na posodo vseli, sboli in umerje. V' sosedomi hishi gospodari kushna bolesin in jih vse v' posteljo, veliko pa na pare poloshi. Smed nashe drushine umerjo lju-bi bratje, ljube sestre, kterih ne moremo posabiti, prelubi starishi, od kterih smo, sa Bogam, vse dobili. Mi se trefemo, pa kako? ka-

kor kdo, kateri misli, da ga je strela sadela, kadar nad njim gromi, in strela sraven njega udari, sato se perpogne, pa se spet sklone; kakor kdo, kateri se v' viharji boji, da bi se mu barka ne rasfala, potlej pa vse prekolne, kadar na fuho pride.

„She zlo nevarnosti, is katerih smo bili kdaj rešeni, da si ne vemo, kako in sakaj, nas napeljejo, da se potlej nobene nevarnosti ne bojimo. Zlo is grobov, kateri se ljudem nashe enakosti odpirajo, nasha merslota ali nemarnost poganja. Pokopalish se navadimo, si mislimo pogrebe kakor kaj ptujiga, kar nam nizh ni mar, vzhafih she smerti drugih ljudi grosno teshko zhakamo, ker upamo, da se homo bersh njih premoshenja ali pa njih slushbe polastili. Posabimo na smert, ker shelimo sa ranjkimi nastopiti, in ne porajtamo, da so nashi nastopniki she pred vratimi.“

„Noge tistih, kateri so tvojiga mosha pokopali, so pred vratmi, tudi tebe ponešo pokopat.“ Apost. djanj. 5, 9.

„Smo kakor umirajozhi, kateri se premoshenja mertvih majhno pred svojo smertjo polastujejo; ali vojshaki, kateri se nad ropam pomorjenih serzhno vesele, sato da s' njim oblosheni pobiti sraven njih padejo, ali pa kakor k' smerti obsojeni zhlovek, kteriga na morish peljejo, ino kateri she jesti in piti profi, dobro je in pije, ino na obeshavza posabi, kateri prez sa njim stoji. „Istergaj tiste is rok, ktere k' smerti peljejo; in ne jenaj tistih rešiti, kateri so v' pogubljenje vlezheni.“ Pripovist. 24, 11.

Pa kako jih hozhem reshiti, ker hozhejo nesfrezhni biti? kako jih hozhem reshiti, ker divje v' sadrege lete: O nesfrezhni ljudje! kaj she sdaj ne veste kam vas vafha strafhna neobzhtljivost pelje? Je ravno, kakor bi s' neprestrafhenim serzam rekli: Negvisfno je ali bom danafhni dan preshivel, pa do jutri hozhem dobro jesti in piti; ni gvisfno, de ne bom she danfi pogubljen, pa bom she le jutri mislil, kaj mi je storiti. „Danef je velik, jutri ga ne bo, ker se je v' prah sprevern timer, ino nje-gov spominj je sginil.“ I. Makab. 2, 63.

Dokler si smert she dalez prozh od sebe mislite, dokler se trudite spominj na smert, ktera vam vedno shuga, si is glave isbiti, je vse saftonj, vi se ne bote od minljiviga odtergali, in se ne bote na dobro smert perpravili.

Pa naj bo, kar fizer nikolj ni, de bi bili pred naturno nevarnostjo smerti obvarovani; vender morete tudi vediti, de ste savoljo Gospodoviga mashevanja she v' strafhnejshi nevarnosti, namrezh v' zhesnaturni nevarnosti.

Opomnim vas she na imenitno opominovanje f. Apostelna Jakopa, kateri pravi: „Lejte tedaj, ki pravite: Danfi ali jutri pojdemo v' to mesto, in bomo eno leto ondi, bomo kupzhevali, in si kaj perdobili; deslih ne veste, kaj bo jutri. Kaj je vafhe shivljenje? Je dim, kateri se malo zhafa pokashe, potlej bersh sgine. Raji rezite: Zhe bo Bog hotel, in zhe bomo shiveli, bomo to in to storili.“ Jak. 4, 13. 14. 15.

Druga reſniza.

*Nad nami je zhesnatura ſmertna nevarnoſt,
ſavoljo maſhevanja ſerdiliga Boga.*

Nehajte, ljubi kriſtjani! nehaſte greſhniki! ſvoje ſaupanje na ljudi ſtaviti. Nad vami Bog ſhivi, kateri vaſhe dneve in vaſhe dela ſhteje, kateri ima vſe vaſhe ſhivljenje v' rokah, in kateri tako ne miſli, kakor vi miſlite. On vam mejnike ſtavi, katerih ne morete preſtopiti, in on vaſhe ſhivljenje podaljša, ali pa ſkrajſha, kakor hoſhe.

Ne morete tajiti, de je on Goſpod ſhivljenja ino ſmert, in de ſe naturene poſtave po njegovi volji ravnajo. Ne morete tajiti, de mu naſhi grehi pravizo dajejo, in de njegovi pravizi zlo dolſhnoſt nakladajo, naſ kako ſoſebno ſhtrafati. Ne morete tajiti, de je on greſhnik velokrat s' ſgodnjo ſmertjo ſhtrafal. Ne morete tajiti, de je greſhnikam ſ' to ſhtrafingo, in s' njenimi ſtraſhnimi naſtopki ſhugal. Ne morete tajiti, de ſlehern ſmed naſ to ſhtrafingo bolj ali manj ſaſluſhi. Tudi ne morete tajiti, de je ta ſhtrafinga, deſlih je tako ſtraſhna, nekterim greſhnikam ſhe le dobrota. Kako hoſhete tedaj tajiti, de niſte ſmiraj v' nevarnoſti ſmert, ktera vaſ lahko vſako minuto pokoſi?

1. Miſlite ſi boſhjo miloſt kakorſhino ſi hoſhete, vender ne morete rezhi, de boſhja praviza ne ſme greſhnikov s' ſgodnjo ſmertjo obiſkati. Zhaſ gnade je vam ſpokorni greſhnik! obljubljen, kateri ſe reſnizhno ſhelite k

Bogu verniti. Shuganje boshje je pa v' vas pre-
dersni gresniki! obernjeno. On bi nehal sod-
nik biti, ko bi ne bila sodba v' njegovi oblasti;
nehal bi biti preganjavez hudiga, ko bi se ne
bilo gresnikom nize bati; ali pa she krajshi,
mi bi nehali kristjani in pametni ljudje biti,
ko bi nad to tako ozhitno resnizo kolizhkaj
dvomili.

Navadni tek boshje previdnosti je she tak,
ljubi bratje! de morejo biti gresnikov dnevi
skrajshani, de more biti slaba nit v' sredi tka-
nja pretergana, in de se more nar bolj divji
konj v' sredi njegoviga teka udershati. „Umerl
bo, preden bodo njegovi dnevi spolnjeni, in
njegove roke bodo ufahnile. Odtergan bo, ka-
kor seleni grojsd od vinske terte, in kakor oli-
ka, od ktere zvetje leti.“ Job. 15, 32. 33.

Pishkavo jabelko samo s' jablane pade; pa
ko bi lih samo ne padlo, je vender vredno,
de se sklati. Zhlovekovo shivljenje in ohranje-
nje je, kakor sim she rekel, in kakor sami ve-
ste, veden zhudesh vsigamogozhnosti boshje. Ali
je pa zhudo, zhe ta zhudesh sa nehvareshnesha
jenja, in zhe stvarnik revniga zherva tudi po-
tare, kateri se vedno soper njega vsdiguje! Per
nekterih ljudeh je negvishnost smertne ure she
strashnejshi savoljo njih negvishniga dolga pred
Bogam. Per nekterih je pa negvishnost shtra-
finge she strashnejshi savoljo njih gvishniga dol-
ga pred Bogam. Smertna nevarnost je toliko
vezhi, kolikor vezhi je nashe sadolshenje per
Bogu; in strah pred smertjo je toliko vezhi, ko-
likor vezhi so vsroki boshjiga mashevanja.

2. Premislite sgodbe sveta od sazhetka zlo do danashnjiga dne, vidili bote strashne sgledе, kteri se nikoli ne postarajo, ker se skoraj vsak dan ponavljajo. Torej ste vsak dan v' nevarnosti, de bi vas Bog, kteriga mnogo drashite, tudi mnogo ne shtrafal kakor je she druge ljudi shtrafal.

On vas lahko, kakor ljudi ob Noetovih zhasih, s' vodo in viharjem pokonzha. Vas lahko kakor Sodomljane s' ognjem is nebes poshge; vas lahko, kakor Faraona v' vodi utopi; vas lahko tisto minuto, kadar greshite, mezhu kaziga Pinesa isda; vas lahko, kakor Jakopoviga sina, v' nesramnim delu umori. Vas more ali v' spanji, ali pa kakor Holoferna v' pijanosti is tega sveta poklizati; vas more kakor Ababa v' vojski s' sovrasnikam s' pshizo prestreliti; vas more kakor Jezabelo skosi okno vrezhi; in kakor Baltasarja od vesele pojedine pred strashni sodni stol perpeljati. Vas samore, kakor Antioha, pod vosam streti, na kterim se vasha mehkushnost vosi; ali pa kakor evangelskiga bogatinza, is lepiga oblazhila in sladniga shivljenja v' pekel pahnuti; vas samore kakor Herodesha na nar visokejsi stopinji visokosti udariti, kjer vas ljudstvo po boshji zhasi.

Vas samore — oh! kaj nek ti neskonzhni Bog! ne premoresh, de bi gresnike pokonzhal, kteri te nikoli ne nehajo drashiti, in de bi s' njih stokanjem pod tvojo neprevideno shibo vsaj pametnisshi ljudi s' svetim straham napolnil! „Kdo posna mozh tvoje jese, ali pa kdo rasume, kako strashna je tvoja jesa?“ Psalm, 89, 11.

Morebiti mislite, de si zhlovek shtrafingo boshjo le s' sosebnimi pregrehami saflushi, nad kterimi she zlo nasha natura steri? Jest pa pravim, de ne le s' temi. Oza je umerl, ker je le svojo roko nepremishljeno istegnul, de bi bil skrinjo miru in sprave opiral. Gospod je pomoril sedemdeset imenitnih Betsamljanov, petdeset tavshent pa smed ljudstva, ker so Gospodovo skrinjo miru in sprave pogledali. I. Kralj. 6, 19. Angel morije je od Dana do Bersabeje sedemdeset tavshent mosh pomoril, ker je David is prevsetnosti Israelsko ljudstvo shtetukasal. II. Kralj. 24, 15. Ananijata in Safiro so saporedama pokopali, ker sta se Gospodu lgala. Apost. djanj. 5. — Mojsel velki Gospodovi flushabnik umerje na povelje boshje, in vidi pred svojo smertjo od dalezhl obljubljenos deshelo, v' ktero ne more priti. „Sdaj si jo s' svojimi ozhmi vidil,“ pravi Bog, „va-njo pa ne poidesh.“ V. Mojs. 34, 4. „Aron naj se k' svojim ljudem spravi (naj umerje) ker ne poide v' deshelo, ktero sim Israelovim otrokam dal, sato ko per vodi pregovorjanja ni mojim besedam verjel.“ IV. Mojs. 20, 24.

Gospod shivljenja ino smerti, ljubi bratje! ne potrebuje nizh od nas, de bi nam nafhe shivljenje kadar in kakor on hozhe, podaljschal, ali pa kratil. „Zhlovek! kaj si neki, de se bosh s' Gospodam pravdal? Rezhe li perstena posoda svojimu mojstru: Sakaj si me tako naredil.“ Rim. 9, 10. Nefrezhna smert je sad smertniga greha. Sgodnja smert samore biti shtrafinga tudi majhniga greha, in nar manjshega rassha-

ljenja boshjiga. Dolgo shivljenje je dobrota ali dar boshji, ali pa ima nehvaletshnost, in sovrashnik boshji pravizo do takih sosebnih darov boshjih, katerih sbe drugi ne prejmejo, desiravno so jih bolj vredni?

3. Sosebno nam more shuganje boshje, boshja zhes naf skljenjena ino nam osnanjena sodba vezhniga sodnika, vedno nevarnost smerti, ino fizer neprevidene, in nesfrezhne smerti shivo pred ozhi staviti. „Zhlovekov fin bo prishel ob uri, ob kateri se nam ne bo dosdevalo.“ Luk. 2, 40. Kratko odlashtanje njegoviga prihoda bo dalo nesvestimu hlapzu perloshnost, rasujsdano shiveti; daljsbi odlog njegoviga prihoda bo storil hlapza predersnisthiga, in se ne bo nizh bal, ker bo mislil de je v' varnosti. Njegov Gospod bo pa prishel, pa kdaj? Ob dnevu, ki ga ne perzhakuje; ob minuti, kadar bo morebiti nar slaběji sa hlapza. Prishel bo kakor tat, kateri se ne napove, in gorje zhloveku, kateri ga bo sbe le sagledal, kadar mu bo sbe v' rokah, kateri ga sprøjme, de si ga ni perzhakoval; kateri mu more rajtingo dati, de si se ni k' njej perpravljaj! . .

Taka je s' vsimi greshtniki, kateri v' grehah umerjo; taka s' pogubljenimi, kateri se na negvistshnost sanashtajo; taka je vezhi del s' ljudmi, ker je med njimi le majhino shtevilo isvoljenih. „Dan mashtevanja je nagel dan, ker bo prishel kakor sadrega,“ pravi Kristuf, „zhes vse ljudi, kateri na semlji prebivajo.“ Luk. 21, 35.

Torej se ne smemo zhuditi, de se ljudje vezhi del na konzu per svoji rajtingi tako mozh-

no golfane vidijo; ni zhudo, de lahko vsaki dan ljudi vidimo, kateri si she leta in leta per-sojujejo, in kateri v' sredi ali pa prez per sa-zhetku svojiga teka sginejo, kakor bi s' ozhmi trenil. Dansi she dobro jedo in pijo, in reve-sha spred svojih dur pahajo, in jutri bodo she v' peklu pokopani. Dansi sjutraj imajo she ve-like namene kakor gore, in preden se mrazhi, pa she v' persti tizhe. Imajo velike in dolge namene, tavshent ljudi jim je pokornih, sato-rej so si svesti, de se bodo njih nameni dobro isfhli. Kadar pa smert njih shivljenju konez stori, si is njih modrosti norza dela, namene njih zhahtilakomnosti in mozhi rashije, in is njih reven grob stori. Jobovi otrozi jedo in pijo, in veseli skupej prasnike obhajajo, pa na-glo pride osnanovavez pravit, de jih je hisha savesnila. Job. 1, 19. Gerlize so bile she v' ustitih godernjajozhiga ljustva, kadar jih je jesa boshja sadela, in je debelze smed njih pomo-ri-la, ino zvet Israela pobila. Psalm. 77, 31. „V' vsm tem so spet gresihili, in njegovim zhu-deshem niso verovali. Satorej so njih dnevi ka-kor senza sginili, in njih leta naglo pretekle.“

4. Ljubi bratje! samoremo li memo tega kak resnizhnifhi urshah najditi, savoljo kteriga si smemo le kratko shivljenje obetati? ali pa morebiti mislite, de se more tek pravize bosh-je ravno savoljo nas ustaviti, in de more Bog spolnjenje svoje sodbe lih savoljo nas odlashati? Morebiti se s' tem tolashite, de ste veliko ne-dolshnifhi od drugih ljudi, in de ste si savoljo nedolshnosti dolgiga shivljenja bolj svesti, ka-

kor tavshent drugih ljudi? Ali vi kaj boljshi veste, ko oni, ali ste ljubesni ali sovrashtva boshjiga vredni? O golfiva slepota!

Jest vas vprasham s' nashim odreshenikam. Luk. 1, 3. 2. Mislite, de so bili tisti Galilejzi, kterih kri se je s' kervijo njih darov smeshala, smed vsih Galilejzov nar vezhi greshniki, ker jih je taka nesrezha sadela? Jest pravim, de ne; temuzh vsi bote ravno tako pokonzhani, ako pokore ne storite. Mislite, de so bili tistih osemnajt ljudi, na ktere je v' Siloe turn padel, in jih pobil, vezhi greshniki kakor vsi Jerusalem-ljani? Jest pravim, de ne, temuzh vsi bote ravno tako poginili, zhe pokore ne storite. She s' tem bi dosti sprizhali, de smo greshniki, ko bi se nedolshne shteli. Zhe se pa greshnike sposnamo, imamo pa dosti perganjkov se pred tem tresti in trepetati, kar nas sna sadeti. Nikar se s' jutrisnjim dnevam ne hvali, ker ne vesh, kaj bo jutrisnji dan s' sabo pernesel.

Tresite se ljubi bratje! pa tudi molite spodobne in pravizhne sodbe boshje. Bog je dosti dolgo terkal, pa mu nismo odperli. Klizal nas je, pa ga nismo hotli slishati. Dolgo zhafam nam je odlog in mir ponujal, pa nismo sa-nj marali. Nash telesni ozhe bi se nas bil she sdavnaj navelizhal, nebeshki ozhe pa daje s' svojim sanashanjem nasnanje, de je Bog, ker she zlo do te minute svoje sirele perdershuje. Tega pa ne vemo ne jest ne vi, koliko zhafabo she Bog svojo roko nad nami stegnjeno dershal, preden nas udari, in koliko minut bomo

šhe nashteli, preden njegovo mashevanje kakor hud vihar nad nas perdere.

In kako nas samore ta nevednost mirne in pokojne pustiti? Kje je zhlovek v' stanu spati, kadar vidi na gerlo nastavljen nosh? „Smodezh veter ga bo vsdvignil in s' sabo nesel, in ga bo kakor vihar s' silo od njegoviga kraja odtergal. Bog bo zhes-nj poslal, in mu ne bo persanesel.“ Job. 27, 20. 21.

5. Vam ne bom samolzhal ljubi bratje! de dolgo shivljenje sa greshnika, kateri se na kaj negvishniga sanasha, ni frezha, ampak nefrezha; ni dobroti, ampak shtrasinga; in nje-mu moremo to le strashno voshenje voshiti, de naj raji bolj sгодaj v' pogubljenje hiti, kakor pa de bi si s' svojimi grehi svoje prihodno pogubljenje šhe hujshi delal. Povejte mi, sakaj shelimo vezhi del dolgo shivljenje, ino sakaj ga imamo in rabimo, kadar ga imamo? V' kake rezhi obrazhamo vezhi shtevilo dni, katero nam je Bog, kateri je druge ljudi nashe starosti v' mladosti is tega sveta poklizal, dobrotljivo dodelil? Zlo nashe sadershanje stori, de ni sapopasti, sakaj nas Bog toliko zhasa terpi, in sakaj vezhkrat gresniku njegove hudobne leta daljshati pusti, de si ravno pravizhniga komaj na svet pokashe, potler pa s' soram vred spet skrije.

Verh tega si greschnik vezhi del gorezhnishi sheli dolgo posemeljsko shivljenje, ko pravizhni, in le takimu zhloveku se nad spominjem na smert študi, kateri tako shivi, de se od smerti vsiga boji. „Oh! kaj ko bi bil pazh po-

ginil, de bi me ne bilo nobeno oko vidilo! Tako bi bil, kakor bi me ne bilo, in bi bil is materniga telefä v' grob preneshen.“ Job. 10, 18. 19. She vezh rezhem. Jest bi bil manj nesrezhen, ko bi me bila shtrafajozha roka boshja Pérez per pervim smertnim grehu v' pekel pahnila, kakor pa sdaj, ker fim v' svojim dolgim shivljenji svoje grehe namnoshil, in ker v' nespokornosti shivim. — Ta misel je strashna, pa je ne moremo tajiti, in nad nekterimi se v' resnizi spolnuje. Nesrezhen je odlog, kteriga se le v' gvishnishhi in strashnejshi pogubljenje obrazhamo. „Ti si pa f' svojim terdovratnim in nespokornim serzam na glavo nabirash saklade jese boshje v' dan mashevanja in rasodenja pravizhne sodbe boshje.“ Riml. 2, 5.

Od kod pa isvira, kar je nad tim strashniga? Ali is dobrote, ali pa is nespametniga flabiga obrazhanja? Ali je od dobrotnika, ali pa od nehvaleshnesha?

Jest vas pustim per tem nepokojnim premishljevanji. Negvishna ura je tedaj vedna nevarnost; vedna nevarnost je vedna smert ktera vsak dan vezhi, in she le tolikanj blisheje in tolikanj strashnejshi perhaja, kolikor dalej si jo she od sebe mislimo. Nikar se ne hvali savoljo jutrishnjiga dneva, ker ne vesh, kaj bo prihodni dan f' seboj pernesel.

Tretje premishljevanje.

Misli pogosto na smert.

„Spomni se moje sodbe, ker bo tvoja ravno taka; vzheraj meni, danši tebi!“ Sirah. 38, 23.

Ta shugajozhi glas slišim is grobov merlizhev, kader grem memo njih. To gromezhe opominjevanje najdem na vsih pokopalishih, kamor pridem, sapisano. Ta strahna sodba je v' vse mertvashke krishe, ktere koli premishljujem, vtisnjena. Spomni se, mi vse pravi, spomni se moje sodbe, ker bo tvoja ravno taka; vzheraj meni, danši pa tebi. Mislite tedaj vedno na smert, sakaj? Zhe na-njo smiram mislite, ne bote nizh na sgubi, ko bi je ravno dolgo zhafa ne bilo; temuzh bote na velikim dobizhku, ker vas bo ta spominj boljshal. *Perva refniza.*

Zhe pa malo kdaj ali pa nikoli na-njo ne mislite, pa vse v' nevarnost postavite, ako neprevidama pride, ker vas bo skorej gotovo neperpravljene nashla. *Druga refniza.*

Kdor pogostim na smert misli, lahko brumno shivi.

Kdor pogostim na smert misli, ima narboljšhi snamenje, de bo dobre smerti umerl.

Perva refniza.

*Pogostni spominj na smert naš nar losheje
boljšta, sakaj?*

Ta spominj naš namrezh perganja, de se pred Bogam ponishujemo, ker per takim spominji nar loshej sposnamo, de nizh nismo.

Ta spominj naš perganja, našhe meso in našhe posheljenje v' bersdah dershati, ker per njem nar losheje sposnamo, kako hitro svenemo. Ta spominj naš sadnizh perganja, našhe serze in nagnjenje od vsiga posemeljskiga odtergovati, ker per tem nar mozhnejshi sposnamo, kako minljive so vse rezhi. Spomni se, kako slabe so v' smerti tvoje mozhi; kako revno je v' smerti tvoje meso, kako nizhemern je v' smerti ta svet.

*Pervizh. Spominj na smert naš perganja
k' ponishnosti.*

Ker per tem spominji nar losheje vidimo, kako velik je Gospod v' zhigar oblasti smo; kako hud je greh, savoljo kteriga moremo vsi pomreti; kako nesrezhni smo, ako v' grehah umerjemo.

1. Vera in pamet naš ref dosti uzhite, kako velik, mogozhen in svet je stvarnik sam na sebi, in kako revna je stvar proti njem, od kteriga vse dobiva, kar koli dobriga ima. Pa vender ljubi bratje! koliko terdovratnih ljudi je, kateri vezh ne poslušhajo ne rasodevanja svojiga stvarnika, ne glasu svoje lastne vesti. Sdaj je she taka; vera se le per umirajozhkih oshivlja, pa-

met se le per bolnikih osdravlja. Norze sedanjih zhašov je treba h' grobu peljati, jih v' sredo merlizhov postaviti, de jih uzhimo, kaj je Bog, kaj pa je zhlovek. Ondi morejo pozhutki neumno pamet buditi; ondi morejo snotranji obzhutleji in perrojeni strah vérine nauke opravizhevati. Ondi morejo taki hebzi svoje nauke od nakljuzhbe, od natornih postav, in take smote skušiti. Na postelji bolezhin je treba take reveshe vprašhati, ali she tako, kakor popred, modrujejo; ali se jim she tako kakor popred sanja. Per smerti stopimo na prishnizo resnize, kjer predsodki in zhloveshki nameni molzhe, in kjer ne moremo nobene rezhi po drugim, kakor po njenim lastnim imenu imenovati. — „V' grob bo nesen, in bo na kupu merlizhev zhul.“ Job, 21, 32.

Zhlovek ne more na smert misliti, de bi sraven tudi ne mislil na svoj nizh. Na nizh svojih mozhi, ker ga smert premaga; na nizh svoje obstojezhnosti, ker more tako kmalo sginiti; na nizh svojiga namena, ker se more spet v' prah verniti. Is prahu vstvarjeni — nekoliko zhasa po prahu se plasijozhi zhlovek se is svoje prevsetnosti in is svojiga napuha spet v' svoj nekdanji prah verne. Zerkev boshja nam s' pepelam, kteriga na pepelnizhno sredo rabi, in s' besedami, ktere takrat govori, dosti nasnanje da, de je spominj na smert nar perpravnishhi perpomozhek, zhloveka ponishnosti uzhiti. Spomni se zhlovek! de si prah in pepel, in de se bosh spet v' prah vernil! —

„She zlo ne smesh vprashati *k*daj (se besh v' prah vernil) ker ti tudi to tvoj nizh proti neskonzhnim bitji rasodeva, ktero ti ni nobene rajtinge dolshno, in ktero s' tabo dela, kakor hozhe. Bog si je sam sadosi, in nihzher ne more njegoviga sklepa odverniti, in on stori kar koli hozhe. Kadar nad menoj svojo voljo spolni, ima she veliko drugih takih perpomozhkov perpravljenih. In satorej sim se pred njegovim oblizhjem prestrashil, in kadar ga premishljujem, me strah prepada.“ Job. 23, 13. 14. 15.

2. Od koder pride, de moremo umreti, to nas more she bolj ponishati, kakor sama smert. Shivina pogine po natori, zhlovek pa umerje savoljo dolga. Shivino she stvarnik k' poginu namenil, zhloveka pa sodba k' smerti sodi. „Ker lej v' hudobii sim spozhet', in moja mati me je v' grehu spozhela.“ Psalm 50, 7. Nikoli tedaj ne moresh na svoje kratke dni mifliti, nikoli se na prihodno nadlogo spomniti, ktera te bo kmalo sadela, de bi sam sebe ne vprashal: Sakaj me drujiga ne zhaka, ko grob? Sakaj mi je tako shalostna in sanizhljiva erbshina odlozhena? „Zhlovek kadar umerje, dobi v' svoj delesh kazhe, sverine, in zherve.“ Sirah 10, 13.

Shlahten stan in rojstvo se is tega pregreshniga vira isvirata, in ravno h' temu sanizhljivimu zilju peljeta. Vse druge rezhi so le nakljuzhne, savoljo kterih se nihzher ne more hvalliti, de so njegove lastne. To je pa s' nashim bitjem sklenjeno, savoljo kteriga se more vsak zhlovek framovati. S' napuham smo greshili,

s' ponishanjem smerti smo pa shtrafani. De bi ljudje sposnali, prav sveto pismo (Modrost 11, 17.) de je zhlovek ravno s' tem pokorjen, s' zhimur je greshil.

3. Kaj ko bi bila pazh smert le shtrafinga samo sa prvi greh (nashih prvih staršev!) Kaj ko bi bilo pazh nashe spreminjenje v' prah in pepel sanizhljiva plazhilshina sa prvi napuh! Pa ravno savoljo tega se moremo ljubi bratje! pred nar vikshim Gospodam she bolj ponishovati, ker je mogozhe, de she greshniki umerjemo. Ker nismo sagvisihani, de ne bomo ravno v' grehu umerli, ino de bi ne bila morebiti s' smertjo nashiga trupla tudi smert nashe dushe sdrushena. — Ne morem na telesno smert misliti, de bi per tem tudi na dusšno smert ne mislil, ktera se lahko k' uni perdrushi; ino zhe na dusšno smert mislim, kam sgine moj napuh, moje bahanje, in moje nizhemerno dosdevanje! „Vse moje pojde v' neisrezheni globoko jamo, ali pa menish, de bom vsaj v' njej per pokoji?“ Job. 17, 16.

Morebiti se moja nesrezha per smerti, kjer bi imela nehati, she le prav perzhne. Morebiti je konez mojih zhasnih shtrafing le sazhetik vezhnih! Morebiti se drevo le sato poseka, de se v' ogenj vershe! Morebiti me Bog le sato is tega sveta klizhe, de mi bo delesh med pogubljenimi dal! „Sim bil savoljo vsih svojih del v' strahu.“ pravi Job, „ker vem, de nobeniga greha ne pregledash.“ Job. 9, 28. Ta pravizhni strah me more klaverniga storiti,

in v' meni, tako rekozh, isvire napuha in prevsetnosti ufufhiti. „Ako sam sebe pravizhniga delam, me moj jesik obsodi; in ako se nedolshniga shtejem, me bo pa on moje krivize preprižhal. In zhe sim ravno nedolshen, pa vender tega ne vem, satorej se mi je shivljenje perstudilo.“ Job. 9, 20. 21.

Drugizh. *Spominj na smert nam pomaga meso krotiti in v' bersdah dershati.*

Svoje meso kakor sebe ljubimo; kaj pa je vezhi del ta mesena ljubesen. Je *krivizhna* ljubesen, ker velikrat truplo bolj ljubimo, ktero more strohneti, kakor pa dusho, ktera je nevmerjozha. Je *nespametna* ljubesen, ker vzhasih s' mehkushnostjo, in s' slabimi deli svojiga trupla, svojo smert presgodaj perklihemo. Je *neusmiljena* ljubesen, ker nam velikrat ta nesfrezhna ljubesen nar bolj pomaga, de truplo in dusho v' vezhno terpljenje pahnemo. Spomni se moje sodbe, nam merlizhi vezhi del vpijejo, — spomni se moje sodbe, ker bo tvoja ravno taka. S' mesenim sladnim veseljem smo si dneve perkrajshali, savoljo meseniga veselja smo v' vezhnim ognji, ker se nizh vezh ne spreminjajo ne dnevi, ne leta. Nash malik na svetu je bilo nasho meso, truplo smo ljubili, in sa-nj skerbeli, vsiga nashiga veselja je bilo deleshno; torej nam je bilo k' spodtikleju, in sdaj more biti deleshno nashiga terpljenja. Smo ga po boshje zhasili, dokler smo mogli, neutrudeni smo mu prijasnost drugih ljudi drago kupovali; roshize smo po njem natikali, in smo mu skerbno stregli. To de

spomni se moje sodbe, ker bo tvoja ravno taka. „Vse meso je trava, in vsa njegova zhašt je kakor zvet na polji. Trava se je posušila in zvet je odpadel, ker je Gospod s' sapo va-nj pihnil.“ Isai. 4, 6. 7.

Ta Gospodov duh she dan danashnji piha, in zhloveshke v' ljustu sidane pohishtva podira, zhe se ravno ljudem terdne sdé, kakor zedri na Líbanu, ali pa verhovi gora. Lejte, kako sdaj tega prevsetniga in svojoglavniga zhloveka podira, ker mu per vsaki stopinji blishni grob kashe. Na postelji ga shtrafa s' bolezhinami, ker stori, de se mu kosti sufhe. V' takim stanu se zhloveku nad kruham gnusi, ino nad jedjo ktere je popred shelel. Njegovo meso se sufhi, in njegove kosti, ktere so bile s' mesam pokrite, gole perhajajo. „On se k' strohljivosti bli-sha, ino njegovo shivljenje k' smerti.“ Job. 33, 19.

Ali nad tem gerdim ostankam, kteriga vidite, she sposnate tisto lepo podobo, ktera je vashe ozhi na-se vlekla, in ktera se je vsm ljudem raskasovala? Ali to smerdljivo truplo she unema vashe strasti? ali se nad temi suhimi kostmi she sazhudite? bi se s' to senzo she radi pajdashili? Vzheraj meni, dansi pa tebi. Tukaj vidite svojo lastno podobo. Raslozhik je majhin med vami in med tem merlizham, v' nekterih minutah bodo pa drugi ljudje nad vami gledali, kar vi sdaj nad tem vidite. Vzheraj meni, dansi pa tebi. Ogenj in zhervovi so tedaj po besedah svetiga pisma, veliki perganki, kateri vas morejo k' ponishnosti perganjati; ogenj namrezh, ker bo vashe dushe martral,

zhervovi pa, ker bodo vaše truplo snedli. — „Globoko ponishuj svojo dušo, ker shtrafing-a hudobnih so ogenj in zhervovi.“ Sirah 7, 19.

To premishljevanje smerti, ljubi bratje! je spokornikom shibe v' roke dajalo, je njih truplo s' spokornimi oblazhili oblazhilo, in jih po pufshavah med divjo sverino vodilo. To premishljevanje jim je vedno vojsko soper mešo, in soper perpusheno in neperpusheno veselje napovedovalo, jim vedno molzhanje nakladalo, pošt uka-sovalo, in jih svete sovrashnike samiga sebe delalo.

Premishljevanje smerti klizhe posvetnjake v' samoto, de truplo v' evangelsko sushnost da-jo, in dušo k' kershanski popolnamasti povsdignejo. To premishljevanje ohranjuje majhino shtevilo isvoljenih na tem svetu per njih stari svestobi, jih dela do meseniga veselja neobzhutne, v' nevarnostih neprestrashene, v' perloshnostih varne, in v' skushnjavah nepremagljive.

Premishljevanje smerti more tedaj splošno premishljevanje vsih ljudi biti, kateri se hozejo greha varovati, pa sakaj? ker je to premishljevanje ozhitno, de ga vsak zhlovek lahko umé; grosno potrebno, ker vsakiga zhloveka tizhe; in ginejozhe, ker vsakiga zhloveka gine. Satorej pravi sveti Duh: „Per vsih svojih delih se spomni, svojih poslednjih rezhi, in ne bošh nikdar greshil.“ Sirah 7, 40.

Tretizh. Spominj na smert naš more od vsiga zhasniga odtergati.

Ta spominj nam nar ozhitnišhi pred ozhi stavi pogimbo vsih rezhi, ker jih moremo takrat ref sapustiti; minljivošt njih vshitka, ker

naš ref s' šraham in trepetam navdaja; pogimbo zhlovekovo, ker se more takrat ref od tod lozhiti.

Spominj tega, kar se bo she le kdaj godilo, naš fizer nikoli tako mozhno ne gine, kakor pa to, kar se sdaj godi, in kar she sdaj zhutimo; pa je spominj na prihodnje pergodbe tolikanj boljshi sa naš, ker po predobzhutenji nesrezho odverne, in naš nje shkode obvariye. Shiv spominj na smert nam je she namest smerti, in se skosi vedno ponovljenje in skosi gnado boshjo, ktera ga spremlja, smiraj bolj oshivlja. Zhlovek more misliti, Bog ga pa od snotraj mezhi. Zhe kaj hudiga misli, hudo v' njem dela; zhe pa kaj dobriga misli, pa dobro v' njem dela, in dajavez vsiga dobriga.

Vi si morebiti to misel na ktero vaš vse rezhi opominjajo, k' svoji nesrezhi is glave isbijate, ker vam je soperna, desiravno bi se mogli truditi, de bi je nikoli, tudi v' fredi shumezhiga sveta, is glave ne sgubili, ker vam je k' vašhimu svelizhanju. Per tej svitli luzhi premishljajte nizhemernost sveta, in nizhemerneshe na svetu; bakla ravno takrat, kadar jo hozhesh ugasniti, nar svitlejsi iskre poshene, in she le per solnzhnim sahodu prav sposnash, koliko dobriga si nad solnzam imel. Kadar se dim zhasi iskadi, kadar svitlo slato otemni; kadar se svatovsko oblazhilo v' shalostne oblazhila spremeni, kadar je zhlovek na smertni postelji stiskan, takrat se vse posemeljske rezhi v' svoji lastni podobi perkashejo, takrat se dolina sols, ko si mislil, de je sginila. spet po-

polnama pokashe, in posemljiski Israelz, ki je menil she v' obljubljeni desheli biti, se spet v' pufhavi snajde. Takrat nam je nizhemernost zhasnih rezhi pred ozhmi, lastna skushnja nas od nje dosli poduzhi, in popolnoma preprizha.

Spomni se, o zhlovek! de si prah, in de je vse sunaj tebe she bolj prah, kakor si ti. Se jokash nad kakim merlizham, pa se ne spomnish, de si ti ravno taziga objokovanja vreden. Danši gre on pred taboj, jutri te bo pa v' desheli teme sprejel.

„Tudi ti si ranjen, kakor mi, in si nam enak postal. Tvoja prevsetnost je v' pekel pahnjena, in tvoje mertvo truplo se je na tla srushnilo; molji bodo tvoja postelja, in zhervi tvoja odeja.“ Isai. 14, 10. 11.

Ta lepota ti je obljubljena — ta postreshba te zhaka — ta poslednja zhasť ti bo she skasana. Spomni se moje sodbe, ker bo tvoja ravno taka. S' tabo se ne ravna terji, kakor s' nami vsimi, pa ti tudi ne bo dovoljeniga isjemka od nas vsih. Postava je vřim ljudem dana, satorej si ti ne moreřh drugazhiga upanja delati. Vzheraj meni, danši pa tebi.

Poglej pogrebze, kateri sdaj merlizha h' pogrebu nesó; poslusňhaj shalostno petje, katero se okrog truge raslega; lej! gorezhe svezhe, ktere ti osnanujejo, de je ena ugasnila; premisli solse otrok, sdihtovanje vdove, shalost prijatlov, kateri sa ranjkim ozhetam gredo; to je tvoja podoba, katero ti sdaj s' svojimi lastnimi ozhmi vidiřh, kmalo jo bodo pa drugi

ljudje nad tabo gledali. Vzheraj meni, danš pa tebi. Ali pa doneš tebi v' sgledu, jutri pa v' djanji.

Druga refniza.

Kdor na smert pogostim ne misli, vse v' nevarnost postavi, sakaj?

Ker se k' smerti ne perpravlja, kdor she popred na-njo ne misli.

Ker smert ni frezhna, ako ni zhlovek k' njej perpravljen.

Pervizh. K' smerti perpravljati se, se pravi: Velikrat misliti, kako se bo per smerti godilo; take dela delati, ktere bomo na smertni postelji sheleli, de bi jih bili v' shivljenji storili. Tak zhlovek pazh ref ni moder, kteri velikrat na svoje nar imenitnišhi opravila ne misli; kteri se k' temu ne perpravlja, kar ga bo nar bolj gotovo sadelo, in kteri ni savoljo tega v' skerbi, kar se mu nar bolj nevarno sdi. „Uboshen pa moder hlapzhizh je boljshi, kakor star, pa neumen kralj, kteri se ne sna sa prihodno preskerbeti.“ Pridigar. 4, 13.

Vam tedaj, kteri nozhete od smerti nizh slishati, ne na-njo misliti, vam se smert ne sdi ne imenitna, ne gvishna, ne nevarna. Vi gotovo svoje shivljenje shivljenju shivine permerjate, in pamet le sa to rabite, de bi se nespametni shivini poenazhili. Vas gotovo le natora k' vashimu djanju perganja, in vashenatvesenje na prizhijozhe rezhi je storilo, de ste posabili na pretezheno, kar ste nad drugi-

mi ljudmi vidili, in na prihodno, kar vaf she gotovo zhaka.

„Hudobni ljudje ne mislijo na to kar je prav (na sodbo); kateri pa Gospoda ishejo, pa na vse gledajo.“ Pripovist. 28, 5.

Kdor tedaj nezhe na sodbo misliti, da nansenje, de je hudoben, in de se nezhe poboljšati. Vedni spominj na strashno vezhnost bi mu njegovo meseno veselje ogrenil, bi mu njegovo sadovoljnost rasbil, in bi ga perfilil, ali s' nevernikam vse resnize kakor vrashjo vero sasmehovati, ali pa se s' spokorniki nad svojimi pregrehami jokati. Snano mi je fizer, de bi vam ne bilo ljubo, ko bi vam ozhital, de savoljo svoje nejevere na smert in sodbo ne mislite, satorej sploh drugih isgovorov ishete, kateri pa v' resnizi ravno to kashejo.

Pravite: Vedna misel na smert, stori shalostno shivljenje... Bi tedaj radi na svetu vesel shiveli, deslih Jesufovi uzhenzi shalujèjo in jokajo; dasle na snanje, de imamo le shalostne dni, dokler v' nedolshnosti in v' strahu boshjim shivimo; hozhete rezhi, de je boljshi malo zhasa svet in njegovo veselje vshivati, kakor pa plazhila, in v' prihodnim shivljenji obljubljeniga veselja zhakati. Ob kratkim, vi hozhete po sgledu tishih hudobneshev govoriti, od kterih modrostne bukve govoré, in hozhete f' tem k' grehu nagovarjati, kar bi naf moglo prestrashiti in k' zhednosti perganzati. „Nash zhas je kakor memo gredozha senza, in is groba ne bomo nasaj prishli, ker je sapezhaten, in ker nihzher nasaj ne pride. Satorej pridi-

te, in vshivajmo prizhijozhe dobrote, she v mladosti si hitro s' stvarmi postresimo.“ Modrost. 2, 5. 6.

Ko bi shivljenje ne bilo tako kratko, bi nam ne bilo treba hiteti, in ko bi ne bila smert tako negvishtna, bi nam ne bilo treba v' taki sferbi biti savoljo zhafa, v' kterim ne bomo mogli vezh vshivati. Nihzher ne pride nasaj. Sdaj pa postavim, ljubi bratje! (in kteri kristjan ni dolshan tega terdno verovati?) postavim, de per smerti ni vsiga konez; zhe, postavim, nismo sa ta minljivi svet vstvarjeni; kaj isvira is tih resniz? To isvira is tih resniz, de more zhlovek, kteri sheli svelizhanje dosezhi, na vse te resnize dobro pasiti, in vse drugazhi shiveti (kakor pa nespametneshi, od kterih sveto pismo sgorej govori). Ljudje, ki Gospoda ishejo, na vse gledajo. — „Blagor shalostnim, ker bodo oveseljeni.“ Matevsh. 5, 5. Oni bodo ondi od veselja poskakovali, kjer bodo drugi jokali in s' sobmi shkripali; ondi bodo sadovoljnost nashli, kjer se bodo drugi tresli, in svojo slepoto v' desheli smerti s' vezhno prasnimi solsammi vezhno objokovali. „Boljsi je tedaj iti v' hisho shalovanja kakor pa v' hisho kake pojedine, ker se v' uni spomnimo, na konez vsih ljudi, in kdor she shivi misli, kaj bo prishlo.“ Pridg. 7, 3.

Na dalej pravite: Vedno na smert misliti, le stori zhloveka nepokojne vesti... Tedaj hozhete shinji vesti imeti, kakor pa tiste brumne dushe, ktere je njih tanka vesti greha varovala; nezhete biti tako poboshni, kakor tisti svet-

niki, kateri so smiraj pretezhene zhafe premišljevali, in vezhnih let pomnili, kateri so se zlo po nozhi v' premišljevanji vadili, in svojo vest isprashevali. Psalm. 76, 6. 7. Nezhete biti tako bojezhi, kakor so bili uni, ki so se tako minljive shteli, kakor gnjilo truplo, ali kakor oblazhilo, ktero je molj snedil. Job. 13, 28. Kakšni tedaj hočete biti? Kakor tiisti zhloveshki otrozi, na ktere Bog is nebes gleda, in kateri nimajo pameti, in Boga ne isbejo. Vsi so sashli, in se skupej ispridili, nobeniga ni, de bi dobro storil, le eniga ni. Psalm. 13, 3.

Ni mogozhe k' smerti se perpravljati, pa ne na-njo misliti. Ravno tako ni mogozhe, refnizhno in vezhkrat na smert misliti, in se ne k' njej perpravljati. Navada gresnikov je pa nespametno shiveti, in nespametno umreti. Nad merlizham se jokaj, ker je njegova luzh ugafnila; tudi nad norzam se jokaj, ker mu je pameti smanjkalo. Nad merlizham se malo jokaj, ker je k' pokoju prishel. „Hudobno shivljenje hudobniga norza je pa hujshi, ko smert.“ Sirah 22, 10. 11.

Drugizh. Morebiti upate frezhne smerti umreti, ako ravno se k' njej popred ne perpravite? Losheje si na nebu dva solnza mislite, kakor pa dobro, frezhno smert bres dobre perprave. Ko bi ravno, postavim, ne umerli nagle in neprevidene smerti, per kateri nima zhlovek zlo nizh zhafa, sebe in svojo vest boljshi perpraviti. Postavimo le navadno smert takiga zhloveka, kterimu ni bila smert v' shivljenji nikoli mar, ino kateri je tako shivel, ka-

kor bi mu ne bilo nikoli umreti. Sdaj se njegova hiša h' padzu nagne, huda bolesen ga na pošteljo poloshi, smert se vidno blisha, kaj se sgodi? Njegova natora se tolikanj bolj prestrašhi, ker more ob enim vse drugazhi misliti. — Njegova duša je v' tolikanj vezhi nevarnosti, ker more v' eni minuti rajtingo dati. — Škoda, ktero je s' svojimi grehi storil, se ne da popraviti, ker je treba vse ob enim poravnati. —

1. Kar na naglim perdere, naš bolj prestrašhi, kakor pa uno, ki she dolgo perpravljenei zhakamo; pshize, ktere popred vidimo, naš ne ranijo tako globoko, in kdor smiraj umira, sadnizh bres strahu umerje. Po natornim je she taka le; kdor dolgo zhasa umira, mu ni shal, kadar smert ref pride. Po duhovnim je tudi taka, kdor smiraj na smert misli, se je manj ustrašhi, kadar pride. Mi smert is modre previdnosti vezhkrat v' duhu pred-se poklizhemo, de se s' njo sosnamimo, in de se je pervadimo, in kadar potlej pred-njo pridemo nam ni vezh nesnana. Torej smo vsaj nekoliko tistimu vojshaku enaki, kateri je v' mladosti s' levi kakor s' jagnjeti igral, in s' medvedi kakor s' ovzami ravnal, in se ni tudi nar strashtnejshiga velikana bal. Sirah 47, 3.

Kako pa samore — kako more pa tak zhlovek umreti, ljubi bratje! kateri ni nikoli in na lash nikoli na smert mislil? Kdo si more njegov strah, trepet, in njegovo obupanje misliti? Sdaj sim sa veliko let preskerbljen, pa ravno sdaj morem od tod iti. Ravno sim se nauzhil

veselo shiveti, pa še morem umreti. Komaj fim dorastel, pa se bom še v' prah spremenil. Koliko imam tedaj vezh, kakor uni, ki nize nima? Kaj mi drusiga ostane, kakor moje hude dela, katerih ne morem nikoli vezh sgubiti, nikoli vezh oddati? — Takrat sasvoni glaf Gospodov, rekozh: Smerti bošh umerl. „V' svojim gnjesdu bom umerl.“ Job. 29, 18. „Moj zhas je minil, in je poravnan kakor pastirski shotor; moje shivljenje je kakor od tkavza odresano; komaj fim sazhel (shiveti) pa me je odresal; od jutra do vezhera me bošh konzhal.“ Isai. 38, 12.

„Serze se mi hozhe raspozhati, vse moje kosti trepezhejo; vprizho Gospoda in vprizho njegovih svetih besedi se mi mesha, kakor pijanimu moshu“. Jerem. 23, 9. Taka je le, ljubi bratje! s' neprevidnim zhlovekam, zhigar smert se navtegama perblisha, kadar more iti skos nesnano smert, po nesnani poti pred nesnaniga sodnika. O kaj ko bi bil pazh popred vedil, kar sdaj vé! ko bi bil popred tako mislil, kakor sdaj misli! ko bi bil tako shivel, kakor si sdaj voshi, de bi bil shivel! Pa kaj drujiga pomagajo preposne shelje, kakor samo to, de nastopnike taziga nesfrezhniga zhloveka svaré? —

2. Dufha je sato v' vezhi nevarnosti, ker je takrat vsa smotena, in ji ni mozh tako delo, na ktero ni nize navajena, v' tako kratkim zhasu in v' takim smotenim stanu dobro delati. Kaj se pravi, k' smerti se perpravljati? Se pravi, popolnoma se spreobrniti, in po-

boljšhati, in vse spet poravnati; se pravi, tako poboshen biti, kakor si bil popred hudoben, tako bogabojezh, kakor si bil pred rasujdan, tako ponishen, kakor si bil pred prevseten, tako refnizhen, kakor si bil pred lashnjiv, tako duhoven kakor si bil pred mesen in posemljsk, s' besedo, k' smerti se perpravljati se pravi, staro shivljenje popraviti, ino novo shivljenje sazheti.

Ali pa ni, sami sodite, zhas bolesni, sosebno sadnje in hude bolesni grosno neperpraven sa tako spreobernjenje? Je li kdo neperpravni shi k' takimu poboljšhanju, kakor je zhlovek, kteri ni vse svoje shive dni nikoli na take rezhi mislil, kterimu se niso nikoli potrebne sdele? . . . Skoraj bi rekel, de on ni sa kraljestvo boshje, de ni sa take rezhi vstvarjen. Pa ref, slabo in bolezhne truplo dushi taziga umirajo-zhiga zhloveka njeno spreobernjenje skoraj nemogozhe stori. Nad njim se na smertni postelji drujiga ne vidi, ko nepokoj, jamranje, naglo spremenjenje, omedlevze, in meshanje.

Gorezh ogenj ga shge. Nesrezhene bolezhine mu storish, zhe ga kolizhkaj premaknesh. Na vsih udih terpi. Vfako minuto umira, pre-den umerje. Nar lahkejs shi in nar varnish shi streshba mu le bolezhine dela. Memo tega mu she veliko sdravil napravljajo, ktere ga she bolj martrajo. Soperne pijazhe store, de se mu nad njimi smiraj bolj gnusi; neusmiljene roke s' resanjem in shganjem dokonzhajo, kar je bolesen sazhela; store mu nove rane, sato de bres prida bolesni do korenine pridejo, in v' tem

prasnim upanji de bodo peršeno hišho popravili, jo pa še le poderejo.

Lahko bi kdo mislil, de se vse stvari soper njega sklenejo, de bi mu smert še grenkejši, in rajtingo še daljši, teshjišhi in skorej nemogozho storile. Kje je takrat, ljubi bratje! pamet umirajozhiga greslnika? Kaj upate od zhloveka, kateri je v' takih stiskah in bolezhinah? Bo li samogel taki zhlovek, kterimu bi vi svojiga nar manjšhiga opravka ne isrozhili, sa vezhnost s' pridam skerbeti? Se bo li takrat k' smerti vredno in prav perpravil? — Še vezh:

3. Kako hozhe v' takih stiskah, ktere na dushi in na truplu terpi, s' svojimi grehi storjeno shkodo poravnati? — Svojimu blishnjimu, kteriga je pohujshal, sapeljal, ali ga pa na zhasi in na blagu poshkodoval. — Bogu, kterimu je leta ukradel, sveto vero sanizheval, in flushbo smanjshal. Jest tukaj ne govorim vezh od greslnikoviga popravljanja in poravnanja v' djanji, ampak le od poravnanja s' sheljami, s' grevnigo, in s' terdnim sklepan. Pa mi porezhe: Zhloveku ref ni mogozhe na smertni postelji ob enim vsiga poravnati, pa je Bogu vse mogozhe. Mat. 19, 26.

Ljubi bratje! Bogu je ref vse mogozhe; je tudi mogozhe, de gre kamela skosi shivan-kino uho; je mogozhe, de ogenj ne shge in ne pezhe; je mogozhe, de voda ne smozhi, in de smert ne umori. Ali pa smete upati, de bo Bog savoljo taziga greslnika, kateri od njega vse shive dni ni mogel slishati, kateri je sunaj svelizhanja sa vse druge rezhi skerbel,

kteri je gnado boshjo od sebe odganjal, in smert zlo do svoje smerti sanizheval; smete li upati, she enkrat vprasham, de bo Bog savoljo taziga greslnika od navadne poti svoje previdnosti odstopal, duhovne zhudeshe delal, svoje shuganje vstavljaj, in svojo pravizo manjshaj?

„Kaj bote pozheli dan obiskanja in nadloge, ktera bota od delezh nad vas perderla? Per komu bote pomozhi iskali, kje bote svojo zhasht popustili, de bi ne bili terdo uklenjeni, in de bi s' pobitimi ne padli? In per vsm tem she ni njegov serd utolashen, ampak njegova roka je she istegjena.“ Isai. 10, 3. 4.

Posabljivost na Boga in na vezhnost, ino pa nemarnost she dan danashnji zhes zhloveshki rod ravno tako gospodarite, kakor ste gospodarile ob Noetovih zhasih, ker so se ljudje she per sazhetku splohniga potopa shenili, in moshili. Lahko vidimo, de vse rezhi peshajo; zhe bolj v' letih rastemo, blisheje smerti smo, in tisti dan se slehernimu smed naf perblisuje, ob katerim bo Gospod-Bog shive in mervtve sodil. Tode ljudje mi ne puste mojiga duha shtrafati, pravi vsigamogozhni Gospod. Nasha dusha, ktera je dolshna le po vezhnih dobrotah hrepeneti, le hrepeni po minljivih stvarih tega sveta, in s' morezhim sladnim veshljem si ostrupenimo svoje revno shivljenje.

Mirni smo, ako lih smo s' grehi oblosheeni, in nimamo nobene grevinge nad njimi. Smed tolike krivizhnih greslnikov komaj eniga najdeshe, de bi sdihoval, se jokaj in trefel.

Ravno taki smo, kakor bi se nizh ne mogli razgledovati nad boshjimi sodbami, f' kterimi druge ljudi vsak dan obiskuje; ali pa kakor bi se per naglih in neprevidenih smertih is nefrezhe drugih ljudi ne mogli spametvati. Nashe serza so she tako okamnele, de jih noben sgled ne omezhi. Vse rezhi nehajo, in poginejo; le nashe pregrehe ne nehajo, in nobeno svarjenje, nobena shtrafinga jih v' njih teku ne vstavi.

Kralji in zesarji si ravno kakor mi jutrishtnjiga dneva niso svesti; semlja se bo pod njih nogami kakor pod naslimi trefla, njih lepe poslopja se bodo ravno tako v' minuti poderle, kakor nashe revne bajtize; she zlo natora bo is navadne poti stopila, vse vidne rezhi bodo poginile, nasha dusha pa, ktera je sa neumerjozhnost ustvarjena, ta nasha dusha ne misli ne na konez, kteri se blisha, ne na sazhetik, kteri bo kmalo prishel, ne misli na vezhnost, ktera bo frezhna ali pa nefrezhna, se ne spomni, de je le kratka minutiza med shivljenjem in smertjo; in kadar djanje in nehanje ljudi premishlujem, sposnam, de hozhejo svoje nar shlahtnejshi in nar imenitnisshi skerbi zlo v' vezhnost odlashati. Misli o zhlovek! misli dokler moresh misliti, misli na svojo smert; misli na-njo, de ne bosh gresnil, ako si zhish.

Misli na-njo, de bosh greh koj kmalo isbrisal, zhe si ga storil; misli na-njo, de bosh shtrafinge sa greh voljno terpel, zhe te Bog she tukaj sa-nj pokori. „Bersh stori, kar tvoja roka premore, ker v' grobu, kamor hitish, ni

delo, ne rasuma, ne modrosti, ne snanja.“
Pridgar. 9, 10.

„Pravizhni zhlovek bo per pokoji, zhe lih presgodaj umerje.“ Modrost. 4, 7. Greshnik pa, pa mi greshniki, kaka bo pa s' nami? Trefsem se in se bojim, kadar bo preiskovanje prishlo. Spomni se tedaj per vsih svojih delih na svoje poslednje rezhi, ino ne bosh nikdar greshil.

Ta spominj ti je sapovedan: *Spomni se.* On tizhe tvojo lastno srezho. *Spomni se svojih poslednjih rezhi.* Ta skerb je nar imenitnisthi med vsimi tvojimi skerbmi. *Spomni se per vsih svojih delih.* Ta spominj ti bo nar boljshi sad rodil. *Ne bosh nikdar greshil.*

Raslegaj se tedaj, mertvashki svon! vedno po mojih ulnesih, ino sosebno takrat mi mozhno svoni, kadar bo hotel svet s' manoj govoriti, in se mi perkupovati. Grobi in mertvashke jame! nikdar mi ne sginite spred ozhi, nar manj pa takrat, kadar moji pozhutki do nevarnih rezhi pridejo. Moj prihodni pepel mi ne sme nikdar is misel, in mi more sosebno takrat svitlo svetiti, kadar mi napuh in nizhemernost moje misli pazhita. V' tej dolini sols bom kruh sols jedel, na poti proti nebesam bom ternje zhutil; s' straham in trepetam bom nad svojim svelizhanjem delal, in v' prahu in pepelu Boga molil; svoji dushi ne bom dal pokoja, dokler mi ti Ozhe usmiljenja ne bosh dal vesele in prijetne besede slishati, in dokler se ne bodo poterte kosti v' tebi vefelile. Psalm 50, 10. Umiral pogosto bom sa-

to, de bom bogabojezhe shivel; ali pa bom le sato shivel, de bom kdaj frezhno umerl.

Spomni se moje sodbe, ker bo tvoja ravno taka; vzheraj meni, danes pa tebi.

Zheterto premishljevanje.

V^o smerti se zhloveku ozhi odpro.

„**N**a poti krivize in pogubljenja smo se utrudili, in smo po terdih potih hodili, sa Gospodovo pot pa nismo vedili.“ Modrost 5, 7.

To resnizo skorej vsak gresnik na smertni postelji sposna, zhe mu she pamet in vera kolikaj svetite. Vef truden she le na konzu svojiga popotovanja sposna terdo in teshko pot, ktero je preletel; vef prestrašen objokuje svojo slepoto, ktera ga je tako slo sapeljala, in ktera mu pred mar ni bila; f' trepetanjem sposna velikimu Bogu pravizo, kateri ga sdaj obishe, ino kterimu ni slushil. Na poti krivize in pogubljenja smo se utrudili, in smo po terdih potih hodili, sa Gospodovo pot pa nismo vedili.

Tukaj ne vprasham, ali je to sposnanje na smertni postelji sa gresnika saflushno ali ne; ali je njegova grevinga resnizhna, in ali je odpushenje njegovih grehov gotovo, ali ne. Le

ti moj Bog! posnash in sodish njegovo serze. — Tukaj le sapopadke v' misel vsamem, ktere nam umirajozhi gresnik na snanje daje, ktere nad umirajozhimi vezh del sposnamo, ino ktere bo-
mo skorej gotovo tudi mi imeli, kadar v' ravno take sadrege pridemo. Jest tedaj pravim, de zhlovek sploh she le per smerti prav spregleda; takrat sazhne boljshi misliti, kadar je she po-
boljshanje dostikrat preposno.

1. Takrat bo gresnik od sveta pametnishi, ko sdaj, mislil, ker bodo predsodki sginili.

2. Takrat bo od sebe spodobnishi mislil, ko sdaj, ker bo lastna ljubesen ugasnila.

3. Takrat bo od vere bogabojezhnishi, ko sdaj, mislil, ker bota stiska in strah okrog njega.

Na poti krivize in pogubljenja vam takrat porezhe, smo se utrudili, in smo po terdih in teshkih potih hodili, sa Gospodovo pot pa nismo vedili.

Perva resniza.

Umirajozhi zhlovek bo od sveta pametnishi, ko sdaj, mislil, ker bodo njegovi predsodki sginili.

De se bote od te resnize, ktero sdaj premishljujemo, bolj preprizhali, popraashajte kaziga zhloveka, kateri je bil she s' kaki hudi bolesni na kraji groba, ino kateri ni imel zlo nobeniga upanja, de se bo she kdaj osdravil,

poprašajte ga, kaj je takrat, ako je bil per pameti, od tega sveta mislil. Ali pa vprašajte, kaziga hudodelnika, kateri je k' smerti obsojen, in kterimu je le nekatere ure she shiveti, poprašajte ga, kaj sdaj od sveta misli. Ali pa si pred ozhi postavite, kako bi vi mislili, ko bi savoljo kake neosdravljive bolesni per sdravi pameti blishnje smerti zhakali, kako bi v' tem strasnim stanu minljivi svet premisljevali. Gotovo bi tako le mislili.

Shivljenje je pazh kaj minljiviga, ker nesazhutno uhati.

Svet pazh marsikoga golfa, ker se frezhniga shtejesh, de si nisi.

Bogabojezhi zhlovek je pazh nar pametnishi, ker si vselej nar boljsi del isvoli.

Menim, ljubi bratje! de bi vi takrat sami per sebi tako mislili, in ravno to se pravi pametnishi misliti, kakor pa mi sdaj mislimo.

Pervizh. Shivljenje je pazh kaj minljiviga, ker nesazhutno uhati.

Le majhino premislite strasno spremenjenje, ktero se nad bolnim zhlovekam, ki bo umerl, v' kratkim sgodi. Pred nekterimi dnevi je bil she mozhan, je she s' svojim terdnim sdravjem bahal, je she sa prihodne zhase velike namene narejal, je bil bogat, zheshen, in vesel, ker je bil ves sa svet, svet pa ves sanj. In lejte! ravno ta zhlovek je na posteljo bolezhin pervesan. on, kterimu so toliko let obetali, kateri jih je she vezh upal, je sdaj bliso smerti; ves slab, bres obzhutljivosti, bres

tolashbe je sdaj peršiljen sposnati, de ni vezh, de siravno je hotel popred vse biti.

Nekdaj je grob grosno delezh od sebe vidil, in ta zilj njegoviga teka se mu je sdelo, de se je od njega toliko dalje odtegoval, kolikor dalje je hodil. Sdaj pa, kadar je do svojiga zilja prishel, se she enkrat osre, in vidi prez sa saboj sibel, ktero sapustil. Sdi se mu, de je sibel le eno stopinjo od groba. Sadnja minuta njegoviga shivljenja se mu sdi le perstavik k' dnevu njegoviga rojstva. „Kratki zhas med rojstvam in smertjo, se mu le sdi kakor ponozhne sanje, kakor nagla pshiza, ktero komaj vidish leteti, kakor pizhiza na neisrezhenim prostoru, ali pa kakor blisk v' vezhni nozhi.

Pa ref, ljubi bratje! leta se nam le toliko zhasa dolge sdé, dokler so pred nami, de so pa le sa nami, se nam pa sdé kakor minuta. Slehern zhlovek toshi zhes njih kratkost; slehern misli, de so mu ushle, preden jih je mogel v' prid oberiniti. Job se v' svetim pismu joka nad zainljivim shivljenjem, in kdo smed nas ni v' tem Jobu enak?

Sivzhik pravi: sdi se mi, de fim le eno uro shivel: ne vem, kako fim se postaral, in komaj fim prishel is materniga narozhja, she mi jamo kopljejo. Mi smo tako rekozh sosebna roshiza, ktera velikrat pred zvetjem odpade, ktera velikrat v' zvetji svene, ktera velikrat ravno tisti dan sjutraj zvete, opoldne svene, svezher pa odpade. Tudi hudobnesh, kakor pravi sveto pismo, sposna nashe kratko shivljenje, rekozh, de ifkra ogreje in oshivi v' minuti nashe

ferze. Dim, kateri od njega pride, kmalo spet isdihamo. Ta majhini ogenj bo ugasnil, duša se bo kakor dim iskadila, in truplo se bo v' prah spremenilo. Te isreke, ktere se nam v' shivljenji preperfiljeni sdé, bomo s'he le per konzu svojiga shivljenja umeli, in prav sposnali.

Kaj pa je daljši shivljenje drugiga, kakor daljši terpljenje? Nikoli nisi prav kakor si vofishi, se martrashi f' prasnimi skerbmi, s' velikimi sheljami, in si f' prevelikimi naklepi kratke dneve grenish. Med velikimi opravili nismo imeli zhasa na minljivost pretezeniga zhasa misliti; sdaj pa, kadar le samo proti grobu vidimo, sposnamo, de vse preide, in de veliko hitrejši preide, kakor smo menili. Velike nadloge so vezhi del krive kratkiga shivljenja, in v' veliki nadlogi je kratko shivljenje nar boljshi tolashba.

Oboje hitro mine, nadloga in shivljenje, shivljenje s' nadlogo vred. Boshja previdnost nam med shivljenje le sato grenkoto mesha, de bi bolj na vezhnost, ko na zhas mislili, pa kaj pomaga! na prihodno skorej popred ne mislimo, dokler prizhejozhe ne mine. Sami sebe golfamo, ker se minljiviga zhasa tako dershim; sa senzo letamo, uno pa vnemar pushamo, kar nam senzo dela, f' prasnimi rezhmi rajtingo delamo, v' ljustu gradove sidamo, in kadar se vse podere, s'he le sposnamo, de nismo dna postavili.

„Modriga ozhi so v' njegovi glavi, norez pa po temi hodi, pa sim sposnal, de vender oba umerjeta.“ Pridg. 2, 14.

Drugizh. Svet pazh marsikoga golfa, ker se srezhniga shitejesh, de si nisi.

Kako pa golfa? s' ljubesnijo, ker naf skosi pozhutke k' prepovedanim rezhem mika.

S' straham serza, ker ga od dobriga, kakor od kaj preteshkiga odvrazha.

S' smotami duha, ker s' svojimi krivimi nauki stori, de zhlovek v' grehu sadremlje.

Svet le toliko zhasa golfa, dokler se ga zhlovek dershi. Kadar ga pa zhlovek sapustil, ali pa more sapustiti, takrat svet svoj obras pokashe, in svoje zhastivze sanizhuje, in mu ni mar sa-nje. Svet se per merlizhu vsiga spremeni.

Hude strasti jenjajo, ktere so ga k' hudi-mu napeljevale.

Sgledi se sgube, kateri so njegove pregrehe opravizhevali.

Veselje sgine, ktero ga je popred velikrat vpijanilo.

Zhlovek sadnjizh sposna golufa, kakorshni je bil, in golufaniga, kakorshniga ga je storil; vso golufijo sposna, ker njene nastopke zhuti, in njene strafinge vidi.

Utrudil se je na poti krivize in pogubljenja, je po terdih potih hodil, sa Gospodovo pot pa ni vedel. Pa sdaj sa-njo ve, ker ve, de jo je sgreshil, ve sa svetovo pot, ker ve, de ga je sapeljala. Njegov sedanji stan (njegova prizhijozha bolesen) ga sdaj uzhi, kar popred, dokler je bil sdrav, in delezh od smer-ti, kakor je menil, ni hotel umeti. V' kakim stanu pa je sdaj? Vse, kar nad njim vidimo,

nam ga osnanuje, in nam tudi rasodeva, kakke bolezhine bolnik tudi snotraj terpi.

Poglej, kako je utruden, de se ganiti ne more, lej! njegove upadene liza, blede obras, mersle shnable, mertvafhki pot po laséh, njegove uderte ozhi, ktere tamne, in komaj she shaloftni stan vidijo, v' kterim je sdaj. Lej! njegovo vojskovanje f' smertjo, ktera mu ne da odloga. Lej! kako se mu perfi napenjajo, ktere she sadnjiga vdarza zhakajo. Lej! kako mu serze tolzhe, lej! mersle kaplje, ktere po shivotu téko; lej! njegove suhe kosti, ktere she skoraj trohneti sazhenjajo.

Njegovi prijatli ga sapushajo, domazhi ga she med mertve fhtejejo, in se sraven njega jokajo, on zhaka f' straham blishnjiga sodnika, in bo sdaj sdaj v' rokah kaziga flushabnika, ali pa kaziga nesnaniga ptujza ugasnil. Sdaj mi je na misli, kaj on od sveta misli, kteriga bo sapustil, in kaj bi nam sdaj povedal, ako bi she mogel govoriti. Sdaj se sagrinjalo preterga, ktero je bilo nekaj zhafa pred njegovimi ozhmi; sdaj sgine dim, kteri ga je dolgo zhafa flepil, sdaj sgubi svet svojo fvitlobo, in se skrije, kakor solnze v' gerdim vremenu sa zherne oblake, spred njegovimi ozhmi.

Moj Bog! kaj je zhlovek takrat, zhe se nam je tudi sdel frezhen, bogat, mogozhen, in potreben? Kaj so tazhaf darovi nature in frezhe; kaj vse bogastvo, ktero je zhlovek veliko let skupej spravljal, pa ga ne bo nobeno leto vezh ushiyal? Po terdih potih smo ho-

dili, smo se nozh in dan trudili, de bi bili na starost per pokoji dobro shiveli, smo si vse persadeli, de bi si bili posemljisko prebivališe sloshnišhi in veselishhi storili; smo si shivljenje skrajshali, de bi bil imenitnišhi na svetu, sa Gospodovo pot pa nismo vedili.

Tretjizh. Poboshni zhlovek je ref nar modrishhi, ker ima smiraj nar boljshhi delesh.

V' shivljenji je bil mirnišhi, ko mi, ker ni na vsako rezh toliko porajtal.

V' smerti je veselishhi ko mi, ker se manj boji.

V' vezhnosti je bolj obvarovan, ko mi, ker sme vse upati.

Dosti dolgo zhafa smo ga sanizhevali, njegovo shalostno shivljenje se nam je sdelo nespamet, njegova pokora morjenje samiga sebe, njegova bogabojezhnost hinavshina, njegova tanka vest smota, njegovo duhovno veselje otrozhje igrazhe, njegova molitev sgubljen zhaf; in njegova stanovitnost prevsetnost. Velikrat nismo mogli sapopasti zhe ima tako naturo ino pamet, kakor mi, ker se ni dal pregovoriti k' veselju, se ni po drugih ravnal, in ni bil proti nikomur ojtrejshhi kakor sam proti sebi. „Mi neumneshi smo njegovo shivljenje v' nespamet shteli, in njegov konez v' nezhašt.“ Modr. 5, 4.

Smo ga dolshili, de se ne sna s' svetam pezhati, sdaj pa vemo, de bi se tudi mi ne bili smeli s' njim pezhati. Smo se mu posmehovali, de hozhe le sa-se vse nebesa imeti, sdaj pa vidimo, de si smemo le zlo majhino ali pa zlo nobeniga upanja do nebes delati.

Smo mislili, da je vse prasna vera, kar je delal in govoril, sdaj pa vemo, da nas je naša nevera golfala. Sveto pismo nam na tanko pove, kako pogubljeni v' peklu od pravizhnih v' nebesih mislijo; jest pa, ljubi bratje! bi vam rad povedal, kako more grešnik, zhe she kaj misli, she na smertni postelji misliti.

Tukaj se bodo (grešniki) kšali, in v' duhu britkosti sdihovali in sami per sebi rekli: „Oni so tišči, katerim smo se nekđaj posmehovali, in jih v' saframljiv pregovor imeli.“ Modr. 5, 3.

Na smertni postelji bo grešnik te prasne shelje vezhkrat budil: Oh! kaj ko bi bil pazh jest rešnizo popred sposnal, kakor jo sdaj posnam; kaj ko bi mi bilo mozh shivljenje is noviga sazheti, in moje leta, is bukev vezhnosti isbrisati! Sdaj sim na kraji vezhnosti, in se mi je bolj štrahne vezhnosti bati, kakor veselo upati. Kaj mi je moja prevsetnost pomagala? ali kak dobizhek imam od svojiga bahanja s' premoshenjem, od svojiga posvetniga veselja, od svoje uzhenosti, ali od svoje modrosti? Vse to je kakor senza sginilo, in kakor memo tekozh tekar, ali kakor ptiza, ktera pod neham memo leti, in nobeniga sledu svoje poti sa sabo ne popusti, ali pa kakor v' odkasan kraj istreljena pšhiza, od ktere se škorej ne vé od kod in kam je letela.

S' nami je ravno taka; komaj smo rojeni, she nam je treba umreti, pa vender ni smo nobeniga snamenja zhednosti sapustili, temuzh v' svoji hudobii smo poginili. Nekteri

tukaj (per smerti) konzhajó svojo nadlogo, mi pa svoje dobre dni. Tukaj nekteri sazhno svojo frezho, mi pa neskonzhno nesfrezho. Nekteri smert sanizhevaje vprashajo, kje je njeno selo, in njeno premaganje, nas pa njena pshiza presune, in njena butara nas potare.

Ti so tedaj, ljubi bratje! tiši velikani, kteri so na svetu tako sloveli, in nad kterimi je vse stermelo; tukaj so visoki moshje in premeteni vojshaki, de se bodo v' sholi smerti uzhili. „Teh pa Gospod ni svolil, in poti modrosti niso nashli, satorej so pa tudi poginili, in ker niso imeli modrosti, jih je njih nespamet pogubila.“ Baruh. 3, 27. 28.

Druga refniza.

Umirajozhi zhlovek bo od sebe spodobnishi mislik, ko sdaj, ker bo takrat lastna ljubesen ugafnila.

Zhlovek se v' svojim shivljenji f' tem tolaishi, de svoje pregrehe pred seboj sakriva, pred drugimi pa isgovarja. Kazha me je smotila, pravi Eva; Adam pa pravi: Shena, ktero si mi ti dal, mi je podala sad tega drevesa. I. Mojs. 3, 12. Slehern zhlovek se hozhe boljshiga kasati, kakor pa je, in boljshi biti, kakor pa se kashe. Moj Bog! ali bo ta golfija she zlo na smertni postelji per nas? ali nas bo ta slepota zlo na uni svet spremila?

Ne bo nas tje spremila ne, ljubi bratje! kadar je zhlovek v' smertnih teshavah je vse bolj

pravizhen proti Bogu in proti sebi; vest se sbudi, in mu vezh tako golufno ne kashe, kakor v' njegovih sdravih dneih. V' njem se budi bolezhina, strah, grevniga, in vse kar mu na misel pride, kar vidi in flisbi, vse ga s' novimi obzhutleji in sodbami navdaja, pa mu tudi snotranje bolezhine mnoshi. Zhe mu tudi vsi telesni pozhutki odpovedo, je pa njegova dusha le toliko manj od sunanjih rezhi rastresena; in she bolj sama v'-se samishljena, si she bolj shivo pred ozhi flavi koliko hudiga je zhlovek storil in koliko dobriga pa samudil, ali pa sanizheval.

Spomni se bolnik, kakshen je kdaj bil, ino kak bi bil mogel biti.

Spomni se, kak je sdaj, in de ne more drugazh biti.

Pervizh. Kako pa bolnik od tega misli, kakorshin je kdaj bil?

Hozhem rezhi, kako misli od svoje mlazhnosti, v' kateri je shivel, in na ktero ni nizh porajtal?

Od svoje nesvestobe, s' ktero se je pregreshil, in je ni poravnal?

Od svojih isgovorov, s' kterimi se je tola-shil in opravizheval, pa vender ne opravizhil.

Dan rasodenja, kateri se blisha, mu she ne-ktore svitle sharke daje, temna nozh se pozhasi v' dan spreminja; lastna ljubesen gre she pred njim v' grob, in mu po velikih smotah, vsaj nektere minute dobro pot pokashe, ktero je sgreshil. Sdaj spodobno in prav misli, spodno misli od sebe, ker se nizh vezh tako modriga in

tako previdniga ne fhteje, kakor se je kdaj fhtel. — Prav misli od svojih grehov, ker se mu sdaj vezh ne sde le slabosti, in zhloveshke nepopolnamasti. Spodobno misli od sodnika, ker si ga vezh ne misli kakor nemarniga ozhe-
ta, in leniga gledavza prasnih, nizhemernih in
pregreshnih zhloveshkih del.

Veliko delo svelizhanja mu je sdaj veliko imenitnišhi. Misli so sginile, savoljo katerih se mu je to delo zlo lahko, ali pa zlo nemogo-
zhe sdelo. Vezhnost naf takrat, kadar je she pred nami, veliko bolj gine. Greh, bodsi ve-
lik ali majhin, vse drugazhi sapopadke v' naf budi. Zhednost, zhe si jo she tako sanizheval, ti je sdaj veliko vezhi zene. Ino ti, o Gospod! nifi vezh nesnani Bog, zhlovek ni vezh pre-
vsetna stvar, ino smert ni vezh otrozhja igra-
zha. Zhlovek ni vezh slep; vsiga se vidi, ka-
korshen je, vse njegove pregrehe se sadnjizh k' njemu snidejo, kakor nefrezhni otrozi, de ga v' vezhnost spremijo; ve kaj je storil, spo-
sna, koliko je premalo storil, vidi koliko je bil dolshan storiti. Velike bukve njegovih lastnih in ptujih grehov se pred njim odpro; bere jih, in jih vse bere, in v' slehernim svoje ob-
sojenje bere, kakor ga je vsigamogozhni Bog va-nje sapisal.

„Ti si mi grenko sodbo sapisal, in me ho-
zhehš savoljo grehov moje mladosti pogubiti.“
Job. 13, 26.

Takrat je naša vest enaka bukvam, v' katerih je vse sapisano in s-hranjeno; smert je njih raslagovavka, in naša dušha je shalošna

uzhenka, ktera bere in rasumeva, kar toliko zhasa ni hotla rasumeti. Te bukve, ktere je moj sodnik spisal, bom sdaj, kakor Job pravi, na svojih ramenih nosil, in si jih namest krone okrog senzov djal. Per vsaki stopinji bom njih besede isrekoval, in jih vsakimu, kakor knesu podal. Job. 31, 36. 37.

Ne bom zhakal sadnjiga opominjevanja, ne porezhem: Greshil sim, in kaj shaliga se mi je sgodilo? ker vem de je nar vikshi poterpeshljiv mashevavez. Sirah 5, 4. Raji ko bi greh na greh nakladal, bom raji she savoljo odpushtenih grehov v' strahu. Bod si Gospodovo usmiljenje she tako veliko, me vender ne sme predersniga storili, ker se njegov serd ravno tako hitro perblisha, kakor njegovo usmiljenje, in ker se njegov serd na greshtnike osira.

Drugizh: Kako greshnik od tega misli, kakorshin je sdaj?

Kmalo bo umerl; kako tedaj misli od zhasa, kteriga vezh nima?

Sadostovati, hudo poravnati je dolshan; kaj tedaj misli, kako bo sadostil?

Odpushtenja (grehov) ni sagvishtan. Kaj tedaj misli od svojiga saflushenja, ktero she ima?

Dobro vem, de me v' nekterih urah ne bo vezh v' tem shivljenji; jest bom tedaj v' vezhnosti. Oh! skosi zelo vezhnost sim pogubljen, ako v' gnadi boshji ne umerjem! Pa nisim le samo v' strahu, kakor svetniki, ali sim gnade boshje vreden ali ne; ampak morem s' velikimi greshtniki vred sposnati, de je nisim vreden. . . .

V' tej strašni gvišnosti (de je gresnik nevreden gnade boshje) zhloveku vse na misel pride, kar je kdaj slišal od sodbe, pekla, in vezhnosti, spomni se svojih grehov, in ta spominj mu serze strašno pobija. Pa to je nar zhudnišhi, de so vezhi del taki ljudje, ki so malo zhasa popred nad vsimi resnizami zvi-blali, sdaj nar bolj bojezhi in obupljivi, in de ravno tisti, ki so vse resnize s' veliko serzhno-stjo ovrazhevali, nimajo sdaj toliko serza, de bi kaj dobriga upali, in de so v' toliko vezhim strahu, kolikor bolj se smert blisha. . . .

Gresniki! kateri imate shiroko vest, in kteri se nad prihodnim shivljenjem nizh ne pre-strašhite, tukej, ravno tukaj vas bom kdaj perzhakal. Tukaj, bom vas perzhakal mozni du-hovi! kateri ste navajeni vse kar je vezhniga, prasno strašhilo imenovati. Vas bom tukaj perzhakal, uzheniki novih sheg! kateri s' svojimi svijazhami nad vsimi resnizami zviplate, in druge v' svoje mreshe lovite. Le sklepaajte svoje nauke in sodbe svoje pameti kakor koli hozhe-te; vsamite ljudstvu predsodke od Gospodoviga strahu, kakor morete; sanizhujte smert, ktere vam ni mar; sanizhujte sodbo, ktera vam je nesnana; sanizhujte pekel, kateri se vam pra-sna smishljena rezh sdi, pa tukaj na smertni postelji vas bom perzhakal, de bom vashe govorjenje slišal, vashe obzhutleje skufil, in vashe oframotenje vidil.

Vem, ljubi bratje, in vi morete s' mano vred vediti, de so she taki terdovratniki, kteri svojo nevero zlo v' grob neso, in she na

Smertni postelji ozhitno snamenja svojiga saven-
shenja dajejo; de so s he bresboshneshi, kateri
bres strahu vezhnimu sodniku v' roke leté; de
so s he tako nesrezhni ljudje, kateri ali kakor
obupljivzi, ali pa kakor terdovratniki s he na
smertni postelji svoje opefhane mozhi le sato
sdrushijo, de Boga, stvarnika vse natore pre-
klinjajo, in svoje dneve, kateri so smiraj s' no-
vimi grehi sasnamnovani, hudizhu isdajajo.

Od tih posod ozhitne jese boshje jest ne
govorim; njih sgled je pravovernim kristjanam
v' strah. Tak sgled ni navadni sgled kristja-
nov, kateri prizhijozhnost boshjo sadnje minu-
te svojiga shivljenja s he zhutijo, in od Boga
svoje sodbe s' nepokojnim serzam zhakajo. Vsi
v' strahu s' Jobam vprashajo: „Kje je sdaj moje
upanje, in kdo porajta na mojo poterpeshlji-
voft. Vse moje pojde v' globoko jamo; ali pa
menish, de bom vsaj v' njej pokoj nashel?“
Job. 17, 15. 16.

Ta nepokoj, kteriga na smertni postelji
nekteri kristjani zhutijo, je nepokoj njih vere,
in terdniga preprizhanja, de je vezhnost gvis-
na, greh shkodljiv, in njih shivljenje shtrafi-
vo. V' njih zhasnih skerbeh, v' njih hudih
strastih, med shumezhim svetam bi bil kdo lah-
ko mislil, de je njih vera ref ugasnila, in de
sa drugo shivljenje ne vedo, kakor le sa zhasno
shivljenje; per smerti se pa njih mertva vera
vezhi del spet sbudi, in stori gresfnike nepo-
kojne, sato de bi jih spreobhnila. Pa kolikrat
ta vera le gresfnike pretrese, in jih h' tlam
tlazhi, in jim, kakor hudizheva vera, nameft

spreobrnjenja, le trepetanje napravi! Per vſim tem, je nesapopadljivo, de kristjan ſposna, de bo v' ſmertí drugazhi miſlil, in pa de vender ne ſazhne v' ſhívljenji tako miſliti, kakor ſi bo na ſmertni poſtelji voſhil, de bi bil v' ſhívljenji miſlil in ſtoril. —

Tretja reſniza.

Umirajozhi zhlovek bo od vere bogabojezhniſhi miſlil, ko ſdaj, ker bota ſtiſka in ſtrah okrog njega.

Vi pravite: Stíſka in nadloga uzhite zhloveka moliti, jeſt pa tudi pravim: Strah pred ſmertjo ga uzhi od vere bogabojezhniſhi miſliti. Na ſmertni poſtelji boſh te le tri reſnize nar loſheje umel, in nar odkritoſerzhniſhi ſposnal, namrezh:

1. Vera je vſim potrebna, ker bres nje ni miru in pokoja.

2. Vera je ſpokornimu zhloveku v' tolashbo, ker v' njej vſe upanje najde.

3. Vera je greſhniku pomozh k' poboljšanju, ker per njej vſo ſkerb ſa-ſe dobi.

Pervizh. Umirajozhi zhlovek ſposna, de je vera zlo potrebna, ker bres nje ni miru, ne pokoja.

Pojdite k' poſtelji taziga nevernika, kateri je le v' ſvojih delih nevernik, (in kakorſhnih bote veliko naſhli) kateri je bil v' veri srejen, pa ni nikoli po njej ſhivel. Kadar ſe ſmert bliſha, ſe veſ treſe in trepezhe. Sdaj k' Bogu

moli, kteriga ni hotel nikoli posnati. Britko martro k' uštam pertiska, in kadar svelizhanške Jesufove rane kufhne, pravi: Moj Gospod in moj Bog! H' kakimu sposnanju ga persili spominj na saflushene shtrafinge! Sdaj bi vse veroval, de bi jim le odsheh. Povej mu tudi nar vezhi skrivnost nashe vere, prez porezhe, de je verije. Jest verijem, pravi, de je katolshka vera edina resniza, ktere se nam je dershati; de je ona edina sastava boljshiga shivljenja, ktero si voshimo; de je ona edina pot, ktera nas v' boljshi shivljenje pelje. Gospod jest vse to verijem.

Vi tedaj verjete ljubi bratje! — Oh! nevarnost vas je h' tem besedam persilila, ktere vam je vasha vest vedno pravila. Smert tedaj, sodba, in pekel so taki uzheniki, de se ne upate jim pregovarjati. Strah vas je tedaj bogljivim pershtel, in vi se spet vernete k' veri priprostiga ljudstva. Kje je sdaj vashe modro, prebrisano sanizhevanje in posmehovanje, f' kterim ste se nashimu shuganju posmehovali?

Sdaj verujete. Vas she sastopim; vasha serzhnost vas sapusha. Ker ste she pred vrata vezhnosti prishli, si vezh ne upate, se savoljo nje v' nevarnost podati. Sej vam nismo nikoli verjeli, de v' resnizi nizh ne verujete, in vashe govorjenje in djanje nas ni smotilo, ker smo globoko v' serze vidili. She tazhas smo vidili skrit strah, kteri se je she bolj perkrival, dvome kteri so vstajali, pa spet sginovali; vedno menjo med vero, in nevero, kakor je ali pamet ali pa strast v' vas gospodarila.

Take pergodbę, ljubi bratje! vsak dan vidimo. Vidimo hinavze, kateri se nar gorezhnifhi krifhtjane hlinijo, de fi nifo; pa tudi vidimo hudobneshe, kateri se med take fhtejejo, ki Boga taje, de fi ravno nifo smed njih fhtevila. Vzhaſih, kadar greſhnika neſpamet ſa- puſti, zhuti vero, ſe ſavoljo ſvoje vezhnoſti treſe, in je veſ preſtraſhen, kadar ſe na njo ſpomni. Vzhaſih pa, kadar je ſnotraj veſ ne- pokojin, ſe ſunaj pokojniga dela, ker ſi ſerzh- noſt daje, in ſe ſ' hudobno ſerzhnoſtjo baha. Kadar vero proſto ſaſmehuje, ſe ſ' tem le ho- zhe premotiti, de bi je ne ſpolnoval. Svoji- mu bojezhimu in omahljivimu ſerzu hozhe ſ' premifhljenim govorjenjem ſerzhnoſt dati, in poln ſaupanja v' ſvoji ſunanifhini ſa ſvojo ſla- boſt pomozhi in podpore ifkati.

Pred grobam pa njegove svijazhe, ſ' kte- rimi ſvoj ſnotranji nepokoj miri, nizh vezh ne ſdajajo; natora ſe preſtraſhi, veſt ſe ſbudi, in duh ſe ſpunta. Satorej ſe more vere der- ſhati, kakor barka mazhka, in v' njej tega ifkati, kar morebiti ni nikoli ſhelel, de ſe ob- upanju ogne, ktero je nar hujſhi ſmed vſih rezhi. On ne potrebuje preprizhljejev, am- pak tolaſheb. K' odreſheniku ſe oberne, in ſ' trepezhim glaſam ſ' uzhenzi vred ſaupije: „Go- ſpod! kaj ti ni nizh mar, de poginemo?“ Mark. 4, 38.

Drugizh: Umirajozhi zhlovek ſpoſna, de je vera ſpokorniku v' tolaſhbo, ker v' njej vſe upanje najde.

Oh! kaj bi neki umirajozhiga zhloveka tolashilo, ko bi ga vera ne tolashila! Vse zhasno je she ali menilo, ali pa je le sato she per njem, de ga strashi in muzhi. Ko bi tedaj ne bilo prihodnjiga shivljenja, bi bilo sa nas vse in na vekomaj sgrabljeno. Ne imeli bi plazhila sa svojo teshko zhednost, in nobeniga povrazhila sa svojo grenko pokoro. Vera pa vsakimu poverne, kar mu gre, ker nas u-zhi, de bo sleherno serno sto drugih rodilo.

Nevernik, kateri je mislil, de se bo v' nizh spremenil, se bo s' strashno neumerjuzhnostjo oblezheniga vidil. On meni, de le v' grob gre, to de bo njegov nar imenitnisbi del (dusha) v' tisto grosovitno prebivalishe pahnjem, kjer bo vse vezhne zhase jok in shkripanje s' sobmi, strah in obupanje. Pravizhni pa bo sposnal po svojim sdihovanji kteriga je terpel, de ni vse nizh terpel proti plazhilu, ktero ga zhaka, in proti kroni, ktera mu je le po smerti obljudljena. Obljube svete vere flore, de na vse terpljenje posabi. Pomozh svete vere mu da vse terpljenje premagati, ktero terpi. Djanje po duhu vere mu fiori sadnjizh vse saflushno.

Od kod, ljubi bratje! od kod isvira per marsikakim bolniku taka stanovitna poterpeshljivost, nad ktero zlo taki ljudje sterme, kateri fizer zhednosti ne hvalijo? Od kod isvira per drugih mirno isrozhenje v' voljo vezhne previdnosti, naj kelh terpljenja nataka, dokler hozhe? Od kod isvira tisto saupanje, s' kterim nekteri kristjani smert sprejmejo kakor

svojo nar vezhi prijazlizo, jamo, kakor svoj kraljev sedesh, trohnjenje kakor seme nar boljshiga sadu? Vera se je v' njih ukoreninila, in njih djanje kashe njeno mozh.

Tudi solse, ki umirajozhimu kristjanu po obrasu teko, in sdihljeji spokornika na smertni postelji so veri v' hvalo, njemu pa v' trosht, de so mu nebesa obljubljene. Zhlo-vekoviga sapushenja ne sodite po bolezhinah, ktere terpi, ampak po snotranjim stanu njegove dushe. Nikar ga ne vprashajte: zhe se sodnika boji, ampak vprashajte ga ali na njegovo milost ne upa. Kristijan bi mogel bres verine pomozhi obupati, bi pred sabo le grom in strele vidil, ko bi ga vera ne sagotovila, de sme odpushenje svojih obshalovanih grehov upati.

Kako slo se umirajozhimu kristjanu polajsha, kadar svoje ferze she sadnjizh pred slushabnikom zerkve odpre, in mu skrite rane svoje vesti odkritoserzhno rasodene! Kako se njegova otoshna dusha she oveseli, kadar ima tako srezho, de svete skrivnosti nashe svete vere per sdravi pameti prejme! Kako je tudi shlahta potolashena in bres skerbi s' okrog njega stojezhimi vred, kadar bolnik svoje rezhi, kakor pravite, pogliha in poravna! Sa nas tedaj selo smerti ni tako ojstro, kadar nam vera na pomozh pride, in smertne pshize saguli.

Sadnja tolashba, snotranje veselje, terdno upanje! Tukaj si vam ne upam tistih posvetnjakov popisovati, kteri so dosihmal bres strahu boshjiga shiveli, in le v' sloshnim posvet-

nim shivljenji svojiga veselja iskali. Bo she zhaš prishel, ko bodo drugazhi mislili, in ko bodo ondi hladila in pomozhi iskali, kjer sdaj mislijo, de se le shalošt, skerb in strah najde. Moja slabost bo omagala, kadar pride na ogenj skušnje; bolezhin smerti ne bom preterpel, in bom dolgo umiral, preden umerjem. „Kaj je neki moja mozh, de bi jih mogel preterpeti? Ali kdaj pride moj konez! de morem tako dolgo terpeti? Moja mozh ni mozh kamnov, moje meso tudi ni is brona. Lej! v' sebi ne najdem pomozhi, moji priyatli so pa tudi od mene pobegnili.“ Job. 6, 11. 12. 13.

„Naj tedaj rasteta, ljubi bratje! gnada in mir per vas skosi sposnanje Boga in Jesusa Kristusa Gospoda nashiga.“ II. Petr. 1. 2. Pa naj sosebno rasteta she popred v' vashim shivljenji (pred smertno uro), de ne bote na konzu svojiga shivljenja imeli prenegvisne tolashbe, in omahljiga upanja.

Tretjizh. Umirajozhi zhlovek sposna, de je vera gresniku pomozh, ker per njej vso skerb sa-se najde.

Pravim, de je vera gresniku v' pomozh, ker ga ne sapusti ne v' shivljenji, kjer ga svari in opominja, ne v' smerti, kjer ga tolashi, ne v' grobu, kjer she sa-nj skerbi.

Vera, ljubi bratje! je zhloveku sveštejšhi, kakor pa zhlovek veri. Per smerti mu poshlje svoje flushabnike, desiravno jih je sanizheval; per smerti se ona vsih svojih skrivnost in vse svoje oblaski poslushi, desiravno pred ni maral

sa njeno oblast, ali pa je sše njene svete sakramente nevredno prejemal; po smerti sše sanj moli in prosi, desiravno tudi po pravizi na skrivnim nad njim shaljuje in sdihuje.

Ako hozhete veliko pomozh le kolikaj spoznati, ktero vera umirajozhimu gresniku skasuje, ga morete v' mislih zlo v' grob in zlo do njegoviga pepela spremi. Naj si tedaj nefrezhni gresnik obrazha to verino pomozh, kakor hozhe; vera ni kriva zhe si je nezhe v' svoj prid oberniti.

Bolnik, kteriga imamo tukaj pred ozhmi, smiraj bolj pesha, njegove dushne mozhi omagujejo, gotove snamenja blishnje smerti se ozhitno kashejo. Shlahta in snanzi se prestrashijo, dajo tudi bolniku na snanje, de so savoljo njegove blishnje smerti v' skerbi. Ali bolnik sam po duhovna poshlje, ali pa ga pregovore, de pusti duhovna pred-se priti, kteriga so v' naglizi poklizali. Morebiti ga je treba dolgo profiti, preden rezhe duhovnu pred-se. Domazhi ga prosijo de bi se perpravil. Ljudje bi se pohujshali, ko bi jih sdaj ne sapustil kakor kristjan, ker je hotel na svetu kristjanam pershtet biti. Ko bi se duhovna ubranil, bi svoji hishi nezhasht storil, in vsakimu zhloveku bi se to zhudno sdelo.

Pa vera ni kriva, de se gresnik njenih flushabnikov tako slo brani. —

Pa ne, postavimo de bolnik sam od sebe prosi, de bi mu po duhovna poslali, in ga preskerbeli; zhe sam od sebe per Bogu pomozh ishe, ker od sveta nobene vezh ne upa; ali bo vera

kaj sa-nj skerbela? ali ga ne bi od sebe pahnila, ker se ji je popred nad njegovim shivljenjem gnušilo?

Vera ga ne bo v' nemar pustila ne. Duhoven bersh pertezhe, kakor dober pastir sa svojo sgubljeno ovzo. Bolnik se možhno poti, komaj kako besedo na pervo posdravljenje odgovori, she kratke besede le na pol isrekuje, ki jih kakki streshaji umejo, in drugim raslagajo; je v' nifki in se semtertje obrazha, de bi mu kaj odleglo, in duhovna uterpno pogleduje. Mej tem se more k' smerti perpravljati. — Moj Bog! ali je ta zhas perpraven, de bi zhlovek tako imenitno delo prav dodelal? Samorejo te okolishine duhovnu serzhnost dajati, ino greshnika oteti? Greschnik le to isrezhe, kar se mu na jesik poloshi, ino tako isreka, de od besede do besede lahko vse posabi kar rezhe in kar je rekel, in de je le vezh mogozhe uganiti, kakor umeti. — Pa vera ni kriva, de greschnik njeno pomozh tako posno prejme.

Duhoven si vse persadene, kar mu je v' takih okolishinah mozh storiti sa svelizhanje in v' bolnikov prid; ga she, ako je mozh, f' svetimi sakramenti previdi, mu daje lepe nauke, kterih pa bolnik morebiti vezh ne ume; ne gre od bolnika, de mu vsaj f' svojo prizhijozhnostjo vezhi mozh daje; mu she vzhasih svete misli vnema, ktere pa le okrog njega stozhe ginejo; on je prijatel njegove dushe, satoraj mu sadnjizh poda edino sastavo njegoviga odreshe-nja v' roke, ktero she s' ozhmi vidi. Poda mu v' roke britko martro, v' snamnje, de je nje-

govo lozhenje is tega sveta bliso, de na dalej na zhloveshko pomozh sahtonj upa, de more v' smertni uri, kadar je od vsih stvari sapushen, le per Jesusu Kristusu svojim prihodnim sodniku gnade, mozhi in reshila iskati.

Ljubi brat! mu duhoven pravi, sdaj ne smesh na nikogar drugiga gledati, kakor na tega, kateri je tukaj na krishi sa-te terpel in umerl. Sdaj moresh na vse drugo posabiti. V' to odperto Jesuovo rano poloshi svoje serze, de ga bosh pred peklam otel. S' temi ranami se moresh tolashiti, in si soper strah pred smertjo, in soper bolezhine bolesni mozh dajati, S' to le presveto kervjo se moresh ozhistiti, in Ozhetovo jeso potolashiti. Vsami tedaj, ljubi brat! to britko martro, ta sazhetik vsiga trosh-ta, kteriga ti jest morem dati, in v' njenim objemanji, in med klizanjem na sladko Jesuovo ime perzhakuj vezhniga miru in po koja. . . .

Lejte tukaj ljubi moji kristjani! lejte! kje je vsiga konez, tukaj namrezh minejo sapopadki od velikosti, od zhloveshke frezhe, od modrosti modrijanov, in od mozhi mozhnih vojshakov. . . . Zhloveku sama britka martra v' delesh ostane, ktero objema, in kushuje, kakor de bi bil krishaniga svelizharja smiraj bolj ko vse drugo ljubil. Moj Bog! samore le zhlovek per tem pogledu kako polajshanje zhutiti, ali samoreta krish in krishani svelizhar, takimu zhloveku serze delati, kateri je bil smiraj sovrashnik svetiga evangelija in njegovih svetih naukov? Ali samore v' sebi hladilo zhu-

titi in v' to upati, komur so bili njegovi nauki vedno nasproti? —

Pa vera ni kriva, de nima grešnik bolji pravize do tolashbe.

Pa vender naj bo, on sazhne s' snamenjem vere in keršhanstva umirati. Omedlevze ga sadnjizh obidejo, dusha se sazhne od trupla lozhiti. Okrog njega stojezhi to sposnajo in duhoven sazhne nad dusho zerkvene molitve moliti, de jo s' njimi spremi, poterdi, in sodniku perporozhi.

Kako pazh ref te molitve umirajozhiga zhloveka poterdujejo, kateri je po keršhansko shivel, ali pa kateri vsaj po keršhansko umira! kako vesele so sa dusho, ktera si je svesta, de gre v' narozhje dobriga in potolasheniga Ozhetta! Ali pa morebiti tudi slabiga kristjana tolashijo, kateri s' vsako besedo svoje ozhitanje flischi?

Pa vera ni kriva, zhe tak kristjan v' zerkvenih molitvah svoje obsojenje k' vezhnimu pogubljenju flischi.

Keršhanska dusha! pravi duhoven, lozhi se sdaj od trupla, pojdi pred Gospoda, zhigar si, nafi svoje zhaštittljivo ime (kristjan) pred sodni stol, zhe ga ravno nifi vredna. To ime ti je lastno, neisbrisljivo ti je bilo s' kerstno vodo vtisnjeno, in imela ga bosh, pojdi v' nebesa ali pa v' pekel. Tvoje dela so ga omadeshevale, pa ne isbrisale, Na konzsu svojiga shivljenja si ga she sposnala, pa ko bi ga bila tudi satajila, bi te bilo vender smiram od drugih (ki niso kristjani) raslozhilo.

Potolashena se lozhi is tega sveta, kateri ni bil nikoli tvoj, in zhigar ti nisi smela biti. Svet ni bil tvoja domazha deshela, ampak le kratko prebivalishe, in smesh biti vesela, de tvoja dolina sols sginja, in de se obljubljena deshela blisha. Ne bilo bi po pravizi, ko bi se teshko od sveta lozhila, ker bi s' tem na snanje dala, de gresh s' krivimi sapopadki v' vezhnost. Sa vselej od sveta slovo vsemi, ali pa raji mertvim pusti merlizhe pokopovati; posabi de si bila na svetu, in raji misli, kako moresh vesela biti, ker gresh v' vezhno srezhno stanovanje.

Danes — sdaj pojdi na kraj miru, in v' svetim Sijonu prebivaj, kjer te vse dobro, in plazhilo sa tvoje nadloge zhaka. To stanovanje v' nebesih ti je od sazhetka obljubljeno, in Jesus Kristus, Bog in zhlovek, ti je s' svojo kervijo pravizo do njega kupil; velikrat si rekla, de ga shelish, in she sadnjizh si nam djala, de ga upash dosezhi. Vsemi ga tedaj v' posestvo, obrishi vse solse, in od veselja poskakuj, ker je tvoje reshenje prishlo, prishlo je in ga hosh vekomaj vshivala.

Ti pa, o Bog! vse dobrote in vse tolashbe, usmili se sdihljejov svoje stvar, tako pravi she duhoven, kateri sim veselo novizo njeniga reshenja, v' tvojim imenu in v' imenu tvoje zerkve nashe matere pernesel. Usmili se zhes njene solse, ktere niso solse nejevolje, ampak grevinge, te solse teko is hrepenenja po tebi, in od veselja, ker so njene shelje spolnjene. Usmili se tudi nar manjsih slabost, ktere ima she nevedama nad sabo, in persanesi svojimu flushabni-

ku savoljo njegovih nevedenih grehov. Vedenih grehov se je zhišto ispovedal, in je škosi sodnika, kteriga si ti postavil, od njih odvesan.

Sposnaj jo, o Gospod! sa svojo lastno stvar, ktero si le sa-se vstvaril, sposnaj svojo lastno podobo, ktera te je mogla sposnovati, ljubiti, in vshivati, in zhe je tudi kaj gerda in omadeshevana, pa sposnaj nad njo zeno svoje kervi in smerti. Ti si sa grešhnike umerl, grešhnik pa umerje, de tvoji boshji pravizi dolg plazha. Tako je bratje! grešhnik umerje, mertev je, njegova dušha je pred boshjim sodnikom.

Pa vera ni urshah, zhe grešhnik šhe vender v' svojih grehih umerje.

Ta dobrotljiva vera grešhnika šhe zlo po smerti ne sapuſti. Njegovo truplo šhe sveto varije, nad njim sposna tempelj svetiga Duha, in ga bliso svojih boshjih tempelnov pokoplje. Zlo do groba ga spremi f' svojimi molitvami, f' svetim petjem, in f' svojimi shegami. Na altarjih daruje nebeshkimu Ozhetu dar neskonzhne zene sa-nj. Ga šhe, tako rekozh, na unim svetu iſhe, in mu is zerkveniga shaza pomozh poſhilja, zhe kaj v' vizah terpi. Ona ga bolj kakor shlahta, v' ſpominja ohrani, ga vſiga dobriga udeleſhuje, in prihodnim vernim kriſtjanam perporozha. Oh! ona ſi vſe persadene, de bi naſ reſhila, in tudi vſe premaga ſunaj proſte zhlovekove volje. To de vera ni urshah, zhe zhlovek ni reſhen.

Duſha je tedaj pred ſodnikom; in kako ondi od vere miſli? ... Sapuſtite f' svojimi

mislimi, ljubi bratje! nesrezniga grešnika, in glejte, de bote sami febe reshili. Sdaj od sveta, od sebe, in od vere tako mislite, kakor bote v' lih takim stanu, (v' katerim je sdaj grešnik) mislili; tako mislite, kakor si bote v' smertni uri vošhili, de bi bili smiraj mislili. Jest se trefem kadar s' vami od tega govorim, ker po sebi vém, de s' samimi mislimi she ni vse opravljeno. Gospod! nikar ne hodi s' manoj v' svojim serdu v' sodbo, temuzh she pred sodbo naš reshi savoljo svojiga svetiga imena, in savoljo svoje lastne milosti!

Peto premišljevanje.

Huda smert grešnika.

„Smert grešnikov je nesrezeno huda.“
Psal. 33, 22.

Kar she zhlovek is pameti in vere lahko sposna, tega ga tudi sam Bog v' svetim pismu uzhi, de je namrezh smert grešnikov nesrezeno huda in strašna. Tudi to nam sprižuje, kako imenitna je ta resniza, kako nesrezen je zhlovek, kteri na-njo posabi, in kako prasni bodo vsi isgovori, zhe zhlovek po tem nauku ne shivi. Smert grešnikov je nesrezeno huda ino strašna.

Kdor v' smertnim grehu umerje, si vse
shtrafinge boshje saflushi.

Smert to pokonzha, kar smo po natori.

Greh pa to pokonzha in rasdere, kar smo
po gnadi boshji.

Smert naf lozhi od stvari.

Greh naf pa tudi od stvarnika lozhi.

Smert je strafhno lozhenje dushe od tru-
pla.

Greh je pa strafhno lozhenje zhloveka od
Boga.

Smert bres greha, je troshta polna pot
v' nebefa.

Smert v' grehu, je gotova pot v' vezhno
pogubljenje.

Taka smert (v' grehu) je tedaj, ljubi bra-
tje! huda in strafhna smert, katero s' vami pre-
mishlujem, in nad katero sosebno tri rezhi
vidim, savoljo katerih se po pravizi trefem.

1. Huda smert je neisrezheno nesrezhna,
naj sadene smed naf kogar hozhe.

2. Huda smert vsaziga smed naf lahko sa-
dene zhe si s'he tako malo na-njo misli.

3. Huda smert bo skoraj gotovo vsakiga
sadela, kateri je navajen hudobno in pregresh-
no shiveti, umerje naj kaderkoli.

Smert gresnikov je neisrezheno strafhna
in huda, in sa to je nar strafhnejshi, ker naf
lahko sadene, in ker jih bo veliko smed naf
sadela.

Perva refniza.

Huda smert je neisrezheno nesrezhna, naj sadene smed nas kogar hozhe.

Ko bi mi, ljubi bratje! nesrezho hude smerti prav sposnali, bi nas to sposnanje dosti perganjalo, se je ogniti, in bi sadošti skerbili, de bi ji ref odshli. To de so sdaj dokler smo na svetu, nashi sapopadki od nje prevezh omejeni; le od trupla lozhena dusha jo prav posna; le pogubljeniz prav vé, kaj je pogubljenje. „Pot gresnikov je tamna, in oni ne vedo kam padejo.“ Prip. 4, 19. Pa si vsaj skusimo nepopolnoma sapopadke od nje storiti:

1. Is shelja vsih ljudi sploh po dobri smerti, ker se vender hude smerti boje, deslih sizer niso bogabojezhi.

2. Is strahu umirajozhkih, kateri v' hudo smert gredo, in jo pred sabo vidijo.

3. Is sdihovanja, ktero nam sveto pismo od pogubljenih popisuje, kateri svojo hudo smert vekomaj zhutijo in vekomaj preklinjajo.

Pervizh. Splohne shelje vsih ljudi po dobri smerti, deslih niso brumno shiveli, ker se hude smerti boje.

Ta strah je s' zhlovekam vred mu perstvarjen, in nam sprizha, de je Bog vsim ljudem sploh sapopadek dobre ino hude smerti v' dusho vtisnil, in kteriga le taki ljudje ta je, ki imajo vse svoje pozhutke s' pametjo vred smeshane. Lejte! nevernik si voshi svoj kraj veselja (elisium), in se mu sanja od ne-

kaziga pekla, kjer hudobni terpe, ino kteriga se boji. Lejte! krivoverz hrepeni po takih nebesih, ktere bi lahko dober kup kupil, ino sam sebe preklinja, kakor sazhetnik krivoverstva, ko bi imel svojo domazhijo sgubiti. Proflazh se sadnjizh trese pred svojimi dvomnimi nestanovitnimi nauki, stare nauke sapusti, in se novih dvomov prime. Mlazhni ino slabi kristjan, zhe lih ni bogabojezhe shivel, vender sheli dobre smerti umreti, in deflih nima dosti upanja, pa vender svoj strah s' upanjem dufhi.

Torej smemo te shelje po dobri smerti *splohne* shelje imenovati, te shelje *so vsih zhasov*, ker jih imajo she ob zhasu mlazhnosti ino nemarnosti sa svelizhanje, *so vsih ljudi*, ker jih imajo pravizhni in greshniki; *so vsih okoljshein*, ker se ne sgube ne per pokojnim ne per nepokojnim, in od hudih strast martranim serzu. Na svetu ne najdete tako hudobniga zhloveka, kteri bi ravno tako rad hude, kakor dobre smerti umerl, in ko bi vam lih to rekel, pa bi vender is njegoviga sadershanja lahko spoznali, de snotraj drugazhi misli. „Gospodova pot je brunnimu zhloveku mozh; kteri pa hudo delajo, se je boje.“ Pripov. 10, 29.

Greschnik vezhi del v' svojih hudih navadah shivi, torej hude smerti umerje, pa vender ne toljkanj sato, ko se hude smerti ne boji, temuzh sato ko se mu dobra smert vse prelohka sdi. Misli de le tisti hude smerti umirajo, kteri nalash ne shele dobre smerti umreti. Misli, de vezhno pogubljenje ni shtrafinga sa greh, am-

pak, de si ga le nekteri neumneshi nalash isvolijo, in satorej misli, de bo pa Bog njemu gotovo persanesil, ker si bo sadnjizh raji nebesa, kakor pa pekel, isvolil. Sheli plazhilo dosezhi bres saflushenja, satorej bi se gotovo trefel, in bi trepetal, ko bi se preprizhal, de je njegovo obsojenje v' pekel she sklenjeno, in de ne bo nad svelizhanjem nobeniga delesha imel.

Kaj pa brumni zhlovek misli, kadar se na hudo smert spomni? On se trefe, kadar jo flifhi imenovati, in zhe lih vse svesto spolnuje kar ga dobre smerti sagotovi, pa se vender vedno boji, de bi hude smerti ne umerl. Ta sveti strah ga stori na vse zhujezhiga; sam sebi vojsko napove, se opashe s' oklepam vere, de je smiraj k' boju perpravljen, in vsak dan sam sebi odmira, sato de bi kdaj frezhnifhi umerl.

Drugizh. Strah umirajozhiga zhloveka, kteri v' hudo smert gre, in jo pred sabo vidi.

Tak strah vidimo fosebno nad *obupljivzi*, kteri nizh dobriga vezh ne upajo, ino nad *terdovratneshi*, kteri se tako rekozh nizh vezh ne savejo. —

Bolesen marsikoga v' takim stanu na smertno posteljo poloshi, nad kterim se she drugi ljudje zhudijo, in marsikdo take strashne snamenja svoje smotnjave in svojiga strahu daje, is kterih se ozhitno vidi, de ga gotovo huda smert zhaka. Rezi mu, kar mu hozhesf, nobeniga upanja mu ne dash, govori dokler hozhesf, spomni ga, na kar ga hozhesf, vse je bres sadu.

Shivel je veliko lét bres vere, in kerfhan-
skih zhednost, v' ostudnih pregrehah, greh na
greh je nakladal, sanizheval je shuganje in
shtrafinge boshje, dushil je v' sebi noterdaja-
nje (rasfvitlenje) ino grisenje vesti, in sdaj ga
je mashevanje boshje v' tisti stan postavilo, od
kteriga David govori rekozh: „To bo gresnik
vidil, in se bo jesil, s' svojimi sobmi bo shkri-
pal, in se bo fushil; shelje hudobniga bodo
poginile.“ Psalm. 111, 10. Gresnik more vi-
diti svoje grehe, sizer bi ga gnusoba njegovih
del ne ganila; tode jih ne gleda od prave stra-
ni, in satorej vpije is togote nad sabo ino nad
Bogam rekozh: „Moja kriviza je vezhi, kakor
de bi bil odpuštenja vreden.“ I. Mojs. 4, 13.
Tega ne govori is grevinge, ampak is jese; se
ne joka is serzhne shalosti, ampak is prasniga
mashevanja, ne preklinja svojih grehov, am-
pak svojiga sodnika.

Sakaj pa tako dela? Ker se spomni, de je
nar lepshi perloshnost, v' kateri bi se bil lahko
svelizhal, v' svojim shivljenji samudil; ker je
v' skerbi savoljo svojiga blishnjiga, nevarniga,
in neisrezheni strashniga prestopa v' vezhnost,
kteriga se ne more vezh ogibati; ker mu vest
ozhita, de si per ojsstri pravizi boshji ni dru-
jiga, ko hudo in nesrezhno smert saflushil. S'
besedo, sdaj vidi, de se Bog ne da sprofiti,
on pa ne poboljshti, in de je zhas gnade in
spreoburnjenja she minil, in v' tem obupanji
umerje. Tako je umerl Kain, tako je umerl
Judesh Ishkarjot, tako jih je veliko umerlo,

in morebiti veliko smed tistih, ktere smo mi posnali, in umirati vidili.

„Krivizhniga zhloveka bo hudo k' pogubljenju vjelo.“ Psalm. 139, 12. Salesovalo ga bo, kakor uhajenza salasujejo; vjelo ga bo, kjer se mu ne sdi, in v' bresdne potegnili, kterih ne posna. Terdovratnost, ktera se tudi nad nekerimi na smertni postelji vidi, isvira is njih prevsetne nevere. V' veliko zhaft si shitejejo, de mirni in bres strahu na kraji groba stoje. Se filijo strah pred hudo smertjo posmehovaje premishljevati, in jo mirno gledati, kadar se jim blisha, ino ugasnejo, ker po svoji neumnosti menijo, de so prav dobro obvarovani.

Morebiti she umiraje Boga preklinjajo. Morebiti sadnje minute svojiga shivljenja s' svojim govorjenjem sanizhujejo svelizharja sveta, njegove svete skrivnosti grajajo, se zhes njegovo sveto vero vsdigujejo, in morebiti v' svoji nespameti tako delezh gredo, de podobo krishaniga Boga, ktero kdo pred njimi dershi, od sebe pahajo. Morebiti sposnajo roko boshjo, ktera jih tepe, kakor hudobni zesar Julijan, kteri je svojo kri sanizhevaje proti nebesam metal, in morebiti ravno tako, kakor on, is jese vpijejo: Nazarejzhan! premagal si me! —

O nefrezhni greslniki! hudo jih bo k' pogubljenju vjelo. Bog, kteriga ne posnajo, ali pa kterimu se v' bran stavijo, jih bo sgrabil, kakor nogradnik butaro tert sgrabi, ktere v' ogenj vershe. Is britke martre (is snamenja odreshenja) bo njih obsojenje k' vezhnimu pogubljenju prishlo. V' smerti bodo nashli sazhe-

tik nefrezhniga shivljenja, v' katerim bodo v' svojo nefrezho vekomaj vse martre terpeli. Smert grešnikov je neisrezheni huda in strašna. To smert grešnikov, ljubi bratje! od ktere sim dofhmal govoril, lahko vidite; ali je una smert grešnikov, ktere ne vidite, namrezn skrivna nespokornost grešnikov, v' kateri jih toliko umerje, savoljo tega kaj manj huda in manj strašna, ker je splohna, in bolj navadna na svetu? „Pekel bo, kakor prerok pravi, svoj trebuh nesmerno rasprostil, ino shiroko sasijal, in vse, kar je v' Israelu mozhniga, visokiga in zhaštitiga, vse vse pojde s' niskim ljudstvom vred va-nj.“ Isai. 5, 14.

Tretjizh. Sdihovanje, f' katerim, kakor sveto pismo pravi, pogubljeni sdihujejo, ki hudo smert vekomaj zhutijo, in vekomaj preklinjajo.

De bi prav shivo sposnali, kako strašna je huda smert, bi mogli sapopasti, kako strašen je pekeli, ki je nastopik hude smerti. Pa nam ni nobeno smed tega dvojiga sapopadljivo, kar sami veste, ljubi bratje! Pa nam more oboje ravno sato veliko škərb delati, ker je oboje nesapopadljivo. Nefrezhni grešnik bo svojo smert klel, in f' zhim?

S' svojim vednim obupanjem, ktero bo bres sadu.

S' svojim neismernim terpljenjem, ktero bo bres mejnikov.

S' svojo vezhnostjo, ktera bo bres konza.

Grešnik bo klel sam sebe, ker si je kriv svoje hude smerti; klel bo svoje tovaršhe, ali pajdashe, ker so ga k' hudi smerti sapeljali;

klel bo svoje pregrehe, ktere so mu v' hudo smert perpomogle. Vse bo klel, pa bo tudi sam s' vsm vred od Boga preklet. Kadar bo she tavshent ino tavshent let nesrezhen, pa vender she minuta vezhnosti ne bo minula v' kteri bo nesrezhen.

Kdor tega strahu ne zhuti, je bresboshnik in nevernik; kdor ne vidi, de je v' nas urshah tega strahu, je ref terdovraten in od lastne ljubesni oslepljen zhlovek. Huda in nesrezhna smert ni is Boga, ampak je is nas; greh jo je slegel, in jo she vsak dan leshe. Kadar nas Bog sapusti, nas le sato sapusti, ker smo she mi njega sapustili. Greshnik sazhenja na smertni postelji sam na - se posabivati, ker je v' shivljenji na svojiga Boga posabil. Vezh ne misli, kaka vtegne she s' njim biti, ker ne misli kak je. Umerjzhi greshniki ino greshnize! trefite se, morebiti bo she jutrisnji dan dan vashe hude in nesrezhne smerti. Bog, kteri je spokornikam odpushtenje obljudil, greshnikam ni jutrisnjiga dne obljudil. (S. Greg. Hom. 12. v. evangel.)

Druga refniza.

Huda ali nesrezhna smert lahko vsaziga smed nas sadene, zhe si she tako malo tega misli.

Kakor se lahko sgodi, de v' smertnim grehu umerjesh, ravno tako lahko se sgodi, de nesrezhne ino hude smerti umerjesh. Kdor v' grehah umerje, umerje hude ino nesrezhne smerti, in

kdor umerje bres prave pokore sa svoje grehe, v' grehih umerje. Te resnize ne more nihzher ovrezhi. Pa kako lahko se sgodi, ljubi bratje? de ozhitno ali pa na skrivnim greslniki (v' grehih) umerjemo! Se nam lohka permeri, de nam ni vezh mozh pokore delati, de nasha videsna pokora ni vezh resnizhna, in de she zlo resnizhna pokora ni popolnama stanovitna.

Pot v' pekel je lahka, in ta lahkota je sa nas strashna, zhe tudi she tako malo to mislimo.

Pervizh. V' smerti marsikomu ni mozh pokore delati.

Nekteri umerjo, ki nimajo zhasa, pokore delati. Nagla in neprevidena smert jih od tod vsdvigne. V' minuti, kakor bi s' ozhmi trenil, so sdravi in mertvi. S' sazhudenjem poprashtujemo, kaj je krivo tako nagle smerti. Ljudje nam perpovedujejo marsikake sunanje urshahe, savoljo kterih je ta in ta tako naglo umerl; pravijo, de se je vse po natori sgodilo; na tvoje sodbe, moj Bog! pa popolnama posabijo.

Nekteri umerjo, ki nimajo mozhi pokore delati. Kaka huda bolesen jih ob pamet perpravi. Glava je smeshana, truplo slabó, pozhutki vsi omamljeni. Kakorshni so; taki so. Mi mislimo, de imamo vsaj dobre shelje, jim dodelimo, svete sakramente, kterih bi imeli sheleti, in sami sebe s' temi mislimi tolashimo, de ni zhlovek savoljo sakramentov vstvarjen, ampak de so sveti sakramenti savoljo zhloveka postavljani. Njih truplu to storimo; kar shelimo njih dushti storiti; in se tudi s' temi tola-

shimo, de je ta siromak svoje rezhi pred nek-
terimi tedni ali dnevi s' Bogam poravnal.

Nekteri umerjo bres perpomozhkov h' po-
kori; ali v' takim kraji, kjer ni mozh duhov-
na dobiti, ali pa v' taki perloshnosti, v' kateri
bolnik k' duhovnu saupanja nima, ali pa v'
takim stanu, v' katerim je popolnoma zhesna-
torna grevinga veliko nemogozhnishi, kakor pa
ob drugih zhasih.

Vse take ljudi moremo fizer is zeliga ser-
za milovati, pa isgovarjati jih nikoli ne more-
mo, ker so zhas gnade is lastne lenobe samu-
dili. Ino kdo je pa vam porok ljubi bratje!
de ne bote tudi vi smed tih nesfrezhnih? Se
ne moresh pertoshiti, de ne moresh vselej kaj
dobriga storiti, kadar hozhesh, ker takrat ni-
koli nezhesh, kadar bi lahko kaj dobrega sto-
ril. Persanashljivi Bog se sadnjizh spomni svo-
jih praviz; njegova praviza se sbudi, ino bres-
dni njegovih sodeb se odpró. „Jest bom svoje
oblizhje pred njimi skril, pravi Gospod, in
gledal, kako se jim bo sadnjizh godilo; ker
so napzhin rod in nebogljivi otrozi. ... Ogenj
se je v' mojim serdu vnel, in bo do spod-
njiga pekla gorel; semljo s' seljsi vred bo
posherl, ino dno gora poshgal. Veliko nadlog
jim bom poslal in vse svoje pshize na-nje po-
streljal.“ 5. Mojs. 31, 17.

Koliko pshiz bo, in kdo smed greschnikov
se jim bo oganil? Kamor koli bo pobegnil,
jim bo ravno naproti letel.

Drugizh. Videsna pokora marsikteriga gre-
shnika v' smerti ni resnizhna ni prava pokora.

Videsno pokoro imenujem *perfiljeno* pokoro, ktera ne isvira is zhesnatornih nagibov, in is snotranjiga preprizhanja, ampak is nevarnosti, v' kateri je bolnik, is pregovarjanja drugih ljudi, in is strahu pred blishnjo smertjo.

Videsno pokoro imenujem tudi *nepremishljeno* pokoro, ktero greschnik v' naglizi bres premislika le po verhu dela, per kateri svojo vest bres perpravljanja le tako zhisti, kakor de bi she dosti zhafa imel take rezhi popraviti, ktere sdaj posabi; ali pa samudi.

Videsno pokoro imenujem she *ustno* pokoro, per kateri greschnik veliko obljubi, malo pa stori; per kateri vezh govori, kakor pa zhuti, vezh slishti, kakor si pa k' serzu vsame, in per kateri pravi, de se zhes vse joka, desiravno se le sam nad sabo joka; per kateri hudodelnik na morishti svojo pregreho sato kolne, ker shtrafingi vezh oditi ne more. Tvoje spovedi, ktere, in kakor jih v' shivljenji opravljash, ti osnanujejo, kako bo tvoja sadnja spoved na smertni postelji. Zhe sdravo serze ni dobro, bo bolno serze pazh teshko boljshi. To vsak dan nad takimi ljudmi vidimo, kateri se od smertnih bolesen osdravijo, in se le sato osdravijo, de svojo staro shivljenje ponavljajo. Po bolesni niso boljshi, ko pred holesnijo, in po svojim osdravljenji si sa zhaf svojiga strahu perboljshajo. Ne rezhem, de bi ne bili popred v' vezhi skerbi, kakor so sdaj, pa kako nevarno bi bilo sa-nje porok biti, zhe niso bili v' boshjih ozheh resnizhnish, kakor se pa sdaj pred ljudmi rasodevajo! In sej vender le ti,

Gospod! našho pravizhnost sodish, mi pa le sunanjshino zhloveshkih del vidimo.

Tretjizh. Našha pokora dostikrat ni zlo do konza stanovitna in popolnoma, desiravno je is-perviga dobra.

Mislite si kako dolgo bolesen, kadar zhlo-veka pervizh kaka huda in nevarna bolesen pri-me, se svojih grehov greva in ispove; ves je ginjen, ker si smert she pred durmi, she per postelji misli. Morebiti bi bila sa-nj sosebna do-brota, ko bi ga Bog tako dobro perpravljeniga, in s' takimi resnizhnimi sheljami, poboljšhati se, is tega sveta v' vezhnost poklizal. Pa Bog mu pervoli she nekaj odloga, de bi si ga v' svoj prid obernal, minejo nekteri tedni ali dne-vi med sazhetkam bolesni in med smertjo, in potlej je ta zhaš, ki bi mogel sa greshnika nar drashji biti, morebiti sa-nj nar nevarnishhi.

Morebiti nima stanovitne grevinge. Kadar ima bolnik kolizhkaj upanja, de se bo she osdra-vil, bersh spet drugazhi misli, kakor pa je mi-slil ob zhasu smertne nevarnosti. Svet nam spet raste in zvete s' našhim upanjem vred. Sa duhovno pomozh vezh ne maramo, ker meni-mo, de je vezhnost she delezh od naš. Malik, kteriga sta duhoven in strah pred smertjo po-derla, szhasama is svoje groblje spet vstaja. Shiviljenje nam je takrat nar drashji, kadar ga, tako rekozh, is noviga dobimo. Dalila se spet Samsonu perkashe, in mu ravno tazhaš nove shtrike plete, kadar mu srezho voshi, de je stare rastergal. Shal nam je, de smo bili bres potrebe (savaljo svojiga shiviljenja) she v' strahu,

in zhe tudi nad greham she nimamo dopadenja, pa se nam vsaj gnus nad njim she manjša. Kar nashe upanje, de bi se osdravili, kakor bi s' ozhmi trenil, spet sgine; nad nami se zherni oblaki in hudi viharji sberajo, in med bliskam in gromam se nasha kishiza srushne. „Kadar vas bo nadloga na naglim obshla, in bo pogubljenje, kakor vihar, perderlo; kadar bote v' britkosti in teshavi, tedaj bote v' me klizali, pa vas ne bom uflishal, sgodaj bote vstali, pa me ne bote nashli.“ Pripov. 1, 27. 28.

Morebiti bomo stanovitni v' spolnenji svojiga sklepa. Ob zhasu odloga ne povernemo ptujiga blaga, desiravno smo ga obljubili poverniti. Povrazhilo narozhimo svojim erbam, od kterih ni nizeh taziga upati. Sovrashniku smo szer odpuhtili, pa bi ga vender sdaj ne pustili pred-se, in ko bi nas obiskal, bi nas na vso prestano krivizo spomnil. Naktere saveše smo rastergali, kadar pa nismo vezh v' smertni nevarnosti, nam pa stare (pregreshne) saveše niso kaj soperne. Smo sklenili marsikaj dobriega storiti, pa she ni prav gotova, zhe smo dolshni vse obljuje do tanziga spolniti ali ne.

Morebiti ne bomo v' sadnjim boji stanovitni. Skushnjavez nas bo per konzu shivljenja veliko bolj skushal, kakor pa sdaj; vsdi goval se bo soper nas, kakor lev, de bi rop, ki ga je she kdaj imel, na vekomaj ohranil. S' povelizhanjem nashih grehov nas bo delal obupljive; s' pomanishanjem grehov nas bo predersne delal; s' spominjem na prijetnost grehov,

naš bo s' pregreshnim dopadenjem nad greham navdajal. Oh! ljubi bratje! koliko sadreg ljudem nastavlja! nikoli ni hujšhi in pridnišhi, kakor takrat, kadar se je dušhi is tega sveta lozhiti. Satorej zerkev prav stori, ker umirajozhimu kristjanu sosebno v' smertni uri s' molitevjo, s' shegnano vodo in shegnanimi svezhami na pomozh pride, in pravi: Naj bejšhi od tebe gerdi hudizh, s' svojimi flushabniki i. t. d.

Sadnjizh, morebiti ne bomo imeli gnade sadnje stanovitnosti. Ta gnada, je sosebna gnada, in tako rekozh, krona ino pezhat vsih drugih gnad, in kdo se neki hozhe zhes neskonzhno pravizhniga Boga pertoshiti, ako mu je ne da? Molzhi tukaj, zhloveshka pamet! pred vezhno pametjo. Zhloveshka praviza! nikar ne vprashaj Boga, kateri pravizhnost sodi. Zhloveshko usmiljenje in zhloveshka mehkushna ljubesen! tukaj se uzhite, de boshjim gnadam niste ne v' mero ne v' sgled. Boshja gnada ima svoj odlozhen zhas. Desiravno je neskonzhna, vender ima sa naš svoje mejnike. „Ker snano vam hodi,“ pravi sveto pismo, „de je bil Esav potlej savershen, kedar je shelel shegen poerbati, in de ni našel mesta pokore, desiravno ga je shegen s' solumi iskal.“ Hebrej. 12, 17. Bog se tistiga usmili, kteriga se hozhe usmiliti. Se usmiljenja navelizha, kakor pravi sveto pismo, ali pa s' slabim zhlovekam poterpi. V' pogubljenje pahne, ali pa od pogubljenja otme. „Pa vender si ti, o Gospod! pravizhen, kakorshen si bil in bosh; svet si, ker si ravno tako isfodil.“ Skriv. rasoden. 16, 5.

Pa porezhete: Sej se ta sodba boshja ne spolnuje nad vsemi greslniki. Hvala bodi vezhni milosti boshji! pa ref, vezhna in zhasi polna hvala ji bodi! To de povejte mi, nad katerimi greslniki se ta sodba ne spolnuje? — Nad kom smed nas se ne more spolniti? — O shalostna neumnost! Greslnik upa, pravizhnik se pa trefe; greslnik se tolashi, pravizhnik se pa boljsha.

Tretja refniza.

Huda smert bo skorej vsaziga gotovo sadela, kdor je navajen hudobno shiveti, naj she umerje, kadar si bodi.

Velikrat pravimo: Dokler je dusha v' zhlo-veku, se sme she vselej poboljschanje upati. Ino ravno savoljo tega napak sastopljeniga upanja, ljubi bratje! jih veliko smed nas nesrezhne smerti umerje, sakaj? sato, ker greslnik le na to misli, de je njegovo poboljschanje she mogozhe, na uno pa posabi, de ga skorej gotovo nesrezhna smert zhaka. Mogozhe je, de bi se greslnik per smerti poboljsshal. Pa je veliko bolj gotova, de se takrat ne bo vezh poboljsshal.

Poboljschanje upati per greslniku, kateri nar mozhnejshi perpomozhke h' poboljschanju same-tje, je neisgovorljiva predersnost.

Poboljschanje per takih greslnikih upati, smed katerih vezhi del nesrezhne smerti umirajo, je nesapopadljiva nespamet.

Poboljšhanje per takim gresniku upati, kateri je v' shivljenji greh na greh nakladal, je grosno velika kriviza.

Komu ste me popodobili in poenazhili, vprasha sveti Bog? Isai. 40, 25. Morebiti lashniku, kateri daniga shuganja ne spolnuje? Morebiti neusmiljenimu, kateri s' tolikanj ljudmi, ki jih v' nespokornosti pustim umreti, preojstro delam? Morebiti nemarnimu, kateri na vashe pregrehe, ktere vsak dan mnoshite, nizh ne porajtam? Komu ste me popodobili?

Gresniki in gresnize! huda ino nesfrezha smert vam je shugana in napovedana, in s'zer vam Bog *saref* s' njo shuga rekozh: „Nikar se ne motite, s' Bogam se ni shaliti. Ker kar zhlovek seje, to bo shel.“ Galaz. 6, 7. 8.

Vam je *vsim sploh* napovedana. „Ako ne bote pokore storili, bote vsi ravno tako poginili.“ Luk. 13, 5.

Vam je *sa vse zhasfe* shugana. „Jest sim Gospod, in se ne spremenim.“ Malah. 3, 6. Kar je Bog nekdej gresniku Kajnu rekel, ravno to vam she dan danashnji vsakimu posebej pravi. — „Zhe dobro storish bosh povrazhilo prejel, zhe pa hudo storish, kaj ne de bo greh prezej pred durmi?“ I. Mojs. 4, 7.

Kaj is isgledov vsih zhasov, in is isgledov, ktere sami vidite, she le ne morete sposnati, de Bog to (nad Kainam sklenjeno) sodbo vsak dan nad gresniki spolnuje? O de bi vam mogel vse strashne pohujshljive smerti shivo popisati, ktere so na svetu she v' navadi, in ktere imajo ozhitne snamenja pogubljenja nad sabo!

Lejte lakomnika, kateri per smerti le samo to obshaluje, de se more od svojih sakladov lozhiti, kateri nezhe ptujiga blaga poverniti, ki mu soper njegovo voljo is njegovih slabih rok pade, in kateri raji svojo dusho, ko svoj denar sapusti; lejte zhashtilakomnika, kateri se kratkiga zhafa v' to poslushi, de si she visoke namene domishlje, in se ravno takrat, kader se njegovo truplo podira, na vso mozh trudi, pohishtvo svoje srezhe dosidovati. Lejte nezhistnika, v' zhigar serzu, desiravno so ga she le same kosti, she smiraj nezhisti ogenj gori, zhigar sadnje besede so le gerdo obetanje, ki ga pershonam svoje pregrehe dela, zhigar sadnji pogledi na njegovih malikih ugasnejo, in zhigar sadnji sdihlej, je njegov sadnji greh! Ob kratkim ljubi bratje! kaj ko bi vam pazh mogel bres shtevila veliko gresnikov pokasati, kateri so taki na smertni postelji, kakorshni so bili v' svojim shivljenji in kateri so pred boshjim sodnim stolam she veliko gerji, kakor pa so bili kdaj v' nashih ozheh. kadar smo jih vidili in posnali, in so se nam studili.

Stari pregovor je: *Kakorshino shivljenje, taka smert*, in ta pregovor je resnizhen. Sej na! vsakdanja skushnja nizh drujiga ne uzhi. Sveto pismo nam ravno to umevno in na vezh krajih pravi; zhlovekova natora, mozna naveda, selo mesa, ino shega hudih strast nam ravno to osnanujejo; sapopadek od milosti boshje, lastnosti snotranje gnade, imenitnost dela svelizhanja, nevoshljivost peklenških duhov, majhno shtevilo isvoljenih, voske nebeshke vrata na!

drujiga ne uzhé, sunaj te refnize: *Kakorshno shivljenje, taka smert.*

Nafhe lastno dosdanje sadershanje, shivljenje in stan, v' kterim smo, naf morejo te refnize smiraj bolj perprizhevati. Zhe se prav premislmo, in po pravizi presodimo, moremo sposnati, de nismo sdaj, ko smo odrastli, nizh boljshi, kakor pa smo bili v' svojih mladih letih. Nafhe misli in shelje se niso poboljshale, Bog hotel! de bi se ne bile pohujshale. Kdor nam nafhe pregrehe ozhita, nam pravi, de naf she sdavnej take posna. Vzhasih she od kake zele drushine pravimo: *Njih spredniki niso bili nizh boljshi, tej hishi je she v' rodu, v' kervi in navadi; ljudje is te hishe so s e take nature, od njih ni kaj boljshiga upati, in tako dalej.*

Kaj pa hozhemo f' takim govorjenjem rezhí, kaj drujiga, kakor, de se more is pretezheniga sklep storiti sa prihodno; de od ljudi ni velikiga poboljshanja upati, in nobenih zhudeshev vsigamogozhnosti zhakati; de zhlovek vezhi del shivi, kakor je sazhel shiveti, in de s' letimi ne spremenimo misel in duha, ampak le pregrehe. *Kakorshno shivljenje, taka smert.* Pa vender; na smertni postelji se vsaj slehern zhlovek sheli poboljshati. Vsaj tukaj bi se mogel sid dosidati med nami in med greham; vsaj na smertni postelji homo pametnishi, in se homo k' Gospodu spreobernili. Ljubi bratje! te le nauke, ktere vam tukaj dam, si globoko v' serze vtisnite:

1. *Je skorej gotova*, de bote svoje spreobrnjenje zlo do smertne bolesni odlasfali. Grefhniki vezhi del tako delajo, in jes ne vem, sakaj bi od vas boljshi mislil.

2. *Je skorej gotova*, de ne bote tudi sadnje bolesni prez sa sadnjo bolesen sposnali, torej bote svoje spreobrnjenje odlasfali, dokler ga bote mogli. Ker se bote na sdravila svojiga telefa sanasfali, bote pa sdravila svoje dushe sanizhevali, ker se vam bodo she presgodnje sdele. Upanje, de se bote she osdravili, ktero vas je toliko zhafa golfalo, vas bo morebiti zlo do konza shivljenja slepilo. Odlog svojiga poboljshanja, kteriga she vsako leto ponavljali, bote takrat vsak dan ponavljali. Pokori bote vsaj nektere minute kratili, ker ji ne bote mogli let kratiti.

3. *Sadnjizh je skorej gotova*, de ne bote na smertni postelji nobene pokore delali. To bote tako dolgo odlasfali in odlasfali, de ne bote sadnjizh vezh zhafa sa-njo imeli, bote menili, de so napovedovavzi smerti, she le osnanovavzi sdravja; in kader bote mislili, de dremljete, bote pa v' smerti saspali, is kteriga spanja se ne bote sbudili, dokler vas tista strasfna trobenta is njega ne sbudi.

„Ljubi fin! ako te bodo grefhniki perlisnjeno vabili, ne vdaj se jim.“ Pripov. 1, 10. Ako ti poreko: Poidi s' nami, ne hodi s' njimi. Nikar, ljubi fin! nikar ne hodi s' njimi, sadershuj svojo nogo delezh od njih stesa, ker njih noge k' hudimu teko, in lete po poti, ktera v' pogubljenje pelje. Mresha se fizer vpri-zho tizhev saстоjn rasgrinja; nemarni zhlovek

pa vidi sadrege pred sabo, in so mu vſhez. Otrozi! kako dolgo bote ſhe ljubili otrozhjoſt? Slepi neumneshi! koliko zhaſa bote ſhe delali, kar vam ſhkoduje? Neſpametniki! bote le modroſt ſovraſhili. "Modre ſe ſhtejete, pa vendar vſe nauke modroſti in laſne ſrezhe v' nemar puſhate? Hožete ſrezhne ſmertí umreti, pa le take rezhi delate, ktere vaſ v' neſrezhno ſmert peljejo. Na ſmertno poſteljo ſe ſanaſhate, pa bo ravno ſmertna poſtelja vaſh iſdajavez in vaſhe pogubljenje. Ako pokore ne ſtorite, bote vſi ravno tako poginili.

Ne obupajte, ljubi bratje, nad ſvelizhanjem umirájozhiga greſhnika, ſavoljo kteriga ſe morete treſti ino trepetati. Jeſ vem in ſatorej s' vami vred miloſtiviga Boga hvalim; vem, de Goſpod-Bog vzhaſih zhudeshe ſvoje gnade dela. Vem, de vernim v' tolaſhbo ſdaj pa ſdaj kaſiga greſhniká pokashe, kteri ſe naglo ſpreoberne, in je ſpokornikam in brumnim ljudem v' ſgled. Zhe pa od druge ſtrani premiſhljujem ſhiroko pot, ktera v' pogubljenje pelje, in bres ſhtečila veliko neſpokornih in ſavershenih greſhnikov, morem k' ſvojimu in k' vaſhimu poduzhenju ſ' ſvetim Auguſhtinam rezhi: Smed tavſhent in tavſhent greſhnikov je le en ſam, (ſ. Diſma) kteri ti ſamore upanje delati; in ko bi ti ga tudi tavſhent in tavſhent ljudi delati hotlo, ti vendar le en ſam (Bog) ſamore upanje dati. Kdor po tem takim miſli, (de bo Bog ravno nad njim tak ſoſeben zhudesh ſtoril) ni vreden de bi bil uſliſhan, in Bog mu ni dolſhen upanja ſpolniti. Kaj ſe nam je

is tega uzhati? de ne smemo pokore odlashti, ampak nad svojim poboljšanjem in svelizhanjem s' strahom in trepetanjem delati.

Vi ste tedaj slepi, ako shugane in napovedane sodbe boshje ne vidite; nespametni ste, ako jo vidite, pa se pred njo ne tresete; neumni ste, ako se je bojite, pa si vender hitro in na vso mozh ne persadevate, de bi ji odšli.

Sej nimate nobene druge duše, de bi jo namest svoje v' nevarnost postavil; tvoja edina duša je v' nevarnosti.

Šesto premišljevanje.

Vesela in frezhna smert pravizhniga.

„Svelizhani mertvi, ki so v' Gospodu umerli.“
Skriv. rasod. 14, 13.

Sreznhi, ljubi bratje! vezhno frezhni, in she zlo sapopasti ne moremo, kako frezhni so mertvi kteri so v' Gospodu saspali. Njih smert je pred Bogam draga, pred ljudmi zhahtitljiva, od brumnih dosheljena, in she zlo greschnikam zhudopolna. Sdaj bodo po svojim delu pozbi- vali; ker njih dela gredo s' njimi. Strašni dan rajtinge, je sa-nje dan plazhila; sa-nje je ondi vsiga terpljenja konez, kjer se sa gres- nike jok in sdihovanje sazhne, in kader se

greshniki pred neskonzhno pravizhnim Bogam tresejo, ino trepetajo, prejmejo pravizhni s' velikim veseljem krono pravize is njegovih ozhetovskih rok. „Shli so in so jokaje svoje seme sijali, kadar bodo pa prishli, bodo svoje snope s' veseljem nesli.“ Psalm. 125, 6.

Kaj ko bi vam pazh mogel vsaj nekoliko neisrezheno srezho pravizhnih popisati, kateri so v' Gospodu umerli, sato de bi vam pokazal, po zhim vam je hrepeneti, in kaj vas zhaka, ako preljubimu Bogu is zeliga serza flushite! Srezho umirajozhiga pravizhniga vam bom is tega popisoval, ker nima v' smerti s' greshniki nizh enakiga; drugizh pa tudi is tega, ker ima v' smerti vse kaj drugazhniga nad sabo, kar greshniki nimajo.

Jest tedaj pravim: Pravizhni nima nizh taziga nad sabo, kar bi mu v' smerti utegnilo shalost delati.

Pravizhni ima le take rezhi nad sabo, ktere mu v' smerti veselje delajo.

Srezhni so pravizhni, kateri v' Gospodu saspé; srezhni homo tudi mi, ako se bo od nas kdaj rezhi moglo, de smo v' Gospodu umerli!

Perva refniza.

Pravizhni nima kaj taziga nad sabo, kar bi mu v' smerti utegnilo shalost delati.

Ljubi bratje! sakaj je greschnik tako shalosten, kadar se mu pove, ali pa kadar sam sposna, de bo mogel umreti?

Savoljo tega, kar more sapustiti, kar more terpeti, kar se mu je bati.

Pravizhnimu pa savoljo teh rezhi ni treba shalovati. *Pretezheni* zhaſ ga ne pezhe, ker ga je v' dobro obrazhal; *prizhijozhi* zhaſ ga ne ſtraſhi, ker mu le njegovo saflushenje pomnoſhi; *prihodni* zhaſ ga ne ſkerbi, ker hiti k' dobrimu ozhetu.

Pervizh. Pravizhniga pretezheni zhaſ ga ne pezhe, sakaj ne?

Ker je ali v' nedolshnoſti ſhivel, ali pa je ſvoje pregrehe ſ' pokoro isbrisal.

Zhe ſi tudi ſvet ſhe tako hudoben in ſapeljiv miſlite, vender ne morete rezhi de bi ne bilo ſhe na njem isvoljenih duſh, ktere ſvojo nedolshnoſt zlo do ſmertne poſtelje ohranijo. Kolikor bolj po redkim ſe take duſhe najdejo, toliko vezhi zhaſti ſo vredne; in zhe ſi jih ne upate po meſtih in na sbiralſkih lju-di dobiti, jih morete pa po hribih in dolinah, po ſamotah in puſhavah iſkati. Is vſakiga Iſraeloviga rodu jih je nekoliko s' snamenjem ſhiviga Boga ſasnamnjevanih; jagne (boſhje) ima ſmiraj ſvoje pervine, ki niſo bile nikoli oma-deshvane; in Goſpod-Bog ima vſak zhaſ ſvoje prijatle, kteri neſvarljivi pred njegovim ſedeſhem ſtoje, v' kterih ni nobene laſhi. Njih ſerze je zhiſto pred Bogam, njih duſha po vo-lji boſhji, ino njih djanje po duhu poſtave (boſhje). V' malih letih ſpolnijo veliko zhaſov, ker ſo Bogu dopadljivi; in zhe jih ravno ſgodej od tod poklizhe, de hudobija njih pa-

meti ne spridi, jim moremo vender veliko zha-
stitih let in dolgo shivljenje perlastiti.

O kako lep je tak zhist sarod, ki se v'
zhednostih sveti! Njih spominj je vezhen, ker
jih Bog in ljudje zhašte! kaka je pa njih smert?
kake so sadnje ure njih shivljenja? Nespamet-
nih ozhem se sdi de merjejo, pa so v' sladkim
miru, in v' veselim pokoji. Taki ljudje pa,
ki to vidijo, ne umejo, in si k' serzu ne vsame-
jo, de ste gnada in milost boshja sa boshje svet-
nike, in de Bog nad svojimi isvoljenimi zhuje.

Zhe jih tedaj le malo po poti nedolshno-
sti, ali pa veliko drugih po poti pokore na ko-
nez svojiga popotovanja pride, kako vfi dru-
gazhni morejo vender le obzhutljeji nedolsh-
nih in spokornikov per smerti biti, kakor so
obzhutljeji gresnikov in hudobnih ljudi. —

Kaj neki pravizhni sapusti po svojim ob-
zhutenji, kadar svet sapusti, kteriga je vshival,
kakor de bi ga ne bil vshival? Ker ga nobena
pregreshna ves na-nj ne veshe, tudi natorne
vesi losheje ko gresnik rasterga. Svojiga ser-
za ni nikoli na-nj navesoval, torej mu ne mo-
re lozhenje od njega hudo djati. Kaj neki spo-
kornik sapusti po svojim sdanjim preprizhanji,
kadar svet sapusti, kteri je bil kdaj njegova ne-
frezha in njegov sapeljivez, in zhigar svijazhe
in golfije, napzhino obrazhanje, in smote so
mu bile isvir toliko grenkih sols?

Njegovo pezhenje, zhe ga she kaj pezhe,
je hvale vredno in svelizhansko. Njegove solse,
zhe vender teko, so frezhne in saflushzhine
solse, ktere njega tolashijo, Bogu pa dopadejo.

Sdaj ga le sato ferze pezhe, ker je Boga svojo nar vezhi dobroto preposno sposnal, in tako posno ljubiti sazhel. Le sato se joka, ker ne more nesfrezhnih dni svojih pregreh preklizati, is bukev smerti dovolj isbrifati, in njih shalofniga spominja sadošti objokati. Le sato bi morebiti shelel dalje shiveti, de bi se dalje pokoril, in boshji pravizi nove dari daroval.

On pravi f' svetim Pavlam sam per sebi; ako je sa-me saflushno, she na tem svetu shiveti, ne vem kaj storiti, ker sim od obeh strani stiskan, in shelim reshen in f' Kristusam biti, kar je tudi boljshi. Filip. 1, 22. 23. To de ne moja, ampak tvoja volja se sgodi kakor v' nebesih tako na semlji. Pa kako vesel sim sdaj, si pravizhni misli, ker nisim na svetu nizh dobriga imel, kar bi me sdaj na-nj navesovalo! She bolj pa sim sato vesel, ker svojiga serza nisim odperl dobrimu, kar bi bil lahko od sveta upal, ali pa ker sim ga she ob sgodnjim zhafu od njega odtergal!

Kaj bi mi per mojim lozhenji is tega sveta pomagalo, ko bi bil vse dobrote tega sveta imel in vshival? Ko bi me bila stanovitna sfrezha spremljevala, mi mogozhni prijatli pomagali, mi velike opravke isrozhili, in veliko premoshenje v' last dali? Ko bi bil velike deshele dobil, sovrashnike premagal, ze le ljudstva narode in dele sveta v' svojo oblast spravil? Sej bi vender mogel sdaj vse sapustiti, in se vsimu odpovedati; kakor sfer sdaj vsimu slovo dam, in vse na vekomej sapustim. Koliko so sdaj tisti boljshi ko jest, kateri so vsiga do-

si imeli? Shalost, nevarnost in shtrafinga je njih dobizhik.

Ali bi mogla sdaj vsa zhasna frezha moja smert le eno minuto perdershati? Ali bi moglo vse veselje tega sveta, ki bi mi ga bilo mozh imeti in sheleti, moja nar manjsi bolezhino polajshati, ktera me sdaj v' grob pelje? Kaj bi mi bilo neki od vsih nezhimernost sedanjiga shivljenja she ostalo, kakor strah, de bom mogel rajtingo od njih dajati, in velika fkerb, kako bom per rajtingi obstal? Moja frezha je tedaj, de si me ti, o Gospod! ponisheval, sato de sim se tvoje postave nauzhil; k' frezhi sim si tvojo flushbo radovoljno v' svoj delesh isvolil, in se f' svetam she ob pravim zhasu rasperl. Sdaj ni vprashanje ali se hozhemo lozhiti ali ne, ampak se moremo lozhiti.

Le tebi terdovratni gveshnik! (oh! meni se bolj, kakor pa sam sebi smilish!) le tebi bo to sadnje lozhenje od sveta neisrezhenosteshko in soperno, le ti bosh she v' shivljenji grenke smerti umiral, in vse njene bolezhine zhutil. Vse, kar si imel, pa vezh nimash; kar si bil, pa vezh nisi; kar si ljubil, pa vezh ne moresh vshivati, vse, vse bo k' tvoji smertni postelji prishlo, in te bo neisrezhenost martralo. „Gospod ti bo namrezh takrat dal bojezhe serze, prepadene ozhi, in od shalosti vsahnjeno dusho. Ino tvoje shivljenje bo, kakor bi pred tabo viselo; nozh in dan se bosh bal, in si ne bosh svojiga shivljenja svest. Sjutraj porezhesh: Bom li vezhera dozhakal? In svezher: Ali bom jutra dozhakal? is sgol strahu svojiga serza, f'

kterim bosh oplashen, in savoljo tega, kar bosh s' svojimi ozhmi vidil.“ V. Mojs. 28, 65. 66. 67.

Drugizh. Pravizhniga prizhijozhi zhas ne strashi, kakor pa gresnikke, sakaj ne?

Sato, ker je she sdavnej vedil, kaj ga zha-ka, torej se je vedno h' temu perpravljaj.

Ker je njegova vest kmalo poravnana, torej ga bolesen in smert nizh ne vstavljate.

Ker njegovo terpljenje ni vezhi kakor njegova poterpeshljivost, telesne bolezhine tedaj njegovo zhednost zhistijo in povikshujejo.

Pred njim ni treba nevarnosti sakrivati, v' kateri je njegovo shivljenje, sej she pred sam na-njo misli. Ga ni treba s' svijazhami ali pa od delezh na njegovo smertno bolesen in nevarnost opominjati, sej nam sam pove, de smert she v' svojim serzu zhuti. Poite in na ravnost mu povejte, kakor prerok Elija Israelskimu kralju Ohoziju, rekozh: „Is postelje, v' ktero si se vlegel, ne bosh vstal, ampak bosh ref u-merl.“ IV. Kralj. 1, 4. Nad to novizo se ne bo jesil, ampak vam bo she le sa-njo hvale-shen; ta noviza ga ne shali, ampak bolj ove-feli; ni prepaden ampak she le bolj miren; is tega ne bo drugiga sklenil, kakor to kar je ozhak Jakob rekel: „Torej je prav de sdaj sa svojo hisho fkerbim.“ I. Mojs. 30, 30. Prav je, de na vse drugo posabim, in le na-se mi-slim; spodobi se, de si vse fkerbi is glave is-bijem, in le sa svoje svelizhanje, dokler je mozh, fkerbim; prav slo se spodobi, de si edi-no potrebno k' serzu vsamem, in vse zhasne in

minljive rezhi svojim erbam isrozhim. Prav je tedaj, de sa svojo hišo skerbim. Sanaprej mu od nobeniga drugiga dela ne govorite, on ima le eno delo, in desiravno ga ni nikoli nehal premišljevati, vender mu je sdaj v' smertni bolesni sosebnost per serzu. —

Nikar mu ne odlasajte po duhovna poflati; sam ga sheli, s' veseljem ga ugleda, in ga s' vso zhaftjo sprejme, kakor angela ali osnanovavza miru. Nikar ne skerbite sa njegovo sadnjo spoved, ona je s' sgrevanim serzam opravljena, in je krona in lep sklep vseh poprejšnjih dobrih spoved. Lahko je tako vest umiriti, ktere nizh nepokojne ne dela; lahko je rajtingo dati, ktera je she napravljena in zhišto dodelana. Ko bi ga tudi smert perpravila ob ta dosheljeni trosht, de bi sakrament svete pokore prejel, bi mu vender ne mogla vseti njegove zhište vesti, volje njegove dushe, ino milosti boshje.

„Gospod! ti tistih ne sapushash, kteri te ishejo.“ Psalm. 9, 11.

„Po pravizi od Gospoda pomozhi upam, kteri dobrim serzam pomaga.“ Psalm. 7, 11.

Ali so pa bolezhine njegoviga telefa, ljubi bratje! kaj manjšhi kakor pa so vzhafih bolezhine greschnika? Vi popraashujete po velikosti sunanjih bolezhin, jest pa le vpraasham kako stanovitna je njegova serzhnost, kako mozhna je gnada boshja, in kako velika je pravizhniga poterpeshljivost? Ali je pa v' vsem tem s' svojimi shnabli kaj greschnil, ali pa soper Gospoda kaj neumniga govoril? Job. 1, 22. Zlo nizh

ne; ne pohujshujte se nad njegovim sdihovanjem; to isvira is nature, ne pa is nejevolje, to so snamenja vojske, ne pa omaganja; ali pa so sunanje snamenja njegove notranje grevinge, njegoviga vojskovanja soper skušnjavza, in njegove shaloſti nad poprejſhnjimi grehi. „Serd Gospodov bom noſil, pravi pravizhni, ker ſim va-nj greſhil, dokler moje rezhi ne iſfodi, in meni ne perſodi; na ſvitlobo me bo poſtaval, in gledal bom njegovo pravizo. Miheja. 7, 9.

„Sa reſ ſe ſpodobi (tako pravi, kadar ſapo povsame, kadar ga bolezhina pertiſka, pa pravi is veliko boljſhiga ſerza, kakor pa nekdaſ kralj Antijoh) ſareſ ſe ſpodobi, de je zhlovek Bogu podloſhen, in de ſe umeiſzhzi zhlovek Bogu enakiga ne ſhteje. II. Makabej. 9, 12.

Vda ſe tedaj v' Gospodovo voljo, v' Gospodovo vſigamogozhnoſt, v' Gospodovo obiſkanye in v' njegovo ſhtraſingo; ſgodilo ſe je, pravi, kakor je bilo Gospodu vſhezh, Gospodovo ime bodi zheſheno. Job, 1, 21.

S' beſedo, umirajoſzhi pravizhni Gospodu v' dar da *ſvojo pamet*, ker njegove ſvete ſklepe ſ' ponishnoſtjo moli; *ſvojo voljo*, ker holezhine voljno terpi; *ſvoje ſhivljenje*, ker ſe ſmerti ne brani. „Temu, ki ſe Gospoda boji, ſe bo poſlednjizh dobro godilo, in na dan ſvoje ſmerti bo ſhegnan.“ Sirah. 1, 13. Kako ſo pa te ſadnje ure ſa greſhnika grenke in terde, kako ſhaloſtne ino nevarne!

Smertna nevarnoſt greſhniku neprevidama pride, ſatorej ſe je ne more nizh ſnajditi.

Vest je vša smeshana, satorej se ne more umiriti.

Pokora mu je grosno teshka, ne dobi sanjo ne zhasa, ne mozhi.

Tretjizh. Pravizhnimu prihodni zhas ne dela nepokoja, kakor pa gresniku, sakaj ne?

Ker ve, de gre k' dobrimu Ozhetu; k' dobrimu ozhetu, pravim, kateri vse obshaljevanne, sgrevane, in spokorjene grehe rad odpusti; kateri povsod, kjer je treba, mozno pomaga, ino kateri vse obilno poplazha, kar zhlovek savoljo njega stori.

Tukaj pa ne menim le prav fosebno pravizhnih ljudi, kateri so vse svoje shivljenje v' zhednostih preshiveli, in Gospodu smirej nesvarljivo in svesto slushili. Ampak tukaj menim vsaziga resnizhniga spokornika, naj se she sgodaj ali posno sam sebe sposna, in s' Bogam spravi. Tudi tiste posne delavze menim, kateri so komej eno uro delali, in so vender s' drugimi vred plazhilo prejeli. Vsi taki resnizhni spokorniki smejo mirno in pokojno smerti zhakati. Njih solse so strele mashevanja boshjiga pogasile. Skosi njih bolezhine in serzhno shalost omezheni Gospod-Bog je svoje pshize slomil, ktere je v' svoji jesi napravil. Oh! on je Bog, kateri vse svoje obljube na tanko spolnuje.

Kaj pa pravi gresniku v' svetim pismu? Gresnik! pravi Bog, spreoberni se k' meni, k' svojimu odresheniku. Pokonzhal bom tvoje hudobije, kakor tanke meglize rasganjam. Jest, jest jih bom pokonzhal is sgol dobrote. Le name misli, in jest bom na tvoje grehe posabil.

Ko bi bili tudi rudezhi ko shkerljat, jih bom storil bele ko sneg, zhe se le k' meni spreobrneš. Ali mar shelim gresnikove smerti? Ne, sam per sebi perfeshem, de le shelim, de bi gresnik svojo hudo pot popustil in shivel. Ako bi bil tudi she smertno sodbo nad njim sklenil, jo bom vender savoljo njegove grevinge prekli-
zal, in ga per shivljenji ohranil.

Sgrevani gresnik tedaj, kateri is vere, is gnade boshje, in is snotranjih obzhutljejev shi-
vi, nad Bogam ne vidi shugajozhiga sodnika, ampak dobrotljiviga Ozheta, kateri mu roko po-
daja, ga ljubi, in per sebi zhaka. Spomni se na neskonzhne dobrote, ktere je she dobil, in jih she vselej dobiva; premishluje neskonzhne obljube, ki so mu dane, in ki so na skalo si-
dane, torej se poln ljubeshni in upanja veseli, slehern odlog mu je teshak, ima nerad kadar smert odlashta, in pozhakuje, vesel, kadar se blisha, in miren kadar pride.

„Kakor hrepeni jalen po merslih vodah, tako hrepeni moja dusha po tebi, o Bog! Mo-
jo dusho sheja po mozhnim shivim Bogu, kdaj bom tje prishel, in se pred boshjim oblizhjem perkasal?“ Psalm. 41, 2. 3.

Pridi, Gospod! klizhe serze pravizhniga, zhe tudi njegove usta ne morejo vezh klizati, pridi mene, svojiga flushabnika reshiti. Moje serze je perpravljeno; perpravljeno je moje ser-
ze, in she dolgo sdihuje po tem dnevu sveli-
zhanja. Svet mi je bil dolina solsi, in se mi ni nikoli drugazhnishki sdel, in le tvoja gnada in tvoje rasvitoljenje sta me obvarovala, de me

ni svet zlo do smerti slepil. Obshalujem nefrezhne minute in ure, v' kterih sim od pozhutkov omamljen drugazhi mislil. Ti si me pa s' ozhetovsko shibo udaril, in jest sim sposnal, de bi bil kmalo sadremal. „Sdaj tedaj, Gospod! pusti svojiga hlapza po svoji besedi v' miru iti.“ Luk. 2, 29.

Kaka pa je s' greslnikam? „Sa greslnika ni nobeniga miru, pravi Gospod.“ Isai. 48, 22. Napazhni mir, kteri je njegovo vest toliko zhasa sibal in mamil, je sginil in nehal, snotranja, vezhna vojska, ali pa vezhno obnema-ganje se pa sazhne. Vest prestrashten in plashen vidi pred sabo smert, v' smerti sodnika, svojiga sovrashnika; v' svoji vesti svoje obsojenje, in shtrafajozh ogenj, kteri je sa-nj perpravljen. „Postavi si zhuvaj niz, in shaluj britko.“ Jerem. 31, 21. Ljubi bratje! frezhno smert pravizh-nih bote she le takrat prav sposnali, kadar si bote sraven nje strashno nefrezho greslnika prav k' serzu vseli.

Pravizhniga tudi *sunanje rezhi* okrog nje-ga ne shalijo.

Ga ne *skerbe njegovi otrozi*, ker jih je vselej v' bogabojezhnosti skerbno vadil, in ker vé, de jih popusti v' rokah preljube previdnosti boshje.

Ga ne *skerbi domazhija*, ker so vsi opravi-lepo po verstí pospravljeni, in nihzher ne bo po povrazhilu vpil, ali pa se zhes krivizo pertoshil.

Ga ne *skerbi testament*, ker je she v' dru-gih rokah, in vestni erbi ga bodo prez na tan-ko spolnili:

Pravizhni vas tedaj s' svojimi sgledam u-
zhi, de se smerti le taki ljudje boje, kateri ima-
jo hudo, teshko vest, de mozhnodushnih lju-
di ne ustrašhi in kristjani si je serzhno voshijo.
On vas uzhi, de so vse solse napak prelite, in
de so she hujshi snamenje, zhe ne teko sa
isbrisanje grehov. Sadnjizh vas uzhi, de more-
te v' svojim shivljenji pridno nad saboj shalo-
vati, ako shelite veselo, in frezhno smertno uro
doshiveti.

Druga refniza.

Pravizhniga v' smerti vse veseli.

Vesel je savoljo tega, kar bo po smerti
sapustil.

Vesel je savoljo tega, kar s' sabo vsame.

Vesel je savoljo tega, kar ga zhaka.

Pervizh. Kaj bo v' smerti sapustil?

1. To, zhesar se vsak dober kristjan nar
bolj boji, namrezh pregreschno nevarnost.
2. To, kar vsakimu zhloveku nar vezhkrat te-
sho dela, natorne nadloge namrezh in bolezhine.
3. To, kar je njegovo shivljenje pred drugi-
mi ljudmi nar bolj shalofino delalo, svojo po-
trebno pokoro namrezh in ojsiro morjenje.

Mislite si, ljubi bratje! kaziga zhloveka,
kteri pride v' vasho deshelo, savoljo kaziga prav
sosebno imenitniga opravka, s' katerim je skle-
njena zhaft, blago in shivljenje. Ta opravek
da veliko dela, misel, fkerbi in terpljenja; pa
vender vse frezhno po svoji volji dodela, in

opravi. Kako vesel, kako potolashen se sdaj na svoj dom verne! kako vesel je svoje frezhe! Rad posabi kar je prestal, le misli, de si je s' tem opravkam veliko blishnjo nefrezho odvernîl, in si veliko frezho perdobîl.

Ravno tako je pravizhnimu per serzu, kadar dneve svojiga shivljenja frezhno dokonzha. Spominj na nevarnosti, v' kterih je bil, na sovrashnike, kteri so ga salasovali, na svijazhe, s' kterimi so ga hotli prekaniti, na nevarni opravek, kteriga se ni mogel snebiti, mu je mogel svet sopern, lozhenje pa od tega sveta prijetno in veselo delati. Vidi, de nizh dobri-ga ne sgubi, ampak, de se neisrezheno veliko hudiga snebi. Sa sabo vidi senzo in strashne podobe, pred sabo pa vidi solnze, svitlobo, in veselje. Barka, ktero so dolgo zhasa hudi viharji, in veliki valovi semtertje saganjali, sadnjizh suho semljo ugleda, uka, mazhka v' dno vershe in prestrashene ljudi na suho varno prestavi.

Kdo bi se savoljo smerti jokâl, kakor le sam greschnik, kteri v' njej svoj nizh, ali pa zhe she ni bresboshnik, vsaj svoje hudobno shivljenje sposna? Toliko bolnikov smerti teshko zhakajo; nekteri nefrezhni si jo s' sanizhevanjem profijo; nekteri mogozhneshi je s' veliko serzhnostjo ishejo; nekteri modri, brumni, pravizhni in muzhenzi gredo s' veseljem va-njo, satorej bi lahko rekel, de jo le tisti v' kaj hudiga shitejejo, kteri je ne posnajo.

Smert je nash pozhitek, kjer vélike gnatve zhloveshkiga shivljenja pozhivajo, kjer nash truplo ne teshi dushe, in kjer tudi druge

sunanje stvari nashiga telefa k' tlam ne tlažhijo; kjer vse sgine, kar se *joj* in *gorjé* imenuje.

Jest pa f' tem nezhem rezhi, ljubi bratje! de je sa dobriga kristjana ravno to prava frezha, in de se ravno savoljo tega sosebno veselí, ker je skosi smert od britkost in od teshav tega shivljenja reshen, f' kterimi si je pred Bogam veliko plazhilo flushil. Jest le po splohnim sapopadku ljudi govorim, kteri vzhafih sato smerti shele, de bi jih od njih zhafnih nadlog in britkost reshila. Jest govorim od krivih sapopadkov ljudi, kteri le take ljudi na svetu frezhne shitejejo, kteri na revshnost in na uboshtvo navajeni, svoje shalofstno in revno shivljenje sklenejo (ali se is njega lozhijo;) kteri v' dolgih bolesnih sku fhani dolge smerti umerjo; s' besedo, kteri bres vshitka in veselja tega sveta smerti teshki davek odrajtajo.

Sdaj v' smertni uri so oni taki, kakorshni ste vi, njih shalofstni dnevi so ravno tako, kakor vafhi veselí minili; vi sdaj shalujete, oni se pa lahko vesele; vi sdaj s' shalofstjo na svoje pretezhene dni mislite, oni jih pa lahko posabijo; vi zhutite koliko f' svojim shivljenjem sgubite, njim se pa serze hladi, ker so vse prestali in preterpeli. „Spomni se, moj sin! de si ti v' shivljenji veliko dobriga prejel, Lazar pa veliko hudiga; sdaj se pa on veselí, ti pa martre terpish.“ Luk. 16, 25.

Pomislite vi vfi, kterim so se taki ljudje smilili, ki so si v' pokori, in v' spokornih delih shalofstno shivljenje isvolili, pomislite, pra-

vim, de je sdaj njik pokora per kraji, in de vashiga milovanja ne potrebujejo. Njih terda postelja jim je ravno tako prijetna kakor je vam vasha mehka postelja ljuba; njih sdershljivost od jedi in pijazhe, od meseniga veselja, in njih post jim bolj pomaga, kakor pa vam vasha poshreshnost, pijanost in nesdershljivost; oni se is tega sveta bolj sadoveljni lozhijo kakor pa vi. Smertna britkost jih ne obide. „Nespametnih ozhem se je sizer sdelo, de merjejo, in njih lozhenje je bilo v' nadlogo shteto, in njih odhod od nas v' pogubljenje; to de oni so v' miru.“ Modrost. 3, 2. 3.

Drugizh. Kaj pravizhni v' smerti f' sabo vsame?

Svoje dobro in sgrevano serze, ktero je milosti in gnade vredno.

Svoje nabrano saflushenje, ktero je plazhila vredno.

Tudi neskonzhno saflushenje Jesusa Kristusa, ktero ga sadnjiga odpustika vdeleshi.

Ljubi bratje! zhlovek na tem svetu nizh ne popusti, kar mu je prav lastniga. Njegove dela, dobre ali hude, ga v' vezhnost spremijo. One so s' njim po smerti tako rekozh le eno bitje. Ga spremijo pred sodnika, sklenejo sodbo zhes-nj, in so njegova vezhnost. Slehern zhlovek nese svoj talent f' sabo, naj je she s' njim kupzheval, ali ga sakopaniga imel, ali pa zlo sgubil. Vsak nese svojo lampo f' sabo, bodsi polna volja ali pa prasna; vsak pride pred sodnika, de plazhilo sa dela svojih rok is bo-shjih pravizhnih in vsigamogozhnih rok prejme.

Vojshaki! ali ponesete svoje venze, kralji in zesarji! ali ponesete svoje kraljeve krone? Mogozhneshi! ali popeljete svoje flushabnike? Uzheni modrijani! ali ponesete svoje spisane bukve? Slovezhi ljudje! Ali ponesete svojo slavo s' fabo v' vezhnost? Morebiti vas bodo nekteri smed vaslih obilnih podloshnih, kteri so pred vami uklenjeni leshali, in vam perfiljeno svestobo persegali, sato pred sodnika spremili, de vam bodo ondi zhasht delali, in hvalo dajali? Morebiti bodo spominji, ktere ste si slavili, ali bukve, ktere vas hvalijo in zlo do nebes povikshujejo, ali pa bukve, savoljo kterih slovite, pred Bogam vashe prizhe, vasli proshniki, ali pa vasli opravizhevavzi?

Revni pravizhni she nima drujiga per sebi, kakor svoje solse, svoj post in svojo poboshnost; ne more drujiga pokasati, kakor svoje skrivno krotenje in bersdanje mesa, svoje tihe sdihljeje, svojo nesnano sposhtenost. Vse, kar je njegoviga, je skrito, in le nebeshki Ozhe, kteri na skrivnim vidi, ga samore vediti in posnati. Pa vender kak raslozhik je med unimi, kadar pred sodnika pridejo! Nikar mi ne pravite, ljubi bratje! de vzhasih pravizhniga smert bolj skerbi, kakor pa greshnika, in de so se nekteri svetniki, ktere zhastimo, pred sadnjo smertno uro ravno tako tresli kakor drugi ljudje.

Pa le premislite sakaj smert pravizhniga skerbi, in sakaj Bog per pravizhnih tak strah pred smertjo perpuhti, in bote ravno v' tem sposnali skrivnost milosti, ne pa jese, perlosh-

nost k' saflushenju ne pak sadolshenju. Grevinga dela pravizhniga hojezhiga, ljubesen fkerbniga, in shelje nesadovoljniga. Greh, kteriga je she sto krat objokal, in sa-nj pokoro delal, she sdaj objokuje, in se sheli sa-nj pokoriti. Skufhnjava, ktera ga sna obiti, le prizha, de je v' dobrim stanoviten, in v' boji svest. Naj skufhnjavez pred-nj pride, kakor je k' finu boshjimu prishel, pa bo tukej ravno tako, kakor tamkej oframoten; f' svetim Martinam fhkofam mu porezhe: Sakaj si lesi prishel nefrezhni duh! v' meni ne bosh nizh svojiga nashel.

Pokashite umirajozhimu pravizhnimu britko martro; pogled krishaniga Jesufa, kteriga ljubi, saflushenje Kristusovo, v' ktero upa, molitve zerkve, f' ktero v' serzu moli, proshnja svetnikov, ktere na pomozh klizhe, in fosebno varstvo prezhiste divize Marije, ktero je smiram kakor svojo mater zhasil, vse to mu sadnjo uro tako saupanje na boshjo milost da, de ga ne premami in ne premoti ne spominj na pekel, ne mozhna bolesen, ne njegova slaba natora.

Jest shelim refhen, in f' Kristusam biti, pravi f' svetim Pavlam. Vem, de me le lozhenje dushe od trupla k' mojimu zilju ino konzuperpelje; Ti Gospod! si moje shelje, in jest morem popred stert biti, preden mi je mozh pred tabo rasti, tebe sadobiti, in v' tebi frezhnimu biti.

Pustite me, pravi tistim ki okrog njega stoji, f' svetim Martinam Franzoskim fhkofam, pustite me, de bom prej nebefa, kakor pa

semijo pogledal, sato de se moj duh tje perpravi, kamor misli sdaj iti. Jest sim she od tal povsdignjen, le she eno stopinjo, in jest sim per svojim zilji ino konzuz. —

Gospod! k' tebi obrazham svoj obras, k' tebi povsdvigujem svoje ozhi. „To pa vsak zhlozek, kateri tebe zhaſti, gotovo vé, de bo kronan, ako je v' shivljenji skuſhan, de bo reſhen, ako je v' britkoſti, in de bo tvojo miloſt samogel doſezhi, ako je pokorjen.“ Tobij. 3, 14 in 21.

To upanje, ljubi bratje! je v' ſerzu vsaziga pravizhniga, to je osnanovavez vezhniga shivljenja, in ſaſtava isvoljenja; ta je deleſh vſih ljudi, kateri ſo Goſpodu reſnizhno in ſveſto ſluſhili, in po njegovih potih hodili. —

Tretjizh. Kaj tedaj pravizhniga po ſmerti zhaka?

Plazhilo pravize, ker mu bo vſe do zhiftiga poplazhano.

Plazhilo miloſti boſhje, ker mu bo vſe obilno ſamoſto poplazhano.

Plazhilo neumerjjozhnoſti, ker bo vekomej plazhevan in nikoli doplazhan.

To ljubi! je plazhilo vezhnoſti, je plazhilo Boſhje, ktero je pravizhnim obljubljeno. „Jest sim ſe dobro vojsko vojskoval, pravi ſ. Pavel, svoj tek dokonzhal, in svojo vero ohranil. Sdaj me pa ſhe krona pravize zhaka, ktera mi bo Goſpod, pravizhni ſodnik, tiſti dan dal, pa ne le ſamo meni, ampak vſim kateri njegov prihod ljubijo.“ II. Timot. 4, 7. 8. V' tej rezhi mene nizh poſebniga ne zhaka, vſi bodo te neſkonzhne ſrezhe deleſhni, kateri Goſpoda iſhe-

jo, in njegovi shele biti. Bog ne dela raslozhka, ne gleda obrasov, in vsak zhlovek bo svoje plazhilo prejel, kadar svete dushe v' kraj povrazhila pridejo. —

Ali hozhem rezhi, ljubi bratje! de bodo pravizhni le po pravizi polonani? Tudi po milosti boshji bodo plazhilo prejeli, ker bo njih plazhilo veliko obilnisthi ko njih saslushenje, in ker bo vse njih misli presleglo. Bog je, zhe smem rezhi, vezhi v' svojih neskonzhnih dobrotah, kakor pa v' shtrafingah. Shtrafinge meri po naslah delih, dobrote pa po svojim serzu, po svoji radodelnosti, milosti in vsigamogozhnosti. Ondi je na nas tukaj pa per Bogu leshezhe. Nashe dela so, kakor mi omejene. Boshja dobrota pa in milost, je kakor Bog, neskonzhna, in bres mejnikov. „Shegen boshji hili pravizhniga plazhat, in v' kratkim zhasu njegov kal sad obrodi.“ Sirah. 11, 24.

„Glejte! Gospod-Bog pride s' mozhjo, in njegova roka bo gospodovala; glejte! njega plazhilo je s' njim in povrazhilo je per njem.“ Isai. 40, 10.

Lejte! she gre; vezhnost je njegovo povrazhilo, in on je plazhilo vezhnosti!

Pojdi mu tedaj naproti, kershanska dusha! pojdi is tega golfaniga in golufniga sveta; sapusti kraj svojih nadlog in svojih stisk. „Preseli se is svoje deshele, is svoje shlabte, in is hishe svojiga ozheta, in pojdi v' deshelo, ktero ti bom jest pokasal.“ I. Mojs. 13, 1. Tje pojdi, kjer si she sdavnej biti shelela, Pobegni is

deshele, ktera prebivavze le nefrezhne dela, is deshele, ktera le ternje, solse, in nevarnosti rodi, ino hiti na vezhne vishave, kjer ni ne hudiga, ne hudodelnikov, ne shalosti ne shalostnih, ne pomanjkanja, ne nesadovoljnih. Pojdi v' kraj, kamor vsi priti shelé, kamor pa vender le tisti pridejo, kateri so na svetu f' Kristusam in savoljo Kristusa shalovali.

Svet naj le plazhuje svoje slushabnike in zhaslivze, zhe jih hozhe. Naj bodo maliki, kterim so darovali, plazhilo svojih zhaslivzov. Ti pa, kershanska dusha! tje poidi, kjer je Kristus, in kjer je kraj sa-te perpravil. O kako troshtapolna, kako frezhna je smert pravizhnih! Pravizhni! vredno je vashe frezhe sheleti! vredno je vash sgled posnemati! vredno je vash spominj obhajati! — — Srezhni so mervi, ki so v' Gospodu umerli. —

Posvetnjaki! povejte mi, ali je ta smert, smert tistih pravizhnih, is kterih ste si kdaj norza delali? Ali je to lozhenje, lozhenje tistih shlahtnih dush, ktere ste savoljo njih shalostniga shivljenja milovali, ali pa se jim posmehovali? —

She zlo vi delate raslozhik med mertvim truplam sploh ljudi, in med mertvim truplam pravizhnih.

Kadar kak posvetnjak umerje, se vam nad njegovim mertvim truplam gnusi in studi. V' njegovo hisho le stopinje radi ne storite, bojite se, k' njegovim param iti, tistih rezhi se dotakniti, ktere je on nosil, she bolj pa se bojite take oblazhila nositi.

Zhe pa nasproti kak svetnik, to je, kak zhlovek umerje, zhigar zhednost in bogabojezhnost ste sploh snane; ima pa vsak zhlovek she njegove mersle ude v' zhasi. Njegovo stanovanje nas ne navda s' strahom, ampak s' veseljem. Vsak k' njemu tishi, de bi ga she sadnjizh vidil. Vsak si v' veselje in zhasi shiteje, zhe kako rezh po njem v' vedni spominj dobi. Nad njim se she nad mertvim zhudimo, in kadar per sebi raslozhik med njim in med sabo premishljujemo, sami per sebi pravimo, desiravno drugazhi nismo bojezhe vesti: *O kaj ko bi pazh jest take smerti umerl!*

Moj Bog! zhlovek sposna frezho pravizhnih, pa mu vender ni mar, de bi je iskal! Zhimu so mu suhe in nerodovitne shelje? Kaj mu pomaga brumna nevoshljivost, kaj drugiga, kakor to, de njegovo lenobo framoti in pogubljuje? Dobro vé, de je troshita polna smert nastopik bogabojezhiga shivljenja. Kdor hozhe svet vesel sapustiti, more bres navesovanja na-nj shiveti. Tega, pravi s. Avgushtin, ne sapustimo bres shalosti, nad komur veselje imamo.

Vsak dan vidimo, de revesh bolj vesel umerje, kakor bogatinz; de nefrezhni raji, kakor pa frezhni svet sapusti; de se fromak v' bajtizi raji is tega sveta lozhi, kakor pa mogozhnesh v' svojim poslopji. Hudo nam dé, de mogozhnesh ravno tako is njegoviga posemeljskiga rajanesh, kakor fromaka is njegove kozhe; de se ravno tisti zhervovi shlahtniga trupla lotijo, ki fizer shivinsko meso jedo; hudo nam dene, de

mi ... O nizhemernost! kaj ko bi nam pazh vsaj v' vezhnosti hudo ne djalo! — — Poite tedej neumniki, flushite svetu nektare letiza, sato de se bote tesheje od njega lozhili, in de bote bolj gotovo savoljo njega terpeli. To de popred poprashujte, koliko bote flushili, kako hvaleshnost ste she od njega prejeli, kake butare bote v' svojim shivljenji nosili, in kake butare bote s' sabo v' grob nesli, de bi svetu dopadli! — — —

Kje so sdaj vashi spredniki? Kje so vashi priyatli in snanzi? Kje so vashi bratje, sestree, starshi, moshje ali shene? Shli so od tod v' vezhnost v' djanji skushat te resnize, ki jih mi premishljujemo. Evangelski bogatinz ne more vezh nasaj, de bi nas sodeb boshjih uzhil. Lazar nezhe vezh nasaj, on nezhe svojiga frezhniga prebivalisha sapustiti. Mi pa, ljubi bratje! mi, ki she shivimo, mi se moremo sami is naukov vere in pameti, in is rasvetljevanja gnade boshje uzhit, v' ktero stran se nam je ober-niti, po kateri poti hoditi, in kako vezhnost si hozhemo isvoliti.

Svelizhani in frezhni so mertvi, kateri so v' Gospodu umerli. Torej so uni nesfrezhni, kateri so v' grehah, v' svetu, in v' savershenji umerli. Srezhni in poshegnani so, ki po duhu postave, in po Gospodovi volji shive. „Jest sim v' svojim serzu djalo: Bog bo pravizhniga in krivizhniga sodil, in tedaj bo zhas sa vsako rezh.“ Pridgar. 3, 17.

Sedmo premishljevanje.

Sakaj v' smerti svet neradi sapustimo?

„**O** smert! kako grenak je tvoj spominj zhlo-
veku, kateri svoje premoshenje v' miru vshiva.“
Sirah. 41, 1.

She sam spominj na smert nekterim lju-
dem serze pobije, kaka je pa she le takrat,
kadar se smert blisha, kadar je she bliso, in
kadar ref pride? O smert! kako grenak je tvoj
spominj! In komu je grenak? takimu zhlove-
ku, kateri svoje premoshenje v' miru vshiva;
zhloveku, pravim, kateri si nizh drujiga ne vo-
shi, kateri svoj trosht v' posemeljske, svojo vezh-
nost v' minljive, in svojo zhaft v' nizhemer-
ne rezhi stavi. Takimu zhloveku, ljubi bratje! je
ref misel na smertno posteljo, na pare, na ja-
mo, na nektare libre persti, na nektare pesti
praku in pepela strashna misel, neisrezhen ras-
lozhik je med tem in med njegovimi velikimi
sheljami, med nesmernim veseljam, in med
nar ljubshim opravkam njegoviga serza. — Ta
blish v' senzi smerti ves otemni; v' smerti ni
nihzher velik, ko Bog; in on nam toliko
vezhi perhaja, kolikor blisheje smo svojiga lo-
zhenja is tega sveta. — Pa se mej tem (med
svojim shivljenjem, in med lozhenjem is tega
sveta) visoko nakvisshko povsdignite, naj vashe
ime delezh floyi, upijanite se od veselja, vashe

bogaštvo naj nakvišhko skupí, in potlej? in potlej poité v' jamo. Sakaj pa svet, kateri sam na sebi ni nizh dobriga, vender vezhi del tako neradi sapuštite? — Sakaj?

Sato, ko ste ga po krivizi veliko zhišlali;

Ker ste ga pregreshno slo ljubili; in

Ker ste ga v' svojo nesrezho dolgo vshivali.

Oh! ljubi bratje! koliko zhasa se kakor sanizhljive shivali valjamo po prahu teh nizhemernost! — Vsaj sdaj se nauzhimo, jih sposnovati, sanizhevati in sapuštati, sato de jih homo ob svojim zhasu lahko sapuštili.

Perva refniza.

Svet sato neradi sapuštimo, ker smo ga po krivizi veliko zhišlali.

Svet zhišlali, se pravi: Od sveta visoke misli in sapopadke imeti, kakor de bi bil ref velike zene vreden.

Veliko na-nj se sanesti, kakor de bi bil prav terden in stanoviten.

Veliko od njega upati, kakor de bi bil on zilj in konez, savoljo kteriga smo vstvarjeni.

Svet pa ref, ljubi bratje! taziga zhišljanja ni vreden, sakaj ne?

Ker tište, ki ga vshivajo, vedno s' nizhemernostmi pase.

Ker se svet soper zhednost vedno vojskuje.

Ker je nashe svelizhanje na svetu v' vedni nevarnosti.

Ob kratkim, svet je taka deshela, v' kateri nizh nimash, desiravno menish de imash vsiga dovolj;

V' kateri se moresh vojskovati, ako ravno miru shelish,

V' kateri nisi obvarovan, zhe tudi varno hodish.

Pervizh. Svet ljudi, ki ga vshivajo, vedno s' nizhemernostjo pase.

To nizhemernost sosebno is rezhi sposnamo, ktere vsak dan skushamo. Is terpljenja, ktero moresh preterpeti preden najdesih, kar ishesih.

Is nesadovoljnosti, ktero zhutish, kadar she imash, kar shelish.

Is skerbi, ktera te martra, ker si v' vedni nevarnosti de bi ne sgubil, kar imash.

Is tega, ker moresh ob enim vse sapustiti, kar imash.

Od sveta bi res napak mislili, ko bi menili, de nam svet svojo videsno srezho bres nashiga truda daje. Svet ne more vsih osrezhiti, ne vsih sadovoljiti, in od tistih, kterim se dobrotljiviga skasuje, hozhe kervave shulje. Ta ne obogati bres dolgiga pota in terpljenja; uni ni uzhen bres veliziga zhuvanja in uzhenja; ta ne sloví bres teshkiga vojskovanja; uni ni surjen bres dolge skushnje. Nekteri si s' vsm svojim pridam in terpljenjem zlo nizh ne perboljs'hajo; ino nekteri se s' vso svojo pridnostjo, in s' vso svojo sposhtenostjo le v' nesrezho in v' pogubljenje kopljejo. Kadar plazhilo sveta s' svojim delam permerimo, ne vemo, ali bi

svet nehvaleshnosti dolshili, ali pa sami sebe velike nespameti, ker se sa zhasno tako ubijamo, in se sa kaj negotoviga tako trudimo. „Kaj ima zhlovek vezh od vsiga svojiga dela, f' kterim se pod solnzam trudi?“ Pridg. 1, 3.

Ali si vsaj takrat sadovoljin, kadar imash vse kar je svetoviga? Tvoje shelje ti ne dajo pokoja, in zhe she ravno vse imash, pa vender she veliko rezhi nimash, kterih shelish. Sadovoljnost ni na tem svetu doma. Zhlovekovo serze se ne da nasititi, in ko bi se preprizhali, de smo dovolj frezhni, bi ne imeli vezh nobene strasti. Imej na svetu kolikor hozhesh, prave sadovoljnosti nikoli ne bosh imel. Svet tedaj svojiga bodezhiga ternja nikoli ne sgubi, in zhlovek se ne more na njem nikoli frezhniga shteti. „Vsi njegovi dnevi so polni bolezhin in nadlog, tudi po nozhi ni v' dushi pokojin; ni li tudi to nizhemernost?“ Pridgar. 2, 23.

Kako lahko tudi to sgubimo, kar she na svetu imamo! Ino to je spet nova in vedna muka. —

Nasha lastna nemarnost, kaka nakljuzhba, nestanovitnost nashiga dobrotnika, merslota nashiga priyatla, prekanjenost nashiga sovrashnika nasho frezho v' minuti podkoplje, in nas stori nesfrezhnishi, kakor pa smo bili popred, ker smo pred drugimi ljudmi sanizhljivshi, in v' sebi nesadovoljnishi. Revesh tedaj ne potrebuje zhuvaja, kakor bogatinz, de bi bil v' savetji, prasni popotnik ne trepetá pred televajem, in nesfrezhni zhlovek se na terdi postelji ne boji svoje frezhe sgubiti (ker je nima).

Ino ko bi nam, postavim, ljubi bratje! na tem svetu nekoliko zhasa vse po nashi volji shlo; ko bi postavim, vsiga obilno imeli, kar koli poshelimo, koliko zhasa pa bi potlej ta nizhemernost obstala? V' stran mene naj bo svet, dokler hozhe, preden se v' svoji nizh pogresne; sej bom jest kmalo vse sapustil, in is tega sveta sginil. Trobentni glas sabuzhi, in mi smo, kakor bi nas nikoli ne bilo. Jest tedaj ne vem od kod to visoko zhislanje sveta isvira, zhe ne is nashe lastne slepote. Svet nas ne dela velikih, ampak mi njega s' svojimi prevelikimi sapopadki od njega, in s' svojim nemarnim podvershenjem ga velikiga delamo. Nizhemerni priyatli tega sveta! povejte nam, pravi s. Avgufhtin, in odkritoferzhno sposnajte, ali ste v' tem shivljenji vshili kako veselje bres bolezhine, kak mir bres nepokoja, kako veselo uro bres strahu, kako sdravje bres slabosti, kako luzh bres tme, kako oveseljenje bres shalosti, kak smeh bres sols?

Vesi tega sveta le pravo skerb s' sabo vosijo, nasproti pa napazhno veselje; gotove bolezhine pa negotove kratke zhase, le terdo delo in negotov pozhitek, resnizhne nadloge in prasno upanje svelizhanja.

Drugizh. Svet se soper zhednost vedno vojskuje.

„Zhlovekovo shivljenje na semlji je vojskovanje.“ Job. 7, 1.

Vojška soper sadershke zhednosti, ker si svet persadeva zhednost teshko in soperno storiti.

Vojška soper golfijo sveta, ker si svet persadeva zhednost zherniti.

Vojška soper filo sveta, kateri si persadeva zhednost satreti.

Sadershki, ktere svet zhednosti stavi so veliki in pa tudi veliko jih je. Svet s' vablenjem sapeljuje, s' potrato zhasa slepi, in s' opravki moti. V' neisrezheni mnogih podobah, pa smeram f' tistim namenam se nam perkasuje. Obudi nashe pozhutke, nam poshilja perlisnjene prijatle, kateri nam po njegovi volji govore; nam obeta slate hribe in doline, desiravno nam nizh ne da; sakriva in isgovarja hude strasti, in se jim perkupuje; nam da shalostne misli, in jim veliko opraviti daje; s' besedo, svet si vse persadene, de bi nas sapeljal, in v' svoje mreshe spravil. Oh! ljubi bratje! vam je li treba to resnizo dolgo zhasa sprizhevati, ker nas tega nasha shalostna skushnja uzhi? Vi velikrat le svet dolshite, de ne morete v' zhednosti rasti; persegate, de bi radi drugazhi shiveli, ko bi vam le vafhi opravki, in svese, ktere vas na ta svet veshejo, drugazhi shiveti pustile. Danes ste svetovi toshniki, de bi sami sebe isgovorili; jutri bote pa spet njegovi zhaslivzi, de bote sami sebe golfali.

Golfijo, f' katero vas svet slepi, ko bi je drugazhi ne mogli sposnati, je vsaj is njeniga sadu lahko sposnate. Svet zhednost zherni, de bi jo ljudem ograjal. Greh pa hvali, sato de bi ga pred ljudmi povikshal in opravizhil.

Svet ima od zhednosti veliko krivih sapopadkov, in teshko se zhlovek tako obvariye, de bi ga svet nikjer ne preslepil. Svet bi ne bil vezh saversheni svet, ko bi se resnizi in sveti-

mu Duhu vedno v' bran ne stavil; svet bi ne bil vezh sapeljivi svet, ko bi ljudi smiraj ne sapeljeval, in nefrezhnih ne delal. Torej shivimo med sadregami, med sovrashniki, in satorej nam je sosebna zhujezhnost, in sosebna mozh potrebna, de se bomo varno ismed njih spravili. (S. Leo)

Kjer in kadar svet s' svojimi svijazhami nizh ne opravi, pa zhednosti tudi *ozhitno filo* dela. Veliko shtevilo njegovih zhashivzov ga strashniga in smirej bolj predersniga dela. Svet zlo Bogu vojsko napoveduje, in toliko oroshja soper Boga v' roke vsame, kolikor ga more. Svet kjer more, boshje altarje podira; rashija tempelne boshje, in jih v' nesvete rezhi obraza; svet flushabnike boshje preganja, in jih v' preganjanji in nadlogi mori; boshje prijatle isdaja hudi volji svojih prijatlov, in neismerni lakomnosti svojih flushabnikov. Nedolshniga satira, revesha perpravi ob njegove pravize, brumniga martra, hudodelnike na kraljeve sedeshe posaja. Ta svetova vojska soper zhednost se je she skorej s' zhloveshkim rodam vred sazabela, in terpi she dan danashni. Kolikor vezh sto let je she ta vojska, toliko huji je, in kolikor bolj se konzu zhasov in konzu sveta blishamo, toliko strashnejshi je.

Kako redki, ljubi bratje! so taki kerfhanfki vojaki, kateri imajo serzhnost, srezho in gnado, de se vsm tem filnim, pogostnim, zhe ne vednim bojam v' bran stavijo! Kako redki so v' Israeli tisti mozhni ljudje, kateri imajo ta shlahtni sklep vedno vojskovati se, pravo

modrost, vse sovrashnikove sadrege sposnati, in stanovitno mozh jih vselej premagati! Kako redke so isvoljene dushe, ktere samorejo v' resnizi s' svetim Krisostomam rezhi: „Ves strah tega sveta sanizhujem; vse svetovo veselje sasmehujem; bogastva ne shelim, revshine se ne bojim, smerti se ne ustrashim.“ S. Krisostom.

Tretjizh. Nashe svelizhanje je na tem svetu v' vedni nevarnosti.

Je v' nevarnosti savoljo nashe proste volje, ktera je vselej sama sebi prepushena.

V' nevarnosti savoljo snotranjih hudih strast, ktere nikdar ne pozhivajo.

V' nevarnosti savoljo sunanjih stvaru okrog nas, ktere nas smirej mikajo.

Po voski stesi hodimo med shivljenjem in smertjo, med tamo in ljuzhjo, med svelizhanjem in pogubljenjem, in vsaka majhina rezh, vsak nagel spodtiklej nas losheje na hudo kakor na dobro stran oberne.

Ker je tedej nasha dusha na svetu v' taki nevarnosti, ker nam toliko valov shuga, ker je na svetu toliko premaganja, boja in saderg, samorete li ta hudobni, golufni in nevarni svet she v' zhashti imeti in zhiflati? Kaj bote neradi sapustili tisto bojvalishe, kjer ste se le s' bojezhnostjo in s' ranami smed drugih vojshakov lozhili? Kaj vam teshko dene, de sovrashniku uidete, kteri se hozhe le bojevati, moriti, in pogubiti? Torej ste vi svoji lastni sovrashniki v' shivljenji, in svoji lastni nadlegavzi v' smerti. Memrate nad natoro, ker vam je na svetu ta-

ko kratko shivljenje odlozhila; o koliko losheje bi nad njo memrali, ko bi vam ga podaljšhala?

Satorej je she neki star uzhenik rekel, de zhlovek ne more nesrezhen biti, dokler mu je mozh umreti. Satorej sosebnim hudodelnikom v' shtrafingo shivljenje daljšhajo, kar je sa-nje obzhutljivshi nadloga in martra, kakor vse smer-ti. Ne vprasham koliko zhafa, ampak kako brum-no shivish; kadar sveto shivish, dolgo zhafa shivish, zhe te tudi boshja previdnost sgodej is te-ga sveta poklizhe. Satorej modri zhlovek ne gle-da na svet, od kteriga jest govorim, ampak na zhas in perloshnost, de bi se na svetu s' vso skerbjjo k' boljshimu shivljenju perpravil. —

„Ta svet, na kteriga si prishel, tako nuzaj, pravi s. Augushtin, de te ne vjame; ti si le popotnik, in nisi sato na svet prishel, de bi tukej ostal, ampak de od tod poidesh.“ S. Augushtin.

Sveti Leo od tega, kar sim sdaj govoril, ob kratkim tako le pravi: Na svetu je polno ne-varnost, polno mresh; hudo posheljenje vabi, fladnosti salasujejo, frezha nas mika, nesrezha pa strashi.

Svet se nam le od delezh velik vidi, bliso je pa majhen, in reven.

Dim se nam velik vidi, kadar na kvishko kupi, potlej pa sgine, kadar se k' nam perblisha; ravno taka je s' nashim shivljenjem, majhna bolesen ga ravno takrat ugasne, kadar mislimo, de je v' zvetji. S. Bonavent.

Druga refniza.

Svet sato neradi sapustimo, ker ga pregresfno slo ljubimo.

Teshko nam je, take rezhi ktere ljubimo, ob enim sapustiti.

She tesheje nam je od takih rezhi, ki so nas ljubile, ob enim sapushenim biti.

Nar tesheje nam je pa savoljo takih rezhi, ktere smo ljubili, in ktere so nas ljubile, ob enim nesrezhnim biti.

Taka le, ljubi bratje! je s' pregresfno ljubesnijo do sveta. —

Pervizh. Teshko nam je take rezhi, ktere ljubimo, ob enim sapustiti.

Svet moremo naglo sapustiti, in vsaka nagliza nam hudo dene.

Svet moremo persiljeni sapustiti, in vsaka fila nas boli.

Svet moremo sa vselej, bres povrazhila sapustiti, in kadar nimamo kaj ljubiti, sazhnemo sami sebe sovrashiti.

Ljubesen vezhi del ne uname naglo, kako pa hozhe naglo ugasniti? Ona she per sadnjim flovesu sdihuje, sadnje lozhenje shivo zhuti, in kadar ugasne, je serze ravno tako globoko ranjeno, kakor kadar se ushge. Prijatla, kateri se je od nas lozhil, she s' mislimi ishemo, in ko bi nam po njem drujiga ne ostalo, nam vsaj spominj in nejevolja nad njegovim lozhenjem ostane. Naj je she svet svest ali nesvest prijatel, zhe ga ljubim, si ga ravno tako mislim, in ga

ravno tako zhišlam, kakor dobra in svestiga prijatla. Tega dobra prijatla tedaj morem v' smerti sapustiti, ga morem takrat sapustiti, kadar se mi s'he ni sameril, ga morem ravno takrat sapustiti, kadar sim ga s'he dolgo mislil imeti. Kako sim do te minute prišel, ktere si s'he nisim domišljeval? Vsaka stopinja me je k' njej blishala, in ko bi bil ta zhaš na to porajtal, bi se mi sdaj tako zhudno ne sdalo.

Moje shivljenje, pravi sveti Bonaventura, je enako barki, ktera se po morji vosi; naglo se smerti blisham, naj spim ali pa zhujem. — Zhe pa spim, se takrat ko se sbudim, s'he bolj savsamem, zhe se, delezh od prijatlov, v' nesnani desheli snajdem. Nasaj ne morem, in sdaj bi mogel posabiti, kar sim sapustil? To mi je prevezh: mi ni mogozhe.

Veliko smed naš, ljubi bratje! jih je ref tako neumnih; svet morejo s'he v' nekterih minutah sapustiti, s' svojim serzam, s' svojimi sheljami, in s' svojo ljubesnijo hozhejo pa s'he te minute svetovi biti. Nesrezhna svestoba! Neusmiljene svesi! ktere se morejo s'he s' vezhi mozhjo rastergati. Sila v' kteri ste sdaj, vam ne da nobene prostosti; zhe se v' bran stavite, se morete pa persiljeni, in toliko britkejši in sanizhljivši vdati. Branite se roki, ktera vas hozhe sgrabiti, kolikor se morete; memrajte in godernajate zhes sodbo, ktera se bo nad vami spolnila; stegujte svoje mersle roke po ptuji pomozhi; klizhite svoje stare prijatle na pomozh; storite kar veste in snate, de bi se pred smertjo

refhili; sdaj ni mozh nobene minute polajshati, nobene minute odlashti.

V' saklan dar odbrana shivina ne odide smerti, zhe jo tudi f' filo v' mefnizo vlezhejo; zhlovek ne odide smerti, zhe se tudi v' sredi sveta pred njo varije, in brani. Kadar v' shivljenji kaziga priyatla sgubimo, ga kmalo posabimo, ker si drujiga isberemo, kateri nam je lohka de she ljubshi in prijetnishi, kakor je bil prvi. Per sgubi kake rezhi ktero teshko uterpimo, se f' kakim drugim dobizhkam potolashimo. Zhe pa v' smerti ljubi bratje! ves svet sgubite, zhe svet sgubite, kteriga sdaj tako serzhno ljubite, kaj bote pa potlej namest njega ljubili? Zhe vse, kar je na semlji, in kar je posemljskiga, sgubite, kaj bote pa potlej namest tega upali? Sidanja ljubesen se bo tako premnila, de bote potlej sami sebe sovrashili; to val bo bolj peklo ko ste od sveta ogolfani, kakor pa uno kar ste sgubili; in neumnost v' kateri sdaj shivite, vam bo grenkejsi, kakor pa rop, kateri vam bo is rok vset.

Vi pravite: Sej smo sa ljubesen vstvarjeni, nam je she od stvarnika prijasno serze dano ino pametni zhlovek ne more bres ljubeshi veselo shiveti. Naj bo to ref, ali vam je pa stvarnik le sato prijasno serze dal, de bi ta svet ljubili? Imate morebiti le sato pamet, de bi vam bilo mozh nespametno ljubiti? Sdaj mi sposnate, de svoje srezhe v' ljubeshi ishete; pa mi bote tudi kdaj ob uri lozhenja sposnali, de ste v' napzhini ljubeshi svoje bolezhine, in svoje pogubljenje nashli. Kako bi bilo mozh, de bi

bila neumerjazha dušha s' sgol minljivimi rezhi mi sadovoljna? Kako bi neki zhišt duh svoje sadovoljnosti v' samih telefnihi stvarih iskal? Sakaj bi pametni in modri zhlovek le kaj taziga ljubil, kar ga takrat moti, ko ljubi, in kar ne more bres terpljenja ljubiti, in bres bolezhine sgubiti?

Lej! svet sgine in naš moti, pa ga vender ljubimo; golfa naš, pa se nam svešt sdi; mori naš, pa ga vender kakor svoje shivljenje shelimo. S Avgustin.

Drugizh. She tesheje nam dene, kadar naš kaj taziga sapuši, kar naš je ljubilo, in se nam perkupovalo.

Na svetu ni nesvestejshiga prijalla kakor ravno svet.

Svet vas ne ljubi, zhe se vam tudi perkupuje, ker je hinavsk.

Vam ne persanese, zhe ga tudi ljubite, ker je neusmiljen.

Vas sapuši, ako ravno ga vi hozhete obdershati, ker je slaj spet sa druge ljudi kakor je bil popred sa naš.

Po pravizi smem rezhi, de vas svet nikoli refnizhno ne ljubi; on le sam sebe ljubi, in ta majhina prijasnost, ktero vam vzhafih skasuje, ni drujiga kakor suhe kosti, ktere vam sato mezhe, de bi vas v' svoje sadrege, in v' svoj lastni dobizhek samotat. S' ojstro besedo ne nabirajo novinzov pod bendero; in bres vabnika ne bošh nobeniga tizha na limanze vjel. Svet takim fushnikam, ktere hozhe pod svoj jarm spraviti, le dobizhke kashe, kateri jim

dopadejo; ne pa sgub in teshav, ktere bodo nashli, jim tudi ne kashe gerdih namenov, ktere misli s' njimi dosezhi. Prekanjeni gospodar svojimu hlapzu le od tega pravi, kar bo v' njegovi flushbi dobriga imel, ne pa od svojiga dobizhka, kteriga bo od njega dosegel. Svet se perlisuje sverini, pravi s. Anselm, dokler ji ketine okrog vratu ne dene, in kadar je sverina she vklenjena, ji pa svet shelesno palizo pokashe, po kateri se more ravnati.

Ali ste na svetu kdaj nashli kako ljubesen, bres lastne ljubesni? Ste li vidili kako prijasnost bres lastniga dobizhka? Ste li nashli kako serze, ktero ni v' drugih serzih sebe nashlo, in samo sebi dopadlo? . . . Ta shlahtna ljubesen in tako shlahtno serze je le brumnim perhranjeno, in kjer je od hudobniga sveta govorjenje, ondi brumnih ni.

Zhe svet le zhloveshki rod sploh ljubi, sakaj pa sanizhuje slabiga in beteshniga zhloveka, kateri mu ni sa nobeno rabo? Sakaj mu smert pervoshhi, in sakaj sheli tega bremena reshiti? Sakaj svetoya radodelnost prez neha, de le zhlovek neha svetu flushiti? „Varite se, de ne bo vashe serze omamljeno, de bi od Gospoda odstopili, in ptujim bogovam flushili.“ V. Mojs. 11, 16.

Ali, vam svet persanasha, kadar ga ljubite? Kaj ni velikrat proti svojim flushabnikom ravno tako neusmiljen, kakor je smiram neusmiljen proti flushabnikom Jesusa Kristusa? Zhes svetove krivize se she bolj greschnik kakor pa pravizhni toshi; bolj tisti nad svetam memrajo,

kteri so tega sveta, kakor pa uni, ki so se mu odpovedali; in ki svojo ljubesen le neskonzhni dobroti darujejo. —

Svet je divja mati, ktera svojim otrokam kri zlo do sadnje kaplje poserka, in ktera jih le sato rodi, de jih mori. Ljudje so v' njegovih terdih rokah, kar shoga v' roki otroka, ktero vershe kamor jo hozhe. Danes bogastvo geli, jutri pa s' uboshtvam mori; sdaj nas hvali, sdaj opravlja in zherni. Sdaj nas bliso kraljeviga sedesha povsdignje, sdaj po tamnih jezbah sapira. Ob kratkim, nasha ljubesen sveta ne poboljsiha, nas pa njegova prijasnost ne osrezhi.

Per vsim tem, in per vsih shibah, f' kterimi nas tepe, she vender sna nashe serze na svojo stran oberiniti. Mi vidimo njegovo hinavshino, sdihujemo in jezhamo pod njegovo teshko shibo in roko, pa ga vender she le ljubimo, in hudo nam dene, kadar ga moremo sapustiti.

On nas popred sapusti, preden mi njega sapustimo, pa vender she sa njim hodimo.

Vsak dan vidimo siromakov, kteri nimajo na svetu nizh vezh dobriga, pa so vender tako slo va-nj saljubljeni, de jim je umreti; ljudi vidimo, kteri shive v' velikim sanizhevanji, v' veliki revshini in shalosti, kterim se pa vender le od dolgiga shivljenja sanja. To se ne pravi *svet sapustiti*, ampak od *sveta sapushen* biti.

Vzhasih vidimo kaziga umirajozhiga zhloveka, kteri ima she glashevnate ozhi, pa na svoj denar, in na svoje premoshenje s' gorezho ljubesnijo pogleduje; vidimo umirajozhiga bol-

nika, kteriga v' nekterih minutah vezh ni, pa she vender posvetne opravke sapoveduje, dobro vé, kaka je s' posvetnimi opravki, in mu ni nizh drujiga mar. To se ne pravi, svet sapustiti, ampak od sveta sapushen biti. Desiravno smo she na poti v' vezhnost, pa she le upamo, de se bomo she nasaj vernili, in svoje poprejshnje dela delali. To nam ne gre v' glavo, de je she sadnji zhas v' resnizi na dusho misliti, in svoje v' vsih rezheh preposvetno shivljenje objakovati. To se ne pravi svet sapustiti, ampak od njega sapushen biti.

Tretjizh. Sadnizh nam je nar tesheje savoljo tazih rezhi ob enim nesrezhnim biti, ktere smo ljubili, in ktere so nas vsaj na vides ljubile.

Nesrezhen sim savoljo tega, kar sim sdaj skosi ljubesen do sveta.

Nesrezhen sim savoljo tega, kar sa ljubesnijo do sveta hodi.

Zhe sim svet ljubil, me je svet gotovo v' greh sapeljal; zhe sim greschnik, me gotovo Bog sovrashi; zhe me pa Bog sovrashi, kako ga bom neki skosi novo ljubesen do njega potolashil? Bo li hotlo moje serze Boga ljubiti, kteriga ni nikoli ljubilo? Ali mi bo Bog dal novo serze, ker sim ga smiraj sovrashil? Bog svet sovrashi, jest ga pa ljubim; svet Boga sovrashi, in jest vender svet ljubim. Jest sim tedaj s' svetam vred od Boga sovrashen, in s' svetam vred Boga sovrashim. O nesrezhna ljubesen, ktera me je v' vse pregrehe sveta soper Boga sapeljala, in mi vse shtrafinge boshje soper hudobni svet na glavo nakopala!

Svet imash, Boga pa nimash. Svet imash she v' sebi, te she ni sapustil. Sdaj ti le svoj sunanji blish skriva, snotranji dolg greha pa tebi pusti. Svet le is tvojih ozhi sgine, is tvoje dushe pa ne sgine. Svet imash, Boga pa nimash. Ti nisi Boga nikoli hotel imeti, Bog pa tebe ne potrebuje. Vse si raji imel, kakor Boga, Bog ima pa vse raji, kakor tebe. Bog nad tabo ni imel delesha, ti ga pa od njega ne moresh hoteti.

Svet imash, Boga pa nimash. Ali se hozhesh k' Bogu oberniti, ker moresh sdaj svet sapustiti? Kaj bi se ne podal spet v' svetovo flushbo, ko bi te Bog pustil dalje shiveti? Ali bi se ne posushile tvoje solse, ko bi ti kdo daljsi shivljenje osnanil? Svet imash, Boga pa nimash. Tvoje spreobrnjenje je preposno. Tvoje ferze ni spreobrnjeno. Tvoje solse isvirajo is strupeniga vira. Tvoja shaloft in tvoje sdiho vanje je le sad strahu. Tvoje obetanje so le sadregi tvoje lastne ljubeshi. Svet imash, Boga pa nimash. —

Tretja resniza.

Svet sato neradi sapustimo, ker ga v' svojo shkodo dolgo zhafa vshivamo.

Kdor svet dolgo vshiva, ga je bolj pervajen. Torej na nizh drujiga ne misli.

Kdor svet dolgo vshiva, si skos-nj vezhi shtrafingo saflushi. Ne ve nizh drujiga govoriti.

Kdor svet dolgo vshiva, je k' vsem drugim rezhem neperpravnishi. Torej nizh drujiga nezhe in ne sheli.

Navada se ukorenini; slepota oslepi; terdovratnost konzha.

Pervizh. Kdor svet dolgo vshiva, se ga bolj pervadi, torej na nizh drujiga ne misli.

Povejte mi, ljubi bratje! sakaj neki starzhek vezhi del nerajshi umerje, kakor pa mladenzh, sakaj je tesheje stariga kakor mladiga zhloveka k' smerti perpravljati? Starzhek se je s' shivljenjem, tako rekozh, bolj sosnanil, in nezhe od smerti flishati. Bolesni je bolj navajen, torej ne verjame, de bi ta vtegnila sadnja bolesen biti. Vidil je she vzhasih, de so se drugi bolniki, ki so bili she v' vezhi nevarnosti, spet osdravili, in vse take sgleda na-se obrazha. Veliko je she prestal, torej upa vse prelati. Is snamenj, po kterih drugi sodijo, de se ne bo osdravil, on sklepa, de se bo prav gotovo osdravil. Smert se mu je she velikrat perkasala, satorej se ji ne da vezh strasbiti. Le to misli, de she ni dosti dolgo shivel, in de bo she dalje shivel. Zhe si ne more veliko let obetati, si pa vsaj nektore leta, nektore mesze, in v' tem zhafu tudi holjsihi sdravje in vezhi mozh obeta.

Le naravnost povejte: Ali je tak zhlovek, kteri je svet dolgo vshival, na-nj kaj manj navesan, ali ga kaj losheje sapusti? Skusihnj, vprashajte, ona vas bo tega poduzhila. Ljubesen do bogastva je takrat nar gorezhnishi, kadar si je she kdo velike kupe blaga nagrabil. Zhast nam je takrat nar bolj vshezh, kadar si

je ne moremo vezh saflushiti. Visoke in shlahtne imena se she le takrat prav blifketajo, kadar jih she dolgo imamo.

Zhlovek se s' nizhemernosti tega sveta podmazhi, in jih ravno tako kakor svet, nerad in teshko sapusti.

Drugizh. Kdor svet dolgo vshiva, si skosnj she vezhi shtrafingo saflushi; ne vé nizh drujiga.

„Kako bosh v' svoji starosti nashel, vprašha modri Sirah, kar si nisi v' mladosti nabil?“ Sirah. 25, 5.

„Kako lepo je, kadar imajo sive glave dobro raslojenje, in kadar stari ljudje svetovati snajo! kako lepo se poda starim modrost, in zhashtiljivzam rasumnost in svet! Starih krona je velika poskusnja, in njih zhasht je strah boshji.“ Sirah. 25, 6. 7. 8.

Mislite si pa, ljubi bratje, stariga posvetnjaka, kateri ni po volji boshji, ampak po shegah tega sveta shivel, in premislite njegov snotranji stan.

Mislite si zhloveka, kateri se ni na svetu drujiga uzhil, kakor svetu dopasti, in kateri drujiga ne sna, kakor po shegah sveta shiveti, Njegov uk je bil uk greha, in njegova rast v' uku, je bila rast v' pregrehah. Persadeva si drugim dopasti, navajen je, sa drugimi potegovati, vse svoje dni v' nizhemernosti potrati, in nikoli se ne spomni, de ima she kak drug namen kakor tega, de bi med zhloveshkimi otrozi prebival. Is mladiga so ga uzhili, po shegah v' drushinah shiveti, se ne drugazhi kakor

drugi obnašhati in vesti, mladost v' veselji vshivati, sgodnje roshize tergati, in shaloštno starost prehiteti. On je tedej kakor lepa roshiza sraštel, in njegovo listje she na tla pada, in vene. Zhaš se perblisha, v' katerim bi mogel sam v' se iti, in se na pot v' vezhnost napraviti. Kako bosh v' starosti našhel, kar nisi v' mladosti nabiral?

On ne ve, kaj je, k' smerti perpravljati se, ker mu to nikoli mar ni bilo. Ne umé, koliko je potrebniga, de bi v' pokori umerl, ker je nikoli ni delal. Le to vé, kako hudo je svet sapustiti; kako hudo je grehu slovo dati, in kako grenko je, od vsiga se lozhiti. Kako bosh v' starosti našhel, kar nisi v' mladosti nabiral.

Gospodovi flushabniki! bersh ga preuzhite, ako ga morete; naglo spreoburnite s' svojimi nauki njegovo serze, ako je mogozhe; prez ga potegnite, ako je she zhaš, is blata njegovih starih navad ino grehov! hitro ga perpravite, ako vam popred ne umerje, de bo otrok boshji, isvoljena dušha, velik svetnik.

Kako bosh v' starosti našhel, kar nisi v' mladosti nabiral? Kako bosh na smertni postelji našhel, kar she v' starosti nisi nabiral? Kako bosh v' vezhnosti našhel, kar she na smertni postelji nisi nabiral?

Tretjizh: Kdor svet dolgo vshiva, je k' drugim rezhem neperpravnishi, torej nizh drugiga nezhe in ne sheli.

Sveto pismo naš te strašhne rešnize uzhi, de nekteri ljudje, niso sa boshje kraljestvo.

Luk. 9, 62. Sveto pismo pravi, de so nekte-re posode jese (boshje), ktere so le k' pogubljenju perpravne. Rimljan. 9, 22.

Jest pa ves prestrašhen vprašham, ljubi bratje! kdo ni sa boshje kraljestvo perpraven? — In Jesus Kristus mi odgovori, de nihzhe ni perpraven sa boshje kraljestvo, kdor svojo roko na drevo poloshi, pa se nasaj osira.

Jesus ne govori od terdovratnih gresnikov, kateri svoje roke ne poloshe na drevo, ampak po svojih hudih potih zlo do konza teko: Jesus govori od takih ljudi, kateri svojo nesfrezho sposnajo, jo obshaljujejo, in skle-nejo, po drugi poti hoditi; od takih govori, kateri dobriga ne obljubijo le s' besedo, ampak svoje roke ref na drevo poloshe; kateri che svojih rok nasaj ne potegnejo, ampak se le nasaj osirajo; kateri nimajo ondi svojiga serza, kjer imajo svoje roke, kateri imajo roke na drevesu, svojo voljo pa kje drugje, kateri so s' truplam, kakor Israelzi v' pufhavi, s' sheljami pa v' Egiptu per s' mesam napolnjenih lonzih, kateri se k' poboljšhanju perpravljajo, pa se nad najdenimi sadershki prestrašhijo, in se na sloshno pot nasaj osirajo, ki so jo mogli sapustiti. Nihzhe ni sa nebeshko kraljestvo, kdor roko na drevo poloshi, in se nasaj osira. Kdor hozhe s' filo predreti in presekat, more serzhen vojshak biti; more biti stanoviten vojshak, ker bo le tisti svelizhan, kateri bo zlo do konza stanoviten.

Na daljej vprašham, kdo so neki posoda jese boshje, kateri so v' pogubljenje odbrani?

In svet apostel Paul mi odgovori, de so tisti grešniki, ktere je Gospod došli dolgo zhasa *poterpeshljivo preterpel*, pa se niso k' njemu spreobernili, ktere je velikrat klizal, pa ga niso hotli poslušati, kterim je vse dobrote ponujal, pa nad njegovo flushbo niso imeli ne dopadenja ne veselja. Tega, ljubi bratje! vam nezhem na dalje raslagati, sej te nauke she sami umete. Sreznhi ste, zhe se vashe serze she kaj zhuti, zhe vas strah boshji she skrivaj rani! Kdor je ref tega sveta, drujiga ne poslušha ko svet; vse sovrashi kar ni tega sveta, in refnize nashe svete vere, ktere mu njegovo prihodno nesrezho in naravnost shivo pred ozhi stavijo, so mu teshke in soperne. Kolikor dalje, kdo svetu flushi, toljiko neukretnišhi je sa Gospodovo flushbo, toliko neperpravníšhi h' kraljestvu boshjimu. —

„Nihzhe nima pameti, nihzhe Boga ne ishe. Vsi so safhli, in se spridili. Nikogar ni de bi dobro storil, le eniga ni.“ Rim. 3, 11. 12.

Slepota ima duha svesaniga, in oterpnošt se serza polasti, in ker nas nesnane rezhi ne morejo mikati, torej nima v' svet samishljeni grešnik nobeniga nagnenja k' poboljšhanju. Drujiga nezhe in drujiga ne sheli, kakor svet, na kteriga je smiraj navajen, in v' svoji smoti se tako dolgo mesha, ino klama dokler ga smert in mashevanje boshje klamati pušita.

Sahtonj se f' tem tolashite, de nas bo svet le toliko zhasa slepil, dokler ga bote mogli vshivati, in de bo smert, kadar pride, flehernimu smed vas ozhi odperla. Le f' prasnimi in

slabimi sheljami, de bi kdaj vezhno svelizhanje dosegli, ne bote take gnade boshje dosegli, ktera bi val in valhe serze spreobernila. Gospod je ref greslnikam shugal kateri svoje poboljšhanje zlo do smerti odlas'hajo, de jim bo svoje gnade kratil. In le premislite, ljubi bratje! kako Bog vezhi del s' takimi greslniki ravna. Njih pregreslnho slepoto she s' vezhi oslepljenjam shtrafuje, Njih terdovratnost she s' vezhi oterpnjenjam shtrafuje. Njih tema she vezhi temo sa sabo perpelje. Padez v' padez pomaga. Bresen v' bresen vlezen. Vsaka stopinja je nisheji v' globozhino, v' kateri se sadnjizh sgube. Zhas' jim smirej teshji ketine kuje. Pregreslna navada je shelesna frajza. Kolikor dalje poboljšhanje odlas'hajo, toliko manj so sa-nj perpravni.

In v' sadnjo shtrafnigo, ktera njih nesposkornost sapezhati, jih smert prehiti, kadar so od Boga sapus'heni, in bres gnade boshje, in tedej je skorej nemogozhe de bi se spokorili. Ker je tedej Bog hotel svojo jeso in svojo mozh pokasati, je posode jese s' veliko poterpeshljivostjo preterpel, ktere so bile k' pogubljenju perpravne. Ljubi bratje! kako stras'hne take sglede smo she morebiti s' svojimi ozhmi nad posvetnjaki vidili! vidili ljudi kateri so bili she komej she na svetu, svet je bil pa she v' njih. Vidili smo ljudi, ktere so vse misli, vse shege, vse smote tega sveta zlo v' grob spremile! ljudi! kateri so se s' tistim shalostnim opravkam is tega sveta lozhili, kteriga so na gledalishi

tega sveta delali. Svet je gledalifhe, pravi f. Avgufhtin, Bog pa gledavez.

Pa ref, ljubi bratje! svet ni drugiga, ko gledalifhe, na katerim se le shaloſtne ſgodbe kaſhejo. Naprave drugiga niſo, ko ſlepljenje; obleke ſo ſlata pena; kar ſe gledati daje je le zhloveſhko ſmiſhljevanje in ſapeljevanje ſerza; kar ſe govori je le ſmiſhljeno, ſgodbe ſo praſne baſni. Slabe lampize pogafnite, hote pa nizhemernofť vſih rezhi vidili. Svet je gledalifhe, Bog pa gledavez. Miſlite na gledavza, kteriga ne morete ſlepiti. Uzhite ſe ſvoj opravek dobro opravljati, ſvoje delo dobro delati. Glejte na zilj ino konez in na is-hod vſih rezhi. Svet je gledalifhe, Bog pa pledavez. —

Vi pravite: Umreti je pazh ſtraſhno. Rad vam verjamem, de je ſtraſhno umreti; pa je ſhe veliko ſtraſhnejſhi, ko zhlovek more umreti, pa ſe vender k' ſtraſhni ſmerti ne perpravlja! Straſhno je de zhlovek more umreti, pa ſe vender ſveta ne varuje, de bi ne bil f' ſvetam vred pogubljen. I. Kor. 11, 32. Svet je od Boga ſhe ſojen, in vi ga ſhe ljubite in ſe bojite s' njim vred v' pogubljenje obſojeni biti, deſiravno ga ljubite? Varite ſe, de ne bote s' njim vred vezhno pogubljeni! —

Osmo premishljevanje.

Perprava k' dobri smerti.

„**O**skerbi svojo hišo, ker bošh umerl, in ne bošh shivel.“ Isai. 38, 1.

Umerl bošh, kakor drugi ljudje, umri she pred ali potlej; ne bošh shivel, kakor drugi ljudje smirej ne shive. Torej oskerbi svojo hišo, ker si nisi svest kdaj bošh umerl. Oskerbi svojo hišo, ker je ni imenitnišhi rezhi od smerti. Oskerbi svojo hišo, ker je ni teshji rezhi, kot je dobra smert. Oskerbi svojo hišo, ker se ne da nobena rezh manj popraviti kakor huda in nesreznha smert. Umerl bošh in ne bošh shivel. Snash nesreznhe smerti umreti, in vse sgubiti. Le enkrat bošh umerl, in kakorshin bošh enkrat umerl, tak bošh zelo vezhnost. Ko bi mogel dvakrat umreti, bi pervo nesreznho smert she morebiti preterpel in popravil. Pa po smerti ni nobeniga popravljanja, kar je, to je, in to je vse vezhne zhase. Sadnji dan vse pretezhene dneve presodi, in kdor hozhe vediti, kako si shivel in kaka vezhnost te zha-ka, more vediti kako si umerl. —

Oskerbi svojo hišo, ker bošh umerl, in ne bošh shivel.

Per tej resnizi bomo, kakor popotnik pred bresnam, kateri se naglo pred njim odpre, sterme obstali, perpravo k' smerti bomo tako pre-

mishljevali, kakor de bi nam bila ravno sdaj potrebna. —

Ker je smertna ura vedno negvisihna, satoraj je splohna perprava k' njej potrebna, *perprava namrezh nedolshniga shivljenja*. Kolikor blisheje smerti smo, toliko sosebnishti perprava je potrebna, *perprava namrezh skerbniga ajfra*. Kadar smert res pride, je nadnatorna perprava potrebna, *perprava namrezh k' sadnji gnadi boshji*.

Moj Bog, dodeli mi she luzh preden me senza smerti doide! bolan sim in sdravnika klizhem; reven sim in k' milosti hitim; mertev sim, in po shivljenji shihujem. Ti si sdravnik, ti si milost, ti si shivljenje. Jesus Nazarenski! usmili se me! (S. Avgushtin.)

Perva resniza.

Ker je smertna ura smiraj negvisihna, satoraj je splohna perprava k' njej potrebna, perprava namrezh nedolshniga shivljenja.

Spet rezhem, ljubi bratje! vsako minuto lahko umerjem, in lahko nesrezhne smerti umerjem. Torej morem k' smerti vedno perpravljen biti, in k' dobri smerti morem dobro perpravljen biti. Slehern smed nas se boji neprevidene smerti. Kaj pa nam ta strah pred neprevideno smertjo pomaga, zhe se pa sami silimo neprevideno umreti? Se li ne pravi, neprevideno umreti, zhe se zhlovek she le takrat k' smerti sazhne perpravljati, kadar she shiveti

neha? zhe she le takrat misli, de bi vtegnil umreti, kadar she ref umira? Dobra perprava k' smerti potrebuje zhasa; k' imenitni perpravi se je treba truditi. Ta je nash velki opravik svelizhanja, na kteriga moremo smiraj misliti, in sa-nj vse dni svojiga posemljskiga popotovanja neprenehama skerbeti. V' tej sastopnosti je tedej ref kar uzheniki pravijo, de je vse shivljenje dobriga krishjana, vedno perpravljanje k' dobri smerti.

Kaj pa je, svoje shivljenje sploh k' smerti perpravljati?

Svoje shivljenje sploh k' smerti perpravljati, se pravi, na prihodnji zhas pridno misliti, kterimu se ne moremo ogniti.

V' prizhijozhim zhasu sveto in varno shiveti, ker s' takim shivljenjem veliko hudiga ubranimo.

Pretezheni zhas pogostim premishljevat, ker lahko s' takim premishljevanjem marsikaj pretezheniga popravimo.

Pervizh. Priden spominj na prihodni zhas je potreben.

Ker je smed vsih perpomozhkov nar losheji perpomozhik nedolshnost ohraniti.

Ker je sa vse ljudi nar mozhnejshi perpomozhik.

Ker je per vsih ljudeh nar navadnishhi perpomozhik nedolshnost ohraniti.

Priden spominj na prihodni zhas je smed vsih nar losheji perpomozhik nedolshnost ohraniti.

Vsak zhlovek, bodi si kdor koli hozhe, ima dosti zhasa, dosti mozhi, in dosti perloshnost se vezhkat na smert spomniti.

Lahko szer rezhete: Vifozih resniz ne morem premishljevati, ker so nad mojim umam. Ne morem dolgo moliti, ker nimam zhasa. Postiti se ne morem ker sim flabe nature. Ne morem nobene ojstrosti na shivotu preštati, ker sim prebeteshin, in prebolehen. Samota ni same, ker moj stan sili, med ljudmi v' velikim shumu shiveti. Vbogajme ne uterpim dajati, ker sim sam ubog. i. t. d.

Tega pa ne morete rezhi: Na smert ne morem misliti, ker mi je pre ptuja. Na smert mi ni treba misliti, ker me ne bo pokosila.

Ako niste nespametni, vas vse rezhi na smert opominjajo; vse rezhi vam to misel, zhe tudi vi nezhete, v' glavo vbijajo. Mertvasški svon kteriga tolikrat flishite; pokopalishha po kterih hodite; merlizhi, ktere memo vashe hishe nosijo, shalostne sgodbe, ktere flishite. Vse vas na smert opominja; solnze, ktero sahaja, in ktero marsikomu ne bo vezh sijalo; nozh, ki se sazhne, in je sa marsikoga sadnja nozh; spanje, kteriga bo morebiti marsikdo vekomej spal. Vse vas na smert opominja, mushiza postavim, ktera okrog luzhi leta, in sgori; roshiza, ktera zvete in svenc; trava ktera stoji in se posufhi; luzh, ktera ugafne. Vse vse vas na prihodnji zhas in na smert opominja, in vam natihama pravi: Oskerbi svojo hisho, ker bosh umerl, in ne bosh shivel.

Koliko dni in koliko ur mislijo in mislijo flushabniki tega sveta na svoje dela in opravke! vi bi pa eno minuto na vezhnost ne mislili? Shal mi je, rezhem s' svetim Avgushtinam, shal mi je, ker sim gresnil, in sato mi je nar bolj shal, de nad grehi malo shalujem. —

Pogosten spominj na smert je sa vse ljudi nar možnejshi perpomozhik nedolshnost ohraniti.

Ta spominj pretrese kralja na kraljevim sedeshi, kakor siromaka per plugu. Ta spominj med ljudmi ne dela raslozhka, nikomur ne persanasha, in taziga zhloveka nar bolj sbode, kateri ima na svetu skosi smert nar vezh sgubiti. Posvetnjak, kateri na smert ne misli, pravi svoji dushi: *Moje s-hrambe so napolnjene, vesela bodi, pi in jej.* Pa more strasni glas slishati: *Neumnesh! She nozoy bodo tvojo dusho od tebe hotli, in komu si skupej spravljal?* Hise sim sidal, pravi Salomon, in vinograde sasadil, mesta uterdil, in kraljestva gospodoval; po mojih s-hrambah sta se slato in srebro blisketala; pevze in pevkinje sim si napravil, in vse zhloveshke sladnosti vshival; pred mojim kraljevim sedeshem so se plemenitniki in vojshaki perklanjali, in mi vse postreshbe radovoljno opravljali. Vse, kolikor jih je pred mano shivel, sim presegel, in tudi modrost je bila s' mano, in svojim ozhem sim vse dovolil, kar so poshelele, in svojimu serzu nisim nobeniga veselja odrekel. —

Kader sim pa she posemlisko veselje dolgo zhafa mirno in bres perdershka vshival, sim

vse dela pregledal, ktere so moje roke storile, in ves trud, ko sim ga per njih imel, in glej! vse pod solnzam je bilo nizhemernost in revshina, ino prasen nizh.

„Lej! ti si mojim dnevam kratko mero odmeril, in moje shivljenje je kakor nizh pred tabo. Sares, vsi shivi ljudje so sgol nizhemernost.“ Psalm 38, 6.

Pogostin spominj na smert je smed vsih nar navadnishi perpomozhik nedolshnost ohraniti.

Velikrat je sama ta strela nar terdovratnishi greshnike na tla pobila. Brumni ljudje gredo v' samoto, de smert premishljujejo, greshniki se tresejo, in se sterme osirajo od kod ta strela pride; mlazhni kristjani se sbude, in sposnajo, de je treba resnizhne rezhi resnizhno premishljevati, skerbno delati, in varno dodelati. Kdor te strele ne zhuti, je she mer-tev, desiravno ne vé, de je mertev, ker neha po duhu shiveti.

Sej se merlizhev le sato ustrashite, ker se sami umreti bojite. Ptuji sgledi vas store bo-jezhe, ker ste v' strahu, de bi to vas ne sade-lo, kar vsak dan nad drugimi vidite. Pa se s' smertjo sosnanite, se vam pa ne bo vash sovrashnik sdela.

„Zhlovek prejde kakor senza, in je sa-stonj nepokojin.“ Psalm 38, 7.

Drugizh. V' prizhijozhim zhasu je treba sveto in bogabojezhe shiveti.

Zhlovek vezhi del tako shivi, kakor misli; le takrat brumnishi shivi, kadar hozhe bolj po kershanfko shiveti.

„Jest sim se na stare zhasse spomnil, in sim vezh sto pretezhenih let premislil. Po nozhi sim v' svojim serzu mislil, in sam sebe premishljeval.“ Psalm 76, 6. 7. In ljubi bratje! kaj sim se is tega nauznil? „Jest sim rekel: Sdaj bom sazhel; to spremenjenje je delo rok nar vikshiga.“ Psalm 76, 11. O kaj ko bi se pazh to frezhno spremenjenje v' vsih ljudeh sgodilo! Ljubi bratje! spominj na smert vas more perganjati, de *bote s' grehi storjeno shkodo poravnali, in se posihmal greha varovali.*

Si koga na blagu in dobrim imenu poshkodoval? Smert ti vtegne perloshnost odvseti, de mu ne bosh mogel poverniti. Torej sdaj poverni, dokler ti je she mozh poverniti.

Si dajal pohujshanje? Odvsemi dano pohujshanje s' dobrim sgledi, sizer bo tvoja smert druge ljudi she bolj pohujshala.

Si v' jesti in sovrashtvu? Smert te bo od tvojiga sovrasznika vekomej lozhila, torej se she ob pravim zhasu spravita.

Imash kako hudo navado? Nastopik hude navade je huda in nesrezhna smert; prehitijo, to je sapustil hudo navado.

Si v' blishnji pregreshni perloshnosti? V' smerti ne bosh ti nje sapustil, ampak bo ona tebe sapustila. Raji se sdaj is nje istergaj.

Ob kratkim, vse bersh v' stran istrebite, kar vam smert nevarno dela, in frezhne se shajte, zhe le toliko zhasa perdobite, kolikor vam ga je potreba, de se pred strasnim neprevidenim dnevam obvarujete. Sapishite si smert tako rekozh na roke, na zhelo, in pred

ozhi. Njena podoba, ktero povsod vidite, vam bo svetovo velikost sato smanjševala, ker na njem ni nizh stanovitniga in obstojezhiga; svetovo veselje bote smerniški vshivali, ker sa njim kmalo shalošt perdere; revšhine in nadloge svojiga stanu bote losheje terpeli, ker smete smiraj kaj boljshiga upati. Njena podoba, pravim, vas bo spametovala, in smodрила, in zhe vas nekoliko zhasa s' shaloštjo napolnuje, vas bo pa v' drugim zhasi s' pravim, stanovitnim veseljem, in s' svetim upanjem navdajala. „Modrih serze je, kjer je shalošt, nespametnih serze je pa, kjer je veselje.“ Pridgar. 7, 5.

Kako bi bilo neki takimu zhloveku mozh kaj hudiga storiti, kateri rabeljna sa sabo vidi? In kako bi se neki dal tak zhlovek v' smerten greh sapeljati, kateri ima smert vedno pred ozhmi? . . . Pazh ref! le nefrezhne minute nas v' greh sapeljujejo, v' katerih nizh ne mišlimo; ali pa je tak greschnik poshašt smed vsih greschnikov. Preden kdo tebe moj Bog! tako slo posabi, more popred sam sebe posabiti; le neumnesh svojo dušho savoljo kratkiga mešeniga veselja vezhnimu pogubljenju isdaja.

Ljubi bratje, posihmal se per slehernim delu, ki ga delate, tako le vprashajte: Ali ga bom v' smerti vesel ali ne? Ali mi bo shal, de sim to in to storil? Ali me bo prestrashilo, ali pa bom savoljo njega lahko odgovor dajal?

Po tem uku se v' vsm svojim djanji in nehanji ravnajte. Sakaj bi si svojo rajtingo, ktera je she szer preteshka, she le vsak dan tesheje delali? Sakaj bi kaj taziga delali, kar

veste; de vas bo grevalo? Sakaj bi tak strup pili, od kteriga veste, de ljudi mori? Vflako stopinjo, ktero she po tami delate dobro prefojajte, ali vas v' kako skrito jamo pelje, ali ne. Nobeni mreshi ne upajte, ki jo od delezh vidite, zhe tudi, menite, de bi jo lahko ratergali. Vabnikov nikar ne poslufhajate, kteri vas v' skrite saderge vafhiga sovrashnika vabijo. „Stori tedaj moj fin! kar pravim, in reshí sam sebe. Ne perpufti svojim ozhem spanja, in svojim trepavnizam dremanja. Istergaj se is rok kakor mlada ferna, in kakor ptiza is ptizharjeve roke.“ Pripov. 6, 3. 4. 5.

Svet naj se ti savoljo tvoje bojezhnosti posmehuje, kakor, dokler, in kolikor hozhe; in v' smerti ga poprafhaj, sakaj posvetnjak tako teshko umerje, in sakaj mu je smert tako strashna? Ti si lahko bojezh, ker jih je she toliko v' pogubljenje fhlo. Moder si ako se popred perpravljafh, ker v' toliki nevarnosti nisi nikoli prevezh obvarovan. Ako se hozhesf poboljshati, moresh bolj varno in bolj na tanko shiveti, in ako hozhesf frezhne smerti pravizhnih umreti, se moresh poboljshati.

Tretjizh. Pretezheno shivljenje je treba velikrat porajtovati, in pobotovati.

Delaj rajtingo sam f' sabo skosi vsakdanje in tanko sprashevanje svoje vesti.

Delaj rajtingo f' svetam, skosi lep red v' svojih opravkih.

Delaj sosebno s' Bogam rajtingo, skosi zhisto in odkritoserzhno spoved.

Tvoja vest je dolgo, široko in smeđeno polje, ktero se ne da naglo istrebiti, obdelati, in obrodovititi; slo se golfash, ako menish, de bosh kako delo dobro dodelal, kteriga nisi vaju.

Vfaj vsak vezher, preden spat gresh, preishi svojo vest, in jo isprashuj. Delaj s' njo tako oistro, kakor bo ona na smertni postelji s' teboj delala. Vprashaj jo bres persanashanja, kaj in koliko ti ima ozhitati. Spanje je ozhitna podoba smerti; ji pot perpravlja, je kratka smert, in slednji dan marsikomu vezhna smert. Oh! kaj bo, zhe se nikoli vezh ne sbudim is spanja? zhe se she le v' vezhnosti prebudim, zhe bodo she to nozh, desiravno ne vem kdaj, mojo dusho od mene terjali? Kakshin bom pred Boga prishel? kako mu bom rajtingo dajal?

Zhe se pa, postavim, po milosti boshji sju-traj spet sdrav sbudish, je ta milost sa-te gnada, je dar boshji, od kteriga bosh mogel kdaj rajtingo dati. Dan tedaj, kteriga she sdrav doshivish, tako perzhni, kakor bi bil sadnji dan tvojiga shivljenja. Sej vesh, de je ta dan lahko sadnji dan tvojiga shivljenja, in misli si, de se ti sadnji dan she ravno tako ne bo sadnji sdel v' tvojim shivljenji, kakor se ti danashnji dan ne sdi. —

Ofkerbi tudi svojo posemljisko hisho, kolikor jo moresh, ker na smertni postelji smeđeni zhasni opravi velokrat tudi vest smeshajo, in store, de bolnik manj na dusho misli, in de mu je, kakor Marti sa vse mar, le sa edino

potrebno pa ne. Previden zhlovek se k' vřimu perpravlja, kar bi ga vtegnilo sadeti. In kaj te bo bolj gotovo sadelo, kot smert? Ne puřti svoji shlahti, se zhes-te pertoshiti, de nisi vřiga poravnal, in de se kaka rezh bres tebe zlo poravnati ne da. Testamenta nikar tako dolgo ne odlashaj, de bi ga she le takrat is tvojih sadnjih besedi ugibali, kadar ti je she duřha na shna-blih! in de bi se potler tvoji erbi med sabo toshevali, se nad tabo jesili, in te kleli. Stori svoj testament, pravi s. Avguřtin, dokler si she sdrav, dokler si per pameti, dokler si she svoj. V' bolesni se bořh dal s' perlisovanjem in shuganjem premotiti. Na sadnjo bolesen nizh ne odlashaj, ker ti bo ona she szer dořti opravkov f' sabo perneřla. „Hvali Boga v' vřih rezheh, dokler she shivish, hvali ga, dokler si shiv in sdrav, zhařti ga, in hvali se s' njegovim usmi-ljenjem.“ Sirah 17, 27.

Pogostim, zhiřto in sgrevano se ispoveduj. Ispoveduj se *pogostim*, de bořh svoj duřhni řtan řposnal, in poboljšhal, de bo gnada řvetiga sakramenta pokore v' tebi mozhnejřhi, in de bo-te pogostna řpoved in pokora tvoje grehe bolj gotovo isbrisale. Ispoveduj se *zhiřto in sgrevavo*, zhe ni tvoja řpoved zhiřta in sgrevana, je nov greh, je řkrit řrup, in k' tvojimu pogubljenju. Moj Bog! kako slo perpomorejo odlashane, in řlabo opravljene nevredne řpovedi k' nesřezhni řmert! Kdor se o pravim zhaři preřkerbi, v' řili gotovo tolashbo dobi; in kdor v' sdravji svoje rezhi s' Bogam prav in odkritořerzhno dela, tega Bog ob zhařu nadloge ne more sapuřtiti.

Vsaka spoved more biti *tvoja sadnja* spoved; to je, vsaka more biti *tako zhišta in sgrevana*, kakor bi ne mogel nobene vezh upati, *tako popolnoma*, de ti je she zlo na smertni postelji ne bo treba popravljati. Vsaka spoved naj bo *tvoja sadnja* spoved, de se svojih starih grehov spomniš, kateri spominj ti je zlo potreben, de prekletstvo vezhniga Boga od sebe odverneš. S' vsako spovedjo moreš staro shivljenje skleniti, in kakor s' njo stariga greshivshiga zhloveka slezhesh, tako moreš noviga zhloveka oblezhi, kateri po boshji volji shivi.

Druga refniza.

Kolikor blisheje smerti smo, toliko bolj je sosebna perprava k' njej potrebna, perprava namrezh skerbniga ajfra.

Terdni sklep je le savoljo kaj prihodniga. Na smertni postelji tedej sklep ni drusiga, kakor prasne shelje, in tako rekozh, sadnje pojemanje nashe vesti.

Sdaj ljubi brat! sdaj se moreš preskerbeti, sdaj si she moreš tiste rezhi napraviti in jih perpravljene imeti, ktere misliš na dolgo in naglo pot s' sabo vseti. Oskerbi svojo hišo. Brumno, bogabojezhe shivljenje je tedaj kakor sim sgorej rekel, perva perprava k' dobri in frezhni smerti. Brumno shivljenje te pa she ne svelizha, zhe nisi zlo do smerti brumen, in zhe bogabojezhe ne umerjesh. Perprava v' smerti

je tedaj ravno tako slo potrebna, in morešh so sebnno na-njo porajtati, in sa-njo sferbeti.

Blishnja perprava k' smerti pa sosebno v' tem obſtoji:

De prejmešh, kar samore kristjan prejeti.

De ſtorišh, kar je kristjanu ſtoriti.

De terpišh, kakor more kristjan terpeti.

Morebiti ſe ti tako govorjenje preſgodnje ſdi, morebiti menišh, de bi ſe ti moglo ſhe le na konzu tvojih dni od takih ſtrašhnih rezhſi govoriti.

Tako jih je gotovo veliko nekdaſ f' tabo vred miſlilo, in ſdaſ ſo v' vezhnoſti, in ſvojo smoto bres tolashbe objokujejo. Takrat ſo jim mogli duhovni govoriti, kadar niſo vezh ſliſhali; takrat jih uzhiti, kadar niſo vezh umeli; takrat jim ſerzhnoſt dajati, kadar ſe niſo vezh zhutili; takrat jih k' smerti perpravljati, kadar je njih ura ſhe odbila.

Ali hozhešh njih neſrezhe deleſhen biti? Kadar bolesen ſmiraj hujſhi perhaja, morešh ſhe k' smerti perpravljſen biti, in takrat ni zhaſa, de bi ſe ſhe le k' njej perpravljjal.

Ino tudi vi bodite perpravljſeni, pravi naſh ſvelizhar. On ne pravi, perpravljajte ſe, ampak, bodite ſhe perpravljſeni. Ti morešh nevarnoſt prehiteti, ako hozhešh, de ne bo ona tebe prehitela. Zhe ti bo v' smerti ſpodletelo, ti bo le enkrat ſpodletelo, torej ſe k' njej perpravi kolikor boljſhi ſe morešh, de ti ne bo ſpodletelo.

Ljubi kristjan! dobro veſh, kaj samore kristjan na ſmertni poſtelji v' tolashbo, mozh

in svelizhanje prejeti, pa tudi morešh vediti, kdaj in kako more vse te perpomozhke prejeti.

Deflih imajo sveti sakramenti svojo mozh sami od sebe, pa vender v' nas le toliko sadu obrodé kolikor in kakor smo k' njim perpravljani in s' njimi vred delamo. Torej jih moremo vselej o pravim zhasi sheleti in prejeti. *O pravim zhasi*, pravim, dokler smo she per sdravi pameti, ker sveti sakramenti per pol mervim, in nevednim zhloveku ne rode praviga sadu. *O pravim zhasi*, ker se slab bolnik ne more k' njim tako perpraviti, kakor se je treba. *O pravim zhasi*, ker snajo bolniku po boshji milosti tudi k' telesnimu osdravljenju pomagati.

Ali je vrasha, ali je bresboshnost in hudobija, kadar bolnik prejemanje svetih sakramentov tako dolgo odlashta, de se she dushta na pot v' vezhnost napravlja? Ali ni per bolniku, kteri od previdenja flishti ne more, ali pa svete sakramente smiraj odlashta, ali ni per takim bolniku nobeniga usmiljeniga in bogabojezhiga Samaritana, kteri bi ga is usmiljenja nad njegovo dusho, na njegovo dolshnost, na njegov prid, in na njegovo nevarnost spomnil? Kaj noben priden in zhasivreden Levit k' njemu ne pride, kteri bi sgubljene ovze v' Israelu iskal, in jo nasaj k' zhedi pernesil? . . . Ti morešh tedej o pravim zhasi vediti, de je od bolnika na smertni postelji malo prida upati, in de drugim ljudem ne dasht dobriga isgleda, in de ne umerjesht kakor dober kristjan, zhe te morejo k' nar svetejshtim, k' nar boljshtim, in k' nar potrebnishtim rezhem, namrezh k' pre-

jemanju svetih sakramentov dolgo profiti, filiti, in tako rekozh golfati.

Zhe se tvoja dusha sheli frezhno is tega sveta lozhiti, more tudi skerbeti, de bošh sadnjo popotnizo s' vezhim ajfram, s' vezhi ljubesnijo in s' vezhi poboshnostjo kakor kdaj prejel. Torej bo tvoja dusha f' svojim sodnikom, dokler je she tvoj Ozhe, v' ljubesni in saupanji govorila, mu s' shalostjo svoje gubé, ali pomankanje rasodela, ga na njegovo usmiljenje, ktero ji je she pred ozhmi, spomnila, in ga sa vse prejete dobrote sahvalila; mu svoje nadloge potoshila, in se s' njim od tega pomenila, kar je she zha-ka. Njegovo lastno kri, f' ktero je sasnamnjana, mu bo na sebi kasala mu njegovo smert in njegov krish kakor svoje refhilo pred ozhi stavila, ga na njegove terdne obljuje spomnila, ona se bo per njem sama sa-se dobro potegnila, ker ga bo profila, de bi bil njeni srednik, besednik, in odrefhenik. Ljubi kristjani! vam ne morem popisati, in povedati, kaj brunna dusha v' teh okolshinah f' svojim svelizharjem govori, kateri je njeno shivljenje in upanje; pa le to vam rezhem, kar shelim kdaj v' otrozhjim saupanji in s' velikim sposhtovanjem storiti. Ah! vsaki dan lahko to storim, kar shelim takrat storiti; ali pa vsaj enkrat to tako storim, kakor shelim takrat sadnjizh storiti? — — —

Ljubi brat! mi duhoven porezhe, prejmi presveto telo in presveto kri Gospoda nashiga Jesusa Kristusa; prejmi Jesusa, kteriga si popred v' hrano svoje dushe prejemal, sdaj ga pa prejmi v' popotnizo na tvoji poti is tega zhafa, ki minu-

je, v' vezhnost, ktera se sazhenja. Pomisli, kolikrat je she ta Jesus, ki je Bog in zhlovek skupej, k' tebi prishel, in kako prijasno je toliko let f' tabo ravnal. On naj ti bo tedaj tvoja popotniza, kakor je tudi tvoj sodnik. Gnado in milost naj ti skashe, kakor si pred njim saflushil.

She vezh. Svet Jakob pravi: „Je kdo bolan med vami, naj poshlje po zerkvene mashnike. Oni naj molijo nad njim in naj ga pomashejo s' oljem v' imeni Gospoda. Verna molitev bo bolnika osdravila, in Gospod bo dal, de mu bo boljshi, in ako je v' grehah, mu bodo odpushteni.“ Jak. 5, 14. 15.

Torej more sam bolnik, ako mu je she mogozhe, po zerkvene mashnike poslati; more njih molitev s' svojo vero spremljati, in od tega sakramenta sdravje trupla in dushe upati, in sfer toliko terdnejshi upati, kolikor bolj je perpravljen Gospod-Bogu svoje shivljenje in serze v' dar pernesti. Kdor tedej sveto posledno olje zlo do sadnje minute odlashta, ali pa ga le sato prejme, ker se mu ravno nakljuzhi, nima praviga sapopadka od njegoviga dobriga sadu, ali pa misli, de bo sveto olje bres bolnikove pripomozhi ravno tak dober sad rodilo.

Drugizh. Kaj je kristjanu she verh tega na smertni postelji storiti?

Se more popolnim, in vsiga v' presveto voljo boshjo isrozhiti.

Ta dar svoje volje smo kar stvar boshji vsigamogozhnosti, in kar greshniki boshji pravizi dolshni. Res velikokrat pravimo: sgodi se,

moj Bog! tvoja presveta volja; ali je pa naša volja tudi njegova, ali ne shelimo, de bi bila boshja volja ravno taka, kakoršna je naša? Mi smo Bogu podlošni, ker nam ni na sbiranje dano, podlošnim ali nepodlošnim biti, kakor svesana shivina, ktera le sato sa zhlovekam gre, ki jo pelje, ker svoje mozhi vezh ne more nuzati.

Nashe serze she more prosto biti, in svojo prostost f' tem na snanje dati, de tudi mi shivljenja vezh nozhemo, zhe nam ga ni Bog vezh odlozhil, in de se tudi smerti ne branimo, zhe nam jo je previdnost boshja she namenila.

Kristijan more s' nepremakljivim saupanjem na boshjo neskonzhno milost upati. To saupanje se nikjer tako prav ne perleshe, kakor na smertni postelji, kjer se she spolnovati sazhne. To upanje, ki je bilo v' shivljenji nekoliko strahovito, more biti na smertni postelji terdno in stanovitno. Takrat naš bo Bog veliko manj sapustil, kakor pa mi njega. V' tisti uri she Boga najdesih, de ga le najditi shelish: Spomni se na-me v' svojim kraljestvu, de kaj kmalo k' meni pride.

Ljubi bratje! kako dobro vam dene, kadar vzhasih kaziga umirajozhiga kristjana flishite, de takrat ko od sveta slovo jemlje, ves svet sa samero savoljo pregreh, in svojiga pohujshanja prosi, de svoje sovrashnike po lepim imenu prijatlov klizhe, in jim ref vse is serza odpuisti, kakor sdaj resnizhno in serzhno sheli, de bi mu nebesihki Ozhe njegove pregrehe odpustil! Kako se vam serze topi, kadar vidite spo-

shteniga ozheta ali brumno mater, de pred svojim lozhenjem is tega sveta svoje otrozhizhe k' svoji smertni postelji poklizheta, in jim nauke nashe svete vere in kershansko shivljenje ravno tazhaf perporozhata, kadar se tako perporozhanje otrok savoljo njih shalosti nar raji prime; in de svojim otrokam kakor Jakob svojim otrokam in vnukam, svoj sadnji shegen, in kakor Tobija svojimu sinu neposabljivo povelje dajeta, de naj se Boga ves zhaf svojiga shivljenja boje. Kako dobro in lepo je, zhe kristjan sam od sebe sa vse gnade odpustkov, ktere nasha mati katoljshka zerkev umirajozhim bolnikam deli, ponishno prosi, in jih k' svojimu dushnimu troshtu sgrevano prejme!

Kako lepo je, zhe bolnik okrog sebe stozhe ljudi namest sols, kterih se ne morejo sdershati, le to prosi de bi ga v' svoje proshnje in v' svoje molitve sklenili, in zhe sa dobrote, sa ktere se mu kdo hozhe sahvaliti, nobene druge hvaleshnosti nozhe, kakor kratke molitvize sa njegovo dusho! Oh! pravizhni umerje v' svoji pravizhnosti. Pravizhni umerje, in nihzhe si tega k' serzu ne vsame? —

Tretjizh. Kako more kristjan svojo bolesen terpeti, ktera smiraj hujshi perhaja?

Pravizhniga kristjana ni treba uzhiti, kako mu je bolesen terpeti, sej jo v' djanji po kershansko terpi; on tega nar serzhnishi sheli, de bi she na tem svetu vezhni boshji pravizi sadoosti storil, Bogu je hvaleshen, zhe ga njegovo krono takej popolnim dodelati pusti, njegove bolezhine, ktere s' Jesusovim terpljenjem sklepa,

fo mu le dobizhek, le venzi njegoviga premanja in stopinje k' njegovimu kraljevimu sedeshu, h' kterimu sheli kmalo priti.

Slabiga kristjana pa uzhi, kakor hozhefh, on bo svoj krish vender le kakor Simon is Zirene, persiljen vlekel; ne bo svoje volje v' bo-shjo voljo vdal, in ne bo nikogar s' svojim sgle-dam boljshal; le takrat bo nehal nepoterpeshljiv biti, kadar bo shiveti nehal. Zhe ga tudi duhoven uzhi kolikor more, de bi mu serze umiril, ga po kerfhanfko in poterpeshljivo terpeti nauzhil, in de bi ga poduzhil, koliko si bo s' poterpeshljivostjo v' terpljenji pred Bogam sa-flushil; pa vender kaj bo neki per takim zhlo-veku opravil, kterimu she v' shivljenji ni bilo mar, ne sa saflushenje pred Bogam, ne sa poterpeshljivost. Duhoven bo s' shalostjo gledal kako si tak nefrezhen zhlovek perloshnost sa-flushenja odsekuje, nov ogenj mashevanja sa-shiga, in si zlo v' pokori nove shtrafinge flushi. Kdor jarm v' shivljenji od sebe mezhe, ali pa le persiljen vlazhi, ga tudi v' smerti ne bo rad in voljno nosil.

Torej sdaj oskerbi svojo hisho, v' malim sazhni terpeti, de bosh kdaj mogel veliko terpeti. Svojo duhovno frezho skorej ravno tako uterdi, kakor svojo zhasno frezho uterjujesh. „Poprej svoje delo sunej opravi, in svesto obdelaj svojo njivo, de bosh potlej svojo hisho sidal.“ Pripov. 24, 27.

Poskusi, zhe morefh majhine bolezhine terpeti, de bosh kdaj smertne bolezhine losheje terpel, in sdaj se s' Bogam tako skleni, de te

ne bo mogla nobena stvar od njega in od njegove ljubesni lozhiti.

Tretja resniza.

Kadar smert pride, je she zhesnatorna perprava k' smerti potrebna, perprava namrežh k' sadnji gnadi.

Nikar ne mislite, ljubi bratje! de je dobra smert le samo v' vaslih rokah, v' vasli oblasti, de jo le s' svojim brumnim shivljenjem, in s' resnizhnim terdnim naprejšvsetjem sadobite. K' dobri smerti je she nar potrebniši sosebna gnada boshja, ktera vas spremlja, podpira, in vas Bogu sveste, in v' dobrim zlo do smerti stanovitne stori. Sadnja gnada stanovitosti je mati dobre smerti, ta is une kakor jabelko is drevesa israse; tode taka gnada je nad nasho mozhjo, nad naslim saflushenjem, in soseben dar boshji.

Ona v' nas vse stori, nasha dolshnost je pa s' njo vred delati, kadar jo imamo in jo sadobiti kadar je potrebujemo; s' zhim jo pa samoremo sadobiti? s' sgodnjo in pogostnjo molitevjo, de bi nam jo Bog dodelil, s' svelizhaskim in modrim straham, de bi je savoljo svoje sanikerosti ne sgubili, in sadnjizh s' serzhnim saupanjem, de nas ona v' smerti ne bo sapustila, zhe le mi popred radovoljno Boga ne sapustimo.

Pervizh. Sa veliko gnado sadnje stanovitosti moremo Boga sgodej, o pravim zhasi in vedno profiti.

Ko bi ne bilo k' dobri smerti drugiga treba, kakor svete sakramente prejeti, britko martro v' roke vseti in kufhevati, brumno sdihovati, kake lepe molitve sa duhovnim moliti, dobre misli in shelje rasodevati, bi bil malo kateri zhlovek per smerti v' nevarnosti, in perpravljenje k' smerti bi bilo grosno lahko. Ali pa nebesko kraljestvo le tako filo terpi? Ali srezhna vezhnost le tak trud od nas hozhe imeti.

Dobro umreti, ljubi bratje! se pravi v' gnadi boshji umreti, se pravi, s' resnizhno sgrevanim in nad grehi stertim serzam umreti, se pravi, umreti kakor sovrashnik hudiga ali greha, kteriga zhlovek zhes vse sovrashi, in umreti kakor prijatel presvetiga Boga, kteriga zhlovek zhes vse ljubi. Taka notranja perprava pa ni per nikomur gotova; per nekterih je fila teshka, per nekterih ljudeh skorde nemogozha.

Jest she dalej grem. Stanovitnost v' dobrim zlo do smerti je soseben dar gnade boshje, kteriga Bog she nar vezhim spokornikam ni dolshan, in kteriga lahko nar bolj pravizhnim ljudem odrezhe. — — O nesapopadljive, pa vender zhashti vredne skrivnosti nashiga Boga. „Tvoje sodbe so globok bresen.“ Pf. 35, 7.

Is te resnize, ljubi bratje! se morete pa le tega uzhiti, kako serzhno, kako ponishno, in kako stanovitno ste dolshni Ozheta vsiga usmiljenja vsak dan in vsako uro sa to sadnjo gnado stanovitnosti profiti in profiti. Profite Boga sa to gnado *serzhno*, ker je tako imenitna, profite sa-njo *ponishno*, ker je niste saflushili, in profite sadnjizh sa-njo *stanovitno*, ker nam je Bog

obljubil, de se bo dal sprofiti, in tako rekozh perfiliti. Sej naf je on uzhil profiti, nam je ukasal ga s' sveto nadlego nadlegovati, in ga tako rekozh filiti; nam je she zlo rekel: Uslishal vas bom, in vam svoje ozhetove roke ne bom umaknil, zhe me bote is zeliga serza iskali. —

Milost tedaj, o Gospod! in gnado dodeli meni nesrezhnimu gresniku sdaj in ob smertni uri! She takrat, kadar sim te rasshalil, mi nifi ne milosti ne gnade odtegnil, dodeli mi tedaj obe tudi sdaj, kadar svoje grehe obshalujem.

Zhe pa she dolgo v' svetošti preshiveno shivljenje ni gotov porok frezhne in svete smerti, kako si pa hozhe umirajozhi gresnik to veliko in sosebno gnado in dobroto obetati? Ali si bo savoljo sgleda svetiga Disma, desniga rasbojnika, upanje delal?

Sej je nash svelizhar tudi merlizhe oshivljaj, sakaj tedaj tak gresnik ne upa, de bo po svoji smerti prez spet k' shivljenju obujen? —

Drugizh. Modro in svelizhansko se moremo bati, de bi sadnje gnade stanovitnosti is lastne sanikernosti ne sgubili in od sebe ne odvernili.

Sleherni smed naf se more bati. Svetniki so se savoljo tega bali, in mi se moremo she bolj, ko drugi, bati. Nafh strah je tedej moder, in naf umodri, zhe naf na-se pasnishti, proti Bogu poboshnishti, in sa svelizhanje skerbnejshi stori. Se uzhimo na nevarni poti na vsako stopinjo gledati in naf vsaj strah zhujezhe stori, zhe naf she ne more ljubesen skerbnih storiti.

Torej ishemo pomozhi per Bogu škosi prošnja tistih ki so pred njim veliko vrednišhi in prijetnišhi kakor pa smo mi, in katerih prošnja nam uterjeno upanje dela. Nar pred se oberremo k' Materi milosti sato ko smo grešniki, in revni in slabi Evini otrozi. V' svojih nadlogah jo na pomozh klizhemo in shugamo, de bi nam svoj shengan. Sad po tem revnim shivljenji pokasala, in se naf v' shivljenji in v' smerti usmilila. Taka serzhna prošnja do prezhište Devize Marije je svetim zerkvenim uzhenikam snamenje isvoljenja, in frezhne smerti.

Smo si tudi svetiga Joshefa, shenina Marije, in Jesufoviga rednika v' posebniga patrona frezhne smerti isvolili; svojo sadnjo uro mu vsak dan perporozhamo, in mislimo tudi v' sadnjim sdihleji per Jesusu, Marii, in svetim Joshefu pomozhi iskati.

Smiraj pomnimo svetiga arhangela Mihela, varha vojskujejozhe zerkve, in ga profimo, de bi naf v' sadnji vojski ne sapustil, de ne bomo strafhni sodni dan pogubljeni.

Imamo ime kaziga posebniga svetnika, sato de bi bil tisti svetnik nafh sgled v' shivljenji ino nafh besednik v' smerti. Ob kratkim, mi bi radi svojo slabost s' ptujo mozhjo nadomestili, in per premagajozhi zerkvi pomozhi ishemo, de bi nam bil prihodni sodnik gnadljiv in milostljiv. Tako naf zerkev uzhi, tako so vsi pravoverni kristjani delali, k' temu naf sila in spominj nafhe revshine perganjata. —

Is tega namena dajemo vzhafih kaj vbogajme, dajemo sa svete mafhe, kake spokorne dela delamo, smiraj kake navadne molitvize molimo, vedno k' Bogu sdihujemo, sato de bi namrezh dobro smert, frezhno smertno uro, in sadnjo gnado stanovitnosti v' dobrim od Boga isprofili.

Tretjizh. Moremo upati, in si sveſti biti, de naſ Bog na smertno uro ne bo ſapuſtil, zhe le mi njega popred ne ſapuſtimo.

Bres tega upanja bi nam grevinga nizh ne pomagala, in naſh ſtrah bi naſ kakor Raina in Judesha v' obupanje ſpravil. Naſha nadloga naj bo velika kakor hozhe, mi vender nad miloſtjo boſhjo nobene minute ne zviblamo. Vemo, kdo naſ ſamore osdraviti, in vemo, kakſhin je Bog proti nam. „Lej! Goſpod! ta, kteriga ti ljubifh, je bolan.“ Janes 11, 3. Nimam ſa kaj nad tvojo ljubesnijo zviblati, ſakaj bi ſe pa na tvojo pomozh ne ſanaſhal? Nad ſabo najdeſh urſhah, nad mano pa perloſhnoſt uſmiljenja. Tvoje ſerze, tvoja kri, tvoja ſmert mi je ſaſtava mojiga upanja, in tvoje ſtrele ſo le ſa terdovratnike perpravljene, kteri tvojo ljubesen in tvojo jeso ſanizhujejo. Zhe me tudi umo-riſh, vender ne bom nehal na-te upati, ker me ravno tako lahko ſpet k' ſhivljenju obu-diſh, kakor lahko Abrahamu otroke is kamenja uſtvariſh. „Samore mar mati na ſvoje dete poſabiti, de bi ſe ne uſmilila nad ſinam ſvojiga teleſa?“ Isai. 49, 15. In ko bi lih ona na ſvoje dete poſabila, vender ti na-me ne boſh poſabil.

Ino jest tebe, moj Bog! dosihmal nisim ljubil. She vezh: Vse drugo sunej tebe, sim ljubil! O nesrezhen zhas, v' kterim te nisim ljubil! Vekomej naj bo posabljen, in vedno ga bom objokoval! pa savoljo tega mi she serze ne upade. Odsihmal more pa moja ljubesen do tebe tolikanj gorezhnishi in mozhnejshi biti, de bo vse samujeno nadomestila. Ti gresnika is ljubesh v' prijasnost vsamesh, in tvoja ljubesen, zhe je kdaj kaj vezhi, je takrat nar vezhi, kadar nevredniga gresnika spet sa svojiga otroka vsamesh. Nektere ta misel strashi, de je sadnja gnada stanovitnosti nesaflushen, in foseben dar boshji, de si je ni nihzhe svest, kakor de bi hotli rezhi: Jest je ne upam, sato ko jo le sam Bog dati samore. Ko bi jo bilo zhloveku mozh saflushiti, bi jo she hotel saflushiti.

Sromaki! kaj pa imate, de bi od Boga ne imeli, in de bi vam Bog ne bil bres vashiga saflushenja dal? Le njegove milosti ishite, in s' njegovo gnado svesto delajte, potlej vam pa tudi sadnje gnade stanovitnosti ne bo odrekel. Ko bi vam bila ta gnada tavshent krat obljudljena, in ko bi bila v' vashih rokah, bi jo pred sgubili in sapravili, kakor pa sizer, ko je v' boshjih rokah bres vashiga saflushenja sa vaf f-hranjena. Vi bi bili bolj nesrezhni, ko bi bila le v' vashih rokah, kakor pa sizer, ko jo Bog da, komur koli jo hozhe. On je sam v' sebi Bog dobrote, vi ste pa gresniki. On je neskonzhen v' svojih dobrotah, in njegova milost nima ne konza ne kraja. —

Moj Bog! pred vesolnim svetam sposnam, de ravno sato s' velikim veseljem frezhne smerti upam, ker jo le sam ti delish. Moje upanje me ne sme predersniga, tvoja vsigamogozhnost pa ne obupljiviga delati. Na-te upam, in vekomaj ne bom osramoten. — —

Deveto premishljevanje.

Navadna smert ljudi.

„**P**ot gresnikov je s' kamenjem gladko vdelana, tode sadnjizh pelje v' pekel, v' tamo, in v' terpljenje.“ Sirah 21, 11.

Pot v' pogubljenje, ljubi bratje! je po besedah svetiga pisma, shiroka, na vides sloshna in prijetna. Zhlovek bi mislil, de se gresniki na njej she zlo nizh ne spodtikajo; vse se jim godi po njih mislih in sheljah; pot je s' roshzami natresena, s' kamenjem uglajena, s' veseljem navdana, pa majhino poterpi, in potler se pride v' pekel, v' tamo, in v' terpljenje.

Tak, ref tak je konez gresnikov, kateri so zlo do konza gresniki. Taka je s' hudodelniki, kateri svoje nespokorjene grehe pred svojiga sodnika neso. Taka je huda ali nesfrezhna smert ljudi. Taki gresniki so mertvi na telesu, in mertvi na dushi, v' vezhni in neprekizljivi smerti so. — —

Strafhno je njih shivljenje, strafhna njih smert; ali je ona pa kaj redkiga in fosebniga? Oh! kaj ko bi pazh mogel to k' svojimu in k' vafhimu troshtu poterdti. Pa fkuſhnja me naſprotniga uzhi, in to mi ſhe vezhi ſkerb dela. Jeſt vam ſvoje ſodbe ne ſilim. Kriſtjani! bodite ſami ſvoji ſodniki; iſſodite iſ naukov reſnizhniga ſvetiga evangelija, in per luzhi ſvoje pame-ti, kaj ſe je nam kakor tudi drugim ljudem ba-ti. De je dobra in ſreznha ſmert redka, tega naſuzhi vera, in ona ſe ne moti. De je hudobna in neſreznha ſmert veliko navadniſhi, tega naſuzhi laſtna pamet, in ona ſe ne perliſuje. To ſo ſhaloſtni, pa vender mozhni in neprema-kljivi ſprizhljeji.

Pot greſhnikov je s' kamenjem gladko vde-lana, tode ſadnjizh pelje v' pekel, v' tamo in v' terpljenje. — — —

Perva reſniza.

Dobra in ſreznha ſmert je redka, tega naſvera uzhi, in ona ſe ne moti.

Tukej ne govorim ljubi bratje! od bresſhtevila veliko nevernikov, kateri nimajo nobe-ne luzhi vere; ne govorim od toliko krivover-nikov, kateri ſo vero ſapuſtili, in po tami ſmer-ti tapajo. Tukej govorim od tiſtih pravover-nih kriſtjanov, kateri Ozhetovo voljo vedo, pa je ne ſpolnujejo; kateri ſe kriſtjane ſhtejejo, pa po kerſhanſko ne ſhive, tukej od naſ govorim.

Po sprizhevanji kershanski verških nauk je malo isvoljenih.

Po kershanskih djanjskih naukih je malo popolnoma dobrih kristjanov.

Po shuganji svete vere je veliko terdovratnikov.

Torej more dobra smert redka in grosno draga biti, ker je tako redka.

Pervizh. Po sprizhevanji kershanskih verških resniz je malo ljudi isvoljenih, in malo resniz je v' svetim pismu tako naravnost, tolikrat, in tako na tanko sapisanih, kakor pa so te resnize.

„Veliko jih je poklizhanih, pravi Sin bo-shji, pa malo je isvoljenih!“ Matevsh. 20, 16.

„Skushajte skosi tesne duri iti, ker vam rezhem, de jih bo veliko skushalo skos-nje pri-ti, pa ne bodo mogli.“ Luk. 13, 24.

Poite skosi tesne duri, ker pot, ktera v' pogubljenje pelje, je shiroka in vrata prostorne, in veliko jih skos-nje gre. „Kako tesne so pa nasproti duri, in kako voska je pot, ktera v' shivljenje pelje, in malokteri jo najdejo.“ Matevsh. 7, 13. 14.

Kdo so neki *to veliko shtevilo savershenih*, in *majhino shtevilo isvoljenih*? Oni niso kako ptuje ljudstvo, ktero se od solnzhniga is-hoda in od sahoda s-haja, ampak oni so otrozi kraljestva, kateri bodo v' unanje tame pahnjeni, kjer je jok in shkripanje s' sobmi. Mat. 8, 12.

Oni niso neverniki, kateri Israeloviga Boga ne posnajo, ampak tisti flovezhi moshje, kateri so v' Gospodovim imenu prerokovali, v' nje-

govim imenu hudizhe isganjali, in zhudeshe delali. Mat. 7, 22.

S' kom je sveti apostel Paul, kateri je bil gotovo poln Kristusoviga duha, in Kristusove modrosti, s' kom je on verne kristjane perme-ril? s' tistimi tekarji, kateri v' ograji teko, in deslih vsi teko, pa vender le edin smed njih stavo dobi. I. Kor, 9, 24.

Svet Paul nas sam hozhe preprizhati, de ondi od pravovernih ljudi govori, satorej sgled Israelzov, ljudstva boshjiga v' misel vsame, re-kozh: „Ljubi bratje! nezhem vam samolzhati, de so bili vsi nashi ozhaki pod oblakam, in vsi so skosi morje shli; de so bili vsi pod Mojsefam v' oblaku in morji kersheni; de so vsi eno duhovno jed jedli, in vsi eno duhovno pijazho pili, (pili so pa is duhovne skale, kte-ra je sa njimi hodila, ta skala pa je bil Kri-stus:) Pa vender jih veliko smed njih Bogu ni bilo vshez, ker so bili po pufhavi pomorjeni.“ I. Kor. 10, 1 — 5.

Bog je sato na Egiptovskim zhudeshe de-lal, sato je Israelze po pufhavi redil, de bi jih bil v' obljubljeno deshelo perpeljal. Ino vender kaj mislite, koliko smed njih jih je prishlo v' obljubljeno deshelo? Smed milijo-na, in ofem sto tavshent Israelzov, kateri so is Egiptovskiga shli, sta bila le Josua in Kaleb tako frezhna, de sta v' obljubljeno deshelo pri-shla. Isaija permeri shtevilo isvoljenih tistimu majhnimu shtevilu oliv kateri po terganji na oljki ostanejo ker se isgreshe; ga permeri tudi

tistimu majhnimu shtevilu grosdov, kateri se po tergatvi pobiravzam skrijejo. Isai. 24, 13.

V' svetim pismu so sraven prilik tudi taki sgledi, kateri ravno to resnizo terdijo.

Per splohnim potopu, pravi sveto pismu, jih je le malo, to je osem dušh, ali peršhon, otetih. I. Ptr. 3, 20.

Is petih velikih mest so le tri boshjimu mashevanju odshle. I. Mojs. 19, 30.

V' Siloe je bil smed toliko reveshov in beteshnih vsak krat kadar je voda vrela, le edin osdravljen, in tudi Kristuf je ondi le eniga osdravil. Jan. 5, 4.

Ako bi, postavim, ismed tavshent in tavshent ljudi, le eniga samiga zhloveka ta nesrezha snala sadeti, de bi bil shgavin dar vezhniga mashevanja boshjiga, kaj bi se ne bil dolshan vsak smed nas tresti, in vprashati: Ali sim jest tisti nesrezhni, tisti pogubljeni? Sveto pismo pa she nasproti pravi, de jih bo ismed vsih ljudi le malo, ismed velikiga shtevila ljudi komej edin otet. Kogar ta resniza, ki je na besedo boshjo sidana, f' svetim straham ne navda, ta je she ismed tistiga velikiga shtevila ljudi, kateri so namenjeni, svoje dolge v' sunanjih tamah vekomej objokovati.

Jest vam ref ne morem samolzhati, de mi ravno moj majhin strah (nad to resnizo) nar vezhi strah dela. Moje sanashanje, ki je bres dna, moje nepremishljeno in nemarno shivljenje in sadershanje v' taki imenitni rezhi le is tiste slepote isvirata, ktera me bo gotovo k'

padzu perpeljala, in mi branila, de se perloshnosti h' padzu ne bom varoval in ogibal.

„On jih je okrog sebe sapored bistro pogledoval, in je bil savoljo njih slepote shalošten.“ Mark. 3, 5.

Drugizh. Malokteri po djanjskih naukih nashve svete vere na tanko shivi, in to se nad ljudmi tako ozhitno vidi, de ne more nihzhe tajiti.

V' nebefa nikoli nizh nezhistiga ne pojde; Bog svetosti, Bog, ki je sama svetost, je tako fklenil. Vlak dolg se more zlo do sadnjiga venarja poplazhati; Bog pravize, Bog, ki je sgol praviza, tako hozhe. Is postave ne bo noben slog, nobena zherka isbrisana, tako hozhe in sapove Bog, nash postavodajavez.

„Bodite popolnoma, kakor je vash nebeski Ozhi popolnoma.“ Mat. 5, 48.

„Sveti bodite, kakor je tishi svet, ki val je poklizal; ker pisano je: „Sveti bodite, ker sim jest svet.“ I. Petr. 1, 15. 16.

Tukaj ne govorim od tiste stopinje popolnomasti in svetosti, na ktero stopinjo bi mogli priti, de bi vezhno svelizhanje dosegli; ampak val le vprasham, ali upate, de bodo taki kristjani svelizhani, kateri she resnizhno in s' tishimi perpomozhki, ktere vam Jesusovi djanjski nauki k' popolnomasti in svetosti dajejo, she od delezh po svetosti ne hrepene, kakor so svetniki po njej hrepeneli, in kateri she nalash nozhejo po njej hrepeneti, kakor de bi bilo to hrepenenje nepotrebno ali pa nemogozhe.

Zhe premislite, koliko nam boshja postava veli, koliko so isvoljeni, dokler so bili she popotniki, na tem svetu dobriga storili, in koliko she dan danashnji svesti Israelzi vprizho nas storé; in zhe pa nasproti djanje in nehanje posvetnjakov in nashe lastno shivljenje premislite, bote persiljeni s' shalofnim prerokam Mihejem rezhi: „Ni vezh svetiga (ali usmiljeniga zhloveka) v' desheli, in brumniga ni med ljudmi.“ Mihej. 7, 2.

Lahko bi kdo mislil, de bo seme refnize szhasama she le smirej vezhi korenine poganjalo; pa ga povsod taremo in dushimo. Lahko bi kdo upal, de je boshja postava v' serzu sleherne stvari s' neisbrisljivimi zherkami sapisana, in de jo vsi s' velikim sposhtovanjem na tanko spolnujemo; pa she malokdo na-njo kaj porajta, she manj pa jih jo spolnuje. Lahko bi kdo menil, de homo shtrafijozhiga Boga, in urshah shtrafing, s' kterimi nas Bog tepe toljkanj bolj sposnali, koljkajn bolj nas Bog tepe; tode hudobija she zlo pod shibami boshjimi raste. Ni vezh svetiga v' desheli, ino brumniga ni med ljudmi.

Na svetu so sdaj novi djanjski nauki v' navadi, (in slehern zhlovek jih she s' sabo na svet pernese,) kteri nas ne uzhe, sebe sovra-shiti, ampak se napazhno ljubiti; nas ne uzhe, soper hude strasti vojstkovati se, ampak jim sve-što strezhi; nas ne uzhe, vsakdanjih krishov voljno nositi in terpeti, ampak teshko butaro od sebe odvaliti. Zhlovek si je sam sebi postava in postavodajavez, in ker nozhe nobene ptu-

je postavil bogati, satorej tudi ne terpi, de bi mu kdo branil po njegovi postavi shiveti. Ni vezh svetiga (zhloveka) v' desheli, ni brumniga ni med ljudmi.

Zhe so pa svetniki, zhe ne vfi, vsaj vezhi del is tega sveta pobegnili, in zhe jim je le malokdo enak, kje bomo pa med sidanjo družalijo she svetnike nashli, in kako hozhimo pogostim dobre in frezhne smerti uzhakati?

Mi bi ne mogli bolj bres skerbi shiveti, kakor sdaj bres vse skerbi shivimo, ko bi bil ravno sin boshji rekel, de bodo vfi ljudje bres raslozhka svelizhani, in ko bi bil to ravno tako poterdil, kakor gotovo pravi, de ima le malo refnizhnih uzhenzov, de je njegova zhediza majhina, in de se le malokdo najde, ki Boga v' duhu in v' refnizi moli.

Pa le nikar ne mislite, de nevarnost sato she ispred vas beshi, ker vi pred njo mishite. Pogubljenje je ravno tako gotovo, zhe tudi nad njim ne jokash. Ogenj, tamà in terpljenje ne bo le sa en las manjšhi, zhe nas tudi sdaj ne more is smertniga spanja isbuditi.

Prerok Jona je spal, kadar so hotli blisk, grom in valovi barko rasbiti, v' kateri je spal. Jona je takrat spal, kadar so se vfi drugi v' barki na vfo mozh trudili, de bi bili vihar premagali, in kadar so drugi vse v' morje vergli, de bi bili sebe oteli, in kadar so svoje pomozhnike na pomozh klizali, de bi jih bili reshili. Jona je tako dolgo spal, de je bil ribam v' jed in boshjimu mashevanju v' dar dan. „On je terdo spal.“ Jon. 1, 5.

Komej se své, de se je ena kupzhevška bar-ka na kakim klezhetu rashila, she je grosno veliko kupzov savoljo tega v' strahu. Ako bi bilo tudi tavshent bark na morji, vender se nad to novizo, de se je *ena sama barka* rashila, vsi kupzi prestrashijo, kateri imajo barke na morji. Sakaj pa? sato, ker si ni nobeden smed njih svešt, de bi ne bila ta nesrezha ravno njega sadela. Vsak smed njih je v' negvishnosti, in ta negvishnost vsaziga prestrashi.

Vi pa veste, de bo vezhi del ljudi pogubljenih, ali nesrezhnih, posnate svojo slabo bar-ko, vidite viharje, ste she v' sredi valov, pa ste vender mirni, bres vse skerbi, in she upate resheni biti; sakaj pa upate? sato, ker slishite, de jih bo nekaj maliga reshenih in ote-
tih. Vi ref, kakor Jona terdo spite, zhe she ni to spanje, smertno spanje.

„Sreznhi so hlapzi, ktere gospod, kadar domu pride, zhuti najde.“ Luk. 12, 37.

Torej je tak hlapez nesrezhen, kateri spi, in she bolj je nesrezhen, kdor smiraj spi.

Tretjizh. Po shuganji vere je veliko terdovratnikov, in veliko okolshin, ki nevarnost she vezhi delajo.

Sveto pismo je polno strashniga shuganja in napovedovanja mashevanja boshjiga nad terdovratniki, in svet je bil smiram poln takih terdovratnih gresnikov.

Kako strashno je Bog po prerokih govoril! Jest sim vas klizal, pa me niste hotli poslushati. Svojo roko sim po vas stegal, pa ste jo sanizhevali. Ste moje sapovedi v' nemar pustili,

in se mojim shtrafingam in mojimu shuganju posmehovali; to de le pozhakajte, v' smertni uri, ktera bo na naglim kakor tozha nad vas perderla, vam ne bom na pomozh prishel, vam ne bom pomagal, ampak se bom nad vasho nesrezho smejal, in vas sanizheval.

Kako strashno Jesus, krotki kralj, terdovratnim podloshnim in nesvestim hlapzam shuga! Gorje tebi Korozejm! Gorje tebi Betsajda! Gorje zhloveku, ki kaziga majhniga pohujsha! Gorje bogatinzam! Gorje vam, ki ste le poslusnavzi, ne pa tudi delavzi besede boshje! V' svojih grehah bote pomerli; porezhetе mi: Gospod! Gospod! jest pa sa vas ne bom hotel vediti. Ne bote me slisnali, ker ste otrozi hudobniga ozheta; iskali me bote, pa ne nashli. —

O Israel! Israel! Jesus Kristus, Bog ino zhlovek hodi v' tebi tri ino trideset let, prehodi dobrote skasovaje tvoje vasi, terge in mesta; slaga ti uke svelizhanja, poterjuje jih s' grosovitnimi zhudeshi, in sadnjizh v' tebi she dvanajst svestih uzhenzov ne najde!

Kar je unim nekdaj rekel, she sdaj nam vsm pravi, in njegov gromezhi glas se she dan danashnji tistim po ushesih raslega, kateri imajo ushesa sa poslushanje.

Vasbi bojezhi in tresfiozhi veri se bom posmehoval, prevsetni bresboshniki! kateri ste moj nauk in moje skrivnosti smiram sanizhevali. Vas ho molitev in shalost hom sanizheval, gerdi nezhistniki! kterim ni bilo drujiga mar, kakor pregrehe in sladno shivljenje. Nad vas ho nesrezho se bom smejal, kateri ste bili na tem sve-

tu frezhni, in sanizhevaje se vam bom posme-
hoval ker bote sa neumnim veseljem spokorne
folse tozhili. Moja dolgo zhafa drashena pra-
viza vashiga joka ne bo vezh poslufhala. In
ker sim se she svojiga usmiljenja navelizhal,
sato vas bom sanizheval, in vas v' vashim po-
gubljeni framotil.

Kaj storimo, ljubi bratje! kadar flifhimo,
de je v' kaki desheli, v' kakim kraji ali pa v'
kakim mestu nalesljiva, kushna bolesen? Se na
fkufhamo kar je mogozhe savaroyati, se na
nikogar ne sanefemo, se drufhin varujemo, se
veselja sdershimo, hozhemo v' samoti shiveti,
s' besedo, vse storimo, kolikor moremo, de bi
svoje sdravje obvarovali. In, o moj Bog! sakaj
se tako fkerbno varujemo, sakaj se toliko pri-
jetnih rezhi sdershimo? sato, de bi nekterih
let svojiga shivljenja ne sgubili.

Ali pa smem she svet ljubiti, kateri je sa-
vershen in pohujshljiv? Ali smem vélko dru-
hal ljudi posnemati, kateri v' pekel gredo in
druge sapeljujejo, s' besedo, ali smem ljubiti in
posnemati, kar samore dusho umoriti?

Pot gresnikov je f' kamenjem vloshena,
sadjizh pa pelje v' pekel, tmo in terpljenje.

Oh! kako bom kdaj pred Gospoda prifhel,
ker mi she sdaj svoje sodbe osnanuje, ktere
ravno mene sadenejo? Malo je isvoljenih, ma-
lo pravizhnih, veliko pa terdovratnih, veliko
pogubljenih. Ino jest? . . . Ali bom med ma-
lim, ali pa med velkim shtevilam?

Druga resniza.

Huda, in nesfrezhna smert je nar bolj v' navadi: to nam sprizhuje nasha pamet, ktera se v' tej rezhi ne perlisuje.

Ako bi tudi ne vedili, kaj nas v' tej rezhi vera uzhi, bi nam she sama pamet lahko pokasala, de shtevilo brumnih in pravizhnih ni veliko, in de je tedej od ljudi vezhi del le malo prida upati.

Nasha pamet se nam le takrat vzhasih perlisuje, kadar od nas kaj sodi; kadar pa od drugih ljudi kaj sodi, se pa nizh ne perlisuje. Torej si tukej le druge ljudi mislite.

Kakshen je zhlovek vezhi del v' svojim shivljenji? in kakshen bi mogel biti?

Kaka je smert sploh per zhloveku? in kako bi mogla drugazhi biti?

Pervizh. Kakshen je zhlovek vezhi del v' shivljenji.

Zhlovek je v' shivljenji vezhi del slab beteshin, ino slab zhlovek pa lahko pade.

Je len, lenuh pa malo stori.

Je prevseten, prevsetnesh si pa veliko upa.

Is tega se lahko vidi, v' kaki nevarnosti je zhlovekovo svelizhanje, savoljo njegoviga nagnjenja k' hudimu, savoljo njegove lenobe v' dobrim, in savoljo njegove predersnosti v' padzu. Ta shalostni stan zhloveshkiga rodu lahko vidish, de imash le sdrave ozhi, zhe si nimash prav prebrifane glave; in ti nisi predersen,

ampak pravizhen, nisi neusmiljen, ampak ume-
ten, zhe si ljudi vezhi del take mislish.

Kako pa je zhloveku shiveti, de bo svelizhan?

Kako mu je shiveti po natornih dolshno-
stih, ktere so tako splohne?

Kako po vernih dolshnostih, ktere so tako
visoke in imenitne?

Kako pa po dolshnostih njegoviga stanu,
kterih je toliko?

Nekdaj je sveti Janes Krisostom v' Konstan-
tinopelnu svoje poslusnavze vprashal, rekozh:
Kaj menite, koliko dush is tega velkiga mesta;
koliko dush bo ismed tolikanj ljudi svelizhanih?
Prestrashilo vas bo, kar vam bom povedal, pa
vam vender ne smem samolzhati. Ismed sto in
sto tavshent ljubi, kateri v' tem pervim mestu
kraljestva in sveta prebivajo, jih bo komej sto
svelizhanih; she sa tih sto se grosno grosno bo-
jim. . .

Konstantinopel tazhas ni bil ajdovsko me-
sto; v' njem je svetila luzh kershanske vere in
kraljeviga sedesha. Konstantinopel je bil takrat,
kakor she sdaj kershanske mesta, poln tempelj-
nov, duhovnov, pravovernih in bogabojezhnih
kristjanov. Ondi so boshjo besedo osnaneli,
svete sakramente prejemali, in so ravno tako
bogabojezhe, ali pa she bogabojezhnishi shive-
li in mislili, kakor dan danashnji shivimo in
mislimo. Velki Krisostom, sveti uzhenik katolj-
shke zerkve je po Duhu boshjim tako govoril,
in mi vam homo pa f' prasnim upanjem serze
delali, de je sdej pot sloshnishi, svet boljshi,
in de so sodbe boshje manj strashne, kot so

bile? „Jeremija! kaj vidish? (ga je Bog vprašal) in jest sim odgovoril: Vidim zhujezho shibo.“ Jerem. 1, 11.

Drugizh. Kaka je smert sploh per zhloveku? Dokler smert ne pride, mu ni mar sa-njo. Kader pride, mu vselej presgodej pride. Ino kadar mine, je sa-nj nesreznha.

Dobro vem, de se greschnik s' svojo lastno pametjo moti in slepi! on to na-se obrazha, kar je v' svetim pismu troshta polno, kar je pa v' njem strashniga, pa v' nemar pushta; on hozhe svoje slabe dela isgovarjati, sa boshjo zhasht se pa nozhe potegovati.

Le nabiraj obljube svetiga pisma, in rezi: Greh gresniku ne bo shkodoval, on se lahko spreoberne, kateri dan koli se hozhe. Bog ti pa odgovori, de sa terdovratniga gresznika ni ne refhila, ne svelizhanja, in de bo njegovo upanje s' njim vred poginilo.

Le rezite, kadar hozhete, de Bog nezhe gresnikoviga pogubljenja, ampak njegovo spreoburnjenje. Bog vam pa odgovori: Jest se bom masheval, in nad svojim mashevanjam dopadenje imel. —

Rezite: Otet bo zhlovek, kdor bo na sveto Gospodovo ime klizal. Bog vam pa odgovori, de ne pojdejo vsi v' nebeshko kraljestvo, kateri njemu pravijo: Gospod! Gospod!

Rezite: Bog je poln usmiljenja, in gresnikam grevinga mu lahko serze omezhi. Bog vam pa odgovori: Je zhasht usmiljenja in odpushtanja, in je zhasht shtrasinge. Rezite: Sej je sapisano: Terkajte, in se vam bo odperlo. Bog

vam pa odgovori, de porezhe nespametnim divizam, kadar bodo terkale. Jest vas ne posnam.

Rezite: Pisano je: Profite, in se vam bo dalo. Bog vam pa odgovori: Grefhniki me bodo v' smertni uri klizali, pa jih ne bom vslišhal. Sadnjizh rezite: Pisano je: Ishte in bote nashli. Bog vam pa odgovori: Iskali me bote, pa bote v' svojih grehah umerli. . .

Sodite sami, ljubi bratje! po svoji lastni pameti in sprevmetnosti shviljenje vezhi del kristjanov, ktere vidite, in nad kterimi se vam stуди, in povejte mi, kako bi bilo neki mozh, de bi bila njih smert dobra in frezhna? kaj smete po pameti od njih upati?

Kaj smemo od takih kristjanov upati, zhe premislimo njih navadno perpravljanje k' smerti, ki ga nad njimi vidimo?

Kaj smemo upati, ako premislimo v' kakim slabim stanu, ki ga lahko sposnamo, ljudje vezhi del umirajo?

Kaj smemo upati, ako premislimo strahno shuganje boshje, s' kterim Bog smerti shuga, in ktero vemo is njegovih ust.

Vzhasih pravite sami od sebe, de svet s'he ni bil nikoli tako hudoben, kakor je sde; de Bog vender tega ne more dalje terpeti; de bi vas bilo grosa, ko bi mogli s' marsikakim zhlovekam umreti, ki ga dobro posnate.

To, kar tako govorite, ni prasno; vera in pamet vam perterdite. Vsi brumni in modri ljudje tako, kakor vi, mislijo. Sakaj pa tih gotovih resniz tudi na-se ne obrazhate? in ker ste tako ojstri sodniki drugih ljudi, sakaj upa-

te de bo vezhni, sveti in pravizhni Bog val kdaj kaj mehkejši sodil?

„V' zhimu koga drusiga sodish, v' tem sam sebe obsodish, ker ti ravno to delash, kar (nad drugimi) sodish.“ Riml. 2, 1.

Vprashaj svoj um, kako enakost najde med Jesufam Kristufam, in med tabo, med boshjo postavo, in med tvojim sadershanjem, med katoljško vero, in med tvojim shivljenjam, med pervimi kristjani in med teboj, med pokoro in med tvojim obnashanjem? Ino zhe tudi menish, de imash vse, kar ti je potrebniga, pa she pottlej sodnik pride, kateri tvoje dela s' baklo v' rokah preiskuje, kateri v' pravizhnosti pomanjkanje vidi, in nad nebeshkimi duhovi slabosti najde.

Pa morebiti porezhete: Ali ni Gospod nizh vezh dobrotljiv? Gospod - Bog, ljubi bratje! je she dobrotljiv, neskonzhno je dobrotljiv, fizer bi nas she takej ne bilo. Gospod je dobrotljiv; ali je pa tudi v' svojih sodbah she pravizhen? ali je v' svoji besedi she resnizhen? Jest sim v' strahu savoljo svojiga vprashanja; tresem se savoljo vashiga upanja, ktero val ne pelje k' poboljšhanju ampak k' terdovratnosti.

Bog je dobrotljiv; satorej nas nesrezhe svari; satorej nam pomaga, zhe hozhemo; satorej nas vabi in opominja, de bi hotli, satorej nam daje gnado in perganjke, de sadnjizh res hozhemo. Dobrotljiv je, sato nam daje zhas k' pokori, gnado k' spreobernenju, perloshnost k' sposnanju. Zhe pa zhlovek she smirej hudobno shivi, zhe je k' njegovimu opominovanju in

svarjenju smiraj gluh, zhe vedno njegove sapos-
vedi prelomljuje, si pa Boga ne smete nemar-
niga gospodovavza tega sveta misliti, kateri na
nobeno rezh nizh ne porajta. „On bo nad gre-
shniki sadrege deshil; ogenj, shveplo, in pisih
bo odlozhik njih terpljenja. Ker Gospod je pra-
vizhen in pravizo ljubi, njegovo oblizhje vse,
kar je prav, s' dopadenjem gleda.“ Psalm.
10, 7. 8.

Kogar imate radi, mu tudi frezhno smert
in vezhnost perfojujete. Vzhasih pravite: Ven-
der je lepo umerl, desiravno je bil slab v' shi-
vljenju. Veliko jih na vides in po vaslih mi-
slih lepo umerje, pa so vender v' peklu. Zhe
tudi vezhi del ljudi lepo umerje, je vender
gotova, de je le malo isvoljenih.

Lepo je umerl. Na smertni postelji si je
dal tiste roke fkupej sdrushene proti nebesam
povsdigniti, ktere je malokdaj, ali pa nikoli
k' Bogu povsdignil. Njegove usta so govorile,
kadar je duhoven pred njim molil, desiravno
je popred poboshnost smiraj sovrashil. Je nar-
vezhi skrivnosti prejel, pa se je she malo sa-
vedil, kadar jih je prejel, in per sdravi pame-
ti jih ni nikoli hotel prejeti.

Lepo je umerl; Bog daj, de bi bil! svet
veruje, de je lepo umerl; merlizh pa sam
skusha ali je lepo umerl ali ne. Mene pa, o
Gospod! vari take smerti, in daj mi gnado,
brumno in sveto shiveti. Dobro vem, de po
svetim shivljenji vezhi del dobra in frezhna
smert pride; tega pa ne vem, in mi ne gre v'
glavo, kako bi mogli po hudobnim shivljenji

tako hitro dobre smerti perzhakovati, ali pa kako bi bilo mozh dobro od hude smerti na tanko raslozhiti.

Saul sposna, de je gresnil. Antijoh objokuje v' Jerusalemu storjene pregrehe. Judesh pravi, de je nedolshno kri isdal, vershe kervavi dnar v' tempeljnu od sebe, in sposna, de je Jesus nedolshen. Smert tih treh pa vender ni bila lepa in nihzhe smed nas si je ne volhi.

Per smerti se na nektare fosebne sunanje snamenja sanasliamo; notranji stan umirajozhiga zhloveka pa le Bog vé, in duhoven je filjen sam per sebi ves prestrashten veliko hudiga natolzovati. Velikrat pa sam sebi in drugim ljudem dobre sapopadke od smerti ranziga dela; kaj bi pa slifhali, ko bi smel sam merlizh od svoje smerti govoriti? — — —

Gospod! bodi gnadjiv in milostljiv vsm shivim in mertvim! bodi tudi meni, nar revnishimu gresniku v' shivljenji in smerti gnadjiv! „Ne pomni nashih starih pregreh, pridí nam hitro f' svojim usmiljenjem na pomozh, ker smo v' silno revshino sabredili.“ Psalm 78, 8.

Tvojiga usmiljenja, o Gospod! ne morejo merlizhi nizh vezh povelizhevati, in le edin ne smed tistih, ki v' pekel gredo; ampak mi, mi ki she shivimo, in kterim she zhas pokore in sols dajesh. Oh! koliko bo she tih ur, in tih dni svelizhanja? Pa vender jest ne vprasham, koliko jih she bo, temuzh she donef, ravno sdej terdno sklenem, v' prihodno tebi svesto flushiti. Vem de nar terdneji sklepe sgine, nar vezhi sposnanje otamni, in se nar refnizhnishi

volja rasbije, zhe ti svojo roko od nas odtegneš. Satorej je vekomej od nas ne odtegni. Raji nam poshlji telefno smert, kakor pa de bi te spet nesvesto sapustili. S' tem te hozhemo filiti, de nas bošh s' svojo gnado podpiral, ker drugiga ne shelimo, kakor te frezhe, de te ne bomo nikdar vezh shalili. Marija! mati gnade! mati milosti! vari nas pred sovrashnikam, in usami nas na smertno uro v' svoje milostive roke!

Vi pa, greshniki in greshnize! hitite sa mano Gospoda iskat, dokler ga she moremo najditi. Klizhimo ga, dokler je s' svojo gnado bliso nas. Bersh pojmo, deslih je she enajsta ura, in delajmo v' nogradu hishniga gospodarja. Ravno tako plazhilo nam bo dal, kakor unim, kateri so ves dan delali. Hitimo, hitimo, de bomo sad resnizhne pokore rodili. Nogradov gospodar bo natvegama prishel, in koliko dreves bo nashel, ktere so she dolgo zhafa nerodovitne? Ali bo vse kmalo vkasal posekati in v' ogenj vrezhi? Perpušti mi, Gospod! de bom jest po sgledu evangelskiga vertnarja sa-nje profil rekozh: „She eno leto pozhakaj, pušti jih nekej zhafa, de bodo bolj obsekane, de se jim bo bolj perlivalo, in zhe bodo potlej sad rodile, bo prav; zhe pa ne, jih pa she potlej posekaj. Luk. 13, 9.

Defeto premišljevanje.

Zhlovek v' grobu.

„**T**rohnobi sim rekel: ti si moj ozhe, in zher-
vam: vi ste moja mati in moja sestra.“ Job.
17, 14.

O reven delesh! in ta delesh je vsim umer-
jozhim ljudem odlozhen! O gotov nastopnik she
tako dolgiga in she tako veseliga zhloveshkiga
shivljenja! o sanizhljiva shlahta, is ktere smo
vsi, in ktero moremo vsi sa svojo shlahto spo-
snati! Trohnobi sim rekel: ti si moj ozhe, in
zhervam: vi ste moja mati in moja sestra.

Zhe tudi (dolgo) shivim ali zhakam pravi
Job, je vender grob moja hisha, in v' tmi sim
svojo posteljo postlal.

Grob je moja edina hisha, ktera me zha-
ka, in v' kateri me najdesih, in v' tami sim si
pozihvalishe napravil, kjer se bom v' prah in
pepel spremenil. Tukej leshi, od mene poreko,
tukej je vse, kar se po njem she vidi. Tukej
pozihva, ker sam nizh ne dela, in ker je prid-
nosti zhervov isdan. Kraj she imenujejo in ka-
shejo, kjer so ostanki trohljiviga trupla, ker
ne morejo kraja imenovali, kjer je moja dusha.

Postavite si, ljubi bratje! v' mislih svoj grob
prav shivo pred ozhi; ali pa zhe she svoji la-
stni ljubeshni persanashate, si pa vsaj grob ka-

ziga drugiga zhloveka pred ozhi stavite, kteriga ste pred nekterimi dnevi, meszi ali letmi posnali. Ta grob pred sabo odprimo, poglejmo, kaj je she zhloveku od tega sveta ostalo, ali pa kaj je od zhloveka she na svetu ostalo.

To, kar bomo v' grobu vidili ni fizer nar vezhi rezh, ktera nam smert strashno dela; to je le slabeji del, le lupina zhloveka, pa nam vender rasodeva sapeljanje ljudi v' njih shivljenji, in nam pomaga, de se od golufivih posemljskih dobrot in nizhemernost losheje pametno odtergamo. S' besedo, sdaj bomo premishljevali fidanje sapeljivosti tega sveta, kakorshne jih v' grobu najdemo; in pa sapeljani ga zhloveka v' grobu, kakorshin je sdaj na svetu.

Premishljevali bomo pervizh, kako prijeten in vsim vshezh je bil zhlovek, kak je pa sdaj v' grobu, drugizh, kako je bil nekdej bogat in koliko ima pa sdaj v' grobu, in tretjizh: Kako je bil nekdej zhasen, kako je pa sdaj sanizhevan in sanizhljiv.

Perva resniza.

Ta zhlovek ki je v' grobu je bil nekdej lep, prijeten in vsim ljudem vshezh, kak je pa sdaj?

Kaj vam je sploh nad kakim zhlovekam vshezh? Kaj val na-nj navesuje? Zvet njegove mladosti, *lepota* njegove postave, *ljubesnivošt* njegoviga serza, *perljudnost* njegove drushine.

Ljubi bratje! gotovo ste she tudi kdaj in vezhkrat kako mertvo truplo vidili, preden so

ga h' pogrebu nesli in pokopali. Kakšhino se vam je tisto truplo vidilo? Kako vam je njegov pogled, njegova podoba in njegov sidanji stan dopadel? Tisto nagnusno truplo je tega shiva podoba, kar bote vi kdaj. V' njem ste se sami sebe kakor v' shpeglu (serkalu) lahko gledali.

Ker morete umreti, pravi sveti Bernard, sato si mislite, kakor de bi bili she umerli, in premishljajte svoj prihodni stan.

Jest slislim mertvasški sgon, kateri me spomni, de nekdo umira, vprasham, kje kdo umira, bersh na tisti kraj hitim, de bi sadnjizh nekiga snanza umirati vidil; kdo me frezha, in mi pove, de je she ugasnil. Pa vender grem v' njegovo prebivalishe, tode nikogar ne najdem, sunej odperto hisho, odperte okna, prasno posteljo, na strani lampizo, belo sagrinjalo, pare, de ga bodo k' pogrebu nesli, in na parah svojiga mertviga prijatla. —

Tukej leshi mladenzh. Truplo bres gibanja, meso bres gorkote, zhlovek bres shivljenja; sam sebi ni vezh podoben, vojskvanje s' smertjo ga je skasilo, je gerd ostanik tega, kar je kdaj bil.

Pred nekterimi dnevi ga je she bilo samo shivljenje, pred nekterimi urami smo njemu in njegovim domazhim upanje dajali, de se bo she gotovo osdravil. Pred nekterimi minutami je she s' svojimi domazhimi govoril, ti so per njem jokali, in mu tako tolashbo dajali, ktere she sami niso imeli. Starisshi se ne dajo potolashiti, ker dalje, kot on, shive; ozhitno se jokajo, ker se je paliza njih starih dni, in podpora njih slabiga sdravja prelomila. Pravijo,

de smert ne dela po pravizi, ker njim she persanasha, de jim bo njih prihodno revno shivljenje she grenkejšhi storila, ker bodo mogli dvakrat umirati.

Ljudje so jim she sdavnej srezho vofhili, de bodo vredniga erba svoje srezhe in svoje zhednosti sapustili, sdaj ga pa morejo shaloštni k' pogrebu spremiti. Njegovo sdravje, in pametno shivljenje sta bila porok, de bo dolgo shivel, sdaj je pa sginil. So mu she prihodno tovarshizo isbrali; pa se je ona le sato popred veselila, de je sdaj shaloštno oblazhilo oblekla, in de sdaj sgubo tiste srezhe objokuje, ktere she ni imela. On je le sato med shive ljudi prishel de se je sdaj spet od njih lozhil, in je bil le toliko zhafa med njimi na svetu, de ga sdaj lahko s' vsih milovanjam sapusti. „Perkasal se je, kakor zvet, vfahtil je, in sbejshal kakor senza.“ Job. 14, 2.

Tukej lesli lepota. Sgodnja in strašna smert! poshri lepoto njegove koshe, in konzhaj mozh njegovih rok. „Vse mu more od hišne vseto biti, na kar se je sanashal, in smert ga more, kakor kralj s' nogami streti.“ Job. 18, 13. 14.

Smert ga je ref sterla, in tako spremenila, de ga ne posnamo, in ne moremo vezh terpeti. Rudezha roshiza je obledela, sapeljivo oko okamnelo, lepe usta so spazhene, hladak jesik je ugafnil, lepi obras se je spremenil; tega zhloveka, kateri je popred tako flovel, sdaj she komej po imenu posnamo. Peglejte to podobo, nad ktero ste se velikrat, in morebiti s' pregrešnim dopadenjem zhudili.

Lejte tukej bišre poglede, kateri so vam bili vshezh, tihiga malika, kterimu ste velikrat svoje serze, svoje ozhi, svoje usta in svoje misli darovali. Kam je tista lepota sginila, nad katero so se vse ozhi rasgledovale? kje je tista prijetnost, ktere niste nikoli prehvaliti mogli? Ali so te mertvašhke, glashovnate in na tem gerdim truplu tako strašno spreobernjene ozhi, she tiste ozhi, v' kterih so vse strašti shivo igrate? Ali vidite plave shnable, odperte usta, is kterih smerdi? Vi stermita nad tem gerdim truplam, niste radi per njem, ishete kak isgovor, de bi jo prez h potegnili. Stoj! nizhemern saljubljenz! tukej poglej svojo lastno podobu, pasi svoje ozhi nad to pershono svoje pregreshne ljubesni. Tako so tiste nizhemerne prijetnosti minele, savoljo kterih bi bil ti svojo dusho tudi v' nar vezhi nevarnost rad postavil.

Nesrezhna in sanizhljiva snadnost bled in gerbast obras s' golfivimi farbami lishpati, jo je lepo delala. Rada bi bila lepa in mlada, sato je hotla natoro premagati, in snamenja svoje starosti isbrisati. Lejte! sa temi golfivimi farbami je prishla senza smerti, strašna bledost, zherna kosha, in vse snamenja smerti. Nekdani priyatli se nozhejo k' njej blishati, ampak v' stran beshé. Nar vezhi snanzi od delezh solse tozhe, ktere bodo kmalo ptuje roke obrisale. Kadar domazhi memo merlizha gredo, se na lash v' stran obrazhajo. Vsim je vshezh, de se merlizh kmalo pokoplje, sato de toliko smradu in gnusa ne vshijejo. Truplo, katero je she

gnjiti sazhelo, bersh v' trugo denejo, in ga she pred zhasam v' mertvaslhko hisho neso.

Tukej leski ljubesnivi prijatel. Prijatel, kteriga smo ljubili, in kteri nas je ljubil, leski tukej bres besede, bres snaminj, bres obzhutljivosti. Ravno danes se pervizh ne da s' naslimi solsamimi omezhitimi, in pregrostitimi. Ni dussha prijasna, ki se je od trupla lozhila, in ki nizh vezh nasaj ne pride, ne truplo, ktero she pred sabo vidimo. V' shivljenji smo si vezhkrat obetali, de nas ne sme smert nikdar lozhiti, mi se pa sami v' smerti lozhimo. Velikrat nam je rekel, de nas ne bo nikoli posabil; sdaj pa sa nas nizh vezh ne mara; obetali smo mu, de ga she v' smerti ne bomo sapustili, sdaj pa od njega kakor od kake poshastti beshimo. Vse se lozhi, in nar mozhnejshi svesa se ravno tako kakor flaba rasterga. Njegov spominj je she nekoliko zhafa per nas, njegove prizhijozhnosti pa nizh vezh ne moremo terpeti.

„Jest shalujem po tebi, ljubi Jonata! Kakor mati svojiga ediniga sina ljubi, tako sim jest tebe ljubil.“ II. Kraljov, 1, 26.

Velikrat sim shelel s' njim umreti, sdaj pa vidim, de ni bila moja resnizhna volja s' njim umreti, in moje shelje so mi she shal. Nisim mislil de bi mogel bres njega shiveti, in jest sim vesel, de je on mogel bres mene umreti. Kadar nisim bil per njem mi je bila vsaka ura dolga kot zel dan, in vsak dan kot zel teden. sdaj pa she ne morem vezh per njem obstati; radovednost me je k' njemu perpeljala, in last-

na ljubesen me od njega goni. She sam smrad mi ne pušči, mu sadnje ljubesni skasovati.

Tukej tedaj leshi, kaj pravim? morebiti tukej leshi deleshnik nashih pregreh, nash pohujshlživez! — — Moj Bog! kaj she ni dovolj, de v' tej podobi svojo zhasno smert vidim, kaj morem nad tem merlizhem she svojo vezhno smert popred viditi? Ali ni le samo v' grob pred mano shel, kaj mi more tudi v' pekel pot pokasati, in pred mano va - nj iti?

Pridite semkej, vi, ki ste bili deleshni pregreh njegove mladosti, pridite semkej, in per njegovih nogah se she med sabo opominjajte de si bote is roshiz venze delali, in spomladanje leta svoje mladosti svojim hudim strastim darovali. Vprashajte ga, kak dobizhek ima od tega, ko je v' vashe drushine hodil, in vam svoje nefrezhne roke podajal? On je bil deleshen vashih pregreh, hozhete li tudi vi njegove vezhnosti deleshni biti? —

Tukej leshi tisti perljudni zhlovek, kateri je shelel vsm dopasti, in je, sunaj Gospod - Bogu, vsm dopadel. Njegovo prijetno obnashanje je nadomestilo, kar mu je na pameti in pravizi manjkalo, in njegova sunanjshina bi bila sleherniga sodnika preslepila, le tega sodnika ni mogla preslepiti, kateri v' globozhino serza vidi. On je bil hvaleshen bres ljubesni, prijasen bres obzhutljivosti, odkrit bres rasodetve, se je smejal bres veselja, je norze bril bres de bi se mu bilo ljubilo, satorej so ga v' drushinah radi imeli, radi poslusnali, in ga posnemali. Sdaj je pa njegov jesik obmolknil, roke so omahnile,

noge so terde, on je tako napravljen, kakor nam ga mertvaški flushabnik napraviti hoče. Oh! kdor ga sdaj vidi, kako bi ga neki isfidanjiga stanu mogel sposnati kakšnin je nekda bil? in kdo bi si mogel ispodertiga pohišhtva ali trupla, dušho le od delezih misliti, ktera je bila v' njem? Tode posabimo, kaj je bil, in le to mislimo, kaj je sdaj. „Kadar merlizh pozhiva, pusti tudi spominj na-nj pozhivati.“ Sirah, 38, 24.

Ofem in shtirdefet ur je preteklo, v' kterih so mogli merlizha v' hišhi imeti, dalej ga nozhejo; pred zhloveshkimi ozhmi ga skrijejo, v' trugo ga denejo, trugo sabijejo, kakor de bi mu hotli ubraniti, de bi nikdar vezh nasaj ne prishel; pogrebzov naprosijo, kteri ga k' pogrebu ponešo, pogrebzi so mu še jamo skopali, mertvo truplo v' jamo spušte; f' peršijo ga safujejo in tako je vša njegova rezh na svetu per kraji.

Revni merlizh! kaj si pokokan? O! sdaj je f' tabo per konzu. Vsi ljudje, ki so te k' pogrebu spremili, se k' svojim opravkam vernejo; vsak smed njih si novih prijatlov ishe. Zhlovek bi kmalo mislil, de ti nisi bil nikoli na svetu; vse je per starim, ali pa kar noviga postane ljudem bolj dopade, in sato na-te še hitrejšhi posabijo. Ti se pa mej tem oberni k' svojim fidanjim prijatlam verni se k' svoji imenitni shlahti, rezi trohnobi: Ti si moj ozhe, in zhervem: Vi ste moja mati, in moja sestra, sunej vas me nihzhe nozhe posnati. —

Mladenžha, sa kteriga svelizhanje je sveti Gregor, papesh, sosebno skerbel, je bila neka perfhona drujiga spola popolnim preslepila, in smotila. Sveti Gregor mu je ni mogel ne s' svetam, ne s' opominovanjem, ne s' proshnjo in molitevjo is serza isbiti. Gospod-Bog je pa to perfhono, v' katero je bil mladenzh ves samishljen, po svoji straschni sodbi, katero smo moliti dolshni, natvegama udaril; nagla smert jo je is tega sveta spravila. Savoljo tega je mladenzh neisrezhenno tarnjal, in ta shaloftna smert njegoviga serza she ni od nje odtergala, ampak je ogenj, ki ga je shgal, she bolj podpihovala.

Nad mladenzhevo objokovonja vredno slepoto je sveti Gregor možno shaloval, in je fklenil vso mozh si persadjati, de bi mu dushe od vezhniga pogubljenja otel.

Enkrat tedaj, kadar je bil she Gospod-Boga profil, de bi mu per njegovim delu pomagat, prime mladenžha sa roko, in mu rezhe: Pojdi s' mano, jest ti bom sapopadek tvoje pregreshe ljubesni pokasal. Ga pelje k' grobu, v' kterim je bila tista shenska pokopana, in jo ukashe odkopati. Kako strashe rezhi je mladenzh sagledal! strah in trepetanje sta ga nasaj pahnila. Sveti Gregor mu pa rezhe: Ljubi moj sin! nikar ne beshi, prav poglej podobo, katero ti smert kashe. Vidish, kaj je pred tabo. Lej! kaka je sdaj tista svenljiva lepota, v' katero si bil neisrezhenno samaknjen. Poglej usedeno glavo, saperte ozhi, zherne ude, gerdo trohnobo, gnjilobo, in zherve. Poglej tukej sapopadek

svoje hude straši, poglej pershono, savoljo ktere si tolikanj jokal, in dusho, svelizhanje, frezhno vezhnost in Boga sapravitl.

Tudi jest, ljubi bratje! vam morem ravno to rezhi; kaj ko bi pazh gnada boshja in glas resnize ravno tak sad v' nas rodila! Mladenzh je bil omezhen, sposral je nizhemernost vsih stvari, sapeljivost hudih strašt, in je odsihmal v' pokori sgol Bogu in sa svelizhanje svoje dushe shivel.

Druga resniza.

Zhlovekova nekdanja bogatija, in sidanja revshina v' grobu.

„Ne boj se, pravi kraljevi prerok, kadar kak zhlovek bogati, in zhašt njegove hishe raste, ker ne bo zlo nizh f' sabo nesel, kadar umerje, tudi njegova zhašt ne pojde s' njim v' jamo.“ Psalm. 48, 17. 18.

To resnizo s' ozhmi vidimo; in she nevernik je ne more ovrezhi, krivoverz je ne more drugazhi, kakor mi, raslagati. Kaj ima pa bogatinz na tem svetu pred reveshem?

To veselje, de ima veliko blaga, po kterim jih veliko sahtonj hrepeni.

To perloshnost, de si lahko vse sloshnosti shivljenja napravi, kterih si marsikdo ne more napraviti.

To zhašt, de mu vsi ljudje radi streshajo, ktere zhašti pa revesh nima.

„Bogatinz gospoduje zhes revesha.“ Pri-
poveš 22, 7. Ali pa tudi v' grobu she zhes-
nj gospodari?

Kaj pa ima bogatinz, ki je na semlji vsiga
dovolj imel, pod semljo pred berazham? Kje
prebiva bogatinz, kteriga se je vse balo? Ali
ne v' grobu v' sredi berazhev? Ali ima kaj ta-
ziga, kar bi ne imel slehern berazh? Is veliki-
ga pohishiva, skosi dolge in shiroke stanova-
nja so bogatinza ravno tako v' jamo nesli, ka-
kor fromaka spod slamnate bajtize. Odsihmal
mu more jama, toljka de se v' njo spravi, do-
volj biti, kakor nar vezhimu fromaku. Od nje-
gove prostorene in velike semlje mu je sheš
zhevljov sveta ostalo, kakor nar uboshni-
shimu reveshu, Popred je imel pravizo do ve-
liki deshel, sdaj pa ima pravizo do nekaj pe-
di persti. Ima kolikor potrebuje, in enakošt pra-
vize, je vse pravde s' njegovimi podloshnimi
dokonzhala.

Tukaj pozhiva. Ne delaj mu nepokoja,
kakor ga je Saul Samuelu delal. I. Kralj. 28,
15. V' shivljenji ni mogel pokoja upati. Nje-
gove velike slake so mu veliko skerbi delale;
njegova oblast mu je veliko opraviti dajala; v'
njegovih prebivalstvih je bilo veliko proshnjav-
zov; okrog njegove mise veliko perlisovavzov,
in njegove nozhi so bile savoljo veselja nepo-
kojne.

Tukaj pozhiva. Kadar je umerl, ni nizh
s' sabo vsel. Rjuha njegove ude pokriva. Krish
v' rokah je le snamenje, de bi mu bilo po ker-
shansko shiveti, de bi bil frezhne smerti u-

merl. Is sveta ni drugiga nesel, kakor kar je na-nj pernesel. Shtiri deske so mu namešt materniga telefa, de se bo v' svoj nizh vernil, is kteriga je prishel. Poite, preshtejte njegove shaze, bote vidili, de je she vse na svetu popustil; njegove drage oblazhila so she v' starih omarah, mise in stoli po njegovih shrambah, njegove kupne in dolshne pisma po skrinjah, in she nar hujimu tatu ne bo na misel prishlo, de bi per njem v' grobu le venarja vrednosti iskal.

Tukaj pozhiva. Nizh njegove zhasi ni shlo s' njim v' jamo; nihzhe ga ne spremlja, ker pozhiva! in nizh ga ne sbudi, desiravno zher-vovi njegovo truplo jedo. Ti si moj ozhe, pravi trohnobi; Vi ste moja mati, in moja sestra, pravi zhervovam. Sunaj vas nimam nobeniga tovarsha, nobeniga snanja nimam, kakor samo s' svojimi konzhavzi. Kazhe ino shivali! ve mi pomagajte, de ne bom dalej kakor gnusoba ljudem pred ozhmi. Ve dokonzhate, kar je smerti ostalo, in ve me v' prah in pepel drobite, v' kteriga sim she od nekdej namenjen.

Tukaj pozhiva; kakor kdo tistih velkih revesh, ktere je nekdej od sebe pahal, kadar so hotli k' njemu iti. Bogatinz in revesh skupej mirno pozhivata, in nihzhe smed nju ne sheli sosebne zhasi, ne milovanja, ne spoštovanja, ne usmiljenja, ne letniga zhimsha, ne odloga. Ravno tista perst oba pokriva, in nju pepel si je tako enak, de ga ne moresh razlozhit. —

Tukaj pozhiva, on, ki ni nikogar per miru pustil, in tudi sam sebi ni pokoja dal. *Nabotova* njiva ga je smiraj v' ozhi bodla. Nektoriga je s' filo na berašhko palzo djāl, nektoriga pa s' pravdami premagal. Memo njegoviga groba grede se siromak s'he na-nj nasaj osira, ne vem ali ga je grosa in strah, ali ranziga sanizhuje, ali pa se spomni, koliko hudiga je od ranziga bogatinza preštal. Revesh je bil v' shivljenji bogatinzu nevoshljiv, ali bi pa tudi sdaj s' njim rad menjal? Ali bi si tudi nar nefrezhnishi zhlovek voshil de bi bil s' rankim bogatinzam v' visokim stanu in v' obilnosti shivel, pa tako de bi sdaj s' njim vred v' grobu trohnel? Vsak zhlovek ima raji svojo kozho, in tudi nar hujshi jezho, kakor pa lep kraljov grob. „Shiv pes je boljshi od mertviga leva.“ Pridgar. 9, 4.

Tukej pozhiva, kamor so ga ljudje pokopali; kje pa je njegova dusha? ali ni morebiti po sodbi boshji v' peklu pokopana? Svojimu truplu je s'he v' testamentu kraj isvolil, ali si je pa samogel sa svojo dusho kak kraj isvoliti? Ljubi bratje! ali je to pozhitek, kadar truplo gnjije, dusha pa v' daljnim kraji martre terpi? Ali se pravi pozhivati, kadar nima zhlovek nizh zhasniga, in na unim svetu pa strasno vezhnost? O kako strasno je tako pozhivalishe! kako neisrezhenno se zhlovek golfa! Dokler je bil v' zhasi, tega ni umel, in dokler je bil frezhen si kaj taziga ni domishljeval.

Sdaj je grob njegova hisha. Njegoviga stanovanja na tem svetu so se drugi ljudje po-

lastili. Njegov dnar gre skosi sto in sto ptujih rok. Sa njegovo erbfshino se posmehujozhi erbi pulijo. „On pa lesi kakor ovze v' peklu, in smert ga gloda.“ Psalm 48, 15.

Sa tako plazhilo je ref na svetu she dosti dolgo zhasa delal, se je nozh in dan trudil, in sovrashtvo boshje, in obrekovanje ljudi dovolj drago kupil. Dovolj dolgo zhasa je na tem svetu gospodoval, deshele pod-se spravljal, in fromake derl. Sdaj pa njega ni drujiga ostalo, kakor kupiz trohnobe in kosti, ali pa eno pest pepela, kateri se she malo od persti lozhi. — „Kaj nam je prevsetnost pomagala? In bahanje s' blagam, kaj nam je perneflo?“ Modr. 5, 8.

Poite, ljubi bratje; f' svojimi mislami le eno samo leto nasaj, in pomislite, kakshin je bil vlani oforej, kakshin je pa sdaj v' grobu. Kako slo se mu je spremenilo! Kako se je njegova frezha rasbila! kako strasno je padel! Nesfrezhno truplo! od kod si padlo, in kaj bo is tebe? Ali je mogozhe? ali je ref, de si is kratkozhasnih drushin, is narozhja mehkushnosti, is posemliskiga veselja, od veselih pojedinj, is hishe, v' kateri je lepota, sapravljanje, in prevsetnost, natvegama prishlo v' strasnen grob? Tukaj je tedaj vsiga zhasniga konez. Po lepih verteh, po velikim poslopji, po dragim bahanji, po prijetnih kratkozhasih je prishel grob, jama, pepel in shalofni ostanki tvojih ozhetov. Tukaj, o bogatinz! kjer ne bosh nikdar vezh delal, ne zhutil, tukaj si ti svojim zhervem, kateri se v' tebi srede, nepremakljiva jed. Tukaj trohni tvoje truplo, ktero si

dobro redil, možno ljubil, lepo oblazhil, in s' pregrehami madesheval, tukaj trohni to truplo sraven revešha bres veljave, bres shlahtnosti, bres zhaſti, v' tami in posabljivoſti.

Mogozhni in bogati tega ſveta! kaj tedaj prevezh od vaſ hozhemo ker vam vpijemo: *Spomnite ſe na vezhnoſt; ker ſe je s' drugimi vred ne bote ognili!* — Svojiga ſerza ne naveſujte na minljive ſtvari; ker vam ne bo kmalo, kmalo nizh vezh od njih oſtalo! — Drugih ljudi nikar ne ſanizhujte, ker ſe vam bo kdaj ravno taka godila, kakor drugim ljudem! — Zhe imate vſiga obilno, kar vaſhe pozhutke veſeli in vaſhe ſerze poſheli, tedaj ſe ſpomnite, de ſhe zlo nizh nimate ako nimate tudi zhednoſti sraven teh zhaſnih rezhi. Smertno ſpanje jih je omoglo, in kadar ſo ſe prebudili, ſo imeli praſne roke. Tukaj je ſpanje gotovo, iſbujenje iſspanja ſhe ni dalezh; pa kako ſtraſhno bo to iſbujenje! — „Od jutra do vezhera bodo pokonzhani, in ker ſi tega nihzhe k' ſerzu ne vsame, ſato bodo vekomej poginili. Kteri bodo oſtali bodo od njih prozhvſeti; umerli bodo, to de ne v' modroſti.“ Job. 4, 20. 21.

Tretja reſniza.

Zhlovek je bil v' ſhivljenju zheſhen, v' grobu je pa ſanizhljiv.

Je zhaſt perliſovanja, ktero hozhe prevſetneſh v' ſhivljenji vſhivati. Je zhaſt doſſiga

spominja, ktero sheli zhaštilakomnik po smerti imeti. Zhašt in hvala sta sapeljiv vabek zhloveshkiga serza, shivesh njegove nizhemernosti, perganjik njegovih del.

Ker zhlovek ve, de more vse druge rezhi sapuštiti, torej upa, de ga vsaj te dve ne bote sapuštile, upa de bo njegovo ime she po njegovi smerti slovelo, in de tisti, ki ga hvalijo, she nad njegovim pepelam s' hvalo ne bodo nikdar obmolknili.

Jest ne rezhem, de bošh na svetu tako naglo posabljen, kakor naglo morešh svet sapuštiti, ampak te le vprašham, koliko zhasa bo tvoja posemljiška zhašt obstala? in zhe tudi dolgo zhasa obstoji, kaj ti bo v' vezhnosti pomagala? —

„Lej! konez pride, pride konez, hiti nadte, glej! pride.“ Ezech.“ 7, 6. *Zhaštit pogreb imenujemo sadnjo zhašt.* Pa vender, kar koli ranjkimu storimo, ne sadene zhašti ranjziga mertviga, ampak zhašt shive shlahte. Hozhemo prijateljstvo v' zhašti imeti, satorej vse take rezhi k' pogrebu perpravimo, de vashe ime in vasha shlahta bolj slove, kakor pa kaka druga posvetna shlahta. Zhe tudi velika truma sosedov in njih shalošt njegov pogreb imeniten delate, vender ta zhaštit pogreb merlizha ne more veseliti, kateri ga ne vidi, in ne zhuti. Te lepe perprave k' pogrebu so le rop, kteriga smert s' veliko zhaštjo v' grob pelje. She zlo shaloštne perprave v' zerkvi, kateri bi mogle prav sa prav merlizhevi dušhi pomagati, so velikrat bres sadu, in morejo shivim ljudem v'

nizhemern rasgled flushiti. S' tem hozhe shlah-ta ne le samo pokasati kolikor je nad ranjkim sgubila, ampak sosebno kako mogozhna je, in koliko je poerbala. Snamenja, ktere na njegov grob stavijo, so snamenja premaganja, ktere bolj smerti, kakor pa od smerti premaganimu merlizhu zhaft delajo. Plazhane hvalne pridi-ge shivih pridgarjev ne dojdejo skosi semljo do merlizha; njegovo uho je gluho per isreku nje-goviga imena, in njegove ozhi ne morejo na-pisov brati, kateri mu nevmerjozhnost obetajo. Vse je nizhemernost.

Pa vsaj njegova slava po svetu mu more velik dobizhek stioriti? She enkrat jamo od-kopljite; lejte, vprashajte in poslusajte, koli-ko mu njegova slava pomaga. V' jami druji-ga ne vidite, kakor revno, rasjedeno, in smrad-ljivo mertvashko truplo, kteriga ne morete ras-lozhiti od mertvashkiga trupla kaziga nesnani-ga in revniga zhloveka. Modri in norz pod eno rufhino pozhivata, in zhe se nad enim smed nju zhudite, si drugi prez lahko misli, de se njemu zhudite. Kako dobro je mertvimu pe-pelu, de ne flishti ne sanizhevanja, ktero vzha-sih sa merlizham poshiljajo; ne hvale, s' kte-ro ga nekoliko zhafa povikshujejo!

Savoljo svoje dobre glave in savoljo svo-jih sosebnih darov imenitni moshje niso kake druge nature, kakor drugi ljudje, torej se jim sadnjizh kakor drugim ljudem godi.

Tukaj velki imenitni mosh ni v' boljsim stanu, kakor pa neumno ljudstvo, ki okrog nje-ga leshi. Suha mertvashka zhepina nam ne

kashe velike pameti, ne dolge skušnje, in troh-nijozhe kosti ne osnanujejo mozhi ne serzhno-sti. Sgovorni jesiki so sdaj obmolknili, med mertvimi je velika tihota in nihzhe ni od dru-giga bolj prebrifane glave. —

Umerl je, se bo nekaj zhasa tistim odgo-varjalo, kateri bodo sato po tebi vprashali, ker so te posnali. Posnejshi mlajshi pa poreko, ka-dar se bo po tebi vprashalo; *mi nizh ne vemo od njega, je mogel she sdavnaj umreti*. Od tebe se bo smiraj manj slishalo in govorilo, in v' nekterih letih bo tvoje ime med ljudmi vga-snilo. „Tako bo nashe ime szhasama posablje-no, in nihzher se ne bo nashih del spomnil.“
Modr. 2, 4.

She zlo nashe dobre drugim ljudem stor-jene dela bodo posabljene, in morebiti bodo tisti, ki so nam veden spominj na nas obetali, na nas nar popred posabili. Pa f' tem nam bodo le to storili, kar so she drugim delali, in kar tudi njih zhaka. S' glasam petje neha. —

Je she umerl. Tisti zhlovek je umerl, ki je imel toliko imenitnih sprednikov, katerih she ni posnal, in kateri bi she manj njega posna-li. Misli je, de ga njegovo rojstvo od drugih ljudi slo raslozhi; naj nam pa tudi pokashe ras-lozhik svoje smerti. Naj se v' grobu vsaj f' ta-kim mesam od drugih raslozhi, ktero ne trohni tako naglo, kakor pa drugih ljudi.

Shlahten zhlovek se baha, de ima boljshi in lepshi kri kakor pa neshlahten, naj nam pa tudi zhasitnish prah pokashe. Kadar v' grob pride se ljudem niskiga stanu perdrushi, in

imenitne pisma njegoviga višoziga stanu so ravno tako moljam, kakor njegovo truplo zhervovam, isrozhene. „Kadar sim bil rojen,“ pravi Salomon, „sim s' vsem ljudem dano sapo sopel, sim tudi ravno na to semljo padel, ktera je sa vse ljudi vstvarjena, in sim svoj prvi glas, kakor vsi drugi ljudje, s' jokam od sebe dal. V' plenizah sim bil s' veliko skerbjo isrejen, ker nima nihzhe, tudi noben kralj ne, drugiga sazhetka svojiga rojstva. Vsi ljudje imajo tedaj enak prihod v' shivljenje, in enak is-hod is njega.“ Modr. 7, 3.

Ni jih, pomerli so tisti velikani, katerih ime je tako slo flovelo, in pred kterimi se je vse treflo. Valovi njih napuha so se nad grobam rasbili, in njih visokost so revni zhervizhki posobali. Ni jih vezh tistih imenitnih ljudstev, kraljev in mest poprejsnih zhasov; in sdaj mu v' sosebno uzhenost shtejemo, kdor njih ime ve, ali pa kraj, kjer so bili, ali pa nektore shege, po kterih so shiveli. Njih letne bukve so s' njimi vred poginile; njih sgodovina je pod njih, podertim kraljestvam sakopana.

Kmet na tistim kraji, na kterim so oni pokopani, shito seje. Njih pepel je med poljskim praham pomeshan. Zhes njih podobe in lepe pomenljive snamenja so sdaj zeste storjene. Njih poslopja je drevje sarastlo. Na njih ulizah kofovi strasnhnih hribov leshe, po njih kraji in polji nove reke teko in je tako rekozh ves kraj prestvarjen. Zhas vse spremeni, zhas vse pode-re, zhas vse pokonzha. In ti, shiv neumnik! se veselish nad pajzhevo vezhnosti svojiga ime-

na, f' ktero te hudobni perlisovavzi slepe, in ktere si takrat nar manj vreden kadar je ishes'h? „Jest sim nar neumnishhi med ljudmi, in zhloveshke modrosti ni per meni. Modrosti se nisim uzhil, in uzhenosti svetnikov ne posnam.“ Pripov. 30, 2. 3.

Ko bi jo bil posnal, bi bil tudi she sdavnaj sposnal nizhemernost vsih zhasnih rezhi, ktere me sizer slo slepe, in velko nevarnost, ktera je s' njimi terdno sklenjena. Ko bi jo bil posnal, bi bil svoje serze na kaj boljshiga in vrednishiga navesal, svoje mozhi v' potrebnishhi rezhi obrazhal, in svojimu Bogu svestejshi in stanovitnishhi flushil, in ga resnizhnishhi ljubil. — Ko bi jo bil posnal, bi si smel vezhi upanje delati, de bom frezhne in dobre smerti umerl, ker bi se bil k' smerti bolj na tanko in skerbnejshi perpravljaj. Jest sim pa nar neumnishhi zhlovek, in zhloveshke modrosti ni v' meni, ker se nisim k' smerti perpravil, desiravno je nevarna. —

Ljubi bratje! jest vas ne mislim f' prasnim straham pred smertjo navdajati, ampak jest vas le shelim od vsih minljivih dobrot odtergati, ob ktere nas smert perpravi. Dobri kristjan smert veliko losheje sanizhuje, kakor pa greschnik in nevernik bres vere in bres strahu boshjiga. Kristjan se pa is naukov od smerti uzhi, kar bi se imel tudi nevernik uzhiti, de je vse zhasno le prasen dim, in de na tem svetu ni nobena stvar njegoviga nagnjenja in serza vredna. De nam more ta resniza, ktero tudi boljshi modrijani sposnajo, sato slo k'

ferzu iti, ker vemo, de bo nash imenitnishi del (dusha) v' vezhnosti shivel; de se umreti drugiga ne pravi, kakor is tega revniga sveta sa vselej na nov svet prestopiti se; in de se ne-fkonzhnih dobrot prihodniga shivljenja le s' tem vdeleshimo, zhe se tukaj od golufnih dobrot odtergamo. Zhe pa sdaj svoje dosdanje misli per tej luzhi pregledam, pazh ref sposnam, de sim nar neumnishi zhlovek, in de zhloveshke modrosti ni v' meni. Modrosti se nisim uzhil, in uzhenosti svetnikov ne posnam. —

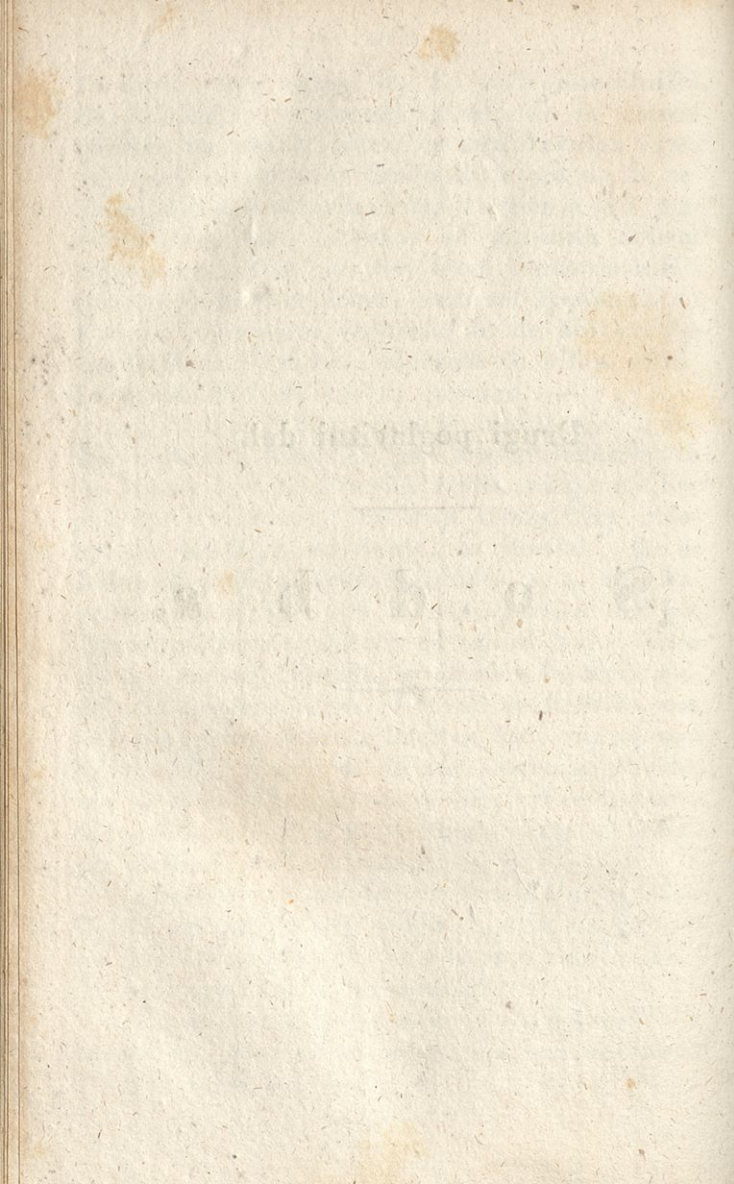
„Ti tedaj, Bog gnade in usmiljenja! ti mi daj modrost, ktera je per tvojim sedeshi, in ne isversi me is shtevila svojih hlapzov; ker jest sim tvoj hlapez, sin tvoje dekle, slab zhlovek in kratkiga shivljenja, in preflab, de bi sodbo in postave umel.“ Modr. 9, 4. 5. Napolni me, Gospod! s' to svelizhansko mislijo. Smert mi more vedno pred ozhmi biti. Grob mi bo namest shpegla, v' katerim se bom gledal, in po tem shivel. Ker mi je smertna ura nesnana, torej morem smertno koso smiraj nad sabo viditi. Strah de bi me smert neprevidama ne prehitela, me more tiste velke uzhenosti nauzhiti de si bom is smerti vrata v' srezhno vezhnost vedel narediti.

„Popravimo kar smo nevedama pregreshili, de nas ne bo dan nashe smerti neprevidama prehitil, kadar bi zhafa pokore saстойn iskali, pa bi ga najditi ne mogli.“

To opominjevanje nashe matere katoljshke zerkve naj nam bo s' neisbrisljivimi zherkami v' ferzu sapisano! —

Drugi poglavitni del.

S o d b a.

Pervo premishljevanje.

Zhlovek v' vezhnosti.

Zhlovek pojde v' hisho svoje vezhnosti.“
Pridg. 12, 5.

Torej je ref ljubi bratje! de tukaj nimamo obstojezhiga stanovanja, ampak de prihodniga ishemo. Hebrej. 13, 14.

„Ref je, de se je nasha hisha k' smerti (k' tlam) naklonila, in de s' vsako stopinjo k' vezhnosti hitimo.“ Pripov. 2, 18.

Gola resniza je, de je is-hod is tega shivljenja le prestop v' drugo shivljenje; de je konez popotovanja sazhetik stanovitniga in obstojezhiga prebivanja; in de se sa naf ondi vezhnost sazhne, kjer zhas neha.

Zhlovek pojde v' hisho svoje vezhnosti. — Umerje, in ga ni vezh tukaj. Shivel je, pa vezh tako ne shivi. Med nami je shivel, pa je sa vselej od tod pobegnili . . . Kadar bi ljudje okrog njegove smertne postelje radi svedili, ali ima she kaj toplote in shivljenja, ali mu serze she bije, shila she gre in ali she kaj

sope ali ne, oh! kje je she on takrat! kako dalezh je she od nas! on je she na vse vezhne zhasse obsojen! Zhlovek gre v' hisho svoje vezhnosti. Dusha je shla tisto minuto, ko se je od trupla lozhila, v' hisho vezhnosti, je she v' vezhnosti. Vfiga popotovanja je sdaj konez; umerjiozhnost je s' zhasam vred minila, Sdaj pa nizh ne pride, nizh ne odide, vse je pri-zhijozhe, vse je vezhnost, ktera se je sa-nj sa-zhela, pa ne bo nikoli nehala. Kako slo se je zhloveku spremenilo! Kaj misli od tega spremenjenja? Kako misli sam od sebe per tem spremenjenji? . . . Sdaj si jest le samo to pred ozhi postavim, kako je namrezh zhloveku, kadar se po sadnjim sdihljeji na tem svetu, v' vezhnosti prebudi. — Kaj dusha takrat zhuti. — Nad kom se zhudi. — In kaj sposna in isve. — Zhlovek pojde v' hisho svoje vezhnosti.

Torej vprasham: Kaj je zhlovek v' vezhnosti? —

Kaj je vezhnost v' zhloveku? —

Nikar mi ne rezite: Zhlovek je prez tazhas sojen, kadar se is tega sveta lozhi, njegova sodba je she sklenjena, kraj mu je she odbran; vem de je temu tako; pa sdaj to na stran pustim ino si le zhloveka sploh v' njegovi vezhnosti pred ozhi stavim, v' tisti vezhnosti namrezh, na ktero kdaj ni mislil, deslih je bila she bliso; v' tisti vezhnosti, ktere ni hotel, deslih je bila njegova; v' tisti vezhnosti, ktere ni umel, desiravno je bila gotova. —

Perva refniza.

Kaj je zhlovek v' vezhnosti?

On ni vezh dvomivez in zviblavez ker je Bog pred njim, in se mu nizh ne skriva.

Ni vezh vnemarnesh, ker je on pred Bogam, in se mu ne more hliniti.

Ni vezh popotnik, ker je svet sginil ispred njegovih ozhi, in ga nikoli vezh ne bo.

Pervizh. Zhlovek v' vezhnosti vezhne dvomi in ne zvibla, ali je Bog ali ne, ker je Bog pred njim in se mu nizh ne perkriva.

Jest si she dusho tako rekozh na shnablih umirajozhiga zhloveka mislim, in kar, kakor bi s' ozhmi trenil, je s' boshjo vfigaprizhijozhnostjo okrog in okrog obdana in oklenjena. Ona v' neskonzhno bitje gleda; Bog je edin, nepremakljivi in potrebni sapopadek njeniga gledanja, od kteriga ne more vezh ozhi odmakniti. Ona ravno takrat njegovo prizhijozhnost ugleda, kadar ji vse stvarjene rezhi ispred ozhi sginejo.

Mala luzh ugasne, in she pred njo neskonzhno velika gori, dusha je vsa v' svitlobi kakor opoldne. Oh! pred Bogam ne more pobegniti, pred njegovimi ozhmi se ne more skriti. Okrog in okrog je Bog okoli nje. Naj se oberne, kamor koli hozhe, sej drujiga ne vidi, kot Boga, drujiga ne zhuti, kot Boga. Je tako rekozh v' to morje velikosti boshje vtopljen; kjer se neskonzhno teshkiga Boga ne more ogibati, ga ne prestati. Komu, ljubesnivi

bratje! je mozh, sterjenje take dushe per naglim sagledu tega straslniga Boga popisati? Savsetje, strah, togota, grisenje vesti, in obupanje je na tem svetu le po meri nashe slabosti. Ko bi se dosti obilnisthi savseli, vstrashtili, utogotili i. t. d. bi mogli prez umreti. V' vezhnosti pa, zhe je lih britkota she tako huda, vender ne more neumerjzhe dushe konzhati. In Bog temu strahu, v' katerim je dusha savoljo njegove prizhijozhnosti, nobenih mejnikov ne stavi.

„Gospod je strashen, in silno velik, in zhudna je njegova mozh.“ Sirah 43, 31.

She strashnejshi je pa v' ozheh take dushe, ktera ga je popred malo posnala, in ga ni premishljevala. In njegova mozh je sa take ljudi she filnisthi in strashnejshi, nad kterim jo bo neprenehama skasoval.

Tudi brumna dusha je v' shivljenji Boga le v' podobah in v' prilikah od dalezh gledala. Se ji je le s' dobrotami rasodeval, in s' svojimi lepimi deli nekoliko poozhitoval. Kadar je to dushe po pameti in po stvarjenih rezhek k' svojimu sposnanju povsdignil, je predersno domishljevanje zhloveshkiga uma raskropil, de bi njeni slabosti persanesil; in je pred njo svitlobo svoje boshje nature she zlo v' nashih tempeljnih, kjer vender posebno prebiva, s' gostim sagrinjalam sakril.

„Sdaj tako rekozh le skosi shpegel v' megli vidimo; takrat pa bomo Boga od oblizhja v' oblizhje gledali.“ I. Kor. 13, 12. Ta zhal je sdaj prishel, sdaj so podobe sginile. Umerjzhi zhlovek v' shivljenji ni mogel Boga vi-

diti, de bi ne bil umerl; umerjozhi zhlovek le sato na tem svetu shivi, de bi kdaj Boga gledal. Bog se tudi pogubljeni dushi pokashe; se ji da popolnoma sposnati, kakor on njo posna; to de ne v' ljubesnivi velikosti, ktera je veselje svetnikov, ampak se ji pokashe v' veliki jesi, s' strelami, s' strasnim orodjem svoje pravize, in s' neisrezhenosti svetlostjo svojiga velizhastva, in se nad njo po pravizi masahuje.

„Svoj serd je nad mano nabral, shuga mi, in nad mano s' sobmi shkriplje, moj sovrashnik me je neisrezhenosti hudo pogledal.“ Job. 16. 10.

Ta dusha najde tistiga Boga, kteriga si ni upala popolnoma tajiti, pa ga vezh ne najde poterpeshljiviga in ljubeshniviga Boga, kakorshniga si je tako rada mislila, ampak pravizhniga, sa svojo zhast unetiga, in nesproshljiviga Boga, kakorshniga ni nikoli hotla prav verovati. Ona vezh ne vprasha: kdo je neki Boga vidil? Ona ga vidi, kakorshen je, zhuti ga, posna ga, de je on, kteri ji je dobre postave, velike obljube, resnizhno shuganje dajal.

Drugizh. Zhlovek v' vezhnosti ni vezh vne-marnesh, (de bi mu ne bilo mar sa dusho, sa vezhnost, in sa Boga) ker je ondi pred Bogam bres udershka.

Udershik, ljubi bratje! imenujem tukej le omèjeno sposnanje prizhejozhiga; pomankljiv spomin pretezheniga; nesnanost prihodniga.

Dusha ni vezh sadershani duh, de se le truplova hisha podere, ktera je njene mozhi sadershevala. V' njej ni posabljivosti, ne tame.

Ona umé refnizo in golfijo; vidi dobro ni njegov sad; posna hudo in njegove nastopke. Vse je pred njo svitlo desi ne premišljuje, vse ji je prizhijozhe, desi ne pomišljuje, vse je pred njo, desi ne poprashuje. Kakor ona vidi, tako vse ostane, in kakor ona ostane, tako vidi in sapopade.

Sdaj tedaj pred Boga pride, s' vsemi na tem svetu storjenimi deli. Kakšna pazh pred-nj pride! Pred njegove ozhi vezh taka ne pride, kakoršna je prishla is stvarnikovih rok, ampak taka pred-nj pride, kakoršno se je na tem svetu pre naredila. Truplo je v' to lepo podobo boshjo nekake neisbrisljive sname-nja vtisnilo; s' besedo, ona taka v' vezhnost pride, kakoršna je bila v' shivljenji. Shpegel, v' katerim se je vzhasih gledala, ni bil prav zhist, in rezhi se v' njem niso take kasale, kakoršne so same na sebi; sdaj se pa dusha v' Bogu gleda, in kake rezhi ob enim krati v' njem sagleda? Ljudje pravijo, de zhlovek v' vezhnost nizh ne nese. Ali pa svojo vest she le ondi najde? kaj je ne nese s' sabo? Ali so nje-ne dela v' smerti vse umerle, ali se pa morebiti she le ondi prav oshive? Smem rezhi, de se tudi nji sto let ravno tako kratkih sdi, kakor vzherajshni dan, kateri je nje sadnji bil.

Dolgo shivljenje se je v' eno pizhizo skupej stisnilo, in versto sgo deb ktere so se dokler je na semlji bila godile, ona v' *vezhnim sdaj* vse kmalo sopet najde. Danes je prerojena, vse ji je novo, pa vender v' tem novim vse staro spet najde. Zhasi mladosti, in perletne

starosti, in dolgo terpljenje na smertni postelji je vse tako shivo pred njo, kakor kar je to minuto vidila, ki je ravno bila. „Sakaj nji svitloba boshja sveti, in jagnje je njena luzh.“ (Skriv. rasoden. 21, 23.)

Per tej neskonzhni luzhi se pred dusho nizh ne skrije. She le sdaj posna imenitnost svoje nature, na katero poprej ni nizh kaj porajtala.

She le sdaj prav vidi svojo lastno neumerjoshnost, nad katero je nekda j nekoliko dvomila in zvihlala. She le sdaj natanko ve, koliko bi bila mógla in mógla storiti, de bi bila svoj zilj in konez doslegla. (She le sdaj, oh! sakaj she le sdaj? sato namrezh, ko je zhas nevednosti, strast, predsodkov, in slepote minil, in ker je vezhnost edina, resnizhna, in nar vezhi rasvetljenost. Svitloba boshja ji sveti, in jagnje je njena luzh.

Zhloveku so v' shivljenji tako rekozh gosti, in tamni oblaki tisto luzh sakrivali, ktera fizer vsaziga zhloveka, ki na svet pride, rasvitli, on sam je golfivo tamo ljubil. V' starosti je svoje mladosti, v' smerti svojiga shivljenja in sebe posabil. Vidil je v' svojim shivljenji rezhi, ktere so se mu grosno majhine sdele, vidil je slabosti, ktere so bile usmiljenja vredne, on je le od delezh rezhi gledal, pa je vse napak vidil.

Sdaj pa zhlovek v' vezhnosti drugazhi vago najde, ktera vso golfijo rasodene; najde drugazhi preiskovanje, kteriga ne moti lastna ljubesen, ne spregled, ne napzhnost. Boshja svitloba ji sveti, in jagnje je njena luzh.

Bog mu ni vezh krivizhin, zhe ga tudi od sebe pahne, ne najde krivize, desiravno si tudi gnade ne najde. Ker sposna Boga in sam sebe, torej tudi sposna njegovo pravizo in svojo krivizo. O shaloſtno sposnanje, ker je veliko preposno! —

Zhlovek je v' vezhnosti s' vſimi deli obloſhen, ktere je na tem ſvetu ſloril.

Ali je tedaj ſhe tak pred ſvojim ſodnikom, kakorſhen je bil pred ſvetam, pred ſvojimi prijatli in zhaſtivzi? Ali je njegovo ſhivljenje ſhe tako nedolſhno, njegova ſmert ſhe tako troſhta polna, njegova zhednoſt ſhe tako flovezha, njegova duſha ſhe tako lepa, kakor ſo jo ljudje hvalili? Bog ſe ga uſmili, pravimo po njegovi ſmerti, pa ſe ga ne more vezh uſmiliti. Kriſtuſovo ſafluſhenje mu vezh ne pomaga; gna-da boſhja ga vezh ne ſpremlja; opzhinoſt, ali gmajna ſvetnikov ga vezh ne varije. On je v' vezhnosti, je na zilji in konzuh, obloſhen ſ' ſvojimi grehi, ſa ktere ni vezh mogozhe ſadoſtiti, obloſhen ſ' ſvojimi zhednoſtmi, ktere ſo bres korenine, obloſhen s' opuſhenjem dobrih del, ktero je bres ſhtečila. Zhlovek je v' vezhnosti.

Tretjizh. Zhlovek tedaj v' vezhnosti ni vezh. popotnik, ker je ſvet iſpred njegovih ozhi ſginil in ker ga nikoli vezh ne bo.

Svet reſ zhloveku nizh ni dal, pa mu je Bog na ſvetu vſiga obilno dal, kolikor je k' ſvojimu zilju ino konzuh potreboval. De pa le ſvet ſapuſti, de le ni iſmed ſhivih, ſhe tudi njegova *proſta volja* neha, ſ' ktero bi ſi ſhe kaj mogel ſafluſhiti.

Zhaf mine, v' katerim je mozh dolg poplazihati.

Gnada sagine, ktera bi mu s'he mogla pomagati.

Dufha bres telefisa, dufha v' vezhnosti ne more vezh zhloveshkih del delati. Ona je tako rekozh novo bitje.

Vse podobe vida so ispred nje sginile. Vsi pozhutki so nehali, po katerih je ta svet vshivala. Njene nekdanje misli so konzhanes s' moshganami vred, v' katerih so se rodile. Vsi sapopadki so se sgubili s' stvarmi vred, is katerih so israfftli. Vse domishljjevanje je vgasnilo s' luzhjo vred, in isvir podob, je s' podobo nature preshel. Ona ni s' truplam v' nobeni save-si, ktero je sunaj sebe nashla. Per svoji nejevolji si ne more s' nizhemur pomagati, per svojim strashnim terpljenji nizh spremeniti, in le ene minute ne more s' prijetnim spanjem potratnjati.

S' besedo, ona ne more vezh delati, le terpeti s'he samore, torej nima proste volje, ne mozhi, de bi si kako pomagala. —

V' zhasnim shivljenji bi bila morebiti le ena sama dobra misel dufho reshila, v' vezhnosti je pa ne morejo vse misli, vse sposnanje, vse obtoshenje nizh vezh reshiti. Oh! kako drag je tedaj zhas! Koliko pazh sgubi, kdor zhas sgubi! Kadar sim mertev, ne morem nizh vezh *popraviti*, zhas je pretekkel. Vezhnost le zhloveku kashe kako se je pregreshil, pa mu nobene pomozhi ne pokashe, storjen greh popoljsfhati, in isbrifati.

Svetniki v' nebesih si ne morejo skosi zelo vezhnost kake vezhi zhasi kakiga noviga saflushenja saflushiti, meni je pa to v' eni minuti v' tem zhasu mogozhe, zhe le enkrat is prave ljubesni do Boga kaj storim. —

Pogubljeni v' peklju ne morejo skosi vso vezhnost s' vsm obupanjem s' vsmi bolezhinami, s' vsm terpljenjem, jokam in shkripanjem boshje jese le kolzhkaj potolashiti, in odpushanja le od eniga samiga greha isprostiti, in kar uni v' vezhnosti ne morejo, to je meni mozh dosezhi v' tem zhasu s' edino folso, s' edinim sdihlejsem, s' samim sgrevanim obtoshenjem, de sim gresnil: Gospod! gresnil sim!

Delo svelizhanja je bilo tedaj le delo zhasa, v' vezhnosti zhlovek nizh nad njimi ne more delati. Srezha ali pa nesrezha se je le v' nekterih minljivih letih saflushila; vezhne leta so pa she gotove. Zhlovekov tek je bil do groba, na uni strani groba pa more vezhno v' svojim stanu nepremakljivo obstati. Umerjozhhi zhlovek si she samore kaj perdobiti, neumerjozhhi zhlovek pa le vshiva, kar si je perdobil. Zhlovek pojde v' hisho svoje vezhnosti. Zhe she ni shel, pa pojde; bersh pojde, bodsi kdor koli si hozhe.

Le brumni zhlovek je shel tako rekozh, v' hisho svoje vezhnosti, ker je radovoljno in s' vdanim serzam k' Bogu hitel, kteriga ljubi.

Gresnik je pa shel v' svojo vezhnost sooper svojo voljo, in nar vikshi Gospod ga je tje potegnil, desiravno se je branil. Kadar se je zhlovek smerti nar bolj varoval, je Bog vesi rastergal, ktere so njegovo nesrezhno dusho

na truplo vesale, in jo je prez v' neismernosti svojiga bitja vtopil. Satorej Bog pogubljeni dušhi ni vezh dobrotljiv ozhe, in svelizhar, ampak je njeni nar huji sovrashnik in nesprosljiv sodnik. On jo je le sato is njeniga posemljiskiga stanovanja potegnil, de jo je prez f' tesho svoje velikošti obloshil, in svoji ostru pravizi isdal. Ko bi bila sa-njo she kaka gnada, bi ji ne bil dni svelizhanja odresal. Ko bi se ji bilo she mozh poboljšhati, bi ji ne bil zhasa reshenja odvsel; ko bi mogla she upati, bi pa she ne bila v' vezhnosti.

Nefrezhna minuta! strashen padez! Oh! moja dušha! ali bo taka nefrezha tebe sadela? Tudi jes poidem v' hišho svoje vezhnosti; tudi jes bom prišel pred svojiga Boga; in kakiga bom njega, in kaziga sebe nashel?

Druga refniza.

Kaj je vezhnost v' zhloveku?

Vezhnost je zilj in konez savoljo kteriga je bil zhlovek vstvarjen.

Vezhnost je zhlovekova frezha ali pa nefrezha, kar si je saflushil.

Vezhnost je vshitek zhlovekove neumerjuzhnosti, ktere ne more sgubiti.

Pervizh. Vezhnost je zilj in konez, savoljo kteriga je bil zhlovek vstvarjen.

Bog Ozhe svoje podobe ni sa zhas, ampak sa vezhnost stvaril. Bog Sin se ni nad zhasnim, ampak nad vezhnim delam trudil. Sveti Duh

v' katolfski zerkvi ne fkerbi sa zhasno, ampak sa vezhno frezho.

Premislite *stvarjeni svet*, v' njem vidite lep red, de je vsaka stvar na svojim kraji, pa tudi lahko sposnate, de svet nisa vezhnost, ampak le sa minljiv zhas vstvarjen. Solnze, luna, in svesde so le snamenja zhasov, dni in let. Solnze po dnevi sija, luna in svesde pa po nozhi svetijo. Semlja selisha in drevesa poganja, f' kterimi si zhlovek pomaga. Sverine, ptize, ribe in vse shivali, so le sato vstvarjene, de so zhlovenu v' potrebo in veselje podloshne, ktere zhlovek zlo v' hudo obrazha. I. Mojs. 1. Vse te stvari boshjo zhas le nekoliko zhasa osnanujejo, potler se pa szhasama v' svojim bitji rasdero, in nehajo delati. Solnze bo otamnelo, luna ne bo dala svitlobe, in svesde bodo od neba padle, in nebo in semlja bota preshla, boshja beseda pa, in zhlovek, kterimu je dana, nikdar ne bota preshla.

Le posemljski del podohe boshje je trohljiv; pa tudi truplo more kdaj, kakor seme is semlje, od mertvih vstati, in se s' dusho vred vezhno veseliti, ali pa vezhno terpeti.

Neumni greschnik tedaj, kteri si je mislil in morebiti shelel, de bo od smerti kakor shivina popolnoma konzhan, je Boga in sam sebe onezhastil. Odpovedal se je pameti in svojimu notranjimu obzhutenju, ker si je svojo dusho kaj lozhljiviga, in kaj minljiviga mislil.

Sdaj je pa greschnik v' vezhnosti, in ondi najde, kar ni hotel verovati, in zhuti, kar

ni hotel misliti. Zhlovek pojde v' hišho svoje vezhnosti.

Premislite *velko delo nashiga odreshenja*. Kraljestvo Jesufa Kristusa ni bilo od tega sveta, on je le sato k' nam na svet prishel, de nam je v' hišhi svojiga Ozheta stanovanje saflushil, in perpravil. Nikogar ni k' minljivi frezhi vabil. Na tem svetu ni nizh dobriga obetal. Svoje kervi ni sato prelil, de bi nam bil kak zhasen shegen saflushil, ampak sato jo je prelil, de nas je reshil od vezhne nesfrezhe, v' ktero smo bili she namenjeni. On, nash postavodajev, nas je s' zhasnimi shtrafingami le pred vezhnimi svaril, in nam je obljudil, de bo le v' vezhnosti dobro seme samosto rodile.

Umerjotshi zhlovek! sakaj tedaj sam sebi le zhasen zilj in konez dajesh, ker ti je Bog vezh-niga isvolil? sakaj si zilj svojiga bitja tako bliso stavish, de bi lahko s' roko do njega dosegel, ker ti je nar vikshi Gospod ravno tak neismere-n zilj in konez odmeril, kakor je on neismere-n? Ti pojdesh v' hišho svoje vezhnosti, ker je ona tvoja lastna hišha. —

Premislite *velki namen nashе svete vere*. Ona nam ni le sa ta svet dana. Nima tazih perpomozhkov, kateri le na semlji šad poganja-jo. Ne hvali tazih del, ktere so le is zhasni-ga namena storjene. Ne mara sa serze, ktero je le na sginljive rezhi natveseno. Ob kratkim, nasha vera je boshja, in nas sheli le k' Bogu, kteriga tukaj ne moremo vshivati, po duhov-nih potih peljati. Ona nas, tako rekozh, s' no-vimi vesmi na vezhnost navesuje. Ona nam jo

bolj na tanko kashe, kakor pa so jo ljudje pred posnali. Nam odpira njeno imenitnost, njene tolashbe, in shaze. Nam svesto kashe pot, ktera v' frezhno vezhnost pelje. Ona nam vezhni strah in vezhne martre osnanuje, de bi nas f' svetim straham navdala. Ona je le v' to namenjena in si na vso mozh persadeva, de bi nas k' frezhni vezhnosti perpravila. Ko bi vezhnosti ne bilo ljubi bratje! ni Bog strashen, ne odreshenik ljubesniv. Tode zhlovek pojde v' hisho svoje vezhnosti, in tam, tam, zhe tudi nesrezhen, bo sposnal velikost svojiga Boga, gnado svojiga odreshenika, dobrote svoje vere, jih bo zhislal, in se nad njimi zhudil. —

Drugizh. Vezhnost je zhlovekova srezha ali pa nesrezha, kar si je saflushil.

Smert in shivljenje sta bila v' popotnikovih rokah, srezhna in nesrezhna vezhnost mu je bila na sbiranje dana; dovolj perpomozhkov je imel, de bi bil srezhno vezhnost dosegel, in se nesrezhne ogibal. Pa dokler je shivel, je po dveh potih hodil. Dvema gospodama je slushil, sdaj temu, sdaj temu. Ni vedil, ali bi svoje serze med nju rasdelil, ali pa kterimu smed nju bi vfiga dal. Prestop v' vezhnost ga na en kraj prenagne; ve, zhigav je, in zhigav je po pravizi po svojim lastnim isberu. Njegova negotovost, je nehala, sdaj vezhne dvomi, drevo leshi, kamor je padlo.

Morebiti prave poti ni prav posnal, dokler je bil she popotnik; veliko nevarnost in sapeljivih potov je vidil, in nektare krive poti

so ga morebiti ref sapeljale, ali vse so ga sadnjizh le sem (k' smerti) perpeljale. Na svetu je le lepih stanovanj iskal, najemati sadnjizh se je pa v' svojo lastno hišo preselil, ktero so mu natura, Bog, in -njegove dela odlozhili. V' hišo svoje vezhnosti je shel. . . . O zhlovek! — O vezhnost! —

Kako terdno stá med sabo sklenjena, desiravno se nju sapopadki neismerno lozhijo!

Kdor je nektare leta v' veselji, zhaſti, sladnosti, kratkozhaſih, in obilnosti preshivel, gre v' tiſto vezhnost, kjer bo vekomej v' velikim sdihtovanji v' velikih bolezhinah, in v' vednim obupanji terpel.

Kdo je pa nektare kratke leta v' krishih, nadlogah, terpljenji in v' bogabojezhnosti shivel, pa pridi k' svojimu zilju ino konzú, kjer bo vſo vezhnost v' nesapopadljivim veselji, v' neismerni srezhi in v' neisrezbeni sadovoljnosti shivel! Torej nektare letiza, in zela vezhnost! Ena merviza, in vse kar vezhnost ima! Gorje mu, kdor si sdaj tega prav k' serzu ne vsame! Gorje mu kdor si to szer k' serzu vsame, pa vender kerſhanſko, sveto ne shivi! „Mifli v' serzu na Boga, in vse tvoje govorjenje naj bo od sapoved nar vikſhiga.“ Sirah 9, 23. Spodobi se, de imajo serze in usta s' Bogam opraviti, ker v' vezhnosti, v' sapopadku vſih zhaſov, ni noben zhaſ, nobena minuta k' tem perpravna. Tukaj vzhaſih zhlovek ne ve, kako bi kratke dni svojiga minljiviga shivljenja potratil. Zhaſ, kteriga Bog sa-se imeti hozhe, mu je slo predolg; kadar pa svetu flushi, ali

pa kadar ga more sapustiti, mu je pa zhaš prekratik. Mej tem se perblisha konez zhasa, in sa njim pride dobra ali huda vezhnost, kakor je zhlovek zhaš dobro ali slabo obrazhal. Ah! koliko jih bo na konz u svojiga zhasa, ko she ne bodo mogli govoriti, per sebi tako le mislilo: O kaj ko bi pazh imel vsaj eno uro, vsaj eno minuto tistih let, ktere sim sgu-bil! O kaj ko bi pazh samogel vnovizh shiveti, kakor sim she takrat shivel, kadar sim to she le od delezh premishljeval, kar se sdaj s' ma-no godi! Oh! kaj ko bi pazh sdaj imel tiste perloshnosti, tiste perpomozhke, ktere sim ta-krat samudil! O jest nesrezhen zhlovek! Sdaj so shelje bres sadu, zhaš je pretekkel, ura je odbila.

Ljubi bratje! zhaš je tudi naš sa kratik. Sto-letja naj stoje ali naj teko, in se spreminjajo; kakor koli se hozhejo, zhaš je sa-me le toli-ko dolg, kolikor dolgo je moje shivljenje. Vem, de sim vezhi del svojiga shivljenja she preshi-vel; pa ne vem, koliko zhasa mi je she od-lozheniga. Zhe moja sadnja ura danes bije, se moja vezhnost danes perzhne. . . .

Strashna misel! nikoli vezh ne smem na-njo posabiti.

Zhlovek umerje. . . Ino sdaj je vso vezh-nost tak, kakorshin je. — Skosi boshjo neskon-zhno milost bi bil she pred eno minuto samogel otet biti, sdaj je pa bres reshjenja sgubljen. — Pred eno uro se mu je bilo s' gnado boshjo she mozh svelizhati, sdaj pa je v' sodnikovih rokah. Vzheraj ga je she duhoven opominjal

in profil, sa svelizhanje skerbeti, in danes pa med pogubljenimi prebiva. Danes teden smo ga s'he mi svarili, de naj se s' opravili tega sveta nikar tako ne pezha, naj sa svoje sdravje skerbi, in sdaj je pa res na unim, nesapopadljivim svetu. . . . Tode zhimu koga drujiga premisljujemo? Premislite raji sami sebe, ker bote morebiti sdaj na tem kraji umerli, kjer sdaj stojite. Nashe stopinje so ishtete; dobri in hudobni ne bota nobene stopinje vezh storila, kakor kolikor jima jih je odlozhenih; kadar se sadnjizh prestopish, si pa v' hishi svoje vezhnosti, is ktere nihzhe ne pride. „Ti si sizer vse moje stopinje ishtel, tode odpusti mi moje grehe.“ Job. 14, 16.

Tretizh. Vezhnost je vshitek neumerjозhnosti, ktere zhlovek nikdar ne more sgubiti.

Prav rezhi, je sam Bog vezhen; ker je is sebe potrebno in neskonzhno bitje bres sazhetka in bres konza.

Zhlovek, podoba boshja, ima le nepopolnama vezhnost, ker se namrezh njegova vezhnost s' njim perzhne, pa nikdar ne neha. Njegova dusha je po nashih sapopadkih vezhna, ker je neumerjозha, je vezhna po konzu, kteriga nikdar ne bo (ker ne bo nikoli biti nehala) pa ni vezhna po sazhetku, ker se res perzhne (kadar je zhlovek svarjen.) Kaj pa bi bila neki umerjозhnost dushe bres vezhnosti? Ali pa kaj je vezhnost v' dushi? Je toliko, kakor:

Dusha bo neumerjозha per Bogu,

Dushine dela bodo neumerjозhe pred Bogam.

Dufha bo neumerjzhe plazhilo od Boga dobivala.

Dufha nikdar biti ne neha, ker ne more umreti, ne poginiti.

Dufhine dela ne nehajo, ker se ne morejo vezh spremeniti.

Dufhino plazhilo ne neha, ker sa-njo ni vezh odpušhanja.

Kakor je ta reſniza sa malo ſhtevilo iſvo-ljenih veſela in polna troſhta; ravno tako je ſtraſhna sa velko ſhtevilo pogubljenih.

Zhlovek gre v' hiſho ſvoje vezhnoſti, *kjer bo vezhno ſhivel.*

Pogubljeni zhlovek naj ſmerti klizhe, kakor je hozhe, vender je nikoli ne bo.

Naj ſi ſvoje pogimbe ali v' dobreſte ali pa v' ſhtraſinge ſheli, dokler je hozhe, ne bo priſhla. Zhlovek, podoba boſhja, ravno tako, kakor Bog, njegov ſtvarnik, ne bo nikoli nehal biti, in ta ſtraſhna popolnomaſt v' revnim zhloveku bo neſkonzhno vſigamogozhnoſt neſkonzhniga ſtvarnika vekomej oſnanovala. —

Zhlovek gre v' hiſho ſvoje vezhnoſti, *kjer njegove dela vezhno ſhive.*

Svet ſe ſpreminja, ſveſde tamné, rod sa rodam odmira, duſha pa vekomej taka oſtane, kakorſhna v' vezhnoſt pride. Kain je po toliko tavſhent letih ravno tako hudoben, kakor je bil ob zhaſu ſvoje ſmerti. Kri njegoviga brata Abelna ſhe ſdaj sa maſhevanje vpije, in kadar bo ſhe milijon let in ſtoletij preteklo, pa ſhe le ne bo jenjala vpiti. Kadar bo toliko let minulo, kolikor je peſka v' morji, liſtja na

semlji, prahu v' ljuſtu, bom jeſt ſhe ravno tak, kakorſhin bom v' vezhnoſt priſhel.

Zhlovek gre v' hiſho ſvoje vezhnoſti, *kjer njegovo plazhilo vezhno shivi.*

Kakor duſha ne more poginiti in nehati, ravno tako ne more njene ſrezhe ali pa neſrezhe konez biti. Kakor je Bog neſpreminjliv, tako ſe tudi duſhni ſtan v' vezhnoſti ne ſpremini. Dokler je Bog Bog, tako dolgo je on ſhtraſovavez hudiga in plazhevavez dobriga. Ogenj, kteriga je njegovo maſhevanje v' peklu perſhgalo, nikdar ne vgaſne. Kdor pa v' nebeſih Boga vſhiva, ga ne bo nikoli vezh nehal vſhivati. Sazhetik in obſtojezhnoſt drugiga niſta, kot *neismeren sdaj*, ondi ni nobeniga preſtopa, kjer ni konza. Po tem ko ſe zhlovek ſhe dolgo zhaſa v' nebeſih veſeli, ali pa ſhe dolgo zhaſa v' peklu terpi, je ſhe ſmiraj le per sazhetku ſvojiga veſelja ali pa terpljenja.

O vezhnoſt! kdo ſamore na-te prav miſliti, in ſe pred tabo ne treſti? Kako ſamore ſoſebno ozhitni greſhnik na-te miſliti, in ſe vender ne odverniti od ſvojih grehov? Kaj ſo neki kratke minutize naſhiga shivljenja, ktere tukej shivimo, proti neisrezheno dolgi vezhnoſti, v' kteri bomo ali med pogubljenimi v' terpljenji, ali pa med nedolſhnimi in ſpokorniki v' zhaſti in veſelji shiveli! Kaj ſo nekteri dnevi, ktere ſe perpravljamo in ſa ſvojo hiſho ſkerbimo, proti zhaſam bres zhaſa, bres let, v' kterih bomo vedno nabirali in ſpravljali, kar ſmo le enkrat ſejali! Kaj je dobro, ktero sdaj na tem ſvetu hozhemo, proti hudimu, ki naſ

po smerti zhaka! kaj je hudo, ki nas sdaj sadeva, proti dobrimu, ki je v' desheli shivih sa nas perpravljeno!

Ljubi bratje! Zhe nismo mi slepi kdo je pa slep, in komu she slepiz porezhemo? Sdaj na zhal mislimo, kteriga nimamo, sa zhase delamo kteri so nam nesnami. Sa vezhnost vemo, pa vender nozhemo sa-njo vediti. Donef veselje obhajamo, in svojim pozhutkam sfreshemo; jutri se pa sdihtovanje, stokanje in jokanje perzhne, ktero ne bo nikoli vezh nehalo. Kolikor blisheje smo velkiga, in strashniga prestopa v' vezhnost, toliko manj mislimo, kje smo. Sadnje stopinje v' pogubljenje so skorej vselej nar veselishi; in velikrat je sadnji osir na svet nar nesrezhnishi, kteri nas ob dobri pogled v' vezhnost perpravi. Zhlovek pojde v' hisho svoje vezhnosti, in bo tak ostal, kakorshin bo va-njo prishel. „Jesuf, Sin Davidov! usmili se me, de spregledam.“ Mark. 10, 48.

Drugo premishljevanje.

Gresnik pred sodnikom.

„**S**trashno je shivimu Bogu v' roke priti.“ Hebrejz. 10, 31.

Vsi ljudje bodo sodniku, ki je vezhen, v' roko prishli.

Vsi grešniki bodo sodniku, svojimu sovrašniku, v' roke prišli.

Zhlovek tega ne premisli, grešnik tega ne verjame, dokler v' resnizi ne skuši. Pa na naglim ura perdere, v' kateri more vsigamogozhni Bog predersnim in nevernim ljudem pokasati, kaj in kdo je on; kaj in kdo so pa oni, in kaki bodo. Bresboshnik je rekel: Ni Boga; f' zhašnim shivljenjem je vfiga konez. Naturnik vedno sam per sebi pravi: Nashimu Bogu ni mar, kako kdo shivi; on na nas nizh ne porajta. Slab kristjan pa smiraj sam per sebi misli: Sej je le dober Bog, on se bo vsih nas usmilil.

Pridite tedaj, snidite se vsi skupej, in poskusite v' vezhnosti, ali je bila fleparija ali resniza, kar vas je vera uzhila, ali je dobro, ali strashno, shivimo Bogu v' roke priti. Zhlovek umerje, njegova dusha pride pred Boga, pred Boga, sodnika, pred Boga shtrafovavza hudobnih, ali pa plazhevavza dobrih. Ljubi bratje! s' mislami zlo tje pred Boga spremimo zhloveka, kateri gre pred nami v' vezhnost, in sa kterim bomo tudi mi v' nekterih letih ali pa v' nekterih dneh tje pred sodnika prišli. Ondi premishlujmo zhloveka in Boga, obsojenja in sodnika, kakorshna sta. Premislimo grešnika, ki umerje, in sodnika, kterimu grešnik v' roke pride.

Grešnik je bres isgovora, sodnik pa bres usmiljenja.

Grešnik se ne more vezh isgovarjati, sodnik pa ne vezh usmiliti.

Greslnik ne more sbeshati, sodnik pa ne persanesti.

„Strašno je tedaj shivimu Bogu v' roke priti, ker si zhlovek nizh vezh ne more pomagati, in ker mu Bog nizh vezh ne more persaneshati. Gospod! presuni s' tem svetim strahom mojo dusho in moje serze, dokler she shivim, de te bom shivo sposnal, in ti svestejshi flushil. Tvoja prihodna strashna sodba naf more boljshti, ali pa bomo pred tabo she vezhi shtrafinge vredni. „Prebodi s' svojim strahom moje meso, ker se bojim tvoje sodbe.“ Psalm 118, 120.

Perva resniza.

Greslnik je per sodbi bres isgovora.

S' zhim si greslnik pred posemljiskimi sodniki pomaga?

On svoje pregreshenje isgovarja, zhe ga poslusshajo.

Drugih ljudi profi, de bi sa-nj profili, zhe ga uslishijo.

Si persadeva sodnika omezhati ako mu ga je mozh kaj preprofiti.

Pred vezhnim sodnikam pa, ljubi bratje! vse to nizh ne pomaga.

Pred njim ne pomaga nobeno isgovarjanje, ker je sodnik vsigavedozh.

Ne pomaga nobena proshnja in pomozh soper sodnika, ker je on vsigamogozhin in edin Gospod vsih stvari.

Ni nobeniga upanja in sanafhanja na sodnika, ker je sdaj le pravizhin in se ne da isprofiti.

Pervizh. Pred vezhnim sodnikam ne pomaga noben isgovor.

On vse posna, kar vaf sadene, torej ne more vafhiga sagovarjanja in isgovarjanja poslušhati.

Vi njega posnate, torej se ne bote isgovarjali.

Sodnik vafho krivizo bolj, neisrezheno bolj posna, kot vi; vi pa njegovo pravizo tako posnate, kakor drugi ljudje. Vafha vest so velke bukve, ktere gresniku vse pokashejo; vafhe lastno sposnanje je prizha vafhjih pregreh; vafhe shivljenje, vafha smert, je tako rekozh, vafh edini sodnik. „Vsi bomo pred Kristufovimi sodnimi stolami stali.“ Rimlj. 14, 10.

Od te resnize nam ni treba ptujih sgledov, ljubi bratje! sej nas vse sadene.

Vsim se nam bo taka godila; vsi bomo prez ob uri svojiga lozhenja is tega sveta pred Kristufovimi sodnimi stolami stali; ondi bomo prez, ko bomo od sves trupla resheni, stali, in tudi bomo ob enim vse svoje shivljenje, svoje grehe in hudobiye vidili, tukaj bomo svojo sodbo she, tako rezhi, popred sposnali. Kaj mislite, ko bi nam bilo perpushteno, f' zhim bi se neki pred sodnikami isgovarjali?

Smo imeli v' shivljenji dosti sposnanja, pa nismo po sposnani resnizi shiveli.

Smo imeli obilno zhafa, pa smo ga sa pravljali.

„Smo imeli dosti perpomozhkov in gnad, pa jih nismo v' svoj prid obrazhali.

„Smo imeli veliko posvarjenja, pa so se nam ufhesa ugladile.

„Kaj bom pozhel, kadar bo Bog vstal me ne sodit? Kaj mu bom odgovoril, kadar me bo isprasheval?“ Job. 31, 14.

Desiravno she 'prav ne vem, kakshin bom v' vezhnosti, vender morem she sdaj rezhi, *de inam dovolj sposnanja* (de verne djanske resnize dovolj dobro vem).

Vem, kar mi je nekdej ravno ta Kristuf, moj postavedajavez djal. Vem, kdo je Kristuf, kateri je sdaj moj sodnik. Torej dovolj vem kar mi je verovati in storiti. Dobro vem sakaj mi je verovati, in sakaj storiti.

Zhe pa verne in djanske resnize po svojim raslagam, jih is predersnosti islagam, ktere ne morem isgovarjati. Zhe mejnike boshjih in zerkvenih sapoved prestopam, jih sato prestopam, ker sim hudodelnik, kateri po svojih hudih strastih shivim. Zhe sim svoj talent sakopal zhe po svojim sposnanji ne shivim sim len hlapez, kateri gospodovo voljo vem, pa je ne spolnujem. Kadar se modrejshiga shtejem, kakor so brumni ljudje, se ne shtejem modrejshiga savoljo premajhniga sposnanja, ampak savoljo prevsetnosti. Kadar sim v' nekterih resnizah neveden, je moja nevednost pregresna, ker le is lene volje, ne pa is pomankanja perloshnost isvira. Moji isgovori, moje prasne svijazhe me le v' shivljenji slepe, po smerti mi

pa vezh ne bodo golfale, vsigavedozhiga sodnika pa she zlo ne morejo golfati.

Tukaj, ljubi bratje! tukaj naj se prevsetni modrijan k' nam vstopi; tukaj naj se sa svoje svijazhe potegne, f' kterimi nas je motil; tukaj naj terdi svoje nauke, kteri so nam bili nekda j vshezh; tukaj naj svojo varnost skuš, ktero je drugim osnanoval. Oh! kaj govorim! „In vsi hudobni si bodo usta samafhili.“ Psalm. 106, 42. Grefhnik bo omolknil, in bo mogel sodbo boshjo moliti, ktera ga bo v' gogubljenje obsodila. Sdaj f' vsmi svojimi isgovori le Bogu ozhitamo; f' tem se opravizhujemo, de na Boga svoje pregrehe spahujemo. Ali jih bomo pa tudi v' vezhnosti tako na-nj spahovali? Ali porezhemo sodniku: smo bili nevedni, ti si nam premalo luzhi dodelil, satorej smo safhli? smo bili flabi, ti si nam pa premalo mozhi dal, sato smo padli: smo se prenaglili, ti si nam prevezh rastreseno naturo dal, sato nas je sapeljala? — Vsi hudobni bodo molzhali. Kaj bom pozhel, kadar me bo Bog prifhel sodit? ino kaj mu bom odgovoril, kadar bo od mene rajtingo hotel?

Jest sim imel obilno zhasa. Bukve smerti se pred mojimi ozhmi odpro, in jes videm, koliko zhasa sim imel, kadar sim *greh* delal; koliko zhasa je minulo, de nisim *nizh* delal, koliko zhasa bi bil lahko imel, *dobre dela* delati. Vef ta zhas mi je Bog le v' dobre dela dal, zhe jih pa nisim delal, sim pa ta zhas svojimu Bogu in svoji dushi kradil. Bog mi sato ni toliko zhasa dal, kolikor sim ga imeti

hotel, ker nisim pretezhniga zhasa tako obrazhal, kakor je Bog hotel. Veliko se jih je v' malih letih svelizhalo, jest pa, ko bi bil she dalje shivel, bi se bil she nefrezhnishiga storil.

Bog je nektare ljudi sato sgodaj is tega sveta poklizal, de bi se ne bili dali pohujshati in sapeljati.

Mene je pa sato poklizal, de bi ne bil she dalje pohujsheval ali de bi ne bil pohujshan.

Bog je zlo v' svoji strashni sodbi milostljiv, in pravizhen v' vsih svojih potih.

Samorem li leta tajiti, ktere mi je on v' svelizhanje dal, in ktere sim pa jest v' pogubljenje obernal? Ali mi je mozh ur posabiti, ktere sim tudi jes hotel Bogu darovati, ktere sim pa vender potlej ptujim malikam daroval? S' zhasam sim kakor s' blagam delal, ktero se ne da nikoli smanjshati; sdaj pa ne morem nobene minutize vezh isprofiti. „Lej! prevsetnesh! nad-te pojdem, rezhe Gospod-Bog vojsknihtum; ker prishel je tvoj dan, prishel zhas tvojiga obiskanja.“ Jerem. 50, 31.

Kaj bom pozhel, kadar pride Gospod sodit? in kaj mu porezhem, kadar bo od mene rajtingo hotel imeti?

Sim imel dovolj gnad in perpomozhkov. Moje serze je bilo velikrat ginjeno, sam s' sabo sim bil nesadovoljin. Vest me je pekla, sposnal sim, de se je potrebno poboljshati in spreoberniti. Slishal sim glas, ki je nekaj od mene hotel; vzhasih sim si mislil: *Tako se ne bo srezhno isfhlo.* Velikrat sim se sklenil po-

boljšhati, in svoje poboljšhanje sim hotel *jutri* saref sazheti. Ta frezhni *jutri* kateri bi me bil lahko otel, pa ni nikoli prishel; in sdaj je pa samujeni *danes*, moj toshnik, moj padez. Ali sim samogel she kaj vezh sa-te storiti, me sodnik vprasha, in de bi ne bil storil? Ino ali si pa ti samogel she kaj vezh soper mene storiti, in nisi storil? Le sam sodi. V' pravizhni Kristusovi sodbi, pravi s. Krisostom, ne bo le Kristus sposnal, de zhloveka po pravizi sodi, ampak tudi zhlovek more sposnati, de je po pravize obsojen. — Is mojih ust, is mojiga govorenja, is mojiga serza me bo tedaj Kristus sodil; in zhe tudi ne morem resnize vezh ljubiti, vender je ne morem tajiti in ovrezhi.

Sam sebe se framujem; moje obupanje je moje obstanje (de sim ref gresnil) moja lastna pamet me pogubljuje; moja nesrezhna vezhnost je delo mojih rok.

Oh! kaj bom pozhel, kadar pride Gospod sodit? in kaj mu porezhem, kadar bo od mene rajtingo hotel imeti?

Bog me je vedno svaril. Tudi v' moji rasujsdanosti in v' mojim samaknjenji v' ta svet mi ni dal resnizhniga pokoja, ne popolnoma sadovoljnosti. Velikrat sim s' sholzam napolnjen kelh pil; nesrezhe so moje namene rasbile, hinavski prijatli so sulize soper mene vsdigovali, sunaj strah, snotraj pa trepet sta dni mojiga shivljenja ozhitno glodala. Velikrat sim se jesil, de sim, in sim tiste frezhne shtel, kateri v' tamnim grobu ne marajo sa frezho in nesrezho. Tudi smert k' meni ni prishla, kakor tat.

Velikrat je per meni terkala, pogledal sim jo, pa se je spe! fkrila. Njene osnanovavze sim she vezh let posnal; ljudje so mi v' obras pravili, de ne bom dolgo med njimi prebival. Bal sim se smerti, pa se vender nisim k' njej perpravil.

Vfaki dan sim vidil pogrebze per njih shaloftnim delu; pa, zhe sim jih vezhkrat vidil, manj sim na smert porajtal. Shaloval sim po svojim sosedu, prijatlu, in shlahtniku sa-se pa she nisim bil nizh v' fkerbi. Jest sim si mislil: Oni so sdaj v' nebesih dobro preskerbljeni, pa mi ni prishlo na misel, de jih le malo fskosi voske duri gre.

Bral sim sveto pismo, boshje shuganje, nepremakljive postave; pa se mi je sdelo de ni v' njih sa-me nizh imenitniga in potrebniga.

Radovoljno sim tedaj hotel pogubljen biti, in sdaj sim vezhno pogubljen.

Vezhni sodnik! tvoje dobrote le moje grehe tesheji delajo, in tvoje persanashanje moj dolg mnoshi. Tvoja resnizhna volja, mene svelizhati, te sdaj fili, me vekomej pogubiti. Jest sim te bil dolshan sa vezh dobrot, ko drugi ljudje, sahvaliti, ti pa nad mano vezh grehov vidish, ko nad drugimi ljudmi, savoljo kterih me savershefh. Nesrezhen sim hotel biti, in sdaj sim vezhno nesrezhen. —

Ljubi bratje! kaj bom pozhel, kadar pride Bog sodit? in kaj mu porezhem, kadar bo od mene rajtingo hotel imeti?

Drugizh. Soper sodnika ni nobene pomozhi.

Kadar se na tem svetu hudodelnik ne more, ali pa ne sme pred svojim posemljiskim sodnikom isgovarjati, ishe proshnikov, kateri sa-nj prosijo, in jih velikrat najde. Ponuja povrazhilo sa storjeno shkodo, in si s' tem svoj dolg manjsa. Obeta poboljsanje, in se mu velikrat verjame. Tukaj pa ljubi bratje! govorimo od tiste strasne sodbe, per kateri se ne da vezh glihati in poravnavati.

Tukaj ne pomaga nobeno sposnanje, nobena volja, nobeno obetanje, noben sklep.

Tukaj ne pomaga molitev in proshnja brumnih ljudi na semlji.

Ne pomaga pomozh in varstvo svetnikov v' nebesih.

„Tvoja shtrafenga, pregresna dusha! je natvegama perderla.“ Skriv. Rasod. 18, 10. Sodnik se vsede, in bukve se odpro. Sadnjizh, pa she veliko preposno spregledam. Shtevilo mojih grehov je neskonzhno. Nad njih velikostjo in ostudnostjo stermim. Vidim sgodnjo hudobijo svojih otrozhjih dni, rasujsdanost svoje mladosti, grehe in hude navade, v' katerih sim s' premislikam shivel, kadar sim bolj odrastel, gerdo nagnjenje, in pregresne shelje svoje starosti. Moje poboljsanje, ktero ni bilo obstojezhe, je le delo nature, in blis brumnosti; moje svete dela so svojoglavnost, moja molitev je hinavska svetost; moje dobre dela bahanje in lastna ljubesen. Sdaj se spomnim, koliko hudiga sim storil.

Od sibeli do groba je vse pred menoj. Vse moje leta so se sedinile. Ob enim se vsih sgo-

deb svojiga serga in svojih del do tanziga spomnim. Bersh je pred mano zela versta misel, shelja, nagnenja, pregresnih ali vsaj nepotrebnih besed. Bresen hudobije, kteriga nisim nikoli pregledoval, se mi naglo pred ozhmi odpre. Jest revni neumnik se nisim nikoli sam sebe sposnal. Sdaj grem pervizh v' svoje serze. Samorem li v' vsem svojim shivljenji, kakor nekteri, kako resnizhno spokorno solso naiditi? Ali mi je mozh k' mojimu troshtu sraven neisrezhenno veliko hudih del vsaj nektore pravizhne dela dobiti? Ali mi je perpusheno smed toliko del, ki me teshé, le eno samo prekližati? O prasna shalost! o nepridno sposnanje! o nepridna volja! . . . Vezh ni tistiga prijetniga zhafa, v' kterim me je Gospod iskal, ali pa v' kterim sim ga she mogel iskati. Tukaj ni milostljiv sodni stol milosti, pred kterim zhlovek odpushenje svojih grehov doseshe, kadar se jih prav obteshi. Bog hudobnike le sato k' tem sposnanju sili, de jih is njih govorjenja obsodi, in de dajo na snanje, de so njegove sodbe pravizhne.

She vezh. Meni sdaj she ni mozh shelj po dobrim, in po poboljšhanji imeti. Sdaj sim sodnikov sovrashnik pred sodnikom, in bom vekomej njegov sovrashnik. Grevinga bi mi pekkel ugasnila, obupljivost mi ga bo pa kurila.

Moje pregrehe se ne morejo vezh mnošiti, pa tudi ne manjšhati.

Kakor sim svet terdovraten sapustil, tako bom v' vezhnosti vedno terdovraten; in kakor se ne more sodba premeniti, ravno tako se moj

dolg in moje shtrafinge vrednost ne bote spre-
menile. Obstal bom, de Boga nisim ljubil, pa
ga bom she tudi na dalej sovrashil. Jokal se
bom, de sim pogubljen, pa vender ne bom
nehal pogubljenja vreden biti. Moje ognjene
solse bodo solse togote, ne pa solse ljubesni in
dobriga sklepa! — — —

Kaj mi bodo takrat vsi ljudje na semlji,
in she vsi brumni na semlji s' svojimi shelja-
mi, molitvami, in dobrimi delmi pomagali?
Dokler sim bil na semlji, kakor so oni, bi mi
bila njih pomozh she lahko pomagala. Gospod-
Bog, neskonzhni milostivi Bog, bi jih bil she
lahko uslišhal, savoljo njih sols bi bil lahko
moje serze omezhil, in ga na dobro pot per-
peljal. Sdaj bo pa njih dobra shelja le njim
v' prid, moji dushi pa ne bo zlo nizh poma-
gala. Opzhinosti svetnikov, Jesufoviga neskonzh-
niga saflushenja, sakladov zerkve bodo drugi
deleshni, ki so jih bolj vredni, sa-me je pa
vse refhilo preposno.

Milost boshja bo dushe v' vizah prijatle
boshje tolashila, in hladila, vezhni ogenj v' pe-
klu se pa ne da ne gasiti, ne hladiti. Gresh-
nik je sapushen, sato ko je on Boga sapustil,
ni vreden usmiljenja in spregledanja, ker je
svoje spreoburnjenje smiraj odlaschal.

Ljubi bratje, kje bodo ta zhas sagovarjov-
zi nashih pregreh, ktere sdaj tako radi poslu-
shamo? Kje bodo opravizhevavzi nashih misel,
ki so nam sdaj vshezh? Kje bodo proshniki in
besedniki nashih slabost, kteri nam sdaj vse
lahko delajo?

Kje bodo takrat golufje, na ktere se sdaj sanafhamo? Kje bodo tiſti modrijani, kateri nam sdaj vſe drugazhi perpovedujejo, kakor pa bomo takrat naſhli. Kje bodo takrat vſi naſhi dobrotniki in prijatli, katerih prijaſnoſt moremo tako drago kupovati?

Menim, de ſhe glaſ ſ' ſodniga ſtola ſliſhim, kateri vpraſha? Kje ſo njih maliki, na ktere ſo ſvoje ſaupanje ſtavili? . . . „Naj pridejo in naj vam pomagajo, in naj vam v' potrebi pomozh dajo.“ V. Mojs. 32, 37.

Lejte tedaj, de ſim jeſt ſam, in de ni drugiga Boga sraven mene, in de ni nikogar, kdor bi mogel is moje roke oteti. Proti nebu bom ſvojo roko povſdignil, in rekel: Jeſt ſhivim ve-komej. Kadar bom ſvoj mezh, kakor bliſk, bruſil, in po ſvoji mozhi ſodil, ſe bom nad ſvojimi ſovraſhniki maſheval, in tiſtim popla-zhal, ktere mene ſovraſhijo. Svoje ſtrele bom ſ' kervijo, ſ' kervijo pobitih napajal, in moj mezh bo tiſtih ſovraſhnikov meſo ſherl, kateri ſo bres oroſhja in bres mozhi.

Ta ſtraſhni mezh, ljubi bratje! zhaka greſh-nika v' vezhnoſti pred ſodnim ſtolam, in kdo ga bo njega varoval?

Oh! ſvetniki v' nebeſih, na ktere sdaj morebiti predersno ſaupanje ſtavite, vam takrat ne bodo vezh mogli pomagati. V' ſhivljenji in v' ſmertí je njih proſhnja reſ mozhen in ſve-lezhanſk perpomozhik, po katerim nam je vſim hrepeneti; per ſodbi pa greſhnik nima vezh od njih proſhnje upati. Svetniki ne bodo vezh ſa-nj proſili, ker je njegov zhaſ ſvelizhanja

pretekel. Oni sato ne bodo vezh sa-nj profili, ker ne morejo kaj drusiga hoteti, kakor kar nesprosljivi sodnik hozhe. Svetniki, pravi s. Augufhtin, nam takrat ne bodo na pomozh prifhli, ker takrat ne bo zhasa usmiliti se, in miloft isprofiti.

Tudi mati milofti, perbeshalifhe shivih greschnikov, takrat ne bo sa naf profila; ne bo vezh nafha mati, ker tudi njeni fin ne bo vezh nafh odreshenik, in Bog ne bo vezh nafh dobertljivi in ljubesnivi Ozhe.

Angelzi varhi, kteri naf v' shivljenji varujejo, se nam bodo takrat nafhi flushbi odpo-vedali, oni bodo nafhi toshniki in spolnovav-zi strashne sodbe boshje. Oni poreko: Gospod! ti si pravizhen, pravizhna je tvoja sodba, ker krivizhnika ne pustish bres saflushene shtra-finge! . . .

Adamovi otrozi! kteri to greschnikovo nefrezho, in njegovo prihodno obupanje pred vi-dite, kaj se vam je is tega uzhiti, de ne bote v' ravno tako nefrezho prifhli? „Poslufhajmo vsi fkupej,“ pravi Salomon, „zhimu je bilo vse to govorjeno: *Boga se boj, in njegove sa-povedi dershi, ker to je ves zhlovek.* In Bog bo vsaki prestopik, in vse, kar se je sgodilo, bodi si dobro ali hudo, pred sodbo vsel.“ Prid-gar. 12, 13. 14.

Tretjizh. Per sodbi nima greschnik nobe-niga upanja in sanafhanja na sodnika.

Na tem svetu hudodelnik kteri sodnikovo mehko ferze posna, tako dolgo upa, de mu bo sodnik persanesel, dokler se sodba nad njim

ne spolni. On upa, de mu bo sodnik shtrafingo odpustil, ali smanjšhal, ali pa skrajšhal.

Kako se je pa tebi mozh, nesreznhi gresnik! od mehkote vezhniga sodnika preprizhati, f' ktero ti bo sodni dan tvoje grehe spregledal? Kaj ni to, boshjo pravizo tajiti, soper boshjo besedo govoriti, Bogu nezhaft delati, in veri se odpovedati?

Boshja milost! nihzhe ni bolj dolshan, kot jest, nad tvojo velikostjo stermeti! nikomur ni bolj potrebno, kot meni, profiti te! Pa vender bi tebi veliko nezhaft storil, ko bi od tebe upal, de bo gresnik vedno bres shtrafinge; sgubil bi te, ko bi mislil, de se bo grehu tudi v' vezhnosti persanashalo. Oh! ljubi bratje! ravno to predersno saupanje na boshjo milost v' shivljenji, je vezhi del isvir nashiga pogubljenja v' vezhnosti. Gresnik, ki je umerl, odpushanja svojih grehov ni po kershansko upal, ampak si je boshjo milost she le v' svoje pogubljenje obrazhal, ker je ravno sato, ko je Bog milostljiv, nove grehe delal. Ta lepa lastnost boshja ga ni od njegovih hudih potov odvernila, ampak mu je le v' to flushila, de je smirej dalje po njih hodil.

Kar bi ga bilo moglo perganjati, Boga zhes vse ljubiti, mu je pa le perloshnost dalo, Boga sovrashiti; in on je le sato Boga klel, ker je svedil, de se boshja milost she ni navelizhala, preklinovanja terpeti. Rekel je: Greshil sim, in kaj se mi je savoljo tega hudiga sgodilo? Narvikshi je poln poterpeshljivosti. Smem greh na greh nakladati, boshja milost

je neskonzhna, in mi je porok, de bom odpushtenje svojih grehov sadobil. In tako je bil grešnik savoljo svojiga nespametniga in perversniga upanja vezhi grešnik. Ker je boshjo poterpeshljivost v' slabo obrazhal, se je ne vredniga storil. Ko bi bil grešnik le pravizo boshjo shalil, bi ga bila dobrota boshja varovala. Ker se je pa tudi nad dobroto boshjo pregrešhil, kaj ga bo she rešhilo?

K' svojimu in k' vashimu strahu spet pravim: She na tem svetu so taki grešniki, ki odpushtanja prosijo, pa ga ne doseshejo. Hudobni Antijoh je Gospoda profil, od kteriga ni imel milosti prejeti. II. Makab. 9, 13.

V' vezhnosti pa she takih ni, ki bi samogli profiti.

V' vezhnosti ni vezh upanja, ker je vse, in sa vse skosi isfojeno.

V' vezhnosti ni vezh golufanih ljudi, ker vsi rešnizo posnajo, in shtrafinge svoje perve smote vezhno terpe.

Gorje! pravi svet Augushtin, gorje! tudi hvale vrednimu shivljenju, zhe si ga bres milosti boshje mislish. In is tega on sklene: Dusha naj tukaj, kjer je kraj, in zhas milosti, sa-se dela, kolikor more. Tukaj delaj pokoro, de bo samogel Bog nash sodnik svojo sodbo premeniti.“

Ljubi bratje! vi se *nad zhasam* motite, zhe po smerti sa grešnika milosti upate. Vi se *nad rezhijo* samo na sebi motite, zhe v' shivljenji sa grehe bres pokore milosti upate.

Druga resniza.

Sodnik bres usmiljenja.

Dolg je nespremenljiv, sodnik je nespremenljiv, torej more tudi shtrafinga nespremenljiva biti, in ravno to je shtrafinga vezhnosti. Ta resniza, ljubi bratje! naj ustrašhi kakor ho-zhe, je vender le smiraj resniza, in szer taka resniza, ki nas sadene.

Po smerti se Bog nima koga usmiliti, ker je gresnik nepoboljšljiv. Po smerti ni mogozhe milosti sadobiti, ker je sodnik nespremenljiv. Torej milosti per sodbi ni.

Pervizh. Gresnik pride k' sodbi nepoboljšljiv.

On pride tje, kakor sovrashnik boshji, ki se vezh ne more spreoberniti.

Ker je sovrashnik boshji, torej Boga sovrashi, in ga vekomej vezh ne bo ljubil.

On posna Boga, torej vekomej ne bo nizh vezh va-nj upal.

On posna sam sebe, in se bo vekomej v' svojim obupanji klel.

Gresnik pekel she s' sabo v' vezhnost pernese.

On pride pred sodnika kakor saversheniz, in ki je she med nami shivel, je she imel vse snamenja svojiga pogubljenja nad sabo. Kadar smo ga na smertni postelji obiškali, in ga voljno umreti opominjali, je she tudi v' svoji dushi smert imel, ktere nismo vidili, in je she zhutil svoje blishno pogubljenje, kteriga

pa mi she zlo natolzovali nismo. Ondi je bil nespokoren, tukej je pa po smerti nepoboljšljiv.

Na smertni postelji, pravim, je bil *nespokoren*, in je nad Bogam le nepreprosljiviga sodnika in mashevavza vidil, torej se je nesaupljivosti in obupljivosti isdal. Radar je vidil svoje grehe in svoje ostudnosti, je she takrat mislil, de sa-nj ni odpuštenja, ne milosti. Is britke martre, ki so mu jo v' roke podali, je sa-se le prekletstvo slishal. V' odreshenikovich rokah je le blisk in strele vidil.

Sam se je savergel, in s' svojo pregreschno nesaupljivostjo si je sam svoje vezhno obsojenje v' serze sapisal. Ali pa se je nasproti v' svoji *nespokornosti* na smertni postelji vse prevezh s' obzhutleji napzhniga in predersniga saupanja mamil. Sodnika si je predobriga mislil, torej so ga njegovi grehi premalo grevali. Misilil je, de se Gospod ne more vekomej serditi, sato se ni nizeh jokal, ko ga je raserdil. Pre nemaren je bil, ker je menil, de Gospod greschnikam skosi perste spregleduje. Smert se mu je lahka sdela, ker je upal, de bo dobre in bres vsiga truda dobre smerti umerl; ob kratkim, on je pokoro v' nemar pustil, in ker je svoji dushi le serzhnost dajal, ji je pezhat svojiga pogubljenja vtisnil. —

Ali pa sadnjizh je bil *nespokoren* na smertni postelji, ker ga je njegova terdovratnost neobzhutljiviga storila. Morebiti je vero she sdavnaj v' serzu sadushil, in se vsm gnusobam nevere in rasujsdanosti isdal, in ni hotel slishati od spreobrnjenja, ne od vere, ne od svetih

sakramentov. Proti vsimu opominovanji je ozhi in ufhesa samafhil, in je v' takim slabim stanju svojo nefrezhno dusho isdihn timer. S' tem je vse okrog sebe stojezhe s' straham in trepetam napolnil, in je konzhal rasujsdanosti hudobniga in pohujshljiviga shivljenja, s' ravno tako pregreshno in shalofhno smertjo. Sdaj je pa vfiga tega konez. Mertvafhki svon je sapel, in kaj nam je osnanil? de je sdaj en zhlovek manj v' hifhi, ena dusha manj na fvetu, in en sa-vershen vezh v' peklu. —

Greshnik je v' vezhnosti *nepoboljshljiv*, in more nefrezhen pravizo vfigamogozhniga Boga zhaftiti, kakor je v' shivljenji njegovo milofh sanizheval.

On, krivizhni v' ognji velkiga Boga pove-lizhuje, kakor ga fvetniki, pravizhni v' vezh-nim veselji povelizhujejo.

On vshiva plazhilo hudiga, kakor uni plazhilo dobriga vshivajo; sdaj shanje, kar je v' veselji sejali, kakor uni shanjejo, kar so jokajozh sejali. Kadar se tedaj spomnite na ufsmiljenje nafhiga svelizharja proti nespokorni dushi, ki hozhe pogubljena biti, fi ne smete krivizhniga ufsmiljenja misliti, ktero s' Jesusovo pravizo obfhati ne more; to ufsmiljenje bo ofstalo nespolnjeno kakor ufsmiljenje fodnika, kteriga postave veshejo, hudodelnika k' smerti obfoditi.

Zhe se Gospod - Bog nad vezhnim pogubljenjem nevredniga greshnika joka, to jokanje, kakor folse, ki jih je nad Jerusalemam jokali, ne bo nefrezhe od greshnika odvern timer. Kadar

ga bo sodnik savergel in pogubil, mu k' vezhi-
mu porezhe, kar je rekel hudobnimu mestu,
ktero je preroke morilo: Dnev svojiga obiska-
skanja nifi posnal. Dan svojiga svelizhanja si
v' nemar pustil. Sdaj je pa prishel zhas, de
te bodo tvoji sovrashniki obsuli. Njim te bom
isrozhlil, ker tudi jes ne morem vezh tvoj pri-
jatel biti. —

Sveta vera! premagaj mojo pamet, in sa-
povej ji sposhtljivo molzhanje. She bolj pa
moje serze premagaj, in napolni ga s' sveli-
zhanjskim straham pred prihodno sodbo boshjo.

Ti mi kashesh sodnika bres spremenljivo-
sti, nespremenljiviga sodnika v' njegovim serdu
nad greham, nespremenljiviga sodnika v' shtra-
fanji greha, nespremenljiviga sodnika v' njego-
vi sodbi gresnikov, in kdaj? takrat, kadar
bo ref kakor sodnik prishel, kadar bom ref
pred njegovim sodnim stolam stal. Ti mi ka-
shesh Ozheta, ki me sheli reshiti, nar boljshi-
ga ozheta, kateri moje edine frezhe ishe, nar
dobrotljivshiga Ozheta, kateri mi vsiga obilno
da, nar persanashljivshiga ozheta, kateri ima
zlo s' nashimi grehi poterpljenje, dokler shivi-
mo, in val k' spreoburnjenju vabi, in nam
she dolgo shivljenje daje. Tode on se kakor
sveto pismo pravi, sadnjizh svojiga nerodovit-
niga usmiljenja navelizha, in njegova roka se
umakne zhe jo gresnik dolgo sanizhuje. Me-
sta Sodomo in Gomoro je she per miru pustil,
desiravno so she tri ostudnosti dopernesle, zhe-
terto je pa s' ognjem shtrafal. Gospod! jes zha-

šlim tvojo neskonzhno modrost v' tih mejnikih, ktere si svoji dobroti postavil.

Kam pa bi naš fizer bres tih štrahnih sgledov naša predersnost sapeljala, ker bi upali, de ne bomo nikdar šhtrafani? in kako slo bi se šhtevilo nespokornikov namnoshilo! Ko bi se tebe kakor šodnika ne bali, bi te tudi kmalo ne hotli kakor Ozheta zhaštit. Ko bi nam ne bil svoje postave med bliskam in grozam osnanil, bi jo, kakor Israelzi, ne hotli spolnovati. —

Pa kako štrahin raslozhik je ljubi bratje! med Jesusam svelizharjam, kateri je sa naš vse umerl, in med Jesusam šodnikam, kateri ne more nobenimu greshtniku vezh persanesti! Kak raslozhik je med dnevi pokore in svelizhanja in med dnevi plazhila in mashevanja!

Tukaj me Jesus k' sebi vabi, in me perganja, kakor koklja, kadar hozhe svoje pishta pod svoje perute spraviti. Tam pa me od sebe pahne, in me špred svojiga oblizhja verše. Tukaj šhe njegova kri sa - me tezhe ktero je na krishi sa - me prelil. Tam pa sa mashevanje nad mano vpije, in me v' pogubljenje obšodi. Tukaj se njegoviga krisha terdno dershim, in s' njegovo pomozhjo premagam. Tam mi je pa vojska šhe napovedana, in me na tla pobije. Tukaj imam vsiga dovolj; vse bi bil imel; pa ker šim tukaj vse napak obrazhal, torej tam drusiga nimam, kakor prekletstvo, mashevanje in pogubljenje.

On, dobrotljivi Ozhe, nam je pred pravil, de ga moremo iskati, dokler se šhe dobiti

da; in de bo pa zhaš prishel, ob kterim ga ne bomo vezh najditi mogli.

„Ishite Gospoda, dokler se naiti samore, klizhite va-nj, dokler je bliso.“ Isai. 55. 6.

Nam je vkasal po pravi poti hoditi, dokler imamo luzh, in je rekel, de naš bo ob svojim zhaš tma obshla. „Hodite, dokler imate luzh, de vaš tma ne obide.“ Janes. 12, 35.

Nam je vkasal moliti in zhuti, ker ne vemo, kteri dan in ktero uro bo zhlovekov sin prishel. „Torej tudi vi bodite perpravljeni, ker bo zhlovekov sin prishel ob uri, ki se vam ne dosdeva.“

Prerokval nam je, de ga bomo kdaj iskali, pa ne nashli, de bomo va-nj klizali, pa naš ne bo ušlihal. Luk. 12, 40.

Prerokoval nam je, de bomo v' grehih umerli, in savoljo grehov pogubljeni, zhe bersh pokore ne delamo.

On nam je vse, kakor ozhe svojim otrokam prerokoval, in sdaj? in sdaj je spolnjenje njegove besede, dan resnize, strashni sodni dan je prishel. Bog ni lashnik. Ref je prishel pravizhni, nesprosljivi, nespremenljivi sodnik. Prejeli bomo, kar smo si saflushili, in kar bo vsak sa nami prejel, kteri bo po nashih nesfrezhnih stopinjah hodil.

Bog našh sodnik se podkupiti ne da, ker je pravizhen; vstavljati se mu ne moresh, ker je vsigamogozhen; f' filo ne sodi, ker je poterpeshljiv. (Rich. a f. Vict.)

Oh! ljubi bratje! kaj vam she hozhem povedati? Kaj si hozhem sam sebi k' temu per-

djati, de bi se te nefkonzhne nefrezhe obva-
roval?

Premishljajte sodbo boshjo; ker bomo vsi
bres raslozhka pred-njo prishli.

Bojte se is vse mozhi sodbe boshje, ker
vtegne sa val nefrezhna biti.

Perpravite se k' sodbi boshji, ker sa-njo
pride frezhna ali nefrezhna vezhnost.

Sodite sami sebe s' vso ojistrostjo, sato, de
vam bo Gospod milost skasal.

Nizh ne porajajte na revne zhloveshke
sodbe, ker vam ne bodo nizh pomagale.

Jes vam pa hozhem povedati, koga se boj-
te: „Bojte se tega, kateri samore dusho in tru-
plo v' peklenški ogenj pahniti. Rezhem vam,
tega se bojte.“ Luk. 12, 5. 6.

Zhe more na sprizhevanje dveh ali treh
prizh she tak zhlovek bres usmiljenja umreti,
kteri Mojsefovo postavo prelomi, koliko vezhi
shtrafingo si pa she le tak zhlovek saflushi,
kteri Sinu boshjiga s' nogami tapta, kri save-
se, f' ktero smo bili posvezheni, nezhisto shte-
je, in duha gnade omadeshuje? Sej posnamo
tega, ki je rekel: Moje je mashevanje, jes bom
poplazhal. In na dalej: Gospod bo svoje ljud-
stvo sodil. Strashno je shivimo Bogu v' roke
priti. —

Kje, ljubi bratje! kje bo to strashno so-
dishe sa nas?

Ondi, greslnik! ondi, kjer bosh umerl.
Na ta imenitni stan nikdar ne posabi. Preglej
svoje prebivalishe, svoje leshishe, svoje stene,
na kterih nesframne podobe vise; tukaj bosh

umerl, in ravno tukaj bosh sojen. Preglej svoje skrinje in predale, kjer so nesramne bukve skrite, svoje mise, na katerih krivizhin denar v' kupih lesbi; preglej drage oblazhila in dragine, ktere si maliku svoje ljubesni namenil, takej bosh umerl, in takej bosh sojen. Misli na tisto nesreznho hisho, kamor te tvoja huda strašt vodi, na tiste kote, kjer te spazheni tovarshi zhakajo; na tiste poti, na katerih hozhesht kaj hudiga storiti; tukaj bosh umerl, in tukaj bosh sojen. Sodnik je povsod per tebi, in povsod je lahko kraj tvojiga sodishta in tvojiga odhoda v' pekel. —

Pred boshjo sodbo se nihzbe ne more skriti, pravi s. Gregor, ker ni nikjer mogozhe, de bi nas Bog ne vidil, kaj delamo, ali pa de bi posabil, kar vidi.

Tretje premisshljevanje.

Zhlovek, kateri po smerti she splohne ali gmenj sodbe zhaka.

„**L**judje bodo sahnili od strahu in zhakanja tega, kar ima zhes ves svet priti, sakaj nebesheke mozhi se bodo gibale.“ Luk. 21, 26.

Velli dan splohne sodbe je pezhat vsih sodb boshjih zhes ljudi. Ona je poterjenje in dopolnjenje posebne sodbe, ktera je bila

she nad mertvimi sklenjena; *Poterjenje*, pravim, ker je ozhitno pred nebam in semljo osnana; *dopolnjenje* pa ker bo tudi truplo od mertvih vstalo, in bo s' dušho vred vezhne frezhe ali pa vezhne nesrezhe deleshno.

Nikar ne rezite, de vas splohna sodba nizh ne sadene, ker bote she takrat mertvi. Ona vse sadene, ljubi bratje! shive in mertve, ker moremo vsi k' njej priti; vse vse sadene, pogubljene in isvoljene, ker bo takrat odlozhba vsaziga zhloveka popolnoma. —

Neskonzhno velik dan, sadnji dan smed boshjih dni! kakshin bosh neki sa-me? Tak in nizh drugazhi, kakorshin bo sadnji dan mojiga shivljenja. Kakorshniga te bo tvoj sadnji dan nashel, pravi s. Avgushtin, taziga te bo sadnji dan sveta nashel. Ker bosh sadnji dan sveta tak sojen, kakorshin bosh svoj sadnji dan umerl.

Ta dan je strashin, ako ravno si ga she tako delezh mislite. Zhe si ga tudi she tavshent in tavshent let delezh mislite, vender je, kar vas sadene, tako bliso, kakor bliso je dan vash smerti, ker je s' njim terdo sklenjen, in je le njegov odraslik. „Velki Gospodov dan je bliso,“ pravi prerok, „bliso je, in se naglo blisha. Glas Gospodoviga dne je shalosten, nar mozhnejshi bo takrat v' stiskah. Ker ta dan je dan jese, dan britkosti in stisk, dan shalosti in nadloge, dan tame in mraka, dan megle in viharja, dan trobente in buzhanja nad mozhnimi mesti, in nad visokimi turni. Ljudi bom stiskal, in bodo kakor slepzi hodili,

ker so se v' Gospodu pregrešili, torej more njih kri kakor prah, in njih trupla kakor blato rasmetane biti.“ Sofon. 1, 14 — 17.

Ljudje, ljubi bratje! bodo prestrašeni ker so se nad Gospodam pregrešili; sahnili bodo od strahu in zhakanja tega, kar ima zhes ves svet priti. Splohen strah savoljo tega, kar se vpri-zho vsih godi; splohno sahnjenje savoljo tega, kar se bo slehernimu godilo. Shivi ljudje bodo vidili, in stermeli, mertvi bodo vedili, in se trefli.

Premislimo tukaj sami per sebi splohni strah tega velziga sodniga dneva, kakor nam ga sveto pismo popishe.

„Strah nam bo delala natura s' osnanovavzi tega dne.

„Strah nam bo delala vest savoljo namena tega dne.

„Strah nam bo delal sodnik, kadar se bo ta dan ozhitno perkasal.

Ljudje bodo sahnili od strahu in zhakanja tega, kar ima zhes ves svet priti. Vi pa, ljubi bratje! samorete li to resnizo bres strahu premishljevati, savoljo ktere se je ajdovski sodnik trefel, kadar mu jo je apostel osnanoval; ktera je Tehnisko pufhavo s' pufhavniki napolnila; ktera she dan danashnji teliko perbeshalish sa pokoro sida; in ktera je nar vezhim svetnikom tako slo k' serzu shla, de jim je bilo kakor bi strashno trobento smiraj po svojih ushesih slishali buzhati?

Perva refniza.

*Natura nam bo strah delala s' strasahnimi
osnanovavzi sodniga dneva.*

Sin zhlovekov, ljubi bratje! bo drugizh
ves drugazhi, kakor je pervizh prishel. Ne bo
prishel kakor kralj miru, kadar je na semlji
lep mir; ne bo prishel neprevidama kakor po
nozhi shenin ob uri, kadar se ga ne bomo nad-
jali.

On, sodnik, on, rasdrasheni sodnik bo
ozhitno prishel; veliki zhudeshi mozhi in stra-
hu bodo njegov prihod na glas osnaneli, in
strashe perprave bodo osnanovavzi njegove sod-
be in njegoviga mashevanja. Bodo snamenja.
(Luk. 21, 25.)

*Snamenja na ljudeh, kateri se bodo med
sabo meshali in divjali.*

*Snamenja na semlji, ktera se bo v' svo-
jih podflombah trefla.*

*Snamenja na nebu, zhigar lepi red bo
rasdert.*

Svet se ne boljsha, desiravno se stara; se ne
smodruje, sato ko je savershen, in je she le
toliko hudobnisthi, kolikor blisheje je svojiga
savershenja, in sadnjiga rasdjanja.

Zhloveshka pamet se bo narpred smeshala,
in s' njo se bo sazhela vsa natura meshati; in
nar prvi tamni oblaki kateri bodo semljo ob-
dali, se bodo nar pred nad refnizo in zhednost
ulegli. Pervi osnanovavzi sadnje nadloge bodo:
Duh smote in lashi, duh hudobije, preklino-

vanja boshjiga, divje bledenje, in oštudno sovrashtvo med ljudmi.

Hude vojske se bodo perzhele, ktere bodo bolj is prevsetnosti, kakor pa is storjene krivize isvirale. Od hudih strašt oslepljeni ljudje bodo vsi uneti, de sami ne bodo vedili, kaj delajo. Is vojske bo israstel nepokoj, preganjanje, in raspertje. To raspertje bo narozhje zerkve preoralo, kraljestva omajalo, in ta ogenj bo ves svet sashgal. Ljudstvo bo soper ljudstvo vstalo in ga konzhalo; kraljestvo bo kraljestvo posherlo; brat brata umoril, hisha hisho sprasnila, in kdor se bo takrat mezhu ognil, bo pa kmalo per konzhanji sveta konzhan.

Ob tih shalostnih zhasih nepokoja in krivize bo ljubesen skorej povsod omrasnila. Polno golusov bo, kteri bodo po svojih hudih straštih shiveli, in bodo ljudi s' mnogimi svijazhami sapeljevali, ktere svijazhe golufija in hinavshi-na lésheta.

Take snamenja, ljubi bratje! bodo gerdi osnanovavzi pregreshniga zhloveka (Antikrista) kteri bo sa njimi na svet prishel. Svet more, preden pogine, tega otroka pregrehe viditi, kteri se bo prevsetno zhes vse vsdignil, kar je boshjiga, in si bo zhas perlastil, ktera se le samimu Bogu spodobi. Vsi ljudje sunaj teh, kterih imena so v' bukvah shivljenja sapisane, bodo to sverino molili, ktera bo Boga klela, in tudi oblast imela, soper svetnike vojsskovati se. Ta v' svijazhah hudih duhov isuzhena poslast, bo s' vsim slepenjem sapeljevala, se s' mnogim premaganjem skasovala, in kraljeve sede-

she f' filo jemala. Antikrist bo tako predersen, de bo v' tempeljnu boshjim prebival, kakor de bi bil Bog, in de bo tiste neisrezheni preganjal, kateri ga ne bodo hotli moliti. Take britkoſti je ni, in je ne bo, kakorſhna bo te sadnje zhaſe nad zerkev priſhla. Vſi bi ſe dali premagati, nihzhe bi ne bil ohranjen, ko bi Bog tih ſtraſhnih dni ſkuſhnjave ſavoljo iſvoljenih ne perkrajiſhal. Moj Bog! ſhe zlo tvoji iſvoljeni bi pred golufa poklekovali, in mu boshjo zhaſt ſkaſovali, ko bi jih Ti f' ſvojo vſigamogozhno roko ne podperal.

Ta ſverina, kakor jo ſveto piſmo imenuje ta Antikrist, kateri je iſ globokiga bresna priſhel, Goſpodove ſluſhabnike ſvoji togoti daroval; ſ' njih kervijo bo ſvoje tempelne in meſtne ulize polnil; Bog pa ſe bo ſavoljo kervi ſvojih ſluſhabnikov nad njim ſmaſheval, in ga bo f' ſapo ſvojih uſt konzhal.

Sa raſdjanjem vere, bo priſhlo raſdjanje zhloveſhke druſhbe. Angel maſhevanja bo poſodo nagnil, in gnufobe kuge, lakote, vojske, in vſih nadlog zhloveſhkiga rodu ſe bodo po ſvetu iſlile. Omamljeni, smoteni, vſi klamaſti ſe ti reveſhi kakor Kain v' ſvojim obupanji po ſvetu klatijo, in nekatere kuga poſhanje, nekatere ſgresnjene pohiſhtva ſaſpo, nekatere valovi poſhro, nekatere ſtrela pobije, nekteri od ſtraha ſahnejo. Saſtonj iſhejo otenja, kadar ſe namrezh hozhejo neſrezhe ogniti, pa naravnost vanjo lete. Pred ſmertjo beſhi, pa jim ſmert poſlod naproti leti. Perbeſhalifha iſhejo, pa pogubljenje najdejo. Beſhé pred ſodnikom, pa

je povsod, kamor koli pridejo. Se mu hozhejo is rok istergati, pa mu ravno v' roke pridejo.

Ali verujete, ljubi bratje! de bodo ti zha-fi ti hudi zhasi prishli? Pa so she le strashen sor velziga dneva, kateri bo prishel; so le sazhetik sadnje shalostne sgodbe; majhen sazhezhetik neskonzhniga terpljenja. „To je pa she le sazhetik britkosti.“ Mark. 13, 8.

Drugizh. Snamenja na semlji, ktera bo v' svoji podslombi pretresena.

Nova trobenta sabuzhi, in na njeni glas vezhi del vse pogine, kar na suhim raste, kar v' morji in po rekah shivi; viri bresna se odpro, in sraven oblakov dima poshasti is sebe mezhejo, ktere greshnike martrajo. Spet sabuzhi, in vsa semlja se zlo do dna potrese, trese se in serza vsih ljudi s' trepetam napolni. Morje v' svojim divjanji svoje postavljene mejnike prestopi, in shumi in divja, kakor truma rujovezhnih levov. Voda se v' smradljivo in gnjilo kri spremeni. Is oblakov gredo od vsih strani kakor desh, bliski in strele. Divje sverine deró is svojih berlogov, in ljudem, kar jih she shivi, s' nesnanim tulenjem blishnjo smert osnanujejo. Otoki in hribi se pogresnejo. Svesde ne bodo vezh svetile, ali pa bodo vse kervave. Vse stvari in vsa natura se med meshanjem, straham in trepetam k' splohnimu rasdjanju perpravljajo. Vse britkosti se morejo sterniti, pravi s. Gregor, de vezhno britkost napovedo. In ker je zhlovek vse stvari soper stvarnika napak obrazhal, torej se morejo, ka-

kor pravi sveto pismo, vse stvari s' serditim Bogam soper zhloveka vojskovati. — „Svojo netolashljivo jeso bo kakor sulizo nabrusil, in zel svet se bo s' njim soper neumne bojeval.“ Modrost. 5, 21.

Trobenta spet sabuzhi, in povsod strashen ogenj she strashnejshi pokonzhuje. Vse je rasdjano; vse je v' tem ognjenim potopu poginilo. Ta splohen ogenj je morje in reke posushil, in nebo rasdjal. Semlja je sdaj le velik grob in vse vidno drugiga ni, kakor kup pepela.

S' sapo boshje jese podkurjeni ogenj je prishel is semlje, je posherl velki svet, in zhloveshki rod je is sveta poginil, svet je poginil.

Tukej leshi tedaj svet v' svojim rasdjanji; on je kup mertviga pepela, v' gosti megli. Preteklo je tavshent in tavshent let, minile so kakor vzherajshnji dan, kateri je svetovo mladost in starost dokonzhal. In kako je mogla neumerjazha dusha po tem minljivim svetu tako gorezhe hrepeneti; si toliko domishljevat, se sa-nj toliko potegovati, in savoljo njega toliko grehov storiti? Minil je svet, in s' njim vred je vse minilo, kar smo na njem drasiga shteli. Ni ljudi ne shival; ni mest, ne polja, ne bogastva. Nad svetam drusiga ne vidimo, sunej snamenja mashevanja boshjiga. Kje so sdaj sakladi semlje, ktere je zhlovek s' takim trudam nabiral, s' takim veseljem imel, in tako napzhino obrazhal? Kje so kraljestva in njih mej-

niki, savoljo katerih je bilo toliko zhloveshke kervi prelite? In kje so kralji, kateri so se jih polastili? Kje so tišči velikani, ki so Bogu shugali, in se soper njega vsdigovali? Ali ljudje niso vedili, de so oni umerjozhi, de je svet minljiv, in de greh nikoli bres shtrafinge ne ostane?

Tretjizh. Snamenja na nebu: Na solnzu, luni in svesdah bodo snamenja, pravi nash svelizhar. Luk. 21, 25.

Solnze bo otemnelo, luna ne bo dala svoje svitlobe, svesde bodo od neba na semljo padale, neisrezhena nozh bo vef svet pokrila, in ga v' terdo tamo savila.

Tako, ljubi bratje! se sazhne nesnani Bog svojim stvarjem spet rasodevati. Tako sazhne Bog hudebni svet podirati, kterimu so se stvari boshje, lepi redni tek svesd, saporedni letni zhafi, oshivljenje vsih stvari le nesapopadljiva nakljuzhba sdéle.

Tako Gospod-Bog prizha, de je on stvarnik nature in de se ni natura sama sebe stvarila. Tako sazhetnik vsih rezhi njih podertijo spet osnani, in nam sadnjizh sveto resnizo poterdi, de so vse stvari is njegovih rok prishle, in de jih spet lahko v' nizh spravi, kadar koli njemu dopade. *On bo prishel, in ne bo dolgo odlashal.* On, ki je tolikrat pred nashimi ozhmi sneg kakor volno, in meglo kakor pepel po semlji rasgrinjal. On, pred kterim so se gore prez iskadile, de se jih je le dotaknil. On, bo prishel, in ne bo dolgo odlashal, ki

ima sam vse svesde popisane, in ki vsako po njenim imenu klizhe.

Ljudje bi bili lahko Boga dovolj sposnali. Nebo je njegovo velizhastvo vedno osnanovalo, in semlja je bila njegovimu povelju vselej pokorna. Le pametni ljudje so bili gluhi k' vsakimu glasu, neobzhutljivi k' vsaki shibi. Oni morejo nar pred s' svetam poginiti, in potlej pod njegovo podertijo Boga mashevavza sposnati. Posemljiski zherv more she le pod nogo tistiga, ki ga s' njo tare, svojo revshino in slabost sposnati.

Pa mi morebiti, kakor uzhenzi Jesufa Kristusa, porezhetе: *Kdaj je bo to godilo? Ali bomo mi to doshiveli?* Ino ali imash prav, de naf s' takimi nesrezhnimi sgodbami strashish in nadlegujesh, ktere bodo le take ljudi sadele, zhes ktere bodo Gospodovi prihodni zhafi natvegama perderli? —

Ljubi bratje! zhe she nad revnim ostan-kam ljudi nimate nobeniga usmiljenja, kteri bodo takrat na svetu shiveli, pa vsaj sami nase mislite. Kmalo kmalo bote ravno kaj tako shalostniga doshiveli. Vash odhod is tega sveta bo sa vas ves strah sodniga dne nad sabo imel. Kadar vam bo smert ozhi satisfnila, bodo pred vami svesde in luna otamnele. Nozh groba bo sa vas vezhna nozh. Solnze vam ne bo vezh persijalo, in bo zhasu konez storilo. Padez vashiga trupla bo sa vas padez vesolniga sveta.

Ravno ta Bog, ki bo kdaj v' oblakih svet sodil, bo na svojim sedeshi zhes vas sodbo sklenil. —

S' besedo, sadnje minute vašhiga shivljenja bodo kratek, pa strašhen sapopadek sadnjiga rasdjanja in konzhanja sveta. Zhe ravno te trobente ne bote slišhali, ktera bo pogimbo sveta napovedala, ali bote savoljo tega uno trobento kaj manj slišhali, ktera bo vaš, kakor druge ljudi k' strašhni sodbi poklizala? —

Druga refniza.

Vest nam bo strah delala savoljo namena sodniga dne.

V' dolini pogubljenja (Josafat) bo ljudstvo per ljudstvu, pravi prerok; ker dan je bliso, ob katerim bo Gospod v' dolino pogubljenja prišhel. Joël 3, 14.

In kako bo to? Sej bodo ljudje savoljo strašhnih napovedovavzov splohne sodbe sahnili, in sej ne bo nobeniga shiviga zhloveka vezh na svetu! Spomnite se, ljubi bratje! imenitne refnize, ktere vaš vera uzhi, in ktero tolikrat molite, hozhem rezhi, spomnite se vstajenja mertvih. Zhloveku je *enkrat* umreti, potlej pa sojenimu biti. Hebrej. 9, 27.

Ta *enkrat* bo per ljudeh sapped in maršikako prišhel. Vstajenje bo pa per vsih ljudeh na *enkrat*, ob enim. Mertvi, vstanite! vpije Gospodov angel s' strašhnim glasam, kateri se od jutra do vezhera, od polnozhi do poldne raslega: Mertvi vstanite! in pridite k' sodbi! Vstanite! Gospod shivljenja in smerti ukashe, flushabniki njegove pravize vaš klizhejo, njih

glas je po vsi semlji gromel. Vstani! Zhas je, de se zhloveshki rod is svojiga pepela s' noviga prerodi. Mertvi vstani!

Rastresene kosti! sklenite se, vsaka na svoj kraj. Meso! ktero si bilo velikrat premenjeno, vsami svojo nekajno podobo. Pepel! kateri si po semlji, po vodi in po ljustu rastresen, spravi se skupej in shivi. Mertvi prah! sterni se skupej, kot si bil popred. Globoki prepadi! dajte merlizhe, ki ste jih posherli in raskropili. Semlja! odpri svoje grobe, ispluj poshasti, ki so v' tebi, in daj Bogu trupla njegovih isvoljenih nasaj, ktere ti je kakor drag saklad isrozhil. Svelizhane dushe! pogubljene dushe! pridite doli is nebes, ali pa gori is pekla, de bo to truplo, od kteriga vas je smert lozhila, vashiga velizhastva ali pa vasheshtrafinge deleshno.

Oshivljajozhi duh! pihaj od shtirih krajev sveta, in te mertve trupla ogrej in oshivi. Vstani! Merlizhi vsih narodov in zhasov vstani! in poite k' strashni sodbi, de bote svoje obsojenje slisnali.

Merlizhi vstani! Na ta strashni trobentini glas se vsi grobi odpro. To minuto, kot bi s' ozhmi trenil, vstanejo in pridejo vsi merlizhi sleherniga stanu, sleherne starosti, obojiga spola, bogati in revni, vsih zhasov in rodov, is par, is jam in pokopalish, is gojsdov in travnikov, is rek in morja. Pepel se skupej sbera, kosti se sklepaajo in kite in meso jim srasstejo. Meso se more k' mesu, kost k' kosti perrasti, zhe so tudi deli trupla she tako de-

lezh po svetu rastreseni, zhe je tudi pepel ali prah she tako majhin; vsaka kost more v' svoj sklep, vsaki ud k' svoji mozhi in k' svojimu opraviu, in tako bo vse shitevalo zhloveshkiga rodu spolnjeno. „Oshivljajozhi duh pride vane; dusha pride na svoj poprejshin kraj, ljudje stoje na nogah, kakor silno velika truma.“ Ezech. 37, 10.

Oni so v' smerti pokornishti, kot so bili v' shivljenji; ker med njimi ni nobene neukretne stvari vezh; vse meso od otroka, ki je v' maternim telefa umerl, do nar starejiga sivzhika, od kralja, ki je na kraljevim sedeshi sedel, do divjiga zhloveka, ki je po gojsdih shivel, od perviga zhloveka, ki ga je boshja rokavarila, zlo do sadnjiga zhloveka, kateri bo is zhloveshkiga rodu rojen, vsi, vsi stoje tukaj na nogah. — Merlizhi vstanite! in poite k' sodbi. O kako vabljenje! Kak ukas! kako gromezhe povelje!

Nezhisti pepel! tresi se; pregresfhne kosti! trepetajte; ve se gerdo dershite. S' svojo sapo, ki vas shivi, daste nasnanje svoj strah in svoje obupanje. Merlizhi vstanite! poite spet v' shivljenje, ktero bo tavshent krat strashnejshi kakor je bila smert. Vstanite in poite k' sodbi.

Sdaj, ljubi bratje! sdaj si jes mislim vest gresfnika, in njegov nesapopadljiv strah.

Mislim si saspano vest mlazhniga zhloveka; ktera se bo tukaj gotovo isbudila.

Shiroko vest gresfnika, ktera bo tukej gotovo bolj tanka.

Terdovratno vest nespokornika, ktera bo tukej gotovo vsak udar zhutila.

Vsak je imel she popred svoj namenjen kraj, vsiga plazhila pa she ne. Truplo more biti deleshno dushniga veselja ali pa terpljenja, ker je bilo deleshno njenih del. Vest zhlovek more sojen biti, kakor je vest shivel. Zhlovekove zhednosti ali pa pregrehe morejo vsimu zhloveshkimu rodu snane biti, vprizho nebes in semlje in pekla more njegova vezhna frezha ali nefrezha sklenjena, in njegova sodba spolnjena biti. Poite k' sodbi, to de ne sato, de bi se od pravizhne sodbe boshje preprizhali, ampak de jo bote enkrat ozhitno pravizhno sposnali.

Takrat, ljubi bratje! bo nasha vest preprizhana de je resniza, ker bomo mogli k' sodbi iti.

Takrat bo vest preprizhana, de nam ni obštati, ker moremo obsojenje poslushtati iti.

Takrat bo vest preprizhana, de ni reshila, ne otenja sa nas, ker se more sodba nad nami spolniti.

Svojo vest sami premislite, ljubi bratje! kakorshna je sdaj, in is tega sodite, kaj bote na strashni sodni dan obzhutili. Pa tudi to premislite, lepo vas prosim, kaj bi bilo, kako bi vam bilo per serzu, ko bi ravno sdaj trobenta sapela: *Vstanite, in poite k' sodbi! Svelizhane dushe! pridite is nebes. Spokorne dushe! pridite is viz. pogubljene dushe! pridite is pekla.* Poite! mi se bomo k' vam perdrushili, in bomo s' vami vred prihodniga sodnika zhakali.

Sdaj, sdaj je zhas goram rezhi: Padite na nas, in hribam: Pokrite nas. Pa nas ne bodo poslušali, in ko bi v' sredi semlje stohneli, nas bo semlja is sebe vergla, in nas vsm pokasala. *Vstanite*, in mi bomo vstali; *poite k' sodbi*, in mi bomo prez per sodbi. O kako slo bo ta glas ljudem po ushesih buzhal! Kdor koli ga bo slishal, mu bo po ushesih brenzhalo. Jerem. 19, 3. Brenzhalo bo po ushesih mozhnih duhov, kateri si sdaj sapopadke od vere po svoji lastni volji delajo; po ushesih hudobneshev, kateri nozhejo vediti sa spolnjenje boshjih sapoved; po ushesih velikih tega sveta, kateri tukaj le druge sodijo, in ne morejo od nikogar sojeni biti, zhe so tudi she take shtrafinge vredni; po ushesih neusmiljenih poglavarjev, katerih beseda ljudi mori, in nedolshno kri tozhi.

Sdaj vender enkrat skupej stojta gospodovavez zhes tavshent in tavshent ljudi, in nar sadnji flushabnik njegoviga kraljestva, kateri ga je kdaj na vosu vosil; posemljiski kralji in revni bolniki, ki so po bolnifhnizah shiveli: flovezh vites starih zhasov, in nesnani zhlovek vzherajshniga dne. Oh! kako se bodo nekteri prestrashili! in kako slo se bodo pa nekteri oveselili! Is eniga kraja, is eniga pokopalisha smed dveh, ki sta v' eni jami leshala, ki sta bila v' shivljenji in smerti sedinjena, bo eden k' zhasi vstal, de bo pred vsm svetam opravitzen; eden pa k' osramotenju, de bo vpri-zho vsih osramoten; kak raslozhik! Na ta raslozhik, ljubi bratje! smiraj mislite; pa sami na-se nikdar ne posabite.

Tudi vi bote ravno v' tem mesu, v' kterim sdaj tukaj stojte, od mertvih vstali. Po tih ushesih ktere sdaj mene poslusnjajo, bo angelovo trobenta buzhalala. S' temi ozhmi, f' kterimi se sdaj gledamo, bomo kdaj konzhanje tega sveta gledali. Mi vsi bomo takrat vprizho pa kako? ali s' veseljem, ali f' strahom? s' upanjem, ali s' obupanjem? S' vami, ki vas tukej videm, s' vami se bo tako godili; *merlizhi vstanite!* sosebno vam se tako porezhe, ki smertno spanje spite; *vstanite in poi-te k' sodbi!*

„Sbudi se, kdor spish, in vstani od mertvih, in Kristuf te bo rasvetil.“ Efes. 5, 14. Kogar sdaj ne rasveti s' luzhjo vere, tega bo sodni dan s' sharki svojiga bliska rasvetil. Sbudi se, kdor spish, in Kristuf, kteri nas bo sodit prishel, te bo rasvetil.

Tretja refniza.

Sodnik nam bo strah delal, kteri bo sodni dan ozhitno prishel.

„Kadar ti bom to storil o Israël! se pa perpravi, svojimu Bogu naproti iti. Ker lej! on je, ki hribe nareja, vetrove stvar, ljudem svojo besedo osnanuje, sjutra meglo raspenja, in po visozhinah semlje hodi; Gospod; Bog vojsknh trum mu je ime.“ Amos. 4, 12. 13.

On bo sadnjizh prishel, ki so ga nekteri sheleli, nekteri pa sanizhevali, in ki ga sdaj vsi posnajo in se ga vsi boje. Kakor blisk naglo,

kot bi s' ozhmi trenil, od jutra do vezhera, od neba do semlje sveti, ravno tako bo prishel fin zhlovekovi is nebes na sodni kraj.

Strah gre pred njim, in gre v' serza vsih ljudi.

Strah savoljo tega, kar se blishati vidi.

Strah savoljo namena, is kteriga sodnik gre.

Strah savoljo sodbe, ktere si je vsak svest.

Sodnik gre k' sodbi, in kako?

Tedaj bodo vidili, pravi sam svelizhar, zhlovekoviga fina priti na oblakih, s' veliko oblastjo in zhashtjo. Luk. 21, 27.

„Takrat se bo perkasalo snamenje fina zhlovekoviga, na nebu; takrat bodo vsi narodi semlje tulili.“ Mat. 24, 30.

„Kadar bo pa zhlovekovi fin v' svoji zhashti s' vsmi svojimi angeli prishel, bo sedel na sedeshi svoji zhashti.“ Matt. 25, 31.

Nebeshke trume, ki ga spremijo, se tako hitro perkashejo, kakor prvi solnzhni sharki nar vikshi goré hitro obsejejo. Njegov krish se sveti v' oblakih, kakor strashno bandero. Na svitlim oblaku stoji. Smert gre pred njim. Hudizhi pod njegovimi nogami so perpravljeni sodbe njegove nepreprofljive pravize spolniti. Od njega gre ogenj, ki njegove sovrashnike shre. Is ust mu shviga gorezh plamen, in od njegoviga svitliga obrasa se ogli vnemajo. Blisk po daljnih krajih semlje strashno sveti. Pred njegovo svitlobo svesde tamne. One so le po luzhi njegovih pshiz obrazhajo, in se po blishti njegoviga ognjeniga oroshja sukajo.

Semlja prez odpre svoje bresne. Sodnik vidi sbrane ljudstva svojiga stvarjenja, in one sodnika vidijo. Nefrezhni gresniki! kako slo bo ta strašni pogled vaše pregresne duše presunil, ker se pred njim po besedah svetiga pisma gore kakor vosik topé, in ker nebo in semlja pred njim nasaj odstopita? Kam bote pred njim pobegnili? In kako se bote njegovi vsigaprizhijozhnosti skrili, ali pa pred njo beshali?

Oh! desiravno ga nozhete, vender ga morete gledati. Vidili bote pravizo in sodbo, ki ga spremite. Posnali ga bote, in bote od njega posnani.

Gospod bo sposnan, ki sodbo dela. Psalm. 9, 17. Gresniki bodo vidili koga so prebodli. Psalm.

Nevernik ga bo kakor kristjan posnal, Jud in krivoveriz, kakor katoliški kristjan, brumni in gresnik. Gospod bo sposnan.

Njegov gromezh glas se bo smed angel-zov in svetnikov slishal, rekozh: *Jest sim.* Janes. 18, 5. Jest sim Jesus, kteriga ste vi preganjali, tajili, in kleli. *Jest sim.*

Ta vsigamogozhni glas je she takrat vse lovze na tla vergel, kadar je imel Jesus sojen biti, kako mozh bo pa she le takrat imel, kadar bo Jesus prishel shive in mertve sedit. (*Augushtin.*) Jest sim, ki sim vam ta dan povrazhila osnanaoval, in vas pred njim svaril. Jest sim. Te so rane, ktere ste mi vi naredli; ta je glava, ki ste jo s' ternjem prebodili; ta je stran, ki ste jo vi presunili; ta je kri, ki

ste jo nad-se in nad svoje otroke klizali. Ta je moj krish, na katerim sim visil, in svoje shivljenje dal v' odreshenje njih veliko; ta je moj krish, pohujshanje Judov, in neumnost nevernikov, in sasmehovanje hudobnih kristjanov. Jest sim. Jest, ki sim vam po odreshenikovo dobro hotel, vas po priyatlovo klizal, po bratovo opominjal, po ozhevovo shtrafoval. Jest sim. Pa nisim vezh *Jesus odreshenik*, ampak sim *Jesus vash sodnik*. Jest sim Gospod.

Sodnik bo prishel, pa sakaj?

Bo prishel sodit shive in mertve, kakor na vera uzhi; sodit bo prishel po svoji postavi, ktero smo vedili, pa je nismo spolnili.

Po svojih sgledih, ktere smo hvalili, pa jih nismo posnemali.

Po svojih svelizhanskih perpomozhkih, ktere smo imeli, pa jih nismo v' svoj prid obrazhali.

„Kdo pa bo dan njegoviga prihoda sapopadel, in kdo bo njegov pogled prestal? Ker on bo kakor rastopezh ogenj, in kakor valavzov selishe.“ Malah. 3, 2.

Jest sim, ki vas sodim, ker mi je Ozhe vso oblast dal. Vi ste, ki vas bom sodil, ker ste sosebno moji. Vam sim vezh kakor vsm drugim narodam na semlji dobriga storil, in od vas sim nar vezhi nehvaleshnost prejel. Vam sim preroke poshiljal, vi ste jih pa morili; sam sim k' vam prishel, pa me niste hotli sprejeti. Per moji misi ste jedli, ste bili moji priyatli; snanzi, in uzhenzi, pa ste me isdali. Vam sim ponudil svojo kri v' reshnino, svoje sakra-

mente v' pomozh svoje gnade v' podporo, in nebefa v' plazhilo. Vi ste pa moje besedo sanizhevali, moje povelje smanjshevali, in moje shuganje v' nemar pufhali. *Jest sim, in vi ste.*

Gorje! pravi prerok, gorje! ta dan je strashen dan, ni ga njemu enaziga; to je zhaf britkosti sa Jakopa. Jerem. 30, 7.

„Gorje jim, pravi drugi prerok, ki Gospodoviga dne shele; zhimu si ga vofhite? Tisti Gospodov dan ni luzh, je le tama. Ne bo drugazhi, kakor ko bi zhlovek pred levam beshal, pa bi medveda frezhal, in kakor ko bi kdo v' hisho shel, bi se s' roko na steno naslonil, pa bi ga kazha pizhila.“ Amos. 5, 18. 19.

Pa bo vender ta dan prishel, in kakshin vlegne sa naf biti?

Jest vas bom prishel sodit, in bom hitra prizha soper hudodelnike. On bo sodnik in prizha, mi bomo pa tosheni in toshniki per sodbi. Malah. 3, 5. Dobro se ve, kako se jim bo godilo, kadar bodo od mertvih vstali. Svojo sodbo she pred vedo; pogubljenje jih pa more she bolj pezhi, morejo she bolj oframoteni in martrani biti. Njih oframotenje je martra, ne poboljshanje; njih obupanje shtrafinga ne spreobernjenje, in ker she pekel s' sabo k' sodbi perneso, od nje dvojin pekel nasaj neso. — „Povernite ji, kakor vam je pofojevala, dvakrat toliko ji povernite po njenih delih; in kelh, kteriga vam je nalivala, ji dvakrat natozhite.“ Skriv. rasod. 18, 6.

Kako frezhni bi bili, ljubi bratje! ko bi se mi ravno sato spreobernili in poboljsnali,

ker sdaj she ne vemo, kako bomo sodni dan obsojeni! kako srezhni bi bili, ko bi se raji sdaj dali od prihodne trobente poboljšhati, kakor pa takrat prestrašiti, kadar bo she ref pela!

Lej! jes bom kmalo prishel, vam pravi sodnik; kmalo bom prishel, in moje plazhilo je s' mano, de bom slehernimu po njegovih delih povernil. (Skriv. rasod. 22, 12.

„Blagor jim kateri svoje oblazhilo v' jag-njetovi kervi opero, de bodo imeli pravizo k' drevesu shivljenja, in skosi vrata v' sveto mesto iti. (Skriv. rasod. 22, 14.

Tisti so pa tedaj nesrezhni in pogubljeni, kateri svojo prihodno nesrezho vedo, pa se ne trudijo, de bi se je ognili.

Ako se ne spreobernete, vam pravi prerok David, bo on svoj mezh vsdignil, svoj lok je she napel in nameril; smertne strele je na-nj poloshil, ognjene pfhize si je skoval. Pfalm. 7, 13. 14.

Kdor se savoljo tega ne boji, kdor je v' pri-zhijozhim len, sa pretezheno nemarn, sa prihodno bres fkerbi; kdor se sdaj pred sodnikom, ki ga posna, ne trefe, pred njegovo sodbo ne trepezhe, tak zhlovek, ljubi bratje! ima vse snamenja nad sabo, de bo kdaj ismed shtevil-la pogubljenih.

„Satorej sin zhlovekov! prerokuj, ploskaj s' rokami, in ta mezh, ta morijozhi mezh naj bo dvakrat, trikrat omozhen; ta je mezh velike morije, pred katerim bodo oni trepetali.“ Ezech. 21, 14,

Zheterto premishljevanje.

Gresnik bo osramoten vprizho vliga
sveta.

„**N**arodi slisbijo tvojo nezhaſt, ſemlja je polna
tvojiga tulenja.“ Jerem. 46, 12.

To ſe bo ſgodilo, kadar bo ſodni dan na-
ſha veſt raſodeta in odkrita. Oſramotenje pred
vſim ſvetam naſ bo mozhno peklo, in to pe-
zhenje bomo ſ' velikim tulenjem na ſnanje dajali.

Po vpitji pogubljenih ſe velikost njih terp-
ljenja, in po terpljenji velikost njih greha in
ſafluſhene ſhtraſinge poſna. Narodi ſlisbijo tvo-
jo nezhaſt, in ſemlja je polna tvojiga tulenja.

Skrivne ſvijazhe gresnikov, kakor ſpoſhte-
ne ſtopinje pravizhnih morejo enkrat na ſvitlo-
bo priti, de bodo Goſpodovi pravizi zhaſt da-
le, in de bo to raſodenje del ſhtraſinge gres-
nikov, in plazhilo pravizhnih. Vſe pregreſhno
bo, kakor ſ. apoſtel Paul pravi, ſ' luzhjo po-
ſvetljeno; ker luzh vſe raſodene in odkrije.
Efes. 5, 13.

Sdaj luzh ſovraſhi, kakor jo hozheſh, ſej
te bo vender oſvetila, in bo tebe ſvetu, in ſvet
tebi v' pravi podobi pokasala. Ker nam je vſim,
kakor ſpet ſ. Paul pravi, pred ſodnim Kriſtu-
ſovim ſtolam raſodetim biti, de bo vſak prejel,
kar je v' ſvojim truplu dobriga ali pa hudiga

štoril. II. Korin. 5, 10. Per sodbi tedej ne bodo sami osramoteni, ampak tudi osramujejoži ljudje vprizho, kar je kdo v' svojim telesu dobriga ali pa hudiga štoril. Ta dan bo pravizhnimu dan veselja, ker se mu njegovo odreshe-nje perblisha.

„Kadar se bo pa sazhelo to goditi, glejte, in povsdignite svoje glave, ker se je vashe odreshenje perblishalo.“ Luk. 21, 28.

Gresfniku bo pa sodni dan šrašhen dan smerti, ker je na ta dan v' saklani dar hoshjiga mashevanja perhranjen. „Gresfnik bo do dne sodbe perhranjen, in k' dnevu serda perpeljan.“ Job. 21, 30. Pravizhnimu ni treba shalovati, ker se je popred v' svoj prid jokal. Gresfnik bo saštonj tulil, in trepetal, ker si ne more vezh pomagati.

Sdaj bomo premišljevali, ljubi bratje eniga nar imenitnišhkih namenov splohne sodbe, in eno nar vezhkih marter nespokorniga gresfnika per njej, namrezh gresfnikovo osramotenje per splohni sodbi; in pa kakoshno osramotenje?

Gresfnikovo osramotenje pred *drugimi ljudmi*, ker bodo lahko njegove gerde pregrehe vidili.

Njegovo osramotenje pred *drugimi ljudmi*, ker bo mogel njih lepo pokoro viditi.

Takrat bodo ljudje vidili, kaj smo mi štorili, in naš bo šram.

Takrat bomo vidili, kaj so drugi ljudje štorili, in naš bodo osramotili.

Oh! moj Bog! med mano in med smertjo je le ena štopinja, kako hozhem grevingo ali

obshalovanje svojih grehov v' prihodno shivlje-
nje odlašati. I. Kralj. 20, 3.

Ker ne morem ubraniti, de bi narodi sem-
lje od mojih pregreh ne slishali, naj pa vsaj
tudi od moje grevinge od moje pokore slishi-
jo. Ker nisim nedolshnih isvoljenih posnemal,
bom pa vsaj spokornike nasledoval. Naglo se
hozhem k' tebi, o Gospod! spreoberniti, in
ti se ne bošh vekomej od mene obrazhal. Ker
sam po preroku pravish: Ako se pa tisto ljud-
stvo zhes svojo hudobijo kasa, savoljo ktere
sim mu shugal, se pa tudi jes kasam zhes hu-
do, ktero sim mislil nad-nj perpeljati. Jerem.
18, 8.

Perva resniza.

*Gresnikovo osramotenje vprizho drugih lju-
di, ker bodo per sodbi njegove gerde pregrehe
vidili.*

„Lej! jes bom prishel, pravi Gospod vojsk-
nih trum, in ti bom tvojo nezhašt pred ozhmi
odgernii; nevernikam bom tvojo nagoto, in
kraljestvam tvojo nezhašt pokasal. Gnusobe bom
vergel na-te in te sasramotil in drugim v' sgled
postavil.“ Nahum. 3, 5. 6.

Gospod bo našho nagoto in nezhašt naro-
dam pokasal.

Nasho nagoto, hozhem rezhi, nashe *prasne
hinavske zhednosti*, ktere smo pred svetam delali.

Nasho nezhašt, ali pa *nashe pregrehe*, kte-
re smo na svetu storili.

Pervizh. Per sodbi bodo nashe prasne zhednosti na svitlobo prishle, ktere smo le pred ljudmi, ne pa tudi pred Bogom imeli.

Greslnike pred njih ozhmi preprizhati, in jih persiliti, de sami sebe v' pogubljenje obsodijo, serditimu Bogu she ni dovolj, ampak on jih hozhe v' prizho vsiga sveta od njih pregreh preprizhati, in njih vest vsm pokasati, de jih bodo vsi ljudje v' pogubljenje obsodili; ker ni nizh skritiga, kakor pravi nash svelizhar, kar bi se ne rasodelo, in nizh skrivniga, kar bi na dan ne prishlo. Luk. 8, 17.

Dobre dela, ktere ste v' stanu greha storili, sa vezhno shivljenje ne bodo saflushenja imele.

Slabi nezhisti nameni, ktere ste per svojih dobrih delih imeli, se bodo taka binavshina vidili, ktera je v' boshjih ozbeh velika ostudnost.

Smishljena dobra vest, s' ktero ste si bili sami sebi vshezh, se bo pokasala kakor radovoljna slepota, in pregreslna terdovratnost.

„Jes vem tvoje dela: Imash sfer ime, de shivish, pa si mertev.“ (Skriv. Rasod. 3, 1. Ljudje so menili, de si sposhten zhlovek, in dober kristjan, pa si bil pobeljen grob, vedanz, ne pa luzh, dim si bil, ne pa ogenj.

Tvoje lepe dela so ljudje prepevali, hvallili tvoje zhloveshke zhednosti, tebe veliziga mosha kadili; jes hom pa tvoje ferze odkril, in rasodel plitvo dno tvojih del, in slabosti, ktere so bile s' njimi sklenjene, in blish, kteri je tebe in druge slepil. Ti imash sfer ime, de shivish, pa si mertev.

Poslušajte, slabi svojoglavni kristjani! poslušajte, ki se le is svojoglavnosti poštite, ki se brumne shtejete, desiravno ste le svojoglavni in prevsetni, ker le po svoji termi shivite. Vi imate szer ime, de shivite, pa ste mertvi.

Poslušajte, neumni hinavzi! kateri imate le prasen blisih dobrih del nad sabo; skriti nameni vashiga hinavskiga shivljenja bodo snani; vidili bodo ljudje nizhemernost, is ktere ste delali, zhloveshko hvalo, savoljo ktere ste kaj dobriga storili, grisejozhe zhervove, kateri so vasho dela na skrivnim spodjedali.

Poslušajte golufni spokorniki! kateri ste Gospodovim flushabnikom tolikrat resnizhno grevingo, terdne sklepe praviga poboljšhanja obetali, de ste nerodovitno odveso dosegli, ktera vam je blasine pod komolze pokladala. Vasha skrita nespokornost bo rasodeta, in ves trosht, ves shegen golufaniga spovednika bo bres sadu.

Poslušajte, refrezhni greshniki! kateri per spovedi svoje grehe is pregreshne framoshljivosti samolzhuje, ali pa jih sato na naglim, smedeno, in pretiho pravite, de bi jih spovednik preflishal. Vashi grehi bodo na dan prishli, in bodo vsm ljudem snani. Vi imate szer ime, de shivite, pa ste mertvi.

Tudi ti, sveta tamà svetissha! tudi ti ne bosh skrivnost krivize pred ozhmi ljudstva sakrivala. Vsi ljudje bodo, kakor nekdej prerok, sid prebili, in v' svetishe gledali.

Zhe so sdaj med flushabniki shiviga Boga volkovi v' ovzhjih oblazhilih, lakomni najemniki, in nesvesti namestniki Jesusa Kristusa; zhe

svete rezhi psam mezhejo; zhe omadeshvane roke neomadeshvano jagnje darujejo; zhe je ajfer sa hisho boshjo slep, in nepremishljen ajfer; zhe je kdo s' vero svoje hude strasti sakri-val; zhe je ljudstvo savoljo uzhenikove nevednosti ali lenobe kruha shivljenja stradalo; in zhe je kak farisej pred altarjem nad nar svetejsimi skrivnostmi svoj napuh pafel, bo pa sodni dan tista neprijetna in soperna bakla vso to ostudno hinavshino pokasala. Vsi taki videsni svetniki in fariseji bodo svoj delesh s' hinavzi imeli. Vse nekdej s' spokornimi oblazhili, in s' odejo vero pokrite pregrehe bodo sodni dan svetimu stanu v' nezlast rasodete. Ti imash sfer ime, de shivish, pa si mertev.

„Skritinu ostati bo gresniku nemogozhe; se pokasati mu bo neisrezheni teshko.“ S. Anselm.

Drugizh. Per sodbi bodo nashe pregrehe na svitlobo prishle, ktere smo na svetu storili.

Gospod bo vse pregrehe, in vsem ljudem rasodel.

Gospod bo rasodel vse pregrehe po njih shtevilu, ostudnosti, in skrivnosti.

Gospod bo vse pregrehe rasodel vsem ljudem, ki so nas posnali, zhislali in ljubili, ki so bili s' nami vred gresniki sdaj pa so spokorniki; tudi nesnanim ljudem jih bo rasodel, ki niso sa nas nizh vedili.

Nesvesta shena! ti sdaj zhujezhnost svoje matere, svestobo svojiga mosha, in pasnost drugih ljudi sastonj golfash.

Oni bodo per sodbi vso versto tvoje rasujsdanosti in nesvestobe vidili. Sposnali bodo, kar si ti savoljo majhniga ostanka sramoshljivo-
 si po tamnih kotih skrivala, in ti bodo neisrezhen ozhitali, te saframovali in rotili. Ti svojih perlisovavzov ki so ti hotli dopasti vezh ne bošh vidila okolj sebe, de bi se skušhali, kateri te bo bolj zhaštil in hvalil; temuzh njih sanizhljivo sasmehovanje te bo v' obupljivošt spravilo. Vidili bodo isvir tvojih gerdih misel in shelja, ktere si ti *lepo strast* imenovala. Sposnali bodo vso versto tvojih svijazh, s' kterimi si hotla veliko ljudi ob enim v' svojo pregrešno ljubesen saplesti. Vidili bodo vso gnu-
 sobo, ktero si ti s' mladih nog do tiste starosti na kup spravila, v' kateri si shelela svet nasaj perklizati, de bi se bila pred svetam s' svojimi svijazhami bogabojezho in spreobernjeno delala.

Nesrezhna hzhi! tvoja skrita nezhišta ljubesen bo sadnjizh s' vsmi svojimi nastopki tvoji oslepljeni materi pred ozhmi.

Hudobni fin! tvoje pohujshljive dela bodo tvojimu premehkimu ozhetu osramotenje, jok, in mashevanje na glavo nakopale. Nesvesti prijatel! tvoja nestanovitnost bo tvojimu prijatlu snana. Vi vsi! ki ste navajeni na skrivnim hudobno shiveti, vi bote ravno nad tistimi svoje prizhe toshnike, in sodnike nashli, pred kterimi sdaj svoje hude dela sakrivate.

Tode vsih tih ostudnost ne bodo le tisti ljudje prizhe, pred kterimi jih sdaj skrivete, ampak vsi ljudje, vsi narodje vsih zhašov. Ka-

dar bote pred vsim svetain oframoteni stali, bote zlo od delezh ozhi vidili, ktere so v' gerdo podobo vashiga sapeljiviga shivljenja obernjene. Kako vam bo mozh pogled vsiga sveta prenesti, ker she tega niste mogli preshiveti, de bi bilo le eno smed vashih hudih del pred ljudmi snano?

„Lej! pravi s. Avgushtin, pred toliko tavshent narodov bodo moji grehi odkriti; toliko trumam angelov bodo vse moje pregrehe snane, ne samo tiste, ki sim jim v' djanji, ampak tudi s' mislami storil. Jes reveš bom pred tolikimi sodniki stal, kolikor me jih je s' dobrimi deli preseglo. Toliko ljudi me bo saframovalo, kolikor mi jih je dobre sglede dajalo.“

O sprideni sarod! kateri se she greha vezh ne framujesh, ti takrat ne bošh tako prederesen, de bi saframovanje in sanizhevanje prevsetno preterpel, in se she greha hvalil; sdaj ne marash sa sposhtenje; sdaj si is pohujshanja zhašt delash; tode prihodni svet bo sposnal vso gnusobo in tamo tvojih del, in takrat bo tako tvoje saframovanje, kakorshne so tvoje hude dela.

Greshniku bo takrat veliko bolj kakor Kainu treba rezhi: „Kdor koli me bo srezhal, me bo ubil.“ I. Mojs. 4, 14. Kdor koli me vidi, mi je kakor mezh v' serzu. Sodniki Susane bodo nad vsakim zhlovekam Danjela nashli, kateri jih bo oframotil, in v' pogubljenje obso dil. Ljudstvo se od farisejeviga blissha in k' videsu lepiga sgleda ne bo vezh dalo golfati. Podloshni bo krivo sodbo svojiga gospoda po-

snal; posvetni ljudje bodo sposnali, kako hudo-
ben duhoven svojimu stanu nezhašt dela. Oh!
kaj od drugih govorim? Kakšhin bom ješt?
„O kaj ko bi bil pazh pokonzhan, de bi me
nobeno oko ne vidilo!“ Job. 10, 18.

Vidil sim, pravi f. Janes v' svojim skriv-
nim rasodenji, vidil sim mertve velke in male
pred sedeshem stati; bukve so se odperle, in
she druge bukve so se odperle, ktere so bukve
shivljenja; in mertvi so bili po svojih delih so-
jeni, ki so bile v' bukvah sapisane. (Skriv. Rasod.
20, 12.

Te trojne bukve, pravi f. Bonaventura,
so bukve krisha, bukve vesti, bukve shivljenja.

V' bukvah krisha beremo, koliko ste gna-
da in milost boshja sa nas storile.

V' bukvah vesti beremo, kaj smo is sa-
nizhvanja in neumnosti f' kervijo Jesusa Kri-
stusa in s' njegovo postavo storili.

V' bukvah shivljenja beremo, kaj smo sdaj
sgubili, in kak bi bil lahko nash delesh in
kako nash plazhilo. Mi beremo s' obupljivo-
stjo, drugi ljudje pa v' nas s' sazhudenjem
in s' gnusenjem berejo. Vef zhloveshki rod
bere nasho nesvestobo; in nasho oframotenje se
sato nizh ne smanjsa, zhe tudi mi nesvestobo
drugih ljudi beremo.

Vse bo rasodeto, kar sdaj od sebe vem.
She vezh. Vse bo odkrito, kar sim she posa-
bil. She vezh. Vse bo odkrito, kar sim bil
jes vediti dolshan. Kaj mi tedaj pomaga, de
se sdaj sam pred sabo skrivam? Kaj mi po-
maga, de sdaj nozhem pred tabo, o Gospod!
svojih grehov! obtoshiti? Ino ali bi bilo tebi

Gospod! kaj nesnaniga, ko bi jih tudi jes ne hotel pred tabo sposnati? Sej tvoje ožhi vidiijo v' dno zhloveshke vesti. Jest bi le tebe sebi, ne pa sebe tebi skril. (Avgusht.)

Sdaj svoje grehe pred kakim zhlovekam skrivam, pred vsim svetam, pred nebam in semljo, jih pa ne morem skriti? Kratko oframotenje me strashi, ali me pa vezhno in nerodovitno oframotenje nizh ne gine?

Misli postavim, pravi s. Krisostom, ko bi bil v' prizhijozhi zerkvi en sam skriti greh koga smed nas vsim prizhijozhim poslushtavzam snan in ozhiten, ali bi ne imel raji, de bi umerl, de bi se semlja odperla in ga posherla, kakor pa de bi imel toliko prizh svoje pregrehe? Koliko bomo pa she le ta zhas terpeli, kadar bodo vse nashe pregrehe na takim svitlim gledalishhi odkrite, kjer jih bodo snanzi in nesnanzi vidili? Pa vender gorje meni! pred kom vas silim trepetati? pred sodbo ljudi, desiravno bi se mogli is strahu boshjiga, pred boshjim obsojenjem trestiti.

Druga resniza.

Greshnikovo oframotenje pred drugimi ljudmi, ker bo mogel njih lepo pokoro viditi.

Kadar drugi ljudje nashe pregrehe vidiijo, nas drugi obsodiijo, ki jih vidiijo; kadar so pa zhednosti drugih ljudi rasodete, se pa mi sami sebe obsodimo, ker njih zhednosti vidimo. Nashe oframotenje bo takrat popolnoma, nasha

obupljivost neisrezheno velika. Bomo saviorshe-
ni in pogubljeni, in se bomo sami pogubili.

Oframotila nas bo nedolshnost drugih ljudi,
di, ktero so ohranili.

Pokora drugih, ktero so delali.

Saflushenje drugih, ktero so si perdobili.

Oni so bili velikrat v' vezhih nevarnostih,
kakor pa mi, pa so vender nedolshnost ohranili.

So velikrat po vezhih grehih, kakor pa so
bili nashi, pokoro delali.

Nekteri so bili slaběji nature in mlajshi
kakor mi, pa so si per Bogu veliko saflushili.

„Moje saframovanje je vedno pred mano,
in framota pokriva moje oblizhje.“ Psl. 43, 16.

Pervizh. Oframoteni bomo od drugih ljudi,
di, kteri so svojo nedolshnost ohranili v' vezhih
nevarnostih kakor pa so bile nashe nevarnosti.

Oni so bili svojimu Gospod-Bogu svesti v'
vsih nevarnostih svoje starosti, ktera je imela,
kakor nasha, svoje neumnosti; v' vsih nevarno-
stih svojiga stanu, kteri je imel, kakor nash,
svoje vabke; v' vsih nevarnostih svoje slabe na-
ture, ktera je, kakor nasha, svoje hudo nag-
njenje imela. V' oblazhilu nedolshnosti hodijo
sa jagnjetam; de si so ljudje, kakor mi; ljudje
is ravno tega sveta, is kteriga smo mi; ljudje
ki so med hudobnimi ljudmi shiveli, kakor mi;
od ljudi sanizhevani ljudje, in nekdanji sapa-
padek njih sasmehovanja.

Njih skrito, tiho shivljenje je sdaj ozhitno;
njih tama je sginila in Gospod je njih skrite
namene njim k' zhašti, nam pa k' oframotenju
rasodel. „In on bo tvojo pravizo kakor luzh,

in tvojo nedolshnost kakor poldanško svitlobo pokasal.“ Pfl. 36, 6.

O frezhni ljudje! ki niste hotli s' svetam delesha imeti, in tudi sdaj nimate delesha nad njegovim pogubljenjem! Strašna trobenta je vam pazh malo nepokoja delala! Kako veseli ste is grobov vstali, in ste skakljali, kakor prerok pravi, enaki ovzhizam, ktere is dobre pashe gredo, in se lepiga dne vesele! Kako ljubo vam je vashe meso, ktero je bilo orodje vashe nedolshnosti, in tempel duha zhistosti! Nikar se ne bojte svoje truplo spet na-se vseti, zhigar trohnobe ste tako serzhno sheleli. To meso sdaj ni vezh svojoglavno in spazheno meso, ktero se soper duha vojskuje. Nima vezh nekdanjih potreb, hudih bolesen, terdovratnih strašt, nefrezhniga nagnjenja, in posemljiske in spridene slasti, savoljo kterih ste se nekdam nad zhloveshkimi slabostmi toshili. Sdaj so vashe telefa zhashto spemenjene, spremenjene vashe dushe, in spremenjene in zhashte vashe dela vprizho vesolniga sveta. —

Kdo so pa ti frezhni ljudje? Ali niso tisti, ktere smo si mi malo popred vse drugazhi mislili? Ali niso oni tiste perproste dushe, kterim je bil lepi syet le kraj njih nadlog? Ali niso tiste bojezhe dushe, ktere so se pred lastno senzo tresle, in vsako stopinjo svojiga popotvanja trepetale? Mi neumneshi smo vas takrat sasramovali, sdaj nas pa vi kakor hudobneshe sasramujete. „Hudoben pa sasramuje, in je sasramovan.“ Pripov. 13, 5.

Drugizh. Tisti nas bodo sramotili, kateri so pokoro storili, desiravno so s he vezhi grehe, ko mi, nad sabo imeli.

Nashe osramotenje se sodni dan ne bo toliko merilo po velikosti naslih pregreh, ampak po velikosti nashe nespokornosti sa grehe. „Zhe bi bili vashi grehi kakor shkarljat, rezhe Gospod, bodo beli kakor sneg, in ako bi bili kakor barsun rudezhi, bodo kakor volna beli.“ Isai. 1, 18. Vezh ne bom na-nje smislil, in oni bodo is mojih bukev isbrisani. Jes bom vash Ozhe, vi pa moji otrozi.

Kako pazh ta boshja obljuba spokorniku serze hladi! kako slo pa nespokornika pezhe!

Tukaj vidimo naglo pokoro, mi pa s he na svojo mislili nismo.

Tukaj vidimo resnizhno pokoro, nam pa s' pokoro ni bila nikoli prav resniza.

Tukaj vidimo stanovitno pokoro, mi smo se pa kmalo spet v' staro pregreshno shivljenje vernili.

Kako slo se bodo svetile solse Marije Magdalene, na persi terkanje ozhitniga greshnika, spreobrnjenje s gubljeniga sina, milo jokanje s. Petra, s' besedo, grevinga, poboljshanje toliko tavshent in tavshent greshnikov, s' kterih sgledam smo se mi isgovarjati hotli. Oh! kako bodo kasali velki raslozhik med sabo in med nami! kako nas bodo v' pogubljenje sodili! Shtejte slabosti, ki so jih nad sabo imeli, pa shtejte tudi solse, ktere so tozhili; shtejte bolezhine, ktere so sa to prestali, in mislite njih smert in svojo smert! Okrog sebe smo veliko greshnikov posnali, sdaj jih pa s' velikim

sazhudenjem med isvoljenimi vidimo. Pa sakaj se nad njimi zhudimo? sato ker nismo vidili njih pokore, grevinge, in njih spreobrnjenja. Ispred nashih ozhi so sginili, de so se po puhavah shtrafovali, v' britkostih svoje dushe smerti zhakali, in v' ojstrim shivljenji svoje sadnje minute preshiveli.

Morebiti smo she zlo tovarshe svojih pregreh imeli; take ljudi, kateri so bili nashi prvi nedolshnosti v' spodtikljej, in nashi hudobii vabek; in sdaj jih pa vidimo med prihodnimi nekeshzhani. Sakaj? Oni so nashi prijasnosti in nashim pregreham she o pravim zhasu flovo dali, in se is vse dushe k' neskonzhno milostivimu Bogu vernili. Mi pa smo jih posnemali le v' hudim, ne pa tudi v' dobrim; mi smo se po njih sgledih le na napazhnih potih ravnali, ne pa na poti spreobrnjenja; in smo hotli biti otrozi jese, ne pa otrozi sprave s' Bogam. Morebiti smo mislili, de se jim ne bo nizh boljshi ko nam godilo; tode oni so klizhejozhi glas boshji poslushali; so v' spokornih oblazhilih in v' pepelu svoje rane sazelili, in tvoja milost, o Gospod! je nad njimi ravno tolikshina, kolikorshna je nad nami tvoja praviza. Desni rasbojnik si je vezhni raj sadnje minute svojiga shivljenja perdobil, in veliko drugih spokornikov je k' nashimu osramotenju f' filo skosi voske duri perrilo.

Tretjizh. Osramoteni homo od tazih ljudi, kateri so imeli flabeji naturo kot mi, so bili mlaji, kot mi, pa so si vender per Bogu veliko perflushili.

Ne smete misliti, de bodo le grehi na svitlobo prifhli, ker bo takrat dan mashevanja. Tudi vse dobre dela bodo rasodete, ker bo dan plazhila. Na tanko bote tedaj vidili, koliko dobra so isvoljeni pred Bogam storili, in koliko pa vi niste storili.

Vidili bote, kar je njih ponishnost pred svetam fkrila,

Kar so hudobni sovrashniki od njih sakrili,

Kar je njih dusha na skrivnim mislila in shelela.

Vidili bote saflushenje per radovoljnih dobrih delih, ktere so sami od sebe delali,

Saflushenje per snotranjih boshjih skufshnjah, v' kterih so bili svesti.

Saflushenje per ozhitnim preganjanji, ktero so od ljudi serzhno prestali.

Kolikrat smo bili nesrezhni pomagavzi k' njih srezhnimu saflushenju? Smo terdno fklelili, njih zhednosti nagajati, in njih stanovitnost skufhati. Smo jim s' svojim ojstrim in gerdim obnasljanjem, s' sasmehovanjem, in vednim preganjanjem marsikako grenko in britko uro naredili. Pa sej mi she njih posnamo oni pa nas. Malo let, malo dni je kar jih je smert is nashiga stiskanja reshila. Nashe roke se she od njih kervi kadé. Nashe s-hrambe so she polne njih blaga, ktero smo jim po krivim vseli. . . .

Pa kako naglo se je vse spremenilo! Kako neprestrašheni sdaj soper nas stoje? „Tedaj bodo pravizhni soper tiste s' veliko serzhnostjo stali, kteri so jih stiskali, ino jim dela vseli.“ Mdrost. 5; 1.

Posnam take ljudi, ljubi bratje! kateri se tistiga dné she sdaj lahko vesele. Sapušheni, isgnani, savoljo pravize preganjani, se potikajo semtertje po preganjajozhim svetu, ino se s' drugim ne morejo tolashiti, kakor s' veznim, prihodnim shivljenjem. Preganjane dušhe! ktere fili in krivizi hudobneshev le shalošno molzhanje in svojo poterpeshljivost v' bran stavite, le she nekoliko zhafa poterpíte. She nekoliko prestopite; Bog se bo ozhitno sa vas potegnil, in vam bo vašho rezh v' prizho nebes in semlje rasfodil. Vafha sguba na semlji ni nikoli prevelika, zhe si veste s' njo frezhno vezhnost flushiti. —

„Vsi moji sovrashniki naj se framujejo, in filno prestrashijo, naj pobegnejo in se sdajzi framujejo.“ Psalm. 6, 11.

Pa vender Gospod! nikar tega; ampak k' tebi naj se vernejo dokler je she zhaf, de se svelizhajo. In zhe she le morejo osframoteni biti, naj bo to njih osframotenje pred tabo in pred njimi k' njih svelizhanju, de sami v' se gredo, in tebe svojiga prihodniga sodnika sposnajo, in se te boje! Ne misli na to, kar so meni storili; pa tudi tega se nikar ne spomni, kar sim jes revni zhlovek soper tebe storil. Odpusti nam našhe dolge, kakor tudi mi odpusthamo svojim dolshnikom. —

Kako si bo pazh nepoterpeshljivi zhlovek sodni dan ozhital, kadar bo krono poterpeshljivosti drugim na glavah vidil? Kaj si bo slabí zhlovek mislil, kadar bo mozhne v' Israelu s' njih bogatim ropam obloshene vidil? Kaka

framota naš bo sprehajala, zhe pridemo k' sodbi s' prasnimi rokami, s' lampizami bres olja, s' talentam bres dobizhka, in zhe nad krono pravize ne bomo delesha imeli? O kaj ko bi pazh od naš pohujshani svet od našhiga resnizhniga spreobrnjenja shishal, sato de bi ondi našhiga preposniga sdihovenja ne slishal! Narodi so tvojo nezhaft slishali, in tvoje tulenje je vso semljo napolnilo.

Peto premishljevanje.

Greslnik per sodbi permerjen s' drugimi ljudmi.

„**N**ebo in semljo dansi na prizho poklizhem, de sim pred vas postavil shivljenje in smert, shegen in prekletstvo.“ V. Mojs. 30, 19.

Greslniki! semlja prizhuje soper vas, ktera ima she vselej take brumne dushe, ki vse drugazhi, ko vi, mislijo in delajo.

Nebo prizhuje soper vas, ktero ima she sdaj v' sebi prebivavze, ki niso sa-nj nizh vezh storili, kakor vi sa ta svet terpite.

Pekel soper vas prizhuje, ki ima v' sebi veliko pogubljenih, kateri niso zlo nizh vezhih grehov, kot vi storili.

Ta je strashna sodba greslnikoviga permerjenja s' drugimi ljudmi, ktera nam bo

našhe pogubljenje nar bolj shivo pred ozhi stavila. Jest si namrezh mislim danashni svet in naš na njem, kakor de bi she sdaj k' sodbi shli. Sdaj si taziga mislim pred sodbo, kakor-shin je sdaj, ker vem, de takrat ne bo nizeh boljshi, kakor pa je sdaj. Mislim si, de she vidim prihodniga sodnika, kateri gresznika is njegovih ust sodi. 'S' tem jes le zhas predenem, vse drugo pa bo ostalo, kakor je sdaj.

Gresznik bo sam sebe k' pogubljenju obsodil, ker bo nad sabo vidil, de je sa svet vezh terpel, kakor pa mu je bilo sa nebesa terpeti.

Gresznika bodo svetniki v' pogubljenje obsodili, ker bo nad njimi vidil, de so oni sa svoje svelizhanje vezh terpeli, kakor pa bi bil on v' svojih okoljshinah terpel.

Gresznika bodo pogubljeni v' pogubljenje obsodili, ker bo nad njimi vidil, de so oni velikrat manj, kakor pa on, hudiga storili.

Bojim se, in moja dusha od veliziga strahu trepezhe; bojim se, pa veliko bolj po pravizi, kakor s. Apostel Paul, de bi ne bil tudi jes pogubljen, desiravno drugim evangeli osnaujem. I. Korin. 9, 27. Tode is globozhine svoje revshine, v' kateri tizhim, povsdigujem k' tebi, o Gospod! svoj glas. Kaj je shalostni dushi drusiga storiti, kakor sdihljeje svoje shalosti k' tebi poshiljati, in tebe pomozhi in gnade profiti? Dobrotljivi, in milostivi Bog! kaj se bosh branil, sterto in ponishano serze v' prijeten dar vseti? Preljubi Ozhe! gresnil, gresnil sim v' te in v' nebo, tode usmili se me, in nikar ne hodi s' mano v' sodbo, ker si she moj ozhe.

Perva resniza.

Greschnik bo sodni dan sam sebe v' pogubljenje obsodil, ker bo nad sabo vidil, de je sa svet vezh terpel, kakor pa bi mu bilo sa nebefa treba terpeti.

Greschnik she sdaj dovolj sposna, de bi se imel poboljšhati, in k' svoji frezhi se sdaj she samore poboljšhati; sodni dan bo szer tudi prav do tanziga sposnal, pa se ne bo mogel vezh poboljšhati in popraviti.

On she sdaj vidi, zhe se nozhe smiraj flepiti, de je sa svet vezh zhasa potratil, vezh dela, vezh *sopernost* prestal, kakor nekteri sa svoje svelizhanje, ki so si nebefa saflushili.

Torej tudi vidi, kako revniga, neusmiljeniga, in nehvaleshniga gospodarja je flushil, in kako dobriga, usmiljeniga, in radodelniga je sanizheval in sapustil.

Greschnik! soshtej dneve, ktere si vse v' svetovo flushbo obernil, in kterih je polno tvoje shivljenje. Soshtej dneve, kterih bi bil potreboval, de bi se bil s' resnizhno pokoro pred Bogam opravizhil, in si she upanje do vezhniga svelizhanja perdobil. Soshtej dneve, kterih je malo, pa jih je bilo vender dovolj, de so se v' njih nekteri greschniki, ki jih pred sabo vidish, resnizhno spokorili. Nekteri so od jutra do vezhera sa svet delali, sdaj so pa s' njim vred vezhno nesrezhni. Nekteri so pa v' Gospodov nograd she le sadnjo uro delat prishli,

pa so si vender vsiga plazhila svesti. Tukaj vidish leta s' letmi sklenjene, in na sadnje le sad smerti. Ondi pa vidish frezhne ure ino minute, in sa njimi pride vezhno shivljenje. Tukaj tebe tesha dneva in vrozhina v' pogubljenje pelje, ondi pa drugim sama sosa refnizhne grevinge hladilo in veselje poganja.

Oh! kako je pazh nefrezhno moje hishvanje s' zhasam, kteriga mi je Gospod v' mojo frezho dal! Ljudi vidim, kteri so kmalo kmalo svoje dolge rasujsdanosti poboljskali, in isbri-fali. Jes pa vse svoje shive dni flushim, pa me vender drusiga kot pekel, ne zhaka. Ker sim toliko let nashel v' svoje pogubljenje, bi ne bil li tudi mogel kazih ur naiti v' svoje svelizhanje? Ko bi bil jes svoje zhasne opravi-la, kakor nekteri, v' Boga obrazhal, bi se jim ne bila nobena shkoda godila; moje posemlji-ske skerbi bi ne bile samujene, zhe bi bil tu-di nar bolj in nar pred sa svoje svelizhanje sker-bel. Jes bi sveta, tako rezhi, ne bil popol-nama sgubil, ko bi bil tudi v' vsih rezheh sa-miga Boga iskal. Sdaj sim pa trideset, shtiri-deset in she vezh let, sato preshivel, de sim se pogubil; ti, in ti so pa nektore dni sato pre-shiveli, de so se svelizhali! „Peljite nefrezhne v' mesnizo, gorje jim, ker prishel je njih dan, in zhas njih obiskanja!“ Jerem. 50, 27.

Kako *teshke in drage dari*, je hotel svet od mene! in kako majhine bi mi bil Bog rad obilno poplazhal! —

Premislite lakomnika, koliko sdaj dela in terpi, de bi obogatil! On se po vsm morji pre-

vosi, v' vse viharje in nevarnosti se poda, vse nozhi prezhuje, svoje truplo martra, si per jedi in pijazhi perterguje, svojimu sdravju shkodije, vse mozhi mu opešhajo. In kadar vse misli imeti, vender nizm nima; nikoli toliko nima, kolikor sheli, in s' tem ni nikdar radovoljin, kar ima.

Bi mu bilo li treba toliko terpeti, de bi si bil neumerjzohih sakladov nabral? Ino ali bi mu njegovi erbje ne bili toliko hvaleshni, ko bi jim bil sraven po pravizi perdobljeniga pramoshenja tudi sgledede lepih zhednost sapustil?

Premislite dvornika, kateri je reven fushnik, de si kako premenjljivo prijasnost kaziga veliziga gospoda perdobi. Vse she zlo na pomiglej svojiga gospoda stori, ino nima proste volje. S' prevsetnim poveljem se mu sapoveduje, in zhe shelesno shibo zhuti, jo more she s' perhljinjenim veseljem kushevati. Kaj bi mu ne bilo losheje ko bi se bil priyatlam hoshjim perdrushil, in si v' prostorni hishhi neumerjzohiga kralja prebivalishe saflushil?

Premislite kaziga vitesa, kateri svoje shivljenje v' smertno nevarnost postavi, de bi kratko in nestanovitno dopadenje ljudi dosegel. Pogimba je njegovo saflushenje, smert njegova krona, in kervave rane njegov venz. Ali bi mu bilo treba toliko storiti, de bi si bil neumerjzoh zhasht brumnosti saflushil? Vse premislite, kateri so svetu in svojim hudim strastim svešto flushili, in uzHITE se, kako strashin jarm so nosili, kako teshko breme so sa sabo vlazhili. Dobrotljivi Bog bi jim bil vsako dobro misel,

poshirk marsle vode, in sbe nar manjši dobro delo obilno poplazhal, oni pa svojih malikov f' tavshent in tavshent darmit niso mogli potolashiti in se s' njimi poprijasiti.

O nefrezhni zhlovek! Edino opravilo si na tem svetu imel, in kako si ga pazh dodelal? Ali si se svelizhal? po tem te bo tvoj sodnik vprashal, na to vprashanje bosh mogel odgovoriti. Ali si se svelizhal? Zhe se nisi svelizhal, si svoje dni sahtonj sapravil, sahtonj si blago in premoshenje nabral, sahtonj si se sa imenitne in zhaftite flushbe potegoval, sahtonj per teshkim delu, in nevarnim trudu sdihoval in stokal. V' desheli mertvih velja le saflushenje sa Boga, le plazhilo sa tvojo dushe. Ti si si pa s' velikim trudem saklade jese (boshje) nabral; svojo mero si s' verham napolnil, in sdaj je zhas, de sad svojih del vshivash.

Shivljenje brumnih ljudi se ti je smirej shalofno sdalo, in te strashilo, ali se pa na svoji poti nisi v' noben ternj sbodil? Tesha krisha ti je bila tako filna in soperna, ali pa nisi v' kelhu hudobije is kteriga si neprenehama pil, nobeniga sholza nameshaniga okusif? Ali si se v' svojih zhasnih teshavah tolashil, kakor pravizhni, s' upanjem prihodnih, vezhnih dobrot? Ali te je v' tvojih slabostih, ktere so ti serze pobijale, podperala vsigamogozhna gnada boshja, kakor je isvoljene boshje podperala? Ali te je ta misel, de se Bog sa-te vojskuje in poteguje, v' nevarnostih, ki so te motile, dajala serze, kakor isvoljenim in svelizhanim dusham?

Pa vender, zhimu vprašam nefrezhniga greslnika? Sej njegovo obupanje namest njega govori, njegovo trepetanje rasodeva njegovo smoto, in njegovo pogubljenje zhednost hvali. On je svetu flushil, in je s' svetam vred saver-shen; njemu se, tako godi, kakor gospodu, kterimu je raji, kot Bogu flushil. „Tako so mislili, pa so se motili, ker jih je njih hudobi-ja oslepila. Ino skrivne sodbe boshje niso po-snali, in niso verjeli, de pravize plazhilo zha-ka, in sa zhašt brumnih dušh jim ni bilo mar.“ Modrost. 2, 21. 22.

She sdaj jim ni mar sa-njo, morebiti tudi mi, ljubi bratje! sa-njo nizh ne maramo, kdor pa sa-njo mara, na tem svetu nar bolj skerbi svelizhati in pred shalostnimi nastopki sodniga dneva, kolikor je mozh obvarovati se. Obva-ruje se, ako se hozhe; slehernimu zhloveku je v' Bogu, ki nas pokrepzhuje, vse mozh storiti. Zhe se pa zhlovek nozhe obvarovati in sveli-zhati, mu bo v' strašhni greh shteto, kteriga bo mogel kdaj pred sodnikom sam sposnati, in savoljo kteriga bo pogubljen. Ubogi gospo-dar! ti neutrudeno delash, se na vso mozh vkarjash, ne varujesh sdravja, ne shivljenja sato de bi svojo hišho v' boljšhim stanu sapu-stil, kakor si jo na-se vsel. Zhe bosh pa kdaj v' terpljenji in ognji gorel, kdo bo imel s' ta-bo usmiljenje? kdo ti bo le kapljizo vode v' tvoje hladilo podal?

Nefrezhna mati! ti si vsa v' domazhe sker-bi samishljena, de bi svojo hzher sa ta svet isredila, in jo k' dobrimu kruhu, kakor pra-

višh, perpravila. Zhe je pa strahu boshjiga ne nauzhish, kak trosht bo neki sa-te, de si ji k' njenimu vezhnimu podubljenju tako svesto perpomogla?

„Slepi ljudje! vi raji svojo dusho v' vezhno nevarnost postavite, kakor pa se kakimu prijatlu samerite, svojimu hudimu nagnjenju slovo daste, in se svojimu posvetnimu namenu odpoveste. Kako plazhilo pa upate, kadar pred sodni stol pridete? Kdaj mislite pred sodni stol priti, ker ste res vedno pred sodnikovimi ozhmi? „Gorje vam! pravi prerok, kateri ste globokiga ferza, de bi svoje namene pred Gospodam skrili; katerih dela so v' tami; in kateri pravite: Kdo nas vidi, in kdo nas posna?“ Isaij. 29, 15. Bog vas posna, de ste hudobni, in vi bote njega posnali, de je neskonzhno pravizhen.

Druga resniza.

Greshnika bodo svetniki v' pogubljenje obsodili, ker bo nad njimi vidil, de so oni sa svoje svelizhanje vezh terpeli, kakor pa bi bil on v' svojih okolshinah terpel.

Svetniki so imeli vezhi unajne sovrashnike, kot mi, pa so jih vender premagali.

So imeli vezhi notrajne sadershke in spodtikljeje kot mi, pa so jih vender is pota istrebili.

Bog jih je bolj, kot nas, skushal, pa so bili vender v' vsih skušnjavah Bogu stanovitno svesti.

Zerkev se sama nad tem sazhudi, koliko so mogli vsi svetniki terpeti, de so palmove veje premaganja v' svojim vojskovanji dobili! — —

Greslnik! vprashaj sodni dan neusmiljenih gospodovavzov in rabeljnov, kateri bodo morebiti vshtiz tebe stali, koliko shaliga so sposnovavzam nashe svete vere storili, kako neusmiljeno so jih martrali, pa njih stanovitnosti vendar niso mogli premagati. Mezhi rabeljnov so se sagulili, njih koleša isfule, rasbeljeno olje se ohladilo, njih galge se poderle, njih rasbeljene pezhi omrasnile, rabeljni so opešhali, divje sverine so se ukrotile; stanovitnost vernih kristjanov (svetnikov) se pa ni omajala. Zele trume kristjanov so pomorili; k' malikvanju jih pa niso mogli prenagniti. Zhe se je tudi vesoln svet pred rabeljni tresel; kershanško serze se jih pa ni zlo nizeh balo. Pregrehe rabeljnov, ktere vidish, so nepremagljivim dušham v' zhaft, ktere okrog Jesufoviga bendera sbrane vidish. Svetnikov ni malo, ampak njih velike trume ne more nihzhe preshteti. Is palmovih vej v' rokah, in is svojiga kraja pred sedesham se posnajo.

Vprashaj nesramnih sapeljivzov, katerim je njih obsojenje na zhelu sapifano, koliko svijazh, file in hlinjenja so si persadjali, de bi bili nedolshnost tistih mladih diviz, tistih svetlih mladenzhev, ki v' belih oblazhilih sa jagnjetam hodijo, utrudili, premagali in spridili. Oni niso poslušhali svoje nature, ne kervi, ne lepote, in so si terdno sklenili samiga Jesusa, ki

jim je bil svest do smerti, sa svojiga shenina in priyatla imeti. Oni so per svojim dobrim sklepu stanovitni ostali, in ga na tanko spolnili, zhe bi jim bil tudi kdo kraljestva in kraljeve krone obetal, ali pa jim s' jezho, s' ketnami ali s' mezham shugal. Nevarnost je le njih premaganje zhaftito storila, in ogenj je njih zhednost ozhislil.

Vprashaj divje sovrashnike lepiga reda in dobrih postav, koliko prekanjeniga djanja, koliko preganjanja, koliko marter so si ismislili, de bi bili osnanovanje svete vere vbranili, delu zhujezbih pastirjov sadershke stavili, in ajfer kershanške zhede ugasnili. Ti hudobneshi so bili sdaj prekanjeni, sdaj kervi shelni, so kristjane sdaj s' perlisovanjem motili, sdaj s' filo morili. Kristjani so bili pa Bogu sinirej svesti, in so svoje skushnjavze vselej premagali. — Ob kratkim, vprashaj vse greshnike kako so s' pravizhnimi ravnali, in koliko so si pravizhni persadjali, de so s' filo premagali, se dobro vojskovali, in vero ohranili, in si palmove veje v' potu svojiga obrasa, in v' svoji kervi nabrali. Kake martre so svetniki terpeli!

Ti si tedaj she sato vezhi shtrafinge vreden, ker si se dal she v' manjsih nevarnostih, manjsih skushnjavah, od slabejih sovrashnikov premagati. Lenuh pravi: Lev je sunaj, jes bi vtegnil na fredy terga umorjen biti. Pripov. 22, 13. Tako je lenoba is tebe govorila, in to je bilo snamenje tvojiga premaganiga bojezhiga serza.

Ali ne veste greshniki! de bodo isvoljeni, kakor sam Kristus pravi, na sedeshih okrog nar

vikshiga sodnika sedeli, in vas s' njim vred sodili? Njih zhednost bo vashe pregrehe, njih serzhnost vashe bojezhnost, njih lep isgled vashe pohujshljivo shivljenje sodil. Vi ste imeli losheji pot proti nebesam pred sabo, kakor pa oni, pa vender niste po njej hodili; satorej bodo oni vashi sodniki. Mat. 12, 27.

Poglejte nekdanjih prebivavzov pufhave Tebais, ki so is svojih podsemljiskih jam perlesli, v' ktere jih je bil duh resnizhne pokore toliko let sakopal. Oni so bili nedolshni, pa vender spokorniki, in sfer ojsfri spokorniki, in f' tem so premagali sovrashnike svojiga svelizhanja, v' svetim strahu so shiveli, ako ravno so sovrashnika premagali; smiraj so se slabe in revne shteli, ako ravno so na visoke stopinje popolnamasti prishli; satorej bodo oni vashi sodniki. —

Poglejte lepih sgledov, ktere shte sdaj vsak dan pred sabo vidite, poglejte sgledov poterpeshljivih ljudi, kateri shte veliko let na postelji bolni leshe, pa le besedize ne godernjajo zhes Boga ne zhes ljudi. Ti ofri prave poterpeshljivosti she le, tako rezhi, v' duhu shive, ker je njih shivljenje bolj pozhafni smerti, kot shivljenju podobno; tode is njih bolezhin jim bo obilno plazhilo perrastlo. Satorej bodo oni vashi sodniki.

Poglejte shlahtnih dush, ktere imajo per velikim sopervanji tega sveta, per velikim mikanji perlisnjene frezhe, per veliki obilnosti shte vender toliko gorezhe ljubesni do krishaniga Jesusa, de mu vse v' dar perneso, kar so in kar imajo. Vafha natura per takim lastnim sa-

tajenji stermiti, in vi si sato voshite v' ravno takih okolshinah biti, de bi samogli posvetno frezho vshivati, in ne pa sato, de bi njih sgledde posnemali. Satorej bodo oni vafhi sodniki.

Poglejte sposhtenih kristjanov, kateri svojih krivizhnih sovrashnikov ne preganjajo, od katerih so preganjani, kateri tistih ne sanizhujejo, od katerih so sanizhevani, kateri ne saframujejo, ako ravno so od vsih ljudi saframovani, kateri se ne pertoshijo ako ravno so od vsih sapufheni. Vi se szer nad njih poterpeshljivošijo zhudite, pa jih vender nozhetate posnemati. Satorej bodo oni vafhi sodniki.

Poglejte sami sebe, in vi bote svoji sodniki. Pokashite, koliko ste savoljo zhednosti storili, koliko sa svoje svelizhanje terpeli, koliko nadlog prestali. Permeriti tiste zhafse kershanstva, v' katerih so bili kristjani hudo preganjani s' temi mirnimi zhafi, v' katerih vi shivite; premislite, kaj bi bili vi pod svitlim in oštrim mezham storili, ker se ste mirni pastirski palizi ne daste vladati. Satorej bodo oni vafhi sodniki. —

Pa morebiti imate *snotraj vezhi sadershke in spodtikljeje*, kakor pa so jih svetniki imeli? Imate morebiti hudobnišhi nagnjenje, kot oni, bolj spazheni naturo, slaběji voljo, bolj mikavne okolshine? Sodniku to spomnite, on vas bo sasilshal, zhe se po pravizi per njem pertoshite. Obdolshite ga, de ni svojih darov vsem enakorazdelil. Ozhitajte mu smote, katerih bi vtegnil v' vafhim stvarjenji kriv biti. Pokashite mu, kako lahko so se svetniki svelizhali, in kake sadershke in spodtikljeje je pa vam na potu

isvelizhanja nastavil. Tode, kaj govorim? „Kdo sim néki, de bi mu odgovoril, in se s' svojimi ušmi s' njim menil?“ Job 9, 14.

Denite svojo toshbo na vago dobriga ino hudiga, in poglejte na katero stran bo potegnila. Jes hozhem rastergati sagrajalo, s' katerim velikost svojih grehov sakrivajte. Hozhem pregnati to sadovoljno slepoto, ktera vas je golfala. Saflushenje svetnikov bi ne bilo tolikšhino, kolikoršhino je, ko bi ne bili imeli toliko sadershkov premagovati. Plazhilo bi ne bilo tako imenitno, ko bi ne bil njih trud tako teshak. Oni so le sato tako hitro premagali, ker so snali sami sebe premagati, in vi ste le sato v' tesnavah in skušnjavah omagali, ker ste se dajali svoji volji premagati.

Vashe hudo nagnjenje je le savoljo vashe sanikernosti smirej mozhnejši perhajalo, in le sami sebe toshite, kadar pravite, de se vashe serze ne da vezh poboljšati. Ako bi se bili svojimu hudimu nagnenju s' perviga v' bran stavili, bi ne bila is njega nikoli huda nava-da israšla. Ako bi bili sdravila nuzali, bi vasha slabost ne bila tako velika, de bi vam bilo po nji umreti. Satorej bodo oni vashi sodniki.

„Oni so saframovanje, tepenje, shelesja in jezhe preterpeli; so bili kamnjani, preslagani, skušhani, s' mezhani umorjeni; hodili so v' ovzhjih in v' kosjih koshah, uboshni, v' nadlogi, in v' revšhini; svet jih ni bil vreden, in potikali so se po pufhavah, po gorah, berlogih in podsemljiskih jamah.“ Hebrej. 11, 36.

Taki ljudje so vse te nadloge preterpeli, kateri niso bili bres sholza, ne bres mozhi, ne bres prebrisnosti, tode v' sprizhevanje vere so bili skušheni. Satorej bodo oni vašhi sodniki.

Svet ino natura sa-nje she ništa dovolj skušnjav imela; tudi Gospod-Bog jih je skušhal, de je njih saflushenje pomnoshil. Bog jih je skušhal, in jih je sebe vredne nashel. „Kakor slato v' pezhi jih je skušil, in jih je v' shgan dar vsel, in ob svojim zhasu se bo na-nje oserl.“ Modrost. 3, 5. Sdaj se je ref na-nje oserl; sdaj ima nad njimi svoje dopadenje; in sdaj so oni, ktere si je isvolil, erbi njegoviga kraljestva.

Sdaj pa Bog tudi na vas gleda greshniki in greshnize! gleda, in njegov strashni pogled vam je usta samashil, in vsi vašhi poprejšni isgovori so obmolknili. Strashna luzh je notranje vašhiga serza presvetila. Ta je smed vašhих nar vezhih marter, de sami sebe posnate in vidite. Vasha vest je vašh nar huji rabelj. Vashе misli se soper vas vsdvigujejo. Sposnanje vašhих grehov, in prizhijozhe shtrafinge vam serze pobijajo, satorej vas bo vedno tale notrajni glas oblojeval, rekozh: *Ker so mogli ti ino ti sa nebesa toliko terpeti, si jih jes gotovo nisim saflushil, ker to, kar sim jes storil, she senza ni proti tem, kar so uni storili. Ker je bilo tem in tem mozh nebesa sadobiti, bi jih bilo gotovo tudi meni mozh dobiti, ker bi meni she toliko sadershkov ne bilo premagati treba.* Vsamite tedaj, kar je vašhiga, in pojte k' svojimu odreshniku. Mi

imamo, kar je nashiga, in leshimo pred sodnikam, kateri nam je smert v' nasho pregreshtno dusho djal. Ino desiravno Boga kolnejo, morejo vender njegovo pravizo sposnati, in njegovo mashevanje sa dobro imeti.

Tretja resniza.

Greshtnika bodo pogubljeni v' pogubljenje obfodili, ker bo nad jimi vidil, de so nekteri smed njih manj, kot on, ludiga storili.

Mertvimu greshtniku ni vezh svetovati, ne pomagati, ker je she savershen. V' desheli, v' kateri prebiva, ni dela, ne rasuma, ne modrosti, ne snanja. Pridg. 9, 10. Poidi tedaj greshtnik! dovolj sgodej, dokler she shivish, v' mislih med pogubljene, in uzhi se od njih, kar te njih isgled dosti umetno uzhi. Med njimi bosh nashel nesrezhne, kateri so gotovo manj greshtili, kakor ti, in ktere je vender sirela mashevanja boshjiga sadela.

Nekteri niso toliko shtevila grehov storili. Nekteri so savoljo eniga smertniga greha pogubljeni.

Nekteri niso toliko raspolov ali sort grehov storili. Nekteri so savoljo nar manjshiga smertniga greha pogubljeni.

Nekteri niso toliko zhafa v' grehish shiveli, kakor pa ti shivish. Nekteri so bili prezperve minute pogubljeni, ko so smerten greh storili.

Is tega naj slehern smed vas ljubi bratje! sklene, kar mu je skleniti, tode vas lepo prosim le samo to skleniti, de se bomo prez to minuto vsi k' Bogu vernili, in de dalje vezh ne bomo, kakor so pogubljeni, njegovi sovrasniki. —

Serze mi tolzhe, tega vam ne morem tajiti, in noge se mi tresejo, kadar sam per sebi mislim:

De jih je veliko savoljo eniga samiga greha pogubljenih,

De jih je veliko savoljo nar perviga smertniga greha pogubljenih,

De jih je veliko po ojstrim dobrim shivljenji smertno greshilo, in de so sadnjizh vender pogubljeni.

Ves trepezhem, ozhitno sposnam, kadar premislim, de jih je veliko, in veliko bres sposnanja te vere, ktero jes sposnam, in po boljsim shivljenji pogubljenih, kakor pa je moje shivljenje.

Trepezhem, kadar pomislim, kako tesko je per vsaki perloshnosti mejnike med majhnim in smertnim graham sposnati, in de me vsak smerten greh sovrashtva boshjiga, in vezhniga pogubljenja vredniga stori. —

Trepezhem, kadar se na to spomnim, koliko skritih grehov je morebiti v' meni, kterih ne vem, in kteri me vender lahko v' pogubljenje pahnejo.

Trepezhem, kadar pomislim, kako lahko in kako hitro zhlovek s' misljo, s' besedo ali

pa s' djanjam smertno greshti, in se pogubljenja vredniga storil.

Trepezhem, kadar premislim, de mi sveta vera vsak greh, bodsi she tako majhni, prepoveduje, in de moj stan visoko stopinjo zhednosti in popolnomasti sapoveduje. —

She bolj trepezhem, kadar premislim vse svoje shivljenje, in veliko versto svojih grehov sagledam; sosebno trepezhem pa sato, ker ne vem, ali sim dovolj pokore storil in odpuščenje svojih smertnih grehov sadobil, ali ne. „Savoljo odpuščeniga greha ne bodi bres strahu, tudi greha na greh ne nakladaj. Nikar ne rezi: Usmiljenje boshje je veliko, Bog se bo usmilil zhes obilnost mojih grehov, ker njegov serd se tako hitro perblisha, kakor njegovo usmiljenje, in njegov serd se na greshnika osira.“ Sirah 5, 5. 6. 7.

Greschnik se pa toliko in toliko smertnih grehov save.

Toliko let, f' kterimi mu je sodnik persanashal, in ga na pokoro zhakal, je greschnik bres pokore preshivel.

Njegova pokora ni bila resnizhna, temuzh je bila le videsna ino hinavska, torej mi povejte greszniki! kaj neki taziga gresznika pred neskonzhno pravizhnim in nepreproslivim sodnikom zhaka? kaj sme od njega upati? kako bi ga vi obsodili? „Hudobne bo hudobno pogubil. Take hudodelnike bo strashno pokonzhal, in bo svoj nograd drugim nogrodnikom dal, kteri mu bodo perdelke ob svojim zhasu odrajtovali.“ Mat. 21, 41.

Ta je gotova, ljubi bratje! pogubljeni se bodo med sabo toshili, obsojevali, eden zhes drugiga sa mashevanje vpili. Vstali bodo sodni dan, pravi Jesus, moshje soper moshe, narod soper narod, ljudstvo soper ljudstvo, in se bodo pogubljevali. Vstali bodo kakor toshnik soper svojiga sopernika pred sodnikom vstane, in s' preklinvanjem in toshbo zhes hudobijo svojiga sopernika sam sebe lepiga dela. Poslušajte pogubljene, kateri so v' senzi nevednosti shiveli, in praviga Boga niso posnali; poslušajte jih sosebno vi pravoverni kristjani! kateri ste tolikanj vezhi shtrafinge vredni, kolikor svetejsi bi bili lahko shiveli; poslušajte jih vi! katerim je luzh vere svetila, kateri ste bili v' narozhji zerkve, in ste svete sakramente tolikrat po nevrednim prejeli. Poslušajte jih, pravim, kako oni sploh soper vas vpijejo, rekozh: O vi nesramni ljudje! Mi bi bili na vasim mestu, v' vasih okolshinah veliki svetniki, vi ste pa veliki gresniki. Vashe terpljenje more ravno toliko biti, kolikorshna je vasha pregreha, ker ste toliko perpomozhkov k' posvezhenju in svelizhanju napak obernili.

Hudobni in terdovratni Kafarnaumljani, Korozainzi, ino Betsajdzi! rasujsdani kristjani vsih deshel in vsih zhasov! poslušajte Tirze in Sodomljane, poslušajte! kaj vam vsi divji in bresboshni narodje pravijo: O hudobni ljudje! vi ste veliko vezhi shtrafinge, kakor mi, vredni; in vashe terpljenje bo she silo vezhi, kakor pa nashe. Zhe bi bili namrezh mi take zhudeshe vidili ali slishali, kakorshni so se med

vami godili in osnаноvali; bi bili mi v' pepelu in spokornih oblazhilih pokoro delali. Ninivljani! vstanite, oframotite ta spazhen sarod nevrednih kristjanov, in rezite jim: Mi smo na Jonovo opominovanje pokoro delali. Tode kaj je bil Jona proti Jesusu Kristusu?

Sabinska kraljiza! tudi ti pred-nje stopi in rezi jim: Jes sim shla is pokrajin semlje Salomonove modrosti poslušhat. Ali pa ni bil Jesus, kteriga vi niste hotli poslušhati, she modrejshi od Salomona?

Per sodbi bojo vstali. Vsi ti bodo soper vas vstali, ino vas v' pogubljenje obsodili. Greshnik! sosebno ti bodo neisrezhenozhitati, in te strashno toshili tovarshi in prizhe tvojih hudih del, ktere si ti v' svoje vezhno pogubljenje sapletel, ker si jih sapeljal, de so bili tvojih grehov deleshni, ali pa de so jih sami delali. Silno se togoti sin nad svojim ozhetam, hzhi nad svojo materjo. Odgovor hozheta imeti sa svoje dushe. Sin svoje pogubljenje lenobi in pohujshljivimu sgledu svojih starshov perlastuje; hzhi materi v' greh shteje, de jo je porodila; in sdaj oba vidita de so sdaj starishi svojo nekdayno ljubesen v' neusmiljenost spreobernili, ker se nad njih terpljenjem vesele.

Ino kako strashno se she le vi med sabo kolnete, vi nesrezhni ofri pregreshne ljubeshni, kteri she si vezhno svestobo obetali, Oh! v' kako strashno sovrashtvo se je sapeljevanje spremenilo, s' kterim sta eden drujiga v' neismerno nesrezho pahnili! V' tej togoti je vsak smed vaji toshen, ino toshnik.

Sdaj se med sabo preklinjata in hudizhu isdajata; se serdita, togotita in si hudo shelita; lejta! tak is-hod ima nesreznha pregrešna ljubesen. Taki grešniki bi si sami med sabo dovolj hudiga sheléli ino storili, ko bi jih lih Gospod ne hotel soditi. Oni bi se med sabo v' pogubljenje obsojevali, in se eden drugiga va-nj pahali. Vštali bodo per sodbi.

Spodobilo bi se, ljubi bratje! de bi per pogledu tako shalostniga stanu drugih pogubljen-zov kervave solse tozhili, sosebno, ker se bo nam ravno tako, kakor njim, godilo, ako po njih sgledu v' pregrehah terdovratni ostanemo. Njim se je tako kakor nam prerokovalo, pa so ravno tako malo sa to marali, kakor mi ne maramo. Bog je njim ravno tako kakor nam, shugal; pa so, na boshje shuganje, kakor mi, posabili. Smiram so se, kakor mi, na boshjo gnado sanashtali, pa je niso sadobili. — Ino Gospod je rekel: „Jest hozhem svoje oblizhje pred njimi skriti, in viditi, kako se jim bo na sadnje godilo ker oni so spazhen rod, ino nesvesti otrozi.“ V. Mojs. 32, 20.

Sodnik tako govori, in vi she vselej pravite: Gospod nam je dober, desni rasbojnik se je na krishi spreobernal, torej smemo she dolgo zhasa upati in se na milost boshjo sanashtati.

Sreznhi rasbojnik nam tedaj tudi more v' nasho nesrezho pomagati!

Grešniki! vi se s' njegovim sgledam tola-shite! Osrite se na leviga rasbojnika, in trefite se. Ta v' prizho Jesusa v' svoji obupljivosti umira; na Jesusovi strani se pogubi; bliso Je-

susoviga serza je, pa je vender savershen; na dan splohniga odreshenja gre on v' pekel. Tega poglejte, terdovratni gresniki! in delajte si upanje, ako si ga sbe morete.

Brat! gresnik! bodsi kdor in kakorsni-ga imena koli hozhesh. Jes ti danſi prerokujem de boſh poginil, in de boſh kmalo na semlji umerl. V. Mojs. 30, 18.

V' imenu shiviga Boga te te ſtraſhne ref-nize opomnim, ktera ſe je nad vſimi terdovrat-nim gresniki pred nami ſpolnila, in ſe bo gotovo tudi ſa nami nad njimi ſpolnovala.

Prerokujem ti, de boſh bres pokore po-gubljen.

Daneſ ti prerokujem, de boſh na tem ſvetu ſhe le malo zhaſa ſa pokoro imel.

Ta ſtraſhna ſodba je ſhe ſklenjena; Bog jo je ſklenil, kteri jo lahko vſako minuto ſpol-ni. Spolnjenje te ſodbe ſhe le na tanki niti zhaſa viſi. Tudi zhaſ je ſhe odlozhen, in nih-zhe ſi ne more ſvojiga shivljenja le eno minu-to podaljšhati. Jes ti daneſ prerokujem, de boſh poginil, in de boſh malo zhaſa v' tej deſheli pre-bival. Maſhevavna ſtrela ſna mene ravno ſdaj ſa-deti kadar tebi govorim, in moje beſede, pre-den jih isrezhem, v' gerlu ſaduſhiti. Morebiti boſh jutri od mene ſliſhal, de vezh ne shivim in de me je Goſpodova roka ſadela. Pa morebiti bom jes ravno to od tebe ſliſhal, in morebiti te ſdaj tukaj ſadnikrat vidim. Kaj ſi bo ta ſmed na-ji miſlil, kteri bo ſhe per shivljenji oſtal? Kam pa ta poide, kteri ſe bo is tega ſveta lozbil? Sojeni in pogubljeni zhlovek bo shiviga zhlo-veka, kakor neſreznhi bogatinz revniga Lazara,

ſhe od delezh vidil, morebiti bo tudi vidil, de bo tudi shivi zhlovek kmalo pogubljen. Ali mu bo pa samogel v' poſvarjenje povedati, kako ſe njemu v' vezhnosti godi, mu bo li samogel po kom porozhiti, de naj ſe varuje take nefrezhe?

Oh! grosoviten ſid naji bo lozhil, neismern prepad bo med nama, dokler ſhe drugim ravno taka ſtrela, ravno tiſte poti ne odpre. Mi, mi, ki shivimo, mi greſhniki ſi moremo med ſabo roke podajati, de v' tak bresen vſi ſkupej ne pademo. Kaj vaſ bom tukaj v' negviſhnosti ſapuſtil, ali vaſ hozhem od tod ſpuſtiti bres terdniga ſklepa shivljenje poboljſhati? Kaj ne bomo vſi ſkupej na ſvoje pregreſhne perſi telkli, in ſvoje ſmerti krishanimu Jeſusu perporozhili? — Rezimo:

Spomni ſe naſ v' ſvojim kraljeſtvu, ker ſe mi na ſemlji ſvoje revſhine ſpomnimo.

Spomni ſe, o Jeſuf mili!

De ſo ſa-me te vmorili,

Proſim, tiſti dan ſe vſmili.

Zhe ta ſtraſhna nefrezha koga ſmed tiſtih ſadene, ki jih tukaj ni, ſe vi ljubi bratje! nad njih ſlepoto rasgledujte, in hitro hitro ſe k' Goſpodu vernite, de ne pridete tudi vi na kraj terpljenja, ktero je ſhe perpravljeno. Zhe pa na koga ſmed mojih prizhijozhkih poſluſhav-zov verſta pride, ſi pa miſlite, de ſi tako nefrezho reſ ſaſluſhimo, ker ſmo ſa-njo vedili, pa ſe je niſmo ogibali, ker ſe nam jo je bilo mozh ogibati, pa ſe je niſmo hotli ogibati,

Kdor je pameten, temu bodi naſha ſlepota v' ſvarljiv nauk. —

Umerjotzhi ljudje! Na ſvetu vſak dan greſh-nike vidite, kateri v' grehih ſhivé, in v' grehih merjejo. Ti ſo tiſti pogubljenzi, kateri vaſ bo-do v' pogubljenje obſodili. Na ſmertni poſtelji umirajotzhi pravijo, de ſe hozbejo ſpreoberni-ti. ſhe v' peklu jih ſerze boli, de ſe vezh ne morejo ſpreoberniti. Ni ga med njimi, de bi ſi ne hotel tega zhaſa v' prid oberniti, kte-riga ſdaj mi imamo; ſakaj bi ſi ga pa mi ne hotli v' ſvoj prid oberniti? Nebo in ſemljo danes ſaprizham, de ſim ſhivljenje ino ſmert, ſhegen in kletev pred vaſ poſtavlil. Tudi tebe, o greſhnik! ſhe vſelej ſaprizham, de niſi ne-dolſhen nad ſvojim pogubljenjem. Nameſt Bo-ga te vpraſham, kaj ravno ſdaj hozheſh, ſhiv-ljenje ali ſmert, ſhegen ali kletev? „Isberi ſi tedaj ſhivljenje, de boſh ſhivel ti in tvoj ſa-rod.“ V. Mojs. 30, 19. Isberi ſi, kar te bo vezhno ſadovoljniga delalo. Isberi ſi pokoj in mir ſerza, ſadovoljnoſt ſvoje duſhe, isberi ſi ſluſhbo Goſpodovo, nameſt neſreznhe ſluſhbe ſaversheniga ſveta. Isberi ſi, dokler ſi ſhe ſa-moreſh isbrati; isberi ſi.

Goſpod! jeſ ſi ne ſmem isbirati, tvoj ſim, in vezhno hozhem tvoj biti. On naj ſi isbera kdor ſhe dvomi; Ti pa ſi moj Bog, in jeſ ſim tvoja oſramotena ſtvar. On naj ſi isbira, kdor je v' pogubljenje namenjen; ti ſi moje vſe, in jeſ ſim ſ' ſolſami namozhen pepel.

Šesto premišljevanje.

Sodba boshja, ktero bo Bog sodni dan nad zhloveshkim rodam sklenil.

„**Z**he bo she pravizhni komej isvelizhan, kje se hozhe greschnik perkasati?“ I. Petr. 4, 18.

V' mislih vidim bres shtevila veliko pravizhnih ino greschnikov pred vezhnim sodnikom stati. Vidim, de je tista ura prishla, v' kateri bo dvojna sodba sklenila, kako se bo vsem ljudem v' vezhnosti godilo. Narodje poslušajte. Srezhni ino nesrezhni ljudje! dobro pasite. Angeli vsigamogozhniga Boga! mirno pozhakajte njegove sodbe. Stréle! stojte. Grom! jenjaj buzhati. Nebo in semlja! obmolknita. Ti pa, o moj Bog! vstani ino svet sodi!

O ljubi bratje! kako nam bo kdaj per sodbi? Zhe bo pravizhni komej svelizhan, kako hozhe hudodelnik, greschnik k' sodbi priti? Pa bota vender oba prishla, pravizhni ino krivizhni, brumni ino greschnik, isvoljeni ino savorsheni; greschniki bodo prishli, ino vsi prestrašeni nastopkov svojih grehov zhakali. „Oni bodo vsi prestrašeni prishli, ker se bodo svojih grehov spomnili, ino njih lastne hudobije jih bodo toshile.“ Modr. 4, 20.

Velki Bog, kateri je k' pregreham rasujsdaniga sveta she dovolj dolgo molzhal, bo s' strašnim glasom saupil. Gromel bo s' svojim

mozhnim glasm. „V' svoji jesi jih bo nago-
voril, ino jih v' svojim serdu prestrashil.“
Psalm. 2, 5.

Spomnite se, ljubi bratje! strahu ino
trepetanja Israelovih otrok, kadar je Bog na
gori Sinai s' Mojsefam govoril. Trebenta
je smiraj bolj buzhal, filn dim je goro po-
krival, grom ino blisk sta postavodajavzov pri-
hod osnanovala. Prestrasheni Israelzi so od de-
lezh stali, Gospoda niso vidili, njegoviga glasu
niso slisali, temuzh vidili so oblake okrog
Gospoda, v' kterih se je bliskalo ino kadilo.
Israelzi so vsi prestrasheni Mojsefu rekli: „Go-
vori ti s' nami, in mi te bomo poslusali, naj
Gospod nikar s' nami ne govori, de kje ne
umerjemo.“ II. Mojs. 20, 19.

Sdaj (per sodbi) pa ni tisti zhas, de bi ljud-
je, ali angeli govorili, ampak sam Bog govori.

Tisti Gospod govori, kteri sdaj ne daje po-
stave, ampak se savoljo prelomljene postave ma-
shuje; nad predersnimi ino nepoboljshljivimi
prelomvavzi svojih sapoved nepreklizljivo sodbo
sklene. —

On vkashe ljudem lozhiti se, in so lozheni.
Sodbo sklene nad ljudmi s' besedo, in
so sojeni.

On hozhe svojo sodbo nad ljudmi v' dja-
nji spolniti, in je spolnjena.

Kristjani! jes vam she vezh pravim. Sod-
nik she dan danashni skrivej nad nami spol-
nuje, kar bo sodni dan ozhitno s' nami storil.

Takrat nas bo ozhitno lozhil, sdaj nas pa
na dushi lozhi.

Takrat naf bo ozhitno sodil, sdaj naf pa na skrivnim sodi.

Takrat bo svojo sodbo ref nad nami spolnil, sdaj nam jo pa she odlashta.

Ta svet je, tako rezhi, she sdaj sojen, vojvoda tega sveta je she sdaj isgnan. Janes 12, 31.

Perva refniza.

Lozhenje ljudi splohni sodni dan.

Ali je bilo gresniku nesnano to strasno lozhenje, ktero nam je Jesus tolikrat prerokval, tako na tanko popisoval, in tako hudo shugal? Ali pa mu ni bilo mar sa to lozhenje? ali pa je she nad njim zvilbal, ali dvomil? Nizh mu ne pomaga, f' komur koli se isgovarja; to lozhenje se bo sgodilo, ino szer nad njim se bo sgodilo. „Vsi narodje bodo pred sodnika prishli, in lozhil jih bo, kakor ovzhar ovze od koslov lozhi. Ino ovze bo djatal na svojo desnizo, kosle pa na svojo levizo.“ Mat. 25, 32. 33.

Zhaf shetve je prishel; jes she slishim flushabnike mashevanja sodnika vprashati: „Ali hozhesht, de gremo, ino luliko poberemo?“ Mat. 13, 28.

Svet je njiva, otrozi kraljestva so dobro seme, gresniki so lulika, hudizh je sovrashnik, kter je luliko sasijal, konez sveta je zhaf shetve; angeli so shnjizi. Kakor se tedaj lulika isruje in v' ogenj vershe, tako bo na

konzu sveta. „Angeli bodo shli, in hudobne od pravizhnih lozhili, in jih v' ognjeno pezh vergli; ondi bo jokanje, ino shkripanje s' sobmi.“ Mat. 13, 49.

Kako shalofna bo ta sapoved sa tiste duhove v' vezhnosti, kateri so bili na svetu nafhi varhi, priyatli, in vodniki? Oni bodo hudobne od dobrih lozhili; tiste, ki so bili njih varstvu isrozheni, in ki so bili njih shkerbi nevredni, bodo med savershene postavili; tiste bodo med pogubljene pahnili, katerim so bili sato dani, de bi jih bili v' nebesa perpeljali; tiste bodo f' filo od sebe pahnili, ktere so nekdej na rokah nosili, de bi se ne bili kam sadeli. Vezh ne bo usmiljenja, ne tolashbe, ne odlashanja. . . . „Odlozhite se od te drushine, de jih na naglim pokonzham.“ IV. Mojs. 16, 21.

Per tem naglim lozhenji, premislite ljubi bratje! *lozhenje* ljudi ali pershon, *lozhenje* serz, *lozhenje* namenov.

Pervizh. Lozhenje ljudi ali pershon.

„Smed dveh, ki bota na polji, bo eden vset, eden pa popushen. Dve bote v' malnu mleli, ena bo vseta, ena pa popushena.“ Mat. 24, 40. 41.

„Dva bota v' postelji leshala, eden bo vset, eden pa popushen.“ Luk. 17. 34. Gospod bo tudi tiste svesi rastergal, f' kterimi je ljudi v' enim stanu, in v' enim poklizu svesal. Hudobni mosh bo od brumne shene, nesvesta shena od pravizhniga mosha vseta in lozhena. Dober flushabnik bo is frede svojih hudobnih sohlapzov vset; sposhtena dekla ispred ozhi

svojih pohujšljivih gospodarjov vseta. Ne bo hlapez od gospodarja, kralj od podlošniga, revesh od bogatinza vset, ampak dobri od hudobniga; pravizhni od krivizhniga, nedolshni od gresfnika. Marfikak prijatel bo od svojiga preljubiga prijatla, marfikak otrok od svojih staršhev, marfikak brat od svojih bratov in sester, marfikak nesrezhen spovednik od tistih spokornikov, kateri so k' njemu k' spovedi hodili, marfikak nevreden pastir od svojih bogljivih ovaz vekomej lozhen. *Oni bodo lozhili.*

Branite se, tresite se, profite ali pa preklinjajte. *Angeli vas bodo vender lozhili.* Vesi kervi, ljubeshni ali saveese naj bodo kakorshne koli hozhejo. *Angeli vas bodo lozhili.* Od sazhudenja, obupljivosti, ali strahu okamnite, ako hozhete. *Angeli vas bodo lozhili.*

Drugizh. Lozhenje serz.

Sdaj se tako lozhenje godi, ktero se na svetu nikoli ni moglo sgoditi. Dobri se sdaj ne dershi ljudi, ampak samiga Boga. Hudobni nima nizh vezh prijatlov. Kakor je sodnik bres usmiljenja, tako stvarer nesrezha drugih stvari nizh k' serzu ne gre. Gresfniki naj si od bolezhin jesik sgrisejo. *Sriv. rasoden. 16, 10.* Pravizhni bodo vender Gospodu hvalo peli, rekozh: „Ti si pravizhen, kateri si bil in bosh; ti si svet, kateri si to isfodil.“ *Skriv. rasoden. 16, 5.* Mati bo svojiga edinorojeniga fina is narozhja vergla; nedolshno dete bo pred pregresfnimi starshi beshalo. Isvoljeni zhlovek porezhe: Tista je moja mati, tisti so moji bratje ino sestre, kateri so besedo boshjo flishali,

ino spolnili. Luk. 8, 21. Druge shlahte sdaj ne posnam sunaj svoje soerbe boshjiga kraljestva. Nad nikomur ne shalujem, kateri je Gospodovo voljo vedil, pa je ni spolnil. Tak zhlovek je, bodsi kdor koli bozhe, hudobnesh, in sovrashnik mojiga Boga. Tukaj ima tedaj, ljubi bratje! mezh lozhenja neisrezheni veliko opraviti. On lozhi fina od ozheta, hzher od matere, nevešto od tashe, in zhlovekovi poprejshni domazhi so njegovi sovrashniki. Nihzher ne shaluje nad nesrezho svojiga blishniga. Gospod dobre k' sebi vsame, hudobne pa od sebe pahne.

Tretjizh. Lozhenje namenov.

V' frezhi ino nesrezhi so nekake stopinje. Slehernimu se bo tako godilo, kakor si bo saflushil. Kdor je f' svojim talentam deset talentov perdobil, bo zhes deset mest oblasi imel; kdor jih je pa pet perdobil, bo pa le zhes pet mest oblasi imel. Luk. 19, 17. „Luliko pa shnjizi v' snopke poveshajo, de se soshge.“ Mat. 13, 30. Nekteri bo per hinavzih prebival, nekteri bo svoj delesh per hudobneshih imel, vsi nespokorni gresniki pa bodo svoj del v' peklu imeli.

O moj Bog! Jesus! moj prihodni sodnik! na kateri strani bom takrat stal? Ali bom na tvojo levizo, ali na desnizo postavljen? Ti mi ne das odgovora; tode moje dela nad mano vpijejo. Sveti angelz varh! kateri me varujesh, tudi ti sdaj she molzhish; kam me bosh pa sodni dan postavil? Kristjani! sodba lozhenja se she, tako rezhi, med nami perzhenja. Pshe-

niza ino lulika, shito ino plevel she sdaj v' svoj prihodni namen rasteta. To she shnjizi vedo, satorej svojimu gospodarju she sdaj svojo strashno flushbo ponujajo. Le usmiljeni gospodar svoje povelje do odlozheniga zhasa she-tve odlashta. „Pustite oboje do shetve rasti.“ Mat. 13, 30.

Kdo drugi te posna, o zhlovek! kakor Gospod, kterimu so posode isvoljenja, in posode jese snane? Dobri pastir posna svoje ovze, in ovze njega posnajo. One njegov glas slishijo, on pa njih sdihljeje slishi. On jih na dobro pasho vodi, in one se is nje ne sgube. „Ktere je popred vedil, pravi apostel, jih je popred isvolil. Ktere je pa popred isvolil, jih je tudi poklizal, ino ktere je poklizal, jih je opravizhil; ktere je pa opravizhil, jih je tudi povelizhal.“ Riml. 8, 29. 30.

Sej vzhasih she zlo mi labko lozhimo ne-ktere isvoljene, kteri so vsi boshji, od nekterih zhasitivzov sverine, kteri njeno ime na zhelu in v' ustih nosijo. She tudi mi ljudi od ljudi lozhimo, in jih moremo raslozhiti, de se vemo hudobnih ogibati, dobre pa posnemati.

Sami ljudje med sabo raslozhik delajo. Brumnim je sapovedano, de se ne smejo nizh f' hudobnimi pezhati. Hudobni si pa f' tem kratik zhas delajo, de brumne sovrashijo in preganjajo. Vezhi shtevilo ljudi manjsi shtevilo siska; brumni morejo vsak dan med mezhmi svojih savorashnikov hoditi, in perpravljeni biti, de se od njih preganjanja ne dajo premagati. —

Odlozhite se, pravi Gospod, odlozhite se od te drufhine, de jih na naglim pokonzham. Odlozhite se od grešnikov, de ne bote s' njimi vred pokonzhani. —

Druga refniza.

Sodba, ktero bo Bog sodni dan nad ljudmi s' besedo sklenil.

Ali she ni dovolj, ljubi bratje! de Bog ljudi v' djanji obsodi, ker hudobne od pravizh-nih lozhi, ali jih more she s' *besedo* soditi? Kaj se niso hudobni she sami sebe obsodili, ali jim more tudi sodnik njih obsojenje napo-vedati? Grešnika lastno sposnanje v' pogublje-nje obsodi, sodnikova sodba pa pogubljenje nad njim izpolni.

Pervizh. Pogubljeni so sodnikovo sodbo she popred vidili.

Nash odrefhenik jim jo je s' svojimi nauki she sdavnaj napovedoval, she sdavnaj so jo brali v' sapopadku postave, so jo she popred vidili v' svojim sadershanji in v' svojih delih. Tode v' svoji terdovratnosti in slepoti so bili okamneli. Ker serze tega ljudstva je terdovratno, in s' od-pertimi ushesmi ne slishijo, svoje ozhi so sa-tisnili, de kdaj njih ozhi ne vidijo, njih ushe-sa ne slishijo, njih serze ne rasume, de se ne spreobernejo, ino de jih jes ne osdravim.

Drugizh. Pogubljeni so sodnikovo sodbo she sdavnej saflushili. Velikrat so sapovedi prelomili, ktere so vedili, vedno so postavo-

dajavza sanizhevali, kteriga so posnali, velikrat so svoje grehe hvalili, ktere so bres framoshljivosti dopernafhali, in jih pred svetam sposnali, satorej morejo she vsaj sdaj prejeti, kar se jim je she sdavnej spodobilo, in kar bi she na dalje sasmehovali, ko bi sdaj ne prejeli. „Nama se szer prav godi, ker prejmeva kar sva si f' svojimi deli saflushila.“ Luk. 23, 41.

Tretjizh. Sodnikova sodba je sadnjizh vezhno obsojenje pogubljenih.

Bog od ljudi nozhe vezh noviga sanizhevanja ino rasshalenja; on hozhe, zhe smem tako rezhi, pred svojimi sovrashniki mir in pokoj imeti; on hozhe svojim gnadam, ino njih sanizhevanju konez storiti; na semlji ne bo vezh njegoviga shegna, ne njegoviga prekletstva; namen stvarjenja je dofeshen in spolnjen, in zhloveshki rod je jenjal. „Glej dan, glej pride, potrenje se je perkasalo, izsvetla je shiba, oselenel je napuh.“ Ezech. 7, 10.

„Sdaj kmalo bom svojo jeso na-te islil, in ves svoj serd nad tabo ispustil; sodil te bom po tvojih delih, in obloshil te s' vsmi tvojimi pregrehami.“ Ezech. 7, 8.

„Poslufhajte nebesa! in semlja! nastavi svoje ushesa, ker Gospod govori. . . . Gorje greschniku rodu, f' pregreho obloshenimu ljudvu, hudobnimu sarodu, hudodelnim otrokam; ker Gospod je govoril.“ Isai. 1, 2. 4. Gorje golufanim Adamovim otrokam, greschnikam bres modrosti, bres sveta, gorje svijasbki kazhji salegi, ker Gospod je govoril. Gorje greschnikam vsih zhasov in vsih krajov sveta, posodam saver-

shenja, jese in mashevanja, ker Gospod je govoril. *Pridite k' meni vi poshegnani mojiga ozheta, kateri ste moji. Poberite se spred mene, vi prekleti; od katerih nozhem nizh vezh vediti.* — — —

Ali se per tej strasfni sodbi boshji trefete? Ljubi bratje, danes se raji sami pred sabo trefite, sakaj ne savoljo sodbe, ktera je splohna, ampak savolj tega, kar njo saflushi, in je v' vas, je vredno de od strahu trepezhete. To obsojenje je she v' vasfih rokah; zhe bo to obsojenje nad vami spolnjeno, je to delo vasfih rok, vasf trud, nad kterim vsak dan delate. „Satorej fim vam rekel, de bote v' svojih grehah umerli; zhe namrezh ne verujete, de fim jes (Kristus, sin shiviga Boga, govori nash svelizhar) bote v' svojim grehu umerli.“ Janes. 8, 24.

„Ako pokore ne storite, bote vsi ravno tako poginili.“ Luk. 13, 3.

Ta resniza je gotova, in ravno sato, ker je gotova, tudi brumniga zhloveka tako slo veseli in tolashi. Ona je gotova; in ravno sato, ko je gotova, je sa gresfhnika tako strasfna. Zhe taziga obsojenja in take nesfrezhe nozhete, se morete sosebno tega ogibati in varovati, sa zhimur tako obsojenje pride. Obsojenje je she sklenjeno, pa nad kom? nad vsakim zhlovekam, kateri je v' grehah terdovraten.

O usmiljenje nashiga Boga! kako si pazh neisrezheno veliko! kako veliko si proti gresfhniku! Ti nam sodbo popred osnanish; de se je samoremo oganiti; ti nam dasf dovolj zhasa, de ji samoremo oditi. Ti bi naf lahko to

minuto v' vezhni bresen pahnili; to de ti nozhesh greschnikove smerti, ampak de se spreoberne ino shivi.

Povej mi tedaj, nesrezhni greschnik! kaj te fili, de se vsak dan shtevilu savershenih blisshafh? Sofhtej gnade, ako jih morefh, ktere si savergel; snotranje opominovanje, ktero si sadushhil; nauke, ktere si sanizheval; in perloshnostti k' svelizhanju, ktere si s' omadeshvanjem, s' pregrehami, in s' padzi v' poprejshne grehe potratil. Sofhtej velko shtevilo svojih pregreh, ktere si ves zhaf svojiga shivljenja, od tvojiga perviga greha do danashnjiga dneva storil; sofhtej, koliko gnad si od Boga od svojiga perviga greha dosihmal prejel. Kaj drusiga, kakor pekel si si saflushil? Bog ti je pa vender vsak dan nove dobre dajal. Sej ni nobena minuta pretekla, de bi te Ozhe milosti ne bil zhakal, te klizal, ti svojiga odpertiga serza kasal, sato de bi te bil is bresna islekel, v' kterim si leshal in te s' drugo, s' frezhnishi ljubesnijo navdal. Ino to je storil ako ravno si se mu ti v' bran stavil, in Bog se tvojiga branjenja ni navelizhal; in to she dan danashnji dela, in tvojiga rasshaljenja se she vselej ni navelizhal, ali bo to tudi she sanaprej delal? Oh! v' tej rezhi ti pa ne morem porok biti. Zhe so ti pa drugi ljudje kaj taziga obetali, so enaki tistim ljudskim sapeljivzam, od kterih Jeremija govori, rekozh: Tvoji preroki so ti prasne ino norške rezhi prerokvali, in ti niso rasodeli tvojiga pregreshenja, de bi te bili k' pokori pervabili; ampak so ti prerokvali lashnjiye prerokvanja in isgnanja, sa kte-

rimi je tvoja nefrezha prishla. Shaloft. pesem. Jeremija. 2, 14.

Ta strashni sodnik ref med vami hodi, in ima, tako rezhi, svojo sodbo v' rokah, de bi vas pred njo svaril. S' ozhmi vere ga na altarjih v' perfhoni vidite; po duhovnim ga vidite s' svojimi telesnimi ozhmi nad vsakim revesham in fromakam, kateri so okrog vas. Nikar ga ne vprashajte, kakor ga bodo pogubljeni prashali: Gospod! kdaj smo te vidili? Kdaj smo te vidili lazhniga, shejniga, popotnika, nasiga ali bolniga ino ti nismo postregli? Ker on bi vam, kakor njim odgovoril: Resnizhno vam povem, kar nar manjshimu smed svojih bratov niste storili, tega tudi meni niste storili. Mat. 25, 44, 45. V' vashim blishnjim sim bil jes lazhen, v' njem sim bil martran, vi ste me martrali, vi ste me preganjali, vi ste me v' njem sanizhvali. Sdaj sim vam pa povernit prishel; s' meno je moje plazhilo, per vas so pa vashe dela. S' tem se tolashite, ako se hozhete, de ste sami sebe frezhne, te moje prijatele pa na tem svetu nefrezhne shteli. „Spomnite se, de ste na svetu vsiga obilno imeli, kar je vashe serze poshelelo, de ti pa nizh niso imeli. „Spomni se, de si ti v' shivljenji dobro, Lazar pa hudo prejel; sdaj se pa on veseli, ti pa terpish.“ Luk. 16, 25.

Tretja refniza.

Sodba, ktero bo Bog sodni dan nad ljudmi v djanji spolnil.

Pridite k' meni, vi isvoljeni! ker ondi so nebesa, kjer sim jes. Poberite se ispred mene, vi saversheni! ker ondi je pekel, kjer ni mene s' gnado per vas.

Pridite tedaj vi poshegnani! in prejmite kro-
ne, katerih so vashe zhednosti vredne. Polastite
se kraljestva, ktero vam je she od sazhetka sve-
ta perpravljeno, in vshivajte mojo prijetno pri-
zhijozhnost vse vezhne zhase. Pridite k' meni,
jes sim Jesus, sunaj kteriga niste hotli nikogar
posnati. Jes sim ubogi Bog, kterimu ste vi vbo-
gajme dajali. Jes sim sgled, kteriga ste posne-
mali. Pridite k' meni, jes vas zhakam, ino vi
ste mojiga dne dosheleli. Tudi ti, nekdam sgu-
ljeni otrok! pridi k' meni, ker si svojo nehva-
leshnost obshaloval, in se je spokoril. Pridi k'
meni, vse ti je posabljeno; tvoji bratje te bodo
po bratovsko sprejeli, jes pa po ozhetovo. Pri-
dite, poshegnani! —

Pridite vsi is dela k' pozhitku, is sanizhe-
vanja k' nebeshki slavi, is uboshtva k' obilno-
sti, ino is terpljenja v' neismerno veselje. Vi
ste erbi tistiga kraljestva, v' kterim je vse dobro
bres vsiga hudiga, vi ste soerbi Kristusovi, in
otrozi boshji. . . .

Vi pa, nespokorni gresniki! se ispred me-
ne poberite, ker vas nozhem drugazhi, kakor
skosi mashevanje posnati. Neismern bresen vas

bo od mene lozhil. Deleshni bodite hudizhe-
viga terpljenja in njegovih marter. Poberite
se, vi prekleti! — — Moje prekletstvo je vašh
delesh; namest poprejšnjih imenitnih imen, sa
ktere ste se potegovali, bote sdaj vekomej to le
ime imeli: *Od Boga prekleti.* —

Te strasne besede je sodnik v' svojim ser-
du govoril, in neismerni bresni so se spet nad
vami, nefrezhni gresniki! saklenili, in so vaš
posherli. Ti prelepa truma isvoljenih! ti si se
v' narozhji svojiga Boga vtopila. Saperle so ne-
besa svoje vezhne vrata, in saperl je pekel svoje
globozhine. Velik bresen lozhi nebesa ino pe-
kel vso vezhno vezhnost. Zhafi so istekli. Strash-
na vezhnost! ti se sa savershene sdaj sazhnesi.
Ino vi, vi prijetni dnevi! v' kterih ne bo obla-
kov ne nozhi, vi ste se sa isvoljene sasnali, sa-
nje je sdaj vezhen dan, sa kterim ne bo nobe-
ne nozhi.

Jes se motim, ljubi bratje! vi s'he shivite;
pa mi smo se vezhnih let spomnili. O kaj ko
bi pazh na-nje tako dolgo nikoli ne posabili,
de ref kdaj sa naš frezhno pridejo! Oh! kaj
ko bi si pazh snali ta kratki zhas v' svoj prid
oberniti, kteriga nam s'he sodnik da, de bi si
isvolili kako se nam bo v' vezhnosti godilo! Ta-
ko se s' gresnikam iside, tako se bo s' mano
isfhlo, ako v' grehah umerjem! Tak je tisti strash-
ni zhas, v' kterim se more vse zhloveshtvo lo-
zhiti; tako se bom jes lozhil, ako bom saver-
shenim pershtet! — — Zhe bi bil le edin med
nami, kteri bo sodniku na levizo postavljen,
kdo smed naš bi si upal vprashati: Gospod! Ali

sim jes, — Zhe bi bil le edin med nami, kateri bo sodniku na desnizi stal, kdo bi smel vprašati: Gospod! ali sim jes? Naj bo savershen, kdor hozhe, naj je med nami savershenih kolikor jih hozhe, vi ljubi bratje! le na strahno lozhenje mislite! — Grefhnik se more od Boga lozhiti, od Boga pravim, kateri ga je vender sa-se vstvaril, kateri je sa-nj svojo kri prelil, savoljo njega zerkev in svete sakramente postavil, in vse sa njegovo svelizhanje storil. Od Boga se more lozhiti, kateri je vender njegov zilj ino konez, njegova edina frezha, sunaj kteriga grefhnik ne najde nobeniga pokoja, nobene frezhe, nobeniga veselja; od Boga se more lozhiti, zhi-gar sguba grefhnika bolj pezhe, kakor pa ogenj, v' kterim gori; pa vender grefhnik ne more vekomej vezh popraviti, si ne more vekomej vezh spremeniti. Gospod-Boga v' desheli shivih ne bom nikdar vezh vidil. Isai. 38, 11.

Torej se more grefhnik tudi od vsiga lozhiti, kar je boshjiga; lozhiti se more od prezhiste divize Marije, na ktero je vender smirej svoje upanje stavil; od svojiga svetiga angela varha, in od drusih angelov varhov, kterim je bil perporozhen; lozhiti se more od tistiga brumniga ozheta, kateri je sa-nj tako slo skerbel, in ga od hudiga odvrazhal, dokler je shivel; od tiste dobre matere, ktera ga je tako serzhno ljubila, desiravno ji je veliko shaloft delal, in ktera ga je povsod, kakor Monika svojiga Avgush-tina, f' solsamu spremljala; od tistiga resnizhni-ga brata, kateri mu je svoje serze rasodel, in ga tolikrat k' zhednosti opominjal; od tistiga sve-

šiga priyatla, f' kterim je rastel, skupej prebi-
val, ga velikrat obiskal, ino na zhigar strani
morebiti she sdaj sedi, kadar jes to govorim.
Ti si isvoljenim pershtet, on je pa druhali sa-
vershenih pershtet.

Gospod je svojo sodbo isrekel, in komej
jo je isrekel, je bila she spolnjena.

Ta sodba je bila *mozna*, ker se je prez
vse sgodilo, kakor je Bog hotel,

Je bila *popolnoma* ali *zela*, ker je truplo
in dusho obsegla.

Je *nepreklizljiva*, ker se bo vso vezhnost
spolnovala.

Sodnik, kteri se sdaj tako rad potolashiti
da, je sa savershene sedel nepremakljiv. Ti
nesrezhni so ga she te strashne gnade profili,
de bi jih vsaj popolnoma pokonzhal, pa jih ni
vflishal. So ga she njegove nekdayne dobro-
te opomnili, pa ni vse nizh pomagalo. Mi smo
vprizho tebe jedli ino pili, in ti si v' nasbih
krajih uzhil. On jim je pa odgovoril: Pobe-
rite se ispred mene vsi, kteri ste krivizo delali.
Luk. 13, 26. 27. Poberite se, in oni so se po-
brali, kam so pa pobegnili? Morebiti nasaj na
svet, kjer so med, veselje, in dobrote vshivali?
Tega ne, ampak v' ogenj. V' tisti ogenj so
pobegnili, kteri vedno gori, ino nikoli ne
vgasne; v' tisti bresen, is kteriga ni reshenja,
na tisti kraj, kjer ni nizh dobriga, temuzh vse
hudo; v' vezhni ogenj, kteri je bil sizer le sa
hudizha in njegovo druhal pershgan. Mat. 13,
49. 50. 51. Tako se bo, ljubi bratje! per
konzu sveta godilo; angeli pojdejo in bodo lo-

zhili hudobne od dobrih, in jih v' ogenj vergli, ondi bo jok ino shkripanje s' sobmi. Ali še vse te resnize umeli? —

Tisti jih bodo umeli, kateri so v' shivljenje isvoljeni, kateri so pa v' smert namenjeni, tega ne bodo umeli. Isvoljeni so te resnize umeli, ino si jih k' serzu vseli. Makarij se trese v' svoji utizi: Hilarijon trepezhe v' svoji jami; in Hieronim je v' svoji samoti v' velikim strahu savoljo vezhne sodbe boshje. On se f' kamnam na perfi terka, in svoje pol mertvo truplo f' kervijo pokriva. Neprenehama premishluje f' straham in trepetam ojstro sodbo boshjo. Va-njo ves samishljen saupije: Oh! jes mislim de mi mozni glas trobente, ktera nas k' sodbi klizhe, vedno po ushesih buzhi. Nozh in dan mi po ushesih buzhi, in moja prestrašena dusha si ne ve kako pomagati. Tako, ljubi bratje! je Hieronim svoje shivljenje v' strahu in zhakanji boshje sodbe preshivel. Blagor mu! de jo je s' ojstro in dolgo pokoro prehitel. Nam pa gorje! zhe se le nad drugimi zhudimo, pa jih ne posnemamo. Zhe bo pravizhni komej svelizhan, kje se hozhe bresboshnik in greschnik perkosati? —

Sedmo premishljevanje.

Sodba boshja f' ktero Bog sdajni svet
she sdaj sodi.

„**K**dor pa mene sanizhuje, in mojim besedam ne verjame, ima nekoga kateri ga bo sodil. Beseda, ktero sim jes govoril, ga bo sodni dan sodila.“ Janes. 12, 48.

Kadar jes, ljubi bratje! sodbo Boga Ozheta, ktero she sdaj nad tem svetam spolnuje, od sodbe Boga Sina lozhim, f' ktero bo sodni dan sodil, vam le pomnitev njegovih besed raslagam. Kdor moje besede slishi, in po njih ne shivi, tega jes ne sodim, ker nisim prishel sveta sodit, ampak svet svelizhat. Janes. 12, 47.

Ker sim vash svelizhar vas nisim prishel pogubljevat, ampak jes vam dam odlog k' pokori, reshnino sa vash grehe f' svojo kervijo plazham, in se bom sa vas v' daritev dal. Jes vas shelim svelizhati, ako svelizhanja shelite, jes bom vash reshnik, ako reshenja ishete. Kdor pa mene sanizhuje, in po mojih naukih ne shivi, ta ima nekoga, kateri ga bo sodil. Moj Ozhe je njegov sodnik, kateri me je poslal, zhigar povelja osnanujem, in zhigar voljo spolnujem.

Beseda, ktero sim jes govoril, ga bo sodni dan sodila. Takrat bom prishel kakor vash sodnik, kterimu je Ozhe vso oblast dal. Takrat

vas bodo toshile in pogubile moje besede, ktere so besede shivljenja; moje nauki kteri so vaše sapovedi; moje shuganja, ktere so gola resniza. Nebo ino semlja bota preshla, elementi se bodo smeshali, vse stvari se bodo spremenile, moje besede pa ne bodo preshle, resnizhne bodo, in se bodo nad vami spolnile. Beseda, ktero sim jes govoril, ga bo sodni dan sodila.

Splohna sodba bo tedaj, tako rezhi, pershavek, rasodevanje, ali dokonzhanje tiste strashne sodbe, ktero Gospod-Bog she dan danashnji nad tem pregreshnim svetam sklepa.

Hudobni svet se temu govorjenju posmehuje. Pa naj se le she dalej posmehuje, naj pa, ljubi bratje! naj pusti mej tem shalovati. Gotovo bo prishel tisti dan, ob kterim se bodo hudobni trefli, tisti pa od veselja poskakovali, kteri so Gospodovi. „Vasha shalost se bo v' veselje spremenila.“ Janes. 16, 20.

Hudobni svet je tedaj she sdaj na savorshenih strani (na sodnikovi levizi.) Hudobni svet ni svelizharja nikoli posnal, in nikoli sprejel; svelizhar pa ni hotel od tega sveta biti; svet ga je vedno preganjal, on pa sa svet ni molil; svet se je Jesufovim naukam vselej soper stavil, Jesus ga je pa vselej premagal in osramotil. Satorej she sdaj ljubi bratje! s' shalostnim serzam premislimo velki raslozhik med duham tega sveta in med duham boshjim, in uzhimo se is tega k' svojimu posvarjenju skleniti, kako se bo kdaj svetu godilo, in de bo kmalo poginil, in gotovo savorshen in pogubljen.

Dan danashnji vidim svet, kteri is hudo-bije prav nalash Boga posabljuje.

Pa tudi vidim pravizhniga Boga, kateri bo svet nar strašnejši v' njegovi slepoti shtrafal. Ob kratkim,

Bog sdajni svet sodi, ker hozhe svet rasvetljen in prebrisan biti,

Bog sodi sdajni svet, ker je svet terdovraten.

Perva resniza.

Bog she sdaj hudobni svet sodi, kateri hozhe rasvetljen ino prebrisan biti.

Kadar vam, ljubi bratje! sdajni rasvetljeni svet popisujem, vam morem hudoben, golufen in sanizhljiv svet pred ozhi staviti; tak svet namrezh, na katerim je strašna smeshnjava, ozhitna golfija, in vsakdanja rasujsdanost. Povsod vidim krivize, ktere se, tako rezhi, nesnamu Bogu gode:

Bog namrezh, nar bolj popolnoma bitje je bres zheshenja; she naturna postava je pol ugafnila.

Ljudje Boga nar modrejshiga postavodajva ne bogajo; sveti evangeli se malo zhisla.

Ljudje se Boga svojiga ojstriga sodnika nizh ne boje; nekteri she zlo prihodno shivljenje taje. „Zhlovekov fin! prederi sid.“ Ezech. 8, 8.

Kaj je vera po naukih rasvetljeniga sveta?

Vera je po naukih sdajnih modrijanov lep glas, kteriga so si nekteri prebrisani postavodajvzi smislili, de loshej ljudi v' pokorshini obdershe, perproste bebijo, léne pa strašhijo.

Taki prebrisani modrijani sukajo in sukajo sveto pismo, kolikor ga morejo; pa

met se nad vero brusi, in ti modrijani vse umetovnosti le v' to obrazhajo, de bi ljudi preslepili, de so nebesa kak smishljen kraj, in de je Bog (odpušti mi o Gospod, ker tako govorim) le kako smishljeno bitje.

Svet je paradish tazih ljudi, in zhlovek si je sam svoj bog na svetu.

Zhlovekovo serze je v' vsih rezheh, ktere vero sadenejo, mertev kos mesa, ktero ne zhuti ne strahu, ne skerbi, ne grisenja vesti. Zhlovek je savoljo krivih naukov, in is dolge navade tako terdovraten, de ga zhednost nizh vezh ne mika, v' pregrehah je pa she tako slo vaju, de drujiga ne sna, kakor greh na greh nakladati. Mi smo ref fizer she po naturi greslniki, ker greh she f' sabo na svet pernesemo; per zhloveku se je pa greh szhafama v' shelesno navado spremenil; zhlovek je f' perviga gresnil bres pokore, sdaj pa gresni bres vednosti in bres vesti. Sunaj svojiga posheljenja ne posna nobeniga gospodarja; pamet je njegova flushabniza, vera njegov norez, pozhutki njegovo sveto pismo, in naturna gnatev vodnik njegove vere. Srezha je njegov malik, kterimu vse v' dar nosi; ker svojo sre-zho raji kazimu maliku perlastuje, kakor pa, de bi praviga shiviga Boga nebes in semlje sa-njo sahvalil. Sveto boshje ime le takrat isre-zhe, kadar ga kolne, preklinjevanje boshjiga imena je edina zhas, f' ktero se na Boga spom-ni. Ali med sdajnim svetam nikogar take vere ne vidite? Zhlovekov sin! tukej si ref vidil,

tode, kadar se bošh okrog oserl, bošh she vezhi gnusobe od teh vidil. Ezech. 8, 15.

Kaj je zhednost po naukih rassvetljeniga sveta?

Nar vezhi svetniki tega zhasa so vezhi del malopridniga duha, in omadeshvanih rok; njih poboshnost ni njih nar manjšhi nizhemernost; in kar dobrih del sture jih ne delajo sato de bi svojo dolshnost spolnili, ampak de bi per ljudeh sloveli. Bogabojezhnost le takrat hlino, sraven pa sanizhujejo, kadar vedo, de jim bo njeni blish kak zhasin dobizhek pernesel. Kadar se jim kaka nasnova skasi, preklinjajo previdnost, in Boga, kteriga hozhejo le s' zhasnim dobizhkam posnati. Kadar se jim pa kaj po volji iside, pa dobri is-hod svojih del svoji dobri frezhi in svoji modrosti perlastujejo. Oni gredo vzhasih v' zerkev, pa nizh drugazhi, kakor v' kako gledalish, le v' spreménjo, le savoljo lepfhiga, le is navade, le de si neko liko pozhijejo, de svoje ufhesa in ozhi pasejo, in de si sa svoje poshelenje nove jedi perdobe. Ali med sdajnim svetam nikogar ne vidite, de bi bil take brumnosti? Zhlovekov fin! tukej si ref vidil, tode, kadar se bošh okrog oserl, bošh she vezhi gnusobe od teh vidil.

Kaj je praviza po naukih rassvetljeniga sveta?

Velikrat je praviza slushabnikom pot k' krivizi, je terma in svojoglavnost mogožnih ljudi, in sagrajalo lakomnosti. Vse je perpu fhenó, kar koli kak dobizhek pernese; postave so is vofka, njih prelomljenje je isvirk dobizh-

ka, in perloshnost k' ohernii,' in odertii. Morebiti tudi kak sprednik marsikje veliko grehov spregleduje, in jim she le potuho daje, ali pa le malo koga po postavi shtrafa. Morebiti marsikaziga sodnika, kateri druge ljudi sodi, lastna vest she hujshi toshi, kakor pa uniga, kateri je sojen. Morebiti spredniki hude dela perpušte, ker jih spregledujejo, ino se store s' persanashanjem vsaj ptujih pregreh deleshne.

Praviza, ktera je nekdej divje in proste ljudstva f' sveto visokostjo v' bersdah dershala, je sdaj saveso odvesala, f' ktero je imela ozhi savesane, je tehtnizo prelomila, ktero je v' rokah imela, in mezh na stran poloshila, kteriga je kdaj v' rokah dershala. Njena naturna ojstrost se je sdaj v' tako mehkoto spremenila, de sodnikov veliko bolj skerbi hudodelnika shtrafati, kakor pa nedolshniga bres pomozhi pustiti, de pogine. Zhlovek se more dan danashni bolj na svojo s' dnarmi napolnjeno moshno, kakor pa na svojo pravizo sanashati.

Nar prostejshi zhlovek je tudi nar srezhnishhi; nar mozhnejshi je nar uzhenejshi; nar vezhi jesizhnik je nar nedolshnishhi; nar predersnishimu se tudi nar bersheje milost skashe. Spazhenost sdajnih zhasov nar bolj is ohernije raste in poganja. Ohernija zhednost vklepa, ji besedo sapersa, in bogati gresnik povsod premaguje. Splohna bresdushnost s' odperto pestjo seme vsih pregreh seje.

Ker she sodniki na postave ne porajtajo, in pregreh po saflushenji ne shtrafujejo, sato she marsikdo sa dobro ime in sa strah nizh

vezh ne mara; ino slehern si she v' svojih pregrehah dopade, in se s' sgledam drugih gresnikov k' njim spodbada, ker ga ni, de bi rasujsdane greshnike shtrafoval in boljshal. Ali velikrat na tem rassvetljenim svetu kako drugo pravizo vidite? Zhlovekov sin! tukej si ref vidil, tode kadar se okrog osresh, bosh she vezhi gnusobe od teh vidil.

Kaki so dobri in sposhteni moshje po naukih rassvetljeniga sveta?

Dober je, kdor s' slabimi ljudmi poteguje, in jim v' vse njih slabe namene flushi. Vsi so *sposhteni*, kateri svoje besede ne prekližejo, ktero so tisti drushini dali, ki so va-njo stopili, in kateri se skerbno varujejo, de bi ne bili sposhteni. Greschnik gresznika varuje, greschnik gresznika hvali. Perlisnjenzi so priyatli, tatje, umetovni isdajavzi modrijani, opravljevzi so odkritoferzhni, prevsetneshi pametni, in kervi shelni so ferzhni ljudje. Vse pregrehe in krivize le s' tem imenam: *ajfer v' dobrim*, pokrivajo.

Takim ljudem pravijo, de imajo *ajfer v' dobrim*, kateri se soper bogabojezhnost vsdvigujejo, duhovnam filo in mirnim prebivavzam krivizo delajo, in vse pregrehe dopernashajo, ktere je mozh v' puntu soper kralja, soper zerkev, in soper domazho deshelo dopernashati. Kdor je naj bolj rasujsdan, je hvaljen od svojih pomagazhev, in je vojvoda rasfajajozhih trum. Nesramni rokodelz je njih duhoven, pregreshen potepuh uzhenik ljudstva, delaviz je islagovavez zesarfskih postav, ino nar predersnishti

med njimi je poglavar puntarjov. Prijatli so hinavzi; oherniki so tatje, zhahtilakomni so neusmiljeni, in togotniki so ubijavzi.

Vse s' sedinjenim glasam vpije, de je spošttenost s' nashimi ozhetmi vred umerla; ker si pa nihzhe ne upa kak zhudesh storiti, torej si tudi nihzhe ne persadeva, de bi nashe lepe ozhete k' shivljenju obudil. Hudobija je ljudi tako slo oslepila, de nimajo toliko dobre volje de bi se ji v' bran postavili, ko bi ravno dovolj mozhi imeli, de bi jo premagali. Ali rasvetljeni svet kake boljshi ljudi, kakor so ti, slega? Zhlovekov sin! tukej si ref vidil, tode, kadar se bosh okrog oserl, bosh she vekshi gnusobe od teh vidil.

Kaj je prijasnost po naukih rasvitljeniga sveta?

Prijasnost sdaj ni drusiga, kot lepo pa prasnno ime, ali pa sgoli hinavshina. Svojimu blishnimu hozhemo s' lepimi besedami kri isferkati, in s' perljudnim sadershanjem hozhemo svoje hinavške svijazhe spolniti.

Sdaj zhlovek zhloveka le takrat ljubi, kadar samore v' njem sam sebe ljubiti, in le take ljudi hvali, kateri mu hvalo f' hvalo povrazhujejo. Kadar zhlovek prijatla na poti frezha, mu prez v' roke seshe, ga objame, kushne, in ga fili, de naj ga kaj kmalo in gotovo doma obishe; pa komej prijatel memo odide, se pa she veseli, de se ga je s' snebil, in ga olagal.

V' sdajnih zhash ne pogreshamo lepих besed, in perljudniga sadershanja, ampak pravizhne sposhtene serza se pogreshajo. Vlak

lišhpaviz lahko nekoliko zhasa vse take rezhi govori, ktere so nam vshezh, in jih radi poslušamo. On lahko o prijetnim zhasu svoje govorjenje sazhe, in ga modro dokonzha, ino nar huji lastnost, ktero ima nad sabo, je njegova lastna pershona. Tak zhlovek je ptujzam svetnik, sosedom teshko brême, dobrim v' pohujshanje, v' svoji hishi hudizh, sunaj svoje hishe angelz, in je veliko bolj nevarn, kadar je angelj, kakor pa kadar je hudizh. Ali na nashim svetu nobeniga taziga prijatla ne posnate? Zhlovekov fin! tukaj si ref vidil, tode, kadar se okrog osresh, bosh she vezhi gnusobe od teh vidil.

Kdo so nedolshni rassvetljeniga sveta?

Svet vezhi del lepe in mlade pershone drusiga spola *nedolshne* imenuje, pa jim ne pravi sato tako, ko so tega imena vredne, ampak sato, ko so ga morebiti bolj odrashene pershone she manj, kot mlade vredne. Vse je nedolshno, kar ozhem dopade, in vse je ljubesnivo, kar je serzu vshezh. Zhistošt je taka zhednost, ktere se ljudje le vzhasih v' misli spomnijo, pa je nozhejo vezh ohraniti. S' greham se ni nikoli vezhi dobizhek, ko dan danashnji, delal. Ker je nezhistošt splohna, torej se jo she slehern delati predersne, in ledik in sakonfski ljudje se skushajo, kateri bi vezhi pregrehe dopernashali. Rasujsdanost ima svoje ozhitne in snane prijatle in varhe; malo she manjka, de je nimajo sa svojiga ozhitniga malika, in de ji she altarjev in tempelnov v' last in posest ne dado.

Bógina zhloveshke pameti, ktera se je she po nekterih krajih tako oshabno delala, de bi jo bili po boshje zhaftili, se je ref fizer is pohujshljiviga gledalisha spet umaknila, in je sdaj she le po mestih kakor mestna vlazhugarza snana; tode nastopki, nameni tega strashniga sazhetka se she snajo, in ta kuga sato ni varna, ker ljudi na tihama mori. To je she nar ostudnisthi, de marsikdo ravno v' pregrehah zhafti ishe; zhlovek hozhe sa take dela hvaljen in polonan biti, f' kterimi si je saflushil f' kolefam tert, in s' ognjam shiv shgan biti; ljudje she tako bres skerbi nesramno shive, kakor de bi bil greshnik na svetu v' naj vezhim savetji. Nekdaj so si she vender ljudje v' saflushenje shteli, zhe so svoje slabosti in pregrehe skrivali. Nesramnost je she tmo ljubila, in nepreshernost je v' samoto hitela. Tako sramoshljivoost je sama natura v' dushe nar bolj divjih ljudi vtisnila, in she zlo ajdje so se vzhasih osramotenja she bolj, kot postavbali. Takrat je she ljudi v' ozhi séblo, so jih vshesa bolj bolele kakor pa tepenje f' shibo, ino prizh so se bolj, kakor pa sodnika vstrashili.

Dan danashni so pa taki negodniki, take poshasti, ktere bolj veseli, hudih del bres sramoshljivoosti hvaliti se, kakor pa hude dela delati, ino kteri bi morebiti bolj poredkama greshili, ko bi jih kdo savoljo njih prevsetniga perpovedovanja njih gerdih pregreh sanizheval, in saframoval. Takim ljudem je premalo perlepim solnzu hudobiye dopernashati, ampak she

drushinam f' perpovedovanjem svojih pregreh kratik zhaš delajo, in svoj jesik s' osnanovanjem svoje rasujsdanosti brušijo. Ali so vam na tem rasvetljenim svetu kake drugazhi nedolshne duše snane? Zhlovekovi fin! tukaj si fizer ref vidil, tode, kadar se okrog osresh, bošh še vezhi gnusobe od teh vidil.

Osri se, kamor koli hozhešh sej ne bošh na tem rasvetljenim svetu drusiga vidil, kakor pohujšhanje, nad katerim nedolshni zhlovek ster-mi, krivizo, savoljo ktere se spofhteni zhlovek joka, sapeljivošhi, v' ktero se predersni zhlovek prez saplete, in take gnusobe, katerih bi ne mogel verjeti, ko bi jih ne bil persiljen vsak dan gledati.

Vse to, ljubi bratje! je še le malo, je še komej poloviza gerde podobe tega rasvetljeniga sveta, med katerim shivimo. Ino ta svet bošh ti, vsigamogozhni Bog! kdaj sodil, kateri ima take sapopadke od tebe! Je li mogozhe, da bi ta svet, kateri ti je tako neisrezheni sopern, kdaj štrašbnimu mezhu tvojiga mashevanja odshel? Kaj ta svet ne bo savershen, in pogubljen, kateri se soper tebe vojskuje?

Kdor mene savershe, ino ne vsame na-se mojih besedi, ima (še) svojiga sodnika. Beseda, ktero sim jes govoril, ona ga bo sodila. „Nikar tedaj ljubi bratje! tega sveta ne ljubite; tudi tega ne, kar je na svetu; kdor ta svet ljubi, v' njem ni Ozhetove ljubeshi.“ I. Janes. 2, 15.

Ino kako? kako bi nam bilo mozh svet ljubiti, kateri naš tudi takrat sovrashi, kadar se

nam perlisuje? kateri naš dušni in mori, kadar naš objema? kateri je ravno tako sovrashnik naše duše, kakor je sovrashnik našega Boga? — Vedite, de je svet še na kraji svojega pogubljenja. Vedite, de je nad njim še sodba sklenjena, ino de je še bliso ura njegova spolnenja.

Moji otrozhizhi! sadnja ura je še bliso, in kakor ste slisnali, de bo Antikrist prishel, tako je še sdaj veliko Antikristov (Kristusovih sopernikov) kar nam na snanje daje, de je sadnja ura še bliso pred durmi. I. Janes, 2, 18.

Vstani, o Gospod! v' svojim serdu, vsdvigni se zhes meje svojih sovrashnikov; vstani o Gospod, moj Bog! sato de bogotaj vezh ne porzhe: Ni Boga, ino nihzhe me ne vidi. — Pa vender, kaj govorim? Sej Gospod ljudstva in narode sodi, in on jih sodi, kakor pravizhen, mozhan, in poterpeshljiv sodnik. Njegov glas se je oglasil, in svet je ref ravno tako nesrezen, kakor je hudoben.

Druga resniza.

Bog še sdaj hudobni svet sodi, ker je terdovraten.

Gotova je, ljubi bratje! kdor Gospoda savorše, ino ne vsame na-se njegovih besedi, ima svojega sodnika. Sdajni svet Boga sametje in sanizhuje, torej bo tudi sdajni svet svojega sodnika imel. Tukej pa raslozhik storim med

Sodbo savershenja, ktera je svetu osnana.

Med sodbo sapushenja, ktera se nad svetom she vidi.

Ino med sodbo povrazhila, ktera se sa svet tukaj sazhe, in se bo v' vezhnosti spolnovala.

Ob kratkim: Bog svet sametuje, Bog svet sapusha, Bog svetu povrazhuje.

1. *Bog svet sametuje.*

Boshja resniza lash tega sveta savershe; naj se vam svet lashe, kakor se vam hozhe.

Boshja postava savershe svetovo rasujsdanost, naj se svet isgovarja, kakor se hozhe.

Boshja beseda savershe svetovo upanje, naj si svet upanje dela, s' komur koli si ga hozhe.

Sdaj je ravno tako sodba sveta, kakor je bila ob zhasih nashiga svelizharja; ino sdaj je svetova sodba she veliko strashnejshi, kakor takrat, ker je tudi svet sdaj veliko hudobnishi, kakor pa je takrat bil.

„Gospodova resniza ostane na vekomej.“ Psal. 116, 2. Ona se ne ravna po tem zhasi.

„Njegova resniza seshe do oblakov.“ Psal. 35, 6. Ona ni na ljudi natvesena.

„Vse njegove povelja so gola resniza.“ Psal. 118, 86. Zhlovek naj jih spolnuje, ali pa prelomljuje.

S' to resnizo Bog sametuje svoje sovrasnike, in sodbe prekletstva nad njimi sklepa. S' telesnimi ozhmi ste vidili, ljubi bratje! koliko so si nejeverniki nashih zhasov persadjali, de bi bili, ako bi bilo mozh, luzh prave vere na semlji ugasnili; vidili ste, kako so peklenške

vrata vihar sa viharjem soper Petrov zholnizh vsdvigovale, ino napihovale! vidili ste, kako so osnanovavzi lashi in smote po deshelah in kraljestvih semtertje letali, in se bolj soper vero kakor pa soper ljudi vojskovali. Pa ste tudi s' telefnnimi ozhmi vidili de Gospodova roka she ni perkrajshana; de je njegova luzh skosi nar debeleji oblake svetila; in de je on ravno ondi valove vstavil, kjer smo menili, de so valovi svoje bregove pretergali. Sverina, ktero si vidil, je bila, pa je ni; is svojiga bresna bo vstala, pa se bo v' svoje pogubljenje pogresnila; tedaj se bodo tisti, kateri na semlji prebivajo, in katerih imena niso bile od sazhetka svetá v' bukvah shivljenja sapisane, zhudili ino stermeli, kadar bodo to vidili, kar je bilo, pa vezh ni. *Skriv. rasod. 17, 8.*

2. Bog svet sapusha.

Ker jes bres shtevila veliko ljudi na svetu vidim,

Kteri so v' smotah svojih krivih naukov vsi oflepeli,

Kteri so v' svojih mozhnih hudih strastih vsi obdivjali,

Ino kteri so sato obupali, ker svojo nadlogo zhutijo.

Njih hudobija je shiba, ktera jih tepe, njih stanovitna terdovratnost je kelh pelina ino sholza, is kteriga pijo. Gospod jih tare v' viharji, kteriga sami napravljajo, ino njih dushe polni s' tistimi britkostmi, katerih sami ishejo; on jih isda njih spazhenimu poshelenju, ino

oni sami soper sebe divjajo, kadar se soper resnizo vojskujejo.

„O mezh Gospodov! kako dolgo ne bosh pozhival? Pojdi v' svoje noshnize, ohladi se, ino pozhivaj.“ Jerem. 47, 6. Pa vender, ljubi bratje! od Boga ni persanashanja upati, dokler ne moremo svetoviga poboljšhanja upati. Njih dnevi bodo dnevi bolezhin ino britkost, in ravno takrat, kadar bodo pozhitek sa svojo dusho upali, bo nova smota, ino nesnan vihar nad njih glavami vstal. Bog jih bo persilil, njih revshino sposnati, in zhe f' tem is njih ne stori spokornikov, bodo pa v' svoji nesfrezhi in nadlogi she bolj terdovratni. „Ti si me sapustil, pravi Gospod, in si nasaj shel; sato bom nad tabo svojo roko istegnil, in te umoril, ker sim se opominovanja she navelizhal.“ Jerem. 15, 6.

3. *Bog svetu povrazhuje.*

Gospodovo povrazhilo se she nekoliko tukej sazhenja, pa se bo she v' vezhnosti spolnovalo, in spolnilo.

Gospod velkim tega sveta povrazhuje, ker se njih napzhini nameni, ktere imajo f' svojimi podloshnimi, she tukej rashijajo.

Gospod povrazhuje ljudstvu ali podloshnim, kterih nesframno upanje, ki ga v' svoje prijatle in sprednike stavijo, velikrat kakor sneg skopni.

Gospod povrazhuje gresnikam, smed kterih se marsikdo v' svojih pregrehah konzha.

Mogozhneshi ino velki tega sveta, nikar ne bodite sadovoljni f' samim mastnim delesham, kteriga vam je previdnost boshja v' roke dala,

in savoljo kteriga vas narodi savidijo. Sraven tega she rasdelite delesh Jesusa Kristusa, kteriga vezh ne sposhtujete, vsamite revešu njegov vshitek, istergajte delavzu njegov kruh is uft, in gospodarju njivo is rok. Metajte vedno nove shaze v' luknjato moshno svojih sakladov, napolnite svoje f-hrambe s' tempelnovim ropam, nakladajte podloshnim nove davke, de bote bolj obogatili, in svojo lakomnost nasitili. Le der-shite se tega nauka, de more ubogi Kristus le reveše ino sromake sa svoje flushabnike imeti; ino sadnizh? ino sadnizh se majzhkino nasaj osrite, in poglejte, kaj vam je vse vashe persadevanje pomagalo, ino kod se je lepi pesik istrefil, kteriga ste na kvishko metali. Vi ste mislili, de se bo zerkev Jesusa Kristusa pred vashimi povelji trefla, in lejte! vashe kraljeve feshesha se vshe majejo, in gibljejo, vashi sveto-vavzi so vashi isdajavzi, vashi vojshaki bres serzhnosti ino mozhi, vashe f-hrambe so se vshe isprasnile, vashi flushabniki se soper vas vsdigu-jejo, ino vashi prijatli ino nekdamni pomagavzi so sdaj vashi sovrashniki. Punt nevadama in natvegama raste, in zhe vas vera v' svoje savetje in varstvo ne vsame, bi vtegnili rasvetljenju darení biti, kterga ste sami podperali.

O golufani narodje! upajte in upajte prosto-sti in enakosti med ljudmi, po kteri se vam fline zede. Sanashajte se na svoje odreshenike, kteri vas bodo is starih sves reshili, in vashe posemljisko srezho s' oroshjem v' rokah uterdili. Njih poslaniki naj vam po tergeh revne snamenja vashiga reshjenja nastavljajo, in od

veselja poskakujte savoljo tiste ure, ktera je v' zhloveshko pravizo, ino v' odreshenje od vfiga samovoljniga gospodvarstva odlozhena; ino potlej? ino potlej pa ob berafhki palizi objokujte svojo neumno nestanovitnost, ino sposnajte Gospodovo shtrafingo, ktera vas spet na pravo pot shene.

Rassvetljevavzi ino sapeljivzi sdajnih zhasov! trofite in trofite svoje pregreshne in krive nake po ozhitnih krajih in po skrivnih kotih. Uzhite, de smo dolshni vse zesarju dati, sato de mu bote vi samogli vse vseti. Navdajte nevedneshe s' plitvimi sapopadki in dvomi nejevere, sato de bote njih serze she loshej kakor njih pamet v' svoje snane napzhine namene obrazhali. Ino potlej? ino potlej se pa spet skrite v' svoj peklenfski bresden, is kteriga she prifhli, ako se hozhete ogniti mezhu neskonzhno pravizhniga Boga, kletvini sapeljaniga ljudstva, in sanizhevanju vsih dobrih ljudi.

Je tako oko, ktero vse vidi, je strafhna in sveta praviza, ktera vse hudo shtrafuje; ino is tega sveta she le dve poti v' vezhnost, prva je sa zhasivze in posnemavze lepих zhednost, druga pa sa priyatle ino sushnike greha. Umerjoshi Adamovi otrozi! nikar se ne motite; sdajni zhas ima sa vas premalo plazhila in premalo shtrafinge; vezhnost je sa sleherniga smed nas plazhilo ali pa shtrafingo perhranila. Zhe tudi greschnik na tem svetu bres shtrafinge v' svojih pregrehah shivi, vender le nikar ne mislite, de bo pravizhni zhlovek, kteriga dobre dela niso tukej poplazhane, tudi na unim svetu bres plazhila.

Rdor mene savershe, ino ne vsame na - se
 mojih besedi, ima (vshe) svojiga sodnika. Po-
 slednji dan ga bo beseda sodila, katero sim jes
 govoril. — V' vezhnost imejte svoje ozhi ober-
 njene, ondi je tisti velki kraj, kjer bo ves svet,
 svet vsih zhasov svoje veselje vshival, ali pa
 svoje shtrafinge terpel. V' nekterih letih, kar
 she mi pomnimo, so vojska, kuga, bolesen,
 lakota in mnoge britkosti tavshent in tavshent
 ljudi ispred nas v' vezhnost spravile, in oni so
 svoj zilj ino konez she dosegli, to de kje so?
 — Nikar ne poprašujmo kje so mertvi, raji
 s' straham premishljujmo, kje bomo v' krat-
 kim tudi mi. Misel na sodnika, kateri je vedno
 per nas, na postavo, ktera je vsak zhas nespre-
 menljiva, na shtrafingo, ktera vsaziga nespo-
 korniga greslnika zhaka, ta misel, pravim, naj
 nas vselej spremlja, in naj nam vsako stopinjo
 na svetu prav obrazha. Slehern smed nas naj
 si misli, de mu kdo na vsako steno, na vsak
 sid, pred vsako stopinjo tiste strashne besede,
 tisto obsojenje hudobniga Baltasarja pishe: *Ma-
 ne, Tekel, Fares*, to je: Jes sim shitel, vagal
 ino rasdelil. Jes sim tvoje dnove ishtel, in
 sdaj so she istekli. Jes sim tvoje dela potehtal
 ali prevagal, one te pa v' pogubljenje obsodijo.
 Tvoje kraljestvo sim rasdelil, tvojim sovsrashni-
 kam te bom v' roke dal.

Baltasar je prez tisto nozh kakor savershenz
 umerl, ker je kakor greslnik shivel.

Pervo premisljevanje.

Tretji poglavitni del.

P e k e l.

Trepti boglaviti del.

P e k e i.

Pervo premišljevanje.

Kaj so peklenfke martre?

„**B**ogatinz je tudi umerl, ino je bil v' pekel pokopan.“ Luk. 16, 22.

Umerl je bogatinz, kakor vsi drugi ljudje; v' pekel je bil pokopan, kakor vsi drugi ne-spokorni gresniki.

Od tega, kar je na svetu imel, mu je sama smert ostala.

S' tem, kar je na svetu storil, si je le pekel saflushil.

Bogastvo se je v' pepél, zhaft v' dim, ino hladno shivljenje v' vezhen ogenj spremenilo, on pa? on bo vekomej v' peklju pokopan.

Oh! kako strašhan je ta grob, is kteriga ni reshenja, v' kterim ni pokoja! Kmalo kmalo od vsaziga smed naf poreko: *On je tudi umerl.* Ali bodo pa tudi mogli k' temu perstaviti (vsi-gamogozhni Gospod! nikar mi ne sameri tega skerbniga vprašhanja, desiravno sim prah in pepel) ali bodo pa tudi mogli k' sgornim besedam perdjati: *Ino on je bil v' pekel pokopan?* —

Umreti moremo, v' pekel lakho pridemo, ino ta fila (ko moremo umreti) in ta labkota, ktera naf utegne vekomej nefrezhne storiti, nam more greh vse dni nashiga shivljenja ogreniti, ino naf s' dobrimi svelizhanskimi mislami navdati. Lahko v' pekel pridešh; morebiti bošh kmalo v' pekel prišel: in zhe v' pekel pridešh, kako se ti bo v' njem godilo, ino kaj bošh v' njem terpel? Oh! kristjan! vezhne martre bošh v' peklu terpel, ino kar je vezhniga, preseshe vse nashhe sapopadke. Te vezhne peklenfke martre so:

Sguba, ktera se ne da poravnati.

Terpljenje, ktero se ne da smanjšhati in fkratiti.

Sguba neskonzhne dobrote, bres ktere ni nizh dobriga.

Terpljenje neisrezhenih marter v' kterih je vse hudo.

Vse je sgubljeno sa naf, kar je dobriga, ino vse, kar je hudiga, je v' naf.

Premislimo tedaj, kako bi se nam utegnilo v' nefrezhni vezhnosti goditi, ker se bomo morebiti savoljo tega premishljevanja varovali, de se nam ondi ne bo hudo godilo.

„Od jutra do vezhera bodo pokonzhani, in ker tega nihzher ne sposna, torej bodo vezhno pogubljeni.“ Job. 4, 20.

Perva refniza.

Pogubljeni bodo v' peklu neskonzhno sguboterpeli, ker ne bodo oblizhja boshjiga gledali.

Pogubljeni v' peklu Boga sgubé, to je, sgu-be nar *vezhi dobroto*, ktere si v' svoje terpljenje she morejo sheleti, pa je vender nikdar dosegli ne bodo. Od tod isvira njih *nerodovitna ali prasna volja*.

Sgubé nar *vezhi dobroto*, ktero bi bili lahko dosegli, sdaj jim je pa vekomej she upati ni. *Od tod isvira njih preposna grevinga*.

Sgubé nar *vezhi dobroto*, f' ktero so vender terdno sklenjeni in ktere se v' svoje terpljenje vekomej snebiti ne morejo. Od tod isvira njih *nepotrebno preklinvanje*.

Pervizh. Pogubljeni sgubé Boga, neskonzhno dobroto, kteriga bodo sastonj sheleli.

Bog je zilj ino konez, savoljo kteriga smo vstvarjeni, po njem tedaj more nashe serze hrepeneti. Od sves nashiga telefa refhena dusha vidi in posna Boga, da je neskonzhna dobrotá. Pametna stvar ga tedaj more sheleti. Pogubljeniga zhloveka pa Bog neskonzhna dobrota, od sebe pahá, ino ta shtrafiga mu je nar shrafhnejshi, sato ko je smirej mozna, stanovitna ino neisbrisljiva. Greshnikova volja sizer oterpne, ker se sastonj trudi, njegovo nagnjenje pa in hrepenenje po neskonzhni dobroti ne more ugasniti, ker njegova dusha in njegovo serze bres Boga nista nasitena. O kaj ko bi

vam pazh mogel prav popisati, kako grosoviten, ino strashen je neismérno prasni prostor, kteriga stori pomankanje edine dobrote, ki samore nashé serze napolniti, v' serzu gresfhnikov! O ko bi vam pazh mogel shivo pred ozhi postaviti, kako se gresfhnik neprenehama proti nebesam povsdviguje, in kako ga pravizhna roka boshja vedno nasaj suje! Kako neufmiljeno ga pazh hrepenenje po nashim Bogu martra, savcljo kteriga je bil vstvarjen! ino kako neisrezhenó bo shaloval, de je vekomej od njega lozhen.

Tode grosno teshko je, tako nesfrezho si shivo pred ozhi postaviti, ktere ne vidimo drugazhi, kot s' ozhmi vere. Mislite si vender, ljubi bratje! kako mozhno ino nepremagljivo nagnenje nashiga serza, ktero ne da pameti nobene oblasti, umu nobeniga pokoja, dushi nobeniga pozhitka, volji nobeniga premislika, gibanju nobeniga odloga in nehanja, obupanju nad sasheljeno sfrezho nobenih mejnikov; tako nagnenje je she le nepopolnoma podoba tistiga hrepenenja po neskonzhni dobroti, kteriga pogubljeni v' sebi zhutijo, ako ravno ga nozhejo imeti; je le slaba podoba tistih neskonzhnih bolezhin, ktere pogubljeni sato terpé, ker so se ob Boga perpravili.

Boga imeti, jim je sdaj naj vezhi sfrezha; ino bres Boga biti, jim je sdaj naj vezhi nesfrezha. Per uni vidiyo vse veselje, per tej vse terpljenje; ondi vso sadovoljnost, tukej vezhno sdihovanje. Koliko gresfhnik sato terpí, ker je od Boga lozhen, ne morejo ne pogubljeni, ne isvoljeni popisati, ampak gresfhnika le shalofina

skufhnja tega uzhi. Terpljenje, kteriga gresnik savoljo tega terpi, ko je Boga sgubil, je tako rezhi peklov pekel, ino ko bi bil pekleski ogenj she tavshentkrat huji, kakor je sdaj, bi vender gresnika she ne peklo tako slo; kakor ga ta misel pezhe, de je Boga in nebesa sgubil. Zhe mi kdo od tavshent peklov govori, pravi f. Krisostom, mi nizh taziga, nizh tako shalofniga in hudiga ne pove, kakor pa je shalofno, hudo, ino strafhno Boga in nebesa sgu-bitu. (S. Krisostom hom. 24.)

Ravno tako smem rezhi: Ko bi bilo drugo nebesko veselje she tavshent in tavshentkrat vezhi, kakor je, bi she vender ne bilo senza proti veselji, kteriga isvoljeni nad boshjim pogledam vshivajo, ali pa, vse drugo nebesko veselje bi ne bilo veselje, ko bi isvoljeni Boga ne gledali. Kakor tedaj ne moremo sapopasti, kako veselje, kako dobroto zhlovek nad pogledam boshjim vshiva, ravno tako sdaj ne moremo sapopasti, koliko gresnik sato v' peklu terpi, ker Boga ne vidi. Ob kratkim, nebesa sgu-bitu je tako hudo, taka nefrezha, ktera na ravnost od Boga isvira, je taka nefrezha, v' kteri je, tako rezhi, sam Bog gresnikova shtrafinga, torej je ta taka nefrezha, ktera je ravno tolikshina, kolikorshin je sam Bog. Ta shtrafinga je tolikshina, kolikorshin je Bog, (ki shtrafuje). S. Bernard.

Drugizh. Pogubljeni sgube Boga, neskonzhno dobroto, po kterim bodo bres sadu shalovali.

Vekomej bres Boga biti, je neskonzhna shtrafinga; vekomej Boga sgu-bitu, je strafhen dolg,

kteriga spominj je veden notrajin pekel. Moj greh mi je vedno pred ozhmi. —

Pogubljeni zhutijo sgubo nebes, pa bres sadu, polni obupljivosti nad njo shalujejo. Oni vidijo, kakor saversheni bogatinz, Abrahamu v' narozhje, in sato she vezh terpe; v' njem vidijo mir, in smiraj novo veselje, ktero Lazar vshiva. Svojo nesfrezho pa vsako minuto premishljujejo, in jo vso zhutijo. Vedni spominj na sgubljenost in sapravljeno sfrezho jih bolj boli, kakor bolezhine, ktere terpe, torej jih tudi po naukih nekiga zerkveniga uzhenika, nebesa she bolji, kot pekel, peko!

O kako strashno se jim godi! Narozhje nebeshkiga veselja bo pred temi nesfrezhnimi pogubljenimi smiraj odperto, oni si neprenehama sami sebi porezhejo? Lejte kraljestvo, ktero je bilo nam perpravljeno; lejte obljuje, ktere so bile nam sforjene; lejte Gospod - Boga, kteri je sam ljubesniv, sam mogozhen, sam milostiv, sam neskonzhen, sa kteriga smo bili sfvarjeni; njemu smo se mi savoljo kazih sanj, savoljo neframniga veselja odpovedali. Mi nesfametni! Na svetu smo bili bres pameti, tukej pa bres sfhenja! Ko bi nam ravno na tem kraji strahu in obupljivosti ne bilo zlo nizh terpeti, ali bi samogli le samo to sgubo dovolj objokati?

Strashin glas bo vedno nad njimi vpil: *Spomni se, de si v' shivljenji veliko dobriga prejel. Ino koliko dobriga? koliko dobriga proti hudim, kar pogubljeni savoljo tega terpe? Spomni se tega, kar si raji imel, kot Boga, spomni se povrazhila, ktero si na svetu namest*

nebes vshival. Spomni se dni, ktere si v' obilnosti preshivel; ozhitne zhaſti, ktera ti je toliko ſladkih in prijetnih ur ſtorila, lepih naturnih darov, ſavoljo kterih te je ljudſtvo zhiſlalo, in ſe nad tabo zhudilo.

Spomni ſe dobriga, ktero ſi prejel, ſpomni ſe, de ſi bil kakor otrok ſvetnikov v' fre-di verniga ljudſtva rojen; de ſi vſo pomozh kerſhanske reje prejel; de ſim ti jes dal dobro duſho, ino tako ſerze, kteriga je frezhno nagnjenje pred greham varovalo; de je vſaka minuta tvojiga ſhivljenja s' snotrajnim navdihvanjem ali pa ſ' kako ozhitno ſgodbo ſasnamnovana, ktera bi te bila lahko na pot ſvelizhanja perpeljala; de ſim ti jes toliko ſadershkov po ſraſtih ſhiveti v' bran poſtavit, ino tebi dopernafhanje lepih zhednoſt tako ſlajſhal, de ſi veliko vezh ſa ſvoje pogubljenje terpel, kakor pa bi ti bilo ſa ſvelizhanje potrebno ſtoriti. Spomni ſe toliko gnad, ktere ſi po nehvaſeshnim ſapravil, in kako lahko bi ſe bil tej neſrezhi ognil, v' ktero ſi priſhel. Spomni ſe, de ſi v' ſvojim ſhivljenji veliko dobriga prejel.

Kadar ſavershena duſha ſama per ſebi premiſhljuje, kako ji je boſhja dobrotljivost pot ſvelizhanja ſlajſhala, ſe ſama nad ſabo togoti. Kolikor bolj ſvojo ſlepoto premiſhljuje, toliko bolj jo njena neſrezha pezhe in griſe, toliko vezhi je njena togota, in v' ſvoji obupljivosti ſama ſebe vekomej ſovraſhi ino kolne.

Tode ta grevinga, ta ſhaloſt, ta togota je bres ſadu, greſhniku zlo nizh ne pomaga! Moj

Bog! kako si pazh pravizhen, kadar greshnika shtrafujesh, ker storish, de si je greschnik sam sebi nar strashnejshi martra! —

Tretjizh. Pogubljeni so s' Bogam she v' saveši, is ktere se pa v' svoje terpljenje ne morejo istergati.

Kadar bo Bog to strashno sodbo nad greschnikovo dusho isrekel: *Poberite se ispred mene!* se bo vsmi pravizam zhes-njo, tako rezhi odpovedal, sunaj tistih, kterim se po svojim potrebnim gospostvu ne more odpovedati. Takaka dusha pa bo vse svoje pravize do Boga sgubila. Takrat bo tedaj strashno lozhenje, vezhno sovrashstvo med stvarjo in stvarnikom poterjeno, ino vse vezhne zhase terdno ostalo. „Imenuj ga: *Ne moje ljudstvo*, ker vi niste moje ljudstvo, in jes ne bom vash Bog.“ Osej. 1, 9.

Pogubljena dusha ni vezh boshja, de bi kako pomozh ali polajshanje od njega dobila; ino Bog ni vezh Bog take dushe, de bi tako stvar ljubil ino varoval. Stvarnik bo stvar vezhno sovrashil, ino is pred svojiga oblizhja in is svojiga serza savergel, desiravno se ne bo s' prisojenimi in saflushenimi martrami nikoli od nje ganil. Stvar bo svojiga stvarnika sovrashila, klela, in studila, desiravno mu ne bo mogla uiti, ali se od njega kaj odmakniti. Imenuj ga: *Ne moje ljudstvo*, ker vi niste moje ljudstvo, in jes nozhem vash Bog biti. Ta je moj sovrashnik, kteri mene sovrashi, jes sim pa njegov sovrashnik, kterimu hudo delam. On je le sato moj, ker je v' moji mozhi in

oblasti, ino on sato ni moj, ker ni vezh v' moji gnadi. On me ne bo jenjal kleti, in jes se ga ne bom navelizhal martrati. Imenuj ga: *Ne moje ljudstvo.*

Ta velka shtrafinga pogubljenе dushе, lju-bi bratje! ktera vse druge shtrafinge povezhni je ta shtrafinga, de dusha nespremenljivo, ino vekomej hudobna ostane. Ino ravno sato v' peklu ni reshenja, ker v' njem ni poboljšanja, ne svelizhavne grevinge.

Dokler je nefrezhna dusha she na svetu shivela, je she v' vsih svojih grehih nekako naturno ljubesen do zhednosti imela. Njeno nagnjenje k' hudimu se je she dalo premagati, in per vfi svoji rasujsdanosti je she vedila, de se samore she na dobro pot verniti, na ktero jo je svelizhavno grisenje njene vesti klizalo. V' peklu pa se svoje pregreshne in shtrafinge vredne volje ne snebi, desiravno nad svojimi storjenimi grehi joka. Ona ostane v' grehih nepremakлива, njena spazhena volja je nespremenljiva, pa vender tiste grehe preklinja, kteri so jo v' vezhni bresen potegnili; ona sheji take zhednosti imeti, nad kterimi se ji studi. sheli, de bi bila tistiga Boga ljubila, kteriga bo sdaj vekomej sovrashila.

Ona je sosebno is punta in is shalosti, is shelja in obupanja, is vestniga grisenja in is grehov sostavljena, satorej ji je ravno tako shal, de je hudo storila, kakor ji je shal, de nagnjenje k' dobrimu v' sebi zhuti. Ona je terdovratna v' svojih pregreshnih slastih, in v' svojih pregreshnih sheljah, ktere ji vest vedno

ozhita. Ino desiravno nozhe nehati shtrafinge vredna biti, pa vender sheli, de bi ne bila nikoli shtrafinge vredna. Ta njena nespremenljivost pa, ktero takrat zhuti, kadar se od telefa lozhi, njeno togoto neisrezhenost pomnoshi, ino njeno vezhno nesrezho uterdi. Imenuj ga: *Ne moje ljudstvo*, ker vi niste moje ljudstvo, jes pa nozhem vash Bog biti. Vi ste vekomej pregreshni, jes sim pa vekomej pravizhen. Vi nad manoj nimate nobeniga delesha, jes imam pa sa val same shtrafinge. Vash greh ne bo nikdar isbrisan, ino moje mashevanje nima ne konza ne kraja. Vi mene ne ljubite, jes vam pa nikoli ne odpuštim.

Druga refniza.

Neisrezhena martra, ali terpljenje v' peklu.

Dosihmal sim vam ljubi bratje! tako rêzhi, le od pekla dushe ino serza govoril, smem li tudi pekel pozhutkov v' misel vseti? Vse, *kar zhlovek terpi* ni nizh proti sgubi Boga in nebes; pa vse je strashno savoljo mashevanja boshjiga, kateri tiste, ki mu v' roke pridejo, tudi kakor pozhutne shtrase vredne stvari, pozhutno shtrafuje.

Spomnite se, v' meseno veselje samaknje ni ljudje! spomnite se vi, ki le meseniga veselja in kratkozhasov ishete, zhe tudi v' svoji slepoti sa Boga ino nebesa nizh ne marate, spomnite se vsaj tistiga strashniga prebivalisha pogubljenih, kterimu mi *pekel* pravimo; spom-

nite se strašnih tovarštev, ktere mi *pogubljene* imenujemo; spomnite se strašniga plame-na, kateri mu se *vezhni ogenj* pravi.

Vse to je nastopik vezhniga pogubljenja; vse to je sapopadek vezhniga terpljenja.

Pervizh. Spomnite se strašniga prebivalsha pogubljenih, kterimu mi pekel pravimo.

Greschnik me vpraša, ali je ref pekel, ali je pa le strašilo de nas od delezh sh' njim strašhijo?

Jas pa njega vprašam, ker hozhe she vender kristjan biti: Ali je ref Bog, kateri le resnizo govori? Ali je ref sveto pismo, ktero je gotova resniza? Ali je ref vera, ktera je na skalo sidana, ino ktere peklenške mozhi ne bodo premagale? Ref je, nesrezhni greschniki! ref je pekel, de bi tako ne, ref je pekel, ino ta kraj je vezhno prebivalishe greschnikov.

Nasha dusha je neumerjozha, posledni dan bodo nashe trupla od mertvih vstale, po smerti se bo nasha dusha spet s' truplam sklenila, ino Bog bo dobro vezhno plazheval, hudobne pa vezhno shtrafoval, pravizhni bodo od krivizhnih, srezhni od nesrezhnih lozheni, isvoljeni bodo vekomej Boga gledali, pogubljeni bodo vekomej ispred oblizhja boshjiga savershe-ni, isvoljeni bodo v' nebesih mir in pokoj in veselje vshivali, pogubljeni pa v' svojim kraji (v' peklu) ne bodo pozhitka, ne tolashbe nash-li, ino ta kraj pogubljenih je *pekel* kakor se kraju isvoljenih *nebesa* pravi.

Ta pekel je tista strašna tma, v' ktero bodo le greschniki versheni. Sveshite mu roke

in noge, ino versite ga v' unajne tame, ondi bo jok ino shkripanje s' sobmi. Mat. 22, 13.

Ta pekel je tista gerda jezha, v' kateri bodo greshniki stokali. Oni bodo povsesani, kakor se butariza povsesuje, de bodo v' jesero vershe-
ni, in tam bodo v' jezho saperti. Isai. 24, 22.

Ta pekel je tista prekleta deshela, kjer vse hudo, vsa nefrezha prebiva; je deshela jokanja, ino tme, v' kateri senza smerti, ino noben red ampak vezhni strah prebiva. Job. 10, 22.

Ta pekel je tista pesa, kraj nesrezheniga terpljenja, kjer bo hud plamen greshnike namest ketin in stebrov oklepal. „On bo nad greshniki sadrege deshil; ogenj, shveplo, ino pish bodo odlozhik njih terpljenja.“ Psal. 10, 7.

Sdaj vam ni nizh leshezhe, kaj je pekel, kje, ino kakshin je, sato vam pa more neisrezheni mar biti, de k' svoji nefrezhi va-nj ne pridete. Greshniki se morejo v' pekel sverniti, pravi David, in vsi neverniki, kateri Boga posabijo. Psal. 9, 18.

Vsi pa, ki so v' njem, so neisrezheni nefrezhni, nefrezhni *bres mere*, *bres zhasa*, in *bres spremenjenja*. Nash svelizhar nam na mnogih krajih svetiga evangelija pove, kak jok in shkripanje s' sobmi, kaka stiska ino nadloga bo v' njem; on na ravnost pravi, de bodo angeli shli, krivizhne od pravizhnih lozhili ino jih vergli v' ognjeno pezh; ondi bo jok ino shkripanje s' sobmi. Ino de bi ga apostelni napak ne saftopili, jih je she vprashal: Ali ste to saftopili?

ali umeli? Oni mu odgovore: Umeli smo, umeli. Mat. 13, 49. 50. 51.

Ali sdaj tudi vi sastopite, vi, prihodni prebivavzi tega strašnega bresna? Ali sastopite veliki raslozhik med svojim sdajnim prebivališam, v' katerim so mehkushnost, pregrehe, obilnost ino veselje, ino med prekletim bresnam, med prebivališam pogubljenih, med hišho vezhnosti, ktera vas zhaka? Bogatinez je umerl, ino je bil v' pekel pokopan. V' natori ne najdem kake podobe tako strašnega groba, ino tako ostudnega prebivališa. Ko bi vam vse gerde rezhi ktere viditi, vse nesfrezhe, ktere si misliti moremo, ino vse bolezhine, ktere terpeti samoremo, prav shivo popisal, bi vam vender she senze peklenškiga bresna ne popisal.

Kakor sdaj velikošči nebeshkiga veselja ne sapopademo, tako si tudi ne moremo tme, sapušenja, ino strahu pekla tudi le od dalezh ne prav misliti. Med peklam ino med nami je velik velik prostor, kteriga zhlovek ne more pregledati; tode s' ozhmi vere se preprizhamo, de je v' peklu vse nesapopadljivo hudo, ker se Bog v' njem po vsi svoji ojštrošči mahuje. „Njemu, pravi s. Janes v' svojim skrivnim rasodenji, so bili kljuzhi peklenških vodnjakov dani. Ino on je odklenil bresnovi vodnjak, ino is njega se je kadilo, kakor se is velike pezhi kadi, in dim je solnze ino srak sakril.“ Skriv. rasod. 9, 1.

Drugizh. Spomnite se gerdih tovaršhev v' peklu, ktere savershele ali pogubljene imenujemo.

Sveti ozhaki uzhe, de bo drushina isvoljenih flehernimu smed njih v' sosebno veselje, de je opzhinost ali gmajna svetnikov sosebna frezha, ino de naf bo krona nashih bratov v' nebesih neisrezhenò veselila. „Sleherno meso se rado perdrushi k' mesu svoje enakosti, ino fleherni zhlovek se bo s' enim sebi enakim (zhlovekam) sdrushil.“ Sirah. 13, 20.

Prijatli slabih in pohujshljivih tovarshev ino drushin! ravno vam morem to strashno refnizo osnaniti, de bote v' vezhnosti svoje slabe tovarshe spet nashli, ino de bote vekomej med njimi. Vafhe terpljenje v' peklu bo sosebno sato popolnoma, ker ne bote sami v' njem terpeli, ampak bote, kakor sveto pismo pravi, v' snope povesani, in v' ogenj versheni, bote v' soperni drushini hudih angelov, ino vsih pogubljenih; is eniga kelha bote terpljenje vsak po svojim saflushenji pili; vi si bote med sabo vezhne prizhe, vezhni toshniki ino vezhni rabeljni.

Potolashite se vfi, kateri sdaj savoljo sgube f' pregresfno ljubesnijo ljubljenih perfhon shalujete ino zagujete; vi jih bote v' svoje terpljenje spet nashli, ino vekomej se jih ne bote mogli snebiti. Nesrezhni starishi! nehajte jokati nad presgodno smertjo svojih slabo srejenih otrok, kateri so si svojo smert s' rasujsdanim shivljenjem presgodaj perklizali; ondi vas oni spet zhakajo, ino ondi jih bote she le presgodaj sagledali. Kakor je apostel Korinzhanam rekel: „Mi imamo savoljo vas terdno upanje, ker vemo, de bote nashiga troshta deleshni,

kakor ste našli tovaršhi v' terpljenji.“ II. Korinzh. 1, 7. Ravno tako jes vam rezhem: Jes sim savoljo vas po pravizi v' velikim strahu, ker vem, de bote, ako v' nepokori ostanete, shtrafinge, jokanja ino obupljivosti tistih ljudi deleshni, kateri so bili tovaršhi vaših pregreh.

Ljubi bratje! kaj menite, koliko vaših nekdanjih tovaršhev je she pogubljenih, ino koliko jih ravno savoljo tih pregreh v' peklu she gori, ktere vi dopernafhate? Morebiti ta nesrezhni zhlovek, kateri te je pervizh ob nedolshnosti perpravil, sdaj na kraji svojiga terpljenja neisrezheno vpije ino svojiga sodnika od delezih prosi, de bi ti pokasal terpljenje tistiga zhloveka, kateri je v' tvoji sramoshljivi dushi nezhiste shelje budil, is kterih je potlej tvoje pregresfno shivljenje pognalo. Morebiti bresboshnik, kateri je v' tebi vero tvojih ozhakov spodkopal, ino ti um ino serze f' krivimi nauki ispridil, sdaj na kraji strahu vpije, ino prosi, de bi ti Bog tvoje krive sapopadke ino nauke odvsel, ino mu f' poboljšhanjem tvoje nejevere njegovo terpljenje nekoliko polajshal. On se v' peklu tvoje drushine boji, ker bi mu ti vekomej svoje pogubljenje ozhital, ino njegov dolg pred ozhi stavil. Ti se moresh pa njega bati, ker bo on vekomej tvoj sovrashnik, vekomej tvoj neusmiljen sopernik. Pogubljeni so si, tako rezhi, med sabo nov pekel. Njih vpitje, kletev, rotenje, dolshenje, divjanje, in obupljivost so flushabniki pravize boshje, ktera jih shtrafuje.

Slehernimu ismed pogubnjenih, pravi s. Tomash, se terpljenje savoljo velkiga shtevila pogubljenih mnoshi. Pohujshljivi sanizhevavzi! kateri se pekla sato, kakor pravite, nizh ne bojte, ker ne bote sami v' njem, vi bote szer tavshent tovarshev imeli, ino savoljo njih bote pa she nefrezhnihi; bote martrani ino martrali; bote vsih sovrashniki, ino vsi bodo vashi sovrashniki; ne bote pokoja imeli, ne dali, ino s' besedo, v' enim samim peklu bote veliko peklov nashli, pa se nobeniga ne bote snebiti mogli. Ljudstvo bo, kakor Isaija pravi, ognja jed; brat ne bo bratu persanesel. . . . Sledni bo sherl mefo svoje roke, Manase Efrajma, Efrajm Manafeta ino ona oba vkup soper Juda. Isaij. 9, 19. 20. 21.

Per vsm tem njegov serd she ni potolashen, ampak njegova roka je she stegnjena.

Tretjizh. Spomnite se strashniga plamena, kteriga mi vezhen ogenj imenujemo.

Dan danashni nekteri vprashajo: Ali je ref vezhen ogenj, ali pa, ali nas le tako s' njim strashijo? Vprashaj nashiga svelizharja, ino ti s' vezhnim plamenam shuga; vprashaj svojiga prihodniga sodnika, ino on te v' vezhni ogenj obsodi; vprashaj evangelskiga bogatinza, in on ti s' velikim vpitjem odgovori: Jes v' tem ognji veliko terpim. Ali nas beseda boshja ne more dovolj poduzhiti? Ali nas more lastna skushnja te resnize preprizhati? —

V' peklu je ogenj shtrafinge nad gresniki. „Ker gresnikov shtrafinga sta ogenj ino zherv.“ Sirah. 7, 19.

V' peklu je ogenj Gospodoviga mashevanja. „Ker stvar, ktera tebi svojimu stvarniku flushi, se rastogoti, de krivizhne tepe.“ Modrost. 16, 24.

V' peklu je tisti ogenj, v' kteriga sodnik gresfnike obsodjuje.

„Poberite se ispred mene, vi prekleti! v' vezhni ogenj.“ Mat. 25, 41.

V' peklu je sosesben ogenj, kteri dusho ino truplo shge, pa vender nobeniga ne soshge. „Poberite se v' vezhni ogenj, kteri je hudizhu ino njegovim angelam perpravljen.“

V' peklu je tak ogenj, ki je vselej po velikosti grehov ismerjen, kteri med gresfniki raslozhik dela, ker nektore bolj, nektore pa manj, sleherniga po njegovim saflushenji shge.

„Ino vsi bodo svoj delesh v' ognji in v' shveplenim jeseru imeli.“ Skriv. rasod. 21, 8.

V' peklu je tak ogenj, ki mesa, ki ga shge, nikdar ne soshge. „Ker vsak (gresfnik) bo s' ognjem nasoljen.“ Mark. 9, 48.

Shelite she kaj vediti? ljubi bratje! Ravno tisti ogenj je v' peklu, kteri nas vsih zhaka, ako v' nespokornosti umerjemo. Ravno tisti ogenj je v' peklu, kteri je she v' vas, kakor prerok pravi, kteri she iskre is vas mezhe, ino vsak dan huji perhaja. „Spozheli bote vnetilo (ogenj) rodili bote pleve, vash duh (vasha hudobija) vas bo kakor ogenj sherl.“ Isai. 33, 11.

Kdo ismed vas, vprasha Isaija, bo samogel v' poshresfnim ognji prebivati? Kdo ismed vas bo samogel v' vezhni sherjavzi stanovati? Isai. 33, 14.

S' temi besedami hozhe rezhi: Kdo ismed val bo samogel s' tistim ognjem in v' tistim ognji prebivati, kateri gresfnike, ki jih shge, tako rezhi v' se spremeni, ino is njih shive pogorisfa nareja? Kdo bo tako nesrezhen, de bo mogel v' njem prebivati? Ino kdo smed val sdaj ne shivi tako, kakor bi shelel vekomaj v' njem prebivati?

Mi bi sdaj radi vedili nesapopadljive lastnosti peklenfskiga ognja, pa se ne trudimo, de bi se ga ognili. Radi bi vedili, kako nesrezhni so drugi ljudje, ki so vshe v' njem, pa ne premislimo, de tudi sa naf, kakor sa hude duhove gori.

„Kdo posna mozh tvoje jese, ali kdo posna, kako strashna je tvoja jesa?“ Psal. 89, 11. Kdo pa tudi posna nesrezhenem nemarnost ljudi, ino kdo jo manj posna, kakor ravno gresfniki, katerim se je nar bolj bati? Kristjani she verujejo, de je pekel, verujejo, de je v' njem strashin ogenj, ino neisrezhenem terpljenje; verujejo, de naf lahko vsak smerten greh va-nj pahne. Ali se pa tudi pred peklam trefemo? Ali trepetamo pred smertnim greham? Hudobni kristjani se gotovo ne boje pekla, ne smertniga greha. Hudizh veruje ino trepezhe, hudoben kristjan pa veruje, ino je vender ves miren. Oh! ta pokoj gresfnikove vesti v' smertnim grehu je she bolj nesapopadljiv, kakor pekel! Pekla se bati, in vender va-nj hiteti, pred ognjem trepetati, ino si ga vsako minuto pridno flushiti; se shtrafinge ultrashiti, pa vender dolg predersno mnoshiti!

Oh! ljubi bratje! nikar s' unimi, ki jim ni vezh pomagati, ne imejte prasniga usmiljenja, ampak usmilite se samih sebe. Zhe boshje pravize f' hitro ino resnizhno pokoro ne prehitimo, homo kmalo mogli s' nesrezhnim evangelskim bogatinzam vpiti: *Jes v' tem ognji filne martre terpim.* Ino tebi, o Gospod! je peklenški ogenj oroshje, f' kterim se mashtujesh, ti dajesh ognji mozh, dushe martrati. Mi szer ne vemo, na ravnost sposnam, koliko pogubljeni zhlovek terpi, to pa vemo, de je on, kakor f. Augushtin pravi, zhudno pa vender resnizhno ino gotovo martran. Vemo, de vse kar ima svet strashniga, ino kar si samoremo misliti, vse kar si samorejo neusmiljeni rabeljni smisliti, ino vse kar samorejo marterniki terpeti, she senza ni peklenškiga ognja. Koli kor samorejo ljudje v' tem shivljenji terpeti, v' permerjenji f' tem ognjem ni le majhno. ampak zlo nizh ni proti peklenskim ognji. Jest v' tem ognji velike martre terpim. Vse v' meni terpi, in vse je ogenj. Nezhisti jesik je ogenj, posheljivo oko je ogenj, predersno uho je ogenj, hudobno ferze je ogenj. Slehern del zhloveka terpi, ino slehern del vezh terpi, kakor je sgol zhloveku mozh terpeti. Velikost ino mozh terpljenja ste nesmirni. Veliko v' tem ognji terpim. Ino kdaj bom nehal terpeti? Jes se motim, ljubi bratje! ker pogubljena dusha ne misli na nehanje ali na konez svojiga terpljenja. Ona gre v' svojih mislih, de she vezh terpi, v' nar globokejshti dno vsih zhasov. To neskonzhnost svojiga terpljenja si shivo pred

ozhi stavi, ino satorej tako rezhi, she sdaj vse terpi, kar bo vse prihodne zhasse terpela: ino v' svoji obupljivosti vsako minuto na vso vezhnost misli. Pogubljeni zhlovek tedaj vedno vpije, ino ne more svojiga vpitja ustaviti, ali pa is njega kako polajshanje upati. V' tem ognji veliko terpim. Ino greslnik! koliko jih ref v' njem terpi, ktere ti v' pregrehah delezh prese-shesh? Ino koliko jih she savoljo tebe terpi? „Jokati se, ima svoj zhas.“ Pridgar. 3, 4. Sdaj je zhas, sebi v' prid pridno jokati se, tode ta zhas je kratik.

„Ino on je persegel per tem, ki od vekomej do vekomej shivi, de ne bo vezh zhafa.“ Skriv. rasod. 10, 6.

Drugo premishljevanje.

Peklenske shtrasinge so vezhne.

Boljsihi ti je, s' eno roko v' shivljenje iti, kakor pa obe roki imeti, ino v' neugasljivi pek-lenski ogenj priti, kjer zherv ne umerje, ino ogenj ne vgasne.

Boljsihi ti je kruljevimu v' vezhno shivlje-nje iti, kakor pa obe nogi imeti, ino v' pe-
kel, v' neugasljiv ogenj priti, kjer zherv ne umerje, ino ogenj ne vgasne.

Boljsihi ti je s' enim ozhesam v' boshje kra-ljestvo iti, kakor pa oba ozhesa imeti, in v'

peklenški ogenj vershenimu biti, kjer zherv ne umerje, in ogenj ne ugasne. Tako govori neskonzhna resniza per svetim Marku v' 9, p. 42. v.

Kristjani! ali tedej she dvomite ali zviplate, zhe so vezhne shtrafinge, zhe je neisrezhe-na martra v' peklu ali ne, ktera ne bo nikdar nehala biti? Ali vam morem pervo resnizo nashe vere she s' drugimi sprizhleji uterditi? Ali val hozhem preprizhati, de more neskonzhno resnizhni Bog svoje obljuje in svoje shuganje spolniti? de more neskonzhno pravizhni Bog ravno tako greshnike vezhno shtrafovati, kakor pravizhne vezhno plazhuje? . . . Oh! ta resniza je tako ozhitna, vera tako na ravnost govori, in Gospodova beseda je tako umetna, de pameten kristjan ne more nizh gotovshiga hoteti. Le neverniki sdajnih zhasov nad to resnizo dvomijo, ali zviplajo, le nevernik misli, de ima pravizo prasno domishljevanje resnizi nasproti staviti, le on se hozhe v' sodbi s' Gospodam prepirati.

Res so taki nesfrezhni ljudje na svetu, tode strashna praviza boshja se bo nad njimi rasodevala; taki neumneshi se goli resnizi v' bran stavijo, sato bodo pa v' peklu prebivali. Tega ni resniza kriva, ampak sovrashniki resnize so tega krivi, de se ji vedno, desiravno sastonj v' bran stavijo, ino noben pameten se ne sme nad tem savseti, de je po mesu modrim ljudem vse v' spodtiklej, kar koli se s' njih berljavo pametjo in s' njih shivinskim serzam ne sklema. Ker njim je to norost, kar od svetiga Duha is-haja, pravi s. Pavel, in oni tega ne rasume-

jo, ker se more v' duhovni sastopnosti umeti.“
I. Korin. 2, 14.

O kaj ko bi se pazh greschnik vezhni nesrezhi ravno tako lahko ognil, kakor lahko pravi, de je ni! Tode takimu nesrezhniku ne bo nizh pomagalo, de se sdaj brani vezhno terpljenje verovati. „Kdo vas je uzhil prihodni jesi oditi?“ Luk. 3, 7.

Kazhja in gadova salega! kako se bote pekleniskimu pogubljenju ognili? Mat. 23, 33.

Tukej ljubi bratje! peklenške shtrafinge f' straham premishljujmo in sfer premislmo pervizh strashno vezhnost peklenških shtrafing, brumnim v' nauk, de bodo vedili, kaj se jim je varovati. —

Drugizh premislmo greschnikam v' posvarjenje gotovo vezhnost peklenških shtrafing, de dodo vedili, kaj jih zhaka.

Gorje, gorje, gorje takim ljudem! kateri peklenške shtrafinge popred skufijo, preden jih verujejo. (Euseb.)

Perva resniza.

Vezhnost peklenških shtrafing je strashna.

Torej veste, kaj se vam je varovati.

Kdor v' terdovratnosti in nespokornosti u-merje, si saflushi nesrezhno vezhnost, in o moj Bog! koliko strashniga, koliko nesapopadljiviga imenujem, kadar nesrezhno vezhnost imenujem! Vezhnost gruntati je ravno tako nespametno, kakor je nespameten, kdor na-njo ne-

zhe misliti. Brumne dushe! strasna vezhnost naj vas ustrašhi, kolikor hozhe, sej morete vediti, kake neisrezhene nesrezhe se hozhete ogibati, in kak bresen ima terdovratni gresnik pred sabo, v' kteriga tako slo hiti.

Komej gresnik umerje, she je v' vezhnim bresnu; she ima vse, kar bo zelo vezhnost imel; she je ravno v' tistim stanu, ravno na tistim kraji, na kterim bo zelo vezhnost. Ob zhasu svoje smerti sazhne vse terpeti, kar bo vekomej terpel; vsako minuto terpi, tako rezhi, zelo vezhnost, in zela vezhnost je neskonzhna ino vezhna versta tazih minut.

V' peklu ni zhasa, v' kterim bi terpljenje nehalo, ne okoljshine, ktera bi terpljenje le kolzhkaj spremenila, ni misli, ktera bi gresnika vsaj s' prasnim upanjem tolashila, in ga pokrepzhala. O nespremenljiv zhas! o nespremenljivo terpljenje! Kdo vaju samore sapopasti? Kdo pa samore tudi rezhi, de bi se gresniku tako ne godilo?

Savershena dusha gleda ino gleda v' vezhnost, pa v' njej konza svojiga terpljenja ne more sagledati. Take shtrafinge niso bres vse tolashbe, ktere bodo vsaj kdaj nehale, ino nesrezhni ljudje se s' takim prijetnim upanjem vedno tolashijo. Pogubljenim je pa misel na prihodni zhas nar strasnejshi misel. Kolikanj dalje gre pogubljena dusha s' svojimi mislami v' neismirni prostor, kteriga pred sabo vidi, tolikanj daljshi pot vidi, ktero she more preiti. Sama vezhnost je mera njeniga terpljenja. Kjer zherev ne umerje, in ogenj ne ugasne.

O umerjzohi Adamovi otrozi! kaj je neki to: *Vse mogozhe terpljenje terpeti? Vse martre kmalo terpeti? Vse martre skupej ino vedno terpeti, ino nobeniga upanja ne imeti, de bi martre kdaj jenjale, odjenjale, ali pa prejenjale?*

Kaj ne, de bi bilo terpljenje pogubljenih she neisrezheno veliko, ko bi she le po toliko sto letih nehalo, kolikor je dni od sazhetka do konza sveta? Grefhnik, kateri bi si nalafh s' kratkim veseljem tako dolgo terpljenje kupil, bi gotovo ne mogel svoje predersnosti isgovarjati. Pa bi vender njegova nespamet ne bila tako velika, kakor je szer, ker vezhno terpljenje pred sabo vidi, pa vender greh dela.

Ref je szer strafhno savoljo ene same mifli, ktera je smerten greh, veliko sto let v' peklenfskim ognji goreti. Savoljo eniga greha, ki ga v' eni minuti storifh, veliko milijonov let pokoro delati, pa je vender ne dodelati; ta neisrezheno dolgi zhaf nima s' kratkim zhasam greha nobene podobe in enakosti.

Tode pozhakajte! tako terpljenje (od kteriga fim sgorej govoril) bi vender kdaj nehalo, ino nesfrezhni zhlovek bi ne bil nikoli tako slo nesfrezhen, kolikor samore nesfrezhen biti; ampak vezhno terpljenje? — *Pa smiraj ino nikoli?* — Vedno terpeti, pa nikoli kaziga upanja imeti! Smiraj martran biti, ino vselej vediti, de bo zhlovek vselej martran! Smiraj v' sredi strahu ino bolezhin biti, in nikoli upanja, nikoli polajshanja, nikoli konza peklenfskiga terplenja ne upati!

Le povej od vezhnosti kolikor hozhesh, pravi s. Avgufhtin, sej ne bošh nikoli došti povedal. Mislite si tedaj, ljubi bratje! de pogubljeni v' peklu ne bodo vekomej terpeli, ampak le toliko zhasa, de bodo njih solse samogle tišti ognjeni bresen same od sebe ogasiti; ino verh tega si mislite, de bi le vsak milijon let ena taka solsa pertekla, ktera bi se samogla v' ognji ohraniti. Oh in gorje! Kako delezh bi bila she nar perva solsa! Tavshent in tavshent let bi preteklo, preden bi le nar perva solsa na pomozh pertekla. Koliko milijonov let bi preteklo, preden bi se le eno pest vode nateklo! Koliko milijonov let bi minilo, preden bi is tistih sols potok narastel, koliko tazih potokov bi bilo potrebnih, de bi en sam bresen ogasili! koliko bi jih bilo potrebnih, de bi vse peklenške bresne ogasili! Pogubljeni zhlovek naj milijone in milijone let po eni sami kaplji vode vpije, de bi se ohladil, njegov jesik vender smirej shejo terpi, ktere nikdar ne bo ogasil. — Nashe misli se v' tem rajtanji sgubé, nash duh se mota ino mota po tem neismernim zhafi; nobeno shlevenje ni dovolj veliko, de bi samogli s' njim leta vezhnosti foshteti. —

Karkoli se foshteti da, ni nizh proti vezhnosti. Kadar bo she toliko let minilo, de jih nihzhe foshteti ne more od vezhnosti she vender le ena pika ne bo pretekla; vsa vezhnost bo she ravno taka pred nami, kakorshna je bila, kadar smo va-njo prishli. —

Le povej od vezhnosti kolikor hozhesh, sej bošh od nje she vselej premalo povedal. —

Vezhne martre so tedej tisti kraj, kjer se vsi raslozhni zhasi skupej snidejo, de greslnika neisrezheno nesrezhniga delajo. Vezhnost je hip, ino slehern hip je zela vezhnost; vezhnost je okroshnik bres sazhetka ino konza; je hudo bres mere, je *sday* bres odlashanja, je *vselej* bres rasdeljenja, je nesapopadljiva neskonzhnost. —

Pojte tedaj greslniki ino greslnize! ino ishite v' pregrehah svoje tolashbe, svojiga veselja! Pojte, ishite kratkiga veselja, ktero vam bo vezhne martre saflushilo! *Kratko veselje, vezhno terpljenje.*

Pogubljena dusha she zlo te srezhe nima, de bi se, kakor na svetu, sama sebe golfala, ino de bi si prasno upanje delala, de bo she njeniga terpljenja kdaj konez, ali pa de se bo smanjshalo. Ona bi morebiti vsaj na strashno vezhnost posabila, kakor je na svetu na-njo posabila, tode boshja praviza ji to strashno podobno neprenehama pred ozhi slavi, in jo sili, na-njo misliti, jo pregledovati, ino jo v' svojo neisrezhenost shtrafingo vedno pred ozhmi imeti. Ona se le v' svojo shkodo nizh vezh golfati ne da; njena prostovoljna ino zhasna slepota je minula, njeni predsodki so sginili, ino ona je persiljena, zhe smem tako rezhi, skosi boshjo svetlobo svojo tmo, svoje terpljenje, in svojo neisrezhenost nesrezho gledati. Ona naj mishi ali gleda, sej vse na tanko vidi, vse do shiviga zhuti, she vse v' prihodno ve, si je smirej enaka, kakor si je Bog proti njej smirej enak; njeni dolg se ne smanjsha, torej se tudi shtrafinga nad njo ne more vezh manjshati, nikoli

ne neha terpeti, in vsak dan sazhenja s' noviga terpeti, s' besedo, njena nefrezha je ravno tako vezhna, kakor je sama neumerjozha. Tako se nefrezhni dushi godi! ino slehernimu smed nas se utegne tako goditi. Gorje! gorje! gorje jim! kateri bodo te resnize popred skušali, preden jih verujejo.

Druga resniza.

Vezhne shtrafinge so gotove. Torej veste, nespokorniki! kaj se vam je bati, ino kaj vafzhaka.

Vezhne shtrafinge so ravno tako gotove, kakor gotovo je sveto pismo, ktero je od Boga.

One so ravno tako resnizhne, kakor resnizhni so sklepi ino nauki katolske zerkve, ktero duh boshji visha.

One so ravno tako gotove, kakor gotovo je naša pamet, kedar se po naukih vere ravna.

Ta resniza de so vezhne shtrafinge gotove, je s' vsmi drugimi resnizami našhe svete katolske vere tako terdno, tako bliso, ino tako nerasvesljivo sklenjena, de moresh popred vse druge resnize po nevernikovo tajiti, preden samoresh nad resnizhnostjo vezhnih shtrafing zviblati ali dvomiti. To prostazhi naših zhasov sami sposnajo, torej pravijo, de ni Boga, ker se jim nad njegovo vezhno pravizo študi; torej pravijo, de ni pekla, ker se njegovih vezhnih marter boje.

Gorje vam, ki ste globoziga serza, de bi svoje sklepe pred Gospodam skrili, katerih dela so v' tami, ino pravite: Kdo nas vidi, ino kdo nas posna? Ta vas ha misel je napazhna, ravno kakor bi jilo soper lonzharja mislilo, ino delo svojimu delavzu reklo: „Ti me nisi naredil, ino bi zhepina svojimu mojstru rekla: Ne snash.“ Isaij. 29, 15. 16.

Le nespametneshi, le hudobni neumneshi v' svojim serzu pravijo: *Ni Boga*. „Oni so vsi spazheni, ino so se s' svojimi deli ognušili, nikogar ni, kateri bi dobro storil, le eniga ni.“ Pf. 13, 1. Tukej takim ne govorim. Le k' vam se obernem nefrezhni greslniki! kateri rasodete ino nerasodete (katerih nas she pamet uzhi) resnize nashe svete vere she posnate, pa si terpljenje pogubljenih sato manjšhi domishljujete, de bi svoje lastne ljubeshni prevezh ne shaliti, de bi se strashne vezhnosti prevezh ne bali, ino de bi s' svojimi svijazhami grisenje svoje vesti sadušhili. Vi szer veste, de sveto pismo drugazhi uzhi, kakor pa vi govorite, tode si persadevate sveto pismo nalash ino po svoji volji drugazhi islagati. Vi veste, de je katolshka zerkev v' svojih sborih drugazhi sklenila, tode vi ishete tazih besedi, katerih katolshka zerkev, kakor pravite, she ni dovolj ozhitno savergla. Vi veste, de brumni katolshki kristjani sveto pismo ino zerkvene sklepe ino nauke drugazhi, kakor vi, sastopijo, tode vi to le njih pretanki vesti perlastujete. Vi veste, de ste dolgo zhasa tudi vi sveto pismo ino zerkvene sbore drugazhi sastopili; tode vas ha

nepokojna, s' grehimi obloshena vest vas fili, strah pred peklam smanjševati, ali pa si vsako minuto neskonzhne nesrezhe svestim biti. Is proftovoljne smote hozhete sad sheti, in vi bote sad smerti nashli. Gorje, gorje, gorje jim, ki bodo te resnize pred skushali, preden jih verujejo.

Pamet se tem naukam od vezhnih shtrafing v' bran stavi, tode kdaj?

She le ta zhas, kadar je s' pregrehami spridena, in je tedaj v' duhovnih rezbeh slepa.

She le tazhas, kadar je she bliso pekla, ino tazhas se sa-se ino sa svoje rezhi po krivizi vlezhe.

She le tazhas, kadar jo je she Bog sapustil, in je torej she nekoliko boshjiga shuganja nad njo spolnjeniga. Ino taziga sodnika, gresnik ino gresnhize! taziga sopernika si soper besedo boshjo isvolite? Takimu raslagavzu svojo vezhnost isrozhite? Taki prizhi prez na njeno besedo verjamete? Strashno je misliti, ljubi bratje! de bi na vsm svetu vashih krivih naukov soper vero nibzhe isgruntati, istuhtati ino sapopasti ne mogel, kakor le sami isvershki ismed ljudi, kakor le nar rasujsdanishi Adamovi otrozi; ino s' tako pravdo je grosno slaba, ktera drujiga besednika ne najde, sunaj gresnikov, kateri se sami sa-se potegujejo. —

Povejte, kdaj so sazheli sumniki nad vezhnostjo peklenfskih shtrafing zviblati ali dvomiti? Kdaj je serze pameti reklo: *Nikar ne veruj, de so vezhne martre v' peklu?* Njih rasujsdano shivljenje je bil prvi isvir njih visoke ras-

svetljenosti. She preden se je barka njih vere rasbila, je bila she njih pamet spridena, njih shivljenje pregresno, ino njih sadershanje pohujshljivo. She preden so se prebébili, de ni pekla, jim je bilo she ljubo verovati, de ga ni; ino dolg vshitek zhasniga veselja jim je szer morebiti greh perstudil, zhednosti jim pa ni perkupil, ino ljubesnjive storil. Nebeshko veselje bi she morebiti verovali, ko bi ga smeli upati, peklenške martre so jim pa sato soperne, ker so si jih saflushili.

Gotova je, ljubi bratje! de se more zhlovek popred kerfhanfskimu shivljenju, sposhtenosti, sramoshljivosti ino vsim dobrim obzhutlejem odpovedati, preden veri slovo da; zhlovek neha zhlovek biti, ino se poshivini, kadar nozhe vezh kristjan biti. Spazheni so, ino s' svojimi deli so se ognufili.

Pamet se tem naukam od vezhnih shtrasing v' bran stavi, tode kako ino s' zhim?

S' natolzovanjem, ktero je na pefik sidano.

S' svijazhami, kterih she sama ne umé, ino ne sastopi.

S' takim saupanjem na Boga, ktero mu je naravnost nasproti.

Krivi uzheniki pravijo: *Boshja praviza ne perпусти stvari, ktere je Bog vstvaril, vezhno shtrafati, ino ne more sa grehe tako kratkiga shivljenja, take sadostitve hoteti, ktera ne bo imela ne konza, ne kraja.*

Jes pa pravim s' Tertulijanam ino s' svetim Avgusthinam: Bog je dober, kdo tega ne vé? Tode ta dobrota v' Bogu ni sama mi-

loft, ampak je tudi svetost. Vezhna svetost je pa vezhna sovrashniza greha. Torej more ona greh vselej sovrashiti, vselej preganjati, zheriiti, ino vselej shtrafovati, dokler greh greh ostane; ker pa v' peklu greha nobena stvar ne isbrishe ino ne konzha, torej tudi v' peklu nobena rezh ne more grehove shtrafinge vbrantiti ali vstaviti. Ravno tako je treba rezhi od pravize boshje, ktera more greh ino greslnika v' vezhnosti shtrafovati.

To reznizo, ljubi bratje! she spet povsagem: V' vezhnosti ni spreobrnjenja, ni poboljšanja, ino she is te reznize lahko sposnate, de morejo peklenške martre vezhne biti.

Greslnik bo v' vezhnosti, vekomej greslnik, ino Bog bo pa vekomej pravizhen. Bog bo greslnika, greslnik pa Boga vekomej sovrashil, torej bo pekel vekomej, ali vezhen pekel. Nad povelizhanjem boshjim, ktero bo is greslnikove shtrafinge isviralo, se bodo isvoljeni veselili, ino nad boshjo pravizo od veselja poskakovali. „Pravizhni se bo veselil, kadar bo mashevanje vidil, on bo svoje roke v' greslnikovi kervi umival. Ino tako se porezhe: Pravizhni ima ref plazhilo, Bog ref na semlji sodi.“ Ps. 57, 11. 12.

Le rezite, ako ravno tako hozhete, de peklenške shtrafinge niso vezhne, ino potlej mi pa povejte, sakaj bi moglo plazhilo v' nebesih, ki si ga voshite, vezhno, ino veselje v' nebeskim kraljestvu bres konza ino kraja biti?

Jes ne vem, de morejo taki pametni ljudje na svetu biti, kateri vse lahko verujejo, kar

je k' nashimu pridu, tega pa ne morejo verovati, ne umeti, kar nam shkoduje. Oni si vezhno frézho vofhijo, ino je shele, vezhne nefrezhe se pa ne boje. Bog bi mogel, po njih mislih svoje zhasi le v' polonanji, ne pa tudi v' shtrafanji ishati; svojo vfigamogozhnost more le nad dobrimi kasati, svoje pravize se pa nad gresbniki ne sme spomniti; s' besedo, zhednost, ktera le is njega isvira, more nad nami vekomej polonati, greh pa, kateri is naf isvira, more le zhasno shtrafovati. „Ti si po krivim mislil, de bom jes tak, kakorshen si ti; jes te pa hozhem shtrafati, ino te f' tvojo vestjo preprizhati.“ Psalm. 49, 21. 22. Posablivzi na Boga! To si globoko v' serze vtisnite, de vas tje ne potegne, in de vas potlej nihzhe ne refhi. —

Le rezite, de pekel ni vezhen, ino potlej mi pa povejte, kaj vas bo samoglo k' zhednosti perganjati, ino od greha odvrazhati, ker vas she to od njega ne odvrazha, desiravno vidite, de si s' njim vezhne shtrafinge flushite?

Ako hozhe postavodajiz, de bi ljudje njegovo postavo na tanko spolnovali, more s' njem prelomljenjem take shtrafinge skleniti, nad kterimi se tudi nar terdovratnisshi ljudje prestrashijo. Ker postava, kakor vshe veste, je bolj savoljo hudobnih, ki je nozhejo spolnovati, kakor pa savoljo dobrih dana, kateri jo radi spolnujejo, hudobnesh tedaj ne spolni postave, zhe se shtrafinge ne ustrashi ino ne boji, ino zhe kaziga podloshniga strashna, ino grosovitna shtrafinga v' bersdah ne dershi, je

gotovo snamenje, de se njegova terdovratnost vezh ne da poboljšhati.

Gresfhnik se pa, *sunaj vezhnih* shtrafing v' peklu, nobene druge zhesnaturne shtrafinge ne ustrašhi ino ne boji.

Rezi gresfhniku, de zhlovek f' smertnim greham gnado ino prijasnost boshjo sgubi. On si tega ne bo k' serzu vsel.

Rezi gresfhniku, de f' smertnim greham sgubi pravizo do vezhniga svelizhanja ino veselja v' nebesih. Gresfhnik sa vse to nizh ne mara, zhe mu je le mozh ta svet ino szer nar hudobnišhi svet vshivati.

Rezi gresfhniku, de bo mogel na unim svetu savoljo smertniga greha velike bolezhine ino britkošti terpeti. On bi te bolezhine she vselej sanizheval, ko bi si le mogel upanje delati, de jih bo kdaj konez.

Kako strašhen, ljubi bratje! je ogenj v' vizah, ino gresfhnik more savoljo majhniga greha, savoljo majhniga prestopka take grosovitne martre terpeti! Gresfhnik si pa mirno sam per sebi misli: Sej ogenj v' vizah ne bo vekomej gorel, bo vshe vgašnil.

Gresfhniki ino gresfhnize! vi tedaj zbakate, de bi vas vezhno terpljenje, vezhin jok prestrašhil ino pretrefil, ti pa, o Gospod! jim morešh nar grenkejšhi kelh svoje neskonzhne pravize na usta nastaviti, de bi obzhutili, kako neisrezheni so nesrezhni, ker so bili tebi nesvesti. Kaj pravim? Tudi pekel, tudi vezhne shtrafinge jim ne gredo k' serzu, ino jih ne prestrašhijo. Njih ushesa so she te strašhne

befede (pekel) navajene; njih ozhi pekla ne vidijo, ino njih klamašta dušha se she is pekla norza dela. Oni preshive zeledni, zeledne mesze, ino zeledni leta v' neveri, ino bodo popred v' pekel prishli, preden bodo verovali, de je pekel. Gorje, gorje, gorje jim! kateri bodo to resnizo pred skushali, preden jo verujejo.

Le rezite, de pekel ni vezhen; ino potlej mi povejte, ali je smerten greh she smerten greh, to je, ali je smerten greh she spridenje zhloveshke dušhe, ali je she neskonzhno hudo, ino naj vezhi rasshaljenje neismerniga Boga? Povejte mi, ali she sama zhasna shtrafinga tako hudo (taki greh) isbrishe, savoljo kteriga je mogel neskonzhin ofer, to je, Jesus Kristus, Bog ino zhlovek, boshji pravizi darjen biti? Nikar ne rezite, de je she Kristus sa pekel sadošti storil, ino njegoviga neskonzhniga saflushenja nikar njemu v' nezhasht ne obrazhajte.

„On ni Bog mertvih, ampak shivih.“ Luk. 20, 38, on ni odreshenik pogubljenzov, ampak popotnikov, on ni reshnina sa te, ki so v' peklu, ampak sa te, ki so na svetu; on ni sodnik svojih sodeb; on ne preklizuje svojih nauk. Jesufovo saflushenje, njegova gnada, pomozh ino milost vam na tem svetu she samorejo k' pokori ino k' svelizhanju pomagati, na unim svetu pa bodo vashe vezhno pogubljenje sapezhatili. Kolikor vezhi so saapravljene gnade ino dobre, toliko vezhi more mashevanje ali shtrafinga biti, ino vi si ne mo-

rete vezhniga dolga bres vezhne shtrafinge mi-
siliti. Dolg je vezhen, ker je zhas gnade sa
vso vezhnost minil, ino ker pogubljeni gres-
nik ne more sadoosti storiti, ne sadoosti terpeti.
Ker je tedaj sadoštenje v' pretezhenim zhasi ne-
mogoze, torej je tudi vezhna shtrafinga po-
trebna ino gotova. Sromaki v' peklu, pravi s.
Avgushtin, imajo smert bres smerti, konez bres
konza, mrak bres mraka, ker bo smert vedno
shivela, konez se vselej sazhenjal, ino mrak ne
bo snal mrakniti.

Le rezite, de pekel ni vezhin, ino potlej
mi pa povejte, kakshniga Boga imate, kateri
obeta ino shuga, pa svoje besede ne spolni?
Kako vero imate, ktera kaj taziga veruje, kar
nizh ni? Kako upanje imate, ktero se blishti,
pa vas ne tolashi? Zhimu je Jesufovo shuga-
nje, zhe so nam vsi grehi enako lahko odpu-
sheni? Zhimu so nam tako tanki ino ostrji
djanjski nauki, zhe se nam sadnjizh vsimi ena-
ko persanese? Zhimu so se pa svetniki trefli,
zhe ni v' vezhnosti med ljudmi nobeniga ras-
lozhka? . . .

Ti, o Gospod! si nas golfal (to smem re-
zhi, zhe pekel ni vezhen) ti si nas golfal v'
vsih svojih naukih, v' vsih sapopadkih, v' vsih
svojih potih, v' vsem svojim rasodenji, ali pa
je tak zhlovek preklet, kateri ti le *zhafno pra-*
vizo perlastuje. Zhe samorejo pogubljeni is
pekla kedaj resheni biti, bo tudi srezhe isvo-
ljenih v' nebesih kedaj konez. Isvoljeni te bo-
do sgubili, zhe te pogubljeni potolashijo. Pe-
kel se bo v' nebesa spremenil, nebesa pa v'

pekel. Gorje! gorje! gorje jim! ki bodo pred škufhali, preden verujejo. —

Le terdite, de pekel ni vezhen; — gorje mi! jes se motim. Jes vam vkasujem tak kriv nauk terditi, kteriga ne more Bog dovoliti, ne pamenten zhlovek misliti, ino kteriga she slepi ajdje svojim revnim malikam niso perlastovali. Ajdje so verovali nekake vezhne shtrafinge, ino so svojim ubogim malikam vezhno shibo, vezhno mashevanje perlastovali. Tode tukej nozhem meriti tih tamnih naturnih sapopadkov s' zhistimi sapopadki vezhnih shtrafing, ktere nam prava vera da. Kristjan ima dovolj strasnih sgledov pred sabo, is kterih lahko sposna, de se vsigamogozhni Bog nozhe, ino ne more smiraj usmilovati, ino smiraj persanashati. „Ker Bog tudi angelam, ki so greshili, ni persanesel, temuzh jih je s' peklenstkimi vesmi v' pekel potegnil, ino jih terpljenju isdal.“ II. Petr. 2, 4. Ali hozhe hudobni prah ino pregreshni pepel, de bi se s' njim boljshi godilo? Ino ali hozhe shtrafinge vredni greschnik sodniku rezhi: Gospod! nad manoj nikar ne bodi tako slo pravizhen? —

H' temu ste se, zhe smem tako rezhi, prostovoljno savesali, kadar ste sveti kerst prejeli; takrat ste temu Gospod-Bogu svestobo obljubili, zhigar nar imenitnisthi lastnost je, de je plazhevaviz dobriga ino shtrafovaviz hudiga; ste mu obljubili sa vezhno plazhilo flushiti, ino on se vam je ponudil, ako hozhete, de vas pred vezhnim terpljenjem obvaruje. Shivljenje ino smert vam je v' roke dal, ino

vam dal tudi prostost, si shivljenje isvoliti. Tudi njemu filo storite, zhe imate raji njegovo mashevanje, kot njegovo milost. Vi si tedej sami vezhno hudo saflushite, pravi s. Augushtin, zhe tako dobroto pokonzhate, ktero bi bili lahko vekomej vshivali. Kdor vas bo isgovarjal, zhe v' tisti bresen padete, kteriga pred sabo vidite, in se ga lahko ognete? Kdo se bo nad vami jokaj, zhe savoljo tistiga strupa umerjete, kteriga dobro posnate, de je strup, pa ga vender poshrete?

„Hudobni hlapez! is tvojih ust te sodim. Kaj nisi vedel, de sim ojster gospod?“ Luk. 19, 22.

Moj Bog! sdaj se zhlovek nad tvojim sklepam zhudi, de si v' shtrafingo sa greh pekel vstvaril. Kadar pa v' pekel pride, se bo pa zhudil, de nisi v' mashevanje sa svoje rasshajenje she vezh peklov vstvaril, ino de si le kterimu s' njim persanesel, kteri te je sa odpushtenje profil, in svojo nesrezho o pravim zhasi obshaloval.

„Pogubljenje hudizhev bi ne bilo vezhno, pravi s. Augushtin, ko bi ne bila njih hudobija neskonzhno velika.“ Ino jes she pravim: Kristjani bi ne bili nikoli nad vezhnimi shtrafingami v' peklu dvomili ali zviblali, ko bi ne bile hudobija ino pregrehe tih hinavskih kristjanov she vezhniga terpljenja vredne.

Pravite, de ne morete umeti ali sapopasti, kako bi se samogel Bog nad vami vekomej mashevati? ali pa sapopadete, kaj je Bog? Ali sapopadete, kaj je greh? Ali sapopadete, kaj je pogubljeni gresnik? She veliko tesheje je sa-

popaſti, kako ſi vi upate boſhji beſedi ſoper govoriti, in ſvoje ſvelizhanje v' nevarnoſt, ino vezhnoſt v' eno van poſtaviti? She teſheje ſe umé, kako ſamore pameten kriſtjan pekel verovati, pa vender tako ſhiveti, kakor de bi ne bilo nobeniga ſledu v' ſvetim piſmu od pekla. V' tej rezhi ſe pravizhni ino greſhniki neisrezheni lozhijo; pa ſe tudi lahko vé, ſakaj ſe tako ſlo lozhijo. Ti, namrezh greſhniki, pojdejo v' vezhno terpljenje, kakor ſodnik pravi, pravizhni pa v' vezhno ſhivljenje. Mat. 25, 46.

Ljubi moji bratje! nedolſhni ino greſhniki! bojte ſe prihodne vezhnoſti. Vi, ki verujete, de je pekel, bojte ſe ga, ker veſte de je *gotov*; vi pa, ki ga ne verujete, bojte ſe ga, ker ne veſte prav ali je *gotov* ali ne. Vezh ne vpraſhajate, kako ſe na unim ſvetu godi, od kteriga vam govorimo, temuzh vpraſhajate ſe neprenehama, kako v' prizhijozhim ſhivljenji ſhivite. Umirite ſvojo veſt ſ' poboljſhanjem ſvojiga ſhivljenja, ne pa ſ' hudobnim domiſhlovanjem ino natolzovanjem. S' tem ſvoje ſerze napolnite, de Boga va-nj poklizhete, ne pa ſ' zviblanjem, ali vaſ Bog vidi ali ne. Mir greſhnikov je le ſtraſhno obupanje. Hozhete neverniki biti, pa kaſhete, de ſte ſavershenzi, nad kterimi ſe more ſtraſhno ſhuganje ſvetiga piſma ſpolniti. Is tega ſi zhaſt delate, de imate tako tanke veſti, kakor pa brumni ljudje; brumni zhlovek ſe pa ſramuje, vaſhih oſtudnih del deleſhen biti. Svoje uſheſa pred vami ſatiſka, ker ſhe is vaſhih uſt govorjenje pogubljenih greſhnikov ſliſhi.

Ljubi bratje! ognimo se nar vezhi nesre-
zhe, dokler je še zhas. Svelizhajmo se, ker
naš milost boshja še klizhe. Reshimo ino otmi-
mo svoje dushe, ko bi tudi mogli kri ino te-
lesno shivljenje sgubiti.

Jes Boga prosim, de bi nikogar smed vas
v' vezhni ogenj ne pusil, temuzh, de bi vse
po poti pokore k' sebi perpeljal, kakor je vse
odreshil. Profite ga pa tudi vi, de tudi me-
ni milost skashe, ako ravno je nisim vreden.
„Eden sa drugija molite, de bote svelizhani.“
Jakop, 5, 16.

Tretje premishljevanje.

Pogubljeni gresnik si je sam svoj pe-
kel.

To bo gresnik vidil, in se bo jesil, s' svo-
jimi sobni bo shkripal, in se bo sushil. She-
lje hudobnih bodo poginile.“ Pf. 111, 10.

Ko bi v' shivljenji pogostim v' pekel ho-
dili, pravi neki uzhenik, ino ga premishlo-
vali, bi pa v' smerti ne bili va-nj pahnjeni,
de bi v' njem terpeli.

Sam svelizhar naš vedno na pekel opo-
minja, ker nam vedno pred ozhi stavi strasni
kraj, kjer je tama, jok ino shkripanje s' sob-
ni, jezha ino vesí, zherey, ki ne umerje, ino

ogenj, ki ne ugasne. Bratje! mislite si pogubljeniga grešnika v' peklu ino premislite ga. To bo grešnik vidil, ino se bo jesil. Vidil bo, kaj si je storil, ino jesil se bo, ker si je sastonj to storil.

S' svojimi sobmi bo shkripal, in se bo sufshil. Shkripal bo savoljo bolezhin, ktere terpi, ino sufshil se bo v' terplenji, ktero ga bo jedlo.

Shelje hudobnih bodo poginile. Shelel bo pokonzhan biti, pa ne bo uslishan, smirej bo v' tem stanu, v' katerim je sdaj. Torej bo to njegov soseben, in njegovim pregreham permerjen pekel:

Grisenje njegove vesti savoljo tega, kar je kdaj bil.

Njegove britkosti nad tem kar je sdaj.

Njegovo obupanje savoljo tega, kar bo vso vezhnost ostal.

Perva resniza.

Grisenje grešnikove vesti savoljo tega, kar je kdaj bil, je soseben pekel pogubljeniga grešnika.

Sdaj sim pogubljen, pa bi bil lahko svelizhan.

Sdaj sim vekomej pogubljen, pa tega sim si sam kriv.

Grešnik bo vidil, in se bo jesil.

Pervizh. Sdaj sim pogubljen, pa bi bil lahko svelizhan.

Bog ozhe me je sato stvaril, de bi me bil frezhniga storil.

Bog Sin, moj odrešhenik je sato terpel, de bi me bil svelizhal.

Sveti Duh me je posvetil, in me hotel v' tej veri svelizhati, v' kateri sim shivel.

Tudi jes sim sam v' sebi zhutil nagnenje po frezhi in svelizhanji. Ino sdaj sim pa pogubljen! Nad mano je velki namen sgubljen!

Kaj ni nihzhe tako frezhen, de bi bil svoj zilj ino konez dosegel? So so, taki frezhni ljudje. Veliko jih je, ki so pred mano shiveli, ino jes sim njih shivljenje bral. Veliko jih je, ki so s' mano shiveli, ino ktere sim vidil, in se jim posmehoval. Kdo so oni sdaj? ino kdo sim pa jes?

Njih terpljenja, truda, ino njih nevarnosti je sdaj konez, jes pa terpim.

Oni so sdaj v' velikim veselji, veliki frezhi ino sadovoljnosti, jes pa terpim.

Srezhna vezhnost je njih plazhilo, ino sam Bog je njih shivljenje, jes pa terpim.

Ali so oni sa svojo frezho kaj veliko terpel?

Njih zhas je bil ravno tako kratek, kakor moj.

Njih trosht je bil vezhi, kot moj.

Njih pomozh mozhnejshi, kot moja.

Sdaj je szer vse minilo; mojih pregreh ni vezh; oh! kaj ko bi pazh njih spominj ino nastopki minuli.

Grehi so ushli is rok, is spominja pa niso ushli. S. Bernard.

Bog ino gresnik ne moreta storiti, de bi storjeni grehi ne bili nikoli storjeni. Ino

ti storjeni grehi grešnika le sato na svetu in v' peklu martrajo, ker so bili storjeni. Ino satorej ga she takrat martrajo, kadar jih ni vezh; ali pa she le takrat ga sazhnejo martrati, kadar minejo. Ino ker bo zelo vezhnost gotova resniza, de so bili ti grehi storjeni, torej bodo zelo vezhnost mozh imeli, grešnika martrati.

Drugizh. Jes sim vekomej pogubljen, ino tega sim si sam kriv.

Bog me je svaril, pa sim na njegovo svarjenje kmalo posabil.

Vest me je pekla, pa sim njeno grisenje nalasht dushil.

Drugi ljudje so me opominjevali, pa sa njih opominjevanje nisim maral.

Velikrat sim grešil, desiravno nisim imel mozhnih skušnjav, ino jes bi jih bil lahko premagal.

S' nevednostjo se ne morem isgovarjati, pa sim se vender shelel s' njo lepiti.

V' grehah sim bres frameshljivosti shivel, pa vender nisim bil sam s' sabo sadovoljin.

Boga ne morem mojih grehov kriviga delati, ker je bil s' mano grosno poterpeshljiv ino persanashtliv.

Drugih ljudi tudi ne morem mojih grehov krivih delati, ker mi njih sgled ni nikoli pravize dajal.

Tudi nature ne morem mojih grehov dolshiti, ker je mene ravno tako, kakor druge, rada bogala, ko bi bil le tudi jes, kakor drugi ljudje, poboljšhanja serzhno shelel. „Moj

greh je tako velik, de mi ne more odpushten biti.“ I. Mojs. 4, 13.

Koliko dobra ga sim na svetu vshil, de morem sdaj savoljo tega v' vezhni nesfrezhi biti?

Kratko veselje sim vshival, ktero je bilo s' sholzam namestano. Tako veselje, kteriga sim se she v' shivljenji framoval, ino ktero je pred vsm svetam rasodeto. Veselje — oh! sej ni bilo veselje. Sama nespamet je bila, (kar sim delal) ktera je moje truplo s' bolesnimi napolnila, mene sgodej v' grob spravila, mojo dusko pa v' pekel pahnila. Take minute pa sdaj s' tako vezhnostjo plazhujem.

Zhaft sim vshival, ktere nisim nikoli saflushil, ino savoljo ktere me je svet po pravizi saframoval.

Zhaft, ktera me je prevsetniga ino neusmiljeniga storila.

Zhaft, pravim, ktera me je upijanila, ino mi ni pustila na svelizhanje misliti.

Prave zhafti pa, de bi bil otrok boshji, ino soerbizh Jesufov, nikoli nisim imel, ne iskal.

Bogastvo sim imel, ktero je pa bolj zhesme gospodarilo, kakor jes zhes-nj.

Bogastvo, ktero sim le drugim ljudem nabral, ino kteriga sdaj ne vidim.

Bogastvo, s' kterim sim si le v' nesfrezho perpomogel.

Nesvestimu svetu sim vse sapustil, ino sato pa sdaj v' ognji terpim.

„Tako govore gresniki v' peklu. Tako govore ti v' peklu, kteri so gresnili.“ Modrost. 5, 14.

Greslniki so vshe sdavnaj tako govorili, ljubi bratje! Vsaki dan spet drugi tako govore, ki v' pekel pridejo. Ino morebiti bomo tudi mi, kadar umerjemo, ravno tako govorili. To je pa she nar shtrashejsi, de zhlovek v' shivljenji tako govorjenje drugih greslnikov s' nemarnostjo poslusha, ino de she le v' peklu sazhne tako govoriti. Jes pa hozhem is svelizhanske previdnosti she sdaj to storiti, kar so pogubljeni vekomej delati persiljeni, ker morejo namrezh svoje grehe vekomej premishljevati. „Premislil bom vprizho tebe, kakor Ezekija, vse svoje leta v' britkosti svoje dushe. Isaij.“ 38, 15.

Ako jih sdaj, ino szer v' britkosti svoje dushe ne premislim, jih bom pa v' peklu vso vezhnost s' obupanjem pogubljenih premishljeval. Oh! tako premishljevanje je pazh shalostno, v' kterim ni pomozhi, ne sveta, ne spreminenja! O strashen zherev vesti, kteri vedno shivi, ino nikoli ne pozhiva, smirej grise, pa nikoli ne sgrise, smirej mori, pa nikoli ne umori! Esau se savoljo svoje sgube ne da potolashiti. Sarijul je s' velikim vpitjem, ino mozno na glas jokal.

O kaj ko bi ga pazh vsak shiv greslnik flishal, ino se od njega svojo sgubo ino shkodo objokovati nauzhil! O kaj ko bi bili pazh tako srezhni, de bi to na tem svetu v' svoje svelizhanje delali, kar pogubljeni vekomej v' svoje pogubljenje delajo. Tako so v' peklu ljudje govorili, kteri so greslili.

Druga resniza.

Brutkoſti greſhnikove nad tem, kar je, je njegov ſoſeben pekel.

„Ali ſo ti ſmertne vrata odperte, ino ali ſi vidil tamne duri.“ Job. 38, 17. Ali ſi pogubljene v' duhu premislil, *koliko vſi enako terpe, ker ſo pogubljeni, ino koliko ſlehern ſmed njih poſebej ſavoljo tiſtih grehov terpi, ſavoljo kterih je pogubljen?*

Greſhnik bo ſ' ſobmi ſhkripal, in ſe bo ſuſhil.

Vſi greſhniki bodo ſ' ſobmi ſhkripali, ker vſi neisrezheno veliko terpe. Vſe terpi, kar je v' njih; kar koli je okrog njih, povikſhuje njih terpljenje. Duſha, kakor truplo v' ognji gorí, veſt, kakor meſo, zhuti; miſel jih martra, kakor njih pozhutki; duſha je, kakor truplo, martrana; muſek je preſunjen, kakor koſha. Vſi ſe treſejo, ino nizh boljſhiga jih ne zhaka; vſi divjajo, pa nizh ne pomaga; vſi klizhejo na pomozh, pa jim nihzhe odgovora ne da; vſi po pomozhi tulijo, pa ne najdejo hladila. Vlak ſ' evangeliſkim bogatinzam vpije: „Uſmili ſe me, ino poſhlji Lazara, de konez perſta v' vodi omozhi, ino mi jeſik ohladi, ker jeſ v' tem ognji velike bolezhine terpim.“ Luk. 16, 24.

Le en perſt, le konez perſta, le ene kaplje vode ſhele, pa tudi ta jim ni dovoljena.

O ſtraſhno povrazhilo ſa tiſto mervo medu, kteriga ſo v' ſvojim ſhivljenji okuſili! O

nepreprosljiva roka, ktera jih tepe, ktera jih mori, pa jih nozhe umoriti, ampak jih v' vedno terpljenje vekomej shiveti fili!

Pojte, ljubi bratje! ako smem tako rezhi, she globokejši v' bresen tega terpljenja, premislite, de shtevilo ino raspol grehov sraven splošhniga neskonzhniga terpljenja she neka-ko drugo neskonzhno terpljenje saflushita; mislite si, de ima slehern smed pogubljenih gresnikov po svojim saflushenji, pomeri svojih pregreh, tako rêzhi, soseben pekel, ali pa vsaj v' ravno tistim peklu svoje sosebene bolezhine, svoje strašne obzhutljeje, svoje posebne martre.

„Kedar bošh Israel savigel, ga bošh s' mero svaril (sodil.) Tako je Bog sklenil v' svojim ostrim duhu na dan serda.“ Isaija, 27, 8.

Zhe sim tako nesrezhen, de bom savigen, mi bo pravizhni Bog *moj soseben pekel* dal, hozhem rêzhi, Bog mi bo dal saflusheno plazhilo sa moje grehe; zhe bo vezh grehov, vezhi bo moje terpljenje; kakoršni bodo grehi, tako bo terpljenje; kolikor vezhi bodo grehi, toliko strašnejši bo terpljenje. Vera me uzhi, de en sam smerten greh peklenške martre saflushi, kaj pa me moja vest uzhi, kaj me vse na unim svetu zhaka? . . . Ni mi mozh sošhteti shtrafing, ktere en sam smerten greh v' vezhnosti saflushi. Nekaj svojih grehov, kterih je fila veliko, samorem preshteti, ktere sim toliko let storil, ino nekterih se she shivo spomnim. Zele verste nemarnost ino nerodnost lahko shtejem, ktere sposnam, de so nerodno-

si; grosovitno versto pregreshnih del vidim, kterih ne morem tajiti, ne pred sabo skriti. Veliko sapoved vidim, ktere sim prostovoljno, rad, ino nalas h prelomil. „Kdo pa posna mozh tvoje jese, o Gospod! ali kdo posna, kako stras hna je tvoja jesa.“ Ps. 89, 11.

Savershena dus ha sa stonj túli v' ognjenim jeseru, kteriga si je sama saflushila; njeno tulenje je Bogu mashevavzu, v' sadoštenje. „Sakaj vpijes h savoljo svojiga potrenja, tvoja bolezhina je nev sdravljiva; savoljo veliziga sh tevila tvojih pregreh, ino savoljo tvoje terdovratnosti v' greh ih sim ti tako storil.“ Jerem. 30, 15.

„To bo tvoje plazhilo, ino tvoj delesh, kteriga sim ti odmeril, rezhe Gospod, ker si na me posabil, in se na las hi sanes el.“ Jerem. 13, 25.

Niz h ne marajte pregres hne dus he! ktere v' dopernas hanji pregreh svoje srezhe is hete, vas he nagnjenje se tudi v' peklu ne bo od vas lozhilo. Ropa shelna roka bo tudi ondi proti ptujim blagu stegnjena; posheljivo oko, tudi ondi ne bo zhi stes hshi ino sramoshljivshi; pohujshljivi jesik ne bo niz h prida govoril; pregres hne misli se ne bodo poboljs hale. Bote sploh svoje pregrehe ohranili, pa bote tudi sa nje permerjeno ino saflushe no shtrafingo terpeli.

Niz h ne marajte, hudobni tovarshi! vi bote svoje drushine spet skupej dobili; sapeljivzi nedolshnosti! vi bote sapeljane ljudi spet dobili; pohujshljivzi zelih sosesk! vi bote svoje pomagavze spet sagledali; sijavzi krivih nauk ov! vi bote svoj sad, svoje osatje ino ternje spet vshivali; osnanovavzi smot! vi bote svojo druhal

okrog sebe vidili. — To bo tvoje plazhilo, ino delesh, ki je tebi odlozhen, pravi Gospod. —

Tvoji nekdanji prijatli so te v gledali, ino te kolnejo; njih kletev je sdatna, ker moreš ti njih pogubljenje plazhevati. Duhovi, kateri so ti nekda hudo vdajali, te sdaj martrajo, ker si jih bogal. Vse posnaš, kateri so savoljo tebe v' peklu. Vidish sdaj svoje otroke, ktere si pohujshal, ino po shegah tega sveta sredil; sdaj svojo sheno, ktero si v' njeni nizhemernosti podperal, ino kateri si nesvestobo s' nesvestobo povrazheval; sdaj svoje posle, kateri so te posnemali, ino v' hudobii presegli. Ti jih posnaš ino krona stare prijasnosti je mashevanje, sovrashtvo, kletev ino rotenje ali isdajanje. To bo tvoje plazhilo, ino tvoj delesh, kateri ti je odlozhen, pravi Gospod. Kolikor si bil od drugih hudobnihi, toliko hujshi boš shtrafan; sosebna velikost tvojih grehov bo sosebna mera tvojih bolezhin, tvoj pekel bo shrašen, ino tvoji rasujsdanosti umerjen. Na dan mashevanja si shazov nabiraš, kateri ti bodo ostali, ino kterih se boš navelizhal. To bo tvoje plazhilo, ino delesh, kateri ti je odlozhen, pravi Gospod.

Tretja resniza.

Obupanje pogubljeniga gresnika savoljo tega, kar vekomej ostane, bo njegov soseben pekel.

Gresnik bo obupoval sam savoljo sebe, ker bo vedno hudoben ostal, desiravno posna svojo hudobijo.

Obupoval bo savoljo terpljenja, ker se vezh ne more spokoriti, ako ravno se smiraj pokori.

Obupoval bo savoljo Boga, ker ne sme nizh vezh od njega upati.

Greschnik ve, de je shtrafinge vreden, pa se vender ne more poboljšhati.

Greschnik terpi, kolikor mu je mozh terpeti, pa si vender ne more nizh persaflushiti.

Greschnik ve, de je Bog neskonzhno dober, pa vender ne more od njega nizh vezh sprofiti.

Tukaj tedaj, tukaj je strashno povrazhilo sa toliko sapravljjevih dobrot, sa ktere v' shivljenji nizh ni maral. Greschnik! tukaj bosh nashal, kar si iskal, ali kar se nisi saflushiti bal.

V' shivljenji si imel prosto voljo, takrat bi se bil lahko spreobernil. Sdaj se pa svoje hude volje nikdar ne bosh snebil.

V' shivljenji si imel zhas gnade, takrat ti je bilo mozh sa storjene grehe sadostiti, ino si per Bogu kaj saflushiti. Sdaj pa ne bosh nizh bolj nedolsben, desiravno bosh vso vezhnost terpel.

V' shivljenji so ti bile boshje obljuje dane, Bog se je she dal sprofiti. Sdaj pa tvoje vezhno tulenje ne more boshje sedbe preklizati.

„Vashe pregrehe so vas ino vashiga Boga narasen lozhile, ino vashi grehi so njegovo oblizhje pred vami sakrili, de vas vezh ne uslishi.“ Isaij. 59, 2. Vezhen bresen je med Bogam ino greschnikam, Bog greschnika yeko-

mej ne bo uflishal, satoorej bo greslnik v' vezhnim obupanji.

„Sato se bom jes nad njimi masheval, pravi Gospod, moje oko jim ne bo persaneslo, ino se jih ne bom usmilil, ino kadar bodo v' moje ushesa s' velikim glasam vpili, jih vender ne bom uflishal.“ Ezech. 8, 18.

Nasaj se vernite, ljubesnivi posluslavzi! kteri ste bili s' svojimi mislami v' peklu; vam she to lahko ukashe, pogubljenim pa she sam Bog tega ne ukashe. Vernite se nasaj na svet, delajte pokoro, ino sposnovajte sdaj Boga svojiga ozheta, kteri je bolj vashe ljubesni, kakor strahu vreden. On se rad ne jesi, zhe ga ne silite, jeste se. „On svoje mozhi ne kashe rad nad listjam kteriga veter semtertje nosi, ino on suhe bilike ne preganja, zhe se soper njega ne vsdigne.“ Job 13, 25.

Pekel vam je k' vashimu pridu, dokler ga le od delezh premishljujete. Zhe pa sdaj na-nizh ne porajtate, ga pa she tako rêzhi, s' sabo v' vezhnost nesete. Ali vam ne more spominj na pekel nizhemerniga posvetniga veselja perstuditi, ktero vas v' pekel vlezhe? Ali vam peklenfko terpljenje ne more take serzhnosti dati, de bi se premagali, sato de bi se tistiga terpljenja ognili? Ko bi vam tudi vezhnost, ktera vas zhaka, nobeniga terpljenja ne pernesla, ampak bi vas le od vsiga veselja lozhila, sej bi vam bila vender taka vezhnost pekel, kraj nejevolje, studa, in obupanja.

Vi, ljubi bratje! ne morete taziga branja terpeti, v' kterim je smiraj le od enih refniz

govorjenje, ne morete eniga veselja terpeti, ampak hozhete, de bi se veselje spreminjalo, de bi veselje sa veseljem hodilo, ali se pa nizh ne ustrašhite, kadar se na vezhno nesrezho spomnite v' kateri ne bo nobeniga veselja, nobene tolashbe, nobeniga spreminjenja, nobeniga odloga? Mehkushni in obzhutljivi ljudje! kateri po spreminenji ino kratkozhafih brepenite, vi se morete v' fredi svojiga sloshniga shivljenja tudi na tisto vezhnost spomniti, v' kateri greschnik vedno v' eni nesrezhi, vedno v' enim kraji terpljenja vedno v' enih bolezhinah ostane, ino ne more upati, de bi se mu kdaj kaj polajshalo. Tiste ljudi, ki v' vrozhih deshelah prebivajo, po dnevi szer solnze mozhno pezhe, pa se vender vsaj po nozhi nekoliko ohladé.

Bolniku vsaj vzhasih v' njegovih bolezhinah nekoliko odleshe, ino posabi na svoje terpljenje, kadar ves truden sadremlje. S' besedo, na svetu ni take nesrezhe, ktera bi vsaj zhes dolgo zhasa ne odlegla. Tode vezhniga jokanja pogubljenih pa nikar po zhasnih rezheh ne merite, vezhnost je vselej vezhnost.

V' vezhnosti je neisrezhen terpljenje, grosoviten strah, neisrezhen smrad, smert dushe ino trupla, bres upanja, odpushtenje ino milost odsezhi. „Greschniki bodo vender tako umirali, de bodo smiraj shiveli, ino bodo tako shiveli, de bodo smiraj umirali. S. Bernard. Ali pa kakor f. Augushtin pravi: V' peklu je zherrev vesti, so ognjene solse, sdihljeji; nadloga, bolezhina bres sdravila, svesi bres reshenja, vezhna smert, shtrafinga bres konza, ino kra-

ja, lozhenje od Kristusoviga pogleda, in samo to lozhenje je hujshi, kakor vse, kar sim do-
sihmal imenoval, ino se tesheje terpi, kakor
vse druge shtrafinge.

Zheterto premishljevanje.

Nauk, kteriga nam pogubljeni gresht-
nik is pekla daje.

Torej te prosim, ozhe Abraham! poshli La-
zara v' hisho mojiga ozheta. Ker imam she
pet bratov, de jim bo sprizhal (koliko jes ter-
pim) sato de ne pridejo tudi oni na ta kraj
terpljenja.“ Luk. 16, 27. 28.

Moj Bog! kaj so she zlo v' peklu usmiljeni
ljudje? Ino ali se samorejo taki ljudje pogub-
ljenim v' peklu smiliti, kteri se sami sebi nizh
ne smilijo? To ne, pogubljeni bogatinz ne go-
vori tako is usmiljenja proti svojim bratom,
ampak is obupanja nad sabo.

Nesfrezhni bogatinz tudi sa druge ljudi ter-
pi; grehi, ktere bodo she njegovi bratje sto-
rili, podpihujejo njegov ogenj, ker so tisti gre-
hi nastopek njegoviga daniga pohujshanja, in
on sato prosi sa spreobrnjenje svojih bratov,
de bi se mu njegovo lastno terpljenje smanjsha-
lo. Zhe mu tudi ne pervolijo nobene kaplje

vode v' ohlajenje njegoviga gorezhiga jesika, pa bi on vendar vsaj rad urshah svojiga pogubljenja smanjšhal. *Prosim te, ozhe!* vpije bogatinz nad Abrahamam, *poshlji Lazara v' hisho mojiga ozheta.* On bi ne hotel tje iti, ko bi mu jes ukasal, ker jes tega nisim vreden. To-rej tebe *prosim*; ti ga *poshlji* k' mojim pete-rim bratam. Naj jim sprizhuje, koliko jes ter-pim, ino kako hudo se mi godi. Naj jih svari pred tem, kar jih zhaka; on, mertvi Lazar naj jih prestrafhi, de ne pridejo na ta kraj terp-ljenja, ino de mene v' grehah in v' shtrafingih ne posnemajo. —

On je tedaj v' peklu she ravno take misli, kakorshne smo mi na svetu, de bi se namrezh popred spreobrnili, ko bi se nam merlizh perkasal, kakor pa zhe le slishimo vsigamogozhni glas boshji, glas Jesusa Kristusa, svojiga svelizharja, glas postave, ino prerokov, glas vere, nebesški glas, ino glas svetnikov.

Velikrat pravite: Ko bi nas kak pogubljen gresnik is pekla uzhil, bi se slehern smed nas prestrafhil. On bi nas bolj omezhil, kakor is-med isvoljenih kdo, ino mi bi se sazheli pokoriti. Prav je, to misel, ako ravno je napazhna, si v' svoj prid obernimo, poslusnajmo nauke ino sglede pogubljeniga gresnika. Mislite si tedaj koga ki je vashih grehov kriv ino deleshen, kateri je pred vami umerl, ino je pogubljen; mislite si, de on nekoliko zhafa nasaj na svet pride, sato de bi vam povedal, kako hudo se mu godi, ali pa, de is peklenškiga vezhniga ognja, v' katerim je vkljenjen, k' vam

vpije. Kaj bi vam on néki rekel? ali pa ko bi on molzhal, kaj bi vas uzhil, njegov sgled, ino njegovo obupanje?

On bi vam rekel: Jes sim bil zhlovek, kakor si ti, pa sim vender v' tako nesrezho prishel. Zhlovek! misli na svojo nevarnost.

Vezhi del sim tako mislil, kakor ti mislish, pa sim se tako delezh golfal. Revesh! misli na svojo slepoto.

Jes sim slo tako shivel, kakor ti shivesh; pa nisim gnade dosegel. Greshnik! misli na zhas svoje pokore!

To sprizhevanje ti sato dam, de ne prideh tudi ti na ta kraj terpljenja. —

Perva resniza.

Jes sim bil zhlovek, kakor si ti, pa sim vender v' tako nesrezho prishel. Zhlovek! misli na svojo nevarnost!

Jes sim bil zhlovek, kakor si ti, sim bil ravno take nature:

Jes sim bil ves rastresen, torej na kaj potrebniga nisim mislil.

Sim imel hude strasti, torej sim bil vselej k' hudimu nagnjen.

Sim bil predersen, torej sim bres premislika v' nevarnosti hodil.

Sim bil zhlovek, kakor si ti; sim bil ravno v' takih savesah.

Po dolshnostih, ktere mi je zhloveshka natura naloshila, ino kterih nisim posnal.

Po dolshnostih, ktere mi je vera naloshila, ino ktere sim sanizheval.

Po dolshnostih, ktere mi je pamet nalo-shila, ino ktere sim samudil.

Jes sim bil zhlovek, kakor si ti, sim imel ravno take perpomozhke, k' zhednosti, kakor-fhne ti imash.

Jes sim imel lepé lepé perloshnosti k' brum-nosti, pa sim jih v' nemar pustil.

Sim imel filno mozhne perganjke k' zhed-nosti, pa jih nisim bogal.

Sim flishal neisrezheno lepe nauke, pa mi niso bili vshezh.

Sdaj pa, kako sim mogel v' tako nesrezho priti?

Bog me je k' svetosti poklizal, jes sim pa gresnik.

Jesuf me je s' svojo kervijo odkupil, ino jes sim vender pogubljen.

Bog me je sa nebesa vstvaril, ino jes sim sdaj v' peklu.

Zhlovek! spomni se, v' kaki nevarnosti si tudi ti!

Ravna ta pot je mene sapeljala, po kateri ti hodish.

Ravna ta resniza tebe toshi, ktera je me-ne obsodila.

Ravno ta nauk tebe pogubljuje, kateri je mene pogubil. Oh! pravite vzhasih, sej bi mogel zhlovek obupati, ko bi smirej mislil, v' kaki nevarnosti je njegovo svelizhanje; taka misel bi bila she v' tem shivljenji pekel. Pogubljeni bi vam pa odgovoril: Tudi jes sim

menil, de mi ni treba vsak dan na mojo nevarnost misliti, satorej sim v' nevarnosti poginil. Sdaj pa vekomaj ne bom posabil, de sim sam svoj isdajavz, ino svoj nar huji sovrashnik. Vekomaj mi ne bodo ispred ozhi sginili tisti veseli dnevi, ktere sim si pervoshil, tiste roshize, ktere sim po sebi natikal, tisto veselje, savoljo kteriga sim pa na edino potrebno posabil. Nikdar vezh ne morem posabiti na tisto previdnost, modrost, ino tankoto, f' ktero sim revne posvetne dela opravljal. V' zhasnih rezheh se mi je vse po frezhi godilo, ino sraven tega sim pa vse sgubil. Mislite na-se, ker so vse druge misli prasne. Tudi jes nisim na-se mislil, kakor vi ne mislite, sato v' tem ognji terpim.

Gospod! stori, de se nam bo to shalostno vpitje vedno po vshehish raslegalo!

To vpitje naj prevpije veselo musiko nashih prasnikov, veselje nashih drushin, nashe pohujshljive pogovore, nashe pregresno ljubesen. To vpitje naj gre f' ponishno proshnjo uboshzov vred hudobnim bogatinzam v' ushesa.

V' tem ognji veliko terpim. Naj se raslega to grosovitno vpitje po poslopjih kraljev, ino po dvorih zesarjev, kterih serze je terdo proti sdihljejem podloshnih, ino proti jezhanji vidov ino sapushenih otrok. To strashno tulenje naj budi posvetnjaka, kedar je v' posvetne opravke samaknjen, kedar misli koliko je she ino koliko bo pa she perdobil, ino kako bo vezhi dobizhek storil; naj spomni posvetnjaka na uro njegove smerti, ktera je bliso. *V' tem ognji veliko terpim.*

Druga resniza.

Jes sim sploh ravno tako mislil, kakor ti misliš, pa sim se tako slo golfal. Revesh! misli na svojo slepoto!

Jes sim, kakor ti, od sveta predobro mislil, kteriga sim vidil.

Na vero nisim nizh kaj porajtal, ktera mi je mejnike stavila.

Sim nepopolnoma sapopadke imel od vezhnosti, ktere s'he nisim skuštal.

Kdo pa me je tako slo golfal?

Lastna ljubesen me je slepila.

Sapeljivzi so me krivo uzhili.

Prevsetnost me je nebogljivoosti ino svojoglavnosti nauzhila.

Moji grehi so me uzhili sveto pismo smirej mehkejšhi raslagati.

V' zhim sim se golfal?

V' letih, kterih sim si vezh obetal.

V' grehah, ktere sim si majhne ino lahko odpustljive mislil.

Nad sodnikam, kterimu sim le milost perlastoval.

Revesh! misli na svojo slepoto!

Jes nemarnesh! sim se tako lahko dal golfati.

Jes neumnesh! sim se hotel v' všim golfati.

Jes nesrezhni zhlovek! sim svojo golfijo preposno sposnal.

Ti ne posnash svoje slepote vezh, kader je neisrezheno velika.

Ti je ne poboljšašh, kader jo je nar bolj potreba poboljšati.

„Ne vesh, de si revesh, uboshiz, fromak, slep, ino nag.“ Skriv. Rasod. 3, 17.

O kako strašna je ta refniza ljubi bratje! pa je vender refniza, pa ref! gola, zhišta refniza je, duhovna slepota je splohna, ktera se vezhi del nad ljudmi vidi; ona se ne zhuti, torej jo samorejo le sosebne gnade boshje is zhloveka pregnati. Dokler zhlovek shivi, in bi si lahko pomagal, je slep; po smerti pa spregleda, kedar she ni nobene pomozhi. Verni se, revni zhlovek! verni se in pojdi nasaj! tvoja predersna noga se she nekoliko v' vezhnost sadeva. She ena stopinja, ino ti si v' njej, vezhno si pogubljen. Spreglej, ino poglej, kaj je pred tabo, ino kaj je sa tabo; pred tabo je pekel, sa tabo je tvoje pregrešno shivljenje. Verni se, verni se k' svojimu Bogu, od kteriga na vpeh letišh, verni se. Lej shiroko pot, po kateri s' tako serzhnostjo hodišh. Lej stopinje svojih sprednikov; lej strašne stopinje tistih nesreznih ljudi. . . . „Jes vidim stopinje mosh, shen, in otrok.“ Daniel 14, 19.

Leštna ljubesen ino svojoglavnost ste jih she tavshent ino tavshent pogubile. Zele vojskne trume jih je v' te sadrege sašhlo, ktere so tebi nastavljene. Veliki narodje so tukej sapustili snamenja svoje nespameti. Ino ti pa mislišh, de she nisi v' nevarnostih? Ti se sanašhašh na svoj dušhni stan, kateri je she snamenje tvojiga pogubljenja? — „Lej tla, poglej zhigave so te stopinje.“ Dan. 14, 18.

Tukej ne govorim od smedenih stopinj nefrezhnih narodov, kateri niso nobene poti snali; jes ne govorim od krivih potov nevernikov in ajdov.

Lejte, ljubi bratje, na stopinje hudobnih kristjanov, kateri so Gospodovo pot sapustili, ino kateri prostoovoljno po krivih potih v' pogubljenje hite; lejte napazhnih stopinj svojih tovaršev, snanzov, katerih konez ali smert ste vidili, kar se je vidilo, kar je pa le sam Bog vidil, se vam je pa lahko dosdevalo. Njih ni vezh na svetu, kje so pa? — Lej tla, poglej, zhigave so te stopinje. Njih dela nam povedo, kam so shli; njih shivljenje kashe steso, po kateri so shli, in kraj, kamor so prishli. Poglej zhgave so te stopinje.

To je ref, de se moremo varovati, od koga sosebno hudo misliti, in ga hudo soditi, ali pa presojevati, kako se temu ali temu v' vezhnosti godi. Tode tistih krivih potov, po katerih druge ljudi hoditi vidimo, se moremo bati, in vedno v' spominji imeti, de le ena, ino de voska in ojstra pot v' nebesa pelje. Kdor po tej poti ne hodi, je oslepljen, in po temi gre v' vezhno tamo, f' ktero nam nash svelizhar smiraj shuga.

Prevsetneshi! le smejajte se nad tem slepenjem, kakor ga vi imenujete, de pustim pogubljeniga gresznika k' vam govoriti. Morebiti bote kdaj s' evangelskim bogatinzam sheleli koga v' hišho svojiga ozheta poslati, de bi vaše brate svaril. Morebiti bote kdaj ravno tako govorili, kakor greszniki po sprizhevanji Modrostnih bukev 5, 14. v' peklu govore. Morebiti

bote tiſto jokanje in ſhkripanje s' ſobmi ſkuſili, ktero nam je naſh ſvelizhar popiſal. Morebiti bote ref is terpljenja vpili, in vſe to obzhutili ino terpeli, kar ſdaj le v' prilikah ſliſhati menite. —

„Kaj vpijeſh ſavoljo ſvojiga potrenja? tvoja bolezhina je neosdravljiva; ſavoljo velikiga ſhtečila tvojih pregreh, in ſavoljo tvoje terdovratnoſti v' grehih ſim ti tako ſloril.“ Jerem. 30, 15.

Tretja reſniza.

Jes ſim ravno tako ſhivel, kakor ti ſhiviſh; pa niſim vezh gnade naſhel, Greſhnik! miſli na zhaſ ſvoje pokore.

Jes ſim ſlo ſlo tako ſhivel, kakor ti ſdaj ſhiviſh.

Per ſvojih vſakdanjih hudobijah in pregrehah ſim mirno ſhivel.

Sim bil ſadovoljin s' napazhno hinavſko pokoro, ktero ſim vzhafiſh delal.

Sim ſe ſ' tem naprejšetjem tolashi, de bom na ſmertni poſtelji vſe poravnal, ino reſnizhno pokoro ſloril.

Pa niſim vezh gnade ſadobil;

Niſim ſadobil nobene gnade pomozhi, ker ſim ſvojo revſhino prepoſno ſpoſnal.

Nobene gnade odloga, ker je moja ura iſtekla.

Nobene gnade odpuſhjenja, ker ſim ſhe pred ſodnika priſhel.

Greslnik! misli na zhas svoje pokore.

Hitro, hitro delaj pokoro, ker zhas hitro mine.

Pridno delaj pokoro, ker resnizhna pokora veliko potrebuje.

Delaj veliko pokoro, ker ti bo vse poplazhano po tvojim saflushenji.

Greslnik! misli na pokoro, ktero pogubljeni v' peklú delajo, pa si vender nizh ne saflushijo.

Misli na terpljenje, ktero pogubljeni v' peklú terpe, in se vender ne morejo k' Bogu verniti.

Misli na vezhnost, ktero le v' enim hipu zhasa sgubish.

Jes imam she pet bratov, tem hozhem sprizhevanje dajati, de ne pridejo na ta kraj terpljenja.

Oh! ljubi kristjani! nikar se ne motite, mi, mi smo tisti revni bratje. Mi smo tistih ostanek, kateri so se she v' pepel pogresnili. Mi smo nesrezhni posnemavzi tistih ljudi, kateri she v' bresnu vezhniga ognja sdihujejo, in obupujejo. Mi smo sa mashevanje perpravljena shivina, ktera vsako minuto na klavzov nosh zhaka. „Moja dusha je polna nadlog, in moje shivljenje je bliso groba.“ Psalm 87, 4. „Jes sim ismed tistih, ki v' jamo (v' pekel) gredo.“ Baruh. 3, 11.

Bratje! greslniki! vernimo se! She majzhkino zhasa imamo v' reshenje, tega si hozhemo v' prid oberiniti, in se verniti. Vernimo se. Nobene poti nove ne ishimo, le na tisto se ver-

nimo, is ktere smo svojimu sposnanju ino glasu vesti nasproti po nesrezhi safhli, in jo sapustili. Povsdignimo serza in roke nakvisfko k' Gospodu. Shalost. pesem Jerem. 3, 40. 41.

„Gospod! ti bosh mojim greham savoljo svojiga imena milostliv, ker veliko jih je.“ Pf. 24, 11.

Pazh ref, Gospod! mojih grehov je pazh veliko; lej! ravno njih velikost naj te omezhi, de mi jih odpustish. Ker kolikor vezhi je sdaj moj greh, toliko vezhi zhaft se bo tvoji milosti, vsigamogozhnosti in gnadi sgodila, ako mi ga odpustish. Moj greh je velik, nejkovo velikost shivo zhutim, pa tudi dobro vem, de je tvoja dobrota she vezhi, ker je neskonzhna. Moj greh je velik, in jes ga f' svojo mozhjo ne morem isbrifati; to de te ponishno prosim isbrifhi mi ga, reshi me od njega, te gna-de, sa to te prosim, kar mi ti ponujash, in kar mi profiti velish. Oh! Moj greh je filo velik, tode ti, Gospod! mi bosh savoljo svojiga imena milostliv. Sdaj se vezh ne tresem pred peklam, kteriga sim si saflushil, ampak tega se bojim, de bi ne bila tvoja kri nad mano sgubljena. Jes vezh ne poslusfham glasu mertvih, ampak to me pezhe, to mi je is serza shal, de sim bil nesvest tvoji besedi, in svoji obljudi. „Jes sim zhlovek, kateri svojo nesrezho pod shibo serda sposnam.“ Shalost. pesem Jerem. 3, 1.

Oh! ljubi bratje! imate postavo in preroke, imate postavodajavza in vezhno resnizo. Zhe tem ne verujete, bi vam tudi saftonj pri-

digvali mertvi, pogubljeni in pekel. Zhudeshi Jesusa Kristusa niso poboljšali hinavštine farisejev, ne nevere saduzejev; fariseji in saduzeji so imeli sicer savoljo Jesusovih zhudesh pred Bogam manjši isgovor, pa savoljo tega vender niso imeli vezhi vere. Visoke skrivnosti, sveti djanjski nauki, zhaštito, od Boga navdihnjeno sveto pismo je naj vezhi zhudesh nashe svete vere. Zhe val ta zhudesh ne omezi, ne resvetli, in ne poboljša, vam tudi nobena druga rezh ne bo pomagala.

Oni imajo Mojseša, ino preroke, njih naj poslušajo. Zhe pa Mojseša in prerokov ne poslušajo, tudi ne bodo verovali, ko bi kdo od mertvih vstal.

Peto premišljevanje.

Neumerjazhnost frezhnih ino nesreznih dušh.

„Strohljivo more nestrohljivost, in umerjoze neumerjazhnost oblezhi.“ I. Korin. 15, 53.

Ko bi ne bila dušha neumerjoza, ne vem, saka bi moglo trohljivo meso per splohnim vštajenji nestrohljivost oblezhi.

Ko bi bila dušha umerjoza, bi ne mogli upati, de bi samoglo umerjoze truplo neumerjazhnost oblezhi.

Neumerjuzhnost duše je tedaj velki sapopadik naše vere, ino podstava tistih resniz, ktere smo dosihmal premislijevali. Pa je grošno shalošno, de moremo tako veselo resnizo naše vere kristjanam sprizhevati, ino de moremo ljudi, kterim Jesusa Kristusa osnanujemo, she preprizhevati, de bodo oni svoje pregrehe preshiveli; de s' truplam ne umerje ves zhlovek, in de bo to shivljenje sfer njih pregreham, ne pa njih nesrezhi konez storilo. Tode shivimo v' takih zhasih, v' kterih se je barka vere marsikomu smed kristjanov rasbila, in v' kterih je, zhe ne potrebno vsaj pridno, vsaj pravo verne kristjane v' veri bolj uterditi in ukoreniniti.

Kristjani! Trohljivo more nestrohljivost, in umerjuzhe neumerjuzhnost oblezhi. Sakaj? sato, ker se moreta po smerti meso in truplo s' neumerjuzho dušo spet skleniti, de bota njene vezhne srezhe, ali pa vezhne nesrezhe deleshna.

Torej bi bil zhlovek *strashno slep*, kteri bi nad neumerjuzhnostjo srezhnih in bogabojezhih duš zvilal ali dvomil, ker naš vera uzhi, de bodo gotovo vezhno srezhne.

She bolj bi bil pa tak *zhlovek neumen*, kteri bi nad neumerjuzhnostjo nesrezhnih in pregresnih duš dvomil, ker je neisrezhenopravizhno, de take duše vezhno shtrafingo terpe.

Lejte! Ta je tista velka skrivnost, ktero nam s. Paul osnanuje rekozh: „Vsi homo sfer

vstali, pa ne bomo vsi spremenjeni.“ I. Korin. 15, 51.

Ker našh svelizhar pravi, de takrat pojdejo greslniki v' vezhno terpljenje, pravizhni pa v' vezhno shivljenje. Matev. 25, 46.

Perva resniza.

*Strashno je slep, kdor nad neumerjoshnostjo
srezhnih in bogabojezhkih dush zvibla ali dvo-
mi, ker nas vera uzhi, de bodo take dushhe
gotovo vezhno srezhne.*

Golufani Kristjani, kateri nad neumerjoshnostjo svoje dushhe dvómite, kdo ste? in kako vam je she mozh pomagati?

Ali ste ljudje? sej vas more sdrava pamet k' resnizi nasaj peljati, ker nas ona te resnize uzhi.

Ste kristjani? sej vas more beseda boshja preuzhiti, ker ona to resnizo naravnost terdi.

Ste greslniki? Poboljšhanje shivljenja vam more luzh vere spet pershgati, ker ona le od tod pride.

Pervizh. Sdrava pamet nas uzhi neumerjoshnosti dushhe.

To sdravo pamet najdete v' uterjenih pametnih sklepih nar modrejshih ljudi vsih zhafov; v' splohnim preprizhanji nar bolj sposh-tenih narodov na semlji; tode imate le takrat sdravo pamet, kedar Boga in sami sebe prav posnate, in kedar nektare is-hajke posnanih resniz umete.

Ta sdrava pamet, pravim, vam ozhitno ino terdno kashe neumerjuzhnost zhloveshke dushe.

Is kterih sprizhenj vam jo pa kashe?

Is naturnih sapopadkov od zhloveshke dushe.

Is gotovih sapopadkov, ktere ima od lastnost boshjih.

Is ozhitnih sapopadkov od strashnih nastopkov ali is-hajkov, kteri se nad takimi ljudmi rasodevajo, ki neumerjuzhnosti zhloveshke dushe ne verujejo.

1. §.

Naturni sapopadki, ktere imamo od zhloveshke dushe, nas uzhe njene neumerjuzhnosti.

Jes imam dusho, ta dusha je duh, ta duh je neumerjuzh. Tako jes mislim, ino tako tudi vi s' mano vred mislite.

Jes imam dusho: moji notrajni obzhutljenji me tega uzhe.

Jes sam sebe zhutim, zhutim, de sim, zhutim, de se raslozhim od drugih stvari, ktere so okrog in sunaj mene. Uzheni in neuzheni zhlovek to zhuti. Gotovo tudi vi vsi to zhutite, kar jes zhutim; in ko bi jes komu smed val rekel: *Tebè ni sdaj tukaj, ti ne zhutish in ne vesh, de si na svetu*, bi se mi gotovo, kakor neumniku posmehoval. Ko bi mu jes rekel: *Tebi se le dosdeva, de shivish, pa ne shivish*, bi mi prez odgovoril: Kako bi se mi moglo kaj taziga dosdevati, ko bi ref ne shivel, in ko bi dushe ne imel? Jes she zlo

zhutim, de sim ravno tisto bitje, katero sim bil pred pedesetmi letmi, kateri sim imel marsikake misli, shelje, bolezhine, obzhutenje in strasti. Jes tedaj nekaj v' sebi zhutim, kar se je szhasama marsikako rasodevalo in kasalo, pa ni nikoli biti nehalo, in se ni samo na sebi nikoli spremenilo. To *nekaj*, ta *jes*, ki ga v' sebi zhutim, in ki mi je tako ljubo, ni kaka nakljuzhna stvar, ktera bi se bila le v' meni nakljuzhila, ampak ta *jes* je moje bitje, je bitje moje dushe, *jes* sim ta *jes*.

Mene bi vezh ne bilo, ko bi vezh ne zhutil, de sim, in de shivim, jes bi bil mertev. Tistimu notrajnemu bitju pa, katero stori, de jes zhutim, katero v' meni zhuti, misli, hozhe ali pa nozhe, katero se veseli ali shaluje, tistimu bitju pravimo *dusha*. Vsak zhlovek ima tedaj *dusho*; vsak zhlovek zhuti in ve, de ima *dusho*.

Ta dusha v' meni pa ni kaj telefniga de bi se vidila, slisjala i. t. d.) *ampak je duh, sakaj?*

Ker telefne rezhi ne morejo tega storiti, kar *dusha* v' meni dela.

Vem, de she niste nikoli sami per sebi tako le rekli: *Moja roka misli, moja noga misli, moja kosha, moji lasje mislijo*. Ampak menim, de ste tako le mislili: *Moja dusha misli, moj duh prevdari, moja glava sapove, in moji udje morejo bogati*. Ino tako tudi je; telefne stvari ne morejo misliti, sizer bi kamenje, drevesa, listje, in sploh vse mislilo, kar je telefniga; te neumnosti pa she nar bolj neumen zhlovek ne verjame.

Ker tedaj telesne stvari ne morejo misliti, torej tudi ne morejo hoteti ali sheleti, ne delati, ne vkasovati, ali veliti. Poleno ne more hoteti, de bi v' kakim kraji leshalo, ali pa se kam drugam premaknilo; sakaj tega ne more? sato ker nima v' sebi mozhi ali prostosti gibati ali premakniti se, ampak more od kaziga drugiga bitja premaknjeno biti.

Take stvari pa, ktere se is svoje mozhi, same od sebe giblejo, in premikajo, ino ktere shive, imajo tudi nekako dusho v' sebi. Ta je gotova.

Pa je tudi ta gotova, de je neskonzhin raslozhik med pametnimi ino nespametnimi dushami. Shivinška dusha je sizer boljshi kakor pa telesne rezhi, kakor postavim: trava, kameenje, derva, sato, ko shivi, zhuti in hozhe. Pa je vender neisrezheno slabishi, kakor pa je zhloveshka dusha, ktera samore soditi, po previdnosti in sposnanji hoteti, pametne sklepe delati, resnizo od lashi lozhiti, dobro ljubiti, hudo pa sovrashiti. Pa desiravno je slehernna dusha nekak duh, vender ne smete savoljo tega misliti, de je slehernno bitje neumerjозhe, kterimu se duh pravi. Jes nozhem, de bi tje v' eno van, ampak de bi prav verovali. Bog je le, kar jih je bolj popolnoma, prostovoljnih duhov, sa neumerjозhnoost vstvaril. Shivina je po dushi in trupu umerjозha, ker je njena dusha nepopolnoma duh. Le zhlovekova dusha, ta lepa podoba boshja, je neumerjозha.

Te resnize se tudi lahko is namena preprizhate, is kteriga je Bog dusho shivine, ali

pa duſho zhloveka vſtvaril. Sakaj je Bog shivini nekako duſho dal, bodſi ſhe kakorſhna koli ſi hozhe? Sakaj? Sato, de shivinsko truplo *shivine* shivi, in de ga po natornim gnanji giblje. Shivinska duſha vlada shivinsko truplo po ſvojim obzhutenji, ſadoſtuje mnogim potrebam ſgol sato, de ga ohrani, bres daniga zil in konza. Zhe pa shivinsko truplo pogine, je pa taka shiviska duſha ſvoj zilj ino konez vshe doſegla, torej nima nobeniga opravka vezh, in ſ' truplam vred pogine, ker jo je ſtvarnik le v' to vſtvaril, kar ſim ſgorej rekel. Sakaj ali zhimu je Bog kako ſtvar vſtvaril lahko ſposnamo is mozhi in ſmoshnoſt, ſ' kterimi jo je previdil; in kakor ni Bog nobene rezhi bres urshaha vſtvaril, ravno tako tudi nobene rezhi bres urshaha vekomej ne ohrani.

Zhimu pa je Bog zhloveſhko, pametno, bolj popolnoma duſho ſtvaril? Sato jo je ſtvaril (globoko ſi to vtisnite) de *reſnizo* ſponava, *dobro* ljubi, de je po nji truplo shivo, in de ona truplo vlada. Ona je ſ' vſimi laſtnoſtimi v' to previdena, in to je, je *pametna*.

Kedar tedaj zhlovek umerje, ali kedar ſe duſha od trupla lozhi, je ſadnji namen (de duſha truplo oshivlja in vlada) vshe doſeſhen, kakor per shivalih; ta namen, pravim prejenja, preneha zlo do vſlajenja meſa; prva dva ino nar imenitniſhi namena (*reſnizo* namrezh ſposnavati, in dobro ljubiti) pa ſmiraj ſhe oſtana, in duſha jih, kedar ſe od trupla lozhi, veliko loſheje, in bolj popolnoma doſega. Tudi truplo bo per vſlajenji nove popolnamasti

dobilo, de ne bo dushe per doseshenji tih namenov vezh motilo, ampak de ji bo po njenih sheljah, k' njenimu namenu flushilo, in de je ne bo vstavljalo ali motilo v' sposnanji refnize, ne v' ljubesni dobriga. Takrat bo dusha namen, savoljo kteriga je stvarjena nar bolj popolnoma doslegla, in pametna zhloveshka dusha bo takrat nar svestejshi delala, in od dela nikdar nehala.

Ta dusha tedaj, ki je v' meni, je neumerjzha. Sakaj?

Ona ne more poginiti, ker se ne da rasdeliti (ker ni is delov sostavljena.)

Ona ne sme poginiti, ker je Bog ne pokonzha.

Sa unajno podertijo trupla ne more tudi notrajna podertija dushe prití, ker duh nima takih rasdelivnih delov, kteri se samorejo lozhiti, streti, ali pa sgubiti. Dusha je bres delov, je nerasdelivna, ino nevidna, torej ni njena natura truplu, s' kterim je sklenjena, zlo nizh podobna. Prebivalishe se podere, nek-dajni prebivavez se pa ne podere in ne pogine. Kar je is semlje, se spet v' prah in pepel sdrobi, kar je pa od Boga vdihnjeniga, boshja podoba pa more vezhno shiveti, de je Bogu vsaj nekoliko (v' neumerjzhoosti namrezh) podobna.

Zhloveshka dusha! nikar se ne boj svojiga pokonzhanja; nobeniga urshaha ni, nobeniga natolzvanja, de bi se bilo tega bati. Nobeniga urshaha ni per Bogu, de bi svojo nar lepshi stvar na semlji poderl, ji bres namena take

lepe lastnosti dal, in ji njene dari spet odvsel. Nobeniga taziga urshaha ni v' dushi, savoljo kteriga bi mogla po nashu smerti nehati, poginiti, in jenjati po tistim namenu hrepeneti, savoljo kteriga je stvarjena. Nobeniga taziga urshaha ni v' truplu, de bi savoljo njegove pogimbe tudi mogla dusha poginiti, ktera kar duh bres trupla lahko she bolje obstoji?

Is pogimbe ali konzhanja shivinske dushe tedaj ne smemo sklepati, de bo ravno tako zhloveshka dusha poginila, de se bo njej ravno tako godilo, szer bi mogli rezhi, de je Bog shivino ravno is tega namena stvaril, is kteriga je zhloveka vstvaril, de je Bog proti nespametnim stvarjem ravno tako dobrotljiv, ravno tako radodeljin, kakor proti pametnim stvarjem, ali proti ljudem. To bi pa Bogu ino nam nezlast delalo, ko bi Bog s' nami ravno tako ravnal, kakor s' shivino.

Le sdravo zhloveshko pamet sa svet vprashajte; poprasajte splohno preprizhanje vsih zhafov, in vsih ljudi; poprasajte tudi ushno isrozhilo nevernih in divjih narodov, kteri so she na semlji drugi svet kraj plazhila in shtrafinge verovali, in upali, de bodo njih vitesi in imenitni moshje boljshi shivljenje, in sa svojo krepost neumerjozhnost dosegli.

Glas nature, in glas vere, kteri je vse zhasse in vse narode na semlji uzhil, njih upanje in njih strah se she zhe grob istegujeta, glas, ki nas uzhi Boga moliti, kteri dobro polona in hudo shtrafuje, ino kteri to, kar na tem svetu ne plazha, po tem minljivim shivljenji gotovo

plazhuje, ta glas ozhitno sprizhuje in na snanje daje, de so vsi in povsod neumerjuzhnost zhloveshke dushe verovali. Nauk od neumerjuzhnosti dushe tedaj ni lash, in slepenje, in domishljjevanje bogabojezhnih sanjavzov.

Kdor hozhe vezh in boljshi vediti, kakor nar boljshi in nar bolj uzheni narodje, kdor hozhe modrejshi biti kakor pa so bili vsi modri in sposhteni ljudje od stvarjenja sveta, kdor hozhe sam sebe poshiviniti, is Boga pa lashnika storiti, tak zhlovek, pravim, more svoje nove nauke s' vkoreninjenimi sprizhleji uterditi, ali pa je njegova neumnost vredna sasmehovanja, njegov napuh pa prekletstva.

Neskonzhno modri in dobrotljivi Bog, kteri ni nizeh bres namena vstvaril, in kteri vse stvari tako obrazha, de svoj zilj ino konez doseshejo, gotovo ni sastonj v' nashe serze vtisnil natorniga vdajanja, splohniga upanja, in perrojenih shelj po neumerjuzhnosti.

Grisenja vesti, ino natorniga strahu pred prihodno shtrafingo, kteri se nikoli ne da is serza isbrifati, si gotovo ni sama natura smislila, kteriga bi se vzhasih rada snebila, ampak stvarnik je ta strah kakor stvarnik v' naturo vtisnil. —

„Gospod! Ti si nas s' svojimi milostivimi ozhmi pogledal.“ Psalm 4, 7.

„Luzh, ktera vsaziga zhloveka rasfvitli, ki na syet pride.“ Janes, 1, 9.

Gotovi sapopadki od popolnomaſt boſhjih nam kaſhejo neumerjjozhnoſt naſhe duſhe.

Tiſti narodje, ki ſo imeli tamne ſapopadke od Boga, ſo tudi imeli le tamne ſapopadke od neumerjjozhnoſti zhloveſhke duſhe; pa ſo ravno ſato imeli vſaj nektare ſapopadke od nektare neumerjjozhnoſti duſhe, ker ſo imeli nektare ſapopadke od Boga. Danaſhni neverniki pa veliko neumnifhi miſlijo, in veliko ſlabſhi ſklepe delajo.

Oni pravijo: Bog je ſzer, tode je neſkonzhno velik, ino ker je neſkonzhno velik, torej mu niſo majhine rezhi nizh mar, torej nezhe neumerjjozhnih Adamovih otrok pred ſabo terpeti. — „Sej lahko vidite, ljubi bratje! kam je ta neumni ſklep obernjen. Neverniki ſzer poterdiſo, de je Bog, pa ravno v' njegovi velikofthi varſtva in ſavetja ſa greh iſhejo. Oni pravijo, de Bogu ſato ni mar ſa zhloveka, ker je Bog previſok, zhlovek pa preniſek; torej ſe je zhloveku le toliko dobriga troſhtati in le toliko hudiga bati, kolikor ga po nakljuzhbi ſadene, torej ni miſliti na prihodno ſhivljenje, ne na neumerjjozhnoſt zhloveſhke duſhe. — „Kriviza je ſama ſebe oblagála.“ Pfalm 26, 12.

Kako ſtraſhne ſapopadke ſi neverniki ſ' tem od ſvojiga Boga delajo, kteriga nam hvalijo; kteriga ponihujejo, kedar ga hozhejo povikſhati; kteriga taje, kadar terdiſo, de je Bog; kterimu nezhaſt delajo, ker pravijo, de mu ſa zhloveſhke rezhi ni mar. Vſak ſmed naſ lahko

vidi, de f' tem neverniki Boga ponishujejo, in sanizhujejo. Se li more neskonzhno bitje kaj truditi, kedar sa zhloveka skerbi? ali je sa nar imenitnishi bitje nespodobno pametno dusho ohraniti, ker ni bilo sa-nj nespodobno ravno tiste dushe vstvariti? Ali ni per neskonzhno popolnim bitji nobeniga raslozhka med zhednostjo in med greham? Ali je od tistiga zhasa, kar so stvari is rok vezhniga Boga prishle, vse previdnosti boshje konez? Kriviza je sama sebe oblagála; tukej je ni treba ovrazhati, ker se sama dovolj rasodeva, ovrazha, in mori.

Poslushajmo, ljubi bratje! pametnishi in bolj gotovih sapopadkov od Boga.

Kedar Boga isrezhesi, isrezhesi nar bolj popolnoma bitje, ktero ima vse popolnamasti v' sebi, ktero je samo od sebe in is sebe, ki je samo na sebi potrebno ino na vse vezhne zhasse nespremenljivo. Torej je neskonzhno previden Bog. Ta previdnost hozhe po vsi fili sa svoje pametne stvari prihodno shivljenje, torej tudi ohranjenje ali shivljenje zhloveshke dushe po smerti zhloveshkiga trupla. Kako bi bilo namrezh mogozhe misliti, de neskonzhno modra previdnost boshja sizer zhloveka imenitnisha vstvari, kakor vse druge stvari na semlji, de mu tudi shelje po imenitnosti da, pa bi mu to imenitnost le majhno zhasa dovolila? de bi bil Bog zhloveka, svojo podobo le sa nektere dni ali leta vstvaril, desiravno mertve ino neobzhutljive svesde pred njim tavshent in tavshent let svetijo? Neskozhno pametni in modri Bog refnizhno ne dela tako f' pametnimi stvarmi.

Bog je neskonzhno dobrotljiv. On nam je dal mozh, ga sposnavati, hvaliti, zhasiti in ljubiti; in po svoji neskonzhni dobroti svojih pametnih stvari nozhe nesfrezhnih, ampak sfrezhne sfioriti. Zhloveshko serze je pa tako sfvarjeno, de ni na tem svetu nikoli prav sadovoljno, nikoli popolnoma veselo, in de le po prihodnim veselji, po vednim in sfanovitnim pokoji hrepeni, in sdihuje. Kako tedaj samore zhlovek na tem svetu, v' takim sfтану sfrezhen biti?

Bog je neskonzhno pravizhen. Bres pravize ni Boga; in ni pravize bres poshftrafanja gresfhnikov in bres polonanja brumnih; bres prihodniga shivljenja pa ni saflusheniga plazhilo sa zhednost, ne saflushene sfhftrafinge sa greh; in ni prihodniga shivljenja ako bi ne bila dusfa neumerjозha, ker je tedaj Bog Bog, je dusfa neumerjозha; ker je Bog pravizhen, se sfrezhni gresfchnik na tem svetu ne sme povsdigovati, nesfrezhni pravizhni zhlovek pa ne sme obupati.

Bog je vsfagamogozhen. Satorej more zhlovek vekomej pod njegovo oblastjo biti, in jo vedno sposnavati. Luzh pameti mu je sato vshgana, de mu v' tem sposnanji vedno sveti. Ko bi pa dusfa s' umerjозhim truplam vred umerla, bi pa zhlovek lahko Boga ushugal, in se s' lastnim ubijanjem njegovi sfhftrafajozhi roki umaknil.

Bog je neskonzhno moder ino svet. Bog je zhloveka v' svojo zhasf in flushbo vsfvaril. Ali bi bili pa perpomozhki v' ta zilj ino konez perpravni, ko bi bila dusfa umerjозha? Ali

bi bili ti perpomozhki taki, kakorshnih po pravizi od Boga zhakamo? Ali bi imel zhlovek potrební perganjik Boga, kakor nar vezhi dobroto ljubiti? Bogu, kakor nar vikshimu Gospodu flushiti? Se Boga, nar vikshiga sodnika bati?

Nar perpravnisthih ino nar mozhnejshih perganjkov k' ljubeshni, flushbi, in k' strahu boshjimu bi pogreshovali (ko bi bila dusha umerjozha), mi bi namrezh ne imeli upanja in plazhila vezhne frezhe. Sromaki, bolniki, terpinzi, in nesfrezhni ljudje bi ne bili Bogu hvaleshni sa svoje revno shivljenje; in velikrat bi bil nar vezhi hudodelnik sfrezhnishi, kakor stiskani pravizhni, in od nesfrezhe in sovrashnikov preganjani brumni zhlovek.

3. §.

Ozhitni in jasni sapopadki od strashnih nastopkov umerjozhnosti zhloveshke dushe nas preprizhajo, de dusha ne more biti umerjozha, in de so taki ljudje grosno neumni, ki uzhe, de je dusha umerjozha.

Ko bi bila dusha umerjozha, bi bile sastonj in bres sadu vse njene lepe lastnosti. Po njih bi bila ona lahko vezhne frezhe deleshna, neusmiljeni stvarnik pa bi ji ta trofht f' filo odtegnil. Tedaj bi ne bilo zhlovekove shlahtnosti; in zhlovek bi se ne raslozhil od nespametne shivine, zhes ktero ga pamet povikshuje, ne v' rojstvu, ne v' shivljenji, ne v' smerti. Pa she premalo pravim. Zhlovek bi bil revnisthi

vstvarjen, kot vse sverine. Sakaj? ker je vezhi del slabshi, obzhutljivshi, in sploh nefrezhnishi, kakor pa je shivina, ker zhlovek svojo nefrezho vidi, jo she delezhi vidi, in jo tedaj smirej zhuti.

Ko bi bila dussha umerjozha, bi si jes mogel neskonzhno dobrotljiviga Boga kakor svojiga rabeljna misliti, ker mi nikoli ne pusti tako frezhnimu biti, kakor bi bil lahko frezhen. Jes vem, de bi bil lahko vekomej vprizho nje-ga, jes bi ga lahko vshival, hvalil in flushil, in on mi tega ne dovoli, kar bi jes lahko storil. Moja natora in pamet po boljshi frezhi vpijete. Bog mi je dal vkoreninjeno nagnjenje k' vezhni frezhi, kteriga ne morem sadushiti. To nagnenje, ta glas ne isvira is pozhutkov, ker pozhutki ne obseshejo nevidniga in prihodniga upanja. Ono ne isvira is podobnize, ktera si le is skushnje sapopadke dela. Ono ne isvira is reje; ker je reja med narodi marsikaka, je raslozhna, ta snotrajni glas pa vender vsak zhlovek enako slishi. Ta glas tedaj isvira is nature, ali pa boljshi rezhi, stvarnika in sazhetnika nature, in kdo bi samogel misliti, de nam je Bog ta glas le sato dal, de nas s' njim sastonj martra in zlo do smerti golfa?

Ko bi bila dussha umerjozha, bi se rastergale svesi zhloveshke drushine, sginil bi per-ganjik k' zhednosti, ajser v' dobrim, veselje nad refnizhno zhashtjo, ino nevarnishhi bi bilo s' zhlo-vekam kakor pa s' sverino pezhati se. Dober zhlovek bi obdivjal, nar mozhnejshi bi bil nar

pravizhnifhi, in neufmiljeni Herodesh bi bil nar boljshi ino nar frezhnifhi zhlovek.

Ako bi bila dusha umerjozha, bi ne bilo gotoviga plazhila, ino smem rezhi, de bi ne bilo ne v' nebesih ne na semlji dovolj oftre pravize. Zhe bi jes mogel na tem svetu f' tavshent in tavshent drugimi nefrezhnimi ljudmi revno in bres upanja boljshiga shivljenja shiveti, sakaj me je nefkonzhno modri Bog vstvaril? Sej bi bilo boljshi sa-me de bi me nikoli vstvaril ne bil. Moje shivljenje, ki sim ga od svojiga stvarnika dobil, bi ne bila nobena dobrota sa-me ko bi bila dusha umerjozha, jes bi ne bil dolshan Bogu sa-nj hvalessen biti, temuzh moje shivljenje bi bilo veliko hudo, savoljo kteriga bi po pravizi godernjal, in se nad njim jokaj, Jes sim v' revah in nadlogah rojen, moje slabo in bolehno truplo me vsako stopinjo blisheje groba pelje, gerdi opravljivzi moje dobro ime zhernijo, in mi vsak dan mojiga shivljenja sagrene, hudobni sovrashniki me s' nagim mezhem semtertje podi; kaka dobrota je tedaj neki sa-me, de sim na tem nesvestim svetu, zhe ne morem per vsm svojim sposhtenim shivljenji nobeniga pravizhniga sodnika, v' satiranji nobeniga usmiljeniga Samatirana, v' nadlogah nobeniga plazhnika upati. Kaka frezha neki isvira sa-me is frezhe, ktero drugi ljudje vshivajo? Kak trosht je neki sa Nabota, ker se je Ahab potolashil, in je obogatel? Ali je zhlovek le sato na tem svetu vstvarjen, de se mu tukaj tako strashno hudo godi, in de mu ni njegov visok duh, njegova imetna dusha, ktero

je od svojiga stvarnika dobil, v' nobeno drugo rabo, kakor v' njegovo lastno terpljenje?

Vse me spreleti, kedar se na tako pregresno misel spomnim, in fram me je, shalostne poganjke tako hudobniga uka vprizho kristjanov she dalej rasgrinjati.

Kaj nam je pa is vsiga tega skleniti? Teh resniz se moremo nauzhati, de namrezh tudi pamet ino vest resnizhne skrivnosti in nauke nashe svete vere terdite. Zhloveshka dusha more sa vezhnost namenjena biti, ker bi bila fizer nar nesfrezhnish in nar nevrednish stvar. Neskonzhno modra previdnost boshja zhuje nad zhlovekam v' naturnih ino zhesnaturnih rezheh. Pametni zhlovek najde le v' naukiah svete vere urshah ino podstavo svoje sadovoljnosti, kdor pa vero spremeni ali pa popolnoma sgubi, temu je pa she ta svet pekel, in on je hudizhev marternik. She trud hudobnih ljudi, kateri si persadevajo umerjuzhnost zhloveshke dushe sprizhati, nam je ozhiten sprizhlej, de je nasha dusha neumerjuzha. Vest greschnikam nizh dobriga ne osnanuje, oni v' vezhnosti sa-se veliko strashniga videjo, torej si na vso mozh persadevajo sami sebe in druge preslepiti, de ni prihodniga, vezhniga shivljenja, ker se jim je v' njem vsiga hudiga bati. Brumen zhlovek veruje, de je dusha neumerjuzha, de je prihodno shivljenje, in je miren in pokojin; greschnik pa zvibla ali dvomi nad prihodnim shivljenjem ino trepezhe. Greschnik taji vezhnost, in se per njenih vratih trefe in obupa. On pravi, de je nespametno vezhnost verovati,

in vša njegova pamet se nad njo sarsame in stermiti. Hudobija je sama sebe oblagála.

Drugizh. Beseda boshja naš uzhi, de je naša dušha neumerjzha. Kedar s' pametnim zhlovekam le kakor zhlovek govorim, mu rezhem: Vše smesh gotovo verovati, kar Bog govori. Ino zhlovek me ume.

Kedar pa s' pametnim zhlovekam kakor kristijan govorim, mu rezhem: Vše sam Bog govori, karkoli nam sveto pismo pové, ker sveto pismo je od Boga, in Bog nam ga je rasodel. Ino kristijan mi jo poterdi.

Kako pa je to, de so dan danashnji taki pametni ljudje, kateri pravijo: Neumerjzhnost dušhe ni mogozha? Ali pa sakaj so ref taki ljudje, kateri pravijo: Dušha ni ref neumerjzha? Taki ljudje so gotovo smed tistih uzhenzov, od kterih sveti Janes pravi: „Oni so is med naš shli, pa niso bili is med naš, ker bi bili per naš ostali, ko bi bili ref ismed naš; is tega se pa sposna, de niso vsi ismed naš.“ I. Janes, 2, 19.

Nauk od neumerjzhnosti zhloveške dušhe je hishni in ušni nauk sveta od stvarjenja zlo do te minute, ktero jes s' vami govorim. Adam je to refnizo veroval in Noe; Abraham in Mosef, Judje ino kristjani, mi, ino naši ozhetje. S' perviga ni bilo potrebno tega nauka sapisovati, ker je bil slehernimu zhloveku vtisnjen, in dovolj globoko v' serze vtisajen. Pervo rasodenje tega nauka je bilo tedaj v' naturi, in dokler je bila naturna vera v' svoji svetlobi, ni mogel ta nauk nikomur nesnan biti.

She zlo malikvavez je svojim revnim malikam take strele v' roke dajal, ktere so she zhes grob segale; in teshko bosh tako hudobniga ajda nasbel, kteri od neumerjuzhnosti dushe zlo nizh ne ve.

Kedar so se pa ljudje tako slo pohujshali ino ispidili, de so glas svojih rasujsdanih hudih strast bolj kakor glas nature poslusshali, kedar so hudobni meseni ljudje luzh, ktera je bila v' njih vstvarjena, na pol ugasnili, takrat je she le Bog po svoji neskonzhni milosti greslhivshimu zhloveku sapisano postavo dal; on mu je svojo voljo she bolj ozhitno rasodel, in mu je s' postavo taziga vodnika dal, de ga, tako rezhi, tudi s' filo ni mogel sgubiti ali pa sgreseliti.

V' rasodeti besedi boshji tedaj, ali v' svetim pismu, najdemo tako ozhitne in tako preprizhljive nauke od neumerjuzhnosti nashe dushe, de lahko vsakimu zhloveku, ki nad njo zvibla, v' obras rezhemo: *Satáji popred vse dobro, satáji vso zhednost, satáji vse rasodenje, satáji Jesusa Kristusa, satáji Boga, satáji sam sebe, fizer si neisrezhenó neumen, in predersen zhlovek, ako hozhesht nad neumerjuzhnostjo zhloveshke dushe dvomiti.*

To resnizo (de je dusha neumerjuzha) povsot berete, v' novi in stari savesi, in zhe tudi sposnam, de ni s' takimi besedami sapisana, kakorshne bi vi radi imeli, vender vam morem to-le rezhi: Vse govori v' svetim pismu od nje, ker bi bilo bres nje prasno vse govorjenje, vsa vera in vse djanje. Vse je v' to res-

nizo obernjeno, sakaj? sato, ker se vse le savoljo nje godi, ino ker bi se ne bil zblavek na nobeno postavo, na nobene shege, na nobene sapovedi vesati dal, ko bi ne bil nobeniga prihodniga shivljenja upal, ali pa ko bi se ne bil nesrezhne vezhnosti bal. On bi se zlo Boga ne bil bal, bi ga ne bil svesto flushil, bi ne bil s' njim nikoli sadovoljin, ko bi mu Bog ne bil vezhniga plazhila in vezhnih shtrafing rasodel. „Jes sim svoje serze sa vselej k' spolnenju tvojih sapoved nagnil, savoljo povrazhila.“ Psalm 118, 112.

Abraham bi ne bil hotel svojiga fina dariti, in bi ne bil upanja zhes vse upanje imel; Isak bi ne bil tako mirno saspal; Jakop bi ne bil svojih otrok s' takim veseljem shegnoval; in ljudje stare savese bi ne bili imeli urshaha prihodniga odreshenika sheleti, nad njegovim prihodam se veseliti, in vsiga od njega upati, ko bi ne bili ob svojih zhasih verovali, de bomo po zhasnim minljivim shivljenji she v' prihodnim shivljenji shiveli.

Brumni Job je na svojim gnoji ravno tako vesel, kakor kralj na kraljevim sedeshi, ker ve, de bo od mertvih vstal, in v' prihodnim shivljenji shivel, in ker mu je to upanje globoko v' serze utisnjeno. „To upanje je v' mojim narozhji shranjeno.“ Job. 19, 27.

David se rad boshji shibi in vsi pokori vda, de bi se le Gospod vekomej ne jesil, in de bi ga le ispred svojiga oblizhja ne savergel. Velki Makabejiz Juda bi ne bil ne dnarjev ne darov sa dushe pobitih vojshakov v' Jerusalem

poshiljal, ko bi ne bil dobro in brumno od vstajenja mislil.

Preroki bi ne bili vezhniga plazhila obetali, in s' vezhnimi shtrafingami shugali. „Ino veliko ismed teh, ki v' prahu semlje pozhivajo, se jih bo sbudilo, nekteri k' vezhnimu shivljenju, nekteri pa k' vezhnimu oframotenju, ktero bodo smiraj pred sabo vidili.“ Danjel. 12, 2.

Modrost bi sizer pravizhnim v' Israelu ne dajala te tolashbe. „Njih lozhenje od naf je bilo v' nadlogo shteto, ino njih odhod od naf v' pogubljenje, tode oni so v' miru. Zhe so tudi oni pred ljudmi bolezhine terpeli, vender imajo popolnoma upanje na neumerjозhnost.“ Modrost. 3, 2. 3. 4.

Mladi marterniki (muzhenzi) stare savese, bi bres upanja neumerjозhnosti ne bili tako stanovitni. „Ti hudobnesh! nam sizer vsamesh to zhasno shivljenje, tode kralj sveta bo naf, ki sa njegovo postavo umerjemo, per vstajenji k' vezhnimu shivljenju obudil.“ II. Makab. 7, 9.

Ino dobra mati bi svojih otrok ne bila tako le k' stanovitnosti nagovarjala: „Ljubi moj otrok! lepo te profim, poglej nebo, potlej se pa tega rabeljna ne bosh bal, temuzh bosh vreden, de bosh s' svojimi bratmi enak delesh imel.“ II. Makab. 7, 29. „Umri tedaj, de te v' tistim usmiljenji s' tvojimi bratmi vred spet dobim.“ —

Ali hozhete od te resnize tudi dokonzhava stare in sazhetnika noye savese slishati?

Potlej bo pa tudi vsak dvom velika ostudnost, in vsako drugako raslaganje pravo preklinovanje.

Te resnize naš Jesus Kristus uzhi.

„Ne bojite se takih, ki truplo sizer umore, dušhe pa ne morejo umoriti, veliko bolj se tega bojite, ki lahko dušho in truplo v' pekel pahne.“ Mat. 10, 28. Njegov prihod na svet, njegovo delo, njegovi nauki, njegove obljube, in njegovo shuganje, s' besedo, vse vse je na to resnizo sidano.

To resnizo apostelni sprizhujejo.

„Ko bi mi le v' tem shivljenji na Kristusa upali, bi bili revnišhi, kakor vsi ljudje.“ I. Kor. 15, 19.

„Bog bo pa slehernimu po njegovih delih povernil. Tistim sizer vezhno shivljenje, kateri s' poterpeshljivostjo v' dobrih delih zhasi, ino neumerjuzhnosti ishejo; tistim pa jeso ino mashevanje, kateri se radi prepirajo, in se ne dershe resnize, ampak krivizi flushijo.“ Riml. 2, 6. 7. 8.

Apostelni so s' svojim shivljenjem in s' svojo smertjo nar mozhnejšhi in nar lepšhi sprizhali, de je prihodno shivljenje resnizhno, in de je dušha gotovo neumerjuzha.

To resnizo Kristusova zerkev ozhitno prizha.

Mi vse od sebe lozhimo, in jih savershe-
mo pravi Lateranski zerkveni sbor, kateri ter-
dijo, de je dušha umerjuzha, desiravno ima
um in pamet. (Conc. Lat. 5. Sess. 8.)

Tvoja dušha je neumerjuzha, pravi s. Au-
gusthin; zhe ima vero, ji neumerjuzhnost shiv-
ljenje rodi; zhe pa vere nima, je pa neumer-

jozha v' vezhno shtrasingo. (S. Aug. lib. 3. de symb.)

Koliko saflushenje in plazhilo je, pravi f. Gregor, dusho od smerti reshiti, de bo v' nebeshki desheli vezhno shivela? (S. Greg. homil. 26. Moral.)

Ko bi mi prihodniga shivljenja ne imeli k' kterimu nas zerkev vodi, bi ona ne imela nobeniga zilja ino konza, nobene oblasti, nobene veljave.

Mi na ravnost ino terdno verujemo vstajenje mertvih in vezhno shivljenje. To preprizhanje je marternikam mozh dajalo, devize v' devishtvu ohranovalo, spokornike delalo, osnovavze po svetu poshiljalo, ljudi k' brumnostli vodilo, to preprizhanje je vse rodilo, kar je na svetu hvale vredniga, veliziga, lepiga ino zhuda polniga.

Visoki duhovi! nikar naj vas tedaj ni fram tega nauka terdno ino stanovitno dershati se; ker ta nauk je vezhi duhove, kot ste vi, rodil, in veliko imenitnisthi moshje, kot ste vi, so se do smerti sa-nj vlekli. Pokashite mi na svetu kaziga sposhteniga mosha, resnizhnizhniga prijatla ljudi, prijatla dobriga, resnizhniga ino pravizhniga, in skashite mi, ako mi morete, de tega nauka ne veruje. Pokashite mi na svetlu ljudstvo, ktero neumerjozhnosti dushe ni verovalo, pa je bilo vender mirno, frezhno, in je veselo shivelo. Pa jes ne bom le samo svetiga evangelija v' misel jemal, berite tudi sgodbe nevernikov, berite bukve posvetnih modrijanov, in potlej mi povejte, ali je ta nauk

le domišljjevanje kershanške perprostnosti, in sgol pred sodik pravovernih kristjanov. „Spomni se nekdanjih zhasov, in premisli sapoved slehern rod. Popraskaj svojiga ozheta, in on ti bo osnanil, svoje starishe, in oni ti bodo pravili.“ V. Mosef, 32, 7.

4. §.

Straschni nastopki, kleri is nauka od umerjownosti dushe isvirajo, nam sprizhajjo, de je dusha gotovo neumerjowna.

Ko bi jes ne veroval, pravi velki Avgustin sam od sebe, de je po smerti trupla she drugo shivljenje, bi bila sladnost moje serze vshe sdavnaj premagala. Ino on pravi, de mu ni nobena misel is njegoviga pregreschniga shivljenja bolj pomagala, kakor strah pred smertjo ino prihodno sodbo.

Vpraskaj vsak sam sebe, sakaj se greha varuje, in v' zhednostih vadi? On namrezh veruje, de bo greh o svojim zhasi shtrafan, zhednost pa polonana. Ko bi tih bersda ne imel, ktere ga nasaj dershe, kje bi she neki bil, ino kam bi ga njegove noge nosile? Sdaj pa vé, de je Bog njegov sodnik, njegova prizha ino njegov toshnik ali sopernik; ino Bog je fizer greschnikov sodnik, ker je nar vikshi ino nar sadnji sodnik; Bog je njegova prizha, ker vse vidi, vse slisbi; Bog je greschnikov sopernik, ker on ves greh sovrashi. Greschnik she verh tega ve, de je postava snana, pregreha ozhitna, greschnik greha kriv; slehern isgovor prasen,

sodba nepreklizljiva, in shtrafinga, sadnja shtraf-
niga v' prihodnim shivljenji vezhna.

Is tih naukov ljubeshni in strahu po kte-
rih kristjan svoje shivljenje ravna, lahko s'
Tertulijanam sklene, de zhlovek, kterimu se
nad greham nizh ne študi, tudi nizh ne sheli
svelizhanje svoje dushe dosezhi.

Pa desiravno ima kristjan take nauke, ven-
der mu she le velikrat spodleti, se she spodti-
ka. She v' greh sabrede, ker je slab, in ker
so misli in shelje zhloveshkiga serza is mla-
diga k' hudimu nagnjene; kristjan pa nozhe ob-
leshati, temuzh spet vštane, in svojo kratko sle-
poto s' obilnimi grenkimi solsami in s' ojstro
in stanovitno pokoro popravi.

Zhe pa zhlovek prihodniga shivljenja ne
veruje, je pa vshe vse jesi in ograje rastergal,
njegovo hudo nagnjenje, in njegove hude stra-
sti ga s' sabo potegnejo, in on je stanoviten
nespokornik.

Zvibli ali dvomi nad kako resnizo svete vere,
kteri se v' kakim brumnim zhloveku bude, so le
peklenške skušnjave soper vero, kterim se brum-
nik ne da premagati; so le skušnja njegove
svestobe, ktera njegovo saflushenje mnoshi; so
le lepa perloshnost, de se brumnik da bolj pod-
uzhiti, in de se pred Bogam bolj ponishuje.

Zvibli ali dvomi terdovratniga greshnika so
pa le sad njegovih pregreh, ino nastopki nje-
goviga spazheniga serza. Ker si ne upa pobolj-
shati se, torej si persadeva nad shtrafingo zvi-
blati, ino jo tajiti, ktera ga zhaka, in pred kte-
ro se she trefe. Sam v' sebi isgovora ishe, ino

meni, de Bog sato ni pravizhen, ker ima s' njim vshe toliko zhafa poterpljenje.

S' tem se hozhe mirniga delati, in tolashiti, de bres vere, bres boshje slushbe, bres Boga in bres vesti shivi. Sheli bres sopernika biti, torej s. evangeli imenuje smishljene kvante, vero vsih zhasov babjo vero; misli vsih ljudi, kmetishko smoto; perve nauke nature ino pameti otrozhje nauke; s' besedo, vse kar koli je na svetu skasaniga ino sprizhaniga, imenuje prasno, sato de bi ne bil vekomej nefrezhen. Kako neumen je, kdor se hozhe pred mafhujejozho roko boshjo s' predersnimi nauki varovati, in v' nespametnih menitvah pokoja iskati! — Kak dobizhek ima neverni neumnesh od tega? Bomo sdaj sdaj vidili.

Druga refniza.

She vezhi nespamet je, nad neumerjozhnostjo nefrezhnih ino pregreshnih dusih zviblati ali dvomiti, ker so nastopki njih shtrafnige nieszrezheno pravizhni.

So taki ljudje, ljubi bratje! kateri svojo vero le po dobizhku ravnaajo, taki ljudje so namrezh, kateri neumerjozhnost v' vezhnim vefselji v' nebesih verujejo, neumerjozhnosti v' vezhnim terpljenji v' peklu pa ne verujejo.

Vezhno srezho verovati in upati jih ne dela nepokojnih.

Vezhno nefrezho pa verovati, in bati se, jih nepokojne dela ino strafhi.

Ta velki raslozhik, kteriga taki neumniki v' eni ino ravno tisti resnizi delajo, ozhitno kashé, sakaj taziga raslozhka shele. Neumerjozhnost frezhnih ino nesfrezhnih dufh je na enake nauke pameti in besede boshje sidana, in jes she rezhem, de je gresfhnik veliko nespametnishi, kedar se nesfrezhne vezhnosti ne boji, kakor takrat, kedar frezhne vezhnosti ne upa, sakaj? Strah pred nesfrezhno vezhnostjo mu vezh dobroga rodi, se namrezh poboljshe. zhe se je pa nizh ne boji, pa sabrede v' vezhi nevarnost, je namrezh smiraj terdovratnishi.

Povejte mi, sosebno vi, ki nad vezhnostjo peklenstkiga terpljenja zviplate! povejte mi, kdo vam je porok, de bo greh bres vezhne shtrase?

Morebiti vam je Bog to povedal, kteri je pravizhne sa nebesfhko kraljestvo vstvaril? Tode nam na ravnost rezhe, de je nesfrezhna vezhnost, ino nam vedno s' njo shuga.

Morebiti imate kak nápek sapopadik od njegove dobrote? Tode nam je le tako dolgo zhafa milostljiv, dokler smo na tem svetu prosti, kedar zhaf pokore mine, bo tudi nasha prostost minila, in tudi njegova milost do nas bo minila.

Morebiti se vam dolg greha majhin sdi? Tode dolg greha je velik ino shtrafniga she pred osnanjena.

Morebiti upate, de bote v' nekterih letih v' peklu popolnoma poginili? Tode is pekla ni reshenja, v' Bogu je le ena sodba, in v' vezhnosti ni vezh zhafa.

Morebiti pa kaj bom toliko zhasa vashih prasnih isgovorov iskal? Odlog k' pokori v' to obrazhate, de shtevilo svojih grehov s' svojo nevero mnoshite. Zhloveshki otrozi namrezh hudo sato bres straha dopernashajo, ker se obfojenje hudobnih ne sgodi bersh per ti prizhi. Pridg. 8, 11. Ko bi smeli sladnosti tega sveta tako vshivati, de bi se vam peklenfkiga terpljenja ne bilo treba bati, kdo bi val neki samogel pregovoriti, de bi se sa nebesa s' silo trudili? Kaj porezhete, ako vam s' svelizharjem vred osnanim: *Ako se ne spokorite, bote vfi pogubljeni?*

„Nehajte s' golfijo slepiti se, ker le sami sebe golfate. „Ne pusti, de bi se tvoje serze k' hudobnim besedam nagnilo, ino pregrehe isgovarjalo, kakor hudodelniki delaajo; jes nozhem njih veselja s' njimi deliti.“ Psalm. 140, 4.

Zhe s' boshjo pravizo bolj po svoji neumnosti modrujete, bolj jo v' svoje pogubljenje drashite.

Praviza boshja je namrezh vezhna ino neumerjozha. „Hudodelniki so pa smert s' besedo ino djanjem k' sebi pervabili, ino ker so jo v' svojo priatlizo shteli, so bili pa konzhani, oni so s' njo storili, ker oni so vredni, de so je deleshni.“ Modrost. 1, 16. Zhas s' prasnim natolzovanjem tratite, kako se vam bo po smerti godilo, in ta zhas, v' kterim bi se lahko pred vsm hudim obvarovali, le v' to obrazhate, de se v' vse nevarnosti predersno podajate. „Od jutra do vezhera bodo vfi pokonzhani,

in ker si tega nihzhe k' serzu ne vsame, bodo vsi poginili." Tob. 4, 20.

Vi tedaj nehate pravoverni kristjani biti, kedar nad neumerjuzhnostjo zhloveshke dushe zviplate. Zerkve boshja vas is svojiga narozhja vershe, ker spet take nauke terdite ino ponavljate, ktere je ona vshe sdavnaj savergla. Kdor ne veruje je she sojen, ino sizer obsojen v' vezhni ogenj, kteriga sdaj verovati nozhe. Kdor zerkve ne poslusha, je enak neverniku in ozhitnim gresniku, kteri nimajo delesha nad Kristusovo jerbshino, ino nad nebesmi, ktere vendar veruje.

Nihzhe mi tedaj ne rezi, de so le prasne besede ino prasno strashilo, kedar pravim de bodo gresniki v' peklenfskim vezhnim ognji vekomej terpeli.

Ta nauk, de so martre pogubljenih vezhne, je bil in bo vselej gotov.

Le veruj ga, ino nikar nad njim ne zvi-blaj; kedar bo sadnja nespremenljiva sodba sklenjena, poidejo gresniki v' vezhni ogenj. Tisti bodo vezhno pogubljeni, kterim Gospod Jesus porezhe: Poberite se ispred mene, vi prekleti v' vezhin ogenj.

Mi sposnamo, de bodo vsi s' svojimi trupli vstali, sato de bo slehern po svojih delih prejel . . . de gresnikov s' hudizhem vred vezhna shtrafniga zhaka.

Tem pametnim sklepan tedaj, besedi boshji, veljavi zerkve, ino splohnemu preprizhanju vsih pravovernih kristjanov nasproti stavite, kar koli hozhete; svijajte raslozhne nauke, de-

lajte raslozhik med okolishnami, branite se s' lashnjivimi sklepi, kolikor se morete, sej morete vender le, ako ste sposhteni ljudje, ozhitno sposnati, de vash zibbli niso nesmotljivi, in vashi nauki ne gotovi, de je tedaj lahko mogozhe, de se vi motite, in ravno tako lahko, ino she veliko losheje je mogozhe, de se vi motite, kakor pa, kar se vam mogozhe sdi, de se vsi drugi ljudje, sunaj vas, motijo. Ali pa zhe imate kako nepremakljivo gotovost, de so vashi nauki resnizhni, jo pa ozhitno vsimu svetu pokazhite.

Sdaj vas pa vprasham, ino sizer kakor vash brat, kateri vas perserzhno ljubi, ino kterimu se neisrezhenost smilite, jes vas vprasham: Hozhete tedaj, ki ste pametni, vso nefrezhno vezhnost *svojimu zibblu* saupati? Ali bote nar imenitnisthi rezh, ktero vam samore Bog, svet, ali pa ki si jo vi sami samorete dati, strashnimu: Morebiti prepustili? Ali hozhete po vsi filitistiga nefrezhniga modrijana pretezheniga stoletja posnemati, kateri je na smertni postelji, ko se je bolj spregledal, s' neisrezhenost nepokojno vestjo, in med grenkim premishljevanjem sam sebi rekel: Sdaj sim na konzhu svojiga teka, sadnji dan se je perblishal, jes she smert v' sebi zhutim.

Kak dobizhek imam sdaj od svojiga teshkiga premishljevanja, in od svojiga tuhtanja? Dalej nisim prishel, kakor do nekaziga *Morebiti*: *Morebiti* je Bog, *morebiti* je vezhnost, *morebiti* pa ni ne Boga ne vezhnosti.

Morebiti sta Bog ino vezhnost, ino takrat dobro vem, de bo slaba sa-me.

Morebiti ni Boga ne vezhnosti, in kaj sim
jes takrat na dobizhku? Jes nobeniga dobizhka
ne vidim.

Prijatli! tako je rekel okrog sebe stojezhim,
jes tedaj tje grem, de bom ta velki *Morebiti*
skufil, in je umerl.

Oh! vi nespametni posnemavzi tega ne-
frezhniga modrijana! kak dobizhek bi imeli,
ko bi vezhnih shtrafnig ne bilo? Kaj pa ste na
sgubi, zhe so ref vezhne shtrafnige? Kako ve-
lik raslozhik je med sgubo in dobizhkam! Ko
bi bili vashi zvizbli resnizhni, ali bi bili vi v'
smerti toliko na dobizhku, kolikor bote na sgu-
bi, zhe vashi zvizbli niso resnizhni? V' zhasnih
opravkih gotovo tako bres premisljika ne delate,
sosebno v' tistih opravkih, v' kterih vam sa
glavo gre. Takrat se vam nar bolj gotova,
tudi nar pametnisshi sdi. Le takrat, kedar bi
imeli sa dusho fkerbeti, vam je kar nar ljub-
shi tudi nar boljshi, kar nar bolj vshezh tudi
naj bolj gotovo, vam je kar shelja tudi resniza.

Le ena je gotova, le ena resnizhna, le ena
potrebna. Torej si nimate zlo nizh prebirati,
zhe si nozhete napak isbrati.

Ko bi ravno pogubljeni v' peklu ne ter-
peli vezhno, ampak le nekaj prav dolg zhas,
bi bilo li vredno, de bi si tako dolgo terplje-
nje s' yshitkam kratkiga veselja saflushili?

Ali bi vam bilo mozh vasho shkodo dosti
objekati, ko bi ravno v' peklu nizh ne terpeli,
ampak bi bili le od nebes odlozheni?

Sodni dan bodo neverniki soper vas vstali,
in vasho nefrezhno modrost oframotili. Savoljo

revniga veselja svoje domišljene srezhe so bili oni morebiti bolj sposhteni ljudje, kot ste vi. Njih tamno upanje prihodniga shivljenja jim je shlahtnejshi sapopadik od zhednosti in kreposti dalo, kakor jih vi imate. Oni so golufnim isrekam svojih malikov vezhi sposhtovanje in vezhi pokorshnost skasovali, kakor jih vi sposnani besedi shiviga Boga skasujete. Vi njih pisma sato hvalite, ker so bili oni ajdje, posnemajte vzhasih tudi njih zhestite dela, ker hozhete kristjani biti. Jes vam szer nad ajdmi ne stavim sgledov kershanske popolnomahti pred ozhi, le samo to vas prosim, de vsaj nikar hudobnisshi ne bodite, kakor pa so bili nekteri stari ajdje, zhesiravno hozhete po fili novi ajdje biti.

Pa vender, sej fim she posabil, de imam le kershanske poslushavze ali bravze, kterih ne shelim s' nespametnim shivljenjem sdajnih nevernikov pohujshati, ampak f' kershanskimi resnizami boljshati.

Prijatli! bratje! kristjani! shalostna slepota drusih ljudi naj bo nam v' svarljiv nauk; varimo se, de nas ne bo hudobno shivljenje she v' hujshi nevero, kakor pa druge ljudi, potegnilo. Vedno se bojmo, de bi nam shaljeni Bog luzhi svete vere ne odvsel, in je drugim ljudem ne dal, kteri so njegove milosti vrednisshi od nas.

Nikar se ne jesite, de vam tolikrat od dvomzov, nevernikov in gresnikov govorim, vi ste szer od resnize nashe svete vere preprizhani, f' straham boshjim napolnjeni, se svoje

slabosti framujete; pa mi vender le verjemite, de so tudi hudobni ljudje na svetu, in ti gresniki so tisti hudoben svet, kateri je od Boga preklet in saviorshen. „Pohujšhanja szer morejo priti, tode gorje zhloveku, po katerim pohujšhanje pride.“ Mat. 18, 7.

„Tudi krivoverstva morejo biti, sato de ti, kateri so pravoverni, ozhitni med vami postanejo.“ 1. Kor. 11, 19.

Na svetu ne bo nikoli tazih hudobnih ljudi mankalo, kateri hudo mislijo, hudo delajo, in hudo ali napak uzhé; spazhenó serze bo vsak zhas isvir ali studeniz nevere. Kolikor napazhnishi bo djanje ljudi, toliko nesaupnishi se bodo ljudem djanjski nauki nashe vere sdeli, toliko sitnishi jim bo slehern sadershik, kateri jim bo v' hude dela ali v' greh branil.

Gresnik more le szhasama tudi v' nevero priti ker si vse pota sapre, ktere bi ga k' resnizi perpeljale. Kedar mu ni vera vshezh, ktera njegovo shivljenje pogubljuje, jo le sato premishluje in preiskuje, de bi se je snebil, jo preklinjal, in tudi per drusih ljudeli ograjal.

Gresnik sabrede v' nesramno nezhistost, vest mu proti notrajnim in sunajnim ozhitanji oterpne; v' neisrezhenó ostudnih navadah shivi, katerih si premagati ne upa, greh na greh naklada; padez padez pernese. Lejte ljubi bratje! to je pot, po kateri gresnik sadnjizh do zhudne in visoke uzhenosti *nevere* pride.

„Savoljo tega jih je tudi Bog isdal sheljam njih serza ino nezhistosi.“ Riml. 1, 24.

„Savoljo tega jih je duh kurbanja (nezhišni duh) golfal, in oni so se skosi kurbanje od svojiga Boga lozhili.“ Oseja 4, 12.

Savoljo tega so se shivini poenazhili, svojo pamet satajili, de niso nizh boljshiga, kot shivina, upali.

Mi pa, moji bratje! imejmo zhisto nedolshno serze, podversimo svojo berljavo pamet boshji neskonzhni pameti, terdno upajmo frezhne vezhnosti, ino potlej bo pa nashe serze savoljo prihodniga shivljenja polno miru. „Hitimo v' ta pokoj, ali mir priti, de ne bo kdo ravno v' tak sgled nevere postal.“ Hebr. 4. 11.

Mi si ref ne moremo nikakor pomagati, ali si vodo ali pa ogenj isberimo. Ali bomo vezhno per Bogu, ali pa vezhno per nepokornih angelih; ali bomo zhutili ogenj svete ljubesni v' nebesih, ali pa mafhujejozhi ogenj v' peklu.

Oh, Gospod! kaj ko bi pazh sveti strah tvojih strasnhih sodeb vse gresnhike, kateri so od tebe safhli, spet k' tebi perpeljal! Jes pa hozhem is otrozhje ljubesni in s' svetim spoštovanjem vse vezhne zhase tvoj biti.

Ti si Ozhe, jes pa sgubljen sin. Ozhe! vse mi moje solse v' prijeten dar. Jes sim she tvoj otrok, ker si ti she smirej Ozhe.

Ti pa, moja uboga in usmiljenja vredna dusha!

Ti edina dusha, ktero imam, na kateri mi je tedaj vse leshezhe!

Ti, moja edina dusha, ktere frezha ali nefrezha je v' mojih rokah!

Ti moja neumerjazha duša, ktera bošh vezhno frezhna, ali pa vezhno nefrezhna! kaj sim jes došihmal sa-te štoril? kaj je Jeshuf Krišuf sa-te štoril? kaj hozhe Bog odšihmal sa-te štoriti? kaj ti hozhe dati? On te is ljubeshni k' sebi klizhe. Pekel te pa hozhe is nevošhljivošli pošhreti. Kaj si bošh isvolila? Kaj imašh raji?

Gotovo bodi šklenjeno de te nozhem v' nevarnošh vezhne nefrezhe poštavljati. Jes te shelim svelizhati, hozhem svelizhanje došezhi, hozhem vse perpomozhke k' svelizhanju v' svoj prid oberiniti, naj velja kar velja. Vem, de me Bog she vselej sa svojiga otroka vsame, sa-to ker me k' sebi vabi, in ker bi ga jes šlišhati ne mogel, ko bi me ref ne vabil. On me k' sebi vlezhe, šzer bi jes ne šhel k' njemu.

Nefkonzhno ušmiljeni Bog! vezhna hvala in zhašt tedaj bodi tvoji, nefkonzhni dobroti in miłošti! Dan moje pokore se je sdaj napo-zhil, nikdar se ne sme omrazhiti. Veliko tru-da bo treba, ali pa nisi ti, o Bog! všiga truda in persadevanja vreden? Bom mogel šolse to-zhiti, ali pa ne bodo v' vezhnošhi dobro in obilno poplazhane?

Bom šzer v' nevarnošhi sadel, ali jih pa ne morem š' tvojo šveto gnado premagati?

Pokora bo šzer grenka, ali pa samore kdaj tako grenka biti, kakor je vezhno terpljenje?

O moj Bog! Bog mojiga serza in moje dušhe! koliko zhaša ti bom she na tem švetu šlushil, in švoje pregrehe objokoval? „Moji dnevi so kakor dim šginili, in moje košti so se kakor glavnja pošushile.“ Psalm 101, 4.

Kar sim in kakoršim sim, vse vse mi osnauje mojo blishno smertno uro, in she zlo v' febi zhutim, de konez mojiga telesniga shivljenja she ne more delezh biti. Oh, Gospod! ti vesh, in tudi jes v' svojo vedno shalošt vem, de ti svoje mladosti vezh ne morem darovati, ker je she sgubljenja, le s' sgrevanimi solumi ti jo she samorem prijetno in dopadljivo storiti. Daj mojim ozhem potoke spokornih solum, de jih bom tozhil; moji grehi so velike shalošti, in solumniga objokovanja vredni.

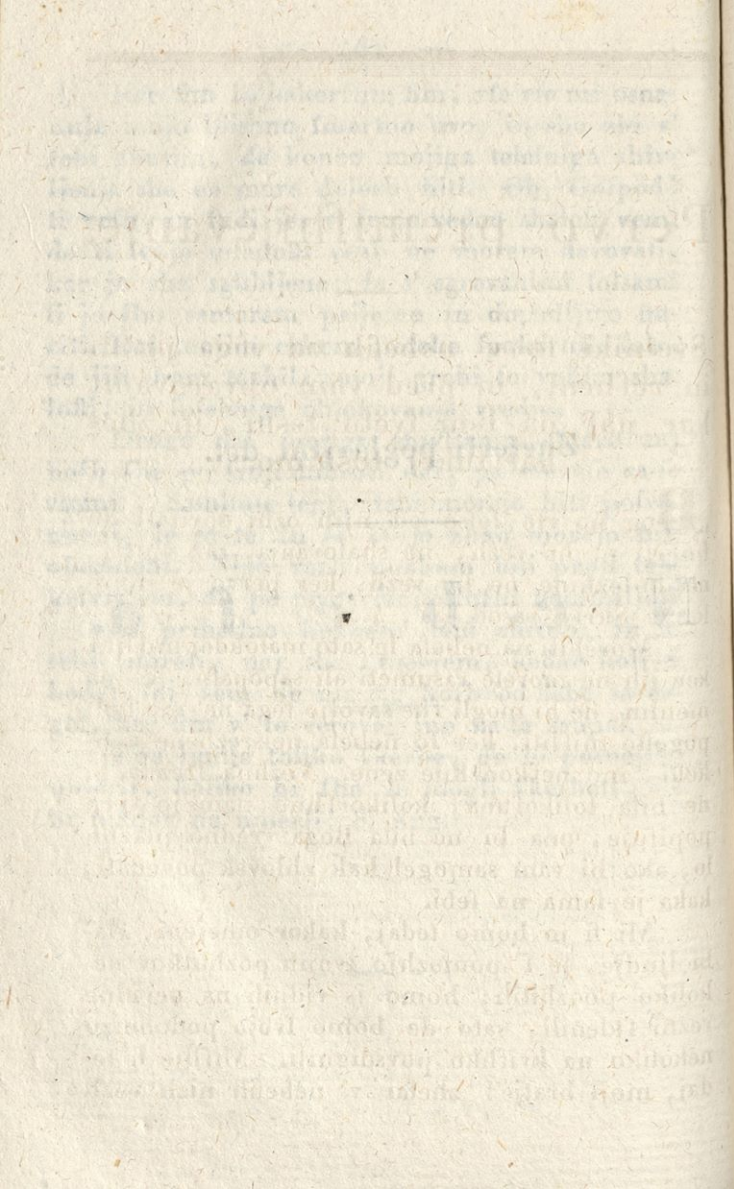
Druge dni mojiga shivljenja, ktere mi bosh she po svoji dobroti dal, pa vse vse sa-se vsemi. Samimu tebi, tebi morejo biti posvezheni, le sa-te in sa tvojo zhast morejo biti obernjeni. Nizh vezh nozhem biti proti tebi krivizhen, ali pa proti svoji dusi neusmiljen.

V' prihodno hozhem tebi shiveti, in v' tebi umreti, naj she umerjem, kedar koli si bodi; sej vem de me ne bosh od sebe saver-gel, ker sim v' te veroval ino na-te saupal. —

Zhe ljudje toliko fkerbe, de bi posnejshi umerli, koliko bi she le mogli fkerbeti, de bi nikdar ne umerli! S. Aug.

Zheterti poglavitni del.

N e b e f a.

Pervo premishljevanje.

Svetniki so v' nebesih od vsiga prosti in resheni, in pred vsm obvarovani, kar naf na tem svetu teshi, in zhes kar tukej toshimo.

„**B**og bo vse solse od njih ozhi obrisal; in smerti ne bo vezh, ne shalovanja, ne vpitja, ne bolezhine ne bo vezh, ker pervo je minilo.“ Skriv. rasod. 21, 4.

Morebiti na nebesa le sato malokdej mislite, ker jih ne morete rasumeti ali sapopasti, jes pa menim, de bi mogli she savoljo tega na-nje bolj pogosto misliti, ker so nebesa neisrezhene velikosti, ino neskonzhne zene. Vezhna frezha bi ne bila tolikosfna, kolikorshno nam jo vera popisuje, ona bi ne bila Boga vredno plazhilo, ako bi vam samogel kak zhlovek povedati, kaka je sama na sebi.

Mi si jo bomo tedaj, kakor omejeni, slabijudje, le s' pomozhjo svojih pozhutkov nekoliko poozhitili; bomo is vidnih na nevidne rezhi sklenili, sato de bomo svojo podobnizo nekoliko na kvishko povsdignili. Mislite si tedaj, moji bratje! zhesar v' nebesih nizh vezh

ni, de bote vsaj nekoliko umeli, kaj so nebesa. O kako sladka ura je sa pravizhniga, ura njegove smerti! Koliko veselje, konez vsiga terplenja v' sdajnim, in sazhetik vse srezhe v' prihodnim shivljenji na enkrat sagledati! Karkoli je popred bilo, je sdaj vse vse minilo. „Ino kateri je na sedeshi sedel, je rekel: Pole, vse rezhi nove storim.“ Skriv. rasod. 21, 5.

Sdaj ni nobene nevarnosti sa svelizhanje svetnikov, savoljo katerih nevarnost so se tukej toliko jokali.

Bog bo vse solse od njih ozhi obrisal.

Sdaj ni nobeniga terplenja vezh sa njih truplo, savoljo kteriga so umerli. Smerti ne bo vezh.

Vsa nesadovoljnost njih dushe je minila, ktero so jim zhasne rezhi delale.

Ne bo shalovanja, ne vpitja, ne bolezhine ne bo vezh. Vse svesi so rastergane, in mi smo refheni; ker, kar je nekdej bilo, je minilo.

Oh! kako srezhni so tedaj, kateri v' tvoji hifhi, Gospod Bog! ref prebivajo? Ino kdaj se bo srezhna ura perblishala, v' kateri bom tudi jes pred tvoje oblizhje prishel?

Perva refniza.

V' nebesih ne bo svelizhanje svetnikov nikoli vezh v' nobeni nevarnosti, savoljo katerih so se na tem svetu toliko jokali. Bog bo vse solse od njih ozhi obrisal.

Slehern svetnik je bil na tem svetu ali smirej nedolshen, de je Boga smirej zhes vse

ljubil, se ga smirej bal, in ga ni tedej nikdar s' nobenim vsaj smertnim greham rasshalil; ali pa je bil *spokoren gresnik*, kateri je she na tem svetu dovolj obshaloval in se sato pokoril, ker je s' svojimi grehi Boga shalil, kateri se je tedaj sam sebe bal. *Nedolshni zhlovek* je vidil nevarnost, v' kateri je smirej tizhal, in se je jokalo savoljo vedne skerbi, in savoljo vedniga strahu, kteriga je prestal; *Spokornik* je skušil nevarnost, ali skušnjavo, v' kateri je padel, in se je jokalo nad nesreznimi grehi, ktere je storil.

V' nebesih so se pa solse obeh posushile, ker se je tudi njih vir sa vselej ufushil. Per pervim je nedolshnost na vekomej obvarovana; per drugim je pa pokora sa storjene grehe sadošti velika snajdena.

Pervizh. Solse nedolshniga so se na vekomej posushile. Nedolshin zhlovek se je velikrat s' solumi, kakor s' kruham redil, njegove solse so se po tamnih jamah raslegale, po kterih se je sato potikal, de je bil dalje od sapeljiviga sveta; po nebesih je, kakor shejin jalen po mersli vodi hrepenel, je serzhno shelel is tega sveta reshen ino s' Kristusam skle-njen biti. Sdaj je pa popolnoma prost, je v' prostosti boshjih otrok, per zilji ino konzu svojih gorezhnih shelj, in per kraji svojiga terdniga upanja. „Jes sim ga nashla, kteriga moja dusha ljubi, jes ga dershim, in ga nikakor ne ispustim.“ Visoka pesem. 3, 4.

Vesolja zhes to, de so vse nevarnosti svelizhanja minile, drugi ne more prav obzhutiti,

kakor kdor popolnoma vé koliko bi bil sgubiti vtegnil, in kdor she v' resnizi vshiva, zhesar je she dolgo zhasa pogresheval.

Mislite na veselje revniga jetniga, kateri je dolgo zhasa v' strashno tamnih jezah tizhal, kedar spet ljubo solnze sagleda. Mislite na tolashbo fushnika, kateri je veliko let terdo uklenjen v' flushbi neufmiljeniga gospodarja prejokal, kedar je is fushnosti ispushen, kedar vso prostost dobi. Mislite na veselje prestrashe- niga zhloveka, kateri se je dolgo zhasa po ne- varnim in divjim morji vosil, kateri je bil sa- voljo velikih viharjev, in strashnih klezhetov velikrat v' smertni nevarnosti; kako vesel je, kedar frezhno is morja na suho pride. Misli- te na vse, kar nam na svetu neprevideno ve- selje, tolashbo in oveselenje dela.

Pa vender kako slabe, ino nepopolnoma so vse te podobe proti frezhi pravizhniga ino nedolshniga zhloveka, ki se is tega sveta lozhi, kedar is dolge fushnosti, is shalostniga popot- vanja, is veliziga terpljenja, is doline sols sad- njizh v' deshelo shivih pride, de ondi vekomej sadovoljin tako rekozh od shivljenja boshjiga shivi, in svojiga stvarnika, njega, zilj ino ko- nez svojih shelja, sazhetnika in dokonzhavza svojiga miru in pokoja bres vsiga strahu ga kdej sgubiti vshiva. Nad njim se obljuba pre- roka Baruha popolnoma spolni, kateri pravi: „Serzhni bodite otrozi! vpite na Gospoda, in val bo is roke sovrashnih poglavarjev reshil. Sej sim vedno upal, de vam bo pomagano, in meni je dodelil svetnik veselje nad milostjo.

ktera vam bo došla od nashiga vezhniga svelizharja. Ker s' shalošjo ino s' jokam sim val sgubil; Gospod pa mi val bo nasaj perpeljal s' veseljem in rasveselenjem na vekomej." Baruh. 4, 21. 22. 23.

Drugizh. Solse spokornika so se sa vselej posushile. Spokornik je veliko terpel, preden je nesreznhe vesi rastergal, ki so ga na nevarne stvari vesale; slo si je persadeval, preden se je dolgih in globoko vkoreninjenih pregreshnih navad odvadil; slo se je mogel premagovati, de se je mikanju sapeljiviga sveta, ki ga je ljubil, v' bran stavil; sdaj je pa spokornik v' nebesih v' takim savetji, kakorshniga bi si ne bil v' shivljenji tudi per naj serzhnejshim vojskovanji nikdar svest. Leta in leta so pretekle dokler se je ojštro in prostovoljno pokoril, pa vender she ni vedil, zhe je she Bog svoj mezh v' noshnize vtaknil, in zhe so mu grehi she odpushteni ali ne. Ta strah je njegovimu duhu veliko hujshi djal, kakor krishanje mesa njegovimu telesu. V' svojim pepelu in v' svojim spokornim oblazhilu se je she vedno trefel, ker ni vedil, zhe je ojštrost njegove pokore velikosti njegovih grehov permerjena ali ne, in zhe se bo shaljeni Bog f' ponishanjem revniga posemljiskiga zherva dal sadovoliti, ali ne.

Sdaj pa dobro ve, per zhim je, sdaj se je vse skerbi snebil. Njegove shelje so spoljne, njegova sheja ogashena, njegovo serze je sadovoljno.

Kdo si pa samore to sadovoljnost prav mi-
flite? Kdo samore raslozhik med jokajozho ino
sadovoljno dusho prav umeti?

Ubogi popotnik je zvizhal, pobesedah sve-
tiga pisma, kakor mlada lastovka, in je grulil
kakor golob. „Njegove ozhi so oflabele od na-
kvishko gledanja.“ Isai. 38, 14.

Sdaj se pa vesel na tisto pot nasaj osira,
ktera je bila popred sa-nj strafhna, in ktero
je she frezhno prehodil, in se veseli v' svojim
Bogu, de je v' teshavah sdajniga shivljenja le-
stopinje k' svoji zhasti nashel. Prijatli! bratje!
kteri se nad sgodnjo ali pa bolezhjo smertijo
rajnziga jokate, nehajte jokati, in savoljo nje-
ga shalovati; nikar se ne jokajte nad njim, te-
muzh jokajte se raji nad saboj ino nad svoji-
mi otrozi, kateri morete she dolg ino nevaren
tek tezhi.

Rajnik je odshelel vsm nevarnostim k' gre-
hu, torej tudi vsmu vsroku shtrafinge; ves-
boj je prestal, ino Bog, ljubi Bog mu je she
v' kroni pravize sastavo vezhne frezhe dodelil.
Svitli dan je napozhil, ob katerim solnze niko-
li ne saide in vndi ni mogozhe saiti od prave
poti, kjer ni nobene tame. Bog bo vse solse
od njih ozhi obrisal.

Tretjizh. Vsi svetniki so prosti od ediniga
vsroka sols, ker so vsi na vekomej prosti od
greha.

„Bote resnizo sposnali ino resniza vas bo
sprostila.“ Janes, 8, 32.

Svet jih ne more vezh sapeljevati, in mo-
titi, ker do njih ne more. Meso se vezh soper

duha ne punta, ker nima nobeniga sela. Pekel jih vezh ne salasuje, ker nima zhes-nje nobene oblasti. Oni morejo Boga ljubiti, ker ga shele ljubiti, in oni morejo sheleti Boga zhes vse ljubiti, ker ga posnajo, in she imajo.

Njih um in pamet nista vezh slepa. Njih volja ni vezh premenljiva, ona le to hozhe, kar dela, in kar ima. Serze ni vezh nestanovitno, ono se svojiga saklada, (Boga), stanovitno dershi. Spominj ni vezh posabljev on se spomni Gospodoviga usmiljenja, in ga vedno sa-nj hvali. Ob kratkim, serze svetnikov je le sa Boga, in Bog je le Bog njih serza; njih dusha je v' ljubesen in veselje vsa samaknjena, kar je njeno svelizhanje in frezha, in ker nemore drusiga opravila vezh imeti, tudi drusiga dela nima, kakor frezhna biti.

Pokashite mi bratje! pokashite mi kaziga po duhu boshjim shivezhiga zhloveka, kateri svelizhan biti resnizhno sheli, in on bo vsaj nekoliko umel, koliko frezho zhlovek obzhuti, in vshiva, kedar svojo dusho resnizhno reshi, in svoje svelizhanje popolnoma sagotovi. Tak zhlovek je nefkozhno veselishi, kot una shena, ktera je sgubljeni denar spet nashla, veliko veselishi je, kot popotnik, kateri je neusmiljenim televajem frezhno odshel; veliko sadovoljnishi je, kot zhlovek, kateri je kak saklad nashel; sato pa tudi Bogu svojiga svelizhanja vekomej gorezhe sahvalne pesmi poje. She le v' nebesih prav zhuti, kaj ino koliko ima, she le sdaj popolnoma sposna, kaj ino koliko bi bil utegnil sgubiti.

„Jest pa bom v' pravizi pred tvoje oblizh-
je prishel, in bom nasiten, kedar se bo tvoja
zhašt perkasala.“ Psalm 16, 15.

Druga refniza.

*V' nebesih je sa vselej konez tistiga terpljenja,
ktero so svetniki takej na svojim truplu ter-
peli, ino savoljo kteriga so umerli. Ino smer-
ti vezh ne bo.*

Kakor ni v' nebesih per svetnikih dushe
smerti (greha), ravno tako ondi tudi ni telesne
smerti (lozhenja dushe od trupla), ktera je shtra-
finga sa greh, ino nastopik nashe pokashene
nature. Jes pravim, de v' nebesih ni

*rasdjanja in trohnenja telesa, ker nebesh-
zhani vezh ne morejo umreti;*

*ne telesoviga terplenja, ker nebeshzhani
ne morejo vezh terpeti;*

*ne telesnih potreb, ker nebeshzhani nize
ne pogreshajo.*

„Kedar pa bo umerjozhe neumerjozhnost
obleklo, se bodo spolnile besede, ki so pisane:
Smert je posherta v' premaganji.“ I. Kor. 15, 54.

Bojezhi ino strahoviti kristani! kteri se
pred smertjo kakor terst pred viharjem tre-
sete, smirej mislite na tisti srezhni zhas, ke-
dar bote smertni strah premagali; kedar se bo
vash rastresen pepel spet skupej sbral, kedar
se bodo vashe trohle koski spet oshivele, kedar
bo vashe rasdjano telo spet kal sagnalo, kedar
bote od mertvih vstali, ino ne bote nikdar vezh

umerli. Beteshniki ino hromi! kateri imate she od rojstva ali pa od kake nesrezhe polomljene ude, neprenehama mislite na tisto dosheljeno minuto, o kateri poidete s' sdravimi udmi v' hisho svojiga nebeshkiga Ozheta. Zhe ste na svetu od drusih sanizhevani ali pa sapusleni, se pa s' to mislijo tolashite: V' nebesih bom tudi jes sdrav; gori se bom na enkrat vsih krishev snebil; jes bom ravno tako srezhen, kakor bodo uni, ktere sdaj blagorvam, ali pa kateri me sdaj sanizhujejo. Moje truplo, ktero je sdaj od tolikanj nadlog stiskano, in Bog vé kako bo she nadlegvano, je enako semenu, ktero v' semlji sato sgnjije, de potlej tolikanj lepshi poshene. „Pravizhni bo zvetel kakor palmovo drevo, rasel bo kakor zeder na Libanu.“ Psalm. 91, 13.

On bo smerti prafhal rekozh: Smert! kje je tvoje premagajne? Smert! kje je tvoje sèlo? ino ne bo se bal, de bi se smert she kdaj nad njim mashevala. Le greh je premaganje ino sèlo smerti, kjer pa ni greha, ondi tudi ni nobene smerti. Ino smerti vezh ne bo.

Per svetnikih tudi ni navadnih osnavoravzov smerti, postavim bolesen, nadlog, in tega, kar nam hudo dene. Spremenjeno truplo ne more vezh terpeti, vezh ne potrebuje, nima nobene nepopolnamasti nad saboj. V' njem ino sa-nj je vse dobro, vse rasveseljivo, ino vse boshjiga plazhila vredno.

Kolika je srezha svetnikov v' nebesih, bodo sosebno tisti ljudje shivo zhutili, kateri so tukej svoje dni in léta v' strashnih bolezhinah preshi-

veli, ino ves zhas svojiga shivljenja umirali; kateri so se shiveti navelizhali, kateri bi se v' zhasnim peklu mislili, ko bi jim Bog sdajno terplenje she podaljšhal; kateri v' sredi svojih bolezhin s' Davidam sdihujejo: „Gorje meni, ker moje popotvanje tako dolgo terpi!“ Psalm 119, 5.

Sveti Sion! nebeski Jerusaleml! ti pa nimash ne ternja ne ofatja, ne kamnov v' spodtiklej, torej tudi nimash nobeniga urshaha sdihovanja, nejevolje, ino nespolnjenih shelj. O tí lepi sapopadik nashih sdajnih shelja, tí zilj ino konez nashiga hrepenenja! tí spolnenje nashiga upanja! ali smemo tedej ref terdno upati, de te bomo dosegli? Ravno to terdno upanje nam she sdaj nashe shalostno shivljenje slo lajšha, sholz s' medam mesha, ino ternje gúli, de nas vezh ne bòde, ali de nas vsak tako slo ne more bošti.

Sdajno shivljenje, mislimo si ga, kakor koli si ga hozhemo, je bolj v' terplenje kakor pa v' veselje, ne le sa nashe dushe, ampak tudi sa nashe truplo. Truplo v' létih, ktere mu voshimo, opešha; v' veselji, kteriga mi ishemo, oflabi; terplenja, pred kterim beshi, se ne more ogniti; ino kar dusha, to tudi truplo terpi, ino kar truplo terpi tudi dusha zhuti. Satorej ni drusiga nashe umerjoze shivljenje kot dolgo premenjanje terplenja, ino nepretergana versta nadlog, ktere le vzhasih sato nekoliko odjenjajo, de potlej spet hujshi poprimejo.

Zhlovekovo shivljenje je na svetu kakor Job pravi, vedna vojska, in njegovi dnevi so kakor

dnevi najemnika. „Kakor hlapez senze sheli, in kakor najemnik konza svojiga dela teshko zhaka, ravno tako imam jes mesze bres pokoja, ino shtejem nozhi.“ Job. 7, 1. 2. 3.

In pa komu smed nas, ljubi bratje! komu se ne godi ravno tako? Kakor na divjim morji val val pobija, ravno tako se v' sdajnim shivljenji krish v' krish saleta, ino kjer perva nadloga neha, ondi se vshe druga perzhne.

Kako shalofstno bi bilo tedaj nashe shivljenje ko bi v' tolizih nadlogah, v' tolikim terplenji ne mogli vezhne frezhe (v' nebesih) upati! Ino komu bi bilo mozh toliko neismerno nefrezho sadosti objokati?

Kedar zhlovek ne more vezh terpeti, je sa-nj taka frezha, de jo tako rekozh po pravizi smemo *nebesa ali raj mesa* imenovati.

Ravno tako, ljubi bratje! nima zhloveshko truplo v' frezhni vezhnosti nobenih potreb, sa ktere bi mu bilo skerbeti; ne veselja, ktero bi mogel she le saflushiti; ne kratkozbasov, ktere bi si mogel zhlovek kupiti. Svetnikam noben pot ne tezhe po trudnim obrasi, prekleta semlja jim nobeniga ofata ne rodi; uboshtvo jih ne spravlja drugim ljudem v' oblast; nobena nefrezha jih ubosih ne dela; noben bogatinz jih ne tare, nihzhe jih ne sanizhuje; noben ptujiz jim ni nevoshljiv.

Kedar perpovedujete, de je kdo na tem svetu frezhen, vezhi del tako le pravite: Temu zhloveku nizh ne manka, vsiga ima v' obilnosti, kar koli njegovo serze posheli. On ne vé sa nadlogo, ne sa terpenje, ne sa pomankanje. . . .

She veliko boljshi si morete tisto srezho misliti, ki vas v' nebesih zhaka, in v' saupanji na-njo morete v' dobrim stanovitni ostati.

Jas pravim, de ne bo v' nebesih nobenih telefnihi potreb, savoljo kterih ste tukej tako nepokojni, se toliko trudite, in toliko skerbite; in vi si pa morete sraven tudi vse nedolshno veselje misliti, ki ga truplo vshivati samore. Truplo je v' nebesih veselja ino zhasi s' duslo vred deleshno, kakor je bilo tukej njene zhednosti ino njeniga saflushenja nekako deleshno.

Le terpi tedaj, o stiskana dusha! le terpi, zhe je tako boshja volja, jokaj bres strahu, in sdihuj bres trepeta v' dolini s'ols, na svojim sdajnim popotovanji; tode nikdar ne posabi na svojo prihodno domazho deshelo, kjer bosh s' veseljem shela, kar tukej s' jokam sejesht. Na pol poderta hisha, v' kteri sdaj prebivash, slabost tvojiga trupla ti le osnanuje, de je tista srezhna hisha she sa-te perpravljena, v' kteri bosh s' svojimi bratmi boshji delesh vshivala. Zhe te Bog dalje k' sebi ne poklizhe, vezhi pravizo imash do njegoviga delesha. Bog ti tvoje plazhilo le mnoshi, kedar ti ga perdershuje.

Tukej raste vsijano seme med ognjem ino mezhem, ino nebesihzhanam se v' tem zhasi ali povelizhanje perzhne in spolni, kar posvetnjaki v' nadlogo ino nesrezho shitejejo. Kako lepo se slato sveti, de se le nektore minute v' ognji zhisti! Le nektore leta morest tukej skushnjo prestati, de se bosh potlej vso vezhnost v' nebesih veselila! Krona, ktera ves um preseshe,

je še nad taboj; osri se na kvishko proti nebesam, ino f' tem se tolashi, de bosh ondi gotovo neumerjozha. „Satorej se f' temi besedami med saboj tolashite.“ I. Tesal. 4, 17.

Slehern smed vas, ljubi bratje! naj svojiga brata v' njegovim telesnim terpljenji k' temu upanju opominja; slehern naj se v' bolezhinah svojiga trupla f' to resnizo podpira; ino kedar se bo vasha natura pod shibami vashiga nebeshkiga ozheta vpenjala, si pa v' duhu svete vere rezite: Sej ne terpih dolgo zhasa: sej ne terpih sahtonj. Satorej se f' temi besedami med saboj tolashite.

Tretja resniza.

V' nebesih nima dusha svetnikov nobene nesadovoljnosti, ktero so jim takej zhasne rezhi delale. Ne bo shalovanja, ne vpitja, ne bolezhine ne bo vezh.

Na tem svetu je nesadovoljnost zhlovekovo naj vezhi ino naj gotovshi terpljenje.

Zhlovek ni sadovoljin ne f' svetam, ker njegove shelje niso spolnjene, ako ravno ga vshiva.

Ni sadovoljin f' svojim blishnim, ker blishni njegovim sheljam nikoli prav ne vstreshe.

Ni sadovoljin sam f' sabo, ker smirej nad sabo pregreshke in pomankanje vidi, kar mu teshko dene.

Ni sadovoljin (ali smem povedati?) she zlo s' Bogam, ker od njega smirej manj doseshe,

kakor pa sheli, ali pa drugazhi dofeshe, kakor pa bi rad dosegel.

Neki stari modrijan je rekel, de sadovoljnost ni zhloveshka zhednost; in po nekakimu umu je pazh prav rekel. Mislite si nar frezhnishiga zhloveka na semlji; vse mu dajte kar je zhloveku mozh posheleti, pa bote vender vidili, de mu she zherv nesadovoljnosti serze gloda. Zhe ima kraljestva, pa she zelih delov sveta sheli; zhe ga ljudje zhashe, pa she hozhe, de bi ga molili; zhe she veselje vshiva, pa hozhe she vezhiga vshivati. Ohernikovo oko se ne da f' krivizo nasititi; ni sit, dokler se ne ufushi, in svojiga shivljenja ne konzha. „Hudobno oko je k' hudimu (nagnjeno) ino ne bo kruha fito, ampak je lazhno ino shalofno per svoji misi.“ Sirah, 14, 9. 10.

Ravno taka je f' flehernim zhlovekovim nagnenjem, bodsi to ki si hozhe. V' tej rezhi so si dobri ino hudobni ljudje naj bolj podobni; nesadovoljnost je sploshna, desiravno je ta zhlovek savoljo tega, ta pa savoljo tega nesadovoljin. Poboshen zhlovek bi rad tolashbo imel, in kolikorshno koli mu Bog poshlje, mu vender ni nikoli dovolj velika. Vzhasih sheli, de bi ga Bog pred shtrasingami obvaroval; pa ga vender she smirej s' njimi tepe. Bi she rad konez svojiga terpljenja vidil, pa se she le vsak dan ponavlja. Njegove shelje se ravno tako netezhne nasititi, kakor shelje vsakiga drusiga, in je nekako nesadovoljin, ker she sheli, kar nima, in po takih dobrotah hrepeni, ktere se le v' prihodnim shivljenji dobé.

Zhlovek sploh malo zhisla, kar she ima, ker tega sheli, kar she nima, ino nikoli le sato ne sferbi, kar se sdaj godi, ker ga smirej uno sferbi, kar se she ne godi. Od tod sploh isvirajo njegova nejevolja, ino njegove vedne shelje, de bi se mu drugazhi godilo, kakor pa se mu ref godi. „Oh! kaj ko bi bil pazh pokonzhan, je she zlo poterpeshljivi Job rekel, de bi me oko ne vidilo! (nihzhe ne vidil)!“ Job. 10, 18.

Vzhasih se nad vsimi ljudmi hudujemo, de na svetu ne moremo biti veseli, ino popolnama sadovoljni; tode se nekako po krivizi nad njimi hudujemo. Ljudje she vedo, sakaj niso zhasnih rezhi prav prav veseli, ino njih popolnama sadovoljnost na semlji bi imela strashnejshi nastopke, kot njih nadleshni nepokoj. Kristjani! nash vezhni postavodajavez nam ni sadovoljnosti f' tem svetam odlozhil; on ni prishel, de bi nam tak mir dal, ampak de nam je mezh pernesel. Mat. 10, 34.

Zhe sami sebe malo bolj premislimo, prav lahko sposnamo, de so vse zhasne rezhi sa nas premajhne, de nas ne morejo sadovoljiti ino de ako hozhemo resnizhno srezhni biti, nas je mogel nash stvarnik sa kaj drusiga (kakor zhasne rezhi) nameniti. Druge stvari naj bodo sadovoljne, kedar imajo, kar njih natura potrebuje, le ti, o zhlovek! ti podoba boshja! se v' svojih sheljah toliko zhasa ne daj nasfititi, dokler tiste neismerne dobre (Boga) ne sadobish, ktero vshivati si stvarjen.

Tvoje serze naj smirej nekaj svet nepokoj zhuti, dokler tjekej (v' nebesa) ne pridešh, kjer je (Bog) tvoj shaz ali saklad. Naj ti ne bo nikoli sadošti, kar koli je manj kot Bog, ali kar ti Boga vshivati ne da. Sastojn nam vidne saklade ali shaze na kup spravljate, de bi naš f' tem svetam sadovoljne storili; sastojn nam zhašt ino hladno veselje napravljate, de bi mi na vse drugo posabili. Kedar bi she imeli shejo ogasiti, naš she le shejati sazhne. Komej so naše stare shelje nasitene, se she nove v' naš vnamejo. Svet nam vzhasih kako pest posemljiskiga prahu v' ozhi vershe, de bi sami svoje velikosti vezh ne vidili. Pa komej nekoliko tega prahu od sebe otresemo, pa she zhutimo, de smo she delezh od studenza resnizhne frezhe.

O frezhna vezhnost! le ti bosh naše nagnenje osdravila, ino ispolnila; le ti bosh naše shelje s' resnizhnimi dobrotami, f' stanovitno zhaštjo, ino f' zhistim veseljem napolnila, in sadovoljne storila. Kdaj pa bo tisti veliki dan napozhil, o katerim naš bosh v' svoje narozhje vsela, ino našo shejo po edino dobrim, ino neskonzhno resnizhnim Bogu ogasila?

Puštimo, ljubi bratje! pravizhnišhi dushe, kot smo mi, pred sabo ta dan sadovoljnosti doshiveti.

Tudi na uni strani groba so namrezh she dushe, ktere she tudi niso nasitene; to je, tiste dushe, ktere v' ognji v' vizah po odresenji in spolnenji svojih prvih shelja gorezhe hrepene. Deslih dobro vedo, de bodo kdej

gotovo v' nebefa prishle, vender njih shelje she niso popolnoma nasitene. Ravno to jih pezhe, de so she Boga gledati sadershane. Pridi tedaj, o Gospod! bres tebe so shivi in merti vi nesadovoljni. Pridi, Gospod Jesuf. (Skriv. rasod. f. Janesa: 22, 20.

Sej tedej sami sposnate, moji bratje! de ondi ni shalovanja, ne vpitja, ne bolezhine, kjer nasha dusha ne more vezh nesadovoljna biti. Kar je popred bilo, je minilo, ino kar je minilo, vekomej vezh ne bo. Minil je vef nepokoj, minile so vse nizhemerne, ino prase misli, f' kterimi je imel nash um na tem svetu opraviti. Minile so mnoge shelje, ktere so nashe serze med saboj delile, ino terpinzhile. Minile so vse ptuje pohujshanja, nesvestobe, svijazhe, natolzovanja, ktere so nas nadlegovale. Minili so vsi dvomi, ino kar je negotoviga, kar nam je le tamno senzo od refnize pustilo. Kar je bilo, je minilo, in vse je novo, vse popolnoma.

Ako ravno ima nasha dusha od te novine she tako nepopolnoma sapopadke, vender she ve, de je novo veliko boljshi, kakor pa pretezhenno, ino de je gotovo persadevanja vredno s' vso mozhjo po novim hrepeneti ino sdihovati.

Kar sim vam tukej povedal, sveti Avgustin ob kratkim na snanje da, ker od nebes tako govori: Ondi bo nashe shivljenje bres smerti, nashe snanje bres smote, nasha ljubesen bres spodtikleja.

To je: V' nebesih bomo shiveli, ino ne bomo nikdar umerli; bomo vse sposnali, ino

se ne bomo nikdar motili, ali golfali; bomo (Boga) ljubili, in si ne bomo v' ljubeshni nikdar spodtikali. Taka frezha je le v' nebesih gotova, in nihzhe se je ne more na semlji hvaliti. —

Vsagamogozhni Gospod! kako ljubeshnive so tvoje prebivalisha! Moja dusha po Gospodovi hishi hrepeni, in omedluje. Moje serze ino moje meso se v' shivim Bogu veselita. Psalm. 83, 2. 3.

Gotovo je taka! kedar nadloge tega sveta prav premislilim, to je, kedar premislujem svoje revno shivljenje, svoje tamno sposnanje, in svoje nevarno nagnenje, sim persiljen, s' svetam nesadovoljin biti, ino le nebes sheleti. Ko bi si te neisrezhene frezhe ne pervoshil, bi si bil naj vezhi sovrashnik; sam sebe bi terpinzhil, ko bi se v' desheli s' tem sladkim ino edinostnim upanjem ne tolashil. Meni je mozh k' tebi, o Gospod! priti, torej hozhem k' tebi, moj Gospod! iti. Kjer ni tebe, ondi ni resnizhniga veselja; sunaj tebe ni prave frezhe.

Vzhasih pride tako frezhna ura, kjer se mi sdi, de to veljko resnizo sposnam; pa vender, oh! kako nesrezhin sim! kolikrat je moja nestanovitnost shalostin sprizhlej, de ne morem frezhin biti, dokler tebe nimam. Donef fizer moja dusha po tvojim vezhnim stanovanji sdihuje in joka, jutri pa (oh! de bi se pazh nikoli ne sgodilo!) jutri pa se bom spet na semljo natvesil.

Moji bratje! oblezite Gospoda Jesusa Kristusa, ino ne stresite mesu po njegovih sheljah. Rimlj. 13, 14.

Kdor se Gospoda boji, temu poslednizh dobro poide, in bo na dan svoje smerti shengan (oblagodarjen). Sirah 1, 15.

Drugo premishljevanje.

Svetniki v' nebesih s'he veliko vezhi frezho vshivajo, kakor pa si jo mi misliti samoremo.

Nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ni slišalo tudi ni v' serze nizhesar prišlo, kar je Bog tem perpravil, kateri ga ljubijo. I. Kor. 2, 9.

Kar sdej nashe oko viditi more je le posemljisko; kar sdej umemo, je le zhasno. Jesus Kristus nam je pa kraljestvo perpravil, ktero ni od tega sveta, ktero si tedej tudi prebivavzi tega sveta (posemljizhani ali posemljani) ne morejo prav pred ozhi staviti, ali poozhiti, ne prav zeniti. To kraljestvo je kraljestvo boshje, je nebeshko kraljestvo sa ktero vedno prosimo; sam Bog, ali pa posestvo boshje, je to kraljestvo.

Mi tedej, ljubi bratje! imamo le premishlovati ne le koliko hudiga ni v' nebesih, ampak tudi koliko dobriga je v' njih; sa nadlogami, od katerih nas nebesa reshijo, premislimo, kolikor nam je mozh, tudi dobrote, katerih bomo v' nebesih deleshni. Res je fizer: Kdo

vam hozhe take dobrote prav popisati, kterih ni vidil, ne slishal, in jih ne vume? Ko bi pa svetnikov kdo is nebesih prishel, in bi vam popisoval, kake dobrote svetniki gori vshivajo, ali mislite, de bi ga prav umeli? 1. Srezha svetnikov v' nebesih je veliko *shlahtnishi*, kakor je pa vse, kar mi sdej zhutimo.

2. Srezha svetnikov v' nebesih je veliko *visokejsshi*, kakor je vse, kar mi sdej umemo.

3. Srezha svetnikov v' nebesih je *veliko vezhi*, kakor je vse, kar mi sdej saflushimo. S' besedo: V' nebesih so vse dobrote sedinjene.

V' nebesih *bote vse* imeli, kar sheleti ljubiti samorete.

Bote *she boljshi dobrote* imeli, kakor jih sdej umeti samorete.

Bote *she vezh* imeli, kakor hoteti morete.

Perva resniza.

Srezha svetnikov v' nebesih je veliko shlahtnejshi kakor pa je vse, kar mi sdej zhutimo.

Kake obzhutleje imamo, moji bratje! na semlji? Imamo *telesne* obzhutleje kteri truplo, ino *dushne* obzhutleje, kteri pa dusho sadenejo.

Zhloveshko serze, kakor sim rekel, ino kakor sami zhutite, se ne da v' nobenih (ne v' telesnih, ne v' dushnih obzhutlejnih) nasitili; ino vender v' ob dvojih svoje srezhe in svoje sadovoljnosti ishe. Te srezhe pa nikoli nikjer druge ne bo dobilo, kakor v' nebeskim veselji, kjer bodo vse nashe mogozhe shelje po neisre-

zheni shlahtnosti popolnoma nasitene; kjer bodo vse dobrote bres hudiga, vse popolnamasti, bres nepopolnamasti, vse prijetnosti sladkosti? bres studa, vsa frezha bres preneha.

Bog me vari, ljubi kristjani! de bi vam jas le telefne ali mesene nebese obetal, kakor so jih lashnivi preroki golfanim ino mesenim narodam osnanoi. Jas le toliko rezhem, de bo po uku svete vere tudi truplo, ta revni del zhloveka dushniga plazhila deleshin, ker je tudi truplo dushi k' saflushenju pomagalo, ino de bodo v' povelizhanji zeliga zhloveka (dushe ine telefne) tudi vsi zhlovekovi pozhutki svojo frezho vshivali.

Jesuf Kristuf bo nashe revno telo spremeni, ker ga bo po mozhi, s' ktero si samore vse rezhi podvrezhi, podobi svojiga telefne enaziga storil. Filip. 3, 21.

To prenovljenje, moji bratje! in to spreminjenje nashe sdajne nepopolnomasti nam bo mozh dalo, de bomo svojo ondotno frezho (v' nebesih) popolnoma zhutili in vshivali. Sdaj je nad nami she vse nepopolnoma: nepopolnoma so *pozhutki*, s' kterimi zhutimo, *rezhi*, ktere zhutimo, *vsroki*, savoljo kterih zhutimo, ino *poganjki*, kteri is nashih obzhutlejev isvirajo. Jas vas pa nozhem previfokih ino nesapopadljivih refniz uzhati, temuzh vam le rezhem: Mi flite na *povelizhanje svojiga telefne*, ktero je sdej tako revno, na *popolnamast svojih pozhutkov*, kteri so sdej tako slabi, na *rasvillenje svojiga uma in svoje pameti*, ktera sta sdej tako emejena, potler bote pa sami lahko fkle-

nili, de more vafha prihodna srezha (v' nebesih) shlahtnejshi biti, kakor pa je vse, kar sdej zhutite, ali pa zhutiti samorete. Truplo je sdej sa dusho, kakor teshko breme, kakor sadirshik njenih mozhi, kakor jezha, is ktere sheli reshena biti. Ali bo truplo dusho per srezhnim od mertvih vstajenji lih tako nadlegovalo? Ne bo je ne, ljubi bratje! temuzh takrat bo truplo s' dusho vred dushne zhashti, dushne tolashbe ino dushinga veselja deleshno. Gospod ga bo podobi svojiga telefа enakiga storil. Berite sveto pismo, ktero nam na toliko krajih truplovo svitlobo, njegove lastnosti ino njegovo zhasht tako lepo popisuje. Pravizhni, pravi vezhna modrost, se bodo svetili, ino kakor iskre med sternisham semttertje skakali. Modrost. 3, 7.

Uzheni, pravi Danijel, to je, v' Bogu uzheni se bodo svetili, kakor svetloba neba, ino kateri veliko drusih v' pravizi poduzhe, bodo kakor svesde na vse vezhne zhase. Danijel. 12, 3.

Takrat, pravi sam nash isvelizhar, se bodo pravizhni svetili, kakor solnze v' kraljestvu svojiga Ozheta. Kdor ima ushesa poslushat, naj poslusha. Mat. 13, 43.

To bo tedej gorivsetje med otroke boshje, na ktero nam s. apostel zhakati veli, in odreshenje nashiga telefа. Rimlj. 8, 23.

To truplo bo tako rekozh kakor duh s' dusho vred delalo, deslih ne bo duh. To slabo truplo bo svoje odreshenje sadobilo, in vse popolnomahti imelo, ktere mu je mozh imeti.

V' takim spremenjenim ino popolnoma truplu si morete, moji bratje! tudi neisrezheni

bolj popolnoma pozhutke mislite, kakor pa jih sdeji imamo. Oko se ne bo spregledalo, ne uho preflifhalo, noben pozhutik ne bo terpel, nobena misel naš ne bo shaloftnih delala. Svetniki ne bodo vezh lazhni, ne shejni. Ino solnze jih ne bo vezh peklo, tudi nobena vrozhinja. Ker bo jagnje ktero je v' sredi sedesha, zhesnje gospodovalo, ino jih vodilo k' studenzam shive vode, ino Bog bo vse solse od njih ozhi obrisal. (Skriv. rasod. 7, 16. 17.)

Na svetu so tako rekozh, le kalni studenzi, is katerih nam veselje isvira, she zlo zhisto ino duhovna tolashba, ktero nam Gospod daje, nam ne tezhe, ampak le kaplja. K' vezhimu komej pokusimo, kako sladak je Gospod, ino ta pokushnja, ktero Gospod isvoljenim duham she v' shivljenji daje, je le hladin poshirek na popotovanji, le spominj tiste stotere hrane (ali shive vode) ktera jih na konzu njih popotovanja zhaka, je le podoba tiste neisrezhene frezhe, ktere bodo v' nebesih deleshni. Oni bodo nasiteni od obilnosti tvoje hishe, (Gospod!) ino ti jih bosh f' potokam svojiga veselja napajal. Ker per tebi je studeniz shivljenja, in v' tvoji luzhi bomo ljuzh gledali. Psalm 35, 9. 10.

Takrat bo slehern pozhutik popolnoma, slehern pozhutik popolnoma vesel, popolnoma frezhen, in slehern po svojim bo imel nar popolnamshi rezhi, nad kterimi se bo rasveselil. Oko bo v' tem veselo ino frezhno, kar bo gledalo; uho pa v' tem, kar bo poslufhalo i. t. d. Ponovljeni zhlovek bo v' vseh delih isvelizhan, ali frezhen. Ondi se ne more nize po-

greshati, pravi f. Avgufhtin, kjer je Bog, kterimu nizh ne manjka.

Bog je poterdil, kar fleberna rezh v' sebi dobriga ima. Ino kdo se bo njegove zhafti do fitiga nagledal? Sirah, 42, 26.

Peter je frezhen na Taborji, in hozhe na njem fhotarje marejati, deflih je komej sharek Jesufoviga spremenjenja vidil; zhe je pa she v' shivljenji (na ptujim) tako obilno veselje pravi f. Bernard, kolikorfhino bo fhe le v' domazhi desheli? (S. Bernard in declam. sub finem.)

Peter je eno kapelzo veselja okusif, pravi f. Avgufhtin, pa se mu je prez nad vsm drugim veseljem studilo. Kaj menish, kaj bi bil fhe le rekel, ko bi bil tisto obilno veselje tvojiga boshjiga bitja okusif, ktero si sa tiste perhranil, ki te ljubijo? S. Aug. soliloqu. cap. 22.

Vem, bratje moji! kako slo vas veseli, kedar svestiga prijatla dobite, kterimu smete svoje skrivnosti ino svoje serze rasodeti, ino kateri se s' vami veseli ino joka.

Vem, v' koliko zhaft in v' koliko veselje si fhtejete, zhe smete h' kakimu velikimu kne-su ali kralju na ravnost iti, ino zhe ste s' zefarji tega sveta kaj bolj na tanko v' savesi.

Vem, kake posemljiske nebefa bi imeli, ko bi f' kakim svetnikam is nebes govorili, ko bi kaziga angela v' zhloveshki podobi vidili, ko bi fofebno vidili sveto kraljizo nebes ino semlje, svojo splofhno mater.

Pa tudi dobro vem, de bote v' nebesih svetnike, angele ino mater boshjo vidili, in v' njih drushini vekomej veseli. Oni vas ne

bodo manj ljubili, kakor vi njih ljubite; lih tako bote njih, kakor svoje srezhe veselil; bote v' njih drufhini srezhni, ino s' njimi vred srezhni. V' tisti popolnoma ljubeshi bres shtevila veliko angelov svetnikov ino ljudi, v' kteri slehern svojiga blishniga, kakor sam sebe ljubi, se bo vsak svetnik savoljo drusih ravno tako veselil, kakor savoljo samiga sebe. Zhe bo tedej zhlovekovo serze veselje savoljo svoje tolirkoshne srezhe komej obseglo, kako bo moglo tolike ino tolirkoshne veselja obsezhi? (S. Anselm. Prosol. cap. 25.)

Pazh ref! moji bratje! mi bi sdej kakor popotniki, tistiga obilniga veselja she prestati ne mogli, ino ker preveliko veselje ino prevelika shalost nashe umerjozhe truplo umorita, satorej bi mogel sdej slehern smed naf, kdor koli bi to srezho okusil, prez umreti. Noben zhlovek, ki mene vidi, ne bo shivel. II. Mosel buk. 33, 20.

Dushne mozhi bodo tedej tudi neskonzhno bolj popolnoma, kakor pa so sdaj, in bodo shlahtnejshi, kot na semlji zhutile. Ondi ni nesvestiga spominja, ne sadershaniga uma, ne neispolnjene volje. Vse je ondi mozh, vse ljuzh, vse vshitek, vse nasitenje.

Spominj od veselja poskakuje, savoljo vedne misli na milost boshjo, savoljo dobriga, kar je svetnik storil, ino savoljo hudiga kar je opustil. Svetnik dobro ve, de se mu ni vezh bati ne smeriti, ne shalofti, ne nepokoja, ne bolezhin, ino de je vsa grenkota sa vselej minila. Ko bi mu bilo she mogozhe kako shalaftno misel imeti

(pa mu ni mogozhe) bi k' vezhnimu sato shaloval, de je na svetu sa Boga pre malo terpel, de je bilo njegovo shivljenje prekratko veliko pred Bogam saflushiti, ino de ni she bol v' svojim shivljenji fleherne minute v' flushbo ali zhaft boshjo she pridnisthi obrazhal.

Svetnikov um se veseli nad sposnanjem neskonzniga bitja (Boga). Nenasitliva radovednost je nasitena, hrepenenje po resnizi ispolnjevanju, ino mejniki umnosti ali sapopadljivosti so is pota spravljani. Splošna, sdej she nesapodljiva vednost *ali snadnost* bres tame, bres smote, bres truda, nam rasodene zelo versto popred nesnanih skrivnost, v' kterih se bomo tako rekozh sgubili. Ker pisano je: Vsi bodo od Boga poduzhjeni (ali, vse bo Bog poduzhil). Janes. 6, 45.

Svetnikov volja, tako rekozh neha volja biti, ker she vse ima, kar hoteli ali posheleti samore. Svetniki oshivajo, kar shele, ino le tega shele, kar vshivajo. Njih veselje smirej lih tisti sad rodi, in ravno tisti sad smirej is ravno tistiga studenza isvira.

Oni so, pravi f. Agushtin od svetnikov, smirej sheljni pa smirej nasiteni. Shelje jim ne delajo nepokoja, ino sitost jim ne dela studa.

Ljubi bratje! jas vas ne golfam, kedar vam vse obetam v' nebesih, kar koli dobriga posheleti morete; vas ne golfam, kedar vam od shlahtnejshi frezhe perpovedujem, kakor pa jo sdej zhutiti morete. Mislite si, kar si hozhete, pravi f. Bernard, sheljite, kolikor le morete, tode tista frezha, tista vezhnost, tisto

svelizhanje, ktero od delezh premishlujemo, bo vse misli, vse shelje delezh preseglo. (S. Bernard. in declam. od calcem.)

Ljubi bratje! vprashajte le sami sebe, kaj hozhete, zhesar ishete, zhesar zhakate? *Ali bogastva?* bogastvo imate v' Bogu bres poman-kanja. *Ali lepote?* to imate v' Bogu v' obilnosti. *Ali uzhenosti?* to imate v' Bogu bres truda. *Ali mozhi?* to imate v' Bogu bres slabosti. *Ali pozhitka?* tega imate v' Bogu bres preneha. *Ali rasveselenja?* to imate v' Bogu bres studa. *Ali veselja?* to imate per Bogu bres shtevila. Misli kar koli hozhesih; kar koli hozhesih, dobriga posheli. V' edini dobroti (v' Bogu) najdesih vse dobrote, v' neismernim bitji vso mogozho sadovoljnost. Ker zhast, ktere homo takrat deleshni, kedar homo v' nebesih Boga vshivali, preseshe vse misli in vse shelje; dosezhi jo fizer samoremo, zeniti pa po vrednosti je ne moremo.

Ako bi vam povedal, kolikor koli je zhloveku isrezhi mozh, bi vam vender ne dal popolnoma sapodadka od tiste vezhne srezhe v' nebesih. Ker ona bi ne bila vezh neskonzhna srezha, ko bi jo mi revni ljudje isrezhi ali pa sapopasti mogli. Torej she enkrat rezhem: Dosezhi jo fizer samoremo, zeniti pa po vrednosti je ne moremo.

Druga resniza.

Srezha svetnikov je v' nebesih veliko višokejšhi,
kakor pa je vse, kar mi sdej sapopademo.

Sej veste, ljubi bratje! de vzhafih kako resnizo umemo, de je ref tako, deflih ne umemo kaka je ta resniza v' tej ali v' tej rezhi. Vzhafih imamo zhiste sapopadke ino raslozhne snamenja de je ta ali ta stvar ref na svetu, deflih nimamo popolnoma ino zhiftih sapopadkov od njene natore. (To vemo, de je, tega pa ne vemo popolnoma kakshina de je.)

Lih taka je s' srezho svetnikov v' nebesih.

Vemo fizer, in umemo, de bo njih plazhilo po Jesusovih besedah neisrezheno veliko, de se jim bo neisrezheno dobro godilo, ino de bo njih veselje shahhtnejshi, kakor pa je sdaj vse dušno ino telesno veselje; bo veliko shlahhtnejshi, kakor pa vse veselje uma, umetalnosti ino snanja; bo veliko shlahhtnejshi veselje, kakor pa je tisto veselje, ki ga med zhednostjo nad dobrim, ino nad resnizo obzhutimo, od kterih imamo po vsm svojim persadevanjish vender le slabe, tamne sapopadke, ino ktere nas she veliko manj vesele, kakor pa nas bodo v' nebesih veselile.

Is naukov nashe svete vere vemo in umemo, de bomo kdej neisrezheno srezhni; srezhni bomo, savoljo svojiga spremenjeniga ali povelizhaniga telesa, v' kterim shivimo, in si sapopadke in obzhutleje nabiramo; srezhni bo-

mo savoljo povikshanja svojih dušnih mozhi, f' kterimi sposnavamo, sodimo, in vshivamo; frezhni bomo savoljo neisrezheno dobre, shlahtne in ravno tako povikshane drushne, od ktere se ne bomo nikdar vezh lozhili; frezhni bomo sato, ko bomo Boga, nar bolj popolnoma bitje vshivali, v' kterim bomo vidili vse prijetnosti in popolnamasti, ktere koli je mozh v' posamesnih stvarih viditi, ino vse nashli, kar koli je mozh v' *vseh stvarih kmalo* najdi, ino fizer vse bomo vidili ino nashli sdrusheno v' edinim Bogu bres pomankanja, bres mejnikov. Umemo fizer, ino vemo (she enkrat rezhem) de bomo v' vezhnosti vse to imeli, ali pa tudi sapopademo kaj ima vse to v' sebi in kako obstoji, ino koliko bo slehern ismed nafrezhen? Zhe she nekoliko tiste frezhe ne vidimo kako pa hozhimo she sdej vso frezho vezhniga Sijona previditi? S. Bernard pravi: Zhe she tisti, ki je skusil, ne more le nekoliko (tiste vezhne frezhe) s' besedo isrezhi; kaj hozhimo nek mi od tiste popolnoma frezhe govoriti, ker je she nizh skusili nismo?

Nekteri ljudje si nebefa kolikor nar bolj je mozh, shivo pred ozhi stavijo, ino si jih po svojih sdajnih sapopadkih kolikor nar bolj morejo, prijetne mislijo, in popisujejo. Oni si mislijo postavim vso Salomonovo lepoto, in vse njegovo bogastvo, nad kterim se vselej, kedar koli od njega flishijo, neisrezheno savsamejo. Mislijo si vse, kar jim na nebese dopade, kar jim je vshezh nad lepimi kraji, lepimi deshelami nad lepimi vertmi ino pod flopjami, nad

slatam ino srebram, nad oblazhilam, in nad lepo snago, nad lepimi podobami, nad ozhitnimi sgodbami, nad prashnizhnim obnašanjem, ino nad splošnim veseljem. Mislijo si posle, lepoto, bogastvo, veselje in kratkozhafse vseh posemljiskih kraljev in zesarjev. Memo tega si sbe mislijo, de se vse reke v' drago pija-zho, vse skale in vse kamenje v' drage kamne, ves srak v' lepo dishezhe masila, ino vsa semlja v' paradish ali raj spremeni.

Ino kedar si oni vse to pred ozhi postavijo, ino kedar si to ismishljeno srezho, in ismishljeno veselje bres truda in nepokoja, bres studa in sopernosti, bres konza ino odlasbanja mislijo, kaj menite, ljubi bratje! de so si vso vezhno srezho domislili! Nak'a, oni si s' tem sbe sbarka vezhne srezhe, sbe senze nebeshki-ga veselja niso domislili. Natorne rezhi sa nizh ne morejo odvagati zhesnatornih, kar je umet-niga ali sapopadliviga ne more zlo nizh pobotati, tega kar je nesapopadliviga, ino stvaru se s' nefkonzhnim stvarnikom kratkornikar ne morejo meriti.

Le mislite si tisti nesapopadliv okuf, ino njegov sad, s' kterim so vzhasih nektore isvo-ljene dushe sbe na svetu, ako lih sila nepo-polnama, nebeshko veselje okufile. Sej sbe ne morete umeti samaknenja svetnikov, kteri so se sbe s' truplam na kvishko flesovali, ne tolashbe marternikov ali muzhenzov, kteri so si s' smertjo, in s' vsmi bolezhinami igrali; ne veselja sposnovavzov, kteri so se v' svojim preganjanji in terpljenji veselili; ne notrajne sladkosti, v' kteri so nektori spokorniki, tako

rekozh plavali; s' besedo, ne morete umeti duhovniga veselja, ktero je na tem svetu mogozhe, ino kako pa hozhite sapopasti tisto veselje, ktero je le v' vezhnosti mogozhe, Sdajno veselje je le kar kaplja proti velkim morji, je le iskra vezhniga ognja svete ljubesni, je le slab shark jutrajniga solnza.

Jas sim s' tolashbo napolnjen, je rekel f. Pavel v' svojim terpljenji, ino imam filno veliko veselja v' vsi nashhi nadlogi. II. Kor. 7, 4.

Zhe je pa she v' dolini sols mogozhe tako tolashbo vshivati, kakshin sad bo she le domazha deshela, ali domazhija (ozhetnjava) rodila? S. Bernard pravi: Gospod! zhe si she tem tako dober, kateri sa taboj hodiyo (po tebi hrepene) kako dober bosh she le unim, ki te bodo dosegli? (S. Bernard. serm. 47. in cantica.)

Ne sapopademo, kaj je Bog, ino lih tega bomo imeli.

Ne umemo, kaj je spremenjen zhlovek, ino kakor spremenjeni ljudje bomo frezhni.

Ne umemo, kaj je vezhnost, ino kolikor bo vezhnost dolga, toliko dolga bo nasha frezha. Moj Bog! kako hozhemo tvoje vezhne zhudeshe, ino tvoje naj levshi dela v' nebesih she sdej umeti, ker she tvojih zhasnih zhudeshev, ino tvojih del na semlji ne moremo umeti?

Ako vam posemljiske rezhi pravim, je Jesus djal mesenim Judam, ino vender ne verjamete, kako bote verjeli, ko bi vam nebeshke pravil? Jan. 3, 12.

Ozhitno sposnam, ljubi bratje! de si jas dve rezhi mislim, sato de bi si velikost nebesh-kiga veselja bolj pred ozhi postavil; Jas si nam-rezh mislim: 1. *veden zhudesh*, kteriga Bog savoljo isvoljenih smirej dela, s' kterim zhudeshem jim mozh daje, de samorejo to veselje vshivati, in jih skosi zhesnatorno lastnost, ktero mi *ljuzh zhafti ali pa zhaftito luzh* imenujemo, zhes vse stvarjene mozhi povsdigne.

2. Nafha frezha v' nebesih je po meri natore ino saflushenja tako rekozh lih tista, ktero Bog vshiva. Tak sapopadek mi sveto pismo od nje da. *V' tvoji luzhi* homo luzh gledali. Psalm 35, 10.

Ino Gospod rezhe hlapzu: Prav je, ti dober ino svest hlapcz, ker si bil v' malim svest, te bom zhes veliko postavil *pojdi v' veselje svojiga Gospoda*. Mat. 25, 21.

Ljuzh zhafti ali zhaftita luzh zhloveka bolj s' Bogam sklene, kakor pa je otrok s' ozhetam, ali pa truplo s' dusho sklenjeno. Tista luzh tako rekozh vso dusho preseshe, presune, in v' se vtopi. Ni mozh Boga ondi popolnoma posnati, in ga pa ne neskonzhno ljubiti; ga neskonzhno ljubiti, in ga is ljubesni pa ne dosezhi in ne imeti: ni ga mozh vekomej imeti, ino vender ne tako rekozh s' njim vred ali (po njegovim) frezhen biti. Satorej pravi s. Janes: Preljubi moji! sdej smo otrozi boshji, ino ni she fizer na dan prishlo, kaj bomo; pa (vender) vemo, de kedar on pride, (kedar se on perkashe) homo njemu enaki, ker vidili ga bomo, kakorshin je. Ino vsak, kteri

to upanje na-nj ima, se posveti, kakor je tudi on svet. I. Janes, 3, 2. 3.

To posvezhenje se mora pa she sdej v' naf goditi, in je moj uk, tisti velki uk, kteriga si moramo per premislijovalji nepopisljive frezhe svetnikov globoko v' serze vtisniti. Od nebes dovolj vemo in dovolj umemo, zhe le vemo, (kako se saflushijo) ino zhe si v' resnizi persadevamo, de bi jih saflushili). Vse drugo nam bo frezhna vezhnost samo od sebe rasodevala.

Nikar dolgo ne poprašuj, pravi nek uzhenik, koliko ti bo nebeski gospodar dal, temuzh le v' to misli, kako bi mogel njegovo dobrodeljnost saflushiti, ino njegovo voljo spolnite. „Pojditi tudi vi v' moj vinograd, ino kar bo prav, vam bom dal.“ Mat. 20, 4.

Tretja resniza.

Srezha svetnikov v' nebesih je veliko vezhi, kakor pa je vse, kar mi sdej saflushimo.

Vam ne bom pravil, de naf svet frezhnih ne stori, de na svetu ni prave, ino popolnama frezhe iskati ne perzhakovati. Vera vam od tega tako naravnost govori, ino vasha pamet to tako na tanjko vidi, de vam ni mozh drugazh misliti. Sdej pa, pravi nafh svelizhar, vam mir sapustim, svoj mir vam dam; ne kakor ga svet da, ga jas vam dam. „Vashe serze naj se ne prestrašhi, ino ne boji.“ Jan. 14, 27.

Ta mir je terdno upanje, de hote kdej vezhno frezhni. To terdno upanje je she sdej ne-

koliko naša frezha, ker je tako rekozh pismo, ino saštava tištiga vezhniga miru ino veselja, kteriga vsi zhakamo, in po kterim smirej hrepnimo. „Veselite se in od veselja poskakujte, ker je vašhe plazhilo obilno v' nebesih.“ Mat. 5, 12.

To plazhilo se she zlo Jesufu, pravimu shivimu Bogu, veliko sdi, desiravno je pred njegovimi ozhmi vse majhino, (kakor prasen nizh) kar koli je na svetu veliziga, kar koli je stvarjeniga. Sato se moremo nad tem plazhilam she bolj veseliti, she bolj od veselja poskakovati.

Tode vaš vprašham, ljubi bratje! in vaš profim, te imenitne vprašhanja dobro premisliti.

Ali je frezha vsih svetnikov enaka?

Smemo to frezho is lašniga saflushenja upati?

Ali bomo toliko frezho she s' tem shivljenjem saflushili, kakorshniga sdej shivimo?

1. *Vprašhanje*: Ali je frezha vsih svetnikov enaka?

Srezha vsih svetnikov je *vezhna*, *vsih je nepopisljiva*. Vsak svetnik je tedej popolnoma srezhen. (Perva resniza.)

Srezha svetnikov je per vsakim po posebnim saflushenji merjena, ktero si je tukej nabral. Vsakimu svetniku se tedej prav po pravizi godi. (Druga resniza.)

Srezha svetnikov je per vsakim she veliko obilnišhi, kakor pa je njegovo saflushenje.

Vsak svetnik je tedej bolj sadovoljin, kakor si pa mi misliti moremo. (Tretja resniza.)

Od tega si ne smete, ljubi bratje! krivih sapopadkov delati. Res je, de bodo vsi svetniki v' zhaštitim stanovanji nefkonzhno ino popolnoma frezbni: pa je tudi gotovo, de niso vsi svetniki enako s' boshjimi darmi napolnjeni. Per nekterih svetnikih bo vezhi sposnanje ino vezhi ljubesen, kakor pa per nekterih. „V' hihi mojiga ozhita je veliko prebivalish. Ako bi pa tako ne bilo, bi vam bil jas povedal; ker vam grem prostor perpravljat.“ Janes. 14, 2.

Kadar je kaka rezh sama na sebi she popolnoma, so lohka she nove popolnamasti v' okolishinah. „Druga svitloba namrezh je od solnza, druga od lune, ino druga svitloba od svesd. Ker svesda je od stesde v' svitlobi raslozhena. Tako bo tudi vstajenje od mertvih.“ I. Kor. 15, 41.

Tode vsak svetnik bo s' mero svoje frezhe popolnoma sadovoljin, ino drugim ne bo nevoshljiv, kateri so vezh prejeli, ker bodo s' ljubesnijo med saboj sklenjeni. „Priatelj! ne delam ti krivize. . . Vsemi, kar je tvojiga, ino pojdi. Hozhem pa tudi tem poslednim, ravno kakor tebi, dati.“ Mat. 20, 13. 14.

Torej ta raslozhik darov ne bo vsel miru svetnikam v' nebeshkim Jerusalemu, tudi to ne bo pravizhnih ob mir perpravilo, ker bodo vidili shtrafingo pogubljenih, in rasujsdanosti ino pregrehe svojiga nekdajniga shivljenja. Savoljo vsiga tega bodo le pravizo in milost boshjo vekomej hvalili. Poterdili bodo vse sadershanje boshje proti sebi in proti drugim livarem; ino ker bodo svojo voljo s' boshjo

voljo popolnoma sklenili, sato se ne bo tudi njih volji nizeh v' bran stavilo, kakor se boshji volji nizeh soper ne stavi.

Is tega v' resnizi vidite, de Bog ne gleda na zhloveshke obrase. (Apost. djanje 10, 34.) Njegova vaga se ne da pokasiti, ino njegovo plazhilo je neisrezhenno veliko. „Dobro, natlazhenno, in potreseno ino zhes tekozhno mero vam bodo dali v' vashe narozhje.“ (Luk. 6, 38.) „Vsmiljenje ino resniza se bota frezhala; praviza ino mir se bota kushnila.“ (Psalm 84, 11.) Svesli hlapez bo svoje stotero dobil, ino bo bolj po bogastvu svojiga gospoda, kakor pa po svojim saflushenji poplazhan. „Aj ti dober hlapez! ker si bil v' majhnim svest, imej oblast zhes deset mest.“ Luk. 19, 17.

2. *Vprashanje.* Ali smemo frezho svetnikov is lastniga saflushenja upati?

To frezho smemo upati savoljo milosti boshje, ker jo je Bog pravizhnim obljubil.

„Pridite poshegnani mojiga Ozbeta! posedite kraljestvo, ktero vam je od sazhetka sveta perpravljeno.“ Mat. 25, 34.

To frezho smemo gotovo upati savoljo saflushenja Jesusa Kristusa, kateri nam je pravizo do nje kupil, in she zeno sa-njo plazhal. „Ino kedar je vse dokonzhal, je vsm, ki so mu pokorni, sazhetik vezhniga svelizhanja postal.“ Hebrej. 5, 9.

„Plazhilo greha je smert. Gnada boshja pa je vezhno shivljenje v' Kristusa Jesusu gospodu nashimu.“ Rimlj. 6, 23.

„Le po enim ofru ali daru je posvezhene (isvoljene) na vekomej popolnoma storil.“ Hebr. 10, 14.

To srezho smemo pa she le takrat upati, kedar mi sami s' gnado boshjo vred sa svoje svelizhanje delamo, in se sa-nj trudimo. Bog, ki nas je bres nas vsivaril, nas nozhe bres nas (bres nashiga persadevanja) svelizhati, pravi s. Augushtin. On nam pomaga, de sami sebe (svoje hudo nagnenje) premagamo, pa nas nozhe s' filo v' nebefa vseti. Nashe persadevanje, ali svesto poslushanje glasu boshjiga je k' nashimu svelizhanju zlo zlo potrebno, ino sizer sato potrebno: de *pervizh v' gnadi boshji bolj rastemo*. „Abraham je Bogu verjel, in mu je bilo k' pravizi perpisano, in je bil tudi prijatelj boshji imenovan.“ Jak. 2, 23.

2. *de si prihodno zhaft povikshamo.*

„Kdor je pravizhen, bodi she pravizhnishi; kdor je svet, bodi she svetejshi.“ Skriv. rasod. 22, 11.

„Ta pa, kateri sejavzu seme daje, mu bo tudi kruha jesti dal, in bo pomnoshil vashe seme, in bo storil, de bo vasha praviza she obilnishhi sad pernesla.“ II. Kor. 9, 10.

3. *de si vezhno shivljenje sagotovimo.*

„Bog bo vsakterimu po njegovih delih povernil. Tistim sizer vezhno shivljenje, kateri s' stanovitnostjo dobriga djanja zhafti ino hvale ino nestrohlivosti ishejo.“ Rimlj. 2, 6. 7.

3. *Vprashanje.* Ali bomo toliko srezho she s' tem shivljenjem saflushili, kakorshniga sdej shivimo? Oh! kar mene sadene, sim ves ofra-

moten, naj govore moje solse, moja vest in moje oframotenje namest mene. „Gospod! persanesi mi, ker moji dnovi nizh niso.“ Job. 7, 16.

Tode, ljubi bratje! ptuja nesrezha vas ne obvaruje pred vasho lastno nesrezho, kakor vas tudi ptuja srezha she ne stori srezhnih.

Slehern ismed vas naj tukaj premishluje svoje shivljenje, in stan svoje vesti.

Srezha svetnikov v' nebesih je veliko vezhi, kakor pa je vse, kar samorete na tem svetu sa-njo storiti, ali pa sato, ali namest tega na semlji upati.

Ali jo tedaj shelite dosezhi? ali pa vam je she morebiti dovolj, de ste le na tem svetu srezhni? Ali se kej trudite sa-njo? ali pa vam ni morebiti nizh v' zhisli? Gorje nam, pravi s. Hieronim, zhe le zhasi svetnikov shelimo, zhe pa nozhemo persadevanja svetnikov posnemati! — „Le spokornikam je dal pot pravize, in je v' poterpeshljivoosti opeshajozhe pokrepzhal, (de samorejo na dalej iti) tudi resnizo jim je v' delesh odlozhil. Spreoberni se tedej h' Gospodu, in sapusti svoje grehe. Profi pred Gospodovim oblizhjem, in smanjshaj spodtikleje.“ Sirah, 17, 20 — 22.

Tretje premišljevanje.

Srezha svetnikov je zhes vse velika, ker
je sam Bog njih srezha.

„**J**as sim tvoj varh, ino tvoje neisrezhenost
obilno plazhilo.“ I. Mojs. buk. 15, 1.

Skloni se sdej moja duša! in povzdigni
se h' Bogu, kateri te je stvaril, ino sa kteriga
si stvarjena. „Poj hvalne pesmi, ukaj, vesel
se in v' svojim serzu od veselja poskakuj; ker
Gospod je tvoje obsojenje isbrisal, ino tvoje
sovrashnike od tebe odvernili. Gospod, Israe-
lov kralj, je v' fredu tebe, odslhmal se ti ne
bo nizh hudiga bati.“ (Sofon. 3, 14. 15.)
Vzdigni se *od semlje*, ktera je le podnoshje
Gospodovih nog; *zhes nebesa*, ktere so le Go-
spodovo oblazhilo; *zhes vso zhasť*, ktera je
le njegov sedesh; *zhes vso srezho*, ktera le is-
njega isvira; *zhes vse angele*, kateri so le Go-
spodovi flushabniki; vsdigni se zhes vse te sta-
ri, ino imej Boga, in v' Bogu vse, ino fizer
vse vso vezhnost, kakor je tudi Bog vezhen.

Bog je bil tvoj varh na divjim morji tega
sveta, kjer te je vodil; sdej je pa tvoj varh
v' vezhnosti, kjer tvojo srezho, tvojo vezhno
srezho uterduje, ino kjer se ti sam sebe vsi-
vati daje. Jas sim tvoj varh, ino tvoje neisre-
zhenost obilno plazhilo.

Ob zhafi tvojiga popotovanja sim ti nebeshke duhove poshiljal, de so te varovali, v' domazhi desheli sim pa sam jas tvoj varh. Na tvojim popotovanji sim ti gnado, tolashbe, ino nebeshko veselje ponujal; na konz u tvojiga popotovanja sim pa sdej jas tvoje nebela, tvoje plazhilo, tvoj saklad, tvoja vezhnost. Jas sim tvoje neisrezhen o obilno plazhilo.

Tako se tedej isidejo skrivnosti ino nesa-popadljive sodbe, ktere je Bog nad zhlovekam sklenil; ali pa veliko vezh, tako se sazhnejo odperati ino rasjasnovati. Bog je zhloveka sa frezho vstvaril, ktero mu je v' nebesih perpravil. Majhin, in kratek zhas ga je na svet postavil, de si to plazhilo saflushi. Kedar ta kratki zhas mine, se zhlovekova dusha k' Bogu verne, de se s' njim vekomej sklene. V' tem sklenenji bo dusha Boga gledala, Boga ljubila, in Boga vshivala.

Dusha bo Boga zhisto gledala od oblizhja v' oblizhje.

Ga bo popolnoma ljubila, njeno serze ne bo rasdeljeno.

Ga bo vekomej imela, in vshivala, ino ga ne bo mogla nikdar vezh sgubiti.

Lej! moja dusha! sa to plazhilo ga flushish; ali ti she ni dovolj? Jas sim tvoj varh, in tvoje neisrezhen o obilno plazhilo.

Perva resniza.

*V' nebesih bomo Boga gledali. Perva stopinja
nashe srezhe.*

„To pa je vezhno shivljenje: de sposnajo tebe samiga praviga Boga, ino Jesusa Kristusa, kteriga si poslal.“ Jan. 17, 3.

To sposnanje v' megli vere je she sdej sazhetik nashe prave srezhe. To sposnanje v' luzhi zhasi bo spolnenje nashe vezhne srezhe.

„Ker per tebi je isvir shivljenja, in v' tvoji luzhi bomo luzh gledali.“ Psalm 35, 10.

Ljubi bratje! Boga bomo gledali, in v' Bogu bomo vse prav vidili, vse dobro bomo v' njem vidili, vse bomo neprenehama gledali.

Spomnite se tukej svojih velikih shelj, de bi radi svojiga stvarnika vidili, njegove skrivnosti posnali, ino njegove sodbe pregledali. Ta radovednost stori, de nam ni vshezh na semlji, in de bomo v' nebesih sadovoljni. Mojsej je hotel she na tem svetu to srezho vshivati, satorej je Gospodu rekel: Pokashi mi svojo zhasi. Ino Gospod mu je odgovoril: „Vse dobro ti hozhem pokasati, ino zelo Gospodovo ime pred taboj rasloshiti, ino se bom usmilil zhes kteriga se bom hotel, ino bom milostiv, komur se bo meni sljubilo. Mojiga obrasa pa ne bosh mogel viditi; ker noben zhlovek ne bo mene vidil, ino vender shiv ostal.“ II. Mojs. buk. 33, 18. 19. 20.

Sa tega voljo je Job upal s'he le v' deshe-
li shivih svojiga Boga viditi. „Jas pa vem, pra-
vi Job, de moj odrefhenik shivi, ino de bom
posledni dan spet is semlje vstal; ino bom spet
s' svojo kosho obdan, ino v' svojim mesi bom
svojiga Boga vidil; kteriga bom prav jas vi-
dil, in moje ozhi ga bodo gledale, ino nihzhe
drugi; to upanje je v' mojim serzu hranjeno.
Job. 19, 25. 26. 27.

Moje telesne ozhi bodo tedej gledale mo-
jiga odrefhenika, kteri me je s' svojo kervijo
odkupil, ino kteriga sim tolikrat pod podobo
kruha nevidno prejel; vidile bodo moje ozhi
Jesufovo sveto mater, ktera je tudi moja ma-
ti, moja besedniza, moja pomozhniza, vidile
bodo vse svetnike, kteri so bili moji sgledje in
besedniki, vekomej jih bodo gledale, ino njih
sladko drushno vshivale. Moje dushne ozhi bo-
do pa s'he neisrezheni veliko vezh vidile; bodo
vidile, boshjo resnizhnost, modrost, dobrote,
usmiljenje, in vse boshje popolnomasti. „Jas
hozhem tje iti, ino pogledati to veliko perka-
sen.“ II. Mosef. buk. 3, 3.

S. Avgustin raslozhi v' pameti svetnikov
dvojino sposnanje. Pervizh sposnanje bitniga,
to je kar je v' Bogu, in v' njegovih neskonzh-
nih popolnomastih; in grugizh sposnanje na-
kluzhniga to je kar je sunej Boga, kar pa ven-
der od Boga, ino is njegoviga neskonzhniga
usmiljenja isvira. Oboje pa bomo le v' Bogu
vidili, ker bomo le v' njegovi luzhi vso luzh
gledali. V' tvoji luzhi bomo luzh gledali. Ti
tedej, moja dusha! bosh Boga vidila, ino ka-

ke neisrezhene rezhi se bodo per tem pogledu tvojim ozhem odperle! Ti bosh Boga vidila, torej bosh tudi dobro sposnala vse velike skrivnosti svete vere, katerih sdej nasha pamet nemore umeti.

Sdej vidimo kokor v' shpeglu ali serkalu, kakor v' megli, pravi s. Pavel; takrat pa bom (Boga) vidili od oblizhja v' oblizhje. Sdej (Boga) le nekoliko posnam, takrat pa (ga) bom sposnal, kakor sim bil sam sposnan. I. Kor. 13, 12. Bog posna mojo notrajshino, in mojo unanjshino, ino jas bom pa njega ino njegove dela sposnal. Sposnal bom ediniga Boga, trojniga v' pershonah, ino tri boshje pershone v' eni natori, v' enim bitji; sposnal bom Besedo, ktera je meso postala, ino med nami prebivala; sposnal bom pod vidnimi podobami kruha ino vina v' sakramentu svetiga reshniga telefa skritiga ino prizhijozhiga Jesusa Kristusa, kateri je Bog ino zhlovek skupej; sposnal bom tolashnika svetiga Duha, kateri se od Boga Ozheta in od Boga Sina kakor zhista ljubesen od vekomej is-haja; s' besedo, vsi zhudeshi in vse skrivnosti boshje, katerih noben zhlovek umeti ne more, bodo pred manoj odkrite, ino nad njih premishlovanjem se bom vekomej neisrezheno veselil.

Dufha! ti bosh Boga vidila, in se v' njem nad darmi njegove dobrote zhudila, ktere ti je ves zhaf tvojiga shivljenja, ino she zlo takrat delil, kedar si se od njega lozhila. Vidila bosh vse snamenja njegove neskonzhne milosti, s' kterimi te je od greha, po kterim si se od njega lozhila, spet k' sebi klizal, te is ljubeshi

iskal, s' dolgo sanafhanjem zhakal, f' prijasnostjo spet sa svojiga otroka vsel, ino te zlo do konza na poti pravize ohranil. S' sazhudenjem bosh vidila, kolikrat si bila she na kraji vezhniga pogubljenja, ino bi bila gotovo v' peklenfski bresen padla, ko bi te ne bila njegova ozhetova roka pred padzam, in vezhnim pogubljenjem obvarovala.

Is hvaleshnosti bosh vedno vpila? O neskonzhna dobrota mojiga Boga! o neskonzhna dobrota! Moj Bog! Koliko si ti sa-me storil, kaj fim pa jas storila, de fim to fosebno pred tolikanj drugimi saflushila?

Dufha! ti bosh Boga vidila, in v' njem fklepe njegove neskonzhno modre previdnosti rasodela; vidila bosh vse pota, po kterih je svoje isvoljene vfak zhaf vodil, ino k' njih zilju ino konzu peljal; vse vsroke, savoljo kterih je nektare ljudi s' ljuzhjo vere rasfvetil, nektare pa v' tami smerti popustil. Savoljo tih strafhnih fkrivnost se sdej fhe vfa trefesh, pa le pozhakaj, de se rasjasnijo. Dan vezhnosti bo vfo tamo, vse dvome raskropil, rastergal bo sagrinjalo, ktero vezhne sodbe perkri-va, in fkasal bo, de fo boshje sodbe pravizhne.

Dufha! ti bosh Boga vidila, in v' njem vse ljubesnive, vse potrebne lastnosti; vidila bosh *njegovo prelepo lepoto*, ktera te bo smirej s' novim mikam k' sebi vlekla; *njegovo neskonzhno modrost*, ktera je v' svojih namenih tako rasfvitljena, v' svojih fklepih tako nesapopadljiva, in v' dofeshenji svojiga namena tako varna in gotova; *njegovo neismirno mogozhnost*, kte-

ra je svet is nizh stvarila, nebes nad semljo sidala, svesde na nebesu vterdila, semljo bres podpore obdershala, solnzu gorkoto in svitlobo dala, ino morju njegove bregove postavila, in vse elemente s' mozhmi previdila.

Dusha! ti bosh Boga vidila, tedej bosh frezhe, dela in opravka angelov boshjih skosi vso vezhnost deleshna. „Ker vam povem, de njih angeli v' nebesih vselej gledajo oblizhje mojiga Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 18, 10. Vidila ga bosh, kakshin je sam na sebi, kakshin je proti tebi in proti vsm ljudem; njega bosh vidila, ki je sam od sebe od vekomaj popolnoma, in edino potrebno bitje, ki je vse druge rezhi vstvaril, ki je sazhetnik ino konez vsih stvari; zhigar natora je ljubesen, zhigar um zhišta ljuzh, zhigar bitje radovitnost, sad je njegova sveta gnada.

Dusha! ti bosh Boga vidila, od kteriga sdej le nekoliko slisihish, in kteriga bi sdej ne mogla viditi, ker bi ne mogla preštati velikosti njegove zhasi. V' Bogu, v' njem bosh vse samu dobro v' sebi, vse dobro sa-se vidila; ne bosh vezh mogla nehati, ga gledati, se ga ne bosh nikdar navelizhala gledati. Bog se ti bo kakor smirej stara ino smirej nova refniza neprenehama v' vsi svoji lepoti, velikosti, in v' svojim velizhastvu kasal; savol tega vedniga gledanja ga bosh she le prav ljubila, v' ljubeseni ga serzhno shelela, po shelji tudi v' posestvu imela, in v' posestvo bosh s' njim terdno sklenjena. Neskonzhno sposnanje boshje, rodi neskonzhno ljubesen, neskonzhna ljube-

sen pa neskonzhne shelje po Bogu; ino ker
dusha Boga prosto in popolnoma vshiva, sato
je tudi s' neskonzhnim veseljem in s' neskonzh-
no sadovoljnostjo in frezhnostjo napolnjena.
Takrat tedej, moja dusha! takrat bosh nasite-
na, takrat bodo vse tvoje shelje ispolnjene!
Gospod! ti bosh menè pred tvojim oblizhjem
s' veseljem napolnil, na tvoji desnizi bo vezhno
veselje. Psalm, 15, 11.

Pustite tedej, ljubi bratje! ljudem to vese-
lje, de bodo natorne rezhi bolj sposnali, kakor
pa jih mi sposnamo; pervoshite jim tisti nizhe-
murni trud, posemljske resnize bolj globoko
prejiskavati, kakor pa jih mi moremo prejiska-
vati; nasha radovednost naj je sosebno v' to
obernjena, de homo sposnali ino nashli pravo
pot k' tistimu vsigavedozhimu bitju (k' Bogu)
v' katerim bom kdaj vse vidili in vse vshivali.
„Na vso mozh si persadevajmo, de homo Bo-
ga gledali, kteriga angeli gledatishele.“ I. Petr.
1, 12.

Druga resniza.

*V' nebesih homo Boga ljubili. Druga stopinja
frezhe svetnikov.*

Neskonzhna frezha je, Boga resnizhno lju-
biti, in od Boga resnizhno ljubljen biti; ne-
skonzhno dopadajenje nad Bogam imeti, ino
veden sapopadek boshjiga dopadajenja biti.

Ino pa res! ljubi bratje, kako bi bilo mo-
gozhe, de bi nashè ozhi Boga, neskonzhno

dobroto, ino isvir vsih dobrot zhisto gledale, ino de bi se nashe serza vender nad njim ne veselile? Kdo bi samogel, njega, neskonzhno lepoto bres ljubeshni gledati, ali ga pa bres veselja ljubiti? To resnizo morete prav dobro umeti sakaj po tem se sklone: Zhe umerjosh zhlonek she kako minlivo stvar, ktera se mu dobra sdi, vzhasih tako silno mozno ljubi, kako mozno more she le neumerjosh zhlonek Boga stvarnika vsih stvari, njega edino ino popolnoma, nespremenljivo dobroto ljubiti, kedar jo prav sposna? Ljubesen (de mi namrezh koga ljubimo, in smo od njega ljubljani) je nasha frezha; nar vezhi frezha je tedaj, kedar Boga, nar vezhi dobroto, nar bolj prav ljubimo, ino smo od njega ljubljani. Kedar bomo tedaj Boga sagledali, se bo v' nashim serzu tako gorozha in shiva ljubesen, in toliko veselje vnelo, do njune mozhi ino velikosti noben zhlonek sapopasti ne more. Toliko pa vender vemo, de bo ljubesen, f' ktero bomo Boga ljubili, in s' njim skleneni nashe dushe s' nesrezenim veseljem napolnila, ali pa de je sama ljubesen tisto veselje, ker veselje drusiga ni, kakor ljubesen, ktera to vshiva, kar ljubi. Is boshje velikosti, is boshje zhasti ino frezhe bo tedaj veselje svetnikov isviralo, ino ker se jim Bog nesapopadljivo vshivat da, jih bo tako terdno f' saboj sklenil, de bodo tako rekozh va-nj vtopljeni, ino njegove velikosti, ino neskonzhne frezhe deleshni.

V' vezhnosti bomo Boga ljubili, ino fizer is zeliga svojiga serza ljubili. Vse nashe nag-

nenja, obzhutleji, ino sposnanja se bodo k' nje-
mu povsdignile, ino pa she f' kako gorezhno-
stjo? Kamen, kateri k' tlam hiti, ino ogenj,
kateri na kvishko puhti, sta le flabe podobne
tiste gorezhnosti in mozhi, f' ktero naša du-
sha po Bogu hrepeni, ino k' njemu hiti. Ta-
krat bo Bog, Bog našhiga serza; takrat bo
spet dobil, kar nam je dal, ino ker bo vse
naše serze v' last dobil, ga ne bo vekomej
zlo nizeh sgubil.

Boga bomo ljubili, ino sizer le njega sa-
miga, in vse druge rezhi bomo le v' njem,
in savoljo njega ljubili. Nagnenja naše dushe
se v' nebesih vezh ne raslozhijo; vse je v' du-
shi le ljubesen, ino ljubesen nam je vse. Nag-
nenja se ravno tako, kakor dusha, ne dajo
rasdeliti. S. Gregor pravi: svetniki Boga bres
truda shele, ker sa sheljami sitosti pride; in
oni so našiteni bres studa, ker se is sitosti spet
nove shelje (po Bogu) vnemajo.

Boga bomo ljubili, in pa is zhiste bres do-
bizhka sheljne ljubeshi ga bomo ljubili, ljubi-
li ga bomo savoljo njega, *ino pa sato* ker je
on edina, ino sama na sebi vse ljubeshi vredna
dobrota. Nihzhe ne bo vezh gledal na plazhilo,
in vsak svetnik bo she v' ljubeshi svoje pla-
zhilo dobil. Nihzhe ne bo Boga savoljo sebe
ljubil, in vsak bo v' ljubeshi srezhen. Mi bi
raji imeli, de bi naš ne bilo, kakor pa de bi
Boga ne ljubili; in mi ga bomo mogli is vse
mozhi ljubiti, in v' tej ljubeshi vekomej ostati.

Boga bomo na vso mozh ljubili, ino nam
ne bo mogozhe, ga kaj manj ljubiti.

Ker dušha ne more sunej Boga nobene rezhi najditi, ktera bi bila sama na sebi ljubeshni vredna, torej je tako rekozh perfiljena, Boga proštovoljno ljubiti. Ker se dušha ne bo vezh mogla gollati, torej se bo mogla v' resnizo vtopiti. Gnativ natore, gnade ino zhasti, bo le v' ljubeshni neskonzhne resnize in dobrote nasitena, in je k' njej bolj naganjana, kakor je pa ogenj goreti nagnen. V' Bogu, pravi s. Tomash, je taka sladkost in ljubeshnivošt, de dušho, kedar ga sposna, prezej k' sebi potegnē, in jo mozhno v' se vtopi. Boga bomo ljubili, in pa kakor je vreden ljubljen biti, in v' sklenjenju s' tisto ljubeshnijo, s' ktero se sam sebe ljubi; jas hozhem rezhi, de ga bomo ljubili bres sadershika, bres skerbi, bres konza. „Nashla sim ga, kteriga moja dušha ljubi. Dershim ga, in ga nikdar vezh ne ispuštim.“ Visoka pesem. 3, 4.

Jas fizer upam, de Boga she na tem svetu ljubimo, tode kako slab ino nepopolnoma je ta sazhetik ljubeshni! Vzhasih she sdihujemo, in shalujemo savoljo svoje slabe ljubeshni. V' nebesih bomo pa nasproti Boga bres teshave ljubili, ker bomo per njem; is vse mozhi ga bomo ljubili, ker nam bo zhes vse ljub, in ker bomo vsi va-nj samaknjeni.

Na tem svetu vsaj shelimo Boga ljubiti, deslih si nismo svoje prave ljubeshni do njega svesti, ker sami sebe prav ne posnamo. V' frezhni vezhnosti nam bo pa lih ljubeshen porok, de ga res ljubimo, in de smo od njega ljubljeni. To sagotovljenje je vezhno shivlje-

nje, shivljenje miru, shivljenje luzhi. S' tem nam Bog da vezhin pokoj, in vezhna luzh nam v' Bogu sveti.

Boga bomo ljubili, in se s' vsmi svetniki in angeli sklenili, de ga bomo bolj spodobno, in bolj popolnoma ljubili. V' nebesih bomo vsi skupej in vsak posebej Boga hvalili, in ta zhaft in hvala bo le is nashe ljubeshni, is nashiga samaknjenja, in veselja isvirala. Hvalo mu bomo dajali savoljo njegove neskonzhne velikosti, svetosti, milosti, pravize, in vsigamogozhnosti. Hvalo mu bomo peli savoljo vsih storjenih zhudeshev. Hvalili ga bomo sa vse gnade, ktere nam je skasal, ino sa usmilenje, ktero je nad nami, ino nad vsimi isvoljenimi storil.

Vsak svetnik ga bo savoljo sebe, ino savoljo vsih drusih svetnikov hvalil. Vsi svetniki se bodo strinili, in usmiljenje neprenchama prepevali, ktero jim je Bog skasal. Vedno se mu bodo v' svojih serzih kakor darovi ljubeshni darovali. Ino ker bo Jesus Kristus svoj ofer, s' ofram svetnikov, svojih udov sklenil, bo svojimu nebeskimu Ozhetu smirej ljubeshniv ofer daroval, kteri mu more grosno vshezh biti. „Srezhni so, kteri v' tvoji hishhi, o Gospod! prebivajo; oni te bodo vekomej hvalili.“ Psalm 83, 5.

Kakor pa bomo Boga v' vezhnosti ljubili, tako bo tudi Bog nas ljubil. Moj ljubek je moj, in jas sim njegova. (Visoka pesem 2, 16.) Ljubimo, in smo ljubljeni; Boga, kakor otrozi ozheta ljubimo, ino Bog nas kakor ozhe otroke ljubi.

Oh, ja, ljubi bratje! boshja ljubesen do nas je she sdaj resnizhno neskonzhna; neskonzhna je v' svojim sazhetku, v' svojim sadu, in v' svojih perpravah. To de tukej dvojno ljubesen raslozhimo; to je, *ljubesen usmiljenja*, s' ktero nas Bog she v' tem shivljenji ljubi, in *ljubesen dopadenja*, s' ktero nas bo v' vezhnosti ljubil.

„S' vezhno ljubesnijo, pravi Gospod zhloveku, sim te ljubil; sato sim te is usmiljenja k' sebi pervlekel.“ Jerem. 31, 3. On je pa le samimu Jesusu Kristusu, svojimu sinu rekel: „Ti si moj ljubi sin, nad tabo imam svoje dopadajenje.“ Luk. 3, 22. S' ljubesnijo dopadajenja samore Bog le popolnoma podobo boshjo ljubiti; s' ljubesnijo usmiljenja pa Bog tudi nepopolnoma podobo boshjo otme. „Vash ozhe vas ljubi, je nash isvelizhar svojim uzhenzam rekel, ker ste vi mene ljubili, in verovali, de sim od Boga prishel.“ Jan. 16, 27. Kako nesapopadljiva bo pa she le ta frezha, kako neisrezhenno mozhna bo svesa ljubezni, kedar v' vezhnost kakor jerbi boshji, ino ravno jerbi Jesusa Kristusa pridemo, kedar pridemo kakor otrozi k' Ozhetu, kateri ima vsiga obilno, kakor bratje k' Jesusu Kristusu, kterimu je vsa oblast dana!

Tudi ti, spreobernjeni, spokorni greslnik! ja tudi ti si spet otrok po volji svojiga dobrotljiviga ozheta, vezhin sapopadek njegoviga dopadajenja! Ozhe pa je rekel svojim hlapzam: „Hitro pernesite naj boljshi oblazhilo, in oblezite ga, ino dajte mu perstan na njegovo roko,

ino zhevlje na noge. Ker ta moj sin je bil mertov, in je spet oshivel; sgubljen je bil, in je najden.“ Luk. 15, 22. 24.

Sakaj pa bi she sdaj ne mogel taziga ozhe-
ta zhes vse, in szer njega samiga ljubiti? Jas
te hozhem ljubiti, o Gospod! moja mozh. Psalm,
17, 2.

Tretja refniza.

*V' nebesih bomo Boga imeli, in vshivali. Tre-
tja stopinja srezhe svetnikov.*

Smemo rezhi: Ker svetniki v' nebesih Bo-
ga ljubijo, ga tudi imajo, in ker ga gledajo,
ga tudi vshivajo. She bolj umevno smemo re-
zhi: Je ni vezhi srezhe, kakor je ta, ktere ne
moremo nikoli vezh sgubiti, in sraven ktere
si ne moremo nizh boljshiga voshiti. Le ti dve
lastnosti vezhne srezhe, ljubi bratje! dobro pre-
mislite: Ne morem manj srezhin biti, kakor
sim she; ne morem si vezhi srezhe voshiti,
kakor pa jo she vshivam. Vselej imam vsiga
obilno, ker imam vse, kar imeli hozhem; ino
nikoli se mi ne perstudi, kar imam, ker tega
smiraj shelim, kar she imam. Ker bodo tedej
svetniki Boga imeli, bodo vse, njih potrebe in
shelje ispolnjene, ino njih ljubesen, in njih
shelje bodo tako nasitene, de sunaj Boga ne
bodo nizh drusiga ljubili, ker v' njemu vse
najdejo, in ker jim je Bog namest vsih rezhi.
Nebeshko shivljenje se ne more spreme-
niti, ino ni mogozhe Boga gledati, ino pa ga

vender ne ljubiti, kakor ga tudi ne morešh prav popolnoma ljubiti, zhe ga ne vidišh. Is pogleda boshjiga more tedej ljubesen poganjati, is ljubezni pa hvala, ino ljubesen in hvala ne bote imele konza, ker v' Bogu ni nizeh takiga, kar nas na tem svetu per svareh k' spre-
menjenju ali isberanju perganja.

Stvari na semlji so pomankljive in ome-
jene, sato se jih navelizhamo. Per pogledu boshjim pa ni taka. Ker ni nad Bogam zlo nizeh pomankljiviga, sato se ga tudi svetniki ne morejo nikoli navelizhati. Ino ker se ga nikoli gledati ne navelizhajo, ino ker je Bog dushi vselej prizhijozh, sato dusha ne more nikoli nehati ljubiti, ino hvaliti ga. Kako shlaht-
ne ino kolike zene je nebeshko kraljestvo, pravi s. Avgushtin! ondi se mladost ne postara, sdravje se ne sgubi; ondi si je veselje smiraj enako, ino shivljenje nima konza. (S. Aug. in soliloqu. cap. 15.)

Pa kdo bo umel, koliko veselje svetniki sa-
voljo tega vshivajo, ker gotovo vedo, de njih frezha ne bo imela ne konza ne kraja, de bo namrezh vezhna? Nebeshzhani bodo s' Bogam in v' Bogu toliko zhafa veliki, bogati, veseli ino neisrezheno frezhni, dokler bodo nebese obštale, in one bodo vekomej obštale, dokler bo Bog mogozhin in dobrotljiv, in on more bres konza mogozhen in dobrotljiv biti; ino dokler bo dusha shivela, in ona je nevmerjo-
zha. Vsako minuto se jim bo sdalo, de se njih vezhnost perzhenja, in vsako minuto bodo ve-
selje zeze vezhnosti vshivali; ker njih frezha

isvira is stanovitne vezhnosti dobotljiviga Boga, kateri je njeni studenz; njih vezhnost je v' neismerni frezhi vezhniga Boga, kateri je njeni delesh.

Vezhna frezha, v' kateri bodo svetniki *Boga imeli*, tedej ne more boljshi biti, ker ni nobene boljshi rezhi, kakor pa je Bog. Vezhna frezha, v' kateri bodo svetniki *Boga vshivali*, ne more per vsih svetnikih enaka biti, ker se Bog vsakimu po njegovim saflushenji vshivat daje. To vshivanje neskonzhne dobrote, more vsaziga svetnika neskonzhno frezhniga storiti; ta neskonzhna frezha more vsaziga svetnika sadovoljniga storiti; po tej sadovoljnosti, ktera je le v' nebesih mogozha, bi mogle she sdaj vse pametne stvari hrepeneti, se sa-njo truditi, in je upati; in zhe se v' refnizi sa-njo trudite, ljubi bratje! imate she v' tem shivljenji veselje ino gotovo upanje, de bo Bog vash dejl, ino de bodo nebesa vash plazhilo, de bo te tedej neisrezhene frezhe v' nebesih deleshni. Jas sim tvoj varh in tvoje obilno plazhilo. — —

O sveti Sijon! O prelepo hoshje mesto! zhashtitljive rezhi se od tebe govore. Psalm 86, 3. Tode she vse, kar nam more kdo od nebes povedati, ino vse, kolikor nam je od njih umeiti mozh, ni drusiga kakor senza proti temu, kar bomo kdej v' vezhnosti gledali, ljubili, imeli, in vshivali. Kedar tebe moj Bog! imam, koliko pazh imam, kako bogat sim! Ali pa kaj nek samorem imeti, kar bi v' tebi ne nashel! Kaj so nek vse stvari proti tebi, svojimu stvarniku? Kako malo je, kar mi svet obeta, proti

tem, kar mi ti obljubiš? Jas sim tvoj varh, ino tvoje obilno plazhilo. Revni svet mi govori le od minljivih, ino posemljiskih dobrot, deflih je moja dusha neumerjazha; vse, kar mi samore sapeljivi svet dati, je she neisre-zheno slabshi in revnishi, kakor sim jas; ubo-gi svet mi ne more nize taziga dati, kar bi mi ti ne dal. Kako slo tedaj satajim svojo pamet, zhe svoje zhasne, ali pa zlo svoje vezhne frezhe od kod' drugot, kakor od tebe upam, in shelim?

De bote sladkost nebeshkiga veselja she bolj sposnali, poslufhajte, kaj nam s. Augush-tin od njega pové. On pravi: Prihodna zhasť je tako sladka, de, ko bi le ena kaplja od nje v' pekel pertekla, bi vso grenkost pogubljenih dush ofladila. (S. Aug. serm. 7. de sransfig.)

Ker je tedaj vezhna frezha tolika dobrotá, je grosno slabo, zhe na-njo ne mislish, ker s' tim kashefsh, de stvarí ljubish, ktere se v' tvoje serze vrivajo, ino duhovne rezhi is nje-ga isganjajo; ino od tod pride veliko nashih nadlog, ker na nebesa ne mislimo. Ko bi na vezhno shivljenje, ktero nam je Bog obljubil, spodobno mislili, bi vse posvetne dobrote ino nadloge ispred ozhi sgubili, ker niso ne dobrote, ne nadloge tega sveta vezhni zhasťi permerjene, ktero je Bog svojim prijatlam perhranil; ker pa na nebesa ino na vezhno shivljenje spodobno ne mislimo, sato dobrote tega sveta toliko zenimo, ino sato nadloge tega shivljenja s' tako nepoterpeshljivo terpimo.

Kdor je tedaj koljkaj per sdravi pameti, is velikiga sapopadka, kteriga nam vera od srezhe prihodniga shivljenja da, prav lahko sposna, de je prihodno shivljenje nash zilj ino konez, v' kteriga moremo vse svoje djanje, ino nehanje v' prizhijozhim shivljeni obrazhati, ino fizer sato she toliko bolj, ker na svojim popotovanji lahko na tisto pot sajdemo, ktera v' pekel pelje.

Pomagaj mi, o Gospod! ker svetniki so preslhli! resnize so med zhloveshkimi otrozi redke postale. Psalm 11, 2. Nebes sato ne vemo prav zeniti, ker si hozhimo is tega sveta revne nebesa storiti. Tebe, moj Bog! ne snamo prav ljubiti, ker smo si sami svoji maliki, ino ker smo navajeni svoji lastni ljubeshi strezhi. Moj Bog! neskonzhna dobrota! ali bi ne bil she ta svet nekak okuf nebeshkiga veselja, ko bi mi tukej tebe prav ljubili, ino ti svesto flushili? V' tej dolini sots nam le spominj na-te vse grenkosti ofladi, f' kterimi je nash shivljenje napolnjeno. Jas se spomnim na Boga, ino to me rasveseli, jas ga premishlujem, in moj duh slabi. Psalm 76, 4. Stori, o Gospod! de bom le na-te mislil, sato de se bom smiraj bolj ino bolj v' tebi veselil.

Zheterto premishljevanje.

Srezha svetnikov je neisrezheno velika, posebno zhe jo permerimo s' malim ino kratkim terpljenim, katero so tukej svetniki sa-njo terpeli.

Nasha sdajna zlo kratka ino lohka nadloga nam pernese vezhno ino visoko zhasht, ktera vse prevaga in preseshe. Sato ne gledamo na vidne, ampak na nevidne rezhi. Ker to je zhashtno, kar se vidi; kar se pa ne vidi, pa je vezhno. 2. Kor. 4, 17, 18.

Nesapopadljiva, ljubi bratje! je srezha svetnikov v' nebesih, kakor sim vam she sgorej povedal.

Pa she bolj je nesapopadljivo, kako so namrezh svetniki mógli na tem svetu toliko srezho saflushiti.

Bog je fizer neskonzhin v' plazhevanji, kako pa samore zhlovek tako rekozh neskonzhin biti v' saflushenji? Zhlovek bi kmalo mislil, de ima boshja praviza le v' svojih shtrafigah pravizhno mero, v' plazhevanju je pa bres vse mere. Oh! moj Gospod, in moj Bog! kaj je nek zhlovek, de ga tako povikshash, in ga vekomej med svoje prijatle, in otroke, in vshivavze shtejesh? Kaj so nek zhlovekove dela, de jih vezhne krone vredne shte-

ješh? . . Usmilenje boshje je saref vezhi, kakor pa so vse druge boshje dela. Nehvaleshni ljudje! kateri veste, koliko vam je Bog perpravil, sdaj se mi sše kdaj pertoshite zhes majhine nadloge, ktere vam Bog vzhasih v' skušnjo, ali pa sato poshilja, de bi vas loshej neskonzhno frezhne storil. Le perpovedujte mi kaj storite, koliko terpite, in jas vas bom vprashal, kako plazhilo sa svoje terpljenje terjate, ino koliko od svojiga terpljenja upate? Moram vam le povedati, de med delavzovim potam, ino med gospodarjevim plazhilam ni nobene permere; nobene enakosti med vojskovanjem in med zhasitjo, nobene enakosti med setujo in med shetvjo. Ti, Gospod! nas prav sa prav, kakor Bog plazhujesh, nashe saflushenje je per tebi le zhloveshko saflushenje; to de tvoja neskonzhna dobrotu, ino neskonzhna zena Jesufove kervi napolnite neskonzhno prasnoto med naslim saflushenjem, in tvojim plazhilam.

Spomnite se svetnikov, in vse skupej denite, kolikor koli so tukej sa Boga storili. Veliko morem rezhi, veliko so sa-nj storili. Sato pa sdaj svetniki Boga vso vezhnost vshivajo. In to je neskonzhna frezha.

Mislite sami na-se, ino permerite svoje sdajno terpljenje s' svojo prihodno zhasitjo. Kaj je nek nashe sdajno terpljenje?

Nashe sdajno terpljenje, kar zhas sadene, je sila kratko proti vezhnosti.

Nashe sdajno terpljenje, kar nasli trud sadene, je grosno lahko proti plazhilu v' vezhnosti.

Kaj je tedaj sploh nashe saflushenje, nashe terpljenje, ino nashe delo na svetu proti plazhilu, ktero sa to v' nebesih dosezhi upamo?

Zlo nizh ni; perpušite mi, de vam refnizo povem na ravnost.

Sdajni zhas ni nizh proti vezhnosti.

Nashe terpljenje ni nizh proti plazhilu, ktero svetniki od Boga prejemajo.

O vezhni Jerusalem! o preljubi dom! ali nisi nashiga truda vreden? Ali pa raji vprashajmo, kako te s' svojim malim ino slabim delam saflushimo? Gorje zhloveku, kateri se tebe, moj Bog! sato ne dershi, ker si mu premalo! Gorje zhloveku! kateri kaj vezh, ali pa kaj drusiga, kakor tebe ishe! Gorje pa tudi takimu zhloveku, kateri je tako štep, de kaj manjšhiga sheli, kakor pa si ti Gospod!

Perva refniza.

Zhas v' kterim tukej terpimo, ni nizh proti vezhnosti, v' kateri bomo potlej srezhni.

Dolgoš terpljenja je nar vezhi terpljenje, ino dolgoš frezhe, je nar vezhi frezha. Te refnize bi vam ne bilo treba sprizhevati, ampak le v' djanji pokasati. —

Pa porezhate: Sej sa nebesa je vender le treba veliko terpeti.

Ker zhlovekovo shivljenje je dolgo, pa si zhlovek ni smiraj enak,

Krishi so vedni ino zhlovek ne more smiraj poterpeshljiv biti.

Nevarnost je vedna, je vsakdanja, ino zhlovek se je ne more vselej prav varovati, (se je ne save).

Pervi isgovor. Zhlovekovo shivljenje je dolgo, ino pa kdaj se vam tako dolgo sdi? Takrat namrezh, kedar bi ga imeli sa Boga in sa svelizhanje svoje dushe oberiniti. Kedar svetu flushite vam je shivljenje she le prekratko. Nashi nameni so tako slo rasprosteni, de jih she ves zhas svojiga shivljenja ne doseshemo; opravkov imamo toliko, de jih na smertni posteli she polovizo neopravljenih popustimo: Nashe skerbi so tako velike; kakor de bi nam bilo she tavshent let shiveti. Smert nam tedej vselej presgodej pride, naj she pride, kedar koli si bodi. Vselej zhes-njo godernjamo, in se pertoshimo, sakaj de nas ne pusti she nektere leta shiveti, de bi svoje rezhi poravnali, ino svoje namene ispeljali.

Shivljenje je dolgo, ino pa zhigavo shivljenje je tako dolgo? Sej ljudje vezhi del, v' svoji mladosti, kakor roshize v' svojim zvetji svenejo. V' mladosti nar vezh ljudi umerje. Tisti ljudje pa, ki so v' fredni starosti, so tako vsm nevarnostim smerti isdani. Le malo ljudi visoke starosti doshivi. Vsi nashi dnevi so le kakor otrozhje leta proti visoki starosti nashih pervih starshev. Mehkushnost in pregrehe, in praviza boshja, ktera shtrasuje, vezhi del nashe shivljenje prav sgodej perkrajshujejo.

Vsi nashi dnevi so pretekli, pravi kralj David, ino savoljo tvoje jese smo omagali. Na-

ſhe leta ſo kakor pajzhine. Naſhe ſhivljenje terpi ſedemdeſet let, ino per naj mozhnejſhjih oſemdeſet let, ino kar je vezh, je britkoſt, in bolezhina. Is tvoje dobrote iſvira, de naſ tako ſtrahujeſh. Pfalm 89, 9. 10. Ko bi namrezh dalej ſhiveli, bi te ſhe bolj ſhalili, in ko bi ne bila ſtaroſt tako revna in nadloſhna, bi tudi v' njej ne hotli tebi ſluſhiti, ampak bi jo v' ſvetovo ſluſhbo obernili.

Shivljenje je dolgo, pa ſakaj je dolgo? ker le na prizhijozhe ſhivljenje miſlimo, ki ga vidimo, ne pa na prihodno vezhnoſt, ktere ne vidimo. Shivljenje ſedemdeſetih, oſemdeſetih, devetdeſetih let je dolgo ſa truplo, ktero je kal ſmert ſhe ſ' ſaboj na ſvet perneſlo, je dolgo ſa zherve, kteri ſhe v' ſemlji trupla zhakajo; je dolgo ſa popotnika, kteri ſe po germoji klati; ſa duſho pa ni dolgo, ktera je nevmerjozha in dolgo ſa takiga duha, kteri bo po milijonih ino milijonih let ſhe v' ſvoji mladſti, ſhe lih tako brihten ino delaven, kakorſhin je is ſtvarnikovih rok priſhel. Preſhtejte, zhe morete, *vezhne leta*, ktere vaſ zhakajo, ino potlej bote od dolgoſti ſdajnega ſhivljenja ſhe le prav ſodili.

Shivljenje je dolgo, pa zhimu vam je njegova dolgoſt? Ali ſte ga morebit doſihmal ſa Boga preſhiveli? Ali pa ga odſihmal bote vſaj njegove oſtanke Bogu v' dar dali? Oh! morebit ga je ſhe pol po nemarnim preteklo! morebit ga je pol pa v' pregrehah potratnjaniga! Kaka dolgoſt vaſhiga ſhivljenja bo tedaj Bogu nebeſ ino ſemlje oſtala, zhe mu lih odſih-

mal vsak dan svesto flushite? Ali ti je snano shtevilo tvojih dni? Tob. 33, 21.

Gotova je, ljubi bratje! Gospod je dobrotljiv, ino svezher sadnjim delavzam v' svojim nogradu, kakor pervim plazha; ozhitniga rasbojnika na krishi sadnjo uro njegoviga shivljenja lih tako med svoje otroke vsame, kakor une, ki jih je v' maternim telefonu poklizal, ino posvetil. Jas sim manjšhi, kakor vse tvoje vsmilenje, ino kakor tvoja resniza, ktero si spolnil nad tvojim flushabnikom. 1. Mos. 32, 10. Pa ker je Gospod do nekterih tako vsmiljen, ali je pa mar do nekterih nevsmiljen, od kterih vsaj nektele leta sa zelo vezhnost terja?

Ko bi ves zhas svojiga shivljenja, kolikor ga she imate, sa nebasa obernili, morebit bi si jih she saflushili: to de jas si vam ga ne upam odlozhiti, in si tudi ne upam obetati, koliko zhasa vas bo she gnada boshja zhakala, koliko zhasa vas glas vashe vesti klizal, ino koliko zhasa se vashe serze she ne bo spreobernilo. Jas imam smiraj le en dan, je neka bogabojezha dusha rekla: kteriga samorem sa Boga oberniti; ker pretezhenih dni vezh nimam, she manj pa so prihodni dnevi v' moji oblasti.

Pushavnikam ni bilo prevezh, de so v' Tebniski pushavi drevesa med njih pokoro israsle. Posvetnjak pa godernja, o Gospod, zhes tvojo radodelnost, zhes dolgo shivljenje, ktero mu le sato dasi, de bi tebi flushil, in si v' njem frezhno vezhnost saflushil, ktera nima ne zhasa, ne mejnikov, ne mere. „Zhlovekovih

dni je malo, število njegovih meszov je per tebi; mejo si mu postavil, ktere ne bo mogel prestopiti.“ Tob. 14, 5.

Drugi isgovor. Krishi so teshki pa vedni, kakšini krishi?

Krishi, ktere nam sam Bog sa štrafingo poshilja.

Krishi, ktere nam Bog od drusih ljudi v' skusnjo perpušča.

Krishi, ktere si vsak smed nas sam isvolji, ino naloshi.

Zhe je krish, kteriga nosimo, tako hud in veden, kakor mi svojo slabost f' njim sagovarjamo, bode pa toljko pred nehal, ker nas bo de f' filo v' grob perpeljal.

Zhe so krishi teshki, ino vedni, kako pa v' njih Boga posabimo, kteri sam nam samore pomagati, ino h' kterimu nas krishi, kakor opotekajozhe otroke, ob roki vodijo.

Zhe so krishi tako teshki in mnogi vedni, od kod so pa tište roshize, f' kterimi se lišhpamo, od kod tišti veselji dnevi, ktere v' kratkozhasih, in v' neumnostih sapravljamo, od kod tišto pregreshno veselje, ktero v' bukve smerti sapisujemo?

Zhe so krishi tako teshki in vedni, zhimu pa to dolino sols tako slo ljubimo? Sakaj to shivljenje tako neismerno zhislamo? Sakaj tako malo shelimo, de bi bili is tega sveta reshni, ino f' Kristusam sklenjeni?

Zhe so krishi tako teshki ino mnogi, sakaj jih pa toliko zhasa bres prida in sadu terpimo? sakaj se ne nauzhimo s' njimi kupzhe-

vati? Sakaj se ne nauzhimo is file zhednost storiti, ino kar moremo terpeti, s' voljo v' svoje saflushenje preštati?

Kristjan, kateri frezhne vezhnosti upa, krisho in teshave shivljenja s' drugazhim ozhesam gleda. De mu je le boshja volja snana, se vda v' terpljenje, ktero mu je odlozheno, in ga f' hvaleshnostjo kakor perpomozhek k' svelizhanju na-se vsame, ker ga terpljenje Jesusu Kristusu enakiga dela. Ino ko bi lih v' tem shivljenji nobene tolashbe ne upal, ino ko bi ga lih krishi do smerti h' tlam tlazhili, jih je vender perpravljien f' poterpeshljivostjo in s' veseljem terpeti, de mu le Jesus Kristus oblubi, de bodo vsi ti krishi v' prihodnim shivljenji v' veselje spremenjeni, ktero ne bo konza imelo, ker posna poroka te oblube, in ve, kako kratko je zhasno shivljenje proti frezhni vezhnosti.

Zhasno shivljenje je proti vezhnosti veliko manj, kakor minuta proti vsimu nashimu shivljenju. Kdo smed nas pa bi si she pomishloval, kako majhino nadlogo eno minuto sato terpeti, de bi zhasne dobrote sa vse svoje shivljenje dobil? Zhasne rezhi moremo velikrat sapustiti, kedar jih komej vshivati sazhnemo. Veliko ljudi she je, ki zhasnih dobrot nikoli ne doseshejo; in pa vender se skorej nihzhe ne brani, poskusti, ali jih bo dosegel, ali ne. Nasproti pa le malokdo male sopernosti na-se vsame, f' kterimi se vezhne dobrote saflushejo. Zhe vas tedaj, ljubi bratje! veliki krishi h' tlam tlazhijo, ino dushé, se pa pridno spomnite refnizhne stanovitnosti prihodniga shivljenja,

v' kterim vas krishi ne bodo vezh stiskali, ampak bote vse veselje, vse svelizhanje vshivali. Zhakaj tedaj Gospoda, mozhen bodi, frezhen bodi, ino zhakaj Gospoda. Psalm. 26, 14.

Tretji isgovor. Nevarnost je vedna, je vsakdanja. Res je, ljubi bratje! ne morem tajiti, saderge so na poti proti nebesam, okrog in okrog nas; one so, kakor pravite, vedne ino vsakdanje. Sakaj pa ni tudi nasha skerb, nasht strah, ino nashe vojskovanje vedno ino vsakdanje? Zhes vsakdanje nevarnosti toshimo, pa jih vender nozhimo nikdar sapustiti; mamramo zhes velike in mnoge skale, pa vender s' svojim slabim zholnizhem naravnost proti njim veslamo; se s' mozhnim sovrashnikom isgovarjamo, pa mu vender bres oroshja naproti tezhemo.

Nevarnost je vsakdanja, ali pa ni Boga v' Israelu, kteri bi vas samogel obvarovati, ko bi k' njemu pertekli, in se njega, kakor nepresunljive brambe oklenili? Nevarnost je vedna ino vsakdanja, pa sakaj je vsakdanja? ali ne sato, ko ste rasmishleni ino nizh neprevdarite, slabi ino nimate nizh previdnosti, nemarni ino si nizh k' serzu ne vsamete?

Zhe so lih nevarnosti vsakdanje ino velike, ali jih pa ne morete premagati s' gnado boshjo, s' svojim vojskovanjem, ino s' perpomozhki, kteri vam v' njih premaganje flushijo? Ker jih pa lahko premagate, kakor nas pamet ino vera uzhite, pa le prav prevdarite, ali ni truda vredno, se na vso mozh vojskovati; le premislite, ali je v' vezhnosti komu shal,

de se je tukej na vso mozh vojskoval; le premislite, ali bote kaj frezhnishi, zhe se daste od skushnjave premagati, kakor pa ko bi jo vi premagali? Zhas ni zlo nizh proti vezhnosti, ino te vezhnosti se ne morem ogibati. Le kratki sdajni zhas more isfoditi, ali bo vezhnost sa-me frezhna, ali pa nefrezhna. Satorej pravim: Naj frezhnishi zhas ni nizh proti nefrezhni vezhnosti; ino nar nefrezhnishi zhas ni nizh proti frezhni vezhnosti. Mislite si postavim de se sto let vojskujete, de tavshent let nadloge terpite, de milijon let delate, ino jas vam pa samo vezhnost nasproti postavim. V' vezhnost se vse vtopi; v' vezhnosti nehajo vse imena zhasa. „Mi bomo vedno per Gospodu.“ I. Tefal. 4, 16.

Kedar bo tavshent let preteklo, mi bomo she per Gospodu. Kadar bo tavshent vekov minilo, mi bomo she per Gospodu. Kedar bo milijon vekov preteklo, mi bomo vedno per Gospodu; in bomo she smiraj ravno tako, kakor prvo minuto, per njemu.

V' zhasi svetnikov si nobeniga zhasa ne mislite, sizer si od frezhne vezhnosti kriv sapopadek delate. V' vezhnim shivljenji, ljubi bratje! ne posnajo nobene ure, nobeniga dne, nobeniga leta, kterih prvi del bi bil pretekeli, drugi pa she priti imeli. *Vezhnost* je nekaka zeliina, ktera se ne da rasdeliti, v' kteri ni nizh pred, nizh potlej, ampak vse sdaj in od sdajniga nizh ne mine, ampak vse stanovitno, nepremakljivo ostane. Vezhnostni dnevi se vsi eden drugiga dershe, ali pa veliko vezh, vezh-

nostni dnevi store le *en vezhan dan*, kateri se ne napozhi, in se ne umrazhi. V' vezhnosti, pravi s. Avgufhtin, ni nizh pretezheniga kakor de bi bilo she minilo, nizh prihodniga, kakor de bi she imelo biti; temuzh le prizhijozhe je, ker, karkoli je vezhno, je smiraj.

To, ljubi bratje! to je tista obilnost vezhne zhaſti, od ktere s. Pavel govori, in ktero moremo per plazhilo svetnikov vedno pred ozhmi imeti. Sgodaj si naſ napolnil s' svojim uſmilenjem, od veselja homo poſkakovali, in se vse ſvoje shive dni veselili. „Dodeli nam de se veselimo sa dni v' kterih ſmo bili v' nadlogah, ino sa leta, v' kterih ſmo hudo terpeli.“ Pfalm. 89, 14. 15. Na to veselje, ki ga nebeſhzhani v' ſvoje povrazhilo she vshivajo, vselej miſlimo, kedar koli naſ nadloge tiſkajo. Ta miſel nam bo nekoliko naſhih prizhijozhih nevarnoſti odvsela, nekoliko nam jih bo pa ſlaſſhala.

Velikrat ſami pravite, de zhlovek veliko preſtoji, zhe le vé, de bo njegoviga terpljenja kmalo konez, de mu bo kmalo boljſhi. Ne poda se kmalo vojſhak, kateri upa, de bo ſovraſhnika premagal, in de bo ſavoljo ſvoje ſerzhnoſti veliko plazhilo dobil. Na eno uro ne porajtamo, zhe je ſhe tako huda, de naſ le sa vselej frezhne ſtori. Ino lejte ljubi bratje! kar vi ſami ſpoſnate, ravno to vam tudi jaſ pravim: V' kratkim zhaſi bo vſiga konez, kar vaſ ſdaj tiſhi, ino nadlegva.

Po pretezhenim kratkim zhaſi ne bo nizh taziga mogozhe, kar bi vaſ nadlegvalo.

Po tem kratkim zhasi terpljenja ino shalovanja pride vezhnost veselja ino tolashbe.

Le nekaj zhasa smo v' boji, pa bomo vselej srezhni; le nektore dni terpimo, pa bomo vezhno plazhilo dosegli. Sa nektore minute sdajniga zhasa bomo dobili per Bogu vezhen danes kteri nima ne pred saboj, ne sa saboj nobeniga dne, kjer nam bo vse neskonzhno poplazhano, kar sdaj terpimo. Per Bogu, pravi s. Avgushtin, ni nikoli jutrajshniga, nikoli vzherajshniga dne, ampak smiraj je *danes*. Le to ne pretezhe po meszih, mesez ne mine po pretezhenih ino prihodnih dneh. Ure ne isteko, zhasi ali minute se ne spreminjajo; dan se ne sazhe, pa tudi ne neha. (S. Aug. orat. de 5. hares. cap. 4.)

Ako bi mi ves zhas svoje nadloge terpeli, to je, ko bi bili s' Adamam vred na svet vstvarjeni, ino ko bi s' sadnjim zhlovekam na svetu shiveli, kedar se bo semlja sodni dan v' prah sdrobila, bi vender to dolgo shalovanje she nizh ne bilo proti nebeshkim veselji, ktero ne bo konza, ne kraja imelo.

Druga resniza.

Zhloveshko terpljenje, ki ga sdaj zhutimo, ni nizh proti plazhilu per Bogu, ki ga upamo, ino zhakamo.

Ako hozhemo vediti, kako Bog svoje isvoljene terpeti pusti, in kako jih sa to terpljenje

plazhuje, moremo v' zhloveshkim terpljenji vezh rezhi raslozhiti; premislimo tedej,

de pamet zhloveka v' terpljenji dovolj ne tolashi,

de mu vera vse prav pojasni, ino rasviti;

de mu gnada boshja nar teshji rezhi mogozhe stori;

de mu notrajni mir vse teshave in sopernosti lahke in prijetne stori;

ino de mu sadnjizh krona v' nebesih vse terpljenje stokrat poplazha.

Pamet v' terpljenji.

Pamet bres vere zhloveku ravno tako malo v' terpljenji okrepzhuje, kakor ko bi ga tolashil, desi mu nimash nobeniga upanja dati, ali pa bi mu srezho voshil, desi nimash sa kaj.

Po naukih svete vere uzheni pamet je zhloveku v' terpljenji podpora, ki se ne vmakne, pomozh, ki je ne smanka, ino perpomozhek, s' kterim si vselej pomaga. V' zhloveshkim shivljenji so sizer nektore take okolshine, v' kterih nam she gola pamet veliko pomozh skasuje, ino nas veliko slasti domishljenih nadlog obvaruje. Pa vender koliko okolshin je, v' kterih je zhloveku vse vere potreba, de ne obnemaga? Vzhasih pridejo tako nesnane, ino tako strashne okolshine, in tako shalostne pergodbe, de se zhlovek s' sploshnimi tolashbami ne da utolashiti, ino de njegova pamet vsa omamljena molzki. Kedar me sosebno velike bolezhine tarejo, me moja pamet sastonj opominja nestanovitnosti vsih zhloveshkih rezhi, ino prasnote vsh posemljskih dobrot. Pamet

me morebiti f' svojimi tolashbami nekoliko zha-
fa obladi, do serza mi pa s' njimi ne doseshe.
Sastonj si plitva modrija persadeva, moje po-
bito serze f' svojimi plitvimi nauki pokrepzha-
ti. Ona mi pravi: Modriga zhloveka nobena
pergodba ne pretrese; zhlovek je sato ustvarjen,
de je sam svoj gospod; zhlovek more gospo-
dar vsih pergodkov svojiga shivljenja biti. Jas
ji pa odgovorim: Poberi se od mene, slaba
tolashniza! pusti me, de bom svojo bolezhino,
ki me teshi, natihama poshiral; ti mi je ne
oslajshash, temuzh mi jo f' svojo soperno to-
lashbo she le sagrenish. „Pusti me, de svojo
bolezhino nekoliko objokam, preden se vernem
v' mrazhno, in f' smertno senzo pokrito deshe-
lo.“ Job. 10, 20.

Ravno pamet me she nar pred isda,
ino modri zhlovek nadlogo ino shlake svoje
nesrezhe veliko bolj zhuti, kakor pa neumni
ino perprosti. Pamet modrimu glasnejshi pra-
vi, kaj bi vse samogel biti, sato pa she bolj
zhuti, kako nizhemern je sdaj.

She moji prijatli, kterim moja nesrezha
k' serzu gre, mi ne morejo moje shaloſti odv-
seti. Oni mi fizer pravijo, de jim moja nesre-
zha hudo dene, de moja shaloſt zhutijo, ino
jas jih s' unajno sadovoljnostjo posluſham, pa
vender svojo notranjo bolezhino veliko bolj shi-
vo zhutim, kakor pa njih tolashbe. Na skriv-
nim se mi njih pogovori nizhemerni ino so-
perni sdé, ino nobena rezh me ne more po-
polnama umiriti. Natihama jim s' Jobam pra-
vim: „Koliko zhaſa bote mojo duſho shalili,

ino me s' svojim govorjenjem trudili?“ Job. 19, 1.

Nad svetniki se morete tedaj savoljo pameti zhuditi, ki je bila s' nauki svete vere ozhifhena, po kateri so se ravnali; morete sposnati, de svetniki so nekoliko svoje modrosti s' tem na snanje dajali, de so svoje krishe bolje in bolj po kerfhanfko, kakor mi, nositi, ino se marfikake nepotrebne shalofti ogniti vedili, ktere si pa mi sami delamo, in jih tudi med krishe shtejemo, ker se s' njimi taremo. „Ker moder mosh je terden, in uzhen zhlovek je mozhan, in veliko samore.“ Pripovist. 24, 5.

Jas pravim, ljubi bratje! de zhlovek kar kristjan veliko losheje terpi, kakor pa kar zhlovek; ali pa de imamo kar kristjani veliko manj nadlog, kakor pa le kar ljudje. Zhe svoje shivljenje le po naturi, le po pameti premislimo, je revno, nadloshno shivljenje pazh majhina dobrota; zhe pa po naukih vere mislimo, pa ni sunaj greha nizh hudiga, nobene nesfrezhe. Vera nam rezhi vse drugazhi kashe, ona nam na ternji veliko obilnisthi dobizhek kashe, kakor pa na roshizah. Vera nam nadloge tega shivljenja slajfha, jim da nekako prijetnost, zeno, ino tolashbo, ktere bi fizer nihzhe v' krishih ne iskal; in pa sakaj jim da tako zeno? ker mi vera pove, de mi moja nadloga k' moji prihodni sfrezhi neisfrezhenost slo poma-ga; vera mi pokashe vir mojih solt, in me uzhi, kako samorem shtrafingo, ki jo terpim, v' svoj prid, v' svoje saflushenje oberiniti; vera me uzhi, de s' krishem. s' kterim me Go-

spod strahuje, lahko njegovo jeso potolashim, sa svoje grehe pokoro delam, ino si prostor med svetniki flushim; vera mi sadnjizh nad finam boshjim, Jesusam Kristusam, kateri je is ljubesni do mene na krishi umerl, neprenehama isgled pred ozhi stavi, in mi kashe odper-to nebo, neisrezheno plazhilo sa moje delo, frezhno vezhnost, v' ktero se le skosi voske duri pride. Sdaj, tukaj se she le sazhe od-pirati in tolashiti shalofstno ino pobito serze; kelh terpljenja se szhasama slajshi, ino naturni strah pred terpljenjem sginja, ker smo prepri-zhani, de nam velik dobizhek pernese. Zhe ima-jo tudi rabelni kolefa, gavge, ino mezhe in noshe perpravljene, jim vender kristjan le svo-jo vero v' bran postavi, ino premaga.

Kristjan v' svojim sanizhevanim, in nad-loshnim shivljenji bolj upa frezhno vezhnost dosezhi, kakor pa ko bi veselo ino sloshno shivljenje shivel; ino to njegovo sladko in go-tovo upanje je v' njegovo vero vsidano. On shivi, kakor bi mu bilo umreti, ino umerje, kakor bi she le shiveti sazhenjal. Njegovo notranje preprizhanje je njegova frezha, in vezh pa ne moremo od njega rezhi, kako ravno de mu je. Sato posvetnjaki vezhi del krivo sodijo od shivljenja brumnih ino isvolje-nih ljudi. Oni jih vidijo v' ponishnim in so-pernim shivljenji, in jim le, kar je shalofstni-ga in strashniga nad njih shivljenjem v' ozhi shine. Pa ne vedo, de vera bogabojezhim du-sham vse njih sopernosti s' svojo tolashbo slaj-sha, ino de v' svojih sopernostih dostikrat ve-

selje najdejo. Vsa druga je pa s' sopernostimi, ino nadlogami, ktere Bog posvetnjakam posilja, kateri jih s' take nepoterpeshljivosti nosijo. „Rane, s' kterimi jih Bog rani, so kakor od sovrasznika dane rane.“ Jerem. 30, 14. Take nadloge so bres tolashbe, ker si posvetnjaki ne delajo upanja, de jim bodo njih nadloge k' vezhnimu svelizhanju kaj perpomogle, zhe Bog nadlog v' to ne oberne, de bi posvetnjake spreobernal, in jih k' svojim ovzam perpeljal.

Koliko nam gnada boshja v' terplenji pomaga?

Sdrava pamet, vera, s' besedo, vse kar je dobra v' nas, ali samore v' nas biti, je gol dar, ino gnada milostljiviga Boga. To de tukaj menim le tisto notranjo gnado podpore, sklenjenja ali serzhnosti, in pomozhi v' terplenji in v' nadlogah, od ktere je s. Paul rekel: „Vse samorem v' tistim, ki me mozhniga storiti.“ Filip. 4, 13. Nauznil sim se s' tem sadovoljn biti, kar imam. Lahko shivim v' ponishnosti, pa tudi v' obilnosti; oboje sim skušil, lahko sim sit, pa tudi lazhen; v' obilnosti in v' pomankanji lahko s-hajam.

Ta velika uzhenost, de se zhlovek v' vse vda, in v' vsih okolishinah, zhe so ravno she tako raslozhne, she tako nevarne, vender frezhno s-haja, ta uzhenost ni sgol zhloveshko delo, ampak spremljajozha, pomagajozha, in premagajozha gnada boshja nas more h' premaganju voditi. Gnada boshja dela isvoljene boshje v' vojskovanji, mozhne, v' delu neutrudene, v' nevarnosti nepremagljive. Vse samo-

rem v' tistim, ki me možniga storiti. Ta smoshnost se nad vse rastegne, kar je teshkiga na svetu. Sgodbe svetnikov so le sgodbe te vsigamogozhne gnade boshje, in vzhasih bi kmalo zhlovek mislil, de niso isvoljeni nizh terpeli, temuzh de je gnada boshja sa-nje vse preterpela, in de oni niso bili vojshaki, ampak le gledavzi vojske.

Sej vidimo fila mlade kristjane, kateri si s' marternimi vejami, in s' vezhnimi kronami igrajo, ker so s' notranjo in zhesnaturno mozho (s' gnado boshjo) poterjeni; vidimo na pol mertve vilese, kateri se v' rokah rabeljnov veselé nad ognjem, ki jih shge, nad mezhmi, kateri jih presunejo, ino nad sverinami, ktere jih tarejo; vidimo mlade devize, ktere na strashne morisha s' vezhim veseljem gredo, kot nekteri na gledalisha ino kraje veselja.

Je morebiti to, o Gospod! tisto strashno terplenje, sa ktero si ti ljudem vse svoje saklade v' nebesih, ja zlo sam sebe sa plazhilo obljubil? Zhe je taka, gremo pa tudi mi na vojsko, tudi mi gremo pod tvoje bendero. Dodeli nam le svojo sveto gnado, sa ktero te prosimo, potlej bomo pa she svoje stare padze s' vednim premaganjem popravili. „S' Bogam hozhemo mogozhne rezhi storiti, in on bo nashe sovrashnike pokonzhal.“ Psalm 59, 14. To hozhemo storiti, in Bog bo skosi nas storil, mi se bomo sovrashnika lotili, on ga bo pa po nas pokonzhal. Svojo glavo bomo pod njegov jarm uklonili, njegov krish bomo serzhno na svoje rame sadeli, in on nam bo na snanje

dal, de tak zhlovek nar tesheje nosi, kateri ho-
zhe svoje breme s' sebe vrezhi, de tak pa nar
losheje hodi, kateri v' njegove stopinje stopa.
Pot k' Bogu je le takim terda, kateri siniraj v'
tla na ternjavo semljo gledajo; kdor pa na
kvisihko gleda, pa le vidi, kar je veseliga,
dobriga ino lepiga, ino gnada boshja mu no-
ge od kamna, do kamna vlada, de se nikjer
ne spodtakne, de mu nikjer ne spodleti. „S'
svojim glasam sim h' Gospodu upil, k' Bogu
sim povsdignil svoj glas, in me je vslishal. Ob
zhasu nadloge sim iskal Gospoda, po nozhi
sim roke proti njem stegoval, in se nisim gol-
fal.“ Psalm. 76, 2, 3.

Notranji mir v' terplenji.

Kedar kristjan upa, de je skosi vero v'
gnadi ino prijasnosti boshji, mu to upanje du-
sho s' miram in pokojem napolni, ino ta mir
boshji vse delezih preseshe, kar si samoremo
na tem svetu dobriga misliti. „Mir boshji,
kateri ves um preseshe, obvari vashe serza, in
vasho pamet v' Jesusu Kristusu.“ Filip. 4, 7.

Notranji mir, ali mir boshji se polasti
zhlovekoviga uma ino serza; umu daje spri-
zhevanje, de sino otrozi boshji; serzu pa daje
zhutiti, de drusiga ni dobriga, kakor Bogu
podloshen biti, ino po njegovi volji shiveti.

Mir boshji je tako rekozh *pred nebo*, ali
perve nebesa; ima vse tolashbe v' sebi, katerih
samore umerjozh zhlovek deleshen biti, ima
tudi sunaj vezhniga veselja, vse veselje v' sebi.
Ta mir dushi pernese vse dobro s' sabo, red,
veselje, pokoj, tolashbo ino zadovoljnost. Zhlo-

vek shivi s' Bogam, ino je sadovoljn, de je sh' njim sklenjen. Takimu zhloveku ni snan nadleshen nepokoj, ne grisezha nejevolja, ktere le takrat zhutimo, kedar ni nasha volja s' boshjo voljo sklenjena. Dusha je v' se samaknjena, se Bogu vsa vda, ljubo, veselo tihoto vshiva, njene hude strasti pa molzhé. Ona Gospodu pravi: Tvoja volja se sgodi, ino se sgodi. Pa se tudi njena volja sgodi, ker skorej vezh ni-ma lastne volje, ampak le Gospodovo voljo sa svojo voljo sposna. Prav ji je, kar koli Gospod stori, ona bi nikoli ne vedla kako rezh boljsi (ko Bog) storiti, ker se nizh taziga ne sgodi, kar bi ne bilo njej v' dobro, njej v' prid.

„Vemo, de tem, kateri Boga ljubijo, vse k' dobrimu perpomore,“ tem namrezh, kateri so po (njegovim) sklepu k' svetosti poklizani.“ Rimlj. 8, 28.

„Taka dusha ima filno veliko veselja v' vsi nadlogi.“ II. Kor. 7, 4.

Ona je enaka velikimu, dolgimu ino shi-rokimu morju, ktero je lepo tiho.

Neismernost morja je podoba velike mo-zhi, f' ktero dusha sama zhes-se gospodari. Globozhina morja da na snanje veselje bres skerbi, ktero dusha v' svojim notranjim zhuti. Obilnost vode, ktera je v' morji pomeni nesa-popadljive dobrote, na kterih dusha skosi bo-shji mir bogati. Vse reke teko v' to morje, pa morje vender svojih bregov ne prestopi.

Taka dusha krishe ino terplenje le toliko zhuti, kolikor jih je zhutili treba, de si per Bogu f' terplenjem saflushenje nabira, ino ke-

dar ima v' popolnoma veselje svojiga Gospoda iti (ali umreti) ji ni vezh treba nobenih nevarnih ofrov darovati, ino nobenih drusih sves, kakor le svese shivljenja rastergati. Bog jo ima popolnoma vso, tedaj le she tiste ure zhaka, v' kateri bo tudi ona Boga popolnoma imela.

Ref je, ljubi bratje! de tega notranjiga miru she nimamo; oh! she le prevezh je ref, de ga she nimamo, sato imamo she toliko krishav ino terplenja, in v' krishih ino nadlogah tako majhino poterpeshljivost, tako majhino tolashbo, in tako majhino saflushenje. Ali se je pa kaj zhuditi, de she nimamo boshjiga miru, ker smo she tako delezh od zhednosti, torej tudi od dobrot zhednosti, in od posemljskiga plazhila zhednostnih ali brumnih ljudi? Naj pred si persadevajmo resnizhno dobri kristjani biti, potlej bomo pa tudi tisti mir, ki ga Kristus svojim uzhenzam daje, obilno vshivali. „Gnada ino mir naj se vam namnoshita.“ I. Petr. 1, 2.

Koliko nam v' terplenji spominj na krono v' nebesih pomaga.

„Duh boshji, pravi s. Pavel, nashimu duhu prizhevanje daje, de smo otrozi boshji. Ako smo pa otrozi, smo pa tudi erbizhi, raven-erbizhi pa Kristusovi, pa vender tako, de, ako s' njim terpimo, bomo tudi s' njim vred zhasht dosegli. Ker menim, de terplenje sdajniga zhasht ni vredno prihodne zhasht, ktera ima nad nami rasodeta biti.“ Rimlj. 8, 16, 17, 18.

Samorete li, ljubi bratje! kako zhashtitshi upanje najditi, ko je to, ali pa kak sklep bolj

naravnost skleniti? Zhe s' Jesusam vred terpi-
mo, zhe s' njim krish nosimo, bomo tudi raven-
erbizhi Jesusa Kristusa; verbizhi boshji smo, zhe
smo v' terplenji Bogu pokorni, in se v' njegovo
sveto voljo vdamo. Stava sa nashe terpenje,
plazhilo sa nashe nadloge je erbshina boshja,
je raven — ali so erbshina Jesusa Kristusa. Kaj
drusiga vam samorem od tega povedati, kakor
kar nam je veliki apostelj s. Pavel povedal?

Menim, de se zhes to stavu nihzhe ismed
nas ne bo pertoshil; mislim, de se nihzhe ne
bo jesil, zhe Bog nekoliko zhasa na semlji s'
nami lih tako dela, kakor je s' svojim sinam
Jesusam Kristusam savoljo nas delal; vém, de
nebeskimu Ozhetu ne more nihzhe sa hudo
vseti, de s' gresnikam, kakor s' svojim edi-
norojenim sinam ravna, de nevrednemu blapzu,
kteri le is njegove dobrote shivi, pravizo do
svoje erbshine da.

Menim de terpenje sdajniga zhasa ni per-
merjati s' prihodnjo zhasijo, ktera ima nad na-
mi rasodeta biti.

Vashe vezhno memranje zhes nadloge tega
minljiviga shivljenja; vashe vedno godernjanje
zhes previdnost boshjo; vasha bojezhnost, vashe
obupanje v' sopernih pergodbah ne le vashe
zhednost, ampak tudi vashe vero negotovo stor-
ri (kashe). Ali posnate vezhniga Boga, kteri
vse vlada? Veste li njegove namene, ktere
ima vsak zhas posebej s' vami? Ali se sanesete
na obljube, ktere vam je storil? Menite mo-
rebit, de je vashe delo toliko, kolikorshino je
njegovo plazhilo? Nikar se odsihmal kristjane

ne imenujte, zhe ne snate raven-erbsshine Jesusa Kristusa prav zeniti, ali zhislati, ali pa zhe hozhete k' svelizhanju kake druge poti ishati, sunej tiste, ktero vam je Jesus pokasal, in sam prvi pred vami po njej shel.

„On nas je, ne is del pravize, ktere smo storili, ampak po svojim vsmlenji skosi kópel prerojenja, ino ponovljenja svetiga Duha isvelizhal ... de mi skosi njegovo gnado opravitzeni erbji postanemo po upanji vezhniga shivljenja.“ Tit. 3, 5. 7.

She ni dovolj. Jas menim, de bi vse terplenje tega sveta ino tega shivljenja zlo nizh ne bilo, ko bi nam lih sa-nje ne bilo isvelizhanje svetnikov obljubljeno, ino ko bi si lih s' njim drusiga, kakor to, ne saflushili, de bi se f' tem terplenjem vezhniga terplenja ognili, kteriga smo vredni....

Menim, de bi smela boshja praviza she sa nashe vsakdanje, odpustljive pomankanja kaj vezh od nas terjati, kakor pa je nashe navadno terplenje, ino kakor so nashi domishljeni krishi. Ti pa, moj Bog! nam she sa nashe terplenje zelo erbshino otrok boshjih ponujash.

Peto premišljevanje.

Bog je frezho svojih svetnikov v' vseh svojih delih pred ozhmi imel.

Bog je zhloveka neumerjозhiga stvaril, ino ga je k' svoji raven-podobi storil.

Skosi hudizhevo nevoshljivoſt pa je smert na svet priſhla; ino kateri ſo na njegovi ſtrani, po njemu poſnemajo. Modroſt. 2, 23. 24. 25.

Zhlovek je podoba boſhja; ta je njegova velikost, ali viſokost. Zhlovek kar podoba boſhja je neumerjозh, ker ima duſho, ktera ſamore Boga ſpoſnavati, ljubiti in vſhivati; ta je zhlvekova frezha. Zhimu nam je neumerjозhnoſt, zhe ne ſato, de bomo vſelej per Bogu? Zhimu nam je ſmoſhnoſt Boga ſpoſnavati, in vſhivati, zhe ne ſato, de bomo vſelej per Bogu frezhni? Tukej ſhe reſnizo, ktero ſdej premiſhljovati miſlimo, nekoliko ſprizhano vidite, to le reſnizo namrežh, de je Bog frezho svojih svetnikov per vſih svojih delih pred ozhmi imel.

„Sdaj ſizer le nekoliko ſpoſnamo, nekoliko pa prerokujemo. (Pa naſhe ſpoſnanje in prerokovanje je ſhe nepopolnoma.) Kedar bo pa priſhlo, kar je popolnoma, bo nehalo, kar je nekolziga“ (nepopolnoma). I. Kor. 13, 9. 10. She le v' vezhnoſti ſe bo prav iſjaſnilo ino iſvedilo, kake namene Bog ſ' nami ima.

Ondi bomo svoj zhesnatorni pokliz dosegli; ondi, v' vezhnosti se rasodenejo fkrivnosti boshje vezhne prividnosti; v' vezhnosti se pokashe do brota njegovih fklepov, ino zilj ino konez njegoviga sdajniga vladanja. Mi pa she sdaj, lju bi bratje! vsaj toliko vemo, zhimu nas je Bog vstvaril; dosti dobro posnamo svoj shlahtin in frezhin namen; kaj ko bi pazh ravno tako refnizhno po njem hrepeneli, kaj ko bi pazh svojimu velikimu poklizu svesti ostali! Zhe bodo nekteri ismed nas vezhno nefrezhni, njih nefrezha ne pride is stvarnikove, ampak is njih volje. Nasha lastna volja nas na hudo stran vlezhe, ino nas perdrushi k' tistimu sapeljivzu, skosi zhigar nevoshljivost je smert na svet prishla.

Ker Bog je zhloveka neumerjoshiga stvaril, ino ga je k' svoji raven podobi storil. Skosi hudizhevo nevoshljivost pa je smert na svet prishla, ino kteri so na njegovi strani, po njem posnemajo. Modrost 2, 23, 24, 25.

Kteri tedej na Boga saupajo, bodo to refnizo sposnali, ino kteri so svesti v' njegovi ljubeshni, bodo s' njim sklenjeni ostali; ker dar ino mir sta sa njegove isvoljene. Modrost. 3, 9.

Tudi pogubljene dushe bodo to refnizo v' svojo shaloft in fhtrafingo sposnale, ker pa nisó bile sveste v' ljubeshni boshji, sato ne bodo ne one s' Bogam sklenjene, ne on s' njimi, ino torej ne bodo vekomej ne daru, ne miru imele. Ljubi posluslavzi! povsdignite svoje glave is prahu semlje! obernite svoje ozhi in shelje proti tisti, frezhni desheli, po kteri mleko ino med tezheta, ino ktera je vam ino

vašhim ozhetam namenjena. Stvarnik vas je prav sa prav le sa nebesa namenil. Stvarjenje vas je storilo sa nebesa perpravne; odrešenje vas je storilo nebes vredne; posvezhenje vas v' nebesa popelje.

Stvarnik, pravim, nam je dal natorno perpravnost; in shelje po srezhi svetnikov.

Odrešhenik nas je sato od vezhniga pogubljenja odrešhil, ino sa nas terpel, de nam je zhesnatorne pravize, ino perpomozhke k' srezhi svetnikov saflushil.

Nashe posvezhenje skosi gnade svetiga Duha nam sagotovi terdno upanje, de homo srezho svetnikov dosegli, in vshivali.

„Ako kdo meni streshe, naj sa mano hodi, ino kjer sim jas, ondi bo tudi moj flushabnik. Ako bo kdo meni stregel, tega bo moj Ozhe pozhasil.“ Jan. 12, 26.

Perva resniza.

Stvarnik nam je dal natorno perpravnost k' srezhi svetnikov, ino shelje po njej.

Kaj je okrog mene? Kdo sim jas? Sakaj sim na svetu?

Pervizh, Vse, kar je sunej mene, je nekako s' manoj sklenjeno.

Dobrotljivi stvarnik mi da stvarjene rezhi v' moje ohranjenje, de se jih po svojih potrebah, ali pa v' svoje veselje, ali v' svoj poboljšik poslushim. Solnze meni sija; semljo sa voljo mene rodovitno dela; shito ino sadje sa voljo mene raste.

Shivina je v' moji oblasti, de se je per delu, ali pa v' svoj shivesh poslušim; nek-tera shivina me she zelo varije, nektera mi veselje ali kratek zhaš dela, nad vso shivalijo pa se morem zhuditi, kedar jo bolj na tanko premishlujem.

Vfaka roshiza stoji ino tako lepo difhi sa- voljo mojiga duhanja; vfak lep glas le savoljo mojih ushes tako prijetno sgoni; vfaka vidna lepota, le savoljo mojih ozhi tako slo rasveseli; vfaka dobra jed je le savoljo mojih ust tako dobra; telesno ino dushno veselje mozhi, obzhu- tenja, serzhnosti, sposnanja s' drugimi vred je gola dobrotu boshja sa nashe truplo in sa na- sho dusho. Vse je tedej stvarjeno meni k' lju- bimu, v' moj prid, v' moj shivesh.

„O Gospod! nash Gospod! kako zhuda pol- no je tvoje ime po vsm svetu; ker tvoja zhašt- ljivost je zhes nebesa povsdignjena.“ Psalm 8. Ako pogledam dela tvojih rok: nebo, luno ino svesde, ktere si ti stvaril, in premishlujem tvo- je namene, me more vse na-te, ino na-me, na tvoje vsmilenje, ino na moj zilj ino konez spomniti.“ Ker kaj je nek zhlovek, de se ga ti spomnish? ali kaj je zhlovekov sin, de ga ti obishesh? Ti si ga malo manj storil, kakor angele, ker si mu slabo truplo dal. Pa si ven- der skorej vezh sa ljudi, kakor pa sa angele stvaril, ino skerbel; s' zhaštjo ino hvalo si zhlo- veka kronal, ino ga zhes dela svojih rok po- stavil. Vse si njegovim nogam podvergel, ovze ino govedo vso sploh, verh tega tudi sverine, tize neba, ribe morja, ktere se po zeshah morja

vosijo. O Gospod! našh Gospod! kako zhuda polno je tvoje ime po vsem svetu.“

Zhlovek ne more savoljo sveta, ali sa ta svet vstvarjen biti, ker je ves svet savoljo njega, ali sa-nj stvarjen. Ti Gospod! si zhloveka gotovo sa kaj visokejshega, kakor pa le sato namenil, de bi zhlovek le nekoliko zhafa semljo gledal, ino na njej shaloval; ino ker je zhlovek shlahtnejshi, kakor je semlja, sato bi se zhlovek nespodobno sam sebe ponishal, ko bi svoje veliko in nenasitljivo serze, shivim enako, le na posemljske rezhi natvesal.

Zhloveku so vse rezhi na svetu (ves svet) premajhine, ker so minljive ino nizhemurne. To mu ti vsak dan pred ozhi stavish, in ga s' tem, de zhlovek ne vé, kdaj, k' sposnanju ino k' sheljam po tebi, nespremljivim ino stanovitnim Bogu peljesh, kteriga zhlovek she tako rekozh od delezh zhuti. Zhlovek more she tvoj namen posnati, sato je s' vsemi prizhijozhimi rezhmi nesadevoljn; more vsako rezh globokejshi premisliti, ker si njemu samimu med vsemi stvarmi na semlji pametno dusho dal, ktera misli, ino sodi, ino sklepe dela, in vidi, de ni nizh saštojn stvarjeniga, de se nizh bres namena ne sgodi, de ni nobene mozhi, nobene smoshnosti, bres perve mozhi, bres perve smoshnosti; ino de ima neskonzhno modri stvarnik vezhi pravizo od zhloveka terjati hvaleshno ino flushbo, kakor pa jo ima zhlovek terjati, de bi se smel vseh poslushiti, vse stvari vshivati, in de bi mu bile vse stvari na semlji podloshne. Sdrava pamet mu pravi, de

ni sa ta svet stvarjen, kteriga more kmalo sapustiti, ino na kterim vzhafih skorej nizh nima, de je njegova beteshno ino trohljivo truplo le sanizhljivshi del zhloveka; de si more svojo dusho sa kaj visokejshiga namenjeno misliti, ino she is njenih opravkov sposnati, de ona ne more biti le sa vshitek zhasnih rezhi namenjena.

Zhloveka skushnja uzhi, de njegov duh, dokler shivimo, smiraj brihtnejshi ino bolj popolnoma perhaja; de njegov um smirej nove ino pridne snanja dobiva, spominj se mu s' novimi, nesnanimi sapopadki saklada, volja se skosi dopernafhanje zhednost, zhednosti pervadi, de zhlovek loshej bogabojezhe shivi. Sama natora nas tedaj fili, boljshih prihodnih zhasov zhakati; notranji obzhutlej vshigajo v' nas gorezhe shelje po popolnoma shivljenji, ino stvarnik nas tako rekozh fili nashe serze od zhasnih rezhi odkrushiti. Bog nas na tem svetu le nekaj zhasa pusti, ino kakor nas na-nj perpelje, tako nas is njega vsame.

Oh! v' nekterih letih, ali pa morebit v' nekterih dneih homo svoj tek dokonzhali. Zhlovek komej sazhne shiveti, she sazhne tudi umirati. Donef mi druge merlizhe v' jami vidimo, jutri bodo pa morebit drugi ljudje vas v' njej gledali. Ako bi bil tedaj jas tako nespamet, de bi svoje serze na tako shivljenje natvesval, velike, dolge ino shiroke namene sa to shivljenje narejal, ino si dolgo shivljenje obetal, bi mi mogla she sama sdrava pamet moje neumno sadershanje ozhitati.

Drugizh. Kdo sim pa jas?

Jas sim le po truplu umerjozh; po dufhi pa sim neumerjozh. Jas sim tedej le po dufhi podoba boshja; ta podoba boshja se ne isbrishe, ne neha shiveti, deslih ji ni smiram na tem svetu biti. Savoljo te podobe me je stvarnik tako pozhaštil, in me gospoda semlje postavil. Ta podoba ima tedej nekak soseben namen, ker je sato stvarjena, de bo vezhnosti svojiga stvarnika nekoliko deleshna.

Jas pravim, de homo vezhnosti boshje nekoliko deleshni, ino sakaj? ker se je nasha vezhnost fizer sazhela, pa ne bo nikdar konza imela; vezhnost boshja pa nima ne sazhetka, ne konza. Ta je prava vezhnost. Bog, kateri je po svojim bitji sam is sebe, more tudi sam v' sebi bres sazhetka, ino bres konza biti. Mi pa, podobe nashiga Boga, smo le neumerjozhi, vezhni smo pa le v' tej saštopnosti, de nasha dufha ne bo nikoli biti nehala. Še neumerjozhnost ni potrebno s' nasho natoro šklenjena, ampak nasha dufha bo le savoljo volje in is gnade boshje neumerjozha, kateri jo je bres preneha ohraniti obljudil. Mi fizer, kar podobe boshje nimamo nizh taziga nad saboj, de bi mogli strohneti; pa tudi sami is sebe, ino bres volje tega, kateri naf ohrani, nimamo nizh taziga v' sebi, de bi mogli vezhno shiveti.

Stvarnik tedaj, kateri naf je po svoji podobi ino neumerjozhe vštvaril, tudi hozhe, de moramo smiraj biti ino shiveti; on naf hozhe pred seboj, in per sebi imeti, ino f' svojo vfigamogozhnostjo štori, de samoremo njega vshi-

vati. Veliko ljudi pa jih sgubi frezho svetnikov, ino se vezhno nesfrezhne sflore, ker sami sebe ne posnajo. Oni ne vedo, kaj so, koliko premorejo, ino kaj jih zhaka.

Golfamo se, zhe mislimo, de je nashe truplo, kar smo mi.

Ta is jilovze sforjena podoba nashiga trupla je kaj drusiga, kakor pa to, kar smo mi; truplo je le nasha jezha.

Nasha dusha je ref to, kar smo; v' njej je nasha velikost.

Jas sim neumerjosh vstvarjen. Torej sim imenitnisshi, kot vse druge dela boshje na semlji; shlahtnejshi sim, kot vse bogastvo sveta, in shlahtnejshi, kot ves svet; zhashtitlivshi sim, kakor vsa imenitnost in visokost tega sveta. To je moje zhashtito ime, pred kterim vse drugo na svetu sgine. Kralj je kralj sa ta svat, flushabnik je flushabnik le sa ta svet; ker sim pa neumerjosh, sim pa s' vsimi ljudmi na eni ino ravno tisti stopinji; jas sim sa vezhnost namenjen, v' kteri je flushabnik gospodu enak, neumnik modrijanu, ino reveish bogatinzu.

Jas sim neumerjosh. Sato je Bog Sin sgled mojiga shivljenja, zhednost je moje opravilo, gnada boshja moje shivljenje, nebesa moja erbschina, ino boshja frezha, moja frezha.

Le deshela neumerjoshnosti samore moja domazhija, moja domazha deshela biti, ino kar mine, ni mene vredno, tudi jas nisim svojiga pokliza vreden, zhe hozhem le s' minljivimi rezhmi sadovoljin biti.

Jas sim neumerjosh. S' tem premishlovanjem sazhnem sam sebe sposnavati, ino v' zhashti imeti, se sazhnem greha ino gerde sushnosti hudih strast, ktere me ob zhasht perpravijo, bati ino pred njimi beshati. Kdor je od te resnize preprizhan, more svoje shelje proti vezhnosti oberiniti, ino svoji pameti nezhasht storiti, zhe si ne persadeva zilj ino konza dosezhi, kteri ga samore vezhno frezhniga storiti.

Jas sim neumerjosh. Ta gotova resniza, od ktere sim dobro preprizhan, more vse moje dela posvetiti. Ko bi jas per svojih delih na ta nagibek posabil, bi bili vsi drugi zhasni nagibki mojiga djanja ino nehanja, le revni ino preplitvi nagibki. Zhednosti, ktere le is zhasnih, minljivih nagibkov isvirajo, so le hlinishka, deshelska ino hinavfska senza zhednosti; takrat je sposhtenost le hinavfhina, prijasno obnasljanje le lastna ljubesen, sdershljivost le zhashti sheljnost.

Jas sim neumerjosh. Ta misel mi manjsa vse nadloge tega umerjoshiga shivljenja. Mislim, de bom is tega sveta kmalo reshen, kmalo bom pretekkel dolino solis; prijatli in sovrashniki imajo, kakor jas, odlozhene dni; vsak dan se sna dusha od terpijoshiga trupla lozhiti, smert je vsako uro blishej. vsako minuto bolj gotova. Jas pa vender she le ostanem, zhe ravno vse drugo mine.

Jas sim neumerjosh. Torej she kaj drusiga upam, kar ni od tega sveta. Jas ne morem sastojn neumerjosh biti, ino kar me she zhaka, more mojim sheljam bolj permerjeno

biti, kakor pa so jim te stvari, ktere tako naglo minejo. Moj neviden duh v' vidnih rezheh, ne najde svoje sadovoljnosti, ino sato more moj stvarnik, kteri me k' sebi klizhe, sbe nevidno veselje imeti, ktero mi bo sbe le takrat dal, kedar ref k' njemu pridem.

Tretjizh. Sakaj sim na svetu?

Nisim bil smiram na svetu, torej tudi na njem nisim zelo potreben. Ne bom smiraj na svetu ostal; torej tudi svet meni ni zelo zelo potreben. Sdaj sim sizer na svetu, pa nisim savoljo sveta tukaj, torej tudi svet ne more moja frezha biti.

Bog, neskonzhno, ino nevidno bitje, on, isvir vsih rezhi, je meni, neumerjozhni stvari le vezhen zilj ino konez postavil, je meni le sam sebe v' zilj ino konez postavil. Kakor is njegove volje vse rezhi pridejo, tako se more po njegovi volji vse goditi. Njegova volja je moja frezha; moja volja je njegova flushba. V' njegovi flushbi najdem njegovo voljo; moja flushba mu da perloshnost, de me frezhniga stori.

Torej na svet nisim v' shtrafingo prishel, ampak sato sim tukej, ker sim vstvarjen, in ker sim mogel lih tako, kakor sim, vstvarjen biti, de Boga sposnavam, ljubim, mu flushim in enkrat k' njemu pridem.

Mislim, de mi ni mogozhe pamet imeti, in stvarnika vender ne sposnati is sebe, in is stvarjenih rezhi; ni mi mogozhe Boga sposnati, pa ga vender ne ljubiti; ni mi mozh, ljubiti ga, ino mu vender ne flushiti, deslih jas, ker sim neumerjozh, sunej njega nimam nizh upati.

Bog je bil, preden je mene stvaril, sam v' sebi neskonzhno frezhen, ino skosi stvarjenje stvarjenih rezhi ni nizh frezhnejshi postal. Kedar je tedaj mene vstvaril, je bolj, de tako rezhem, na moj, kakor pa na svoj prid gledal; Bog fizer hozhe savoljo svoje zhasli, de morem ves njegov biti, pa lih to, de sim ves njegov, je vsa moja frezha. She vezh. Kedar je Bog mene stvaril, je vidil bres shtevila veliko mogozhih stvari, ktere bi bile njegovo zhasl, kakor jas, povikshevale, ino njegovo voljo, she svestejshi, ko jas, spolnovale. Le milost boshja, ino boshja sosebna ljubesen do mene stje vsrok, de sim jas na svetu vstvarjen. Milost boshja me je ismed veliko drusih isvoljila; me je neumerjoshiga storila; me hozhe vezhno frezhniga storiti.

Ko bi bil ti moj Bog! samiga mene vstvaril, sa koliko dobroto bi bil jas mogel to gnado ino to sosebno ljubesen sposnati?

Ali je pa sdaj ta dobrota kaj manishi, ker jih je nje vezh ljudi deleshnih? Ali sato meni kaj manj dasl, ker hozhesl drugim ljudem lih toliko dati?

Vezhno hozhem prepevati Gospodove usmilenja; tvojo resnizo (o Bog!) bodo moje usta od roda do roda osnanovale. Ker ti si rekel: Usmilenje bo v' nebesih vekomej terdno ostalo, v' nji je tvoja resniza vterjena. „Jas sim (pravi Gospod) s' svojimi isvoljenimi savelo storil.“ Psalm 88, 2. 3. 4. Tudi mi, ljubi bratje! smo v' tej saveši, tode gorje zhloveku!

kteri se ji odpové, ino nasproti dela namenu, savoljo kteriga je stvarjen.

Druga resniza.

Odrešhenje po Jesusu Kristusu nam da zhesnatorne pravize, ino perpomozhke k' srezhi svetnikov.

Stvarnik je vse dobro vstvaril, stvar se je pa fama skasila, ali spridila. Greshili smo, ljubi bratje! in s' graham zilj ino konez savolji kteriga smo vstvarjeni, od svoje strani k' nizh storili. Greh fizer ni mogel v' nas podobe boshje popolnoma isbrifati, temuzh le skasiti; nam ni mogel nashe neumerjuzhnosti vseti, ampak is srezhne je nesrezhno neumerjuzhnost storil.

De bote lepi sad odrešhenja po Jesusu Kristusu prav sposnali, morete popred shaloftne nastopke poerbaniga ali isverniga greha bolj na tanjko premisliti; pod nastopki poerbaniga greha sastopim sosebno sgubo gnade boshje, otamnjenje pameti, ino nagnjenje nashe volje k' hudimu.

Sgubljeno pravizo do nebes nam je nash odrešhenik s' neskonzhno zeno svoje kervi spet kupil.

Smote nashe pameti je s' umetnimi nauki svoje svete postave pregnal.

Nashi slabi natori je s' mozhjo perpomozhkov nashe svete vere na pomozh prishel.

Nash dolg je bil fizer sila nesrezhen, pa kako srezhni smo spet bili skosi svojiga svelizharja ino poroka sa svelizhanje nashe dushe?

„Ker ako smo bili s' Bogam skosi smert njegoviga fina she takrat spravljani, kedar smo bili njegovi sovrashniki, kolikanj vezh bomo sdaj, ker smo spravljani, skosi njegovo shivljenje isvelizhani? Ne pa to samo, ampak mi se tudi s' Bogam hvalimo skosi Gospoda nashiga Jesusa Kristusa, skosi kteriga smo sdaj spravo sadobili.“ Rimlj. 5, 10. 11.

Tega fizer prav ne vem, kako frezho bi bila moja neumerjazha dusha vshivala, ako bi bila v' prvi nedolshnosti ostala; to pa dobro vem, de ima v' stanu odreshenja ino posvezhenja pravizo vse dobrote vshivati, ktero ji neskonzhna reshnina saflushiti, ino neskonzhna dobrodelnost dati samoro.

Ofer ali dar Jesusa Kristusa, Sinu boshjiga, Boga ino zhloveka skupej, ji je novo zeno ino lepoto dal; dolshno pismo smerti, je na krishi popolnoma isbrisano ino pretergano; stvarnik gleda le na obras (Kristusa) svojiga pomasiljeniga; in ker je Kristus med ljudmi shivel, ino sa-nje terpel, sato je nebeski Ozhe perpravljen savoljo njega vse ljudi v' svojo gnado, in v' svoje priyatle vseti. „Poglejte, koliko ljubesen nam je Ozhe skasal, de se imenujemo, ino smo otrozi boshji.“ I. Jan. 3, 1.

Ta velika lastnost; to vsetje v' otroke boshje ta bratovshina s' Jesusam Kristusam, finam boshjim vam da vse pomozhi na snanje, kterih v' dofeshenje vezhne frezhe potrebujete. Kaj stori ozhe svojimu finu, kar vam ni Gospod storil? Kaj samore otrok sheleti, de bi vi per takim ozhetu ne dobili? Mislite neskonzhne

dobrote, ktere vera kristjanu ves zhas njegoviga shivljenja deli, ino ktere bi mu she obilnishi delila, ko bi se kristjan po naukih Jesusa Kristusa svestejshi ravnal. Mislite, pravim:

Na nauke, is kterih se nevedni zhlovek svojih dolshnost nauzhi;

Na perpomozhke, s' kterimi slabi zhlovek svojo slabost podpera,

Na reshila, s' kterimi greschnik svoje padze poravna, in se pred vezhnim pogubljenjem reshi. Ti nauki, perpomozhki i. t. d. v' natorni postavi niso bili tako pogostni, v' stari savesi ne tako mozni, le dokonzhavez vere je tudi, tako rekozh, dokonzhavez gnad, obilnost dobriga, ino silno velika obilnosti frezhe. Jesufova vera vsame, tako rekozh, zhloveka (kedar je rojen) is stvarnikovih rok, ga skosi njegovo shivljenje sa roko pelje, in ga v' vezhnosti spet stvarniku isrozhi. De je le rojen, je prezej preroben skosi vodo ino svetiga Duha, de samore v' kraljestvo boshje iti. Jan. 3, 5. Karst ga is otroka jese boshje stori otroka boshjiga, in erbizha boshjiga kraljestva; ga perpelje v' obzhestvo svetnikov, in ga perdrushi k' Jesufovi zhedi. Zerkev, ta na skalo, ki je Kristuf, issidana zerkev ga vsame v' svoje materno narozhje, ga med svoje isvoljene otroke shiteje, ga varije ino v' njegovi mladosti redi s' svojim mlekan, kedar bolj odraste mu daje jed moznhnih, mu odpira sholo popolnoma ljudi, s' zhistimi nauki mu odvsame njegove predodke, s' svojim shuganjem pretrese njegovo mrasloto, s' mozhnimi perpomozhki podpira

njegovo slabost, ga v' shaloſti tolashi s' boshji-mi obljudami, polvezhuje njegove shelje f' zhiſtejſhimi nameni, in mu daje upanje boljſhiga prihodniga shivljenja.

Po tem je ta revni zhlovek, kteriga bi bili, po njegovi natori ſoditi, naj ſlabſhi ſov-rashniki premagali, s' zhesnatorno mozhjo po-krepzhan, s' gnado boshjo poterjen, s' boshjo vſigamogozhnoſtjo, tako rekozh, previden, sato ſe lahko naj hujim viharjem v' bran ſtavi, lahko ſvojo laſtno ljubesen ſatira, in lahko naj huji ſkuſhnjave preſtoji, in lahko premaga ſam ſe-be, ſvet, ino peklenſke mozhhi.

Ino kakor de bi mu te gnade k' frezhni vezhnoſti ſhe dovolj ne pomagale, mu vera ſhe verh vſiga tega pot kaſhe, de pride k' sa-zhetniku vſih gnad ſamimu v' ſvetih ſakramen-tih. Mu pokashe ſtudenez svelizhanja ino shiv-ljenja, kjer ſamore predrago telo, ino preſve-to kri Jeſufa Kriſtufa, kakor hrano ſvoje du-ſhe vshivati, sato de je nekako v' noviga zhlo-veka ponovljen, de novo shivljenje ſadobi, in de ſme f' ſvetim apoſteljnam Paulam rezhi: „Jas shivim, vender ne vezh jas, ampak Kri-ſtus v' meni“ (shivi). Galaz. 2, 20.

Vera kaſhe kriſtjanu duhoven ſodin ſtol ali ſpovednizo, ktera je njemu v' prid ſmiraj odperta, ino kjer s' reſnizhno ſpokornimi ſol-sami odpuſhenje ſvojih grehov doſeſhe.

Vera ga uzhi, kako more v' flehernim ſtanu, v' kteriga koli ga Bog poklizhe, po vo-lji boshji shiveti. S' beſedo: Vera ga uzhi, kako more ſa ſvoje svelizhanje ſkerbeti, kako

ga sna nar bolj gotovo dosezhi, ino kaj ima upati, ako svelizhanje doseshe.

Taka je s' kristjanam vse njegove shive dni, in per njegovi smerti se dobrotljivi Bog tako slo ponisha, de pod njegovo streho pride, mu sam pod podobo kruha na pomozh pride, njegove sadnje sdihleje sprejema, ga v' boji poterduje, ino je njegova odhodniza is popotovanja v' frezhno vezhnost.

Bratje! te dobrote niso natorne dobrote, nimamo po stvarjenju; te dobrote so sgol sad Jesufoviga odreshenja; so gnade nove savese; so delo vezhniga srednika med Bogam ino zhlovekam, kateri nas je vse v' svojo zhasht poklizal.

Po natori samore le nasha dusha, nasha neumerjozha dusha vezhno frezho in vedno plazhilo vshivati.

Po odreshenji bo pa tudi nashe trohljivo truplo vezhne zhashti deleshno. Nashe truplo bo spet vstalo, bo spremenjeno, bo spremilo dusho k' njenimu sadnjimu zilju ino konzmu, in bo vekomej frezhno.

Gnada in mir naj se tedaj per vas mno-shita v' sposnanji Boga, in Kristusa Jesusa Gos-poda nashiga: kakor so nam bile vse rezhi njegove boshje mozhi darovane, ktere k' shivljenju, in k' brumnosti perpomorejo, skosi sposnanje tega, kateri nas je skosi lastno zhasht ino mozh poklizal, skosi kteriga nam je vezhi, ino naj drashishhi obljube podelil, de bote po njih boshje natore deleshni postali, ker se bote sder-shali od spazheniga posheljenja, ki je na sve-tu. II. Pet. 1, 2. 3. 4.

Mi imamo tedaj, ljubi bratje! she eniga samiga sovrashnika, kteriga vſi smed naf ne smagajo; in pa kteriga sovrashnika she imamo? *Sami ſebe.* She eno nefrezho imamo, ktera ſe nam napoveduje, ktera nam pa lahko ſama na ſebi v' naj vezhi frezho ſluſhi. Imamo proſto to je frej voljo, ali ſvetu ali pa Kriſtufu ſluſhiti; proſto voljo imamo perpomozhkov k' svelizhanju poſluſhiti ſe, ali pa jih v' nemar puſtiti. Kdo ſmed naf bi ne miſlil, de pametnim ſtvarem taka proſtoſt ni nobena proſtoſt; de ſe zhlovek per ti iſberi ne more moſiti, ker je dobro in hudo tako ozhitno; ino de ho odrefhena, neumerjorza duſha le po ſamim, edinim vezhnim veſelji hrepenela, le njega iſkala? ſpazhenofť poſheljenja goſpodari ſvet, ino ſzer tiſti ſvet, kteri je s' nami tako voſko ſklenjen; zhigar delj ſmo tudi mi. „Vi ſte od sdolej, pravi Jeſuf, jas pa ſim od sgorej. Vi ſte od tega ſveta, jas pa niſim od tega ſveta.“ Jan. 8. 23.

She ſhive ljudje, kterim bi bilo boljſhi, de bi nikoli rojeni ne bili; ſhe ſhive ljudje, kteri v' Jeſusovim kraljeſtvu ne bodo imeli deleſha; ſhe ſhive per vſi frezhi nefrezhni ljudje, kteri ſe ſvoji pravizi do frezhe ſvetnikov ſavoljo kratke ſenze zhaſniga blaga, ino meſeniga veſelja bres premiflika odpovedujejo, ino ſe od ubosiga kazhniga obetanja ſhe v' drugizh oflepiti dajejo. *Bote kakor bogovi.*

To de tukaj raji premifhlujmo zhudne pota, po kterih Bog ſvoje ſvetnike vodi, kakor pa ſhtraſinge, ſ' kterimi ſtraſhno moſhtujozhi Bog

terdovratne greslnike shtrafuje: poglejmo, kako Bog pravizhne po ravni poti vodi, jim kraljestvo boshje kashe, ter snanje svetnikov daje; kako jih per njih trudenji bogate dela, ino njih delam obilen sad perdaja. Modrost. 10, 10.

Tretja resniza.

Nashe posvezhenje skosi gnado svetiga Duha nam da terdno upanje, de bomo srezho svetnikov dosegli, in vezhno vshivali.

Oh! ljubi bratje! kaj ko bi vam pazh mogel v' tolashbo in poduzhenje vsaj kolikor toliko zhudnih potov rasodeti ino pokasati, po kterih previdnost boshja isvoljene boshje k' doseshenju njih zilj ino konza vodi! Oh! de bi vam pazh mogel pokasati skrivno nitko, s' ktero ona vzhasih tudi naj vezhi greslnike nase vlezhe, de is njih, kakor is gerdih posod, lepe posede zhasiti stori! Zhudimo se nad spreobernenjem nekterih greslnikov; zhudimo se, de gredo ptuji otrozi ino trume nevernikov s' Abrahamam, Isakam ino Jakopam v' nebeshko kraljestvo; to de vezhni Bog jih je poklizal; ino ker on na-nje ni nikoli posabil, deslih so oni na Boga posabili, ino ker jih ni nikoli ispred ozhi sgubil, deslih so greslniki nekoliko zhafa pred njimi bejsbali, sato vidimo, kako zhudno je njih spreobernenje, kako tolashljiva je njih stanovitnost ino poterpeshljivost v' njih skushnjah, ino kako veselo ino milosti polno je njih vsetje v' narozhje na-

shiga nebeshkiga Ozheta. Ta dobrotljivi ozhe nektare terdovratne otroke s' shibami, nektare bojezhe s' prijasnostjo in ljubesnivoštjo, ino nektare frezhne otroke s' vednimi skušnjami na-se vlezhe. Nekterim otrokam telesne nadloge njih zhednost presejejo in ozhištijo; nekterim she zelo greh, kteriga Bog nekaj zhasa perpušti, perlošnost da, de so ponishnišhi, in de svoje pregrehe s' solsami resnizhne pokore perejo, in isbrisujejo.

Peter je v' greh padel, ker je prevezh v' se saupal; pa njegov padez mu more v' to flushiti, de potlej svoje slabe brate poterduje. Magdalena je sizer velika greschniza, pa je potlej ozhitna spokorniza, in svojiga odreshenika toliko gorezhnišhi ljubi, koliko vezh grehov, ji je Jesus odpuštil. Avgushtin se noterdajanju in gnatvi gnade boshje dolgo zhasa v' bran stavi, po svojim spreobernenji je bil pa uzhenik od gnade boshje, ino upanja poln isgled, kako mozna je gnada. Gospod-Bog vse svojim isvoljenim v' prid obrazha; she zelo ishudiga kaj dobriga stori; vse zhlovakove pergodbe v' svoje namene napeljuje; tudi grehe greschnikov v' dobro obrazha, in vezhkrat, kjer je greh obiln, ondi je gnada boshja she obilnišhi, de, kakor je greh gospodaril k' smerti, tako tudi gnado gospodari skosi pravizo k' vezhnimu shivljenju skosi Jesusa Kristusa Gospoda nashiga. Rimlj. 5. 20. 21.

Zhe to rezh kolikaj premislite, bote kmalo sposnali, de bi svet ne mogel obštati bres nadlog, s' kterimi Bog grehe shtrafuje, in de

so te zhašne nadloge nar vezhi perpomozhki, kteri naš pred vezhno nadlogo variijejo. Delo, postavim, je potrebno, de imajo ljudje s' potrebnami svojiga shivljenja kaj opraviti, ker bi sizer v' mnoge pregrehe sabredli. Bolesni so potrebne, de ljudi na njih umerjuzhnoš opominjajo, in de s' slabostjo, ktero v' ljudeh sa sabo pufhajo, njih napuhu mejnike stavijo.

Smert je dobra, ino zelo potrebna, de svet od hudodelnikov, ino nesnabogov ozhišhuje, ino de dobrim ino brumnim k' njih plazhilo pomaga.

Ravno taka je s' vsim drugimi nadlogami, ktere so naštopek poerbaniga ali isvirniga greha, ali pa shtrafinge sa našhe djanjske grehe. Ako so pa nadloge sato dobre, de hudobijo gresnikov vstavljajo, in jo v' nekakih mejnikih dershe; so pa tudi pravizhnim sato dobre, de si vezh zhednost perdobe, se v' njih vadijo, in jih ohranijo. Vše sopernosti sdajniga shivljenja jim dajejo perloshnost, v' poterpeshlivošti vaditi se, pokoro delati, in njih napuh v' bersdah dershati. V' sopernostah svet nima vezh taziga mika, s' kakorshnimi je sizer njih serze na-se vlekel; she zelo študi ino graja se jim nad svetam, ino shelje po prihodnim, boljšim shivljenji se v' njih vnemajo. Dobrim ino brumnim ljudem je she zelo njih hudo nagnenja v' prid. Vedo namrezh, de bi se s' slehernim radovoljnim hudim rasveselenjem, s' vsakim she tako kratkim pervolenjem v' greh Bogu samerili, in si shtrafingo saflushili, sato so pa smirej v' nekakim svetim strahu, kteri

strah grehu v' serzu nobeniga prostora ne da, in brumnim brani, de se ne povikshujejo, ino nizhemurniga saupanja v' se ne stavijo. Nizhemurne radovednosti se skerbno varijejo, ino pa prasniga preiskovanja ali poprashevanja, ktero le um veseli, serze pa lahko skasi ali spridi; radi se vsimu odpovedo, kar je prasno, ino nemarno, in raji take rezhi premishljujejo, ktere jim vekomej ostanejo, in jim k' doseshenju njih zilja ino konza kaj perpomorejo.

„Torej vemo, de tem, ki Boga ljubijo, vse k' dobrimu perpomore“, tem namrezh, kteri so po (njegovim) naprejevsetji k' svetosti poklizani. Rimlj. 8, 28. Vemo, de, ako po veri shivimo, se nam ne mora nizh taziga na svetu pergoditi, kar bi nam ne pomagalo f' Kristusam terdneji skleniti se, v' kterim smo tudi mi k' erbshini poklizani, ino po naprejevsetji tistiga, kteri vse po svetovanji svoje volje ravna, v' to odlozheni. de bi bili mi, ki smo poprej na Kristusa upali, k' hvali njegove zhasi. Efesh. 1, 11. 12.

Ne vem, ljubi bratje! zhe vam smem to le povedati: Sazhetik posvezhenja isvoljenih na semlji je ravno tako zhuda poln, kakor njegovo dokonzhanje v' nebesih. Tukaj se moremo zhuditi nad dobroto in modrostjo, f' kterimi Ozhe usmilenja svoje isvoljene po nesa-popadljivih potih vodi ino varije; tam pa (v' nebesih) moremo nad radodeljnostjo ino vsigamogozhnostjo boshjo stermeti, f' kterimi Bog svetnike krona ino plazhuje. Tukaj jim je Bog po dnevi v' senzo, po nozhi pa namest svitlobe

svsed; Modroft. 10, 17, tam bo pa Bog njih dan, njih luzh, njih veselje ino njih vse v' vsih rezheh. I. Kor. 15, 28.

Bog je she v' tem shivljenje njih (to je, brumnih ljudi) pa ga she ne vshivajo od oblizhja v' oblizhje; brumni so pa boshji, pa jih vender Bog she nima sa vselej v' svoji oblasti. Negvisfna negotova vezhnost she ljubesen brumnih ljudi martra, ino naj brumnishi dusha sadnje sodbe svojiga sodnika teshko zha-ka. „Vse to, pravi Pridgar, sim si k' serzu vsel, de bi prav svejdel: So pravizhni ino modri in njih dela so v' boshji roki, pa vender zhlovek ne vé, ali je ljubesni, ali serda vreden“. Pridgar. 9, 1. Torej smem rezhi, de je v' nebesih ta nar vezhi srezha svetnikov, ker so si svojiga svelizhanja popolnoma svesti, ker gotovo vedo, de bodo vezhno svelizhani. Ko bi oni tega ne vedili, bi ne mogli biti sadovoljni, bi ne mogli nebesfhkiga veselja popolnoma vshivati. V' nebesih pa sim si svojiga svelizhanja svest *od svoje strani*, ker vem, de Bogu ne bom nikdar vezh nesvest. Svest sim si svojiga svelizhanja *od strani svojiga resnizhniga Boga*; ker vem, de bo on moj del. Svest sim si svojiga svelizhanja *od strani nebesfhe zhafti*, ker vem, de si bo smiraj enaka.

„Dar boshji ostane pravizhnim, ino kar od njega pride, bo na vekomej tek imelo.“ Sirah, 11, 17.

To srezho, ktera is gotoviga svelizhanja isvira, naj si sosebno pred ozhi stavi, kdor sa- voljo tega mozhno shaluje, ker pa ve, kako se

mu bo v' vezhnosti, dobro, ali slabo, godilo, kdor v' tem merjozhim shivljenji vezhi nesrežhe ne posna, kakor je vedna nevarnost Boga s' greham shaliti, ino ga sgubiti; kdor po poti posvezhenja s' velikim straham proti svelizhanju gre.

Ko bi lih tak kristjan snal zhudeslie delati, ko bi bil v' tretje nebefa samaknjen, ko bi vse svoje shive dni ali v' sveti nedolshnosti, ali pa v' sila ojštri pokori preshivel; vender ni nikoli bres strahu pred vezhnim pogubljenjem. Ker vidi, de angeli is nebef v' pekel padejo, de ljudje, ki so zhuda polne zhednosti dopernashali, v' greh sajdejo, de se zedri na Libanu majejo, je tudi on v' strahu, in vpije s' otrozhjim straham ino s' sveto ljubesnijo k' nebeshkimu Ozhetu: „Gospod! refhi nas, fizer poginemo.“ Mat. 8, 25.

„Kedar bo pa vera is del popolnoma storjena“, Jak. 2, 22. „kedar bodo brumni, kakor nash isvelizhar, delo dokonzhali, ktero jim je bilo storiti dano“, Jan. 17, 4. „kedar bodo, kakor s. Pavel, dobro vojskovanje isvojskovali, in svoj tek dokonzhali“, II. Tim. 4, 7. ob kratkim, kedar bo vezhnost njih zhednost sapezhatila, takrat si bodo svoje frezhe svesti, svojo frezho bodo v' miru vshivali, takrat bo njih frezha popolnoma. Takrat bomo ref imeli frezho svetnikov, bomo v' Gospodovim veselji, v' ozhetovim narozhji, v' frezhi svojiga Boga. Te neisrezhene frezhe, ktera je v' tih besedah sapopadena, sdaj she ne moremo umeti.

Ljubi bratje! vfigamogozhni, neskonzhno milostljivi Bog nas je is nizh stvaril, de bi bili frezhni; on nam je svojiga Sina dal, de nas je od vezhniga pogubljenja, od vezhne nesrezhe reshil; Bog je nebefa vstvaril, kjer imamo svojo frezho vshivati. Bog tedaj nashe svelizhanje v' resnizi hozhe; Ljegov namen, je k' nashimu pridu dober namen; zhe smo se mu lih v' bran stavili, ino njegovo gnado sametvali, vender jo samoremo spet sadobiti. Bog nam je namrezh soper svoje rasshalenje she nekako reshilo, to je sakramente mertvih dal; Bog se she da potolashiti, ino svoj mezh she nasaj perdershujе. V' noyizh ga bomo shalili, zhe vse njegovo usmiljenje sanizhujemo, zhe se svoje prostoski napak poslushimo, ino s' njo boshjo dobrotljivo, shegna polno roko od sebe pahnemo, ino zhe ga tako rekozh silimo, de se bo skosi nashe prostovoljno nesrezho sato nad nami moshtoval, ker smo njegov pokliz sanizhevali, ino savergli.

Pa vender nikar tega! Ozhe! kateri si v' nebesih, ti nas veliko bolj s' svojo ljubesnijo k' sebi silish; ti nas silish s' plazhilam; ti nas silish s' isgledam svojiga edinorojeniga sina, ino vsih svelizhanih nebeshzhanov, kateri so she res pred nami svoj zilj ino konez frezhno dosegli. Komu se hozhe kaka rezh sunej tebe ljubeshni vredna sdeti? Kdo hozhe boljshnimu Gospodu, kakor si ti, slushiti? Oh! kaj ko bi se pazh nashih serz gorezhe shelje po tebi, Gospod! popolnoma polastile, ino v' njih toliko zhasa gospodevale, de bi nam tvoje kra-

ljestvo prishlo, ktero je le kraljestvo ljubesni, ino dopadenja eniga nad drugim.

V' tem kraljestvu, ktero naf zhaka, ljubi bratje! bodo nehale vse posemljiske rezhi, vse pergodje tega sveta, vse gibanje nebes, vse spremenenje letnih zhaser, vse spremenenje vekov, (sloletij) vse nepokojno persadevanje ljudi, vse skušnjave hudih duhov, vsa notranja in unanja postreshba dobrih angelov. She zelo previdnosti bo konez, f' ktero sdaj Jesus Kristus svojo zerkuv vlada, tudi skerbi, ktero Jesus sdaj sa zerkuv ima, takrat vezh ne bo; ker mu je od Ozheta skerb sa zerkuv le toliko zhasa sapovedana, dokler ne bodo vsi njegovi sovrashniki ponishani, ino njegovim sapovdam podversheni, to je, do sodnjiga dne, o kterim dnevu bodo vse posemljiske ino peklenfke mozhi premagane, in mozh smerti rasdjana. Takrat bo premagajozhi odreshenik svoje duhovno kraljestvo, zerkuv in drushino svetnikov, ktere bo v' vezhno svelizhanje perpeljal, svojimu nebeshkimu Ozhetu isrozhil, sato de bo Bog vse v' vsih rezheh. Tako se bodo tudi besede svetiga Pavla spolnile, kteri pravi: „Sdajno ali prihodno: vse je vashe, vi ste pa Kristusovi, Kristus pa boshji. I. Kor. 3, 22, 23.

Ino kaj, ali koliko je treba plazhati sa to duhovno ino vezhno kraljestvo? Na to vprasanje vam s. Avgushtin odgovori, ino njegov lep nauk naj bo sklep vsih nashih prizhijozhih premishlovanj.

S. Avgushtin namrezh pravi: Nebeshko kraljestvo nozhe sa-se nobene druge zene, ka-

kor le tebe, o zhlovek! daj tedaj sam sebe, bošh pa nebesško kraljestvo sadobil. (S. Aug. serm. 37. de Sanctis).

Gospod! bolj ko velike rešnize našhiga svelizhanja premišlujem, bolj sposnam svoje desidanje smote, ino škodljive predsodke, kateri so me dosihmal sapeljevali in golsali. Bolj ko tvoje dobrote in usmiljenja premišlujem, bolj shivo zhutim svojo nehvalessnost, ino nesvestobo do tvojih svetih namenov. Vem, de me she shelish svelizhati, fizer bi mi strashniga zherva moje vesti ne budil. Verjem, de samorem she tvojo gnado sadobiti, fizer bi mi ne bil toliko zhasa persanashal. Upam, de imam she zhas h' pokori, fizer bi mi ti rešnizhne volje, poboljšhati se, ne dajal. Ljubim te. Ah! nismem rezhi, de te ljubim; pa vsaj moje sgrevano serze mi sprizhevanje daje, de te hozhem odsihmal vselej ljubiti. Ako bi te bil jas ljubil, bi ne bil tako delezh od tebe sashel. Kaj mi pomaga tvoja neskonzhna ljubesen do mene, zhe pa ne storish, de bi tudi jas tebe ljubil? Vsami mi tedaj moje serze, in vtopi vsiga sam v' se. „Spomni se, lepo te prosim, de si me is jilovze stvaril, ino de me bošh spet v' prah isdrobil“. Job. 10, 9.

Ti tedaj, boljshi, ko jas, pošnash mojo nadlogo in mojo slabost, to de persanesi meni, svojimu slushabniku, ker pred tabo nizh nisim. „Startiga tersta nikar ne slomi, tudi ne vgasni prediva, kateri she tli“. Isai. 42, 3.

„Svoje mozhi nikar ne kashi nad listjam, kteriga veter vsame, ino ne preganjaj suhe bilke.“
Job. 13, 25.

Spomni se, o usmiljeni Jesuf! de sim jas, vsrok tvoje kervave poti, tvojiga vzhlovezhenja, tvojiga terpljenja, ino tvoje grenke smer-ti; ino tisti strasni sodni dan me nikar ne saversi.

Tvoja kri je moj shkit, tvoj krish moja mozh, ino tvoje rane moja reshnina. Odpusti tudi meni, ker tudi jas nisim vedil, kaj sim delal; bodi ti moj Odreshenik, in reshi me.

Greschnik! ali greschniza! misli na jeso (v' dnevi konzhanja;) ktera bo sodni dan, ino na zhas povrazhila, kedar bo Gospod svoj obras od tebe obernil.

Zhas se od jutra do vezhera spreminja, in vse te rezhi se pred boshjimi ozhmi naglo gode.

„Modri zhlovek se bo tedaj per vsimu bal, in ob zhasu grehov se bo sanikernosti varoval.“
Sirah, 18, 24. 26. 27.

K A S A L O.

Pervi del. Smert.

	Stran.
I. P remišljevanje: Smert je sa vse ljudi imenitna	I
II. Vedno smo v' smertni nevarnosti	22
III. Misli pogosto na smert	42
IV. V' smerti se zhloveku prav ozhi odpro	63
V. Huda smert grefhnika	90
VI. Vefela ino frezhna smert pravizhniga	111
VII. Sakaj v' smerti svet neradi sapustimo?	134
VIII. Perprava k' dobri ino frezhni smerti	158
IX. Nevadna smert ljudi	183
X. Zhlovek v' grobu	202

Drugi del. Sodba.

I. Zhlovek v' vezhnosti	225
II. Grefhnik pred sodnikom	244
III. Zhlovek, kteri po smerti she splohne ali gmanj sodbe zhaka	267
IV. Grefhnik bo oframoten vprizho vsiga sveta	288
V. Grefhnik per sodbi permerjen s' drugimi ljudmi	304

IV.	„Sodba boshja, katero bo Bog sodni dan nad zhlo- veshkim rodam sklenil	327
VII.	„Sodba boshja, ki katero Bog sdajni svet še sdaj sodi	344

Tretji del. Pekel.

I.	Kaj so peklenške martre?	365
II.	Peklenške shtrafinge so vezhne	384
III.	Pogubljeni grešnik si je sam svoj peklo	403
IV.	Nauk, kteriga nam pogubljeni grešnik iz pekla daje	416
V.	Neumerjovžnost frežnih ino nefrežnih duh	427

Zheterti del. Nebesa.

I.	„Svetniki so v' nebesih od vsiga prosti, in rešeni, in pred vsem obvarovani, kar naš na tem svetu teshi, in zhes kar tukej toshimo	465
II.	„Svetniki v' nebesih še veliko vezhi frezho vshi- vajo, kakor pa si jo mi misliti samoremo	483
III.	„Srezha svetnikov je zhes vse velika, ker je sam Bog njih frezha	503
IV.	„Srezha svetnikov je neisrezhevo velika, posebno zhe jo permerimo s' malim in kratkim terpljenjem, ktero so tukej sa-njo terpeli	521
V.	Bog je frezho svojih svetnikov v' vseh svojih delih pred ozhmi imel	544

17. Soobshchite, kogo iz vas bylo na etom
 18. Soobshchite, kogo iz vas bylo na etom
 19. Soobshchite, kogo iz vas bylo na etom

Третий дел.

I. Кого из вас было на этом
 II. Кого из вас было на этом
 III. Кого из вас было на этом
 IV. Кого из вас было на этом
 V. Кого из вас было на этом

Четвертый дел.

I. Кого из вас было на этом
 II. Кого из вас было на этом
 III. Кого из вас было на этом
 IV. Кого из вас было на этом
 V. Кого из вас было на этом
 VI. Кого из вас было на этом
 VII. Кого из вас было на этом
 VIII. Кого из вас было на этом
 IX. Кого из вас было на этом
 X. Кого из вас было на этом

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJI2NICA

CS1803

00000075045

